Bundel - Commissie Ruimte 2022-2026 van 22 juni 2022

Agenda bijlagen

Agenda_Commissie_Ruimte_22_juni_2022

1 Opening en vaststellen agenda

2 Vaststellen besluitenlijst vorige vergadering

De commissie wordt gevraagd de besluitenlijst van de vergadering van 25 mei 2022 vast te stellen.

Besluitenlijst_Commissie_Ruimte_25_mei_2022

3 Vaststellen planningslijst en lijst toezeggingen en moties

De commissie wordt gevraagd de planningslijst en lijst toezeggingen en moties vast te stellen. De planningslijst is hierbij gevoegd. De moties en toezeggingen kunt u raadplegen in het RIS (Raadsinformatiesysteem) in iBabs.

220617 Planningslijst raad Zevenaar 2022 - juni 2022

4 Z22/419681 Jaarstukken 2021 Gemeente Zevenaar

De raad wordt voorgesteld:
1. De jaarstukken 2021 vast te stellen;
2. Kennis te nemen van het accountantsverslag van Stolwijk & Kelderman en de reactie van het college op dit verslag;
3. Voor het totaal van de boekwaarde van overgenomen activa van Ataro een nieuwe bestemmingsreserve kapitaallasten sportaccommodaties te vormen en een bedrag van € 1.387.467 toe te voegen;
4. Het restant van het voordelige resultaat 2021 van € 6.464.444 toe te voegen aan de algemene reserve.
Portefeuillehouder: college

1098269 Raadsvoorstel en raadsbesluit jaarstukken 2021 Gemeente Zevenaar

1100303 Jaarstukken 2021 - Raad versie 30 mei 2022

Behandelschema Jaarstukken 2021

1101247 Controleverklaring jaarrekening 2021 Zevenaar (w.g.)

1101250 Accountantsverslag Gemeente Zevenaar 2021 (w.g.)

1098562 Reactie op accountantsverslag 2021

5 Z/22/421769 Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2021

De raad wordt voorgesteld de Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2021 vast te stellen.
Portefeuillehouder: Arthur Boone

1097854 Raadsvoorstel en raadsbesluit Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2021

1097771 Bijlage 1 Uittreksel Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2021

6 Z/22/420369 Conceptbegroting Reinigingsdienst De Liemers (RDL) 2023

De raad wordt voorgesteld geen zienswijze in te dienen op de Begroting 2023 van Reinigingsdienst De Liemers.
Over de conceptbegroting zijn technische vragen gesteld door de fractie PvdA.
Portefeuillehouder: Bart Kagei
De technische vraag van de fractie van de PvdA is beantwoord en hierbij gevoegd.

1096552 Raadsvoorstel en raadsbesluit Concept begroting RDL 2023

1096556 Bijlage 1 Concept begroting RDL 2023

22-698 220621 Beantwoording TV 220620 PvdA Conceptbegroting RDL 2023

7 Punten van orde commissie

De leden van de commissie kunnen agendaverzoeken aan de commissie voorleggen. Door de fractie Lijst 10 is een agenderingsverzoek ingediend betreffende de inspraakavond van 15 juni jl. Een toelichting is bijgevoegd.

Punt van orde MW inspraak 15 juni cie. Ruimte 22 juni 2022

8 Mededelingen portefeuillehouders

Gelegenheid voor de portefeuillehouders om korte actuele en urgente mededelingen te doen.

9 Rondvraag

De leden van de commissie kunnen vragen stellen aan de portefeuillehouders.

10 Sluiting

Agenda Commissie Ruimte 22 juni 2022

Tijd	19:30 uur
Locatie	Raadzaal
Voorzitter	M.B.M. Jansen

1	**Opening en vaststellen agenda**
2	**Vaststellen besluitenlijst vorige vergadering** De commissie wordt gevraagd de besluitenlijst van de vergadering van 25 mei 2022 vast te stellen.
3	**Vaststellen planningslijst en lijst toezeggingen en moties** De commissie wordt gevraagd de planningslijst en lijst toezeggingen en moties vast te stellen.
4	**Z22/419681 Jaarstukken 2021 Gemeente Zevenaar** De raad wordt voorgesteld: 1. De jaarstukken 2021 vast te stellen; 2. Kennis te nemen van het accountantsverslag van Stolwijk & Kelderman en de reactie van het college op dit verslag; 3. Voor het totaal van de boekwaarde van overgenomen activa van Ataro een nieuwe bestemmingsreserve kapitaallasten sportaccommodaties te vormen en een bedrag van € 1.387.467 toe te voegen; 4. Het restant van het voordelige resultaat 2021 van € 6.464.444 toe te voegen aan de algemene reserve. Portefeuillehouder: college
5	**Z/22/421769 Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2021** De raad wordt voorgesteld de Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2021 vast te stellen. Portefeuillehouder: Arthur Boone

6	**Z/22/420369 Conceptbegroting Reinigingsdienst De Liemers (RDL) 2023** De raad wordt voorgesteld geen zienswijze in te dienen op de Begroting 2023 van Reinigingsdienst De Liemers. Over de conceptbegroting zijn technische vragen gesteld door de fractie PvdA. Portefeuillehouder: Bart Kagei De technische vraag van de fractie van de PvdA is beantwoord.
7	**Punten van orde commissie** De leden van de commissie kunnen agendaverzoeken aan de commissie voorleggen.
8	**Mededelingen portefeuillehouders** Gelegenheid voor de portefeuillehouders om korte actuele en urgente mededelingen te doen.
9	**Rondvraag** De leden van de commissie kunnen vragen stellen aan de portefeuillehouders.
10	**Sluiting**

Zevenaar, 30 mei 2022.
Namens de Agendacommissie,
Ellen Hondelink-Rinsma, commissiegriffier

Besluitenlijst Commissie Ruimte 25 mei 2022

Tijd	19:30 – 21:30 uur
Locatie	Raadzaal
Plv. voorzitter	Jelle Hugen
Aanwezigen	Ali Ok (Lokaal Belang); Afra Ilhan (Lokaal Belang); Dorien Riswick-Keultjes (WijZZ); Marcel Lap (PvdA); Berno Stokman (VVD); Erik Verkampen (D66); Guido Ariessen (CDA); Paul Freriks (Sociaal Zevenaar); Koen Godschalk (GroenLinks); Lotte van der Velden (SP); Martin Witjes (Lijst 10).
College	Hans Winters
Afwezigen	Geert Wieggers (PvdA); Daniel Futselaar (Lijst 10); Marga Dunnink (SP); Roy van Essen (WijZZ); Henk Visser (CDA); Carla Koers (college);

De volledige commissievergadering Ruimte van woensdag 25 mei 2022 kunt u terugzien via: https://channel.royalcast.com/zevenaar/#!/gemeentezevenaar/20220525_1

1	**Opening en vaststellen agenda** - Vanuit de commissie wordt een dankwoord uitgesproken naar wethouder Koers voor haar aanwezigheid en inbreng in deze commissie de afgelopen raadsperiode. - Op voorstel van de commissie worden de vaste agendapunten stand van zaken A15/A12 en duurzaamheid niet meer als vaste agendapunten op deze commissieagenda opgenomen. De portefeuillehouders kunnen belangrijke mededelingen over deze onderwerpen doen bij het vaste agendapunt mededelingen portefeuillehouders.
2	**Vaststellen besluitenlijst vorige vergadering** De commissie besluit de besluitenlijst van de vergadering van 13 april jl. ongewijzigd vast te stellen.
3	**Vaststellen planningslijst en lijst toezeggingen en moties** De commissie wordt gevraagd de planningslijst en lijst toezeggingen en moties vast te stellen. De volgorde van de planning ten aanzien van

	Vestersbos dient in de planningslijst aangepast te worden, er zit geen logica in (dit is in de vorige vergadering ook al naar voren gebracht). Ook wordt er een opmerking gemaakt over het alert zijn op de vraag welk onderwerp in welke commissie thuishoort. Ook graag beter in de planningslijst de reden aangeven voor het doorschuiven van onderwerpen. De voorzitter laat weten dit mee te nemen naar de agendacommissie.
4	**Z/22/419173 1e Voortgangsrapportage 2022 (1e VGR 2022)** Dit onderwerp is geagendeerd voor alle commissies. De raad wordt voorgesteld: 1. De 1e Voortgangsrapportage 2022 vast te stellen; 2. In te stemmen met de rubrieken 'voorstel raad' zoals bij de activiteiten met een oranje en rode status is aangegeven; 3. In te stemmen met de vorming van een bestemmingsreserve woningbouw; 4. Het nadelige saldo van deze rapportage ten laste te brengen van het begrotingsresultaat. <u>Beraadslagingen</u> De commissieleden stellen vragen en maken opmerkingen over de buurtbus, de stenen/klinkers voor het Raadhuisplein, het kort parkeren in het centrum, het plein voor de Turmac Cultuur Fabriek (fietsrekken, dranghekken), het in de avond parkeren voor het gemeentehuis en de handhaving daarbij en communicatie daarover, de vuilniscontainers bij Cremershof, het vervangen van de applicatie parkeervergunningen en de kosten ervan, de verbetering van parkeerplaatsen, de afronding van het onderzoek plan MER Witte Kruis, de verdeling van de gelden Sterk Bestuur in relatie tot herinrichting Dorpsplein Lobith, de bestemmingsreserve woningbouw, de eenmalige inkomsten leges en de Grex (raming op lange termijn), het tekort Raadhuisplein door gestegen bouwkosten en de stand van zaken horeca Raadhuisplein (huurcontracten, openingstijden). <u>College</u> De portefeuillehouder beantwoordt in de vergadering de gestelde vragen en gaat in op de gemaakte opmerkingen. <u>Conclusie</u> Omdat het onderwerp is geagendeerd voor alle commissies wordt het onderwerp als BESPREEKSTUK doorgeleid naar de raadsvergadering.

5	**Z/21/394121 Vastellen Bestemmingsplan Bijland** De raad wordt voorgesteld: 1. De zienswijzennota bestemmingsplan "Bijland" vast te stellen; 2. Het bestemmingsplan "Bijland" gewijzigd vast te stellen, zowel in papieren vorm als digitaal, overeenkomstig de daartoe behorende verbeelding, regels en toelichting; 3. Geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen. <u>Beraadslagingen</u> Er worden opmerkingen gemaakt en vragen gesteld over de participatie (hoor en wederhoor) en de formele procedure, de terminologie in het stuk die breed te interpreteren is ("niet blijvend en onevenredig geschaadt"), de vertraging in de overleggen tussen de 2 partijen, de ligging van het plangebied, het verarmen van de grond door de Gelderse Milieu Federatie en de bijlage kosten/baten bij de legesverordening die hier niet van toepassing is. <u>College</u> De portefeuillehouder beantwoordt in de vergadering de gestelde vragen en gaat in op de gemaakte opmerkingen. <u>Conclusie</u> Omdat commissielid de heer Van Essen door omstandigheden op het laatste moment niet aanwezig kon zijn in deze vergadering, is het verzoek van de fractie van WijZZ om het onderwerp als bespreekstuk door te geleiden naar de raadsvergadering. De commissie besluit daarom het onderwerp als BESPREEKSTUK door te zetten naar de raadsvergadering.
6	**Z/22/415695 Beleidsregel afwijken stappenplan Paraplubestemmingsplan parkeren gemeente Zevenaar** De raad wordt voorgesteld de Beleidsregel afwijken stappenplan Paraplu-bestemmingsplan parkeren gemeente Zevenaar vast te stellen. <u>Beraadslagingen</u> De commissieleden maken opmerkingen en stellen vragen over de parkeermogelijkheden en de parkeervergunningen voor inwoners aan/voor de rand van het centrum en de parkeernormering.

	College De portefeuillehouder beantwoordt in de vergadering de gestelde vragen en gaat in op de gemaakte opmerkingen. Conclusie De commissie besluit het onderwerp als HAMERSTUK door te geleiden naar de raadsvergadering.
7	**Z/21/381560 Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie (DPRA)** De raad wordt voorgesteld: 1. Het 'Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie 2023-2027 regio de Liemers' vast te stellen; 2. Te kiezen voor de uitvoering van maatregelen conform scenario B uit het 'Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie 2023-2027 regio de Liemers'; 3. De budgetten voor maatregelen wateroverlast, droogte en hittestress jaarlijks conform scenario B structureel op te nemen in de Meerjarenbegroting 2023-2026; 4. De financiële gevolgen van de maatregelen wateroverlast en droogte voor scenario B te dekken in het Watertakenplan. Beraadslagingen Er worden opmerkingen gemaakt en vragen gesteld over de hittestress, het ontbreken van uitleg/informatie over de overige scenario's, de samenhang in het voorstel, het uitdrogen van waterbekkens in de zomer, het afkoppelen van regenwater en het aanhaken op de regio (meer toespitsen op Zevenaar). College De portefeuillehouder beantwoordt in de vergadering de gestelde vragen en gaat in op de gemaakte opmerkingen. Toezegging: Er komt vóór de raadsvergadering nog een notitie waarin wordt uiteengezet waarom er exact voor scenario B is gekozen, wat er gebeurt als er voor een ander scenario wordt gekozen of als besluitvorming hierover wordt uitgesteld. Conclusie Omdat er nog enkele vragen leven en er nog een aanvullende notitie komt besluit de commissie het onderwerp als BESPREEKSTUK door te geleiden naar de raadsvergadering.

8	**Z/22/413250 Jaarrekening 2021 en begroting 2023 Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)** De raad wordt voorgesteld kennis te nemen van de jaarrekening 2021 en een zienswijze in te dienen over de begroting 2023 van de ODRA overeenkomstig de bij het raadsvoorstel gevoegde conceptreactie. <u>Beraadslagingen</u> De fractie van Lokaal Belang laat weten de bijgevoegde zienswijze eventueel te willen aanpassen. <u>Conclusie</u> Omdat de fractie van Lokaal Belang de zienswijze nog in de fractie wil bespreken, wordt het onderwerp als BESPREEKSTUK doorgeleid naar de raadsvergadering.
9	**Z/22/415152 RDL jaarrekening 2021 en Kaderbrief 2023** De raad wordt voorgesteld: 1. Geen reactie te geven op de jaarrekening 2021 van Reinigingsdienst De Liemers 2. Geen zienswijze in te dienen op de Kaderbrief 2023. De commissie heeft geen opmerkingen. <u>Conclusie</u> Het onderwerp wordt als HAMERSTUK doorgeleid naar de raadsvergadering.
10	**Stand van zaken project rijkswegen A15/A12** Vanwege de importantie en impact van dit ruimtelijke project staat dit onderwerp als terugkerend onderdeel op de agenda. De portefeuillehouders informeren de commissie op hoofdlijn over de ontwikkelingen, voor de commissie is er gelegenheid tot het stellen van vragen en het voeren van onderling overleg. Het college heeft geen mededelingen.
11	**Stand van zaken duurzaamheid** Vanwege de importantie en impact van dit project staat dit onderwerp als terugkerend onderdeel op de agenda. De portefeuillehouders informeren de

	commissie op hoofdlijn over de ontwikkelingen, voor de commissie is er gelegenheid tot het stellen van vragen en het voeren van onderling overleg. Het college heeft geen mededelingen.
12	**Punten van orde commissie** De leden van de commissie kunnen agendaverzoeken aan de commissie voorleggen. Er zijn geen agendaverzoeken ingediend.
13	**Mededelingen portefeuillehouders** Gelegenheid voor de portefeuillehouders om korte actuele en urgente mededelingen te doen. Er zijn geen mededelingen gedaan.
14	**Rondvraag** De leden van de commissie kunnen vragen stellen aan de portefeuillehouders. Door de fractie Lokaal Belang zijn van tevoren aanvullende vragen vertraging nieuwbouw Middag-Oost gesteld. Verder zijn er nog vragen gesteld over een onderzoek gevolgen spoorverdubbeling (hoe vaak komen er treinen langs) en de laatste stand van zaken Dijkweg Oud-Zevenaar. <u>College</u> De portefeuillehouder beantwoordt in de vergadering de gestelde vragen. <u>Toezegging:</u> <u>Naar aanleiding van een vraag over de monitoring van het aantal treinen dat langskomt en het aantal keren dat de spoorwegovergangen sluiten op het traject Duiven-Oud Zevenaar is toegezegd dat er een schriftelijk antwoord op deze vraag komt (doorgeven aantal treinen).</u>
15	**Sluiting** De voorzitter sluit onder dankzegging de vergadering om 21.30 uur.

PLANNING RAAD

Planning RAAD 2022	Onderwerp	Commissie	Type stuk	Portefeuille-houder	Status / intern	Afdeling
Raad	**26 januari 2022**					
26 januari 2022	Bestemmingsreserve Duurzaamheid voor het Uitvoeringsprogramma duurzaamheid	Ruimte	Rv	Koers		RO
26 januari 2022	Ja/Ja sticker Aanpassen afvalstoffenverordening 2019	Ruimte	Rv	Koers	Betreft uitvoering motie ja ja sticker	BOR
26 januari 2022	Bestemmingsplan Hoogeweg 23C te Pannerden	Ruimte	Rv	Winters	Voorstel is aangehouden in de raadsvergadering van 29 september jl. College stelt begeleidend memo op.	RO
26 januari 2022	Krediet beschikbaar stellen voor fietsstraat Babberichseweg	Ruimte	Rv	Koers		
Raad	**23 februari 2022**					
23 februari 2022	Vaststellen gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit Zevenaar 2022	Ruimte	Rv	Winters	vaststellen in aanloop naar inwerkingtreding Omgevingswet	RO
23 februari 2022	Digitalisering parkeervergunningen	Ruimte	Rv	Koers		BOR
23 februari 2022	Oprichting stichtingen vanuit collectief verzekeringsbelang VGGM	Middelen	Rv	Van Riswijk		
23 februari 2022	Wijziging gemeenschappelijke regeling voor de Samenwerking de Liemers (SDL)	Middelen	Rv	Van Riswijk		Staf
Raad	**6 april 2022**					
6 april 2022	benoeming raadscommissieleden, commissievoorzitters etc.	n.v.t.	Rv	Raad		griffie
Raad	**20 april 2022**					
20 april 2022	Vaststellen bestemmingsplan "Zuiderlaan 40 te Zevenaar"	Ruimte	Rv	Winters		RO
20 april 2022	Vaststellen bestemmingsplan Kruisveld	Ruimte	Rv	Winters		RO
20 april 2022	Vaststellen bestemmingsplan Uuleveld fase 2	Ruimte	Rv	Winters		RO
20 april 2022	Verklaring van geen bedenkingen Omgevingsvergunning Kijfwaard 10	Ruimte	Rv	Winters		VTH
20 april 2022	Vaststelling subsidieplafond voucherregeling	Ruimte	Rv	Elfrink		RO
20 april 2022	Vaststellen bestemmmingsplan De Holtkamp (boerenerf)	Ruimte	Rv	Winters		RO
20 april 2022	Overname NME door stichting Kunstwerk!	Samenleving	Rv	Van Dellen		RO
20 april 2022	Vaststelling Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ	Samenleving	Rv	Elfrink		MO
20 april 2022	Contractverlenging accountantscontrole boekjaar 2022 & 2023	Middelen	Rv	Van Dellen		Staf
Raad	**11 mei 2022**					
11-mei-22	benoeming wethouders en overige benoemingen raads-/commissieleden	n.v.t.	Rv	Raad		Griffie
Raad	**8 juni 2022**					
8-jun-2022	Jaarstukken MGR concept planvorming en begroting 2022/2023-2026	Samenleving	Rv	Van Dellen		MO
8 juni 2022	Jaarrekening, Kaderbrief 2023 en Begroting 2023-2026 SDL	Samenleving	Rv	Van Riswijk		MO
8 juni 2022	Ontwerpmeerjarenbegroting BVO DRAN 2023-2026	Samenleving	Rv	Koers		MO
8-jun-2022	jaarstukken Groene Metropoolregio	Middelen	Rv	Van Riswijk		Staf
8-jun-2022	Aanpassen delegatiebesluit ivm Wet open overheid (Woo)	Middelen	Rv	Van Riswijk		BV
8-jun-2022	jaarstukken streekarchief de Liemers en Doesburg	Middelen	Rv	Van Riswijk		IB
8 juni 2022	Wijziging Gem. regeling Streekarchivariaat de Liemers en Doesburg	Middelen	Rv	Van Riswijk		IB
8-jun-2022	jaarstukken ODRA	Ruimte	Rv	Koers		VTH
8-jun-2022	zienswijze begrotingswijziging GMR opgave Circulaire Regio/RES	Ruimte	Rv	Koers		RO
8-jun-2022	jaarstukken RDL (Reinigingsdienst De Liemers)	Ruimte	Rv	Koers		BOR
8-jun-2022	Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie (DPRA)	Ruimte	Rv	Koers		BOR
8 juni 2022	Vaststellen bestemmingsplan Bijland	Ruimte	Rv	Winters		RO
8 juni 2022	Vaststellen Beleidsregel afwijken stappenplan Paraplubestemmingsplan pa	Ruimte	Rv	Winters		RO
8-jun-2022	1e VGR (Voortgangsrapportage)	alle commisies	Rv	college		FIN
Raad	**6 juli 2022**					
6 juli 2022	Jaarrekening 2021	alle commissies	RV	college		

6 juli 2022	Ontwerpbegroting en Kaderbrief 2023 VGGM	Middelen	Rv	Van Riswijk/Bijl		BV
6-jul-2022	uitvoeringsrapportage grondexploitaties	Ruimte	Rv	Boone		
6 juli 2022	Concept begroting 2023 Reinigingsdienst de Liemers (RDL)	Ruimte	Rv	Kagei		BOR
6 juli 2022	Vaststellen regiovisie samenwerking en opdrachtgeverschap Jeugd, WMO e	Samenleving	Rv	Bijl		MO
Raad	21-sep-22					
21 september 2022	Watertakenplan de Liemers 2022-2026	Ruimte	Rv	Kagei		BOR
21 september 2022	Vaststelling bestemmingsplan Waaijakkers	Ruimte	Rv	Van Orden	Beantwoording van de zienswijzen vergt meer tijd dan ingeschat.	RO
21 september 2022	Hemelwaterverordening	Ruimte	Rv	Kagei	Verordening vloeit voort uit het Watertakenplan en dient bij voorkeur volgordelijk	BOR
21 september 2022	Openen grondexploitatie Waaijakkers	Ruimte	Rv	Van Orden	Beantwoording van de zienswijzen vergt meer tijd dan ingeschat.	RO
21 september 2022	Beschikbaar stellen bestemmingsreserve Duurzaamheid	Ruimte	Rv	Kagei		RO
21 september 2022	Laadvisie	Ruimte	Rv	Kagei		RO
Raad	**19-okt-22**					
Raad	**2-nov-22**					
2 november 2022	Meerjarenbegroting 2023-2026	alle commissies	Rv	Boone		
Raad	**23-nov-22**					
Raad	**21-dec-22**					
	Onderstaande onderwerpen zijn nog niet bij een bepaalde maand gezet					
Q3 2022	Aanpassen parkeerverordening 2017 en parkeerbelastingverordening 2021	Ruimte	Rv	Albers	ter uitvoering van besluit van 23 februari Evaluatie betaald parkeren en vergunningenbeleid	BOR
Q3 2022	Delegatiebesluit, Adviesrecht, verplichte participatie en participatieleidraad in het kader van de Omgevingswet	Ruimte	Rv	Van Orden	Deze besluiten worden eerst in de raadwerkgroep besproken. Met nieuwe samenstelling raadwerkgroep eerste bijeenkomst 30 mei, dus besluitvorming na de zomer.	RO
Q3 2022	Aansluitverordening	Ruimte	Rv	Kagei	Verordening vloeit voort uit het Watertakenplan en dient bij voorkeur volgordelijk te worden geagendeerd nu de inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld tot 1 januari 2023	BOR
Q3 2022	Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte	Ruimte	Rv	Albers	Is ambtelijk gereed. Betreft evenwel beleid met consequenties voor de begroting. Behandeling in afwachting van nieuw college	BOR
Q4 2022	Aanpassen parkeerverordening 2017 en parkeerbelastingverordening 2021	Ruimte	Rv	Albers	De raad wenst eerst een uitgebreide evaluatie van het betaald parkeren.	BOR
Q3 2022	Vaststellen bestemmingsplan Groenestraat 62 te Pannerden	Ruimte	Rv	Van Orden	Dit wordt Q2 2022, omdat gegevens nog niet zijn aangeleverd door initiatiefnemer	RO
Q4 2022	Eigen bijdrage leerlingenvervoer.	Samenleving	Rv	Bijl		MO
sept/okt 2022	Zendmachtiging lokale omroep 2023-2028	Samenleving	Rv	Van Riswijk		MO

Q4 2022	Notitie uitgangspunten huurprijsbeleid	Middelen	Rv	Van Orden	Het college wenste eerst de consequenties van keuzes in het huurprijsbeleid voor huurders (verenigingen/instellingen) beter inzichtelijk te hebben alvorens voorstel aan de commissie/raad voor te leggen. Uitgangspunten worden eerst met het veld uitgewisseld voordat een voorstel aan de raad wordt voorgelegd. Ook de voortgang van dit dossier hangt af van de vorming van het nieuwe college.	BOR
Q3 2022	Vaststellen bestemmingsplan Rhederlaag	Ruimte	Rv	Van Orden	dit wordt Q1 2022, reden is dat andere partijen de vergunning niet klaar hebben	RO
Q4 2022	Actualiseren verordening WMO 2022	Samenleving	Rv	Bijl	De verordening Wmo wordt jaarlijks geactualiseerd indien daar aanleiding toe is.	
Q4 2022	Actualiseren verordening Jeugdwet	Samenleving	Rv	Bijl	De verordening Jeugdwet wordt jaarlijks geactualiseerd indien daar aanleiding toe is.	
Q2 2022	Vaststellen Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ	Samenleving	Rv	Bijl		MO
NTB	Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs	Samenleving	Rv	Kagei		MO
NTB	GRHVOL (aanpassing van de regeling)	Samenleving	Rv	Kagei	Ivm een komende wetswijziging gaat deze aanpassing niet door. Kan daarmee van de planningslijst worden verwijderd.	MO
NTB	Actualiseren subsidieverordening	Samenleving	Rv	Boone	In 2022 richten we een subsidievolgsysteem in en moet het nieuwe college bij de begroting een besluit nemen over de subsidies aan verenigingen en dorpshuizen voor 2023 en verder. Mogelijk volgt hier een aanpassing van de subsidieverordening uit. Dit onderwerp is onder voorbehoud.	MO
Q3 2022	APV en afvalstoffenverordening			Kagei	De herziening van de APV en de Afvalstoffenverordening komen voort uit het opstellen van de Verordening Fysieke Leefomgeving gemeente Zevenaar. Omdat er een verordening fysieke leefomgeving is opgesteld, moet de APV en de Afvalstoffenverordening herzien worden. Het hanteren van dubbele bepalingen in meerdere verordeningen wordt afgeraden. Bij het vaststellen van de Verordening Fysieke Leefomgeving wordt geadviseerd om ook alle herziene verordeningen vast te laten stellen, waaronder de APV.	RO/BOR/JZ
Q4 2022	Verordening nadeelcompensatie	Ruimte	Rv	Van Orden	De gemeente heeft haar legesmodel, de mandaatregelingen en de procedureverordening planschade aangepast op de situatie per 1-1-23.	RO/ BOR
Q4 2022	Legesverordening specifiek voor onderdelen Ow	Ruimte	Rv	Van Orden	De gemeente heeft haar legesmodel, de mandaatregelingen en de procedureverordening planschade aangepast op de situatie per 1-1-23.	RO
Q2/ Q3 2022	Verstedelijkingsstrategie deel I en deel II ter besluitvorming	Ruimte	Rv	Van Orden		RO
Q3 2022	Grondexploitatie 't Hof Groot Holthuizen	Ruimte	Rv	Boone		RO
Q4 2022	Vaststellen bestemmingsplan Vestersbos	Ruimte	Rv	Van Orden		RO
Q4 2022	Beschikbaar stellen krediet voor programma onderwijshuisvesting 2023San	Samenleving	Rv	Kagei		MO
Q 4 2022	Varianten onderwijshuisvesting Vestersbos	Samenleving	Rv	Kagei	verplaatst naar Q4 ivm planning externe bureaus	MO
Q4 2022	Verordening fysieke leefomgeving	Ruimte	Rv	Van Orden	verplaatst naar Q4 2022 om de samenhang met de overige onderwerpen vanuit de Omgevingswet te houden.	RO
Q3/Q4 2022	Aanpassen verordening afvalstoffenheffing 2021	Middelen	Rv	Kagei	Aanpassing n.a.v. wegen afval bij aanbiedstations	IB
Q4 2022	Belastingverordeningen 2022	Middelen	Rv	Boone	Jaarlijkse herijking belastingverordeningen	IB
Q4 2022	Aanpassen legesverordening 2021	Middelen	Rv	Van Orden	Afhankelijk van invoering nieuwe omgevingswet	IB

Raadsvoorstel

Onderwerp	Jaarstukken 2021 Gemeente Zevenaar
Zaaknummer	Z/22/419681
Documentnummer	INT/22/1098269
Portefeuillehouder	Nanne van Dellen
Portefeuille	Financiën
Behandelend ambtenaar/afdeling	F. Schepers/Afdeling Financiën
Telefoon	0316-595323
E-mail	f.schepers@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Hierbij ontvangt u ter vaststelling de jaarstukken over 2021.

De jaarstukken zijn opgesteld in het eerste kwartaal van 2022 en geven inzicht in realisatie van de activiteiten uit de begroting 2021. De status van de activiteiten is gebaseerd op de informatie en kennis per ultimo 2021. Voor een uitgebreide toelichting op de activiteiten verwijzen wij u naar de jaarstukken.

De jaarstukken 2021 sluiten met een voordelig resultaat van € 7.852.000 Het geraamde nadelige resultaat na wijziging is € 2.100.000. Ten opzichte van de begroting na wijziging is dus sprake van een voordelig verschil van afgerond € 9.952.000. In de voorliggende jaarstukken wordt op dit verschil een toelichting gegeven.

Met de jaarrekening 2021 ronden we nagenoeg de collegeperiode 2018-2022 af. In 2021 hebben we het collegeprogramma 2018-2022 geëvalueerd. Uit die evaluatie hebben we geconcludeerd dat nagenoeg het gehele collegeprogramma tot uitvoering is gebracht. Enkele activiteiten zullen nog in 2022 worden opgepakt, zodat we deze beleidscyclus definitief kunnen afsluiten met de jaarrekening 2022.

2021 stond verder nog volop in het teken van de bestrijding van de effecten van de corona pandemie. Voor de Zevenaarse samenleving en economie is eind 2020 een corona herstelplan door de gemeenteraad vastgesteld. In totaal is hiervoor een budget beschikbaar gesteld van € 3 mln. In 2021 zijn van de getroffen 46 maatregelen er 30 maatregelen afgerond. Een aantal kent een langere doorlooptijd en zal pas in 2022 of 2023 worden afgerond.

Ook in 2021 zijn de kosten in het sociaal domein, vooral voor jeugdzorg en Wmo, weer fors gestegen. In 2021 heeft een Arbitragecommissie voorstellen gedaan voor een betere compensatie van het Rijk voor deze gemeentelijke kosten. Het Rijk heeft voor 2022 het advies van de commissie overgenomen, maar de structurele verbetering overgelaten aan het nieuwe Kabinet. Deze afspraken hadden echter nog geen effect op het dienstjaar 2021. De gestegen kosten staan overigens los van de effecten van de implementatie van de verbetervoorstellen vanuit de bezuinigingsopdracht. In 2021 heeft de organisatie er weer enkele opgepakt. In 2022 zal deze opdracht afgerond worden.

Zevenaar wacht al geruime tijd op uitsluitsel over de uitvoering van een grootschalig infrastructureel project van het Rijk, namelijk de doortrekking van de A15 en de verbreding van de A12. De uitvoering van dit project is van groot belang voor de ontwikkeling van het Outletcentrum en de uitbreiding van businesspark 7 Poort. Uitsluitsel daarover verkregen we in 2021 nog niet. De Raad van State heeft begin 2021 in een tussenuitspraak de minister opgedragen de berekening van de stikstofneerslag beter te motiveren. In september 2021 is deze nadere motivering door de minister aan de Raad van State gestuurd. De verwachting is dat de uitspraak pas na de zomer van 2022 zal volgen.

In 2021 is de samenwerking in de Groene Metropoolregio verder gestalte gegeven. De raad van Zevenaar heeft ingestemd met de uitvoering van vijf regionale opgaven op gebied van economie, duurzaamheid, mobiliteit, recreatie en toerisme en woningbouw. Met de regionale woningbouwopgave worden in de regio Arnhem Nijmegen tot 2025 20.000 woningen en voor de langere termijn zelfs 50.000 tot 60.000 woningen gerealiseerd. De Zevenaarse ambitie is hiervan 150 tot 200 woningen per jaar in Zevenaar te realiseren. In de periode 2018-2021 is onze woningvoorraad met ruim 800 woningen toegenomen.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. De jaarstukken 2021 vast te stellen;
2. Kennis te nemen van het accountantsverslag van Stolwijk & Kelderman en de reactie van het college op dit verslag;
3. Voor het totaal van de boekwaarde van overgenomen activa van Ataro een nieuwe bestemmingsreserve kapitaallasten sportaccommodaties te vormen en een bedrag van € 1.387.467 toe te voegen;
4. Het restant van het voordelige resultaat 2021 van € 6.464.444 toe te voegen aan de algemene reserve.

3. Waarom naar de raad

Op grond van artikel 197 van de Gemeentewet legt het college van burgemeester en wethouders over elk begrotingsjaar aan de raad verantwoording af over het gevoerde beleid, onder overlegging van de jaarstukken bestaande uit de jaarrekening en het jaarverslag. Het vaststellen van deze stukken is, op grond van artikel 198 van de Gemeentewet, een bevoegdheid van de gemeenteraad. Daarbij hoort ook de bestemming van het resultaat. De jaarstukken van ieder jaar moeten vóór 15 juli van het daaropvolgende jaar zijn vastgesteld om te kunnen voldoen aan de eisen van tijdige indiening.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Voldoen aan de Gemeentewet en de eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de raad invulling te laten geven aan de kader stellende en controlerende taak.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

De jaarstukken bestaan uit de jaarrekening en het jaarverslag met bijlagen en hebben als doel:

1. Verantwoording per programma over het gevoerde (financiële) beleid en beheer;
2. Financiële verantwoording voor de accountantscontrole over de getrouwheid en rechtmatigheid.

De jaarstukken zijn een instrument om de gemeenteraad te ondersteunen bij zijn kaderstellende, budgetbepalende en controlerende taken. De jaarrekening is ingedeeld volgens de Begroting 2021 en bestaat uit de verantwoording over de realisatie van de diverse programma's en de financiële rekening.

Per programma wordt inzicht geboden in de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd, de wijze waarop getracht is de beoogde maatschappelijke effecten te bereiken en in relatie tot de gerealiseerde baten en lasten. In de toelichting zijn de afwijkingen tussen de 'begroting na wijziging' en de realisatie nader verklaard. Deze afwijkingen zijn per programma en taakveld weergegeven. In de financiële rekening wordt inzicht geboden in de algemene dekkingsmiddelen en de onvoorziene lasten.

Accountantscontrole.
De jaarstukken 2021 zijn gecontroleerd door de accountants van Stolwijk & Kelderman. Naar aanleiding van deze controle hebben de accountants een 'accountantsverslag' opgesteld. Dit verslag is bij de vergaderstukken gevoegd, evenals de reactie van ons college hierop. Het controleprotocol is voor meerdere jaren vastgesteld en wordt alleen bij belangrijke wijzigingen geactualiseerd. Dit protocol vormt de basis voor de accountantscontrole over 2021.

Op grond van artikel 213 van de Gemeentewet wordt door de accountant naast een getrouwheidsonderzoek ook een rechtmatigheidsonderzoek voor de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties uitgevoerd. Dit betekent dat sprake is van één controleverklaring met twee aspecten, te weten getrouwheid en rechtmatigheid. Voor een totaaloverzicht van de accountantscontrole en bevindingen verwijzen wij u naar de samenvatting en kernpunten op pagina 4 van het accountantsverslag.

Verantwoording over het gevoerde beleid en beheer

Getrouwheid
De accountant heeft een goedkeurend oordeel verstrekt voor de getrouwheid.

De verantwoording over het (financieel) gevoerde beleid en beheer vindt plaats in de programmaverantwoording. De belangrijkste oorzaken die tot het bereikte jaarresultaat hebben geleid, zijn als volgt.

Het totale voordeel van € 9.952.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende afwijkingen (groter dan € 250.000) ten opzichte van de ramingen waarbij is aangegeven of deze incidenteel of structureel zijn.

Omschrijving	bedrag x € 1.000	I of S
Algemene uitkering	1.787	I
Integrale Gebiedsvisie Hengelder (zie RIB 2021-100)	941	I
Fysieke bedrijfsinfrastructuur - Grondexploitatie Zevenaar-Oost Bedrijven (GREX)	-345	I
Grondexploitatie Zevenaar Oost Wonen (GREX)	1.745	I
Grondexploitatie Middag Oost & Zwanenwaay (GREX)	338	I
Implementatie uitvoeringsagenda burgerparticipatie	360	I
Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK)	475	I
Inkomensregelingen	929	I
Arbeidsparticipatie - Participatiebudget / Re-integratie	393	I
Maatwerkdienstverlening 18- en 18+	-315	S
Opbrengst Omgevingsvergunningen	411	I
Personeelslasten	335	I
Afschrijvingslasten	486	I

Voor een meer uitgebreide toelichting op de boven vermelde posten, maar ook op de overige ontwikkelingen gedurende 2021, wordt verwezen naar de programmaverantwoordingen in de jaarrekening.

Rechtmatigheid
De accountant heeft een goedkeurend oordeel verstrekt voor de rechtmatigheid.

Wij verwijzen u naar het accountantsverslag en de reactie van ons college.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen na voorgestelde toevoeging van het resultaat bedraagt 6.13. De beschikbare en benodigde capaciteit zijn nader toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement.

3.1. *Het overnemen van activa sportaccommodaties van Ataro vloeit voort uit de aanpassing van de governance (dienstverleningsovereenkomst)*
Per 1 januari 2021 hebben wij de activa en subsidies van Ataro B.V. terugontvangen. Opdrachtverlening aan Ataro gaat plaatsvinden via een dienstverleningovereenkomst. Dit vloeit voort uit raadsvoorstel Z/20/378416 om de governance van Ataro aan te passen. In 2021 hebben wij de waardering van de ontvangen activa in lijn gebracht met onze financiële verordening. Ultimo 2021 bedraagt de boekwaarde van de ontvangen activa € 1.387.467. Van Ataro B.V. hebben wij ook de overheidssubsidie ontvangen die door Ataro B.V. conform afspraak werd ingezet om de jaarlijkse afschrijvingslasten te dekken. Het voorstel is om deze systematiek door te zetten bij de Gemeente en daarom een kapitaalegalisatiereserve te vormen met dezelfde omvang als de boekwaarde van de overgenomen activa per 31-12-2021.

Alternatieven
Niet van toepassing

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
Deze jaarstukken maken onderdeel uit van de Planning en Controlcyclus. Door middel van tussentijdse rapportages en deze jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid, de mate waarin doelen zijn behaald, de bereikte resultaten en financiële overschotten en tekorten. Structurele effecten die voortvloeien uit deze jaarstukken worden meegenomen in de volgende documenten in de cyclus.

7. Klimaat en duurzaamheid
Niet van toepassing

8. Communicatie
De digitale versie van deze jaarstukken 2021 presenteren wij op de portal van de gemeente Zevenaar https://zevenaar.pcportal.nl. Bij dit raadsvoorstel treft u de jaarstukken in pdf-formaat aan, zodat u ook op deze wijze kennis kunt nemen van de inhoud. In dit format treft u op meerdere plaatsen een herhaling van teksten aan. Dat is een technisch gevolg van het werken met een website.

9. Kosten, baten en dekking
Alle financiële ontwikkelingen over 2021 zijn verwerkt en toegelicht in de jaarrekening en de overige beschikbaar gestelde documenten.

10. Bijlagen

De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	INT/22/1100303	Jaarstukken 2021 gemeente Zevenaar
2.	INK/22/1101247	Controleverklaring 2021 gemeente Zevenaar (w.g.)
3.	INK/22/1101250	Accountantsverslag 2021 gemeente Zevenaar (w.g.)
4.	INT/22/1098562	Reactie op accountantsverslag 2021

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Jaarstukken 2021 Gemeente Zevenaar
Zaaknummer	Z/21/387787
Documentnummer	INT/21/1026694

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat de jaarstukken 2021 van de gemeente Zevenaar voor 15 juli 2021 dienen te worden vastgesteld;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 197, 198 en 200 van de Gemeentewet.

besluit:

1. De jaarstukken 2021 vast te stellen;
2. Kennis te nemen van het accountantsverslag van Stolwijk & Kelderman en de reactie van het college op dit verslag;
3. Voor het totaal van de boekwaarde van overgenomen activa van Ataro een nieuwe bestemmingsreserve kapitaallasten sportaccommodaties te vormen en een bedrag van € 1.387.467 toe te voegen;
4. Het restant van het voordelige resultaat 2021 van € 6.464.444 toe te voegen aan de algemene reserve.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 6 juli 2022.

De griffier	De burgemeester
I. van Dijk	L.J.E.M. van Riswijk

Jaarstukken 2021

GEMEENTE ZEVENAAR

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave **2**

Algemeen **3**
Bestuurlijke hoofdlijnen 3
Financiële hoofdlijnen 4
Leeswijzer 8

JAARVERSLAG **10**

Programma's **11**
0.Bestuur en ondersteuning 12
1.Veiligheid 27
2.Verkeer, vervoer en waterstaat 31
3.Economie 39
4.Onderwijs 49
5.Sport, cultuur en recreatie 57
6.Sociaal domein 67
7.Volksgezondheid en duurzaamheid 87
8.Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing 99

Paragrafen **110**
Lokale heffingen 111
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 122
Onderhoud kapitaalgoederen 131
Financiering 139
Bedrijfsvoering 148
Verbonden partijen 154
Grondbeleid 170

JAARREKENING **178**

Financiën **179**
Resultaat 180
Overzicht van baten en lasten 206
Overzicht van baten en lasten per taakveld 207
Overzicht van algemene dekkingsmiddelen 213
Overzicht van incidentele baten en lasten 215
Begrotingsrechtmatigheid 219
Wet Normering Topinkomens (WNT) 223
Balans en de toelichting 224

Bijlagen **261**
Kerngegevens 261
Investeringsoverzicht 262
Overzicht reserves 288
Overzicht voorzieningen 289
Overzicht langlopende geldleningen 289
Overzicht grondexploitaties 291
Single information, Single audit (SiSa) 292

ALGEMEEN

BESTUURLIJKE HOOFDLIJNEN

Met de jaarrekening 2021 ronden we nagenoeg de collegeperiode 2018-2022 af. In 2021 hebben we het collegeprogramma 2018-2022 geëvalueerd. Uit die evaluatie hebben we geconcludeerd dat nagenoeg het gehele collegeprogramma tot uitvoering is gebracht. Enkele activiteiten zullen nog in 2022 worden opgepakt, zodat we deze beleidscyclus definitief kunnen afsluiten met de jaarrekening 2022.

2021 stond verder nog volop in het teken van de bestrijding van de effecten van de corona pandemie. Voor de Zevenaarse samenleving en economie is eind 2020 een corona herstelplan door de gemeenteraad vastgesteld. In totaal is hiervoor een budget beschikbaar gesteld van € 3 mln. In 2021 zijn van de getroffen 46 maatregelen er 30 maatregelen afgerond. Een aantal kent een langere doorlooptijd en zal pas in 2022 of 2023 worden afgerond.

Ook in 2021 zijn de kosten in het sociaal domein, vooral voor jeugdzorg en Wmo, weer fors gestegen. In 2021 heeft een Arbitragecommissie voorstellen gedaan voor een betere compensatie van het Rijk voor deze gemeentelijke kosten. Het Rijk heeft voor 2022 het advies van de commissie overgenomen, maar de structurele verbetering overgelaten aan het nieuwe Kabinet. Deze afspraken hadden echter nog geen effect op het dienstjaar 2021. De gestegen kosten staan overigens los van de effecten van de implementatie van de verbetervoorstellen vanuit de bezuinigingsopdracht. In 2021 heeft de organisatie er weer enkele opgepakt. In 2022 zal deze opdracht afgerond worden.

Zevenaar wacht al geruime tijd op uitsluitsel over de uitvoering van een grootschalig infrastructureel project van het Rijk, namelijk de doortrekking van de A15 en de verbreding van de A12. De uitvoering van dit project is van groot belang voor de ontwikkeling van het Outletcentrum en de uitbreiding van businesspark 7 Poort. Uitsluitsel daarover verkregen we in 2021 nog niet. De Raad van State heeft begin 2021 in een tussenuitspraak de minister opgedragen de berekening van de stikstofneerslag beter te motiveren. In september 2021 is deze nadere motivering door de minister aan de Raad van State gestuurd. De verwachting is dat de uitspraak pas na de zomer van 2022 zal volgen.

In 2021 is de samenwerking in de Groene Metropoolregio verder gestalte gegeven. De raad van Zevenaar heeft ingestemd met de uitvoering van vijf regionale opgaven op gebied van economie, duurzaamheid, mobiliteit, recreatie en toerisme en woningbouw. Met de regionale woningbouwopgave worden in de regio Arnhem Nijmegen tot 2025 20.000 woningen en voor de langere termijn zelfs 50.000 tot 60.000 woningen gerealiseerd. De Zevenaarse ambitie is hiervan 150 tot 200 woningen per jaar in Zevenaar te realiseren. In de periode 2018-2021 is onze woningvoorraad met ruim 800 woningen toegenomen.

FINANCIËLE HOOFDLIJNEN

Inleiding

Resultaat

(-/- is een nadeel, + is een voordeel)

De jaarstukken 2021 sluiten met een voordelig resultaat van € 7.851.912. Het geraamde nadelige resultaat na wijziging is € 2.100.076 waarvan het verloop hieronder wordt weergegeven. Ten opzichte van de begroting na wijziging is dus sprake van een voordelig verschil van afgerond € 9.951.988.

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	142.416	144.814	145.398	584
Lasten	146.795	146.914	137.546	-9.368
Resultaat 2021	**-4.379**	**-2.100**	**7.852**	**9.952**

Toelichting op hoofdlijnen

Het totale voordeel van € 9.952.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende afwijkingen (groter dan € 250.000) ten opzichte van de ramingen waarbij is aangegeven of deze incidenteel of structureel zijn.

Omschrijving	bedrag x € 1.000	I of S
Algemene uitkering	1.787	I
Integrale Gebiedsvisie Hengelder (zie RIB 2021-100)	941	I
Fysieke bedrijfsinfrastructuur - Grondexploitatie Zevenaar-Oost Bedrijven (GREX)	-345	I
Grondexploitatie Zevenaar OostWonen (GREX)	1.745	I
Grondexploitatie Middag Oost & Zwanenwaay (GREX)	338	I
Implementatie uitvoeringsagenda burgerparticipatie	360	I
Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK)	475	I
Inkomensregelingen	929	I
Arbeidsparticipatie - Participatiebudget / Re-integratie	393	I
Maatwerkdienstverlening 18- en 18+	-315	S
Opbrengst Omgevingsvergunningen	411	I
Personeelslasten	335	I
Afschrijvingslasten	486	I

De hogere Algemene uitkering is ontstaan door de verwerking van de september- en de decembercirculaire. In deze circulaires zitten onder andere een uitkering uit het BTW-compensatiefonds, corona-compensaties, een compensatie voor de hogere kosten jeugdzorg en bijstelling van de aantallen bij diverse maatstaven.
De gemeente Zevenaar heeft ter voorbereiding op de doortrekking A15 en verbreding van de A12, de Arnhemseweg en de weg Hengelder gereconstrueerd. Deze reconstructies zijn gefinancierd door de provincie. De scope uitbreidingen (uitbreidingen gelegen buiten de projectgrens van beide reconstructies) zijn deels door RWS en deels door Zevenaar gefinancierd. De projecten zijn opgeleverd binnen de beschikbaar gestelde kredieten/subsidies, waarbij vooral de Integrale Gebiedsvisie Hengelder een positief eindresultaat laat zien. Bij de baten leverde dit een voordeel van € 941.000 op. In RIB 2021-100 kunt u een nadere toelichting vinden.
Voor de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties (GREX) heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden op basis van actuele marktontwikkelingen. Deze ontwikkelingen hebben o.a. gezorgd voor een per saldo voordeel van 1,7 miljoen.
In 2021 is sterk ingezet op de implementatie van de uitvoeringsagenda burgerparticipatie. In deze voorbereidingsfase zijn er nog relatief weinig uitgaven waardoor een voordeel van 360.000 is ontstaan.

Voor de uitvoering en de kosten van de regeling 'Tijdelijke ondersteuning Noodzakelijke Kosten' (TONK-regeling) zijn minder uitgaven gedaan dan de door het rijk, via de algemene uitkering, beschikbaar gestelde budget. Het voordeel is € 475.000.
Het voornaamste verschil op de inkomensregelingen is ontstaan door lagere uitkeringslasten als gevolg van een lagere instroom van het aantal uitkeringsgerechtigden dan aanvankelijk was geprognosticeerd bij de 2e VGR 2021. Ook zijn diverse uitgaven voor de uitvoering van het minimabeleid lager uitgevallen.
Het voordeel op Arbeidsparticipatie - Participatiebudget / Re-integratie is ontstaan door de corona-crisis en de hierbij behorende beperkende RIVM maatregelen.
De zorgkosten voor jeugd en Wmo laten een tekort zien ten opzichte van de begroting van € 1.455.000. Deze overschrijding wordt gecompenseerd door de inzet van corona middelen van € 1.140.000. Het negatieve saldo op deze taakvelden bedraagt daarmee € 315.000.
Er zijn aanzienlijk meer aanvragen voor omgevingsvergunningen binnen gekomen dan voorzien bij de 2e VGR waardoor genoemd voordeel is ontstaan.
Het saldo van personeelslasten en inhuur derden van de ambtelijke organisatie over 2021 komt in totaal uit op € 335.000 voordelig. De vacatureruimte in de salarisbudgetten is niet volledig benut voor de noodzakelijke externe inhuur.
De vertraging of versnelling van voorgenomen investeringen leidt tot afwijkingen in de afschrijvingen. De afschrijving op activa vindt plaats het jaar volgend op het volledig gereed zijn van het actief. Zo is de oplevering en ingebruikname van de Turmac Cultuurfabriek later gestart. Dit geldt ook voor enkele investeringen in wegen en het primaire onderwijs. Hierdoor is de start van het afschrijven op de investeringen uitgesteld wat tot een eenmalig voordeel op de afschrijvingslasten heeft geleid.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's die zich binnen onze gemeente kunnen manifesteren. De weerstandscapaciteit zijn de middelen en de mogelijkheden waarover een gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt de benodigde weerstandscapaciteit (risico's) afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{39.285.000}{6.407.000} = 6{,}13$$

De nu berekende ratio duidt op een uitstekend weerstandsvermogen om de risico's af te dekken.

Corona-effecten

Overzicht coronaramingen
De coronaramingen zijn in alle P&C-documenten geactualiseerd. Hieronder ziet u de meest recente raming van de 2e voortgangsrapportage 2021. Dit is de stand van zaken op 1 juli 2021.

	2021	2022	2023	Totaal
2e Voortgangsrapportage 2021	2.660.000	1.415.000	740.000	4.815.000

Overzicht coronagevolgen in de jaarstukken 2021
In deze jaarrekening blijken nu de uitkomsten van het tweede jaar van de coronacrisis. Die geven wij hieronder in een tabel met de corona-effecten per programma en taakveld. Soms zijn er ook andere gevolgen opgetreden die in meer of mindere mate te relateren zijn aan corona. Bijvoorbeeld door vertraging van de

reguliere werkzaamheden (onderuitputting). Deze gevolgen zijn niet in de tabel opgenomen, maar zijn wel toegelicht bij de programma's in deze jaarstukken.

Taakveld	Taakveld omschrijving	Begroting 2021	Realisatie 2021
0.2	Burgerzaken	143.000	93.792
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	78.000	78.691
0.4	Overhead	643.000	589.594
0.61	OZB woningen	-9.600	-9.600
0.62	OZB -niet-woningen	210.000	210.000
0.63	Parkeerbelasting	280.000	268.112
0.64	Belastingen overig	-9.600	-9.600
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	0	3.263
1.2	Openbare orde en veiligheid	78.366	77.668
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	3.263
3.4	Economische promotie	223.000	223.000
4.2	Onderwijshuisvesting	0	4.930
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-80.000	-125.000
5.2	Sportaccommodaties	0	-109.309
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	165.000	121.435
5.4	Musea	0	28.623
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-30.000	8.519
6.2	Wijkteams	120.000	94.495
6.3	Inkomensregelingen	1.428.858	263.680
6.4	Begeleide participatie	331.122	331.000
6.5	Participatiebudget re-integratie	270.000	7.472
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-30.000	-93.000
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	485.000	483.599
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	655.000	673.000
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	100.000	100.000
7.2	Riolering	-40.400	-40.400
7.3	Afval	-40.400	-40.400
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	0	927
Subtotaal		4.635.224	2.930.179
0.7	Compensatie corona algemene uitkering gemeentefonds	-1.975.000	-2.500.000
Totaal		**2.660.224**	**430.179**

De verwachte gevolgen van corona waren € 2,7 miljoen nadelig en blijken in deze jaarstukken € 0,4 miljoen nadelig. Een voordelig verschil van € 2,2 miljoen. De grote verschillen lichten wij hieronder toe.

Sportaccommodaties (taakveld 5.2)
In 2021 bedraagt het voorlopig voordeel vanwege corona bij de sportaccommodaties € 109.000. Dit bedrag bestaat uit voorschotten van het rijk en voorschotten aan sportaccommodaties en is dus nog voorlopig. De definitieve afrekening van zowel de baten als de lasten wordt in 2022 verantwoord.

Inkomensregelingen (taakveld 6.3)
De coronakosten van dit taakveld zijn € 1,2 miljoen lager dan was geraamd. Onder dit taakveld vallen de TONK (Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten), de uitkeringslasten (BUIG) en het minimabeleid.

TONK
Hiervoor is via de algemene uitkering € 550.000 beschikbaar gesteld. In 2021 is hiervan inclusief uitvoeringskosten € 75.000 uitgegeven. Een voordeel van € 475.000.
Uitkeringslasten
Vanwege een verwachte stijging van het aantal aanvragen was een bedrag van € 450.000 geraamd aan corona-effect. De stijging van het aantal aanvragen heeft zich niet voorgedaan.
Minimabeleid
Ook bij het minimabeleid was rekening gehouden met extra uitkeringen (€ 125.000). Omdat de uitgaven binnen de bestaande budgetten zijn gebleven is ook hier geen sprake van een corona-effect geweest.

Participatiebudget re-integratie (taakveld 6.5)
Hiervoor was rekening gehouden met € 270.000 aan coronakosten voor begeleiding zelfstandigen. De begeleiding van zelfstandigen door de RSD en de eigen organisatie is echter grotendeels gedaan binnen de reguliere budgetten.

Compensatie in de algemene uitkering (taakveld 0.7)
De compensatie in de algemene uitkering bedroeg in de 2e voortgangsrapportage € 1.975.000. Na de voortgangsrapportage is nog een september- en decembercirculaire verschenen. Daarin is nog € 525.000 aan coronacompensatie beschikbaar gesteld. De totale compensatie van het rijk komt daarmee op € 2,5 miljoen. .

LEESWIJZER

Inleiding
Door de jaarstukken leggen wij als college verantwoording af aan uw raad over het gevoerde beleid. Tevens zijn deze jaarstukken een instrument om uw raad te ondersteunen bij de kaderstellende en controlerende taken. De jaarstukken hebben wij ingericht op basis van de voorschriften (Besluit Begroting en Verantwoording hierna BBV). Verder hebben wij nadrukkelijk gekeken naar de informatieve waarde voor u als raad. De komende jaren willen wij hierin in overleg met u nog verdere stappen zetten.

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag is opgebouwd uit de verschillende programma's en de paragrafen. In de programma's presenteren wij ons gemeentelijke beleid op hoofdlijnen. De paragrafen richten zich op het beleid ten aanzien van relevante beheersaspecten, zoals de bedrijfsvoering, het weerstandsvermogen, onze kapitaalgoederen en de lokale heffingen. De financiële jaarrekening gaat vooral in op de financiële positie van onze gemeente.

Thema's
In het coalitieakkoord zijn enkele belangrijke speerpunten benoemd waar wij ons de komende jaren op richten. Wij hebben deze speerpunten vertaald naar thema's in het collegeprogramma. Deze thema's en de activiteiten die wij betreffende deze onderwerpen uitvoeren, monitoren wij gedurende onze collegeperiode. Wij hebben ze daarom een plaats gegeven in de reguliere planning & control cyclus. Het gaat hierbij om de volgende thema's:

1. Participatie
2. Sociaal domein en leefbaarheid
3. Economie en vrijetijdseconomie
4. Duurzaamheid
5. Mobiliteit en bereikbaarheid
6. Verbeteren bestuurscultuur

Op de website hebben we de thema's opgenomen en niet in de fysieke jaarstukken. In onze digitale jaarstukken presenteren wij ook de activiteiten die binnen het betreffende thema vallen. Bij de programma's zijn alle activiteiten opgenomen.

Programma's
Bij de programma's komen de zogenaamde 3 W-vragen terug:

1. Wat wilden we bereiken?
2. Wat hebben we gedaan?
3. Wat heeft het gekost?

Op programmaniveau hebben wij ook de vastgestelde beleidskaders opgenomen. U kunt deze digitaal direct openen. Hiermee hebt u per programma het meest relevante vastgestelde beleid direct beschikbaar.

Per programma maken wij onze doelstellingen (Wat wilden we bereiken?) inzichtelijk. Hierbij presenteren wij u ook de verplichte beleidsindicatoren vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording.

Bij het onderdeel 'Wat hebben we gedaan?' staan de activiteiten die wij in 2019 in het kader van autonome ontwikkelingen, actualisatie van bestaand en nieuw beleid uitgevoerd hebben. Over onze reguliere taken informeren wij u alleen indien hier aanleiding voor is. Bij deze jaarstukken leggen wij hier verantwoording over af.

De kleuren bij de stand van zaken betekenen het volgende:

Lichtgrijs	de activiteit is nog niet gestart, dit past binnen de vastgestelde planning.
Groen	de activiteit loopt op schema binnen de gestelde kaders (beleidsdoel/resultaat, tijdsplanning en financieel).
Oranje	de activiteit dreigt óf qua beleidsdoel/resultaat óf qua tijdsplanning óf financieel uit de pas te gaan lopen, bijsturing is noodzakelijk.
Rood	de activiteit loopt uit de pas, dit geldt voor 1 of meer indicatoren (beleidsdoel/resultaat, tijdsplanning en financieel). Corrigerende maatregelen zijn noodzakelijk.
Donkergrijs	de activiteit is afgerond en wij stellen voor deze af te sluiten.

Wij presenteren ook op hoofdlijnen informatie over de verbonden partijen die een bijdrage hebben geleverd aan de uitvoering van ons beleid. Uitvoerige informatie over de verbonden partijen is opgenomen in de betreffende paragraaf.

Per programma presenteren wij ook financiële informatie (Wat heeft het gekost?). Hier hebben we de ontwikkelingen aangegeven en de toelichting op deze ontwikkelingen. Op grond van de voorschriften (BBV) presenteren wij de financiële informatie ook op taakvelden. Indien van toepassing bieden wij u ook inzicht in de incidentele baten en lasten per programma. Hetzelfde geldt voor de mutaties in de reserves en voorzieningen per programma. Bedragen zijn afgerond op € 1.000. Hierdoor kunnen verschillen voorkomen.

JAARVERSLAG

PROGRAMMA'S

0.BESTUUR EN ONDERSTEUNING

Omschrijving
Dit programma gaat over de beleidsvelden bestuur, gemeentelijke organisatie, dienstverlening en belastingen.

Wat willen we bereiken?
We willen een faciliterende netwerkgemeente zijn. Hierbij staan we open voor initiatieven van onze inwoners, organisaties en bedrijven. We richten ons op digitale dienstverlening en persoonlijke contacten. Onze inwoners ervaren onze dienstverlening als goed en betrouwbaar. Onze gemeenteraad en college richten zich op integer, democratisch bestuur, waarbij het ons doel is transparant en een open bestuur te zijn.

Ontwikkelingen
Versterking regionale samenwerking regio Arnhem Nijmegen
In november 2021 heeft de gemeenteraad ingestemd met de regionale agenda 2022 van de Groene Metropoolregio. Zevenaar doet mee aan alle vijf opgaven: circulaire regio, verbonden regio, productieve regio, ontspannen regio en groene groeiregio.

Beleidskaders
- Besturingsfilosofie
- Dienstverleningsvisie
- Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2017 Liemerse gemeenten en SDL
- Coalitieakkoord 2018-2022 (2018)
- Collegeprogramma 2018-2022 (2018)
- Financiële verordening Zevenaar 2018 (2018)
- Nota Verbonden partijen
- Nota reserves en voorzieningen 2018
- Nota activerings- en afschrijvingsbeleid 2019

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

0.1 Goed bestuur

Inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers voelen zich optimaal betrokken bij de totstandkoming van ons beleid en zijn tevreden over de kwaliteit van ons bestuur.
We willen dat voor inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers inzichtelijk is wat we als bestuur doen en waar we het gemeenschapsgeld voor inzetten. Betrokkenheid en betrouwbaarheid zijn kenmerkend voor onze gemeenteraad en college.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2021	Werkelijk 2021	Verschil
Apparaatskosten (in € per inwoner)				640,00	655,00	15
Toelichting	De beleidsindicatoren van dit programma (apparaatskosten, bezetting, externe inhuur, formatie en overhead) zijn niet opgenomen op waarstaatjegemeente.nl. Daarom zijn niet alle waardes gevuld. De apparaatskosten zijn becijferd door een totaaltelling van salarissen, inhuur, P&O, Huisvesting, Intern Beheer en I&A. Wordt uitgedrukt in € per inwoner. De stijging ten opzichte van de begroting zit met name in een stijging van de salarissen en inhuur.					

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2021	Werkelijk 2021	Verschil
Bezetting (aantal Fte per 1.000 inwoners)				6,55	6,35	0,2
Toelichting	De huidige bezetting bedraagt 286 fte, op een totale formatie van 327 fte. De bezetting met eigen medewerkers is ten opzichte van de begroting iets achter gebleven. Door krapte op de arbeidsmarkt is aantrekken van gekwalificeerd personeel lastig en de inzet van inhuur en externen noodzakelijk geweest. Als gevolg van het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd of het aanvaarden van een andere functie elders hebben medewerkers de organisatie verlaten.					
Externe inhuur (kosten in % totale loonsom en inhuur externen)				25,00	29,00	4
Toelichting	Het gaat hier om de totale inhuur als % van de loonsom; landelijk komt deze indicator in onze gemeentegrootteklasse uit op ± 19%. De externe inhuur is als gevolg van inhuur op projecten en vacatures in de reguliere formatie hoger dan het landelijk gemiddelde. In verband met het tijdelijke karakter van projecten zetten wij tijdelijke capaciteit (lees: inhuur derden) in op projecten.					
Formatie (aantal Fte per 1.000 inwoners)				7,38	7,27	0,11
Toelichting	De vastgestelde formatie per 31-12-2021 is 327 fte (incl. RDL). In deze indicator wordt de formatie uitgerekend per 1.000 inwoners. Afhankelijk van veranderingen en ontwikkelingen in het takenpakket van gemeenten in de nabije toekomst kan deze indicator wijzigen.					
Overhead (in % van totale lasten)				9,87	8,83	1,04
Toelichting	Het totaal van de loonkosten, kosten van ICT, P&O, facilitaire zaken, huisvesting en overige overhead wordt uitgedrukt in een % van de totale lasten. De berekening van overhead sluit aan bij het taakveld 0.4 overhead. Door een gerichte doorbelasting van kosten vanuit het taakveld overhead naar de andere taakvelden, krijgen we het werkelijke volume van de overhead steeds beter in beeld.					

0.2 Dienstverlening en gemeentelijke organisatie

We willen een optimale dienstverlening realiseren door ons te richten op de drie focuspunten 'Service op Maat, Verbindend en Gastvrij' uit onze dienstverleningsvisie 'Samen Sterker'. We maken dit concreet door meetbare doelstellingen te bepalen en willen onze dienstverlening aan de hand hiervan meten en verbeteren. Het is ons doel onze dienstverlening de komende jaren verder vorm te geven en te versterken. Wij willen onze gemeentelijke organisatie op orde hebben, moderniseren en vernieuwen.

0.3 Financieel beleid

We willen een gezonde en solide financiële positie en huishouding. Dit betekent een begroting die structureel en reëel sluitend is en waarbij risico's zijn afgedekt.

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

0.1 Goed bestuur

0.1.1 Verbeteren bestuurscultuur

Jaar realisatie 2022

We verbeteren de bestuurscultuur en samenwerking om er zo optimaal mogelijk te kunnen zijn voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Daarbij streven we naar een meer open en transparante samenwerking tussen raad, college en ambtelijke organisatie. We werken als eenheid met duidelijkheid over eigen rollen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Bijsturing raad	Niet volgens plan	Niet volgens plan

Kijkend naar de bestuurscultuur is er een cultuurkant en een instrumentele kant. De cultuurkant gaat over het elkaar ontmoeten binnen en buiten de vergaderingen, de instrumentele kant zijn bijvoorbeeld verordeningen die zijn vernieuwd.
De cultuurkant van de werkzaamheden van de raad is door het digitale vergaderen vanwege COVID-19 niet of nauwelijks aan bod gekomen in 2021. Het blijkt heel lastig om stappen te maken in verbetering van de cultuurkant zonder elkaar fysiek te ontmoeten. Het hele jaar hebben de raadscommissies en de gemeenteraad digitaal vergaderd. Hoewel de meeste raads- en commissieleden bedreven zijn geraakt in het digitaal vergaderen, ervoeren de meeste deelnemers het als een gemis dat men elkaar niet fysiek kon ontmoeten. Dit leidde soms zelfs tot irritaties die niet direct na de vergadering uitgesproken konden worden.
Het begin van het zomerreces is gevierd met een fietstocht voor de raad en het college richting Rhederlaag. Onderweg was er ruimte voor enige uitleg over de omgeving en konden er bij verschillende horeca gelegenheden een hapje en een drankje worden genuttigd. Deze bijeenkomst werd zeer op prijs gesteld, niet in de laatste plaats omdat veel raadsleden elkaar weer voor het eerst sinds lange tijd fysiek ontmoeten.
Aan de instrumentele kant hebben we wel stappen kunnen zetten. De gemeenteraad heeft in juni de 'gedragscode voor de gemeenteraad' inclusief een protocol 'wat te doen bij vermoedens van integriteitsschending' vastgesteld. In een kleine werkgroep bestaande uit een raadslid, de burgemeester, de griffier en een externe deskundige, is een 'werkwijze voor geheimhouding' opgesteld die ook in juni door de raad is vastgesteld.
In de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen in 2022 heeft de gemeenteraad besloten zelfstandig een aantal bijeenkomsten te organiseren over het raadswerk met als doel om geïnteresseerde inwoners te informeren. Er zijn in totaal drie digitale bijeenkomsten geweest onder de noemer 'Raad en Daad'. Iedere bijeenkomst wordt voorbereid door 2 raadsleden met assistentie van de griffie.
Op verzoek van de raadsleden is er in het najaar een werkgroep gevormd die zich heeft gebogen over een andere manier van inspraak. In december 2021 is besloten met een vernieuwde vorm van inspraak te gaan werken per 2022. De inspraak is vanaf 2022 voor alle onderwerpen een week voorafgaand aan de commissievergaderingen. Op deze manier hopen we inwoners meer te kunnen horen en kunnen de raads- en commissieleden de inspraak ook beter betrekken in hun meningsvorming.

Voorstel raad

Voorstellen voor verbetering komen via het Presidium naar de raad toe. De raad is zelf mede verantwoordelijk voor een goede en open sfeer in alle raadsbijeenkomsten. Raadsleden kunnen en mogen elkaar daarbij, indien nodig, op aanspreken.

0.1.2 Groeien naar een verbindende gemeente

Jaar realisatie 2022

We staan voor een gemeente die weet wat er leeft in de samenleving en in de verschillende kernen van de gemeente. We zetten in op nabijheid. Dit betekent korte lijnen met onze inwoners, verenigingen, dorps- en wijkraden, ondernemers en maatschappelijke organisaties. We ontwikkelen nieuwe vormen van participatie waarbij initiatief vanuit inwoners centraal staat. Vanuit het programma 'Zevenaar Verbindt' zetten wij in op het verder versterken van de verbinding met de inwoner, de verbinding tussen bestuur en organisatie en de verbinding binnen de organisatie.

We werken vanuit de focuspunten: gastvrij, verbindend en service op maat. Daarbij hebben we een ja,

mits….houding.

- Nieuw beleid ontwikkelen we samen met inwoners. We betrekken hen in een vroeg stadium.
- Bij nieuwe (ruimtelijke) ontwikkelingen worden initiatiefnemers verantwoordelijk om in een vroeg stadium met de omgeving te overleggen. We faciliteren waar nodig.
- We delen goede voorbeelden van participatie met elkaar en met onze samenleving.

Stand van zaken	**1e VGR**	**2e VGR**	**Jaar stukken**
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Doeduiten
In deze coronatijd wordt minder gebruikgemaakt van de Doeduiten.

Contacten met dorpen en wijken
Eind maart zijn 14 Coronabomen in alle kernen (en Tuindorp en Ooij) geplant. Deze (walnoot)bomen herinneren aan deze bijzondere tijd. De locaties zijn in overleg met de dorpsraden bepaald. Ook is er een fietstocht langs alle bomen gerealiseerd.

Inwonerspanel Zevenaar verbindt
Met het inwonerspanel vragen wij inwoners om hun mening te geven over diverse onderwerpen. Dit doen zij door zich via internet aan te melden. Er zijn ruim 500 inwoners aangesloten bij het inwonerspanel. In maart 2021 hebben we het inwonerspanel ingezet voor vragen over afvalinzameling.

Nieuwe vormen van participatie
De coronatijd vraagt om nieuwe, niet altijd meest effectieve, vormen van inwonersparticipatie. Het is belangrijk om bewoners te blijven betrekken bij nieuwe ontwikkelingen. Om die reden zijn informatieavonden digitaal georganiseerd, zoals bijvoorbeeld voor de ontwikkeling van Waayakkers, Vestersbos en de vastgoedlocaties. Omwonenden worden persoonlijk uitgenodigd, kunnen informatie vinden op de projectpagina en kunnen ook via een digitaal formulier op de website hun reactie achterlaten. Door middel van filmpjes en afbeeldingen wordt zo goed mogelijk in beeld gebracht wat de plannen zijn en waarover de mensen kunnen meepraten. Daarnaast wordt een pilot uitgevoerd bij de revitalisering van Angerlo, via een digitaal platform kunnen inwoners op een kaart hun opmerkingen meegeven.

Kinderburgemeester
Ondanks corona was onze kinderburgemeester Jasmijn actief. Zo heeft ze meegeholpen bij Worldcleanupday, de opening van de nationale voorleesweken en de lancering van de nieuwe geschiedenisapp Bakens. Daarnaast heeft Jasmijn in maart kinderen en jongeren opgeroepen om gedichten te schrijven over hun gevoelens over Corona. Dit heeft 5 mooie gedichten opgeleverd die in poster, in abri's en in de krant worden gedeeld. Eind april heeft Jasmijn samen met de burgemeester jeugdlintjes uitgereikt aan kinderen of jongeren die zich de afgelopen tijd op een bijzondere manier hebben ingezet. Het eerste jaar van Jasmijn zit er inmiddels op. Er is een nieuwe wervingscampagne gevoerd en Jasmijn heeft het stokje in september overdragen aan haar opvolger Loid.

18 jarigen
Als je 18 wordt verandert er veel. Je mag stemmen, je kunt je inschrijven voor een huurwoning maar je moet ook een zorgverzekering afsluiten. Je bent nu echt 'volwassen' 😊. Voor het programma Zevenaar Verbindt hebben we onze jonge inwoners in het zonnetje gezet en hen gefeliciteerd met de mijlpaal van 18 jaar. Inwoners die bijna 18 jaar zijn, hebben een kaart gekregen van de gemeente (per post). Naast de felicitatie is er op de kaart verwezen naar www.zevenaar.nl/18jaar. Op deze speciale pagina vinden de bijna 18 jarigen allerlei informatie. Daarnaast is er een feestelijke video zichtbaar van burgemeester Lucien van Riswijk.

0.1.3 Invullen bestuurlijke rol als samenwerkingspartner — Jaar realisatie 2022

Voor de uitvoering van een aantal taken werken we samen in verbonden partijen. Meer dan voorheen gaan wij ons als samenwerkingspartner inzetten om binnen de samenwerkingsverbanden de gezamenlijk bepaalde doelstellingen te halen. Dat kan door posities in te vullen binnen het dagelijks bestuur of door een trekkersrol binnen een portefeuilleoverleg of bestuurscommissie te vervullen. Dit vraagt de inzet van meer ambtelijke en bestuurlijke capaciteit. De nota Verbonden partijen, vastgesteld in 2019, is een afwegingskader voor over het aangaan van samenwerkingsverbanden. Ook geven we aan hoe we de positie van de gemeenteraad ten aanzien van die verbonden partijen kunnen versterken.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In 2020 heeft de raad ingestemd met deelname aan het nieuwe samenwerkingsverband in de regio: de Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen. In 2021 heeft de besluitvorming plaatsgevonden over de regionale opgaven. In de meerjarenbegroting 2022-2025 zijn daarvoor de financiële middelen vrij gemaakt.
In februari 2021 is de raad akkoord gegaan met een wijziging van governance van het gemeentelijk sportbedrijf Ataro BV. De wijziging is doorgevoerd naar aanleiding van een aanbeveling van de Rekenkamercommissie en is gericht op een beter samenspel tussen gemeente en sportbedrijf en op een betere sturing op de resultaten. De subsidierelatie wordt omgebouwd naar opdrachtgeverschap op basis van een dienstverleningsovereenkomst.
De voorbereiding van de wijziging van de gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers is 2021 afgerond en voor besluitvorming in de raad van februari 2022 doorgeleid. Overigens is gekozen voor een beperkte wijziging, omdat naar aanleiding van de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen in 2022 een grondige aanpak van de regeling gewenst en noodzakelijk is.

0.1.4 Corona herstelplan — Jaar realisatie 2023

Als gemeente hebben wij middelen (€ 3.000.000) beschikbaar gesteld voor het stimuleren van de regionale en lokale economie en voor herstelmaatregelen op sociaal-cultureel gebied.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		Volgens plan	Volgens plan

De raad heeft op 4 november 2020 het herstelplan vastgesteld met een aantal amendementen en moties. Vervolgens heeft de raad op 7 juli 2021 de invulling van amendement 9 vastgesteld. Hiermee zijn alle uit te voeren maatregelen in 2021 beschreven en opgenomen in een planning tot eind 2022. De uitvoering is geborgd binnen de organisatie en de raad wordt periodiek geïnformeerd via de P&C cyclus en op andere wijze indien hiertoe aanleiding is. Zo is de raad eind september 2021 geïnformeerd over de stand van zaken en is het dashboard getoond waarmee we werken om de uitvoering van de maatregelen te monitoren.

0.2 Dienstverlening en gemeentelijke organisatie

0.2.1 Afronden lopende projecten voor start nieuwe projecten — Jaar realisatie 2022

We willen de basis op orde hebben. Dit betekent dat we lopende projecten afronden, voordat we met nieuwe projecten beginnen. We willen 'in control' zijn. Deze gedachte past binnen de professionalisering van het planmatig werken, dat een onderdeel is van het programma organisatieontwikkeling. Binnen dit programma worden de komende jaren vele activiteiten en projecten opgezet en uitgevoerd. Eén daarvan is de genoemde professionalisering. Dit traject draagt bij aan de verbetering en groei van onze kernwaarden: Resultaatgericht, Klantgericht en Samenwerkingsgericht.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	 Volgens plan	 Volgens plan	 Volgens plan

Door de corona crisis is in 2021 beperkt invulling gegeven aan het zgn. Planmatig werken. Opleiding en training was in beperkte mate mogelijk. Wel heeft ondersteuning en advisering aan medewerkers plaatsgevonden.

0.2.2 Data gedreven sturen als vernieuwende sturingspraktijk — Jaar realisatie 2023

Datagedreven sturing is het vermogen om op basis van het verzamelen en analyseren van data tot sturing op de gemeentelijke thema's te komen. Wij gaan systematisch deze nieuwe werkwijze in het primaire proces opnemen. Dit brengt met zich mee dat we een aantal organisatorische en technische condities planmatig verbeteren. Te denken valt aan competentieontwikkeling, het werken met een datastrategie en de ontwikkeling van open data. Daarbij hebben we nadrukkelijk oog voor de risico's en ethische vraagstukken die deze ontwikkeling met zich meebrengt.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	 Volgens plan	 Volgens plan	 Volgens plan

In het verslagjaar is op diverse fronten (bijv. sociaal domein, belastingen en dienstverlening) data-inzicht. Het analyseren en duiden van deze gegevens zorgt voor meer geobjectiveerd inzicht en kan helpen bij het proactief sturen op (financiële) ontwikkelingen. Daarnaast zijn de rollen in het datagedreven proces in beeld en is de techniek ingericht. Tenslotte zijn voorbereidingen getroffen voor (1) het verder op orde brengen van de informatievoorziening, (2) het verrijken van bestaande processen met data-inzichten en passende informatieproducten en (3) data-inzichten onderdeel te laten zijn van besturings- en ontwikkelprocessen.

0.2.4 Ontwikkelen naar een moderne en professionele organisatie — Jaar realisatie 2023

We zijn een aantrekkelijke, professionele en duurzame werkgever en mensen werken graag bij ons in Zevenaar. Medewerkers zijn toegerust om in steeds veranderende contexten hun werk te doen. Ze zijn goed opgeleid, flexibel in hun gedrag en communicatie. We zijn in staat het werk af te stemmen op de uitdagingen in de samenleving. We nemen medewerkers mee in veranderingen en toekomstige ontwikkelingen. Zij zijn zelf actief in hun eigen loopbaanontwikkeling. We volgen de resultaten van ons HR-beleid. Er is een veilig werkklimaat waarin we transparant en open zijn. Onze processen en werkafspraken ondersteunen dit.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	 Niet volgens plan	 Volgens plan	 Niet volgens plan

De uitvoering en uitwerking van de verschillende doelstellingen om te groeien naar een moderne en professionele organisatie verloopt grotendeels volgens plan. Door Covid-19 werden we gedwongen de focus te verleggen.
In 2021 is de krapte op arbeidsmarkt toegenomen, waardoor ook wij ondervinden dat het vinden van gekwalificeerd personeel lastiger wordt. Dit vraagt ook om een herziende blik op aantrekkelijk werkgeverschap. In 2021 zijn de gesprekken gestart naar verandering in modern werkgeverschap, zoals bijvoorbeeld het hybride werken.

Voorstel raad

Voor 2021 heeft de raad een budget beschikbaar gesteld om achterstanden in te lopen. Dit is gedeeltelijk gerealiseerd en wordt afgerond in 2022.

0.2.5 Verbeteren dienstverlening aan inwoners en ondernemers Jaar realisatie 2022

We onderzoeken manieren om onze inwoners en ondernemers beter van dienst te zijn en hiervoor passende middelen te ontwikkelen. De drie focuspunten uit de Dienstverleningsvisie 2018-2022 'Samen Sterker' – 1. service op maat, 2. verbindend en 3. gastvrij - zijn hiervoor de basis. Met de Monitor Dienstverlening meten we onze dienstverlening en brengen we ambities, doelstellingen en resultaten in beeld, waardoor we onze dienstverlening gericht kunnen verbeteren.

1. Service op maat
We zorgen voor een optimale bereikbaarheid door extra capaciteit in te zetten op piekmomenten aan de telefoon en aan onze balies. In 2022 willen we dat 80% van de telefonische oproepen in het klantcontact centrum opgenomen wordt binnen 20 seconden en dat 80% van de contactverzoeken binnen 2 werkdagen worden afgehandeld.

We werken digitaal waar het kan en persoonlijk waar het nodig is. We verhogen onze digitale volwassenheid door aan te sluiten op landelijke voorzieningen en door steeds meer formulieren digitaal en met DigiD beschikbaar te maken. Door uitvoering te geven aan plan 'Doorontwikkeling Digitale Dienstverlening' kunnen we in 2021 op het landelijk gemiddelde van digitale volwassenheid zitten.

2. Verbindend
We vragen inwoners hun ervaring met ons te delen in de (spreekwoordelijke) reis die ze maken tijdens de oriëntatie, aanschaf en het gebruik van een product of dienst bij de gemeente. Dit noemen we een klantreis. Verbeteracties die hieruit voortkomen, pakken we direct op. Zo onderzoeken we hoe we de tevredenheid van inwoners verder kunnen verbeteren. In 2022 voeren we de inwonerpeiling van waarstaatjegemeente.nl opnieuw uit en willen we dat onze inwoners onze dienstverlening met minimaal een 7 beoordelen.

3. Gastvrij
We willen dat er aandacht is en blijft voor het verbeteren van de vaardigheid om klantgericht en gastvrij te werken. Hiervoor bieden we onze medewerkers trainingen aan in de Zevenaar Academie.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In 2021 hebben we in mei een jaaroverzicht 'monitor dienstverlening' 2020 uitgebracht, in juli een halfjaarlijkse monitor gepubliceerd en een kwartaalmonitor in oktober. Alleen de jaaroverzichten gaan naar de raad.
Het afgelopen jaar hebben we onze dienstverlening op niveau gehouden en waar mogelijk verder verbeterd.

Service op maat
In 2021 haalden we de telefonische servicenorm van het opnemen van 80% van de telefoontjes binnen 20 seconden niet. We behaalden echter wel een forse verbetering ten opzichte van voorgaande jaren: in 2021 werd 74% van de telefoontjes binnen 20 seconden opgenomen, tegenover 65% in 2020, 68% in 2019 en 63% in 2018. Van de contactverzoeken werd 84% binnen 2 werkdagen afgehandeld, waarmee we ruim boven de gestelde servicenorm van 80% uitkwamen.

Verbindend
We leverden een bijdrage aan het project Omgevingswet door een klantreisonderzoek uit te voeren.
Grote dienstverleningsprojecten waren in de voorbereidingsfase. Denk hierbij aan het ontwikkelen van de nieuwe en digitaal toegankelijke website www.zevenaar.nl. Hiervoor werd onder andere een webpanel opgericht van betrokken inwoners die input leveren. Samenhangend met de website werkten we aan de nieuwe en gebruiksvriendelijkere e-formulieren die samen met de nieuwe website live gaan in 2022. Ook de voorbereiding van de herinrichting van Fixi, het systeem voor Meldingen Openbare Ruimte (MOR), speelde in 2021. De herinrichting is nodig om ervoor te zorgen dat de meldingen nog sneller bij het juiste team in de gemeentelijke organisatie komen.

Gastvrij
We moesten anticiperen op de verschillende effecten van corona, bijvoorbeeld het regelmatig verzetten van bruiloften en het omgaan met uitval door ziekte van collega's. We waren druk met het coronaproof organiseren van de Tweede Kamerverkiezingen (met de mogelijkheid tot stemmen op meerdere dagen). Corona dwong ons ook tot het realiseren van goede thuiswerkplekken voor ons KlantContactCentrum (KCC). Dat lukte en daardoor kon ook tijdens de bommelding in november 2021 onze telefonische dienstverlening gewoon doorgaan.

0.2.7 Invoeren Wet Open Overheid

Jaar realisatie 2022

De Wet Open Overheid wordt naar verwachting in 2021 vastgesteld. Om de digitale informatiehuishouding voor onze inwoners, bedrijven en instellingen conform de filosofie van de Wet tijdig klaar te hebben, zetten wij in op drie onderdelen, te weten:
(1) in Liemers verband (met 1Stroom en de RID) gaan wij na of mogelijke vernieuwing van architectuur voor informatie- en archiefbeheer noodzakelijk is; hierover adviseren wij u te zijner tijd afzonderlijk;
(2) wij maken eind 2020 een plan om de informatiehuishouding op orde te brengen om de vindbaarheid en ontsluiting te verbeteren;
(3) wij zorgen dat de huidige archieven digitaal op orde en duurzaam toegankelijk zijn.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Niet volgens plan	Volgens plan

Lange tijd was onduidelijk wanneer de Wet in werking zou treden en welke compensatie voor gemeenten zou plaatsvinden. Inmiddels is hierover duidelijkheid (1 mei 2022) en hebben we in het verslagjaar voorbereidingen getroffen voor een analyse op de impact die de Wet heeft. Het gaat dan bijvoorbeeld over primaire en bedrijfsvoeringsprocessen, parallel lopende initiatieven zoals de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer en de organisatievertaling in rollen en verantwoordelijkheden. Ook noemen we aanpassingen in systemen, aansluiting op landelijke voorzieningen en de veranderende werkwijze voor de organisatie.

0.3 Financieel beleid

0.3.1 Uitvoeren Planning & Control cyclus

Jaar realisatie 2022

Wij geven uitvoering aan de planning- en controlcyclus door het opstellen van een kadernota, begroting, voortgangsrapportages en jaarstukken. Beschikbare middelen zijn integraal afgewogen bij de kadernota en de begroting. In 2021 blijven wij investeren in de doorontwikkeling van de P&C-cyclus.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De planning- en control cyclus voor 2021 bestaat uit de Kadernota, Meerjarenbegroting, 2 Voortgangsrapportages en de Jaarrekening. Deze planning- en control cyclus hebben wij volgens plan doorlopen. Alle planning- en controldocumenten zijn vastgesteld. In de beide Voortgangsrapportages monitoren wij de voortgang van de bezuinigingsmaatregelen, het Herstelplan en geven wij een actualisatie van de corona-effecten. De provincie geeft in haar toezichtsbrief naar aanleiding van de ingediende Meerjarenbegroting 2022-2025 aan dat alle begrotingsjaren een positief structureel en reëel saldo laten zien.

0.3.2 Rechtmatigheidsverantwoording — Jaar realisatie 2023

Vanaf 1-1-2021 is de gemeente verantwoordelijk voor het opstellen en opnemen van een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarstukken. Doelstelling van de wetswijziging is het versterken van de interne beheersing en een nadrukkelijke rol van het college in de verantwoording omtrent het rechtmatig handelen. De rol van de accountant verschuift van het controleren van de rechtmatigheid naar het controleren in hoeverre de verantwoording door het college getrouw is. De verantwoording bestaat uit een interne analyse over het rechtmatig handelen, met een onafhankelijke verbijzonderde interne controle en de vorming van een integraal beeld over de beheersmaatregelen in de verschillende (materiële) processen.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		Volgens plan	Volgens plan

De regering heeft in juni 2021 besloten de rechtmatigheidsverantwoording met minimaal één jaar uit te stellen. In 2022 wordt het wetsvoorstel voorgelegd aan de Tweede en Eerste kamer.
In 2021 zijn stappen gezet ter voorbereiding op de rechtmatigheidsverantwoording. De controlfunctie is versterkt en de inrichting van de controleapplicatie heeft plaatsgevonden. De eerste resultaten hiervan zijn besproken met de accountant. De accountant heeft zijn bevindingen opgenomen in zijn rapporten.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	92.961	96.067	98.248	2.181
Lasten	23.610	23.318	21.833	1.485
Resultaat voor bestemming	**69.350**	**72.750**	**76.416**	**3.666**
Mutaties reserves				
Baten	689	6.402	6.217	-185
Lasten	1.606	6.957	6.982	-25
Totaal mutaties reserves	**-918**	**-555**	**-765**	**-210**
Resultaat na bestemming	**68.433**	**72.195**	**75.651**	**3.456**

Verschillenanalyse

0. Bestuur en ondersteuning

0.1 Bestuur - toevoeging pensioenvoorziening wethouders — 94.000 V I

Voor de huidige en voormalige wethouders die nog niet de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, is een voorziening gevormd. Eén van de grondslagen die gehanteerd wordt bij de berekening van het benodigd doelvermogen van de pensioenvoorziening is de rekenrente, gebaseerd op de marktrente. Op basis van nieuwe actuariële berekeningen is een lagere toevoeging aan de voorziening voldoende. Als gevolg van de gestegen rekenrente kunnen we volstaan met een lagere toevoeging om het doelvermogen op peil te houden.

0.2 Burgerzaken — 50.000 V I

In 2021 zijn er meer paspoorten/ID-kaarten en rijbewijzen verstrekt dan begroot. Dit levert een voordeel op van € 30.000. Daarnaast laat ook de legesopbrengsten van de overige documenten bij burgerzaken een voordeel zien van € 20.000.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden - Grondverkoop gemeentelijke gronden In 2021 zijn meer gemeentelijke gronden verkocht. Denk hierbij aan stukken grond nabij Burg. Cremersplein in Pannerden en stukken grond ten behoeve van Point of Presence (POP) stations voor glasvezelaansluitingen. Dit levert een voordeel op van € 70.000.	70.000	V	I
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden - Verkoop panden We hebben in 2021 een pand eerder verkocht dan gepland (2022). Dit leidt tot een voordeel van € 149.000. De aanpassing van de raming 2022 leggen wij bij de eerste voortgangsrapportage 2022 aan u voor.	149.000	V	I
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden - Verhuuropbrengsten In voorgaande jaren is een aantal panden afgestoten. Het wegvallen van de verhuuropbrengsten is echter niet bij ieder pand verwerkt in de meerjarenbegroting. Dit resulteert in een nadeel op de verhuuropbrengsten van € 25.000. In 2022 herstellen wij dit en leggen wij deze wijziging aan u voor.	-25.000	N	S
0.3 - Beheer overige gebouwen - afschrijvingen Het voordeel heeft betrekking op kapitaallasten van de Turmac Cultuurfabriek en wordt bij de analyse op de kapitaallasten verklaard.	251.000	V	I
0.4 Overhead - Gemeentehuis Op het regulier klein onderhoud van het gemeentehuis is minder uitgegeven. Dit houdt ook verband met de beperkte beschikbare capaciteit voor voorbereiding, planning en het regelen van de onderhoudswerkzaamheden. Daarnaast zijn de belastingaanslag voor de OZB en de elektriciteitskosten lager uitgevallen.	160.000	V	I
0.4 Overhead - Opbrengsten materieel Bij de aanschaf van voertuigen hebben we de oude ingeruild. Deze inruilwaarde heeft tot een voordeel van € 34.000 geleid.	34.000	V	I
0.4 Overhead - P&O We melden een voordeel van € 78.000 op verschillende budgetten van P&O; salarisadministratie, ondernemingsraad en teambuilding. Daarnaast declareerden medewerkers minder thuiswerkvoorzieningen dan waarmee rekening was gehouden.	78.000	V	I
0.4 Overhead - Personeelslasten & inhuur Binnen dit programma is op de personeelslasten inclusief inhuur een nadeel ontstaan van € 530.000. Het totale (voordelige) resultaat op personeelslasten lichten we centraal toe in de analyse van de personeelslasten.	-530.000	N	I
0.4 Overhead - I&A De bijdrage aan de RID laat een nadeel zien van € 43.000. Dit betreft onderhoud op software vanuit : ▪ de vastgestelde Informatie Beleidsprojecten (IBP), zowel afgerond als op te leveren in 2021 met een onderhoudscomponent; ▪ tussentijdse gezamenlijke projecten; ▪ software en contract convergenties; ▪ onderhoud op software ten behoeve van centraal gegevensbeheer en geo informatie. Beveiliging en Informatieveiligheid staat hoog op de prioriteitenlijst en daar is extra in geïnvesteerd. Met name hogere onderhoudskosten van applicaties die voortvloeien uit projecten en opdrachtverstrekking door de gemeenten.	-43.000	N	I
0.4 Overhead - aanschaf mobiele telefoons In het laatste kwartaal van 2021 zijn versneld nieuwe smartphones vervangen. Gelet op aanscherpingen in de dataveiligheid en de informatieveiligheid voldoen de oude toestellen niet meer.	-55.000	N	I
0.4 Overhead - Bijdrage RDL in de kosten van overhead De ontvangen bijdrage van de RDL in de kosten van overhead is in werkelijkheid lager dan begroot. Dit wordt onder meer veroorzaakt doordat de monteurs en medewerkers van groen en grijs minder uren voor de RDL hebben gewerkt. Hierdoor betaalt de RDL ook minder. We verantwoorden een nadeel van € 49.000.	-49.000	N	I

0.4 Overhead - Vergunning Toezicht Handhaving Door Corona is de horeca gesloten geweest. Hierdoor is er geen extra drank & horeca inzet geweest bij commerciële en paracommerciële instellingen met betrekking tot de drank- en horecavergunningen en schenken aan minderjarigen. Een voordeel van € 17.000. Daarnaast is er als gevolg van corona een voordeel van € 9.000 op opleiding- en congreskosten. Een totaal voordeel van € 26.000.	26.000	V	I
0.4 Overhead - Ruimtelijke Ordening In 2021 is een exploitatiebijdrage ontvangen welke ingezet is ter dekking van inhuur personeel. Bij de baten een voordeel van € 50.000. Daarnaast is in 2021 alsnog een bedrag van € 28.000 ontvangen voor nota's die in 2018 als oninbaar waren aangemerkt. Een totaal voordeel van € 78.000.	78.000	V	I
0.4 Overhead - interne doorbelastingen Een voordelig bedrag van € 1.353.000 wordt verklaard door interne doorbelastingen naar andere programma's. De kosten van materieel veroorzaken een nadeel en de doorbelastingen van salarissen en overhead veroorzaken een voordeel. Op andere programma's in deze jaarrekening leiden de doorbelastingen ook tot verschillen. Per saldo in de jaarrekening hebben de doorbelastingen financieel geen effect.	1.353.000	V	I
0.5 - Treasury - rente Binnen dit programma is het rentevoordeel € 78.000. Het totale verschil lichten wij centraal toe bij het onderdeel resultaat, analyse van rente en afschrijving.	78.000	V	I
0.7 Algemene uitkering De algemene uitkering laat ten opzichte van de 2e voortgangsrapportage een voordeel zien van € 1.787.000. Dit betreft de verwerking van de september- en de decembercirculaire. Hieronder lichten wij de grootste verschillen toe. Septembercirculaire: In de septembercirculaire is in totaal € 1.014.000 aan extra inkomsten verwerkt. De grootste posten zijn de uitkering van het BTW-compensatiefonds (€ € 500.000) en hogere inkomsten door hogere aantallen van diverse maatstaven (€ 250.000). Daarnaast is coronacompensatie ontvangen voor buurt- en dorpshuizen en lokale cultuur (totaal € 130.000) en is een afrekening ontvangen voor de compensatie van tekorten in de jeugdzorg van € 130.000. Decembercirculaire: In de decembercirculaire is € 809.000 aan extra inkomsten verwerkt. Voor € 395.000 betreft dit coronacompensatie. Hiervan is € 174.000 een afrekening van derving van inkomsten van de gemeente over 2020. Daarnaast € 91.000 voor lokaal cultuuraanbod en € 131.000 voor continuïteit in de zorg voor Wmo en jeugd. Naast de coronacompensatie is € 283.000 ontvangen voor taakmutaties in 2021. Het betreft o.a. jeugdhulp, diverse bedragen die samenhangen met de toeslagenaffaire en kwaliteitsborging bouw- en woningtoezicht. Tenslotte is de uitkering voor het participatiebudget met € 108.000 verhoogd.	1.787.000	V	I
0.61 OZB woningen - belastingopbrengst In januari 2022 is een naheffingsaanslag (nakohier) opgelegd die heeft geleid tot hogere belastingopbrengsten bij de woningen.	84.000	V	I
0.62 OZB niet-woningen - belastingopbrengst In januari 2022 is een naheffingsaanslag (nakohier) opgelegd die heeft geleid tot hogere belastingopbrengsten bij de niet-woningen.	165.000	V	I
0.63 - Parkeerbelasting We hebben een hoger bedrag aan parkeerbelasting ontvangen vanwege meer opgelegde naheffingen en een hoger aantal verstrekte parkeervergunningen.	57.000	V	I
0.64 - Belastingen overig - Hondenbelasting Er is minder opbrengst verantwoord omdat minder honden geregistreerd zijn dan begroot. Tijdens de corona-periode was geen hondencontrole mogelijk waardoor de aangiftemoraal is afgenomen. Eind 2021 is een hondencontrole uitgevoerd waarvan het effect zichtbaar wordt bij de aanslagoplegging 2022.	-36.000	N	I

0.64 - Belastingen overig - Invordering De opbrengsten van de ingevorderde bedragen zijn hoger dan geraamd. In 2021 hebben we ingestoken op meer invorderingswerkzaamheden.	31.000	V	I
0.11 Resultaat van de rekening Het verschil tussen het begrote resultaat na wijziging en het gerealiseerde resultaat komt binnen dit programma als een nadelig verschil naar voren.	-9.952.000	N	I
0.5 Treasury - dividend Ataro Volgens de regelgeving wordt de dividenduitkering in de administratie van de gemeente opgenomen in het jaar dat de jaarstukken worden vastgesteld c.q. de aandeelhouders een besluit hebben genomen over de dividenduitkering. De jaarcijfers van Ataro over 2021 zijn gereed en worden in 2022 vastgesteld. Het besluit over het uitkeren van dividend wordt in 2022 genomen en verantwoord. Door de opgenomen raming ontstaat er een nadeel € 220.000.	-220.000	N	I
0.8 - overige baten en lasten Als onderdeel van de bezuinigingen 2020-2023 heeft de raad besloten in 2022 € 350.000 en vanaf 2023 structureel € 500.000 in de interne bedrijfsvoering te gaan besparen. Vooruitlopend op de maatregelen in 2022 hebben we reeds vroegtijdig in 2021 een aantal maatregelen doorgevoerd welke in een voordeel resulteren van € 103.000.	103.000	V	I
0.10 mutaties reserves De lagere onttrekking aan de algemene reserve heeft een nadelig effect op de exploitatie van € 185.000. In 2019 is besloten een bezuiniging door te voeren op de budgetten voor de invoering van de Omgevingswet. Naast de lagere kosten op het budget van de Omgevingswet heeft dit ook een lagere onttrekking aan de algemene reserve tot gevolg.	-185.000	N	I
Overige verschillen - In Programma 0 zijn naast de hierboven omschreven afwijkingen enkele kleine verschillen ontstaan welke niet nader toegelicht worden.	-49.000	N	I

Incidentele baten en lasten

Het is van groot belang voor de interne toezichthouders (provinciale staten/gemeenteraad) als voor de externe toezichthouders (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties/Provincies) dat helder inzicht bestaat in de financiële positie op korte en langere termijn. Zo is in de BBV artikelen 19- c en 28-c bepaald dat in de toelichting op het overzicht van baten en lasten bij de begroting en bij de jaarrekening, een overzicht van incidentele baten en lasten wordt gevoegd. In de toelichting bij het BBV staat dat voor een nadere invulling van het begrip incidenteel kan worden gedacht aan baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Het gaat er bij de bedoelde voorschriften echter vooral om inzicht te krijgen in de variabele posten in de begroting en meerjarenraming. In dat kader kunnen tijdelijke geldstromen die (nog) langer lopen dan drie jaar dus ook relevant zijn.
Het verschil tussen incidenteel en structureel is niet altijd even scherp te trekken. Structurele baten en lasten zijn in elk geval die baten en lasten die in beginsel jaarlijks in de begroting, meerjarenraming en jaarrekening zijn opgenomen. Indien de structurele lasten worden gedekt door de structurele baten is er sprake van 'materieel' begrotingsevenwicht.
De BBV-notitie structurele en incidentele baten en lasten die geldt vanaf 2019 verduidelijkt het onderscheid tussen de incidentele en structurele baten en lasten. De provinciale toezichthouders hebben in 2021 aanvullend een handreiking opgesteld waarin zij hebben geprobeerd om een verdere verduidelijking te geven van de structurele en incidentele baten en lasten.

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Programma 0. Bestuur en ondersteuning			
Baten			
Verkoop vastgoed	In het kader van de bezuinigingen is er een pand verkocht.	159	10
Herstelplan	De uitgaven vanuit het herstelplan worden gedekt uit de bestemmingsreserve herstelplan.	197	197
Corona	Meer- of minder ontvangsten in verband met corona.	1.979	1.435
Precario kabels en leidingen	Jaarlijks (tot en met 2021) wordt precario ontvangen voor kabels en leidingen. Deels wordt deze gedoteerd aan de algemene reserve.	1.248	1.248
Verkoop gronden	Jaarlijks worden er gronden verkocht. Dit jaar is de opbrengst afgerond € 145.000. Hiervan kan € 135.000 als incidenteel worden aangemerkt.	135	75
Lasten			
Herstelplan	Op basis van het corona herstelplan zijn voor dit programma met name bedragen uitgegeven in verband met de coulanceregeling precario en het aantrekkelijker maken parkeren.	197	197
Corona	Meer- of minder uitgaven in verband met corona.	700	795
Reserve wegen	Jaarlijks wordt een bedrag toegevoegd aan de bestemmingsreserve wegen.	358	359
Precario kabels en leidingen	Jaarlijks wordt een deel van de ontvangen precario op kabels en leidingen gedoteerd aan de algemene reserve.	1.248	1.248
Totaal programma 0		**1.215**	**366**

Reserves en voorzieningen

Algemene reserve(s)

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9000	Algemene reserve	35.223	6.647	630	41.240

De algemene reserve is een buffer om onverwachte tegenvallers en fluctuaties in de exploitatie op te kunnen vangen. Daarnaast is de algemene reserve bedoeld als dekking voor risico's. Het gedeelte van de algemene reserve dat niet nodig is als bufferfunctie of voor het afdekken van risico's is vrij aanwendbaar voor bestuurlijke ambities.

Toevoeging	Storting precariorechten	€ 1.248.000
	Saldo jaarstukken 2020	€ 5.350.460
	Opheffen restant reserve automatisering	€ 25.000
	Opheffen reserve verhuizing peuterspeelzaal	€ 23.601
Onttrekking	Invoering Omgevingswet	€ 457.952
	1 fte communicatie	€ 75.000
	Woonrijp maken Vierkenshof	€ 53.459
	Overige kleiner dan € 20.000	€ 43.590

Totaal algemene reserve(s)	**35.223**	**6.647**	**630**	**41.240**

Bestemmingsreserves					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9024	Automatisering	25	0	25	0

Deze reserve is ingesteld in de voormalige gemeente Rijnwaarden en werd gebruikt ter egalisatie van de kosten voor automatisering. In Zevenaar werd niet met een egalisatiereserve gewerkt.

Onttrekking Het resterende saldo is in 2021 toegevoegd aan het Algemene Reserve.

9047	Onderhoud gebouwen	66	0	0	66

In 2017 is het restant van de voorziening onderhoud gebouwen Rijnwaarden overgeboekt naar de bestemmingsreserve onderhoud gemeentegebouwen, omdat er voor groot onderhoud gebouwen geen actueel onderhoudsplan meer was.
De reserve is bedoeld voor groot onderhoud van de gebouwen van de voormalige gemeente Rijnwaarden. Na vaststelling van een nieuw onderhoudsplan kan deze reserve vervallen.

Toevoeging In 2021 heeft er geen storting in de reserve plaatsgevonden.

Onttrekking In 2021 heeft er geen onttrekking aan de reserve plaatsgevonden.

9050	Corona-herstelplan	2.868	0	1.189	1.679

In 2020 is een corona herstelplan 'Sociaal economische injectie Zevenaar' opgesteld. Om de plannen uit dit herstelplan te realiseren is € 3.000.000 overgeheveld vanuit de algemene reserve naar deze bestemmingsreserve.

Onttrekking De werkelijke gemaakte kosten (afgerond € 350.000) m.b.t. het herstelplan zijn ten laste gebracht van deze bestemmingsreserve. Daarnaast zijn ook de middelen voor het herinrichten van de markt Zevenaar (€ 350.000) en voor de herinrichting Muldershof (€ 490.000) overgeheveld naar specifieke bestemmingsreserves voor afschrijvingslasten. De grootste overige uitgavenposten zijn het parkeren aantrekkelijker maken (€ 100.000) en de coulanceregeling precariobelasting (€ 50.000).

Totaal bestemmingsreserves	2.959	0	1.214	1.744

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9007	Werkzaamheden gemeentehuis	505	0	0	505

De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.

9027	Balansverkorting	183	0	8	175

In een bezuinigingsronde in 2011 van de gemeente Rijnwaarden is structurele budgettaire ruimte gecreëerd door het afboeken van investeringen (balansverkorting), waardoor de afschrijvingslasten vervielen. Voor investeringen met een economisch nut moet dit volgens de BBV-regels bruto verantwoord worden door tegenover de investering een zelfde bedrag aan reserves te vormen.

9040	Verbouw nieuwbouw gemeentehuis	1.258	0	81	1.178

De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.

Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten	1.947	0	89	1.858

Voorzieningen					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
8001	Voormalig personeel	82	0	57	25

Voorziening ter dekking van kosten van voormalig personeel.

Toevoeging In de voorziening is in 2020 € 82.000 gestort t.b.v. de verplichtingen die verband houden met een mobiliteitsdienstverband van een voormalig medewerker.

Onttrekking In 2021 is € 57.000 onttrokken i.v.m. de kosten van het duurzame inzetbaarheidscontract.

8002	Pensioenen wethouders	2.703	6	89	2.620

Voor de huidige en voormalige wethouders van de (voormalige) gemeente Zevenaar en de voormalige gemeente Rijnwaarden die nog niet de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, is een voorziening gevormd. Eén van de grondslagen die gehanteerd wordt bij de berekening van het benodigd doelvermogen van de pensioenvoorziening is de zogenaamde rekenrente, welke gebaseerd is op de marktrente.

8004	Onderhoud gebouwen	646	1.050	157	1.538

Deze voorziening is bedoeld voor de egalisatie van kosten van groot onderhoud aan gemeentelijke gebouwen conform het meerjarenonderhoudsplan.

Toevoeging Jaarlijkse dotatie conform meerjarenonderhoudsplan.

Onttrekking De uitgaven in 2021 zijn ten laste van de voorziening gebracht. Het gaat om een bedrag van € 157.400.

8013	Wachtgelden wethouders	61	0	61	0

Na het aftreden van burgemeester en wethouders hebben bestuurders recht op een wachtgelduitkering. Hiertoe is bij de jaarrekening 2017 een voorziening gevormd. Om aan de verplichtingen te kunnen voldoen, wordt jaarlijks bij de 2e Voortgangsrapportage bekeken of een aanvulling nodig is in de voorziening.

Onttrekking De kosten van wachtgelden van voormalige wethouders bedroegen in 2021 € 44.000 en zijn ten laste van de voorziening gebracht. De wachtgeldverplichtingen van college in de bestuursperiode 2014-2018 zijn hiermee beëindigd en het restantbedrag is vrij gevallen.

Totaal voorzieningen	3.491	1.057	365	4.183

1.VEILIGHEID

Omschrijving
Dit programma gaat over brandweerzorg, crisisbeheersing en integrale veiligheid.

Wat willen we bereiken?
Een gemeente waarin inwoners, ondernemers en organisaties zich veilig voelen in hun eigen woon- en werkomgeving.

Ontwikkelingen
Coronacrisis
De corona-uitbraak heeft ook in 2021 een grote impact gehad op het veiligheidsdomein. Onze inzet richtte zich in verschillende fasen op de crisisaanpak. In het kader van de ramp- en crisisbeheersing is er regionaal af-, maar ook weer opgeschaald. We hebben veel tijd besteed aan het ondersteunen van de burgemeester in zijn crisistaak. In het afgelopen jaar was bijzonder veel aandacht voor demonstraties. Verder zijn we druk geweest met het beantwoorden van vragen van inwoners en ondernemers. We werkten nauw samen met de veiligheidsregio om alles te doen wat nodig is.

Ondermijning
Ondermijning blijft een bijzonder fenomeen binnen de lokale overheid. Het heeft betrekking op de vermenging van de onderwereld en de bovenwereld. Lokaal en regionaal heeft de aanpak in 2021 meer vorm gekregen. Ondanks de drukte omtrent de aanpak van de coronacrisis is de aanpak van ondermijning in 2021 een prioriteit geweest. Het kernteam ondermijning staat en verzorgt integraal kleinschalige controles. We zijn in 2021 eveneens gestart met het project Ariadne in samenwerking met de provincie. Dit project moet in 2022 een vervolg krijgen.

Beleidskaders
- Integraal Veiligheidsplan gemeente Zevenaar 2019-2022 (2018)
- Jaarplan Integrale Veiligheid 2020 (2020)
- Plan van aanpak Ondermijning (2018)
- Handhavingsnota 'Een zaak van afwegen' Zevenaar
- Toezicht en handhavingsbeleid 2018-2022

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

1.1 Beperken en bestrijden van branden, rampen en zware ongevallen
Het voorkomen en op een goede manier bestrijden van branden, rampen en zware ongevallen.

1.2 Bewaken van de openbare orde en veiligheid
Onze inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en bezoekers zijn en voelen zich veilig in onze gemeente.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2021	Werkelijk 2021	Verschil
Diefstal uit woningen (aantal per 1.000 inwoners)	2021	1,30	0,90	2,00	0,90	1,1
Toelichting	In Zevenaar scoren we erg laag op het aantal woninginbraken. Samen met de politie investeren we hier ook op. In het kader van donkere dagen offensief maken we inwoners alert om hun huis goed af te sluiten, daarnaast organiseren we samen met politie en Buurtwhatsappgroepen acti acties om de bewustwording te vergroten.					

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2021	Werkelijk 2021	Verschil
Geweldsmisdrijven (aantal per 1.000 inwoners)	2021	3,40	2,90	2,40	2,90	0,5
Toelichting	In 2021 is een stijging zichtbaar ten opzichte van 2020. We blijven echter onder het Gelderse gemiddelde.					
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) (aantal per 1.000 inwoners)	2021	5,70	4,40	3,10	4,40	1,3
Toelichting	In 2021 zien we een lichte daling, waarbij we ruim onder het Gelders gemiddelde blijven.					
Verwijzingen Halt (aantal per 10.000 jongeren)	2020	100,00	90,00	75,00		
Toelichting	Het cijfer over 2021 is nog niet gepubliceerd op WSJG. De afgelopen jaren laat het aantal Halt-verwijzingen een schommelend beeld zien. De samenwerking is de afgelopen jaren verbeterd.					
Winkeldiefstallen (aantal per 1.000 inwoners)	2021	1,60	1,70	1,00	1,70	0,7
Toelichting	Het aantal winkeldiefstallen is iets toegenomen. Dit komt volgens de politie met name doordat de aangiftebereidheid van winkeliers, met name in het centrum, is gestegen.					

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

1.1 Beperken en bestrijden van branden, rampen en zware ongevallen

1.1.1 Verbeteren eerste hulpverlening in alle kernen

Jaar realisatie 2022

Wij stimuleren inwonerinitiatieven die ontstaan om het Zevenaarse AED-netwerk te vergroten.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De eerste hulpverlening in de kernen is op orde ; we zijn met de AED's nagenoeg dekkend in alle kernen.

1.2 Bewaken van de openbare orde en veiligheid

1.2.1 Bestrijden ondermijning

Jaar realisatie 2022

We nemen preventieve en repressieve maatregelen om vermenging van de onderwereld met de bovenwereld tegen te gaan. Dit doen we op basis van het ondermijningsbeeld en signalen uit de interne organisatie. We hebben een plan van aanpak ondermijning vastgesteld. We verwachten dat de inzet van burgemeestersbevoegdheden zal toenemen om ondermijning te bestrijden.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In 2021 hebben we prioriteit gegeven aan de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Er zijn in 2021 meerdere integrale controles geweest, acht door het kernteam en een grootschalige in het kader van Ariadne. In het

kader van artikel 13b Opiumwet heeft de burgemeester tien keer bestuurlijk opgetreden.

1.2.2 Vergroten veiligheid in de gemeente

Jaar realisatie 2022

We zetten in op en ondersteunen initiatieven van inwoners zoals buurtpreventie in de vorm van Buurtpreventie WhatsApp-groepen. We willen in het kader van buurtpreventie de WhatsAppgroepen verder professionaliseren. Hierbij brengen we beheerders uit verschillende groepen met elkaar in contact, waardoor een groter netwerk ontstaat, waarin beheerders van elkaar kunnen leren. De groepen op het Gelders Eiland moeten hiervoor nog een inhaalslag maken. We ondersteunen, bestendigen en faciliteren minimaal 6 nieuwe inwonersinitiatieven op het gebied van sociale veiligheid.
Vanuit de gebiedsteams zorgen we voor een zorgvuldige en adequate hulpverlening bij huiselijk geweld en overlastgevende personen. De verbinding tussen zorg en veiligheid is hierin van cruciaal belang.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De Buurtwhatsappgroepen hebben in 2021 niet voldoende aandacht gekregen. Er zijn wel enkele nieuwe groepen opgestart, maar vanwege de coronamaatregelen hebben we geen bijeenkomsten georganiseerd, alleen een bijeenkomst voor alle groepsbeheerders. In 2021 is de pilot Zorg en Veiligheid omgezet in structureel team Zorg en Veiligheid. Daarnaast is een convenant gegevensverstrekking bij aanpak personen met verward gedrag met de politie afgesloten. Zo hopen we de problemen rondom personen met verward gedrag vroegtijdig te signaleren en eerder de juiste hulp op te starten. De eerste resultaten hiervan zijn positief. Het afgelopen jaar is tevens een jeugdgroep in beeld gekomen in de Liemers. Samen met buurgemeenten en partners werken we aan de aanpak.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	68	39	189	149
Lasten	3.368	3.460	3.631	-170
Resultaat voor bestemming	**-3.300**	**-3.421**	**-3.442**	**-21**
Mutaties reserves				
Baten	0	0	0	0
Lasten	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
Resultaat na bestemming	**-3.300**	**-3.421**	**-3.442**	**-21**

Verschillenanalyse

1. Veiligheid

1.1 Crisisbeheersing en brandweer - Preventieve maatregelen Vanwege het project 7Poort zijn in 2020 een aantal externe partijen aangesloten op de Centrale Blusvoorziening. Voor deze aansluiting betalen ze een vergoeding. In 2021 zijn de contracten hier, met terugwerkende kracht, voor opgesteld. De vergoeding is in 2021 dan ook deels met terugwerkende kracht in rekening gebracht. Dit verklaart deels de hogere opbrengsten. Daarnaast is de aansluitbijdrage nog niet volledig verwerkt in de begroting. Dit leggen wij, gecombineerd met de groot onderhoudskosten, in 2022 aan u voor.	61.000	V	S
1.2 Openbare orde en veiligheid - Opstellen en handhaven APV De Wet op de lijkbezorging gaat ervan uit dat de nabestaanden zorgdragen voor de uitvaart. Zijn er geen nabestaanden, dan regelt de gemeente de uitvaart. In 2021 zijn er meer uitvaarten geweest waarvoor de gemeente de uitvaart moest regelen. Een nadeel van € 12.000. De gemeente is verantwoordelijk voor de opvang en verzorging van zwerfdieren binnen de gemeente. In 2021 zijn er meer dieren opgevangen dan verwacht. Een nadeel van € 32.000. Om de boa's efficiënter in te zetten maken ze gebruik van het systeem Sigmax en zijn ze voorzien van handheld en mobiele printers. Het gebruik hiervan geeft tijdwinst bij het opvragen van kentekengegevens, het opleggen van boetes en het vastleggen van waarschuwingen. Vanaf 1 juli 2021 zijn de parkeercontroleurs in dienst gekomen. Voor het uitschrijven van de parkeerboetes zijn er modules aangeschaft van Sigmax. Nu maken alle boa's gebruiken van dezelfde applicatie. Deze kosten waren niet begroot. Een nadeel van € 14.000. Per saldo een totaal nadeel van € 58.000	-58.000	N	I
1.2 Openbare orde en veiligheid - Opstellen en handhaven APV Voor de extra inzet op de handhaving van de coronamaatregelen is een boa ingehuurd. Door het voortduren van de maatregelen is een nadeel ontstaan van € 28.000.	-28.000	N	I
Overige verschillen - Programma 1 komt in de jaarrekening 2021 uit op een financieel nadeel van totaal € 21.000. Naast de hierboven omschreven afwijkingen zijn er enkele kleine verschillen welke niet nader toegelicht worden.	4.000	V	I

Incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Programma 1. Veiligheid			
Baten			
Bommenregeling	Voor explosievenonderzoek en opruiming is van het Rijk een vergoeding ontvangen via de algemene uitkering.	123	0
Corona	Meer- of minder ontvangsten in verband met corona.	87	-28
Lasten			
Bommenregeling	Voor explosievenonderzoek en opruiming zijn kosten gemaakt. Hiervoor is van het Rijk een vergoeding ontvangen.	123	0
Corona	Meer- of minder uitgaven in verband met corona.	168	50
Totaal programma 1		**-81**	**-78**

2.VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

Omschrijving
Dit programma gaat over verkeer en vervoer (wegen, openbare verlichting e.d.), parkeren en openbaar vervoer.

Wat willen we bereiken?
Wij willen een goede en veilige bereikbaarheid van de kernen en buitengebied voor alle verkeersdeelnemers. Het is ons doel een verkeersveilige gemeente te zijn met een goede bereikbaarheid en doorstroming van zowel het personen- als vrachtverkeer. Een optimale bereikbaarheid over de weg is een voorwaarde voor een gezonde economische structuur, onze aantrekkelijkheid voor de transportsector en daarmee voor het versterken van het logistieke profiel van Zevenaar. Ook de bereikbaarheid over water (onder andere laad- en losplaats) is hier onderdeel van. Deze optimale bereikbaarheid willen wij voor onze gemeente realiseren. De nieuwe ontsluiting van de gemeente op het rijkswegennet (A12 en A15) en de aanpassing van het onderliggende wegennet hierop, waaronder het mogelijk doortrekken van het Witte Kruis, zijn hiervoor van cruciaal belang. Als afgeleide van de infrastructuur voor het gemotoriseerde verkeer willen we een fietsvriendelijke en -veilige gemeente zijn. We beoordelen daarvoor de bestaande fietsvoorzieningen en maken inzichtelijk waar schakels niet voldoen, niet veilig zijn of ontbreken.

Ontwikkelingen
Witte Kruis
Het onderzoek naar het PlanMER is afgerond. In het bestuurlijk overleg met de Provincie is gekozen om de Gebiedsaanpak Babberich nader uit te werken. Dat pakken wij in 2022 op. De kosten daarvoor dekken wij uit de subsidie Mobiliteit van de Provincie. Om het project ook uit te voeren is een gemeentelijke investering onontkoombaar.

Krimp provinciale bijdrage buurtbus
De buurtbusvereniging heeft aangegeven dat door veranderingen in de ondersteuning vanuit de provincie de verwachting is dat het budget zal krimpen. Welke veranderingen hieraan onderhevig zijn, is opgevraagd bij de vereniging en deze worden dan kenbaar gemaakt.

Beleidskaders
- Structuurvisie Zevenaar 2012-2030 (2013)
- Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan 2020
- Tracébesluit A15/A12
- Beleidsplan openbare verlichting 2016 - 2025 Zevenaar
- Beleidsplan Openbare verlichting 2015 - 2023 Rijnwaarden
- Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030 (2017)

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

2.1 Verkeer en vervoer
In het kader van een goede bereikbaarheid streven wij naar goede ontsluitingen van onze kernen. Wij willen een goede verbinding naar de verbrede A12 en de doorgetrokken A15 realiseren en het onderliggende wegennet hier goed op aansluiten. Wij streven naar een directe verbinding van het Gelders Eiland op de hoofdwegenstructuur (A12), waarbij er aandacht is voor de leefbaarheid in de kernen. Om het fietsgebruik te stimuleren en de fietsveiligheid te waarborgen, zorgen wij voor een goed netwerk van fietsvoorzieningen en -fietspaden. In de stad Zevenaar, tussen de kernen onderling en naar de omliggende gemeenten.

2.2 Parkeren

Wij willen de parkeerdruk in het centrum van de stad Zevenaar door middel van betaald parkeren blijven reguleren.

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

2.1 Verkeer en vervoer

2.1.1 Aanleggen 2e viaduct 7Poort

Jaar realisatie 2022

Bereikbaarheid van onze gemeente en de bedrijventerreinen in Zevenaar is belangrijk. Wij stimuleren de uitgifte van de kavels op 7Poort volop (zie programma 3). Een belangrijke bijdrage hieraan levert het aanleggen van een 2e viaduct.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De aanbesteding van het 2e viaduct 7Poort is afgerond. In het najaar van 2021 is de realisatie gestart en net voor de zomer 2022 wordt het 2e viaduct 7Poort opgeleverd.

2.1.2 Brengen en houden lokale wegennet op goed onderhoudsniveau

Jaar realisatie 2020

Uitvoeren noodzakelijk achterstallig onderhoud

U heeft het gewenste onderhoudsniveau op beeldkwaliteit van de openbare ruimte vastgesteld. Het is noodzakelijk dat wij op diverse wegen achterstallig onderhoud uitvoeren. Deze wegen zijn nu verkeersonveilig en uitstel van onderhoud is niet langer te verantwoorden. Wanneer wij geen maatregelen nemen, vallen de wegen onder de norm van wettelijke aansprakelijkheid en kunnen we schadeclaims verwachten.

Vervangen brug Eltenseweg

Op basis van uitgevoerde constructiemetingen en de daaruit blijkende slechte conditie van de brug mogen zware vrachtvoertuigen (> 40 t) geen gebruik meer maken van deze brug. Deze tijdelijke maatregel kan tot claims leiden van diverse transportbedrijven, doordat ze ongeveer 10 km moeten omrijden. Het overige vrachtverkeer hebben we moeten beperken door eenrichtingsverkeer in te stellen. We kunnen de brug nu met een noodmaatregel (een extra pijler aanbrengen) weer toegankelijk maken voor al het vrachtverkeer. De begrote kosten hiervan bedragen ongeveer € 50.000. Deze kosten dekken wij uit het krediet (€ 650.000) van de 'vervanging brug Eltenseweg' dat aangevraagd is in de Kadernota 2018-2022. Door deze tijdelijke maatregel kan het restant krediet (€ 600.000) doorschuiven van 2019 naar 2022. Dit uitstel geeft mogelijkheden om samen met Kreis Kleve (D) een integraal plan te maken om het gebied verder in te richten, waardoor we mogelijk kosten kunnen besparen en een meer passende oplossing mogelijk wordt.

Reconstructie Halve Maan Lobith

Het projectgebied 'reconstructie Halve Maan ' omvat het gebied tussen de rotonde Batavenweg en Herwensedijk. In dit projectgebied realiseren wij een fietsverbinding, vervangen wij ook alle verhardingen en renoveren we het grootste gedeelte van het openbare groen. Verder parkeren automobilisten op de Halve Maan op de rijbaan. Na de herinrichting kunnen zij alleen nog parkeren in de parkeervakken.

Herinrichting Kop van Tolkamer

De aanleiding voor de projecten is de achterstand in onderhoud openbare ruimte (verpaupering). De Kop van Tolkamer onderscheidt zich van de omgeving. Door de kwaliteitsimpuls en het opknappen van de openbare ruimte ontstaat in de Kop van Tolkamer een toeristische meerwaarde, waarmee de Kop van Tolkamer op de kaart wordt gezet.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	 Volgens plan	 Volgens plan	 Volgens plan

Vervangen brug Eltenseweg
In afwachting van de geplande vervanging is de brug door tijdelijke maatregelen weer veilig. Jaarlijks monitoren wij de brug 4 keer op het aspect van veiligheid. Deze inspecties hebben wij in 2021 uitgevoerd. Wij constateren dat de brug nog steeds in relatief goede staat verkeert.

Reconstructie Halve Maan Lobith
Dit werk is afgerond.

Herinrichting Kop van Tolkamer
In 2021 hebben wij inzicht verschaft in de staat van de rioleringen. Op basis van dit onderzoek hebben wij een vervangingsplan opgesteld.

2.1.3 Infrastructuur voorbereiding en uitvoering — Jaar realisatie 2027

In de huidige coalitieperiode (en verder) gaan we bestaande wegen herinrichten en voeren we planstudies uit naar nieuwe wegen. In een aantal gevallen heeft u al een krediet beschikbaar gesteld voor capaciteit, onderzoek en uitvoering.
De investeringen hebben betrekking op de volgende projecten:

- Coördinatie en regie infrastructurele projecten in de uitvoering
- Project A15/A12
- Aanpassing Arnhemseweg en weg Hengelder (waaronder Herinrichting parkeerplaatsen sportvelden Hengelder, Oversteek Douwe Dekkerstraat en onvoorziene werken; nagenoeg gereed)
- Planvorming herinrichting Edisonstraat
- Planvorming herinrichting Mercurion
- Planvorming herinrichting Doesburgseweg
- Spoorverdubbeling Zevenaar-Didam (gereed)
- Herinrichting Babberichseweg
- Planstudie doortrekking Witte Kruis/MER
- Monitoring geluid, fijnstof en trillingen
- Onderzoeken akoestische maatregelen onderliggend wegennet
- Effecten realisatie vliegveld Lelystad voor Zevenaar

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	 Volgens plan	 Volgens plan	 Volgens plan

Advies en planvorming A15 en A12.
Het is wachten op de uitspraak van de RvS. In afwachting van deze uitspraak is de aannemer GelreGroen gestopt met de voorbereidende werkzaamheden. De tussenliggende periode wordt gebruikt om samen met Rijkswaterstaat, Provincie, buurgemeenten en Waterschap plannen nog verder op elkaar af te stemmen. Zodra er een positieve uitspraak van de RvS is, worden de werkzaamheden intensiever opgepakt.

Advies/planvorming spoorverdubbeling Zevenaar-Didam.
Het project is nagenoeg afgerond. Er is nog een aantal openstaande punten die ook in de afrondende fase zitten. Deze gaan m.n. over de grondoverdracht en oplevering terreinen.

Onderzoek PlanMER Witte Kruis (verbinding Gelders Eiland met A12).
Het onderzoek naar het PlanMER is afgerond. In het bestuurlijk overleg met de Provincie is gekozen om de Gebiedsaanpak Babberich nader uit te werken. Dat wordt in 2022 opgepakt. De kosten daarvoor worden gefinancierd uit de subsidie Mobiliteit van de Provincie. Voor de uitvoering van de Gebiedsaanpak zal Zevenaar ook substantieel financieel moeten bijdragen.

Voorbereiding reconstructie weg Hengelder.
Dit project is afgerond.

Voorbereiding reconstructie Arnhemseweg.
Dit project is afgerond.

Uitvoering reconstructie Hengelder.
Dit project is gerealiseerd. In de RIB 2021-100 is inhoudelijke verantwoording afgelegd en is toelichting gegeven over de besteding van de beschikbaar gestelde middelen. Het krediet kan daarom worden afgesloten.

Uitvoering reconstructie Arnhemseweg.
Dit project is gerealiseerd. In de RIB 2021-100 is inhoudelijke verantwoording afgelegd en is toelichting gegeven over de besteding van de beschikbaar gestelde middelen. Het krediet kan daarom worden afgesloten.

Oversteek Douwes Dekkerstraat.
Dit project is gerealiseerd. In de RIB 2021-100 is inhoudelijke verantwoording afgelegd en is toelichting gegeven over de besteding van de beschikbaar gestelde middelen. Het krediet kan daarom worden afgesloten.

Planvorming Herinrichting Doesburgseweg.
Dit wordt opgepakt nadat de uitspraak van de Raad van State over het project ViA15 bekend is én voordat de afsluiting van de Griethse Poort plaatsvindt.

Planvorming Herinrichting Edisonstraat.
Wij onderzoeken welke maatregelen (tijdelijk) genomen kunnen worden om het toekomstig verkeer via de Edisonstraat te begeleiden totdat de aanpassingen aan de Griethse Poort en Doesburgseweg gereed zijn.

Planvorming Herinrichting Mercurion.
Dit wordt opgepakt nadat de Griethsepoort is afgesloten in het kader van het project ViA15.

Monitoring geluid/fijnstof/trillingen A12/A15.
Er vindt onderzoek plaats naar de effecten van de nieuwe infrastructuur voor de omgeving in Zevenaar. Er is gestart met een nulmeting. Nadat de Arnhemseweg en weg Hengelder gereed waren, is in 2021 een nieuwe meting uitgevoerd. Vanwege de coronacrisis was deze niet representatief en daarom wordt in 2023 een nieuwe meting gedaan. De laatste meting vindt plaats na voltooiing van het project ViA15.

Coördinatie en regie infrastructurele projecten in uitvoering.
Afstemming en uitvoering tussen de diverse infrastructurele projecten die in voorbereiding of uitvoering zijn zowel intern als extern en regionaal (buurgemeenten en andere stakeholders). De afstemming vindt in goed overleg plaats en heeft zijn nut bewezen. Het college heeft eind 2021 d.m.v. een RIB verantwoording van de reconstructie Arnhemseweg en Weg Hengelder en de daarbij behorende scope-uitbreidingen afgelegd. Hiermee vervalt ook het nut en de noodzaak voor dit krediet voor coördinatie en regie. Deze kan daarom worden afgesloten.

Herinrichting Babberichseweg als fietsstraat.
Het Voorlopig Ontwerp is gereed. De inspraak met de omgeving wordt opgestart en vervolgens kan het Definitief Ontwerp (DO) gemaakt worden. Kosten voor DO en uitvoering worden betaald uit de Provinciale subsidie en het krediet dat door de raad onlangs beschikbaar is gesteld.

2.2 Parkeren

2.2.1 Verbeteren parkeervoorzieningen

Jaar realisatie 2022

Parkeerautomaten

Wij hebben de parkeerautomaten in 2019 vervangen. Na evaluatie en ontwikkelingen zoals belparkeren en invoeren kraskaarten voor bezoekers in gebied A, lijkt de huidige situatie qua aantal parkeerautomaten te volstaan.

Digitaliseren van de parkeervergunningen

*I*n het kader van de digitalisering en om eventuele veranderingen in het parkeer/uitgiftebeleid aan te brengen willen wij een parkeeronderzoek laten uitvoeren. Dit onderzoek is essentieel om de parkeersituatie en parkeerdruk in het centrum en de schil goed in kaart te brengen en daardoor veranderingen te kunnen doorvoeren. Dit is een van de basisonderdelen voor de digitalisering en veranderingen in het beleid.

Parkeerbeleid

Wij streven er naar het parkeerbeleid in samenspraak met bewoners, ondernemers en bezoekers in 2021/2022 te actualiseren.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Digitaliseren van de parkeervergunningen

In het kader van de digitalisering en om eventuele veranderingen in het parkeer-/uitgiftebeleid is er in het 4e kwartaal 2021 een parkeeronderzoek geweest. Dit onderzoek is essentieel om de parkeersituatie en parkeerdruk in het centrum en de schil daaromheen goed in kaart te brengen om eventueel veranderingen te kunnen doorvoeren. Door de situatie rondom corona kon dit onderzoek niet eerder worden gehouden. Om de complete digitalisering te kunnen doorvoeren, zal eerst een deel van het beleid moeten worden aangepast. Er is eind 2021 een nieuwe applicatie aangeschaft voor de parkeervergunningen aangezien de huidige applicatie niet meer ondersteund wordt. Deze nieuwe applicatie zal naar verwachting eind 2e, begin 3e kwartaal 2022 worden uitgerold en waar mogelijk de digitalisering van de parkeervergunningen starten.

Parkeerbeleid

Mede door corona en het uitstellen van het parkeeronderzoek is het parkeerbeleid nog niet aangepast. Het parkeeronderzoek is 4e kwartaal 2021 gehouden en het rapport van de parkeerdrukmeting dat we hebben laten maken levert heel veel cijfermateriaal op. Dit moet geanalyseerd en gewogen worden en worden vertaald naar beleid. Dit is erg complex gebleken omdat er diverse zaken door elkaar spelen. Wij streven er naar om het actualiseren van het parkeerbeleid en parkeerverordening in 2022 af te ronden.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	197	628	1.464	836
Lasten	5.291	6.587	6.479	108
Resultaat voor bestemming	-5.093	-5.959	-5.015	944
Mutaties reserves				
Baten	68	1.003	877	-125
Lasten	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	68	1.003	877	-125
Resultaat na bestemming	**-5.026**	**-4.956**	**-4.138**	**819**

Verschillenanalyse

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

2.1 Verkeer en vervoer - Gladheidsbestrijding De oorzaak voor dit incidentele nadeel is tweeledig. Ten eerste is er een nadeel ontstaan door de extra inkoop van zout vanwege de extreme weersomstandigheden in februari 2021. Daarnaast zijn er meer tractoren ingehuurd. Dit was noodzakelijk doordat de tractoren van de werf in technische zin niet meer voldeden. Hierdoor was de inhuurbehoefte groter. Inmiddels zijn er nieuwe tractoren aangeschaft.	-58.000	N	I
2.1 Verkeer en vervoer - Verkeersbeleid De activiteiten voor Verbeteren openbaar vervoer/vervoer op maat worden voor het grootste gedeelte gedekt uit een subsidie. Per saldo zijn deze in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de lasten een voordeel van € 284.000.	284.000	V	I
2.1 Verkeer en vervoer - Verkeersbeleid De gemeente Zevenaar heeft ter voorbereiding op de doortrekking A15 en verbreding van de A12, de Arnhemseweg en de weg Hengelder gereconstrueerd. Deze reconstructies zijn gefinancierd door de provincie. De scope uitbreidingen(uitbreidingen gelegen buiten de projectgrens van beide reconstructies) zijn deels door RWS en deels door Zevenaar gefinancierd. De projecten zijn opgeleverd binnen de beschikbaar gestelde kredieten/subsidies, waarbij vooral de Integrale Gebiedsvisie Hengelder een positief eindresultaat laat zien. Bij de baten een voordeel van € 941.000. (In RIB 2021-100 staat een nadere toelichting.)	941.000	V	I
2.1 Verkeer en vervoer - Verkeersbeleid De activiteiten voor Verbeteren openbaar vervoer/vervoer op maat worden voor het grootste gedeelte gedekt uit een subsidie. Per saldo zijn deze in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de baten een nadeel van € 284.000.	-284.000	N	I
2.1 Verkeer en vervoer - Wegen Op wegen is op de lasten een nadeel gerealiseerd van € 214.000. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de bijdrages die nutsbedrijven leveren voor de verhardingen. Deze ontvangsten doteren we aan de voorziening wegen, zodat we hier in de toekomst groot onderhoud aan diezelfde verhardingen voor kunnen plegen. Deze bijdrages zijn, zoals u kunt zien bij de toelichting op de baten, hoger uitgevallen, waardoor ook de dotatie aan de voorziening hoger uitvalt dan geraamd. Daarnaast wordt het verschil verklaard door een hogere doorbelasting vanuit de interne organisatie en lager uitvallende kapitaallasten.	-214.000	N	I
2.1 Verkeer en vervoer - Wegen De gemeente krijgt een vergoeding van nutsbedrijven wanneer er ten behoeve van nieuwe aanleg of schades van nutsbedrijven wegen of trottoirs aangetast worden. Deze ontvangsten doteren we aan de voorziening wegen, zodat we hier in de toekomst groot onderhoud aan diezelfde verhardingen voor kunnen plegen. Deze bijdrages zijn € 157.000 hoger uitgevallen dan begroot.	157.000	V	I
2.2 Verkeer en vervoer - Parkeren Het voordeel op parkeren bedraagt € 70.000. Voor € 50.000 is dit voordeel ontstaan doordat de conversie van de software van het digitaal parkeren en de naheffingen niet in 2021 maar in 2022 plaatsvindt. Dit betekent een voordeel in 2021. In de 1e voortgangsrapportage wordt het budget opnieuw aangevraagd voor 2022. Daarnaast is de geldinzameling en de meldkamer overgegaan naar een andere, goedkopere leverancier. Dit levert een voordeel op van € 20.000.	70.000	V	I
0.10 Mutaties reserve - Wegen In 2016 is de reserve wegen in de voormalige gemeente Rijnwaarden gevormd vanuit de voorziening wegen. Deze wenden we aan voor kosten achterstallig onderhoud aan wegen in de voormalig gemeente Rijnwaarden. In de tweede voortgangsrapportage 2021 hebben we een onttrekking geraamd, maar deze is lager uitgevallen. Dit levert een nadeel op van € 125.000.	-125.000	N	I

Overige verschillen - Programma 2 komt in de jaarrekening 2021 uit op een financieel nadeel van totaal € 818.500. Naast de hierboven omschreven afwijkingen zijn er enkele kleine verschillen welke niet nader toegelicht worden.	47.500	V	I

Incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Programma 2. Verkeer en vervoer			
Baten			
Reserve wegen	De kosten voor het wegonderhoud worden jaarlijks gedekt uit de daarvoor bestemde reserve.	875	1.000
Lasten			
Totaal programma 2		**875**	**1.000**

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9003	Visie en planvorming station Zevenpoort	31	0	0	31

In 2013 en 2014 is in totaal € 70.000 beschikbaar gesteld voor visie en planvorming station Zevenpoort.

Toevoeging Er zijn in 2021 geen stortingen geweest.

Onttrekking Er zijn in 2021 geen onttrekkingen geweest.

9032	Wegen	1.054	358	875	537

In 2016 is deze reserve in de voormalige gemeente Rijnwaarden gevormd vanuit de voorziening wegen. Deze voorziening wegen moest volgens de BBV-voorschriften worden opgeheven, omdat er geen actueel beheersplan meer aanwezig was. Na vaststelling van een beheersplan wegen van de nieuwe gemeente Zevenaar wordt deze reserve weer overgeboekt naar de voorziening wegen.

Toevoeging Het budget dat voorheen in de voormalige gemeente Rijnwaarden in de voorziening groot onderhoud wegen werd gestort wordt nu jaarlijks aan de reserve toegevoegd. Het gaat om een bedrag van € 358.400.

Onttrekking Er is in 2021 voor € 874.800 onttrokken uit de reserve wegen. Dit is besteed aan achterstallig onderhoud aan wegen in de voormalige gemeente Rijnwaarden.

Totaal bestemmingsreserves		**1.085**	**358**	**875**	**568**

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9012	Snelfietsroute F12	395	0	1	394

In 2015 heeft de raad besloten tot de aanleg van een snelfietsroute F12. Van de totale kosten van € 3.110.000 resteert na cofinanciering een bijdrage van de gemeente Zevenaar van € 376.000. Inclusief rente is hiervoor een reserve gevormd ter dekking van de afschrijvingslasten.

9036	Fietspad Geitenwaard	100	0	0	100

In 2017 heeft de raad als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 100.000 beschikbaar gesteld voor aanleg van een fietspad in de Geitenwaard. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar de reserve fietspad Geitenwaard ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

9037	Herinrichting Tengnagelwaard	55	0	2	53

In 2017 heeft de raad van de gemeente Rijnwaarden als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 55.000 beschikbaar gesteld voor de herinrichting van de Tengnagelwaard in Lobith. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar de reserve herinrichting Tengnagelwaard ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

9055	Herontwikkeling Bizetstraat 1 Zevenaar	0

Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering 'Herontwikkeling Bizetstraat 1' te dekken.

Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten		550	0	3	548

Voorzieningen

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
8006	Openbare verlichting	221	26	12	236

Deze voorziening dient om schommelingen in de kosten van het periodieke onderhoud aan de openbare verlichting op te vangen.

Toevoeging De jaarlijkse storting van afgerond € 26.000 is gebaseerd op het meerjarenonderhoudsplan.

Onttrekking In 2021 is er voor € 11.800 uit de voorziening onttrokken voor onderhoud aan de lichtmasten.

8007	Wegen	870	2.366	1.407	1.829

Afdekken van verplichtingen en om schommelingen in het wegenonderhoud op te kunnen vangen. Het groot onderhoud aan de wegen is opgenomen in een meerjarenonderhoudsplanning. Na het vaststellen van de geharmoniseerde meerjarenonderhoudsplanning wordt de reserve wegen van de voormalige gemeente Rijnwaarden naar deze voorziening overgeheveld.

Toevoeging De jaarlijkse storting van € 1.103.400 is conform het meerjarenonderhoudsplan (wegenbeleidsplan). Daarnaast is in 2021 rekening gehouden met een overboeking van € 1.000.000 van de reserve wegen naar de voorziening wegen voor groot onderhoud wegen in de voormalige gemeente Rijnwaarden. In werkelijkheid viel deze € 125.200 lager uit. Tenslotte zijn de bijdrages van nutsbedrijven in de voorziening gestort.

Onttrekking De onttrekking is conform meerjarenonderhoudsplan (wegenbeleidsplan).

8008	Bruggen	29	18	0	47

Deze voorziening is bedoeld voor de egalisatie van kosten van groot onderhoud aan bruggen conform het meerjarenonderhoudsplan.

Toevoeging Op basis van het meerjarenonderhoudsplan doteren wij jaarlijks een bedrag van € 17.500 aan deze voorziening.

Onttrekking In 2021 is er niet onttrokken aan deze voorziening voor onderhoud van bruggen.

Totaal voorzieningen	1.121	2.409	1.419	2.111

3.ECONOMIE

Omschrijving
Dit programma gaat over economische ontwikkeling, werklocaties, regelingen voor ondernemers en promotie van de gemeente.

Wat willen we bereiken?
Het behouden en versterken van de bestaande economische structuur. Vraag en aanbod op de arbeidsmarkt en het onderwijs zijn op elkaar afgestemd. We behouden de lokale en regionale werkgelegenheid en het voorzieningenniveau.

Ontwikkelingen
Coronaherstel
Ook in 2021 bleef corona ons in de greep houden. Hoewel de economische groei in Nederland naar verwachting uitkomt op 4,5%, zijn er toch lokaal flink wat ondernemers die hard getroffen zijn door de crisis. Met name de niet-essentiële winkels, horeca, cultuur- en evenementenbranche, sportclubs, contactberoepen, dierentuinen en pretparken.

Vanuit het Herstelplan blijven we de meest getroffen ondernemers steunen, onder andere door het nog niet heffen van precario op de terrassen, het aanbieden van voorzieningen langs toeristische routestructuren, en een stimuleringsfonds voor ondernemers die activiteiten willen organiseren. Daarnaast richt de gemeente een Noodherstelfonds op.

Beleidskaders
- Herstelplan sociaaleconomische injectie Zevenaar (2020)
- Omgevingsvisie Gelders eiland 2030 (2017)
- Structuurvisie gemeente Zevenaar 2030 (2012)
- Centrumvisie Zevenaar 2015 - 2025 (2015)
- Liemers Economische Visie (2019)
- Economische Agenda Zevenaar (2021)
- Regionaal Programma Werklocaties (RPW) 2021 - 2024

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

3.1 Versterken economische ontwikkeling

Het versterken van de economische structuur, waarbij de focus ligt op logistiek, de maakindustrie, riviergebonden bedrijvigheid en vrijetijdseconomie.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2021	Werkelijk 2021	Verschil
Functiemenging (%)	2020	53,50	46,60	46,00		
Toelichting	De waarden uit 2021 zijn nog niet bekend. Naar verwachting zal de realisatie in 2021 een lagere waarde geven: het aantal woningen is harder gestegen dan het aantal banen.					
Vestigingen (van bedrijven) (aantal per 1.000 inwoners 15 t/m 64 jaar)	2020	150,10	134,90	137,00		
Toelichting	De waarde van 2021 zijn nog niet bekend. Naar verwachting zal het aantal gestegen zijn. Mede als gevolg van de steunmaatregelen in corona crisis is het aantal vestigingen gegroeid.					

3.2 Ruimte bieden voor ondernemen

Het bieden van voldoende en kwalitatief goede werklocaties, waarin ruimte is voor nieuwvestiging en uitbreiding van bestaande bedrijven.

3.3 Dienstverlening aan ondernemers

Een goede waardering van onze dienstverlening door ondernemers.

3.4 Gebiedsmarketing

Wij willen de naamsbekendheid van onze gemeente vergroten en economische groei realiseren. Economische groei zorgt voor behoud van het bovenlokale voorzieningenniveau. Het is ons doel de toeristische en recreatieve kwaliteiten van onze prachtige gemeente te promoten en bezoekersaantallen te verhogen. We willen ondernemers aantrekken door hen bekend te maken met het positieve vestigingsklimaat voor bedrijven in onze gemeente.

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

3.1 Versterken economische ontwikkeling

3.1.2 Ondersteunen aanleg snelle en betrouwbare internetvoorziening in buitengebied

Jaar realisatie 2020

Het buitengebied van de Zevenaar is nog niet voorzien van snel en betrouwbaar internet. In oktober 2018 hebben de gemeenten uit de regio Arnhem-Nijmegen de samenwerking afgerond, omdat de mogelijkheden om glasvezel in het buitengebied aan te laten leggen inzichtelijk waren gemaakt. Twee marktpartijen hebben onafhankelijk van elkaar interesse getoond in de aanleg van glasvezel in het buitengebied.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De kernen in het Gelders eiland zijn voorzien van de mogelijkheid voor een glasvezel aansluiting. Tuindorp zat niet in de scope. Deze wordt zoals het er nu uitziet in april 2022 uitgevoerd.

Voor het overige deel, vooral het buitengebied, gaat de aanleg niet volgens de vooraf gestelde tijdsplanning van de aannemer. De initiële instemming voor de gehele gemeente Zevenaar is na 2,5 jaar verlopen. De betreffende aannemer heeft nu een nieuwe instemming voor de overige werkzaamheden richting de Transito (Babberich). Voor het gedeelte wat uitgevoerd is, kan men dan ook van een huisaansluiting gebruik maken.

3.1.3 Opstellen economische visies Liemers en Zevenaar

Jaar realisatie 2021

In 2018 wordt een Economische visie Liemers opgesteld. Aansluitend hierop werken we een visie met uitvoeringsplan uit voor de gewenste economische ontwikkeling in onze gemeente.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Gerealiseerd	Gerealiseerd

In de eerste helft van 2021 hebben we het opstellen van de Zevenaarse Economische Agenda samen met de ondernemersverenigingen afgerond. We zijn gestart met de uitvoering hiervan. Het opstellen van de economische visies Liemers en Zevenaar is hiermee afgerond.

3.1.4 Uitvoeren en monitoren Regionaal Programma Werklocaties (RPW)

Jaar realisatie 2024

Om vraag en aanbod naar werklocaties (bedrijventerreinen, kantoorlocaties en perifere detailhandel) in de regio voor 2021 in balans te brengen, is het RPW opgesteld en door de provincie vastgesteld en juridisch verankerd in de provinciale omgevingsverordening. Dit RPW moet nu worden uitgevoerd. Hiervoor is een

werkplan, met een werkorganisatie, opgesteld, dat de komende jaren wordt uitgevoerd. De kosten hiervoor zijn begroot op € 95.000 op jaarbasis. Dit is geaccordeerd in het regionaal portefeuillehoudersoverleg EZ en de kosten worden door de regio doorberekend aan de deelnemende gemeenten. Deze bijdrage is afhankelijk van het aantal inwoners.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De provincie heeft het RPW 2021-2024 vastgesteld en verankert dit beleid in de provinciale Omgevingsverordening. De Groene Metropoolregio heeft de gemeente Zevenaar 11,7 ha ontwikkelruimte voor de uitbreiding van 7Poort toegekend. Voor deze uitbreiding stellen we een plan van aanpak op.

3.1.5 Uitvoeren Liemerse economische visie

Jaar realisatie 2023

De ambitie van de Liemers economische visie is het beter benutten van ontwikkelkansen en economische potentie van de Liemers door het regionaal inzetten en leveren van extra inspanningen op de speerpunten logistiek, maakindustrie en vrijetijdseconomie (inclusief retail).
De volgende doelstellingen willen we bereiken:
- Groei werkgelegenheid met 5% per jaar;
- Groei werkgelegenheid voor hoogopgeleide arbeidskrachten met 2% per jaar;
- Opstellen regionale ontwikkelagenda die als basis dient voor nieuwe werklocaties;
- Gezamenlijke branding op logistiek en vrijetijdseconomie;
- Kennisdeling, innovatie en samenwerking in de maakindustrie.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De Liemerse Economische Visie (LEV) wordt over een periode van drie jaar (2020, 2021 en 2022) uitgevoerd door de Liemerse Ambassade in opdracht van de vijf Liemerse gemeenten Westervoort, Duiven, Zevenaar, Montferland en Doesburg. De uitvoering van de LEV concentreert zich op de volgende thema's:
1. Ontwikkelagenda 2040
Resultaat 2021: mede door gezamenlijke Liemerse inspanning heeft de regio in juni besloten de gevraagde uitbreidingsruimte op bedrijventerreinen in Duiven, Monterland en Zevenaar toe te kennen.
2. Branding Liemerse logistieke hotspot
Resultaat 2021: Een belangrijk onderdeel van duurzaam succes is de samenwerking, binnen de logistieke sector, ondernemers onderling, onderwijs en de gemeenten. Gezamenlijk optrekken in de uitvoering van de branding met het bestaande logistieke platform, Logistics Valley Liemers Achterhoek en onderwijs is essentieel. De focus vanuit de Liemers is de branding, niet de uitvoering van de logistieke projecten. In 2021 is ingezet op afstemming met verschillende netwerken en deelname aan de Provada, samen met Logistics Valley.
3. Fieldlab Smart Industry
Resultaat: In het najaar 2021 is in opdracht van de Liemerse Ambassade een verkenning uitgevoerd naar de behoefte aan een Fieldlab Smart Industry. Er is een duidelijke behoefte te herkennen bij de ondernemers die hebben deelgenomen aan het onderzoek. Er is op basis van dit onderzoek nog geen éénduidig antwoord verkregen op de vraag of een Fieldlab Smart Industry in de Liemers kansrijk is, en zo ja hoe we dit kunnen realiseren.
4. Branding Liemerse Vrije Tijd
Resultaat: In de eerste helft van het jaar 2021 is er op basis van het merkconcept Kijk Verder in de Liemers een advies marketing & communicatieplan opgesteld. Dit plan is in het najaar 2021 aangepast aan de actuele situatie. Ook zijn de doelstellingen aangepast aan de financiële mogelijkheden. Rondom het Toeristisch Platform De Liemers (TPDL) zijn ondernemers gevraagd hierover mee te denken. De oprichting is gepland in 2022. Daarnaast is er gewerkt aan een opdracht toekomstgericht gastheerschap. Deze start in januari 2022.

3.2 Ruimte bieden voor ondernemen

3.2.2 Bruisend maken centrum Zevenaar - activiteiten

Jaar realisatie 2021

In 2017 is het Inspiratiedocument opwaardering openbare ruimte centrum Zevenaar opgesteld. Op basis hiervan wordt een aantal maatregelen voorgesteld om het centrum toekomstbestendig te maken. Hieraan wordt gefaseerd uitvoering gegeven. In 2019 richten we ons op het planten van beeldbepalende bomen bij de entrees van het centrum, het verder opwaarderen van de stegen en het structureren van het fietsparkeren.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Niet volgens plan

De fietsenbeugels, banken en prullenbakken zijn geplaatst. De boombanken zijn ingekocht. Door de moeizame en vertraagde levering van materialen voorzien we de plaatsing van de boombanken in 2022. Op dit moment wordt de boombank nabij de Markt qua vormgeving en uitstraling nog nader afgestemd op de herinrichtingsplannen van de Markt, waarna de boombank beoogd voor in de Grietsestraat mogelijk ook aanpassing qua uitstraling behoeft. Voor de boombank in de Grietsestraat stemmen we nog af met de omwonenden en omliggende bedrijven in relatie tot het aan te brengen groen.

Voorstel raad

Kennis nemen van de vertraging.

3.2.3 Bruisend maken centrum Zevenaar - Herinrichten Raadhuisplein

Jaar realisatie 2022

In 2019 wordt het voormalig gemeentehuis aan het Raadhuisplein herontwikkeld door de eigenaar. In aansluiting hierop richten wij het plein opnieuw in, waarbij wij de uitgangspunten van het Inspiratiedocument opwaardering openbare ruimte centrum Zevenaar toepassen. De voorbereiding van het ontwerpproces voor de inrichting het Raadhuisplein is gestart in 2018, waarbij wij ook de discussie voeren over het wel of niet realiseren van een semi-permanente overkapping over het plein.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In juni 2020 hebben we het schetsontwerp aan alle betrokkenen gepresenteerd. Omdat het Raadhuisplein een centrale plaats heeft in Zevenaar, hebben we zoveel mogelijk inwoners gevraagd een reactie te geven. Vanwege de toen geldende corona maatregelen hebben we dit online gedaan. Door verschillende personen en organisaties zijn nog aanvullende wensen en opmerkingen kenbaar gemaakt. Op basis van het conceptontwerp en de aanvullingen is het definitieve ontwerp gemaakt.
Op 7 juli 2021 is de gemeenteraad akkoord gegaan met het beschikbaar stellen van het uitvoeringskrediet voor de herinrichting van het Raadhuisplein. Daarna zijn we alvast met de voorbereidingen voor de uitvoeringsfase aan de slag gegaan.
De uitvoering is voorzien in het najaar van 2022.

3.2.5 Herstructureren bedrijventerreinen Jaar realisatie 2022

Om de economische waarde van bedrijventerreinen te behouden, knappen we verouderde bedrijventerreinen op. Dit gebeurt op logische momenten. De bedrijventerreinen die we als eerste herstructureren zijn Tatelaar in Zevenaar en Halve Maan in Lobith. We kunnen nog niet aangeven wanneer we hiermee starten, omdat we eerst belangrijke verkeerskundige maatregelen moeten nemen. In de economische visie en het uitvoeringsprogramma die we opstellen is herstructurering van bedrijventerreinen een thema.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

We zijn gestart met het voeren van gesprekken met ondernemers en andere partijen in de markt om gezamenlijk te bepalen hoe het toekomstbestendig bedrijventerrein Tatelaar/Hengelder er uit moet zien en hoe dit gezamenlijk georganiseerd kan worden. Er blijkt voorzichtige interesse te zijn voor het vormen van een ondernemerscollectief. Daarnaast zijn er verschillende ideeën opgehaald in individuele gesprekken met ondernemers. Deze interviews zijn samen met Lindus afgenomen. Door de lockdown aan het eind van het jaar is de gezamenlijke fysieke bijeenkomst verschoven naar begin 2022. De uitkomsten uit de bijeenkomst bepaalt of er een subsidieaanvraag bij de provincie kan worden ingediend voor het opstellen van een gezamenlijk uitvoeringsplan.

3.2.6 Invullen gebouw Raadhuisplein 1 Jaar realisatie 2022

Wij gaan diverse activiteiten uitvoeren in en om het gebouw Raadhuisplein 1. De warmte/koude-opslag wordt afgedicht en het voormalige gemeentehuis zal deels worden gehuurd voor de functies: openbaar toilet, fietsenstalling en kantoorruimte voor de marktmeester en evenementen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Niet volgens plan

Raadhuisplein 1 is casco opgeleverd. Wij zijn bezig met een architecten adviesbureau voor het inrichten van de openbare ruimte, toilet, fietsenstalling en kantoorruimte. De initieel opgegeven inrichtingskosten zijn door de exponentieel gestegen bouwkosten achterhaald, afhankelijk van de definitieve inrichting wordt een aanvullend kredietvoorstel opgesteld voordat de werkzaamheden worden aanbesteed.

Voorstel raad

Kennis te nemen van de stand van zaken. In een later stadium komen wij hier bij u op terug.

3.2.7 Ontwikkelen bedrijventerrein BusinessPark 7Poort

Jaar realisatie 2024

We gaan tot en met 2021 de nog circa 40 hectare beschikbare gronden op BusinessPark 7Poort uitgeven. Hiervoor zijn versnellingsmaatregelen in gang gezet. Dit zijn onder andere de herinrichting van de Wal Masqué, het aanleggen van de Weg 7Poort en het (inter)nationaal op de kaart zetten van 7Poort door actieve marketing, acquisitie en de aanleg van een 2e viaduct (zie activiteit 2.1.1).
De kosten en opbrengsten zijn verwerkt in de GREX Zevenaar Oost.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

In 2021 zijn op BusinessPark 7Poort 3 kavels verkocht met een gezamenlijke oppervlakte van ca. 0,91 hectare. Voor het grootste deel van de resterende beschikbare kavels zijn we op dit moment in gesprek met verschillende kandidaten. Het merendeel van deze kandidaten stelt definitieve aankoop echter uit afhankelijk van duidelijkheid omtrent de nieuwe aansluiting Zevenaar-Oost als onderdeel van het Tracébesluit A15/A12. Door de onduidelijkheid rond het Tracébesluit A15/A12 zijn ook een tweetal leveringen niet haalbaar gebleken. Voor de resterende beschikbare kavels (allen op plandeel Landeweer en met een totale oppervlakte van ca. 1,7 hectare) hebben zich inmiddels concrete kandidaten gemeld waarmee we in gesprek zijn.
Als gevolg van onzekerheden t.a.v. de afzet van grond die vrijkomt bij de realisatie van de waterstructuur is het definitieve ontwerp van de waterstructuur en de inrichting van de Wal Masqué nog niet definitief afgerond. De realisatie hiervan is daarom doorgeschoven naar de 2e helft van 2022.
De voorbereidingen voor de definitieve inrichting van de infrastructuur, zoals het inrichten van kruispunten, de realisatie van de fiets- en voetpaden en het inrichten van de bermen is gestart. De werkzaamheden voeren we gefaseerd uit en starten medio 2022 en lopen door tot naar verwachting medio 2024.

Voorstel raad

Kennis nemen van de vertraging in de uitgifte en de realisatie.

3.2.8 Ontwikkelen van de Fashion Outlet Zevenaar (FOZ) op BusinessPark 7Poort

Jaar realisatie 2021

Het ontwikkelen van de FOZ op BusinessPark 7Poort is in de 'voorbereidingsfase'. Dat betekent dat we werken aan de planuitwerking, de omgevingsvergunning en de voortgang van het Actieplan (convenant).

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

Vanwege de nog steeds uitblijvende, definitieve duidelijkheid omtrent de aansluiting Zevenaar-Oost als onderdeel van het project Doortrekking A15 / Verbreding A12, is de levering van de kavel verder uitgesteld. De gronduitgifte ten behoeve van de Fashion Outlet Zevenaar is nu voorzien medio 2022 / 2e helft 2022. Realisatie start direct na levering van de kavel. Opening van de FOZ staat nu gepland voor voorjaar 2024. Het voorziene moment van gronduitgifte is niet in strijd met de afspraken hieromtrent in de koop- en realisatieovereenkomst van de Fashion Outlet Zevenaar.

Voorstel raad

Wij stellen u voor om kennis te nemen van de hierboven omschreven aanpassing van de planning.

3.3 Dienstverlening aan ondernemers

3.3.2 Stimuleren start-ups

Jaar realisatie 2022

We stimuleren startende bedrijven om de werkgelegenheid in onze gemeente te verhogen. Wat de beste manier is om dit te doen zal blijken uit de nog op te stellen economische visie Zevenaar. In de economische visie Zevenaar gaan we bepalen welk resultaat we nastreven met deze maatregel.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Niet gestart	Niet gestart	Niet gestart

Vanuit de ambitie 'Meer ruimte voor ondernemerschap' wilden de Zevenaarse ondernemersverenigingen in het vierde kwartaal een themabijeenkomst voor startende en jonge ondernemer organiseren, gefaciliteerd door de gemeente. Helaas gooide corona roet in het eten en moet dit worden doorgeschoven naar 2022.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	18.508	3.620	1.860	-1.760
Lasten	19.370	4.242	2.789	1.453
Resultaat voor bestemming	**-862**	**-622**	**-929**	**-307**
Mutaties reserves				
Baten	487	866	866	0
Lasten	0	840	840	0
Totaal mutaties reserves	**487**	**26**	**26**	**0**
Resultaat na bestemming	**-375**	**-597**	**-904**	**-307**

Verschillenanalyse

3. Economie

3.1 Economische ontwikkelingen - Economische zaken De oplevering van de nieuwbouw aan het Raadhuisplein is vertraagd en is pas eind 2021 opgeleverd. De eerste huurkosten voor de ruimte in deze nieuwbouw verwachten we in 2022. Een voordeel van in totaal € 56.000. Daarnaast is er een aantal kleinere afwijkingen van in totaal € 18.000. Dit resulteert in een voordeel van € 74.000.	74.000	V	I

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur - Grondexploitatie Zevenaar-Oost Bedrijven. -345.000 N I
Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Een en ander op basis van actuele marktontwikkelingen en een uitgangspuntennotitie welke op 18 maart 2022 door ons is vastgesteld. Deze jaarlijkse herziening is vervat in de uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2021. In deze uitvoeringsrapportage is het verwachte resultaat voor Zevenaar-Oost Bedrijven becijferd op € 12.437.000 op basis van netto contante waarde (NCW) per 1 januari 2022. Ten opzichte van vorig jaar is dit een verslechtering van € 345.000 NCW.
Voor deze verslechtering kunnen de volgende oorzaken worden aangewezen:

1. De bijstelling van de grondopbrengsten in de grondexploitatie op basis van de Grondprijsbrief 2022 bedraagt € 1.538.000 positief.

2. De rente-effecten op de diverse deelgrondexploitaties Bedrijven bedragen € 885.000 nadelig. De lagere rentevoet (1,35% in plaats van 1,57%) heeft voor deze winstgevende grondexploitaties een dempend effect. Vertraging in de gronduitgifte, met name de FOZ, levert ook een rentenadeel op. Dit wordt nog eens versterkt door het feit dat de verplichte discontovoet van 2% waarmee het resultaat contant wordt gemaakt in toenemende mate afwijkt van de rekenrente. De rekenrente welke ook aan regels onderhevig is, laat al enkele jaren een dalende tendens zien en is voor 2021 bepaald op 1,35%. Het verschil tussen discontovoet en rekenrente werkt bij positieve grondexploitaties nadelig uit.

3. Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. In combinatie met een hoger percentage voor toekomstige inflatieverschillen levert dit een nadeel op van € 516.000.

4. Het budget voor VTU- en plankosten moest verhoogd worden vanwege een hogere interne doorbelasting van kosten van overhead. Een nadeel van € 50.000.

5. De vertraging in de uitspraak van de Raad van State rond het Tracébesluit ViA15 heeft tot meer onzekerheden geleid bij kavelkopers en bij de ontwikkelaar van de FOZ. De eerder genoemde vertraging in de uitgifte vraagt om extra budget voor VTU- en plankosten. Enkele kavels rond de FOZ en op de Landeweer vragen om extra aandacht om deze op een verantwoorde wijze afgezet te krijgen. Hierbij is een (gedeeltelijke) planwijziging een optie en dit kost extra uren voor onderzoek e.d. Hierdoor is het noodzakelijk om het budget voor planvorming te verhogen met € 249.000.

6. Het budget voor beheerskosten/WOZ heffingen diende te worden bijgesteld. De gronden blijven door vertraging in de uitgifte langer gemeentelijk eigendom wat een hogere interne doorbelasting van onder meer WOZ-heffingen tot gevolg heeft. Het nadelige gevolg hiervan is € 105.000.

7. Het budget voor civieltechnische werken levert per saldo een nadeel op van € 74.000 omdat de inzichten rond de (fiets)infrastructuur op 7Poort zijn gewijzigd wat onder meer leidt tot meer vierkante meters fietspad.

8. De overige niet nader verklaarde verschillen bedragen per saldo € 4.000 nadelig.
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur - Grondexploitatie Zevenaar-Oost Bedrijven. -25.000 N I
In de 2e Voortgangsrapportage (VGR) is uw raad gevraagd om een incidenteel budget ter grootte van € 50.000 wegens de ontwikkelingen rond en het vestigen van Wvg (Wet voorkeursrecht gemeenten) op 7PoortII. 7PoortII is nog geen vastgestelde grondexploitatie. Dit budget blijkt onvoldoende te zijn geweest. Er waren meer uren en advieskosten benodigd. Dit heeft geleid tot een overschrijding van het budget van € 25.000.

Overige verschillen - Programma 3 komt in de jaarrekening 2021 uit op een financieel nadeel van totaal € 307.000. Naast de hierboven omschreven afwijkingen zijn er enkele kleine verschillen welke niet nader toegelicht worden.	-11.000	N	I

Incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Programma 3. Economie			
Baten			
Herstelplan	De uitgaven vanuit het herstelplan worden gedekt uit de bestemmingsreserve herstelplan.	26	26
Corona	Meer- of minder ontvangsten in verband met corona.	-223	-223
Lasten			
Bedrijventerrein	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Zevenaar-Oost is het verwachte resultaat met afgerond € 345.000 naar beneden bijgesteld. Dit bedrag is opgenomen in de verliesvoorziening.	344	0
Herstelplan	Op basis van het corona herstelplan zijn voor dit programma met name bedragen uitgegeven in verband met het stimuleren van ondernemers in het centrum.	26	26
Corona	Meer- of minder uitgaven in verband met corona.	3	0
Totaal programma 3		**-570**	**-223**

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9005	Centrummanagement	105	0	0	105

In de raadsvergadering van 25 januari 2017 heeft de gemeenteraad uit de algemene reserve een bedrag van € 280.000 beschikbaar gesteld voor centrummanagement. Het doel is het behoud van de economische vitaliteit van het centrum als bovenlokaal winkelgebied en het daarbij versterken van de leefbaarheid.

9006	Revitalisering Tatelaar fase 2	500	0	0	500

Deze reserve is ingesteld om de afschrijvingslasten voor Revitalisering Tatelaar fase 2 te dekken.

9051	Herinrichting Muldershof	0	490	0	490

Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de jaarlijkse afschrijvingslasten van het krediet 'Herinrichting Muldershof' te dekken.

Toevoeging Vanuit de bestemmingsreserve 'Corona-herstelplan' is € 490.000 overgeheveld naar deze bestemmingsreserve afschrijvingslasten Herinrichting Muldershof.

Onttrekking

9052	Herinrichting Markt Zevenaar	0	350	0	350

Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de jaarlijkse afschrijvingslasten van het krediet 'Herinrichting Markt Zevenaar' te dekken.

Toevoeging Vanuit de bestemmingsreserve 'Corona-herstelplan' is € 350.000 overgeheveld naar deze bestemmingsreserve afschrijvingslasten Herinrichting Muldershof.

Onttrekking

Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten	605	840	0	1.445

4.ONDERWIJS

Omschrijving
Dit programma gaat over alle onderwijszaken, zoals het openbaar onderwijs, huisvesting van scholen en leerlingzaken (leerlingenvervoer, kinderopvang, volwasseneneducatie, onderwijsachterstandenbeleid).

Wat willen we bereiken?
We willen dat alle kinderen en jongeren opgroeien in een kansrijke omgeving met kwalitatief goed onderwijs.

Ontwikkelingen
Onderwijskansenbeleid
In 2021 hebben we in samenwerking met de betrokken partijen gewerkt aan de doelstellingen uit het beleidsplan onderwijskansen 2020-2023. In de uitvoering hebben we in 2021 prioriteit gegeven aan vier doelstellingen. Op deze prioriteiten hebben we goede voortgang geboekt in 2021. Een van de prioriteiten is: meer kinderen die het nodig hebben mee te laten doen met de VVE (voorschoolse educatie). Het streven is dat in 2023 minimaal 90% van alle kinderen met een VVE-indicatie meedoet aan voorschoolse educatie. In 2018 was dit 65% (35 peuters) van de kinderen met een VVE-indicatie. In 2020 is dit percentage gestegen naar 82% (57 peuters). Dat hebben we bereikt door o.a. meer tijd te besteden aan de toeleiding naar een VVE-groep. Daarnaast hebben we in 2021 afspraken gemaakt met het onderwijs over begeleiding en zorg in het speciaal onderwijs. Hierdoor kunnen kinderen met ernstige problematieken naar school blijven gaan. Ten derde zijn we in het kader van de doorgaande lijn basisonderwijs- voortgezet onderwijs gaan deelnemen aan het project School 's Cool. Dit betekent dat een vrijwilliger de leerling coacht bij de overgang naar het voortgezet onderwijs). Ten slotte hebben we in 2021 een drietal projecten uitgevoerd om laaggeletterdheid te voorkomen of aan te pakken (zie ook activiteit 4.1.5).

Nationaal programma Corona
In 2021 hebben we een plan gemaakt voor de besteding van de rijksmiddelen Nationaal Programma Corona (doeluitkering). De thema's zijn hulp en ondersteuning voor kwetsbare gezinnen, een impuls voor sport en beweging, mentale gezondheid leerlingen voortgezet onderwijs en aanpak schoolverzuim als gevolg van de tijdelijke schoolsluitingen. Deze thema's zijn vorig jaar met het onderwijs en de kinderopvang overeengekomen. Onderdeel van het plan is het schoolmaatschappelijk werk op de basisscholen. De schoolmaatschappelijk werkers gaan in 2022 op de basisscholen aan de slag.

Onderwijshuisvesting
In 2021 is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd voor huisvesting van de basisscholen Wissel en Tamboerijn, net als voor huisvesting van het Voortgezet onderwijs in overleg met de gemeenten Duiven en Montferland (GRHVOL).. Er is besloten tot het doen van aanvullend onderzoek naar de effecten van onderwijshuisvesting op deze onderwijslocatie Vestersbos. De meeste werkzaamheden voor vernieuwbouw van de Guido Gezellestraat voor de leerlingen van de Sterrenschool en de kinderen van kinderopvang LiemersLotus zijn in 2021 afgerond. De voorbereidingen voor de verbouwing van de Carrousel/de Maatjes aan de Kardinaal de Jongstraat zijn gestart.

Bevorderen van een veilig en zorgzaam schoolklimaat
Het Halt-spreekuur op school (Liemers College) is in 2021 succesvol voortgezet. Halt heeft één spreekuur per maand uitgevoerd, conform de afspraken met de gemeente.

De activiteiten van het Jongerenwerk op School en het Schoolmaatschappelijk Werk zijn geëvalueerd. De gemeentelijke cofinanciering hiervan is, conform bezuinigingsvoorstel 18, komen te vervallen per 2022. Vanwege de ondersteuning die beide projecten bieden in het tegengaan van de effecten van de corona-maatregelen onder jeugdigen, worden zowel het Jongerenwerk op School als het schoolmaatschappelijk werk voor 2022 en 2023 voortgezet vanuit de rijksmiddelen voor het Nationaal Programma Onderwijs.

Beleidskaders

- Beleidsplan onderwijskansen 2020-2023
- Beleidsregels uitvoering gemeentelijke taken Wet Kinderopvang Zevenaar 2019
- Convenant Schoolveiligheid, 14-06-2018 (Liemers College, Politie Basiseenheid Rivierenland-Oost, Gemeente Zevenaar)
- Beleidsregels Handhaving Wet kinderopvang en kwaliteitseisen 2014 (Liemers) (vastgesteld in 2014)
- Integraal Huisvestingsplan 2020-2036 (2019)
- Visiedocument 'De verbinding van onderwijs en jeugd in de Liemers' (2015) (vastgesteld in 2015)
- Beleidsnota Harmonisatie Kinderopvang Peuterspeelzalen gemeente Zevenaar 2018 e.v. (vastgesteld in 2018)
- Beleidsplan Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en Participatiewet 2020-2023 (2020)
- Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs Zevenaar 2020 (2019)
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Zevenaar 2020 (2019)
- Beleidsregel bekostiging lokalen bewegingsonderwijs Zevenaar 2019
- Verordening leerlingenvervoer Zevenaar 2018
- Kadernota Samen aan Zet 2022
- Verordening maatschappelijke ondersteuning Zevenaar 2021
- Beleidsregels Wmo en Nadere regels Wmo Zevenaar 2021

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

4.1 Onderwijs

Het is ons doel dat onze kinderen en jonge inwoners minimaal een startkwalificatie behalen om hun kansen op een goede toekomst, participatie aan de samenleving en hun economische onafhankelijkheid te vergroten. We willen daarom een goede toegankelijke (pedagogische) infrastructuur voor scholen in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs met een doorgaande lijn voor 0- tot 23-jarigen in onze gemeente. Hierbij zoeken wij voortdurend samen met het onderwijs naar nieuwe verbindingen, in zowel de lokale gemeenschap als in het bedrijfsleven.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2021	Werkelijk 2021	Verschil
Absoluut verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	2020	2,40	2,00			
Toelichting	De genoemde waarden hebben betrekking op het schooljaar 2019-2020 en geven het aantal absoluut verzuimers weer per 1.000 leerlingen. De cijfers voor Zevenaar (2,0) wijken niet opvallend af van de cijfers voor Gelderland (2,4) of Nederland (2,7). De cijfers voor absoluut verzuim zijn de laatste jaren licht gestegen, doordat er minder vrijstellingen worden afgegeven. Daardoor blijven zij langer in beeld bij het Regionaal Bureau Leerplicht en kunnen zij langer begeleid worden terug naar school, naar werk of dagbesteding.					
Relatief verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	2019	21,00	25,00	20,00		
Toelichting	Van relatief verzuim is sprake als een leerplichtige jeugdige (5 tot 16 jaar) of kwalificatieplichtige jeugdige (16 en 17 jaar) op een school staat ingeschreven, maar onvoldoende aanwezig is. De genoemde waarden hebben betrekking op het schooljaar 2018-2019 en geven het aantal relatief verzuimers weer per 1.000 leerlingen. De cijfers voor Zevenaar (25) wijken niet opvallend af					

van de cijfers voor Gelderland (21) of Nederland (26). De leerplichtconsulent voert tijdig gesprekken met school, leerling en ouders bij opvallend relatief verzuim. Ook de inzet van preventieve verzuimcoaches voorkomt langduriger verzuim.

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) (% deelnemers aan VO en MBO)	2020	1,60	1,10

Toelichting

Voortijdig schoolverlaters zijn jongeren tussen de 12 en 23 jaar zonder startkwalificatie die langer dan een maand geen onderwijs volgen of niet staan ingeschreven op een school.

Er is een daling zichtbaar in het percentage voortijdig schoolverlaters. Enerzijds komt dit door betere monitoring door het RBL, waardoor jeugdigen zonder schoolinschrijving sneller op de radar komen. Anderzijds zien we dat als gevolg van Covid-19 en de bijkomende onzekerheden, jongeren langer op school blijven zitten.

4.2 Kinderopvang

Peuters, vanaf 2 jaar, krijgen toegang tot een kwalitatieve peutervoorziening binnen de kinderopvang. Een betekenisvolle speelleeromgeving stimuleert de ontwikkeling van peuters. Daarmee leggen we voor alle peuters een sterke basis voor een goede start in het onderwijs.

4.3 Natuur- en Milieueducatie (NME)

Wij willen dat inwoners, waaronder kinderen, in staat zijn om bewuste keuzes te maken ten aanzien van een duurzame en leefbare samenleving.

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

4.1 Onderwijs

4.1.2 Bouwen kwalitatief goede schoolgebouwen

Jaar realisatie 2022

We bouwen kwalitatief goede schoolgebouwen en waar mogelijk een Kindcentrum. De schoolgebouwen worden gebouwd op basis van het nog op te stellen IHP. We reserveren middelen voor de onderwijshuisvesting. Het gaat hierbij om investeringen voor basisscholen en voor aanpassingen van de locaties van het Voortgezet Onderwijs. Bij het beoordelen van de ingediende aanvragen voor schoolgebouwen nemen we duurzaamheidsaspecten in overweging.

Stand van zaken	**1e VGR**	**2e VGR**	**Jaar stukken**
	Niet volgens plan	Niet volgens plan	Volgens plan

Het IHP is eind 2019 vastgesteld. De verbouwing van de scholen aan de Platanenlaan is in 2020 afgerond voor zover het de gebouwen betreft. Het buitenterrein is nog in ontwikkeling. De verbouwing van de Guido Gezellestraat voor de Sterrenschool (basisonderwijs) en kinderopvang LiemersLotus is in 2021 grotendeels afgerond. De financiële verantwoording volgt in 2022. De voorbereiding van de verbouwing van de Carrousel/de Maatjes is gestart. Een haalbaarheidsonderzoek naar de huisvesting van primair (Wissel/Tamboerijn) en voortgezet onderwijs op de locatie Vestersbos wordt voortgezet met een aanvullend onderzoek naar twee varianten en de mogelijke effecten hiervan op de omgeving.

4.1.3 Beleid maken huisvesting voortgezet onderwijs — Jaar realisatie 2021

We gaan de huisvesting van het voortgezet onderwijs herzien. Dit is nodig vanwege de daling van leerlingenaantallen en wijziging van het onderwijsconcept. In overleg met het schoolbestuur van het Liemers college en de gemeenten Duiven en Montferland bepalen wij samen welke voorzieningen wanneer gerealiseerd moeten zijn. Wij dragen voor ongeveer 40% bij in de totale kosten van de investeringen. Om in 2020/2021 aanpassingen te kunnen realiseren, hebben wij in 2019 een investering in de begroting opgenomen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
 Volgens plan	 Volgens plan	 Volgens plan

In 2021 is samen met de GRHVOL een haalbaarheidsonderzoek naar de huisvesting van voortgezet onderwijs uitgevoerd. Dit onderzoek is in combinatie met het haalbaarheidsonderzoek naar de huisvesting van primair onderwijs op locatie Vestersbos uitgevoerd. Er is besloten door de Zevenaarse raad (24 november 2021) tot het doen van aanvullend onderzoek. Hier is ook aanvullend krediet voor beschikbaar gesteld.

4.1.5 Bevorderen van lezen en tegengaan van taalachterstand — Jaar realisatie 2025

Wij rollen de komende jaren het rijksbeleid 'Tel mee met Taal' lokaal verder uit om taalachterstand van jongs af aan te bestrijden en leesbevorderingsactiviteiten te stimuleren. Daarnaast gaan we succesvolle pilots binnen de specifieke regeling Volwasseneneducatie borgen binnen het structurele aanbod van het Taalhuis. Het Taalhuis helpt mensen die moeite hebben met taal en digitaal (lezen, schrijven, rekenen, computervaardigheden) om beter te leren lezen en schrijven.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
 Volgens plan	 Volgens plan	 Volgens plan

In 2021 hebben we een drietal projecten ondersteund die taal en lezen bij jonge kinderen en ouders bevorderen. Deze staan in de uitvoeringsagenda bij het onderwijskansenplan. Het zijn de volgende projecten: de Boekstartcoach, de Bibliotheek Op School en het project leesstimulering op de basisschool en het voortgezet onderwijs. De Boekstartcoach heeft ouders van jonge kinderen geholpen bij het lezen en voorlezen. In 2021 heeft Kunstwerk! de bibliotheek specifiek aandacht besteed aan ouders die behoefte hebben aan meer ondersteuning bij de taal. Zij werden dan doorverwezen naar een cursus van het ROC of een Taalmaatje van Caleidoz. De activiteiten zijn tijdens de Coronamaatregelen zoveel mogelijk doorgegaan.

4.1.7 Bevorderen van een veilig en zorgzaam schoolklimaat — Jaar realisatie 2022

Wij streven naar een (sociaal) veilig klimaat op en rondom de scholen voor voortgezet onderwijs in de gemeente Zevenaar. Omdat een veilige omgeving voorwaarde is voor leren en ontwikkelen, werken wij met de netwerkpartners aan een eenduidig en sluitend stelsel van afspraken ten behoeve van het voorkomen en bestrijden van overlast, vandalisme en ander (crimineel) gedrag.
Scholen staan midden in de samenleving. Met de integrale beleidsafstemming tussen de programma's Onderwijs, Veiligheid en Sociaal Domein versterken we, door de netwerksamenwerking, een (sociaal) veilig klimaat op en rondom de scholen voor het voortgezet onderwijs in Zevenaar. Lokale (en regionale) organisaties bundelen hun krachten om de samenwerkingsagenda: veilige en zorgzame schoolomgeving vorm te geven. De inzet voor een (sociaal) veilige schoolomgeving betreft een co-financiering. Binnen programma 6 Sociaal Domein – Jeugdgezondheidszorg is een bestaand (integraal) gemeentelijk budget hiervoor geoormerkt.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	 Volgens plan	 Volgens plan	 Volgens plan

Het Halt-spreekuur op school (Liemers College) is in 2021 succesvol voortgezet. Halt heeft één spreekuur per maand uitgevoerd in de maanden maart t/m juni en september t/m november.

De activiteiten van het Jongerenwerk op School en het Schoolmaatschappelijk Werk zijn geëvalueerd. De gemeentelijke cofinanciering hiervan is, conform bezuinigingsvoorstel 18, komen te vervallen per 2022. Vanwege de ondersteuning die beide projecten bieden in het tegengaan van de effecten van de corona-maatregelen onder jeugdigen, worden zowel het Jongerenwerk op School als het schoolmaatschappelijk werk tijdelijk voortgezet vanuit de gemeentelijke middelen voor het Nationaal Programma Onderwijs.

4.1.8 Bevorderen deelname educatieaanbod van beperkt geletterden

Jaar realisatie 2023

We streven ernaar dat meer inwoners in de gemeente Zevenaar de reken- en taalbasisvaardigheden beheersen zodat zij mee kunnen doen in onze samenleving. Het draagt bij aan inclusie, aan een betere gezondheid, een betere financiële positie en meer kansen op de arbeidsmarkt. Ook draagt het bij aan de ontwikkeling van hun kinderen. Naast de doorontwikkeling van de netwerksamenwerking binnen het Taalhuis blijft het gemeentelijk (preventieve) beleid t.b.v. lees- en taalstimulering, een aanjager voor het bewustwordingsproces dat Lezen Loont!

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	 Volgens plan	 Volgens plan	 Volgens plan

Aan het Regionaal programma volwasseneneducatie 2021, vastgesteld door het regionaal Portefeuillehoudersoverleg Onderwijs, is uitvoering gegeven. Focuspunt was onder meer het bereiken van laaggeletterde inwoners met Nederlands als moedertaal (NT1). Daartoe is onder andere de doorverwijzing vanuit de Regionale Sociale Dienst versterkt. Ook is nauw samengewerkt met onderwijspartners en kinderopvangorganisaties om taalachterstand bij kinderen én ouders te signaleren en aan te pakken.

Partners in het Taalhuis de Liemers hebben in 2021 diverse cursussen en taaltrajecten aangeboden, en ondanks corona-maatregelen in het onderwijs hun deelnemers zo goed mogelijk bij de les gehouden.

4.2 Kinderopvang

4.2.1 Toegang bieden tot kinderopvang

Jaar realisatie 2022

Wij zetten in op een kwalitatieve voorschoolse voorziening voor alle jonge kinderen. Dit geldt voor het aanbod voor peuters van ouders die recht hebben op Kinderopvangtoeslag en ouders die gebruik maken van een gesubsidieerde peuterplek. De uitvoering van de wettelijke taken gericht op Toezicht (Inspectie en Handhaving) registreren wij in het Landelijk Register Kinderopvang, waardoor we de uitvoering ook kunnen toetsen volgens de wettelijke kaders.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	 Volgens plan	 Volgens plan	 Volgens plan

De harmonisatie van kinderopvang en peuterspeelzaalwerk is in 2018 ingevoerd. De gemeente heeft in 2021 evenals de voorgaande jaren een subsidie verleend aan de voorschoolse organisaties. Deze subsidie is bedoeld voor de peuters waarvan de ouders geen kinderopvangtoeslag ontvangen van het rijk. De kosten zijn betaald uit de reguliere begroting en uit het rijksbudget voor onderwijsachterstandenbeleid.

4.3 Natuur- en Milieueducatie (NME)

4.3.1 Voorlichten over voeding, beweging en gezondheid in relatie met natuur en milieu

Jaar realisatie 2021

De NME geeft mede invulling aan thema's voeding, beweging en gezondheid. Binnen de NME worden inwoners, waaronder kinderen, voorzien van kennis, inzicht en vaardigheden op het gebied van natuur en milieu. Gecombineerd met een goed ontwikkeld waardebesef wordt er een basis gelegd om bewuste keuzen te maken ten aanzien van een duurzame en leefbare samenleving.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

Door corona zijn er minder lesactiviteiten en excursies georganiseerd, tijdelijk geen dieren uitgeleend en minder gastlessen gegeven. Wel is de uitleen van leskisten en materialen doorgegaan.

Voorstel raad

Na de zomervakantie 2022 verwachten we dat NME Liemers een normaal jaarprogramma kan gaan draaien.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	954	1.500	1.362	-138
Lasten	5.330	5.794	5.188	606
Resultaat voor bestemming	-4.376	-4.294	-3.826	468
Mutaties reserves				
Baten	73	95	93	-2
Lasten	0	24	24	0
Totaal mutaties reserves	73	71	70	-2
Resultaat na bestemming	-4.303	-4.222	-3.756	466

Verschillenanalyse

4. Onderwijs

4. Onderwijs - Kapitaallasten — 119.000 V I

Op het programma 'Onderwijs' is ten opzichte van de begroting een voordeel gerealiseerd van € 119.000. In de jaarrekening is onder resultaat een analyse van de afwijkingen van de rente en afschrijving opgenomen en toegelicht.

4.2 Onderwijs - Onderwijshuisvesting — 25.000 V I

Betreft diverse incidentele meevallers: minder schades, minder gymvervoer vanwege corona maatregelen, vervallen kosten voor de huur van 2 lokalen t.b.v. basisschool de Carrousel per 1 juli 2021.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingszaken - Leerlingzorg en begeleiding De gemeentelijke bijdrage voor 'Taalhuiscoördinatie' is eenmalig bekostigd vanuit regionale middelen voor de aanpak laaggeletterdheid. Tevens is vanuit de regionale middelen een aanvullende eenmalige bijdrage ontvangen. In 2021 is de in 2019 beschikbaargestelde subsidie 'Ouderbetrokkenheid, Sterk door Taal' vastgesteld waardoor een deel van de subsidie is terugbetaald aan de gemeente. Eén van de doelen uit dit budget heeft niet plaatsgevonden i.v.m. de corona-maatregelen en schoolsluitingen en een activiteit is bekostigd vanuit de specifieke uitkering van het rijk voor het Onderwijsachterstandenbeleid (OAB).	56.000	V	I
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingszaken - Lokaal onderwijsbeleid Het rijk (ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) heeft voor de periode augustus 2021 t/m 31 juli 2023 een specifieke uitkering beschikbaar gesteld t.b.v. 'inhalen covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen'. Er is in 2021 nog geen beroep gedaan op deze middelen. We verwachten deze middelen in vermelde periode in te zetten voor laagdrempelige opvoedingsondersteuning, contactpersoon gebiedsteams onderwijs en opvang, schoolmaatschappelijk werk, jongerencoach en programma's voor gezonde leefstijl. De over 2021 ontvangen specifieke uitkering is als verplichting opgenomen in deze jaarrekening. De termijn waarbinnen de middelen kunnen worden ingezet is verlengd t/m 31 juli 2025. Hierna volgt de definitieve verantwoording aan het rijk.	141.000	V	I
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingszaken - Lokaal onderwijsbeleid Verwezen wordt naar de toelichting vermeld onder lasten (V 141.000). Betreft de van het rijk ontvangen specifieke uitkering 'Inhalen covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen'.	-141.000	N	I
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingszaken - Leerlingenvervoer Het leerlingenvervoer laat een voordeel zien van € 164.000. De BVO DRAN heeft voor een bedrag van € 108.000 aan besparingen gerealiseerd door lagere inzetkosten per dag. Daarnaast zijn de kosten in de 2e helft van 2021 nog gedaald vanwege corona.	164.000	V	I
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingszaken - Peuteropvang I.v.m. corona zijn in 2021 incidenteel minder subsidies aangevraagd.	45.000	V	I
4. Onderwijs Saldo van diverse overige kleine verschillen die niet worden toegelicht.	57.000	V	I

Incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Programma 4. Onderwijs			
Baten			
Corona	Meer- of minder ontvangsten in verband met corona.	300	441
Lasten			
Corona	Meer- of minder uitgaven in verband met corona.	180	361
Totaal programma 4		**120**	**80**

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9008	Verhuizing peuterspeelzaalwerk	24	0	24	0

In 2017 is een claim op de Algemene reserve voor de verhuizing van het peuterspeelzaalwerk omgezet in een aparte reserve. De nieuwe IKC locatie aan de Platanenlaan is in 2020 opgeleverd. De bestemmingsreserve voor de verhuizing is in 2020 niet ingezet en is in 2021 toegevoegd aan de algemene reserve.

Onttrekking De resterende bedrag van de bestemmingsreserve is, conform besluit bij vaststelling van de jaarrekening 2020, in 2021 toegevoegd aan de algemene reserve.

Totaal bestemmingsreserves					
		24	0	24	0

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9028	Onderwijshuisvesting	299	0	10	290

In 2006 is in de gemeente Rijnwaarden geïnvesteerd in onderwijshuisvesting. Deze investering is destijds gedekt met eenmalige middelen. Daarom is conform de BBV-regels een reserve afschrijvingslasten gevormd. In de Nota reserves en voorzieningen is deze reserve in 2018 vanuit de algemene reserve aangevuld met € 248.661 zodat de reserve nu op het juiste niveau is om de gehele afschrijvingslast van de investeringen in onderwijshuisvesting te kunnen dekken.

9029	Basisschool 't Scathe	2.069	0	59	2.011

In 2012 is de investering in de bouw van de basisschool 't Scathe in Pannerden voor een bedrag van € 650.000 gedekt met eenmalige middelen. Daarom is conform de BBV-regels een reserve afschrijvingslasten gevormd. Op basis van de Nota reserves en voorzieningen 2018 is de reserve in 2018 aangevuld met € 1.737.809 waardoor nu de gehele afschrijvingslast gedekt wordt uit deze reserve afschrijvingslasten.

9034	De Cirkel/De Duim	662	0	28	634

In 2017 heeft de raad van de voormalige gemeente Rijnwaarden uit de reserve bestedingsvoorstellen jaarrekening 2016 € 280.000 beschikbaar gesteld voor de verbouwing van de Cirkel en de verhuizing van jeugdsoos de Duim. In 2018 is hiervoor een reserve afschrijvingslasten gevormd. Conform de Nota reserves en voorzieningen 2018 is de reserve in 2018 aangevuld met € 281.651 om de reserve op het juiste niveau te brengen om de gehele afschrijvingslast van de investering te dekken.

9053	Locatie Vestersbos	0	0	0	0

Deze bestemmingsreserve is bedoeld voor de afschrijvingslasten van de locatie Vestersbos. Het betreft hierbij de aanvulling van € 6.500.000 die extra is toegezegd bij de Kadernota 2022.

Toevoeging In 2022 wordt een bedrag van € 6.500.000 overgeheveld van de algemene reserve naar deze bestemmingsreserve afschrijvingslasten.

Onttrekking

Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
		3.030	0	96	2.934

5.SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

Omschrijving
Dit programma gaat over de beleidsvelden sport, kunst en cultuur, erfgoed, media (bibliotheek), openbaar groen en vrijetijdseconomie.

Wat willen we bereiken?
We willen een gemeente zijn waar inwoners prettig wonen en waar voldoende mogelijkheden zijn om te sporten, culturele activiteiten te ontplooien of hieraan deel te nemen en te recreëren.

Ontwikkelingen
Sportbeleid
Op 24 november 2021 is het beleidsplan Sport en Bewegen 2021-2028 vastgesteld door de gemeenteraad. In het voortraject van het nieuwe sportbeleid zijn participatiebijeenkomsten gehouden met partners.
Het nieuwe sportbeleid wordt momenteel uitgewerkt in een uitvoeringsagenda waarin we prioriteiten voor de komende jaren gaan stellen samen met belangrijke partners vanuit het veld.

Onderzoek Sportpark Hengelder
Dit onderzoek, ontstaan vanuit een burgerinitiatief, is gericht op het toekomstige aanbod van sportaccommodaties in de stad Zevenaar. Onderzoeksbureau ICS is de afrondende fase van het onderzoek gestart. Onlangs heeft de initiatiefgroep aanvullende gesprekken gevoerd met alle partijen op Hengelder. Het draagvlak voor samenwerking/centralisering wordt steeds groter, maar bevindt zich nog op glad ijs. ICS werkt nu de scenario's van het onderzoek uit en er zullen nog twee bijeenkomsten plaatsvinden (met de initiatiefgroep en met alle betrokkenen). Daarna zal de raad moeten worden geïnformeerd en zal er een vervolg moeten worden bepaald.

Sportakkoord
Het sportakkoord heeft door de coronacrisis een tegenslag te verduren gehad. Het aantal aanvragen liep terug en een groot deel van het uitvoeringsbudget is nog niet besteed. Nu de samenleving weer open lijkt te gaan, wordt er gewerkt aan het opzetten van proces- en administratieve ondersteuning in de Liemers. Hierdoor krijgen de stuurgroepleden meer tijd om de rol van kartrekker op zich te nemen. De komende tijd zal in het teken staan van het optimaliseren van de interne samenwerking, het promoten van het sport akkoord en het intensiveren van de samenwerking met de aangesloten partijen.

Stedenbanden
Gezien de beperkingen die de coronacrisis in 2021 met zich meebracht, zijn er geen activiteiten aan de orde geweest met betrekking tot de twee stedenbanden die onze gemeente heeft.

Vrijetijdseconomie
Door Covid hebben veel ondernemers en organisatoren in de vrijetijdssector het zwaar gehad. Nu Covid lijkt af te vlakken is er weer ruimte voor herstart en opbouw. De komende jaren zal pas blijken hoe groot de impact is geweest en wat de gevolgen zijn voor bedrijven. Waar mogelijk zullen wij als gemeente helpen volgens de maatregelen die opgenomen zijn in het herstelplan.

Beleidskaders

- Beleidsnota Sport 2013-2020
- Cultuur en erfgoedpact de Liemers 2017-2020 (2017)
- Notitie kunstbezit
- Camperplaatsenbeleid Rijnwaarden (2014)
- Rijnwaarden: 't Gelders Eiland, Visie vrijetijdseconomie en impactstudie overnachtingshaven (2013)
- Beleidsnota Horeca als nevenfunctie in het buitengebied (2014)
- Omgevingsvisie Gelders eiland 2030 (2017)
- Beleidsnotitie Jeugd en Maatschappelijke ondersteuning 2018 e.v. (2018)
- Beleidsplan IBOR (integraal beheer openbare ruimte) Zevenaar (2018)
- Bomenbeleidsplan Zevenaar 2016-2026 (2016)
- Groenbeleidsplan Rijnwaarden 2016-2026 (2016)
- Structuurvisie gemeente Zevenaar 2030
- Cultuurhistorische waardenkaart 2013
- Een visie op het erfgoed 2015-2019 (Zevenaar)
- Beleidsplan Stedelijk Groen 2006-2016
- Beleidskader Vrijetijdseconomie 2030 (2019)
- Archeologiebeleid Rijnwaarden 2012

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

5.1 Sport

Het is ons doel is dat alle inwoners in een leefbare en gezonde samenleving elkaar in de eigen omgeving kunnen ontmoeten en (gezamenlijk) kunnen sporten en bewegen, mede gericht op een gezonde levensstijl.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2021	Werkelijk 2021	Verschil
Niet sporters (%)	2020	49,40	53,60	48,50		
Toelichting	Uit het landelijke onderzoek 'Sportgedrag en effecten coronapandemie' blijkt dat ruim een op de drie Nederlanders minder is gaan sporten tijdens de coronapandemie. Bijna een op de tien geeft aan zelfs helemaal gestopt te zijn. Door de corona maatregelen zien we ook in Zevenaar dat de sport en daarmee de algemene fitheid en weerbaarheid hard is geraakt.					

5.2 Kunst en cultuur

Wij willen een divers cultureel en educatief aanbod, dat kwalitatief sterk is en voor inwoners gemakkelijk toegankelijk en dat bijdraagt aan welbevinden, creatief denken en plezier. Daarbij is cultuur belangrijk om de aantrekkingskracht van onze gemeente verhogen. Ons doel is dat cultuur bijdraagt aan het versterken van leefbaarheid, zelfredzaamheid, ontmoeting en verbinding.

5.3 Cultuurhistorisch erfgoed

We willen ons erfgoed behouden voor toekomstige generaties. Ook willen we het draagvlak voor behoud van ons erfgoed onder onze inwoners vergroten, door het meer te promoten en te vermarkten. Onze monumenten en cultuurhistorisch landschap dragen bij aan het versterken van de vrijetijdseconomie.

5.4 Vrijetijdseconomie

Vrijetijdsbesteding van Nederlandse en buitenlandse gasten draagt bij aan de Zevenaarse economie en daarmee ook aan de werkgelegenheid in de regio. Daarnaast heeft vrijetijdseconomie een positief effect op de leefbaarheid in onze gemeente. Wij streven naar een toename van het aantal banen in de sector recreatie-toerisme ten opzichte van het totaal aantal banen in onze gemeente stijgt van 6,6% in 2016 naar 6,8% in 2022.

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

5.1 Sport

5.1.1 Harmoniseren subsidiebeleid

Jaar realisatie 2023

Op grond van nieuw beleid zetten wij de komende jaren het subsidiemiddel steeds meer in om onze beleidsdoelstellingen te helpen realiseren. Indien er met nieuw beleid aanleiding ontstaat om subsidies aan te passen, betrekken wij verenigingen en organisaties op voorhand. Deze ontwikkeling heeft vanaf 2023 mogelijk financiële consequenties als wij de subsidies aan verenigingen en dorpshuizen op het bestaande niveau willen houden.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Gerealiseerd

Wij hebben voor 2021 en 2022 een brede subsidieregeling vastgesteld. Op basis daarvan hebben vrijwel alle verenigingen en dorpshuizen die daarvoor in aanmerking komen subsidie ontvangen. Met de organisatie werken wij aan een verbeterslag m.b.t. de rechtmatigheid van onze subsidies.

Voorstel raad

Wij stellen u voor om deze activiteit af te sluiten.

5.1.2 Ondersteunen samengaan sportverenigingen

Jaar realisatie 2022

Verenigingen zijn belangrijk voor de sociale contacten en leefbaarheid binnen een stad, wijk, dorp of gemeenschap. We zien echter dat verenigingen steeds meer onder druk komen te staan. We sporten steeds meer, maar minder in verenigingsverband. Initiatieven van sportverenigingen om samen te gaan dienen nadrukkelijk vanuit de verenigingen zelf te komen. We ondersteunen en begeleiden hierin om de plannen ook daadwerkelijk uit te kunnen laten voeren. We stellen vrijwilligers bij verenigingen in staat om met vernieuwing aan de slag te gaan.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Verenigingen worden gestimuleerd hun maatschappelijk verantwoordelijkheid te nemen en om samen te werken en kennis te delen. Dit om ook op de langere termijn een gevarieerd sport- en beweegaanbod te behouden. Centraal staat het verbeteren, vernieuwen en verbinden van verenigingen. Inmiddels heeft een aantal initiatiefnemers in samenwerking met ons plannen ontwikkeld voor vergaande samenwerking met verenigingen. Een bureau voert op dit moment een haalbaarheidsonderzoek uit gericht op het gewenste en toekomstbestendige sport- en beweegaanbod en de daarbij passende sportaccommodaties in Zevenaar, met de focus op sportpark Hengelder. Hiervoor is een enquête uitgezet naar sportverenigingen en worden verbindingen gemaakt met onderwijs, kinderopvang en zorg- en welzijnsorganisaties. Eerste kwartaal 2022 zal er een terugkoppeling komen van het onderzoek sportpark Hengelder.

5.2 Kunst en cultuur

5.2.3 Ondersteunen culturele activiteiten

Jaar realisatie 2022

Wij zetten in op een divers en kwalitatief sterk cultureel aanbod en het behoud van een breed en hecht verenigingsleven. Dit verhoogt de aantrekkingskracht van onze gemeente. We stimuleren het maken, delen en ontmoeten door culturele festivals te ondersteunen. Hiermee dragen we ook bij aan de profilering van onze gemeente en de kernen in het bijzonder. Samen met de gemeenten Duiven en Westervoort en de provincie investeren we met het Cultuur- en Erfgoedpact 2017-2020 in de Liemers in kunst, cultuur en erfgoed (bestaand beleid). Inwoners, verenigingen en organisaties voeren samen de activiteiten en projecten uit. Dit draagt bij aan een sterke, trotse en leefbare regio.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
			
	Niet volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

In 2021 zijn maar weinig culturele activiteiten mogelijk geweest, door de lockdown en beperkende maatregelen. Wij zijn coulant omgegaan met subsidieverplichtingen van (culturele) organisaties.

Voorstel raad

Wij blijven met (culturele) organisaties in gesprek over wat nodig is om ook na de corona periode culturele activiteiten in Zevenaar te kunnen blijven organiseren.

5.2.5 Ondersteunen organisatie Kunstwerk! Jaar realisatie 2022

Cultuur is de smaakmaker van onze gemeente en een gezonde culturele infrastructuur vormt de basis van een bloeiend cultureel leven. Kunstwerk!, de fusie van de vier Liemerse professionele culturele organisaties het Musiater, Bibliotheek de Liemers, het Liemers museum en de Volksuniversiteit voor Zevenaar e.o., vormt hier een belangrijk onderdeel van.

Wij subsidiëren het op elkaar afgestemde productaanbod op het gebied van kunst en cultuur, erfgoed, muziekonderwijs, lezen en literatuur, debat en educatie dat Kunstwerk! biedt. Middels prestatieafspraken zorgen wij er voor dat de producten van Kunstwerk! bijdragen aan identiteitsvorming, ontmoeting en ontplooiing. We zorgen dat Kunstwerk! actief de samenwerking met verenigingen zoekt.

De wettelijke educatie-taken van Bibliotheek de Liemers zijn volop in ontwikkeling. Wij zorgen er voor dat deze (het volgen van) goed onderwijs, het vinden van een baan of het aangaan van sociale contacten ondersteunen. Het betreft onder meer lees- en taalbevorderingsactiviteiten, doorlopende leerlijnen en burgerschapsvorming.

Omdat de culturele infrastructuur in de Liemers over de gemeentegrenzen heen ligt, stemmen we in deze af met de gemeenten Duiven, Westervoort en Montferland.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
			
	Niet volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

Corona heeft de activiteiten van Kunstwerk! sterk beïnvloed. De programmering van het theater was in 2021 beperkt . Het is nog maar de vraag of deze in 2022 weer volwaardig wordt. De makers (die het aanbod verzorgen) zijn immers ook hard geraakt. Door een mix van fysiek en digitaal toe te passen heeft Kunstwerk! zo veel mogelijk geprobeerd activiteiten door te laten gaan. Het museum heeft haar opening mede door corona uit moeten stellen, maar is inmiddels weer toegankelijk. Een aanvullende subsidie garandeert afronding van de tentoonstelling over WOII.

Wij benutten de compensatie die wij van het rijk voor de culturele sector ontvangen om Kunstwerk! financieel te ondersteunen.

Voorstel raad

Compensatiemiddelen ontvangen van andere overheden bestemd door cultuur zetten wij in voor cultuur.

5.2.6 Ontwikkelen Turmac Cultuurfabriek Jaar realisatie 2022

De Turmac Cultuurfabriek is een podium voor samenwerking en biedt onze inwoners producten en diensten op het gebied van werk- en inkomen, welzijn, cultuur, cinema, media, educatie en erfgoed. Samen met de partners werken we aan een collectief programma, waarbij ontmoeten, ervaren en beleven centraal staan en we verbindingen leggen met onze ambities en doelstellingen in het sociaal domein. We zetten de komende jaren in op het versterken van de exploitatie.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

Corona heeft activiteiten in de Turmac Cultuurfabriek in 2021 belemmerd. Alle partners zijn, mede dankzij aanvullende steun, financieel gezond. De exploitatie staat voor de langere termijn niet onder druk. Een collectief programma met verbindingen naar onze ambities en doelstellingen in het sociaal domein, is echter nog niet tot ontwikkeling gekomen.

Voorstel raad
Het tekort op de exploitatie Turmac Cultuurfabriek t.g.v. corona hebben we verwerkt in de jaarrekening.

5.2.7 Organiseren '75 Jaar bevrijding 2020' — Jaar realisatie 2020

Gelderland was van september 1944 tot en met mei 1945 negen maanden onafgebroken het centrum van de bevrijdingsstrijd van Nederland. In 2019 en 2020 is deze episode 75 jaar geleden. In heel Gelderland worden in 2020 activiteiten georganiseerd om stil te staan bij de gebeurtenissen van toen en om de bevrijding en 75 jaar vrijheid te vieren. De Liemers sluit hiertoe aan bij de regio Achterhoek. Regionaal wordt voorgesteld éénmalig € 0,85 per inwoner beschikbaar te stellen. De provincie zal deze middelen matchen.
Voor de dekking wordt in 2020 incidenteel het in de begroting structureel beschikbare bedrag voor de zgn. 'Doe Duiten' ingezet.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De provincie heeft uitstel verleend om geplande projecten tot 1 juli 2022 uit te kunnen voeren.

5.3 Cultuurhistorisch erfgoed

5.3.1 Zorgdragen voor historisch erfgoed — Jaar realisatie 2022

We ontwikkelen beleid om de verduurzaming van monumenten te bevorderen.
Het archeologisch beleid is inmiddels ruim 10 jaar oud. We gaan dit herzien. Hierbij brengen we WOII archeologie in kaart. De archeologische kaarten van de voormalige gemeenten Rijnwaarden en Zevenaar stemmen we op elkaar af. De archeologische restanten van de Romeinse Limes worden mogelijk Unesco Werelderfgoed. We gaan het in ieder geval beschermen door het aan te wijzen als monument. De Limes wordt meegenomen in het VTE-beleid.
Nieuw erfgoedbeleid wordt ontwikkeld in het kader van de harmonisatie.
In het kader van harmonisatie brengen we het niveau van bescherming van monumentale objecten in de voormalige gemeente Rijnwaarden op het niveau van de oude gemeente Zevenaar, door inventariseren, onderzoeken en mogelijk aanwijzen als gemeentelijk monument.
Steeds meer monumentale kerken komen leeg te staan. Samen met de kerken en samenleving ontwikkelen we beleid om te kijken hoe we de kerken toekomstbestendig maken.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De herziene archeologische beleidskaart is inmiddels gereed en wordt in maart 2022 ter consultatie voorgelegd aan de inwoners van de gemeente.
Inmiddels zijn de archeologische restanten van de Romeinse Limes archeologisch rijksmonument en Werelderfgoed.

I.v.m. het verduurzamen van monumenten is september jl. een informatieavond geweest om de monumenteigenaren in de Liemers te informeren.
Samen met de Liemerse gemeenten en Doesburg is een kerkenvisie ontwikkeld, waarvan de opbrengst in maart 2022 gedeeld wordt met de raad en inwoners.

5.4 Vrijetijdseconomie

5.4.6 Uitvoeren beleidsplan vrijetijdseconomie

Jaar realisatie 2030

Door in te zetten op vrijetijdseconomie wilt u een bijdrage leveren aan de volgende ambities:

- een aantrekkelijker woon- en vestigingslocatie;
- meer werkgelegenheid.

Om deze ambities te bereiken, heeft u de volgende doelstellingen geformuleerd:

1. meer tevreden inwoners over de mogelijkheden voor vrijetijd;
2. een toename van bestedingen door toeristen en recreanten;
3. meer tevreden toeristisch-recreatieve ondernemers over het ondernemersklimaat;
4. toename van het aantal dagtoeristen;
5. groei van het aantal overnachtingen.

Dit gaan wij realiseren door werkzaamheden uit te voeren binnen de volgende taakvelden:

a. toeristische infrastructuur (paden, routes, bewegwijzering);
b. ontwikkeling van aanbod voor dag- en verblijfsrecreatie;
c. samenwerking en kwalitatief & innovatief ondernemerschap;
d. marketing, informeren & inspireren;
e. doeltreffend beleid.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

a. Toeristische infrastructuur (paden, routes, bewegwijzering):
We zijn gestart met de klompenpaden Pannerdensche Waard, Giesbeek en het kinderklompenpad in Giesbeek; door Covid heeft dit stil gelegen. Het wandelnetwerk Zevenaar is gerealiseerd en opgeleverd in samenwerking met Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen en andere gemeenten. Verbeteringen zijn aangebracht in de ruiter- en menroutes in het zuiden. De verbeteringen in het noorden van de gemeente Zevenaar zijn nog niet ontwikkeld. De bruin-witte toeristische bewegwijzering is geharmoniseerd in de gehele gemeente en gerealiseerd. De memo 'harmonisering bewegwijzering' wordt opgenomen in het IBOR in 2022. Vanuit TOP Huis Aerdt is verwijzing naar parkeerplaatsen bij de Cluse gerealiseerd. De eerste verkenning voor voorzieningen openbare ruimte langs toeristische voorzieningen is eind 2021 opgestart.

b. Ontwikkeling van aanbod voor dag- en verblijfsrecreatie:
Wij hebben positief geadviseerd en ondersteund bij aanvragen van ondernemers voor verblijfsrecreatie. De Redoute Revensweert is geopend. Wij zijn verder gegaan met het zichtbaar/beleefbaar maken in Zevenaar van de Romeinse Limes; in 2021 uitgeroepen tot Unesco Werelderfgoed, waar wij aandacht voor hebben gegenereerd. In regionaal verband hebben wij bijgedragen aan het doorontwikkelen van het verhaal van de Romeinse Limes in Gelderland. Door corona is het rapport Belevingsgebieden in de IJsselvallei vertraagd en nog niet opgeleverd. Wij zijn door corona niet gestart met het evenementenbeleid. Het onderzoek naar Toeristische potenties linieverhalen de Liemers is afgerond. Welke potenties we op welke manier willen uitwerken volgt in 2022. In eerste instantie is de keuze gemaakt voor het (verder) ontwikkelen met stakeholders van het verhaal van (de strijd tegen en leven van) het water; de Liemers als waterkraan van Nederland. We zijn begonnen met een door Rijkswaterstaat gefinancierd project Kijkers langs het Pannerdensch Kanaal. Wij hebben het Liemers Museum geadviseerd en gesubsidieerd om een project uit te voeren rondom Waterverdrag 1771 (fietsfestival en digitale waterkaart, met aandacht voor de waterafvoerverdeling van de Rijntakken). Wij hebben aandacht gevraagd voor publieksbereik rondom de opgravingen in Spijk (m.n. Tachtigjarige Oorlog en steenfabriek).

c. Samenwerking en kwalitatief & innovatief ondernemerschap:
Wij hebben in 2021 voorzichtige stappen gezet in het oprichten van het Toeristisch Platform de Liemers. Dit staat in nauwe relatie met het ontwikkelen van het marketing- en organisatieplan voor de Liemers.

d. Marketing, informeren & inspireren:
In navolging van het in 2020 ontwikkelde merkconcept "Kijk verder in de Liemers" zijn wij gestart met het opstellen van het toeristisch marketing- en organisatieplan voor de Liemers. Medio 2021 is het merkconcept middels een marketingcampagne wereldkundig gemaakt.
Wij hebben een bureau opdracht gegeven om met een plan te komen voor Toekomstgericht gastheerschap in de Liemers; de focus ligt daarbij op de fysieke toeristische informatiepunten.
Ook zijn wij - op regionaal en subregionaal niveau - verder gegaan met het voeren van gesprekken met Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen over herziening van onze opdracht aan deze partij. Wij zijn gestart met deelname aan de regionale werkgroep om te komen tot een toeristisch profiel van de regio Arnhem-Nijmegen op basis van belevingsgebieden.

e. Doeltreffend beleid:
Vanwege de coronacrisis hebben wij de ondernemerspeiling onder toeristisch-recreatieve ondernemers in Zevenaar, die maart 2020 klaar lag om te worden verstuurd, ook in 2021 nog niet kunnen uitzetten. Op regionaal gebied hebben wij met de Liemers een bijdrage geleverd aan de opgave Ontspannen regio van de Groene Metropoolregio.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	795	2.114	2.701	588
Lasten	8.408	10.153	10.478	-325
Resultaat voor bestemming	**-7.614**	**-8.039**	**-7.777**	**263**
Mutaties reserves				
Baten	227	156	152	-4
Lasten	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	**227**	**156**	**152**	**-4**
Resultaat na bestemming	**-7.387**	**-7.883**	**-7.625**	**258**

Verschillenanalyse

5. Sport, cultuur en recreatie

5. Sport, cultuur en recreatie - kapitaallasten Op dit programma is ten opzichte van de begroting een voordeel gerealiseerd van € 45.000. In de jaarrekening is onder resultaat een analyse van de rente en afschrijving opgenomen en toegelicht.	38.000	V	I
5.1 Sportbeleid en activering - Sportbeoefening- en bevordering Het rijk heeft aanvullende middelen beschikbaar gesteld (specifieke uitkering) vanuit de regeling 'Sportakkoord 2020-2022'. Het extra bedrag is een aanvulling voor activiteiten op het gebied van leefstijlinterventies. Deze middelen moeten in de periode 2020 t/m 2022 worden ingezet conform de voorwaarden van de regeling en zijn om die reden als extra uitgaven (zie nadeel voor hetzelfde bedrag onder Lasten) verantwoord.	68.000	V	I
5.1 Sportbeleid en activering - Sportbeoefening- en bevordering Verwezen wordt naar de toelichting vermeld onder Baten (V 68.000). Betreft inzet van de van het rijk ontvangen specifieke uitkering o.g.v. de regeling 'Sportakkoord 2020-2022'.	-68.000	N	I

5.1 Sportbeleid en activering - Sportbeoefening- en bevordering In 2021 zijn de combinatiefunctionarissen ondergebracht bij Ataro B.V. Het is niet haalbaar geweest om alle openstaande 'vacatures' in te vullen. Daarnaast zijn vanwege corona nauwelijks activiteiten georganiseerd.	67.000	V	I
5.2 Sportaccommodaties - Sportbedrijf De mutaties zijn het gevolg van de afspraken tussen gemeente en Ataro BV om te komen tot een nieuwe beheerstructuur naar aanleiding van het rekenkameronderzoek. Als gevolg hiervan is een eind gekomen aan de subsidierelatie. M.i.v. 2021 is deze vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO). Vanwege de DVO is een afrekening opgesteld van over en weer te verrekenen zaken, zoals overdracht activa, voorziening (groot) onderhoud van de verschillende sportaccommodaties, nog niet bestede overheidssubsidies en te verrekenen subsidies/bijdragen i.v.m. corona. Vanaf 1 januari 2021 beschikt de gemeente weer over alle activa en de daarbij behorende kosten. Ataro heeft een zuiver dienstverlenende rol gekregen.	-754.000	N	I
5.2 Sportaccommodaties - Sportbedrijf Zie voor de verschilverklaring de toelichting vermeld onder Lasten (taakveld 5.2).	574.000	V	I
5.2 Sportaccommodaties - Tegemoetkoming sportverenigingen in verband met Covid 19 Als gevolg van de coronacrisis zijn wij, ter compensatie van de geleden schade, sportverenigingen tegemoetgekomen in de huurkosten en betaalde canon. Ter compensatie hebben we een aanvraag 'Verlening tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties' ingediend bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De aanvraag is voor het 4e kwartaal 2020 en het 2e kwartaal 2021 gehonoreerd. Het resterende nadeel kan gecompenseerd worden door de corona compensatie die we via de algemene uitkering hebben ontvangen. Zoals u in programma 0 hebt gelezen is dit voldoende om dit nadeel te compenseren.	-27.000	N	I
5.3/5.4/5.6 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie/Musea/Media - Culturele organisaties/Musea/Openbare bibliotheek Kunstwerk! heeft over 2021 minder reguliere subsidie aangevraagd dan begroot was. In dit bedrag is geen rekening gehouden met de elders verantwoorde incidentele extra subsidie voor de nadelige corona effecten waarvoor compensatie van het rijk is ontvangen.	38.000	V	I
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie - Huuropbrengsten Ataro B.V. voert voor 2021 het beheer over de Turmac Cultuurfabriek (TCF) en draagt zorg voor de exploitatie, passend binnen de oorspronkelijke exploitatie opzet. Dit vormde de aanleiding om de exploitatie van de TCF verder uit te werken. In deze nadere uitwerking zijn de huuropbrengsten van meerdere partijen samengevoegd en ondergebracht onder programma 0. Deze opbrengsten stonden echter al geraamd in programma 5 en zijn niet verwijderd. In de begroting zijn deze huuropbrengsten dus abusievelijk dubbel opgenomen. In de eerste voortgangsrapportage 2022 leggen we dit herstel aan u voor.	-29.000	N	S
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie - Kunst en cultuur T.g.v. corona hebben Buitenblik en het Seven Art festival in 2021 geen subsidie aangevraagd. Hetzelfde geldt voor enkele verenigingen/orgasnisatie waardoor minder incidentele subsidies zijn aangevraagd/verstrekt. Daarnaast is het aantal steun aanvragen t.g.v. de corona maatregelen is beperkt gebleven waardoor de in de 1e voorgangsrapportage geraamde extra lasten (voor compensatiecompensatie) niet volledig zijn ingezet. Echter, we verwachten ook in 2022 nog een doorwerkend effect, o.b.v. de jaarresultaten over 2021, die nog verwerkt moeten worden.	84.000	V	I
5.4 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie - Musea Het college heeft in het kader van coronasteun het Liemers museum in 2021 aanvullend gesubsidieerd om extra activiteiten bij de heropening mogelijk te maken.	-29.000	N	I

5.5 Sport, cultuur en recreatie - Cultureel erfgoed Voor de beoordeling van vergunningaanvragen wordt voor archeologie gebruik gemaakt van de regioarcheoloog. Er zijn meer aanvragen geweest die beoordeeld moesten worden. Hierdoor is er een nadeel ten opzichte van de begroting van € 22.000. Deze kosten kunnen echter volledig gedekt worden uit de meeropbrengsten van de leges omgevingsvergunningen (taakveld 8.3). Daarnaast is voor de kerkenvisie 2e termijn een bedrag van € 35.000 betaald. Voor € 23.000 zijn deze kosten doorbelast naar andere gemeenten. Hier was in de begroting geen rekening mee gehouden. Samen met nog wat kleine verschillen is het totale nadeel € 68.000.	-68.000	N	I
5.5 Sport, cultuur en recreatie - Cultureel erfgoed In 2021 is het aandeel voor andere gemeenten voor de kerkenvisie (termijn 1 en 2) in rekening gebracht. In totaal gaat dit om een bedrag van € 38.000. Samen met nog wat andere kleine verschillen is het totale voordeel € 46.000.	46.000	V	I
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Openbaar groen Binnen openbaar groen is in 2021 een voordeel ontstaan van € 97.000. Dit heeft diverse oorzaken. Het voordeel wordt deels veroorzaakt doordat de bestrijding van invasieve soorten lager is uitgevallen. Voor de bestrijding invasieve soorten is een plan van aanpak opgesteld en de roekenbestrijding was minder noodzakelijk dan voorgaande jaren. Daarnaast blijkt dat we vanwege capaciteitsproblemen onvoldoende opdrachten in de markt hebben gezet. Tenslotte is er in het najaar niet gesnoeid waardoor de verwerkingskosten lager uitvielen. We hebben niet gesnoeid doordat de werknemers niet gecertificeerd zijn om in de hoogwerkers te werken. Vanuit veiligheidsoverwegingen hebben we besloten om de snoeiwerkzaamheden uit te stellen. Inmiddels zijn zij hier wel voor gecertificeerd.	97.000	V	I
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Speelvoorzieningen Vanwege capaciteitsproblemen hebben we de inspecties later uitgevoerd, waardoor de reparaties die daarop volgen deels in 2022 plaatsvinden. Dit resulteert in een voordeel van € 35.000.	35.000	V	I
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Interne doorbelasting materieel In programma 0 is een nadeel ontstaan door interne doorbelastingen naar andere programma's van materieel. Dit leidt binnen openbaar groen tot een voordeel van € 53.000. Per saldo hebben de doorbelastingen in de jaarrekening financieel geen effect.	53.000	V	I
5.7 Sport, cultuur en recreatie - Toeristische infrastructuur De activiteiten voor toeristische infrastructuur worden voor het grootste gedeelte gedekt uit subsidies. Per saldo zijn deze in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de lasten wordt een voordeel gepresenteerd van € 54.000.	54.000	V	I
5.7 Sport, cultuur en recreatie - Toeristische infrastructuur De activiteiten voor toeristische infrastructuur worden gedekt uit de subsidie sterk bestuur. Bij de subsidieverantwoording is voor € 67.000 dekking gezocht bij posten die ook in de reguliere begroting waren opgenomen of die al eerder in het jaarrekeningresultaat zijn meegenomen. Een voordeel van € 67.000.	67.000	V	I
5.7 Sport, cultuur en recreatie - Toeristische infrastructuur De activiteiten voor toeristische infrastructuur worden voor het grootste gedeelte gedekt uit subsidies. Per saldo zijn deze in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de baten wordt een nadeel gepresenteerd van € 54.000.	-54.000	N	I
5. Sport, cultuur en recreatie Overige kleine verschillen welke niet nader worden toegelicht.	66.000	V	I

Incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie			
Baten			
Herstelplan	De uitgaven vanuit het herstelplan worden gedekt uit de bestemmingsreserve herstelplan.	66	66
Corona	Meer- of minder ontvangsten in verband met corona.	465	31
Lasten			
Herstelplan	Op basis van het corona herstelplan zijn voor dit programma met name bedragen uitgegeven aan de toeristische routestructuren en het ondersteunen van dorpshuizen.	66	66
Corona	Meer- of minder uitgaven in verband met corona.	506	196
Totaal programma 5		**-41**	**-165**

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9035	Sportvelden RKPSC	85	0	9	77

In 2017 heeft de raad van de voormalige gemeente Rijnwaarden € 120.350 beschikbaar gesteld voor een investering in de drainage en het vernieuwen van de toplaag van de sportvelden van RKPSC. De reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten.

9038	Speelvoorzieningen kinderen met beperking	85	0	0	85

In 2017 heeft de raad als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 85.000 beschikbaar gesteld voor speelvoorzieningen voor kinderen met een beperking. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar deze reserve speelvoorzieningen ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

9039	Brede Blik Giesbeek	1.296	0	72	1.225

De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.

Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten		**1.467**	**0**	**80**	**1.386**

Voorzieningen

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
8012	Aanspraken overstromingen Riverparc	122	5	0	127

Deze voorziening dient om de aanspraken op schades van derden die het gevolg zijn van eventuele overstromingen in Riverparc te financieren. Als de Stichting Woonbelangen Riverparc (SWR) de hoogte van de oever aanpast aan de norm of als de oever door andere omstandigheden voldoet aan de norm, wordt de bijdrage inclusief de opgebouwde rente terugbetaald aan de SWR.

Toevoeging	In 2021 is de rente over 2020 en 2021 toegevoegd. Het gaat om een totaal toegevoegd bedrag van € 4.918.
Onttrekking	In 2021 zijn er geen onttrekkingen geweest.

Totaal voorzieningen	**122**	**5**	**0**	**127**

6.SOCIAAL DOMEIN

Omschrijving
Dit programma gaat over de beleidsvelden maatschappelijke ontwikkeling, jeugd, arbeidsparticipatie, leefbaarheid en wijkgericht werken, vrijwilligers- en mantelzorgbeleid. Samen vormen deze beleidsvelden het Sociaal Domein. Hier rekenen we ook natuur- en milieueducatie toe. Voor het realiseren van de opgaven in het Sociaal Domein nemen we ook onderdelen uit de beleidsvelden sport, cultuur, veiligheid, ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, gezondheid en onderwijs mee die bij andere programma's zijn ondergebracht. Begin 2020 is de Beleidsvisie Sociaal Domein 2020-2023 vastgesteld. Dit is een visie op hoofdlijnen voor het brede Sociaal Domein. We werken aan een samenhangend en integraal beleid. Hierbij sluiten we aan op de belevingswereld van de Zevenaarse inwoners en op de sociale structuren in onze gemeente. De visie draagt bij aan het realiseren van de ambities en doelstellingen binnen het sociaal domein.
Hierbij gelden de volgende randvoorwaarden: financiële beheersbaarheid, goed opdrachtgever-opdrachtnemerschap en datagestuurd werken.
De ambities voor het sociaal domein zijn: we doen (alleen) wat nodig is; eer inwoners in Zevenaar leven in een (sociaal) veilige omgeving; meer inwoners doen zo zelfstandig mogelijk mee aan de maatschappij.

We houden bij de beleidsontwikkeling en uitvoering de volgende principes in acht:

- Rechtszekerheid – we doen wat nodig is
- Primaire levensbehoefte – eigen verantwoordelijkheid
- Positieve gezondheid – samen verantwoordelijk
- Integrale benadering – de mens staat centraal
- Van en voor inwoners – inclusieve samenleving
- Participatie – netwerk samenleving
- Regionale samenwerking – slim volgen in de basis en voorop lopen waar nodig

Wat willen we bereiken?
Wij willen de kansen en mogelijkheden van (kwetsbare) inwoners vergroten.

Ontwikkelingen

Ontwikkelingen Jeugd

In 2021 is het aantal gestarte maatwerkvoorzieningen jeugdzorg stabiel gebleven. In de regio is het Transformatieplan Jeugd afgerond, en wordt geëvalueerd. Het budget vanuit het Rijk dat hiervoor beschikbaar was is hiermee ook op. Het restant komt voor een jaar ten goede aan de regiobegroting 2022.

We zijn in 2021 gestart met Pilot Buurtgezinnen. Zevenaar heeft ambitie geformuleerd "We doen (alleen) wat nodig is" in de beleidsvisie Sociaal Domein 2020-2023). In het beleidsplan "Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning en participatiewet 2020-2023" is deze ambitie uitgewerkt o.a. in de doelstelling terugdringen van uitgaven maatwerkdienstverlening en geëscaleerde zorg .
Deze kosten kunnen o.a. worden teruggedrongen door te zorgen dat de instroom minder groot is; of minder zwaar van aard. Een manier om dit te doen is al in een vroeger stadium gezinnen te ondersteunen door meer informele steun in de buurt d.m.v. steungezinnen voor gezinnen met een beperkt netwerk. Dit voorkomt dat kinderen in zwaardere hulp terecht komen .
Omdat ouders soms door allerlei oorzaken de verzorging en opvoeding (tijdelijk) moeilijk alleen aan kunnen is gezocht naar een manier van praktische en emotionele steun. Een steungezin is een gezin waar het kind een of meer dagdelen per week terecht kan. Een steungezin geeft het kind een aanvullend "thuis" en ontlast zo de ouder (s). Een van de beoogde effecten is dat zwaardere formele zorg (begeleiding, pleegzorg / uithuisplaatsing) voor het kind niet nodig is. En het past in de lijn om uithuisplaatsingen te voorkomen. Steungezinnen passen ook in de lijn om het normale leven te versterken. Het is een van de varianten van het brede palet van jeugdhulp in gezinsvormen. Van informele hulp tot gezinshuizen.

In 2021 hebben we in samenspraak met het onderwijs preventieve activiteiten voor de jongeren gecontinueerd. We noemen hier het jongerenwerk en het schoolmaatschappelijk werk op het Liemers College. Het onderwijs heeft ons gevraagd deze activiteiten voort te zetten, juist nu de problematieken bij de leerlingen ernstiger zijn door Corona. Er zijn ook positieve effecten van deze activiteiten en daarom zetten we deze voort in 2022. De kosten worden de komende 2 jaar betaald uit de rijksmiddelen voor het Nationaal Programma Onderwijs.

Beschermd wonen

De colleges van de regiogemeenten hebben in 2021 het bestuurlijk akkoord bekrachtigd met afspraken dat voor de regiogemeenten geld beschikbaar komt om te komen tot adequate, afdoende en passende preventieve voorzieningen en activiteiten op lokaal niveau. De Kadernota Samen aan Zet is in december 2021 in de gemeenteraad vastgesteld. In de kadernota staan de inhoudelijke en financiële kaders voor de transformatie van beschermd wonen naar beschermd thuis in de periode tot 2032.

Beleidskaders

- Visie 'Frisse wind in de wijk' (2013)
- Convenant Schoolveiligheid (Financiële en inhoudelijke onderlegger: Samenwerkingsagenda Veilig en Zorgzaam Schoolklimaat)
- Visie Vrijwillige inzet en Mantelzorg 2016-2020 Zevenaar (2016)
- Radar-rapport behorende bij raadsvoorstel 'Toekomst uitvoering participatiewet' (vastgesteld: raad Rijnwaarden 27-6-2017 en raad Zevenaar 6-7-2017)
- Agenda werk en economie (april 2018)
- Businesscase RSD (mei 2018)
- Beleidsplan Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en Participatiewet 2020-2023 (2020)
- Beleidsnota Armoede en Schuldhulpverlening (2019)
- Beleidsplan Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en Participatiewet 2020-2023 (2020)
- Convenant Schoolveiligheid (Financiële en inhoudelijke onderlegger: Samenwerkingsagenda Veilig en Zorgzaam Schoolklimaat)
- Onderwijskansenbeleid 2020- 2023
- Uitvoeringsagenda Onderwijskansenbeleid 2020-2023

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

6.1 Structuurversterking (overkoepelend) incl. toegang

Het versterken van de sociale structuur én de 'basis op orde' in onze gemeente. Het gaat hier om het geheel van inwoners, organisaties, diensten en voorzieningen. De essentie is de samenhang tussen de mensen te versterken, de leefbaarheid te vergroten en de participatie in de stad, dorpen en wijken te bevorderen. Wij versterken deze structuur onder andere door inwoners en organisaties te faciliteren bij initiatieven, hen daarbij te ondersteunen en te positioneren. Daarbij investeren we in ontmoeting dichtbij onze inwoners en maatschappelijke partners. Als regisseur stellen wij ons actief op om verbindingen te initiëren en te stimuleren. Het gaat tot slot ook om grip op de kosten en flexibiliteit ten aanzien van inkoop en verantwoording binnen het sociaal domein te versterken.

6.2 Jeugd en maatschappelijke ondersteuning

We gaan op het gebied van jeugd en maatschappelijke ondersteuning uit van de kracht van de samenleving en sluiten aan bij de leefwereld van inwoners en gezinnen. Onze activiteiten zijn erop gericht de inwoners in hun kracht te zetten en de samenleving actiever te maken. Hierbij houden we oog voor kwetsbaarheid, vergrijzing en voor jeugd en gezin. Daarbij zijn we gericht op het verminderen van de kosten van jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2021	Werkelijk 2021	Verschil
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	2020	5,00	5,00	5,00		
Toelichting	De cijfers over 2021 zijn nog niet bekend (informatie hierover ontbreekt op dit moment op de website: "Waar staat je gemeente").					
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (aantal per 1.000 inwoners)	2021	62,30	81,00	86,00	81,00	5
Toelichting	Zevenaar heeft in vergelijking met Gelderland meer inwoners met maatwerkarrangementen vanuit de Wmo. Dit heeft verschillende oorzaken: 1. Zevenaar kent ten opzichte van Gelderland een meer vergrijsde populatie. Vergrijzing blijkt een voorspeller voor Wmo gebruik. Het aantal mensen in Zevenaar dat hulp vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) nodig heeft, is daardoor hoger. 2. In de gemeente Zevenaar zijn veel soorten van zorg en ondersteuning vanuit de Wmo als maatwerk georganiseerd. Er zijn (grote) gemeenten in Gelderland die vormen van zorg en ondersteuning als algemene voorziening hebben georganiseerd die in Zevenaar als maatwerk worden ingezet. Hulp bij het Huishouden is hier een voorbeeld van. Diverse (grote) gemeenten hebben dit als algemene voorziening georganiseerd. Aangezien er binnen de Wmo veel gebruik wordt gemaakt van Hulp bij het Huishouden heeft dit een verlagend effect op het Gelders gemiddelde. In Zevenaar hebben we Hulp bij het Huishouden georganiseerd als maatwerkvoorziening. Deze keuze verklaart voor een deel dat Zevenaar meer cliënten met een maatwerkarrangement Wmo kent. Daarnaast zien we dat het aantal cliënten met een maatwerkarrangement Wmo nog steeds stijgt. Naast de vergrijzing in Zevenaar is de invoering van het abonnementstarief en de daaruit voortvloeiende aanzuigende werking een belangrijke verklaring.					

				In onze gemeente hebben 81 per 10.000 inwoners een maatwerkvoorziening tov 62 per 10.000 inwoners in Gelderland
Jongeren met een delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)	2020	1,00	1,00	0,80
Toelichting				De meest recente data die te vinden is op www.waarstaatjegemeente.nl over deze Beleidsindicator is uit 2020. Vanuit Zevenaar is in 2020 1% van de jongeren met een delict voor de rechter verschenen. Dit staat gelijk aan het Gelders gemiddelde. Dit betroffen 30 jongeren tussen de 12 en 21 jaar.
Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)	2021		1,40	1,00
Toelichting				Het gemeentelijk beleid richt zich op het voorkomen van jeugdbeschermingsmaatregelen, en als dat niet lukt, op een kwalitatief goede uitvoering ervan. Door de preventieve inzet van onder andere de projecten Voorzorg en Stevig Ouderschap vanuit de jeugdgezondheidszorg, maar ook door de inzet van opvoedondersteuning vanuit de regionale inkoop van jeugdzorg werden kwetsbare ouders daar waar nodig ontlast en ondersteund. Bij het regionale overleg De Beschermingstafel hebben we gekeken of er nog andere mogelijkheden waren voor een kind en het gezin dan een jeugdbeschermingsmaatregel. 2021 stond daarnaast in het teken van de opstart van het Gelderse project De Gelderse verbeteragenda Jeugdbescherming. Als navolging op een aantal landelijke inspectierapporten over de veiligheid van kinderen hebben gemeenten en Gecertificeerde Instellingen (uitvoerders van jeugdbescherming) samen een projectopzet gemaakt waarmee een impuls wordt gegeven aan de samenwerking op de werkvloer. Daarnaast zijn er uniforme Gelderse contracten gesloten. Het aandeel jongeren met jeugdbescherming tot 18 jaar is voor Zevenaar 1,4% ten opzichte van het Gelders gemiddelde van 1,2%. Dit betreft data over het eerste half jaar van 2021. Dat betekent dat het percentage voor Zevenaar licht is gestegen. Er is geen analyse van deze cijfers beschikbaar.
Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)	2021	11,00	12,60	12,80
Toelichting				Zowel de stijging van gebruik als de toename van complexiteit per casus is een landelijke trend. Hiervoor gaven wij u al eerder de volgende oorzaken aan: • Afnemende tolerantie voor afwijkend gedrag of ontwikkeling. • In combinatie met 'verbeterde' diagnostiek leidt dat dikwijls tot eerdere diagnoses waarmee vervolgens een beroep wordt gedaan op de jeugdhulp; • Prestatiemaatschappij • Ouders worden steeds mondiger en nemen in combinatie met de hierboven beschreven punten minder snel genoegen met een advies om geen hulp in te zetten of minder hulp dan

gevraagd/verwacht. Daarbij weten ouders steeds beter hun weg naar de jeugdhulp te vinden: via de lokale (wijk)teams, maar als dat niet tot het door de ouders gewenste advies leidt, weten zij ook de weg naar de huisarts als toegangspoort tot jeugdhulp.

Er is een aantal variabelen (wetenschappelijk aangetoond dat deze bijdragen aan instroom jeugdhulp) te noemen waardoor Zevenaar hoger scoort op gebruik jeugdhulp dan het Gelders gemiddelde:
• Zevenaar heeft meer kinderen met een handicap
• Zevenaar heeft meer kinderen met een lager opleidingsniveau
• Zevenaar heeft meer kinderen met een laag geboorte gewicht
• Zevenaar heeft meer volwassenen die gebruik maken van basis GGZ en/ of POH GGZ.
• Zevenaar heeft meer één-ouder- gezinnen.

Het gevoerde beleid van 2021 richtte zich op het voorkomen van de inzet van jeugdhulp en een zo kort en licht als mogelijke inzet ervan. Er zijn diverse initiatieven gestart of voortgezet:
De POH jeugd is uitgebreid naar bijna alle huisartsen van Zevenaar. Er zijn afspraken gemaakt met het onderwijs over de inzet van jeugdhulp binnen de school. We hebben de subsidie van het omgangshuis gecontinueerd, maar ook die van het project Buurtgezinnen.

Jongeren met jeugdreclassering (% kinderen 12 tot 23 jaar)	2021	0,20	0,30

Toelichting

Wanneer jongeren voor de rechter moeten verschijnen, kunnen ze jeugdreclassering opgelegd krijgen. Het doel van jeugdreclassering is om in samenwerking met ouder(s) of netwerk,
het gedrag van de jongere te veranderen en recidive te voorkomen.

Het aantal jongeren uit Zevenaar met jeugdreclassering is gelijk aan het Gelders gemiddelde van 0,3% van het aantal jongeren tussen de 12 en 23 jaar. Dit is data over tweede half jaar 2020. Dit getal is eigenlijk al jaren stabiel. Er is geen specifieke analyse beschikbaar om deze getallen te duiden.

Het beleid richt zich op voorkomen van de inzet van een jeugdreclasseringsmaatregel, door ouders en jongeren daar waar nodig te ondersteunen en te ontlasten. Er is opvoedingsondersteuning ingekocht voor de ouders/ en verzorgers, maar ook ondersteuning voor de jongeren zelf.

6.3 (Arbeids)Participatie

Wij willen de zelfredzaamheid van onze inwoners, de sociale cohesie en de lokale economie bevorderen. Daarom streven wij naar een inclusieve arbeidsmarkt. Een arbeidsmarkt waaraan alle inwoners zo zelfstandig mogelijk kunnen deelnemen, ongeacht leeftijd, achtergrond of arbeidshandicap. Inwoners die minder zelfredzaam zijn, ondersteunen wij door middel van verschillende voorzieningen.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2021	Werkelijk 2021	Verschil
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	2020	2,00	2,00	1,70		
Toelichting	De cijfers over 2021 zijn nog niet bekend (informatie hierover ontbreekt op dit moment op de website: "Waar staat je gemeente" dd. 28 februari 2022).					
Banen (aantal per 1.000 inwoners 15 t/m 64 jaar)	2020	786,00	650,50	680,00		
Toelichting	De cijfers over 2021 zijn nog niet bekend (informatie hierover ontbreekt op dit moment op de website: "Waar staat je gemeente" dd. 28 februari 2022).					
Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 10.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar)	2020	192,60	261,00	265,00		
Toelichting	De cijfers over 2021 zijn nog niet bekend (informatie hierover ontbreekt op dit moment op de website: "Waar staat je gemeente" dd. 28 februari 2022).					
Netto arbeidsparticipatie (% werkzame beroepsbevolking t.o.v. beroepsbevolking)	2020	69,00	66,80	66,00		
Toelichting	De cijfers over 2021 zijn nog niet bekend (informatie hierover ontbreekt op dit moment op de website: "Waar staat je gemeente" dd. 28 februari 2022).					
Personen met een bijstandsuitkering van 18 jaar en ouder (aantal per 10.000 inwoners)	2021	349,70	313,40	350,00	258,50	91,5
Toelichting	De gemeente Zevenaar streeft naar een zo'n laag mogelijk aantal personen met een bijstandsuitkering. Het aantal personen met een bijstandsuitkering per10.000 inwoners bevind zich onder het Gelders gemiddelde. Geconstateerd wordt dat het aantal personen met een bijstandsuitkering daalt. Deze daling wordt veroorzaakt door: a) gedane investeringen in de RSD (de RSD heeft van de raad een nieuwe opdracht gekregen). b) de verbeterde situatie op de arbeidsmarkt (meer werkgelegenheid/banen).					

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

6.1 Structuurversterking (overkoepelend) incl. toegang

6.1.1 Stimuleren en faciliteren initiatieven in de samenleving

Jaar realisatie 2022

Wij dagen onze inwoners, ondernemers en maatschappelijk middenveld uit om zelf met goede ideeën te komen en te participeren bij beleidsvorming. Wij organiseren hiervoor rondetafelgesprekken.
Wij gaan het zelf organiserend vermogen en de denkkracht in de stad, wijken en dorpen optimaliseren. Uitgangspunten die we hierbij hanteren zijn: bewoners als eerste aan zet, gelijkwaardige partners, alleen op verzoek, 'ja en' cultuur, benut wat er is, olievlek en gewoon doen. Deze uitgangspunten passen we toe in Het Krachtlokaal: hét Zevenaarse platform voor inwonerinitiatieven. Het burgerbudget maakt het mogelijk om samen met de inwoners projecten op te pakken en te realiseren. Deze activiteit is verbonden met activiteiten in het kader van burgerparticipatie en leefbaarheid in programma 0.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	 Volgens plan	 Volgens plan	 Volgens plan

In 2020 is vanuit een bestemmingsreserve een bedrag van 150.000 euro beschikbaar gesteld voor DoeDuiten. Met deze subsidieregeling is het mogelijk om inwonersinitiatieven een duwtje in de rug te geven.

6.1.2 Versterken samenwerking met en tussen maatschappelijke partners (zoals Caleidoz)

Jaar realisatie 2022

Voor het realiseren van de structuurversterking in het Sociaal Domein is een goede samenwerking met maatschappelijke partners relevant. Caleidoz is als lokale welzijnsorganisatie een belangrijke partner. Met Caleidoz komen we tot een opzet voor de toekomst van het welzijnswerk in onze gemeente.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	 Volgens plan	 Volgens plan	 Volgens plan

Er is in 2021 regelmatig overleg gevoerd met Caleidoz over de uitvoering van welzijnsactiviteiten, passend bij de actuele ontwikkelingen en vraagstukken. Dit is ook gerelateerd aan de door u vastgestelde beleidsvisie sociaal domein 2020-2023 en het Beleidsplan Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en Participatiewet 2020-2023.

Caleidoz en andere maatschappelijke partners, zoals MEE, Santé Partners en Kunstwerk! werken samen aan activiteiten, zoals het Financieel Trefpunt. Hierbij helpen zij preventief inwoners met vragen en knelpunten op financieel gebied. Ook zijn er netwerken met partners (professioneel en vrijwillig) die rondom thema's zoals eenzaamheid en dementie samenwerken.

Zie voor meer informatie over de aanpak van jeugdgezondheid bij programma 7, Volksgezondheid en duurzaamheid. Zie voor meer informatie over de aanpak binnen het onderwijs programma 4, Onderwijs.

6.1.3 Vergroten toegankelijkheid informatie, advies, ondersteuning en zorg

Jaar realisatie 2022

Het voeren van eigen regie door inwoners staat of valt met de toegankelijkheid van informatie, advies, ondersteuning en zorg. Wij stellen daarom alles in het werk om ervoor te zorgen dat iemand die iets nodig heeft de kortste en snelste weg weet te vinden. Of iemand nu het adres van de lokale voetbalclub zoekt of acuut intensieve zorg nodig heeft, de weg naar het antwoord moet snel gevonden worden, zonder omwegen of onnodig oponthoud. Dit vraagt om een slimme inrichting van het hele veld en om adequate informatie hierover voor iedereen die dit aangaat.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	 Volgens plan	 Volgens plan	 Volgens plan

De Wegwijsapp is gelanceerd. Er is gestart de webpagina van de gemeente Zevenaar gebruikersvriendelijk in te richten en gebruik te maken van klare taal.

6.1.4 Vergroten grip op kosten

Jaar realisatie 2022

Meer grip op financiën is essentieel om goed in te (kunnen) spelen op (toenemende) ondersteunings- en zorgvragen. Tegelijkertijd is er de wens om in de aanpak meer flexibiliteit in te bouwen om bijvoorbeeld (tijdelijke) initiatieven te honoreren en om budget te reserveren voor de inzet van subsidies en innovatie. Ook is het wenselijk om de verschuiving te realiseren van individuele maatwerkvoorzieningen naar algemene

voorzieningen, waarbij we meer preventief en domeinoverstijgend te werk gaan: jeugd, maatschappelijke ontwikkeling, participatie en onderwijs.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

We kunnen anticiperen op basis van kostenstijgingen en ontwikkelingen. Dit betekent niet dat we niet geconfronteerd kunnen worden met stijgingen in kosten. Wel kunnen we deze sneller signaleren en op dat moment voorstellen voor bijstelling doen. De betekenis van corona in de mogelijke voorspelbaarheid en duiding van kosten is groot en daarmee is de grip op kosten de afgelopen twee jaar afgenomen. Dit gebrek aan duiding zal ook de komende tijd nog voor een diffuus beeld zorgen.

6.1.5 Versterken tellen, luisteren en vertellen om ontwikkelingen in het sociaal domein te volgen

Jaar realisatie 2022

Om de ontwikkelingen in het sociaal domein te volgen, bij te sturen en te delen is het belangrijk instrumentarium te ontwikkelen om te monitoren. Het gaat hierbij onder andere om verhalen van inwoners, cliëntervaringen en kwantitatieve informatie.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In 2021 hebben we op projectmatige basis dashboards voor het sociaal domein ontwikkeld. We hebben hierbij rekening gehouden met privacywaarborgen, datakwaliteit, verhogen van datageletterdheid bij eindgebruikers, juiste toepassing van techniek en optimalisatie van processen. De dashboards zullen verder ontwikkeld moeten worden. Dit zal in 2022 verder vorm gaan krijgen.

6.2 Jeugd en maatschappelijke ondersteuning

6.2.1 Inkoop zorg en ondersteuning Jeugd en Wmo

Jaar realisatie 2022

Jeugdhulp en WMO zorg- en ondersteuningstrajecten (maatwerkvoorzieningen) zijn via de modulaire gemeenschappelijke regeling, module inkoop (MGR) en inkoop op bovenregionale- en landelijk schaal ingekocht. We zoeken hierbij continu naar mogelijkheden om de kosten te beheersen. Ook voor de komende periode is dit gezien de grote omvang in relatie tot de gemeentebegroting een belangrijk speerpunt.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In 2021 is het regionaal Transformatieplan Jeugd 2018-2021 afgerond. Op dit moment wordt dit plan geëvalueerd. Er is onder andere gewerkt aan verminderen van instroom in verblijf en het versterken van de ambulante specialistische jeugdhulp.

Vanuit Zevenaar zelf zijn er voor jeugd en wmo lokale contract gesprekken georganiseerd met zorgorganisaties die belangrijk voor ons zijn. En dat is wanneer zij veel cliënten vanuit Zevenaar bedienen of dat zij een groot deel van ons budget krijgen. Om die reden sloten we ook geregeld aan bij regionale contractgesprekken. We vonden het belangrijk om de verbinding met onze organisaties te versterken en te behouden.

Er is een continue afstemming met zorgaanbieders over hun aanbod en bij behorende tarieven, zowel

regionaal als lokaal. Er zijn separate afspraken gemaakt over het verkorten van wachttijden. Er is een signalering opgezet om te bekijken of organisaties voldoen aan onze kwaliteitseisen.

6.2.3 Versterken samenwerking tussen zorg en veiligheid

Jaar realisatie 2020

Zorg en veiligheid liggen in de aanpak vaak in elkaars verlengde. Om goede ondersteuning en zorg tot stand te brengen èn te handelen in het belang van de veiligheid en leefbaarheid, moeten (zorg)professionals goed samenwerken met hun veiligheidspartners. Ook is de ontwikkeling van een preventieve aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in samenwerking met de lokale toegang en zorg- en maatschappelijke partners belangrijk.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

We geven uitvoering aan de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming. We zijn inmiddels binnen de toegang gestart met een team van specialisten die zich richten op multiproblem-casussen. Dit team werkt volgens de systematiek van de Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE). Ondersteuning van casussen waar sprake is van samenloop tussen Zorg en Veiligheid worden door dit team opgepakt, zij voeren regie op de casussen gericht op de-escalatie en het bieden van de zorg die in die situaties nodig is.

6.2.4 Ondersteunen mantelzorgers

Jaar realisatie 2021

Wij zetten in op waardering en ondersteuning van mantelzorgers door het aanbieden van voorzieningen die de zorg van mantelzorgers moeten verlichten. Voor 2021 gaan we hiertoe activiteiten doorontwikkelen met betrokken organisaties. Het project met het expertisecentrum Mantelzorg stopt aan het einde van 2020. We zetten nu in om meer maatwerk te leveren aan de inwoners en te voldoen aan de bezuinigingsopdracht die de raad in 2019 heeft gegeven.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Het expertisecentrum Mantelzorg Zevenaar is door een taakstellende bezuiniging gestopt in januari 2021. Er is invulling gegeven aan de ondersteuning van mantelzorgers in bestaande structuren en activiteiten. Belangrijke elementen zijn respijtzorg, informatie en ondersteuning, collectieve activiteiten. Dit is gerelateerd aan de aanbevelingen uit het rapport 'Samen sterk voor mantelzorgers'. U bent geïnformeerd over de ontwikkelingen In de raadsinformatiebrief 2021-001. Om invulling te geven aan de aanbevelingen uit het rapport is aan Caleidoz een aanvullend subsidie verleend tot het voor 2021 beschikbare budget voor mantelzorgondersteuning (€ 35.000). De verantwoording over de inzet van dit budget vindt plaats via de jaarstukken 2021 van Caleidoz.

6.2.5 Ondersteunen vrijwilligers

Jaar realisatie 2022

Wij ondersteunen vrijwilligers. Wij doen dit door maatregelen ter ondersteuning aan te bieden, in het bijzonder voor de vrijwilligersorganisaties die actief zijn en activiteiten organiseren die bijdragen aan de uitvoering van Wmo-taken. Daarnaast onderzoeken wij de mogelijkheid de inzet van de lokale vrijwilligers te erkennen en een blijk van waardering te geven. Dit kan bijvoorbeeld door een vrijwilligersonderscheiding toe te kennen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Gerealiseerd	Gerealiseerd

Sinds 2019 is een werkgroep van sleutelpersonen binnen Zevenaar actief die jaarlijks een vrijwilliger voordraagt voor de Zevenaarse vrijwilligersprijs.

6.2.6 Uitvoeringsagenda Wmo en Jeugd

Jaar realisatie 2023

Voor het realiseren van de doelstellingen uit het Beleidsplan Jeugdwet, Wmo en Participatiewet 2020-2023 is een totaalpakket aan activiteiten en resultaten noodzakelijk. Deze activiteiten en resultaten voor Jeugd en Wmo zijn ondergebracht in een uitvoeringsagenda. De uitvoeringsagenda bevat resultaten (getoetst aan de leidende principes en randvoorwaarden uit de beleidsvisie) die bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen uit het beleidsplan. De uitvoeringsagenda is een dynamisch geheel van resultaten en activiteiten. Hierbij is ook aandacht voor preventieve activiteiten. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting zijn de onderstaande resultaten voor 2021 in beeld. Gedurende het begrotingsjaar rapporteren we over de realisatie, voortgang en samenstelling van de uitvoeringsagenda.
Jeugd en Wmo:

- Doorontwikkeling toezicht en handhaving zorg Jeugd en Wmo
- Actualisatie beleid Sociaal Medische Indicatie
- Doorlopende voorlichting over beschikbaarheid clientondersteuning
- Voorkomen eenzaamheid
- Inzetten op E-health bij zorgaanbod

Wmo:

- Er is een cliëntervaringsonderzoek Wmo 2020 uitgevoerd
- Implementatie decentralisatie beschermd wonen
- Lokale aanbestedingen Wmo (huishoudelijke ondersteuning zonder regie en hulpmiddelen)
- Activiteiten gericht op ouderenbeleid (focus op voorkomen eenzaamheid, zelfredzaamheid 75+ en ouderenmishandeling)
- Inrichting samenwerkingsketen Dementie
- Borgen van bemoeizorgtrajecten (ggz)

Jeugd:

- Er is een cliëntervaringsonderzoek Wmo 2020 uitgevoerd
- Implementatie van activiteiten Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming
- Uitvoeren regionaal Transformatieplan Jeugd (o.a. thema's complexe scheidingen, versterken lokale toegang en jeugdhulp met verblijf)

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Voor het realiseren van de doelstellingen uit het Beleidsplan Jeugdwet, Wmo en Participatiewet 2020-2023 wordt per jaar een Uitvoeringsagenda opgesteld. Daarin staan de resultaten waar in dat jaar aan gewerkt gaat worden. Voor 2021 waren dat onder andere:

- Clientervaringsonderzoek Wmo en Jeugdzorg
- Implementatie decentralisatie Beschermd Wonen
- Afronding Transformatieplan Jeugdzorg regio Centraal Gelderland
- Uitbreiding POH Jeugd naar meer huisartsen
- Implementatie Wegwijs in Zevenaar app.

6.3 (Arbeids)Participatie

6.3.1 Begeleiden mensen naar werk

Jaar realisatie 2024

Het beleid is er op gericht om zoveel mogelijk werkzoekenden aan een baan te helpen. Wij richten ons hierbij op de doelgroep: mensen met een korte afstand tot de arbeidsmarkt én op het werk fit maken van mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Extra aandacht wordt hierbij gegeven aan mensen met een migratieachtergrond, mensen met een arbeidsbeperking, jongeren tot 27 jaar en zorgklanten.
De Regionale Sociale Dienst (RSD) is de netwerkorganisatie voor Werk en Inkomen in de regio die in nauwe samenwerking met ondernemers, onderwijs en andere overheden (3 O's) invulling geeft aan ons beleid dat gericht is op een inclusieve arbeidsmarkt.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Bestuurlijke opdracht RSD 2021-2023
De raad heeft in juni 2021 de RSD een nieuwe opdracht voor de periode 2021- 2023 meegegeven.
Deze opdracht luidt als volgt:
- Blijf de focus leggen op mensen met perspectief op werk.
- Geef extra aandacht aan mensen met een migratieachtergrond, mensen met een arbeidsbeperking en aan jongeren tot 27 jaar.
- Geef de begeleiding van zorgklanten (trede 1 en 2a) een structureel karakter.
- Focus bij de besteding van de extra middelen van Rijk en provincie op de uitvoering en de resultaten voor de Liemerse inwoners. Investeer hiervoor in de samenwerking
  binnen de Arbeidsmarktregio Midden- Gelderland.
- Benut de verkregen positie als netwerkorganisatie voor de realisering van de bestuurlijke opdracht.
- Blijf binnen de financiële kaders.

Uit de jaarrapportage 2021 van de bestuurlijke opdracht RSD valt o.a. op te maken dat de afgesproken KPI's over het jaar 2021 zijn gerealiseerd.

BUIG resultaat 2021
Het BUIG (gebundeld budget inkomensdeel) tekort over 2021 bedraagt € 438.191 (3,87%); dit heeft tot gevolg dat er over het jaar 2021 geen aanvraagprocedure Vangnetuitkering opgestart wordt, aangezien het ministerie van SZW een ondergrens hanteert van 7,5%.

Voortzetting dienstverlening Scalabor na 2022
Wij hebben op 14 december 2021 de intentie uitgesproken om Scalabor aan te wijzen als uitvoerder van de Wet sociale werkvoorziening ((Wsw) voor de periode 2023 tot en met 2025.

6.3.3 Inburgeringsbeleid

Jaar realisatie 2022

We zetten ons er voor in dat statushouders zo snel mogelijk kunnen beginnen met integreren en participeren. We doen dat samen met inwoners en maatschappelijke organisaties in onze gemeente. Integratie en participatie starten direct bij de huisvesting van de statushouder in onze gemeente.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Niet volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

De taakstelling voor huisvesting van statushouders was in 2021 verhoogd. Dit in combinatie met krapte op de sociale woningmarkt heeft ertoe geleid dat wij de taakstelling niet gerealiseerd hebben. Ook de deelname aan de tijdelijke landelijke regeling 'Financiële impuls versnelde huisvesting grote gezinnen vergunninghouders' heeft niet het gewenste resultaat opgeleverd. De opgelopen achterstand in taakstelling moet in 2022 ingelopen worden.

Wij zijn bezig geweest met de voorbereiding en implementatie van de nieuwe Wet Inburgering die vanaf 2022 in werking treedt. Belangrijke onderdelen van de voorbereiding waren de vaststelling van het beleidsplan en de verordening inburgering en de inkoop van leerroutes. Daarnaast zijn met verschillende partners waaronder Vluchtelingenwerk en de RSD nieuwe afspraken gemaakt.

Voorstel raad
Bijsturing is niet nodig. Wij verzoeken u kennis te nemen van de stand van zaken.

6.3.6 Stimuleren dat meer inwoners die op het bestaansminimum leven aan het werk gaan (Armoedebeleid)

Jaar realisatie 2023

Voor inwoners geeft werk de grootste kans om (langdurige) armoede te doorbreken. Werk zorgt niet alleen voor meer inkomen maar draagt bij aan het eigen maatschappelijk welbevinden. Het accepteren van een baan vergroot de kans om door te groeien en in de toekomst meer te gaan verdienen. De RSD voert de opdracht uit om mensen in een uitkering te begeleiden naar werk.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De RSD heeft zich vanuit de Bestuurlijke Opdracht 2021-2023 ingezet om inwoners met een bijstandsuitkering werkfit te maken en te bemiddelen naar werk.

6.3.7 Verminderen van sociale uitsluiting door armoede

Jaar realisatie 2023

Een deel van de inwoners die leeft in armoede wordt nog niet bereikt. Niet iedereen is op de hoogte van het bestaan van minimaregelingen. Wij geven meer bekendheid aan de minimaregelingen. Dit zodat huishoudens die meer gebruik maken van minimaregelingen (lokaal en landelijk) per maand meer geld overhouden om vrij te besteden. Naast de verbetering van het bereik kijken wij ook naar een efficiëntere regeling voor het meedoen in de samenleving op het gebied van sport en cultuur.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De regeling Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK) is uitgevoerd. Deze regeling was bedoeld voor huishoudens die door de Coronacrisis te maken hadden met een forse inkomensdaling en daardoor noodzakelijke woonkosten niet meer konden betalen. We hebben hierover uitgebreid en actief gecommuniceerd, waaronder richting zelfstandige ondernemers. Er is weinig gebruik gemaakt van deze regeling.

Er is bekendheid gegeven aan de gemeentelijke collectieve zorgverzekering voor inwoners met een laag inkomen en hoge zorgkosten. Daarnaast was 2021 het eerste jaar voor de nieuwe Gelrepas, de pas voor minimagezinnen om mee te doen met sport, cultuur en recreatie. Ondanks de beperkende maatregelen vanwege Corona hebben meer mensen met een Gelrepas hier gebruik van gemaakt dan in 2020.

6.3.8 Sneller signaleren van schulden

Jaar realisatie 2023

We gaan inwoners met (beginnende) schulden vroegtijdig en actief benaderen om samen met hen te kijken wat nodig is. Dit om te voorkomen dat schulden van inwoners verder oplopen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

We zijn aan de slag gegaan met vroegsignalering van schulden als nieuwe wettelijke taak. Vroegsignalering van schulden is het zo vroeg mogelijk in beeld brengen van mensen met financiële problemen om vroegtijdige hulpverlening mogelijk te maken. Wij hebben afspraken gemaakt met wettelijke signaalpartners over hoe zij betalingsachterstanden van vaste lasten zoals huur, zorgpremie en energie door kunnen geven aan ons. Dit, zodat wij de betreffende mensen konden benaderen voor het bieden van hulp.

6.3.9 Verhogen financiële zelfredzaamheid van inwoners met schulden Jaar realisatie 2023

Het is niet voor iedereen eenvoudig om uit te komen met het inkomen. Als je financiële vaardigheden mist, is de kans op financiële problemen groter. Wij werken daarom aan verbetering van financiële vaardigheden van inwoners. Waar mogelijk kan een minder zwaar alternatief dan bewindvoering, zoals budgetbeheer, de inwoner verder helpen.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Wij hebben besloten om ons vooralsnog niet te richten op het adviesrecht van gemeenten, de zogenaamde opt-in regeling bij de rechtbank bij schuldenbewind. Belangrijkste reden is dat gemeenten de rechtbank pas kunnen adviseren nadat schuldenbewind al voor een inwoner is ingesteld. Als alternatief gaan wij werken aan een plan om meer regie te voeren op de instroom van schuldenbewind door meer samen te werken met bewindvoerders. Doel is voor inwoners een passend traject en het tijdig op- en afschalen van de ondersteuning waarin financiële zelfredzaamheid wordt gestimuleerd.

6.1 Structuurversterking (overkoepelend) incl. toegang

Doelstelling

- Vanaf 2023 geven we voor de toegang per inwoner jaarlijks niet meer uit dan gemiddeld in Gelderland.

  Stand van zaken: In 2021 zijn de kosten die Zevenaar maakt voor de toegang per inwoner hoger dan bij de rekening 2020. In 2020 was het € 73 per inwoner, in 2021 is dit gestegen naar € 86. De realisatiecijfers over 2021 van de Gelderse gemeenten zijn nog niet beschikbaar. We kunnen daarom niet aangeven of wij dichter bij het Gelders gemiddelde zijn gekomen. De stijging van de kosten kan voor het grootste deel worden gerelateerd aan extra inhuur als gevolg van corona.

- In het cliëntervaringsonderzoek over 2021 scoort minimaal 88%, van de ouders van en jongeren met een individuele voorziening voor jeugdhulp op de vraag: "Bent u goed geholpen bij vragen en problemen?" minimaal een voldoende.

  Stand van zaken: Zowel de jongeren als de ouders vinden dat zij goed geholpen worden door hun hulpverleners, namelijk 87% respectievelijk 93%. Hier ligt Zevenaar goed op koers.

- Vanaf 2020 geven we voor de Wmo (op de taakvelden 6.6 en 6.71) per inwoner jaarlijks niet meer uit dan gemiddeld in Gelderland

  Stand van zaken: In Zevenaar maken 810 cliënten per 10.000 inwoners gebruik van een maatwerkarrangement tegenover 623 gemiddeld in Gelderland.

- In 2023 zijn de bezuinigingsmaatregelen van in totaal twee miljoen euro binnen het sociaal domein gehaald zoals deze in de begroting 2020-2023 zijn vastgesteld.

  Stand van zaken: De bezuinigingsmaatregelen zijn netto verwerkt in de huidige begroting. We voeren de verbetervoorstellen uit. Bij de 2e Voortgangsrapportage waren we in de veronderstelling dat we binnen de begroting zouden blijven. Bij de jaarrekening blijkt nu zowel bij Jeugdzorg als de WMO een overschrijding van de geraamde kosten. Deze zijn deels te relateren aan corona en kunnen ook incidenteel worden gedekt. Het lijkt er echter op dat er ook sprake is van een structureel nadeel. In 2022 zal dit verder worden bekeken in samenhang met de dan beschikbare middelen.

- In de jaren 2020 t/m 2023 woont minimaal 945 van de 1000 inwoners van 75 jaar en ouder zelfstandig.

  Stand van zaken: Per 1.000 inwoners wonen 945 inwoners van 75+ zelfstandig tegenover 917 volgens het Gelderse gemiddelde.

6.2 Jeugd en maatschappelijke ondersteuning

Doelstelling

- Vanaf 2023 geven we, per duizend jeugdigen, niet meer uit aan maatwerkdienstverlening 18- (taakveld 6.72) en geëscaleerde zorg (taakveld 6.82) dan gemiddeld in Gelderland.

Stand van zaken

Op basis van de Gelderse begrotingen over 2020 en 2021 zien we dat wij afgerond 25% meer begroten dan het Gelderse gemiddelde. Of ditzelfde percentage ook geldt voor de realisatiecijfers over 2020 is nog niet bekend. Deze vergelijkingscijfers zijn nog niet gepubliceerd. Echter Zevenaar begroot realistisch en het vermoeden is sterk dat veel andere gemeenten de stijgen de kosten nog niet volledig doorvoeren in de begroting.

Over 2020 blijkt dat Zevenaar € 333 per inwoner uitgeeft. Het Gelders gemiddelde bedraagt € 317. In 2020 hebben wij dus ongeveer 5% meer uit dan de andere Gelderse gemeenten. Op begrotingsbasis was dit verschil in 2020 25%.
In 2021 bedragen deze kosten voor Zevenaar € 371 wat ongeveer gelijk is aan de raming. We kunnen deze cijfers nog niet vergelijken met het Gelders gemiddelde omdat de gegevens over 2021 nog niet bekend zijn.

De organisatie is meerdere initiatieven gestart om de instroom in zorg te voorkomen of te beperken. In regionaal inkoop verband is het door aangepaste opleidingseisen en productbeschrijvingen niet meer mogelijk onderwijs gerelateerde activiteiten in te zetten vanuit de jeugdwet. Ook de contractafspraken rondom de inzet van dyslexie zijn aangescherpt.
Daarnaast is in Liemers verband een samenwerkingsafspraak gemaakt rondom de inzet van begeleiding binnen het onderwijs . Consulenten worden aan de voorkant hierbij betrokken en er is een maximum aan uren gesteld. Daarnaast beschikt bijna elke huisarts in Zevenaar over een POH jeugd.

- Vanaf 2023 is het aantal jeugdigen met jeugdhulp met verblijf niet meer dan 0,1% hoger dan het gemiddelde in Gelderland.

Stand van zaken

Het Gelders gemiddelde over het eerste half jaar 2021 is 1,3%, ten opzichte van 1,5% voor Zevenaar. Daarmee zien we voor Zevenaar een stijging van 0,1% ten opzichte van het tweede half jaar 2020.

Er vallen verschillende zorgvormen onder 'verblijf'. Er is geen analyse beschikbaar waaruit we kunnen afleiden of de stijging zit in het aantal plekken pleegzorg, in de residentieel verblijf, of andere vormen van verblijf. We kunnen dus niet aangeven of de stijging positief of negatief is. De lokale analyse is nog niet gestart.

In 2021 zijn de initiatieven uit 2020 voortgezet, zoals het regionale Perspectief overleg, waar de gemeente samen met de zorgaanbieders bekijkt welke zorg er passend in voor een jeugdige die dreigt uit huis geplaatst te worden. Daarnaast is de wervingscampagne pleegzorg herhaald om meer pleegouders te krijgen.
2021 stond ook in het teken van de implementatie van de wet woonplaatsbeginsel

- Vanaf 2023 is het aantal jongeren met een gedwongen maatregel niet meer dan 0,1% hoger dan het gemiddelde in Gelderland.

  Stand van zaken: Gedwongen maatregelen treffen we op www.waarstaatjegemeente.nl onder de rubrieken Jeugdbescherming en Jeugdreclassering. De laatst beschikbare data betreffen de cijfers uit 2020. In Zevenaar heeft 1,4 % van de jongeren tot 18 jaar een Jeugdbeschermingsmaatregel en 0,4 % van de jongeren van 12 tot 23 jaar is in aanraking geweest met de Jeugdreclassering. Voor Gelderland zijn deze cijfers respectievelijk 1,3 % en 0,3 %. Hiermee blijven we binnen de bandbreedte van deze doelstelling en constateren we dat we tussentijds op koers zitten.

- Van alle casussen waar het gebiedsteam bij betrokken is neemt het aantal casussen dat als onveilig wordt gedefinieerd en waar een acute interventie nodig is jaarlijks met 5% af.

  Stand van zaken: Deze doelstelling is gebaseerd op een verbetervoorstel naar aanleiding van de bevindingen van de Taskforce Zevenaar Sociaal Domein en de beleidsvisie uit begin 2020 om een specialistenteam te vormen, dat specifiek regie voert op zorg- en veiligheidscasussen. Implementatie van dit verbetervoorstel heeft vertraging opgelopen in 2020, maar vanaf mei 2021 is dit specialistenteam gestart. De onderliggende werkprocessen en de verwerking hiervan in de systemen zijn onder handen. Hierbij is ons doel te registeren hoeveel casussen via dit team worden afgedaan en welke zwaarte deze casussen worden ingeschaald volgens de AVE-methode. Deze data is nog niet beschikbaar.

- In het cliëntervaringsonderzoek over 2022 scoort minimaal 77% van de ouders en jeugdigen met een individuele voorziening op de vraag "Door de hulp gaat het beter met de jongere op school, werk of dagbesteding" dat het beter gaat met de jongere.

  Stand van zaken: Uit het clientervaringsonderzoek over 2020 komt naar voren dat 71% van de jongeren en 80% van de ouders aangeeft dat het door de hulp (een beetje) beter gaat op school, werk of de dagbesteding. Voor wat betreft de jongeren ligt het percentage dus iets onder het streefpercentage en voor wat betreft de ouders ligt Zevenaar helemaal op koers.

- In het cliëntervaringsonderzoek over 2022 scoort minimaal 60%, van de inwoners met een Wmo maatwerkvoorziening op de vraag "mensen uit mijn omgeving om hulp vragen is voor mij ... (0 = Heel erg moeilijk, 10 = Heel erg makkelijk)" minimaal een 7.

  Stand van zaken: De uitkomsten van het cliëntervaringsonderzoek 2021 worden vertaald in een project. Een wens van de Participatieraad en één van de doelen is het verbeteren van de bekendheid van onafhankelijke cliëntondersteuning. Daar wordt in Q2 2022 een project voor opgestart.

- In het cliëntervaringsonderzoek over 2022 geeft minimaal 75% van het aantal Wmo cliënten met één of meerdere van de volgende maatwerkvoorzieningen; begeleiding, dagbesteding, vervoer, rolstoel aan dat hij/zij beter kan meedoen aan de samenleving.

  Stand van zaken: Gekeken is naar het percentage cliënten dat aangeeft onvoldoende of helemaal niet door de ondersteuning beter aan de samenleving kan deelnemen aan de samenleving. Dit omdat op verzoek van de Participatieraad de antwoordalternatieven zijn geüniformeerd; het antwoordalternatief 'neutraal' is toegevoegd. Het percentage dat dan met 'onvoldoende' of 'helemaal niet' heeft geantwoord geeft dan een betrouwbaarder beeld. Bij het vorige cliëntervaringsonderzoek over 2019 was dat 30% en bij het cliëntervaringsonderzoek over 2020 32%. Met andere woorden: dit jaar geven meer cliënten aan dat zij niet of onvoldoende door de ondersteuning beter mee kunnen doen aan de samenleving dan het vorig jaar. Uitgaande van een streefpercentage van 25% (= 100% - 75%), dan is de beleidsdoelstelling nog niet gehaald, want dan moet het percentage 25% of lager zijn.

6.3 (Arbeids)Participatie

Doelstelling

- Het aantal cliënten dat vanuit de toegang instroomt in Zevenaar Schuldenvrij neemt vanaf 2020 jaarlijks toe met 5%.

  Stand van zaken: In navolging van de lokale pilot Schuldenvrij, is gestart met de nieuwe wettelijke taak vroegsignalering van schulden. Met deze werkwijze hebben we meer huishoudens met schulden eerder in beeld.

- Het aantal Zevenaarse inwoners dat in trede 1/2a bij RSD "de Liemers" zit en bekend is en een plan heeft bij de toegang van de gemeente Zevenaar neemt jaarlijks toe met 3%" ten opzichte van 2019.

  Stand van zaken: De begeleiding van zorgklanten (trede 1 en 2a) heeft in de nieuwe bestuurlijke opdracht voor de RSD 2021- 2023 een structureel karakter gekregen. De jaarrapportage 2021 van de bestuurlijke opdracht RSD laat zien dat de afgesproken KPI over het jaar 2021 is gerealiseerd.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	12.757	15.004	13.656	-1.348
Lasten	61.940	65.228	61.064	4.164
Resultaat voor bestemming	**-49.183**	**-50.224**	**-47.408**	**2.816**
Mutaties reserves				
Baten	171	787	318	-469
Lasten	0	217	217	0
Totaal mutaties reserves	**171**	**570**	**101**	**-469**
Resultaat na bestemming	**-49.012**	**-49.654**	**-47.306**	**2.347**

Verschillenanalyse

6. Sociaal domein

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Toezicht en kwaliteit zorgaanbieders In 2021 wilden wij regionaal afspraken maken om te komen tot een verscherpt toezicht bij zorgaanbieders. Deze verscherping is gerealiseerd in 2022. Het budget voor 2021 is daarmee niet aangesproken.	35.000	V	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Maatschappelijke ondersteuning algemeen Door overname van personeel zijn er lagere kosten gemaakt bij de subsidieverlening t.b.v. het maatschappelijk werk.	99.000	V	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Maatschappelijke ondersteuning algemeen In 2021 zijn diverse organisaties gecompenseerd, met een aanvullende subsidie, voor de nadelige effecten in de exploitatie als gevolg van de coronacrisis.	-68.000	N	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Gemeenschapshuizen en wijkcentra In 2021 is extra subsidie verstrekt als compensatie voor de gevolgen van de coronacrisis aan een kulturhus. Daarnaast is rekening gehouden met verwachte lasten n.a.v. de ontvangen aanvragen -gebaseerd op de jaarrekeningen- van diverse buurt- en dorpshuizen.	-36.000	N	I

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Kinderopvang Vanwege de coronacrisis hebben in 2021, i.v.m. sluiting van accommodaties, minder inspecties plaatsgevonden.	30.000	V	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Uitvoeringsagenda Er is sterk ingezet op de implementatie van de uitvoeringsagenda. In deze voorbereidingsfase zijn er nog relatief weinig uitgaven. De verwachting is dat het budget van € 400.000 in de komende tijd zal worden benut.	360.000	V	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Preventie en POH In het kader van de preventie wordt sterk ingezet op de POH (praktijk ondersteuners huisartsen). Halverwege 2021 is de deelname uitgebreid. Hierdoor is niet het volledige budget benut.	160.000	V	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Buurtbemiddeling Op het gebied van preventiemaatregelen is een stimuleringsbijdrage steungezinnen ontvangen van € 40.000.	40.000	V	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie- Wmo doelgroepenvervoer Het doelgroepenvervoer Wmo laat een voordeel zien van € 25.000. Dit bedrag is het gevolg van minder vervoer in de 2e helft van 2021 door corona (€ 66.000 voordeel) en een afrekening over heel 2021 van minder ontvangen eigen bijdragen (€ 42.000 nadeel).	25.000	V	I
6.2 Wijkteams - Cliënten-ondersteuning Naast de reguliere subsidieverlening 2021 aan MEE Oost-Gelderland en stichting Sensire, is er geen aanvullende afname van producten en diensten geweest.	45.000	V	I
6.2 Wijkteams - uitvoeringskosten sociaal domein De uitvoeringskosten Wijkteams bestaan met name uit loonkosten en inhuur. De inhuurkosten konden gedeeltelijk worden opgevangen (bijv. vacatureruimte). Per saldo blijft er op dit product een nadeel van € 100.000. Het totale resultaat op personeelslasten (inclusief inhuur) lichten we centraal toe in de analyse van de personeelslasten.	-100.000	N	I
6.3 Inkomensregelingen - minimabeleid Voor de uitvoering en de kosten van de regeling 'Tijdelijke ondersteuning Noodzakelijke Kosten' (TONK-regeling) zijn minder uitgaven gedaan dan de door het rijk, via de algemene uitkering, beschikbaar gestelde budget. Deze middelen hoeven niet specifiek verantwoord te worden aan het rijk.	475.000	V	I
6.3 Inkomensregelingen - Minimabeleid Vanwege Corona is 2021 geen representatief jaar waar het gaat om de diverse uitgaven voor de uitvoering van het minimabeleid. - Vanuit de bijzondere bestand zijn minder kosten gemaakt dan begroot. Hierdoor zijn ook de extra geraamde middelen vanuit het rijk, als onderdeel van het steun- en herstelpakket n.a.v. corona, niet benut. Voor de uitvoering van SMI (Sociaal medische indicatie) is een deel van de kosten gedekt uit de middelen voor onderwijsachterstandenbeleid. - Voor de Gelrepas waren de uitgaven hoger dan verwacht. Dit heeft te maken met de invoering van de nieuwe Gelrepas per 2021 en daarnaast is meer gebruik gemaakt van de pas dan voorheen, wat ook de doelstelling is.	289.000	V	I
6.3 Inkomensregelingen - Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo) Voor de tijdelijke regeling (specifieke uitkering) Tozo is in juni 2021 een voorschot van het rijk (ministerie van SZW) ontvangen van ruim € 1,7 miljoen. De werkelijke verantwoorde uitgaven zijn lager waardoor een deel van het ontvangen voorschot terugbetaald is aan het rijk.	213.000	V	I
6.3 Inkomensregelingen - Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo) Verwezen wordt naar de toelichting vermeld onder Lasten (V 213.000).	-213.000	N	I

6.3 Inkomensregelingen - Inkomensvoorzieningen (BUIG/Bbz) Het voordelige saldo is een gevolg van lagere uitkeringslasten, met name de verwachte nadelige corona effecten zijn achterwege gebleven. In de 2e VGR 2021 is nog uitgegaan van een geprognosticeerd tekort op het BUIG-budget van 5,9% terwijl het werkelijke tekort 3,9% bedraagt.	514.000	V	I
6.3 Inkomensregelingen - Schuldhulpverlening Zowel vanuit het rijk als vanuit het lokale herstelplan zijn incidenteel middelen beschikbaar gesteld voor het schuldenbeleid vanwege de verwachte corona-effecten. Schuldhulpverlening aan ondernemers heeft in 2021 bij de RSD vorm gekregen. De kosten hiervoor zijn echter lager dan verwacht. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de verschillende steunmaatregelen voor ondernemers, waaronder de TOZO en uitstel van betalingen voor o.a. de Belastingdienst.	26.000	V	I
6.3 Inkomensregelingen - Gemeentelijke belastingen, kwijtscheldingen De verwachte grote stijging van het aantal kwijtscheldingsverzoeken als gevolg van de coronacrisis is niet doorgezet. De economische neergang waarmee aanvankelijk rekening was gehouden is in 2021 uitgebleven en daarmee is het aantal faillissementen en werklozen beperkt gebleven.	100.000	V	I
6.4 Begeleide participatie - Sociale werkvoorziening (SW) Het lagere bijdrage (voordeel € 93.000) voor de uitvoering van de SW is ontstaan door: - een lagere bijdrage aan de Modulaire gemeenschappelijke regeling (MGR) - Sociaal Domein Centraal Gelderland voor de module WgSW door een hogere uitstroom (natuurlijk verloop) van het aantal SW-mensen dan begroot. - een hogere bijdrage (inkomst voor de MGR) van de buitengemeenten. - lagere uitgaven voor begeleiding/ondersteuning (module 8) voor SW medewerkers met een loonwaarde < 25%. In de decembercirculaire 2021 zijn extra middelen voor het jaar 2021 beschikbaar gesteld (toegevoegd aan de Algemene uitkering / 'Integratie-uitkering Participatie') voor het opvangen van de exploitatietekorten bij de sociale werkbedrijven. Overeenkomstig de gemaakte afspraken hierover in regionaal verband zijn deze middelen deels uitbetaald (nadeel € 24.000) aan Scalabor.	69.000	V	I
6.5 Arbeidsparticipatie - Participatie/re-integratie Als gevolg van de coronacrisis zijn incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld via de algemene uitkering (december circulaire 2020). In de 1e VGR 2021 zijn deze lasten bijgeraamd. De middelen voor Re-integratie inclusief de extra middelen zijn niet volledig ingezet. Dit als gevolg van: - de beperkende maatregelen van het RIVM; - de verwachte instroom, vanwege corona, is achterwege gebleven; - verhoogde uitstoom door economische ontwikkelingen (huidige krapte op de arbeidsmarkt).	393.000	V	I
6.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo - eigen bijdrages Door een stijging van het aantal maatwerkvoorzieningen zijn er ook meer eigen bijdrages geïnd.	46.000	V	I
6.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo - Wmo hulpmiddelen Op basis van een nieuwe aanbesteding van Wmo-hulpmiddelen zouden alle hulpmiddelen, in het bezit van de gemeente, worden verkocht. De formele overdracht zal echter pas in 2022 plaats vinden. We hebben de verkoopopbrengst dus niet gerealiseerd in 2021. Zie ook de toelichting bij de lasten op taakveld 6.6 en taakveld 0.10 die hier ook betrekking op hebben.	-1.275.000	N	I
6.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo - Wmo hulpmiddelen Op basis van een nieuwe aanbesteding van Wmo-hulpmiddelen zouden alle hulpmiddelen, in het bezit van de gemeente, worden verkocht en zou de boekwaarde worden afgeboekt. De formele overdracht zal echter plaatsvinden in 2022. De afboeking van de boekwaarde wordt daarmee ook verschoven naar 2022. Zie ook de toelichting bij de baten van taakveld 6.6 en bij taakveld 0.10 die hier ook betrekking op hebben.	1.775.000	V	I

6.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo - Wmo woonvoorzieningen We zien dit jaar een stijging van het aantal verstrekte woonvoorzieningen. De inschatting is dat dit grotendeels een inhaaleffect is van het eerste coronajaar.	-170.000	N	I
6.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo - Doelgroepenvervoer dagbesteding Het doelgroepenvervoer dagbesteding laat een voordeel zien van € 115.000. Voornamelijk door corona is het vervoer naar de dagbesteding in 2021 een stuk lager geweest.	115.000	V	I
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ De totale uitgaven voor WMO zijn in 2021 overschreden met € 830.000. Wanneer we verder inzoomen dan zien we dat de kosten voor WMO-begeleiding € 220.000 minder zijn dan geraamd, terwijl de Hulp bij het Huishouden is overschreden met € 1.050.000. In deze kosten zitten ook extra kosten in verband met corona. Hiervoor is in 2021 € 485.000 geraamd. Hierdoor wordt het nadeel op dit taakveld verlaagd naar € 345.000.	-345.000	N	S
6.72 Maatwerkdienstverlening 18- In 2021 is voor jeugdzorg € 990.000 meer uitgegeven dan geraamd. In deze kosten zitten ook de uitgaven die gerelateerd zijn aan corona. Voor de corona is € 655.000 aan dekking beschikbaar. Hierdoor kan het nadeel op dit taakveld worden verlaagd naar € 335.000. Niet vast te stellen is hoeveel de coronaschade werkelijk is geweest.	-335.000	N	S
6.72 Maatwerkdienstverlening 18- Doelgroepenvervoer Jeugd De kosten van het vervoer op grond van de jeugdwet zijn in 2021 met € 60.000 gestegen. Voor een deel heeft dit te maken met extra vervoer vanwege corona. Daarnaast is sprake van een autonome stijging van het jeugdvervoer.	-60.000	N	I
6.82 Geëscaleerde zorg 18- Voor de crisis jeugdhulp, jeugdreclassering en tegengaan huiselijk geweld en kindermishandeling is € 425.000 minder uitgegeven dan geraamd. Of de minderuitgaven een directe relatie hebben met corona is niet vast te stellen.	425.000	V	S
0.10 Mutaties reserves - boekwaarde Wmo hulpmiddelen Op basis van een nieuwe aanbesteding van Wmo-hulpmiddelen zouden alle hulpmiddelen, in het bezit van de gemeente, worden verkocht. Het verschil tussen opbrengstwaarde en boekwaarde (€ 500.000) zou worden onttrokken aan de algemene reserve. De formele overdracht heeft echter niet in 2021 plaatsgevonden. Daarmee is ook de boekwaarde niet afgeboekt en zijn de hulpmiddelen niet verkocht. Deze overdracht zal plaats vinden in 2022. Hierdoor is een nadeel op de reservemutaties ontstaan.	-500.000	N	I
Overige verschillen Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse verschillen (< € 25.000) die wij niet verder toelichten.	215.000	V	I

Incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Programma 6.Sociaal domein			
Baten			
Herstelplan	De uitgaven vanuit het herstelplan worden gedekt uit de bestemmingsreserve herstelplan.	25	25
Corona	Meer- of minder ontvangsten in verband met corona.	1.498	1.711
Lasten			
Herstelplan	Op basis van het corona herstelplan zijn voor dit programma met name bedragen uitgegeven aan de onderwijschallenges.	25	25
Corona	Meer- of minder uitgaven in verband met corona.	3.060	4.706
Totaal programma 6		**-1.562**	**-2.995**

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9010	Uitvoeringskosten TOZO	0	217	15	202

Deze reserve heeft als doel om de uitvoeringskosten van de TOZO regeling zelfstandig ondernemers te egaliseren.

Toevoeging Bij vaststelling van de jaarrekening 2021 is via resultaatbestemming een bedrag voor de uitvoeringskosten aan de reserve toegevoegd van € 217.000. De middelen zijn naar verwachting in de komende jaren nodig voor de uitvoering van de regeling.

Onttrekking N.a.v. de definitieve vaststelling door het ministerie van SZW van de TOZO over 2020 is het bedrag voor de uitvoeringskosten aangepast, waardoor € 15.000 is onttrokken aan de bestemmingsreserve.

9046	Statushouders	101	0	0	101

In 2016 en 2017 zijn van het Rijk middelen ontvangen voor opvang en huisvesting van statushouders in de voormalige gemeente Rijnwaarden. De kosten volgen deels in de jaren erna. In 2019 en 2020 zijn extra (incidentele) gelden ontvangen ter voorbereiding op de nieuwe 'Wet inburgering' en voor de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtigen. Deze middelen worden ingezet voor dekking van de kosten i.v.m. voorbereiding en begeleiding in de jaren 2020 en verder in afwachting van de nieuwe wet met bijbehorende regelgeving/financiering.

Onttrekking In 2021 zijn er geen mutaties in deze reserve. Voor de invoering verwachten wij in 2022 nog kosten i.v.m. de implementatie van de nieuwe Wet. Daarnaast is er nog veel onzekerheid of rijksbijdragen toereikend zijn voor dekking van invoering en uitvoering van de nieuwe Wet inburgering in 2022 e.v. jaren. Om deze redenen stellen wij voor de bestemmingsreserve in stand te houden en het verloop na invoering in 2022 jaarlijks te monitoren.

9049	Frictiekosten DoeDuiten	150	0	23	127

Deze reserve wordt ingezet voor dekking van de jaarlijkse kosten in de komende jaren (verwachte jaarlijkse onttrekking € 50.000 in de periode 2021 t/m 2023) met betrekking tot DoeDuiten.

Onttrekking Vanwege de corona crisis zijn de uitgaven waarvoor jaarlijks, in de periode t/m 2023, een bedrag wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve achtergebleven bij de raming. We verwachten deze reserve de komende periode volledig in te zetten. In 2021 is een bedrag van € 23.102 onttrokken.

Totaal bestemmingsreserves		251	217	38	431

7.VOLKSGEZONDHEID EN DUURZAAMHEID

Omschrijving
Dit programma gaat over de beleidsvelden volksgezondheid, milieu en duurzaamheid. Volksgezondheid richt zich op een gezonde leefomgeving en leefstijl. Duurzaamheid en milieu richten zich op energietransitie, CO_2 reductie, water (riolering), geluid, lucht, bodem en grond- en afvalstoffen. Ook gaat dit programma over de toezichthoudende en handhavende taken binnen deze beleidsvelden.

Wat willen we bereiken?
Behouden en bevorderen van een duurzame en gezonde leefomgeving voor nu en de volgende generaties.

Ontwikkelingen
Duurzaamheid
Ten aanzien van de duurzaamheidsopgave (de CO_2 reductie) is in het kader van de bezuinigingsopgave gekozen om te temporiseren, waarbij het einddoel (100% duurzame opwek) het uitgangspunt blijft. Voor het behalen van dit einddoel is (op termijn) extra inzet nodig.

Beleidskaders

- Regio visie publieke gezondheid Gelderland-Midden 2017-2020
- Milieubeleidsplan 2013-2030 Zevenaar
- Beleidsvisie Externe Veiligheid 2012 Zevenaar
- Nota Bodembeheer 2011 Zevenaar
- Geluidbeleid 2008 Zevenaar
- Geluidbeleid Rijnwaarden
- Watertakenplan De Liemers 2017-2021
- Beleidskader Jeugd en Maatschappelijke ondersteuning 2018 en verder (2018)

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

7.1 Gezondheidszorg

We willen dat iedereen in onze gemeente gezond kan leven en opgroeien. Het accent ligt daarbij op jeugd en ouderen.

7.2 Duurzaamheid (energietransitie en CO_2 reductie)

In 2025 is minimaal 49% van de benodigde energie voor onze hele gemeente duurzaam opgewekt. In 2040 is dit (bijna) 100%. In 2025 is de eigen organisatie energie- en CO^2-neutraal.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2021	Werkelijk 2021	Verschil
Hernieuwbare elektriciteit (%)	2019	10,70	5,70	3,80		
Toelichting	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa. Bij de verdere uitwerking van de energie- en warmtetransitie proberen wij rekening te houden met deze beleidsindicator.					

7.3 Duurzaam inzamelen en verwerken afval

In 2020 voldoen wij aan de doelstelling uit het programma Van Afval Naar Grondstof (VANG) van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Die doelstelling is maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar in 2020.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2021	Werkelijk 2021	Verschil
Omvang huishoudelijke restafval (kg/inwoner)	2019	111,00	101,00	95,00	97,00	2
Toelichting	In 2021 zijn geen aanvullende maatregelen genomen. De daling van de hoeveelheid restafval is mogelijk te danken aan het feit dat er iets minder is thuisgewerkt.					

7.4 Afvalwater en waterhuishouding

Wij willen de duurzaamheid in de buitenruimte bevorderen. Daarnaast hebben wij de wettelijke zorgplicht om het stedelijk afvalwater in te zamelen en te transporteren, de afvoer van het regenwater in de openbare ruimte en de grondwaterstand. Deze gemeentelijke taken zijn vastgelegd in het Watertakenplan De Liemers (WTP) 2017-2021.

7.5 Milieu

Wij willen een duurzame en gezonde omgeving om in te leven. Samen met de Omgevingsdienst Regio Arnhem zetten we ons daarom in voor een doelmatige uitvoering en handhaving van milieuwetgeving.

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

7.1 Gezondheidszorg

7.1.3 Reguliere taken

Jaar realisatie 2022

Voor de periode 2017-2020 hebben de gemeenten in Gelderland-Midden een regiovisie publieke gezondheid vastgesteld. Het accent ligt daarbij op jeugd en ouderen met de nadruk op veerkracht, eigen regie en het welbevinden van de inwoners. De publieke gezondheid is direct verbonden met ontwikkelingen in bijvoorbeeld het sociaal domein en de Omgevingswet. Verschillende beleidsterreinen oefenen invloed uit op het stimuleren van een gezonde leefomgeving en leefstijl. Zo is het bevorderen van een gezonde leefstijl van inwoners één van de ontwikkellijnen in het beleidsplan Jeugd en Wmo. Dit beleidsplan werken wij verder uit in een uitvoeringsagenda voor de komende jaren.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Nieuwe regionale visie publieke gezondheid.
In 2021 is de landelijke nota gezondheidsbeleid vertaald naar een geactualiseerde regionale visie van gemeenten in Gelderland-Midden, voor de periode 2021-2025. Elementen uit deze regionale visie kunnen in de komende jaren worden geïmplementeerd in lokaal beleid. Er is in november 2021 een raadsinformatiebrief opgesteld over dit onderwerp (RIB 2021-086).

Jeugdgezondheidszorg
Door het coronavirus zijn de activiteiten van de VGGM/GGD en specifiek de jeugdgezondheidszorg ook in 2021 daar waar noodzakelijk aangepast, conform de richtlijnen van de RIVM. In 2021 is VGGM gestart met een chatdienst voor opgroei- en opvoedingsvragen van ouders van 0-5 jarige kinderen. Eind 2021 is deze chatdienst uitgebreid voor vragen van ouders met kinderen in de leeftijd van 6 tot 18 jaar. Er wordt veel gebruik gemaakt van deze digitale helpdesk en vragen kunnen hiermee snel worden beantwoord.

Kansrijke Start
In najaar 2021 hebben we u een Raadsinformatiebrief gestuurd over het plan voor de Kansrijke Start, de eerste 1000 dagen van een kind (RIB 2021-092). Het gaat om kinderen die opgroeien bij kwetsbare ouders. In het plan is onder andere opgenomen dat we samenwerkingsafspraken maken met de betrokken organisaties bij de geboortezorg. Denkt u hierbij aan het maatschappelijk werk in het ziekenhuis, de verloskundigen en onze jeugdconsulent. Doel is zeer kwetsbare aanstaande ouders in beeld te houden en lichte hulp te verlenen als dat nodig is.

7.1.4 Uitvoeren programma Korte Voorzieningketens vervolg Jaar realisatie 2022

Het POP3 project Korte Ketens in het Liemers Landschap 1 heeft een vervolg gekregen. Ook dit nieuwe project Korte Ketens in het Liemers Landschap 2 willen we faciliteren. Hiermee bevorderen we voedselbewustwording en gezond eetgedrag onder onze inwoners. Korte voedselketens zijn duurzaam door vermindering van transport.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Gerealiseerd

Het project Korte Ketens in het Liemers Landschap II is 22 juli 2021 met een Slotbijeenkomst opgeleverd. Het vaststellingsverzoek moet voor 13 juli 2023 door de gemeente Zevenaar zijn ingediend bij de Provincie Gelderland.

Het project Korte Ketens I en II heeft als doel gehad de keten tussen producent en consument te verkleinen. Om dit te bereiken zijn producenten en verwerkers ondersteund bij het opstellen van bedrijfsplannen. Er Is ingezet op het vergroten van de bewustwording en het 'verleiden' van consumenten en de ketenpartners via proeverijen, het ontwikkelen van een streekvoedselverhaal, de facilitering van Liemers Trots (website), maar ook door het samenstellen van fietstochten en arrangementen voor streekgenoten en toeristen.
Het resultaat is dat de afgelopen vijf jaar bijna 40 ondernemers met elkaar kennis hebben gemaakt, de handen in elkaar hebben geslagen en de samenwerking hebben opgezocht in de korte keten. Liemers Trots heeft veel meer leden gekregen en heeft zich als voedselorganisatie in de Liemers kunnen profileren.
Alles heeft geleid tot meer aandacht voor lokaal voedsel en meer locaties waar lokale producten te koop zijn.

Voorstel raad

Wij stellen u voor om deze activiteit af te sluiten.

7.2 Duurzaamheid (energietransitie en CO_2 reductie)

7.2.1 Invoeren van circulaire economie in Zevenaar Jaar realisatie 2023

Voor het slagen van de energietransitie is een ander economisch model nodig: de Circulaire Economie. Hiermee optimaliseren we hergebruik én minimaliseren we waardevernietiging. Het Rijk heeft hier het Rijksbrede programma Circulaire Economie 'Nederland circulair in 2050' voor opgesteld. Wij vertalen dit concreet naar een:

- andere wijze van ontwerpen (planvorming, openbare ruimte e.d.)
- andere wijze van opdrachtverlening (aanpassen inkoop- en aanbestedingsbeleid e.d.)
- andere financiële afwegingen (zoals Total Cost of Ownership, het 'ontschotten' van potjes e.d.)
- een andere werkwijze van afval naar grondstof (in samenwerking met bedrijven, waterschap en gemeenten).

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Eigen organisatie

Om uitvoering te kunnen geven aan de opgave uit het Collegeprogramma 2018-2022, 'Invoeren van de circulaire economie in Zevenaar' (jaar van realisatie 2023), dient een 'Routekaart Circulaire Economie' te worden opgesteld om gefaseerd en gestructureerd de circulaire economie binnen onze organisatie in te voeren. In de Kadernota 2022 zijn middelen beschikbaar gesteld om vanaf 2022 hier uitvoering aan te kunnen geven.

Regionaal

De opdracht en daarmee de regionale werkgroep 'Circulair Opdrachtgeverschap en Circulair Inkopen in de GWW-sector' is sinds 2021 ondergebracht binnen de Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen, opgave 'Circulaire regio'. Het doel van deze werkgroep is uitvoering geven aan de opdracht vanuit het PFO

Duurzaamheid, het opstellen van een regionaal kennisplatform (waaronder een regiotraining), regionaal circulair inkopen (bijvoorbeeld rioolbuizen, asfalt en/of straatstenen) en het opzetten van een regionale materialenbank voor hergebruik van vrijgekomen regionale producten en materialen.

Op 16 september 2021 is een regionale kick-off bijeenkomst georganiseerd in de Turmac Cultuurfabriek. Hierbij waren de regiogemeenten, provincie Gelderland en ruim 20 lokale GWW-partijen aanwezig. Net als gemeente Zevenaar hebben al deze partijen hun commitment gegeven om gezamenlijk uitvoering te geven aan de circulaire opgave door capaciteit, kennis en ervaring beschikbaar te stellen in vijf samengestelde kennistafels; monitoring, kennisdelen, pilot projecten, proeftuinen en grondstoffenbank. Vanaf 2022 wordt nadere invulling en uitwerking gegeven binnen deze kennistafels.

7.2.2 Energie neutraal maken eigen organisatie — Jaar realisatie 2025

Wij streven in 2025 naar een energieneutrale eigen organisatie. Hiervoor voeren we projecten uit op het gebied van gebouwen en vastgoed, bedrijfsvoering en mobiliteit.
In één van de projecten voeren we een onderzoek uit naar de manier waarop we ons eigen wagenpark verduurzamen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

Eind 2019 is de monitoringstool de CO_2-Prestatieladder ingevoerd waarmee de CO_2- en energieprestaties van de eigen organisatie is gemeten. Het jaar 2018 is het basis jaar. Bij de monitoring wordt terug gekeken. Op basis van de CO_2 prestatieladder is een uitvoeringsprogramma opgesteld. Voor het ondersteunen van de uitvoering en voor de monitoring om bij te kunnen sturen zijn door u middelen in de Kadernota 2022 beschikbaar gesteld vanaf 2022. In 2022 wordt gestart met de tweejarige monitoring. Het voorstel is om de tweejarige cyclus te starten vanaf het jaar 2020.

Voorstel raad

Kennisnemen: de middelen voor deze monitoringstool zijn vanaf 2022 opgenomen in de meerjarenbegroting 2022-2025.

7.2.4 Onderzoeken mogelijkheden deelname campagne fairtrade gemeente — Jaar realisatie 2023

'Fairtrade gemeente' is een predicaat dat vanuit 3 samenwerkende fairtrade organisaties kan worden toegekend als een gemeente op 6 criteria inzet toont voor fairtrade. Het gaat dan om gemeente in de zin van 'lokale gemeenschap', niet enkel 'gemeentelijke overheid'. Wij onderzoeken of er in de lokale samenleving animo is voor een werkgroep die fairtrade (en het behalen van het predicaat) wil oppakken.
Fairtrade nemen wij op in ons gemeentelijke inkoopbeleid, mogelijk onder het bredere vaandel van 'maatschappelijk verantwoord ondernemen'. Het facet fairtrade brengen wij periodiek onder de aandacht van inkopende budgethouders en betrokken in de periodieke peiling rond het inkoopbeleid.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Er is voldoende behoefte om verder in te zetten op het behalen van de titel 'Fairtrade Gemeente'. Met de werkgroep Fairtrade gemeente Zevenaar is daarom ingezet op een vervolgtraject met als doel om medio 2022 het predicaat Fairtrade Gemeente Zevenaar in ontvangst te nemen. De middelen die nodig zijn om het vervolgtraject te laten slagen zijn door u in de Kadernota 2022 beschikbaar gesteld.

In december 2021 zijn ondernemers benaderd door studenten van Hogeschool Van Hall Larenstein met de

vraag of zij willen toetreden tot de campagne Fairtrade gemeente Zevenaar. Diverse ondernemers hebben hierop positief geantwoord. Ook was een veel gehoord signaal dat ondernemers de prioriteit elders hadden vanwege de Corona-maatregelen en om die reden niet direct commitment konden geven.

7.2.5 Op weg naar aardgasvrij Zevenaar

Jaar realisatie 2040

In 2019 is duidelijk hoe we onze gemeente aardgasvrij maken (warmtevisie en uitvoeringsprogramma). In twee wijken gaan we als 'proeftuin' aan de slag. Deze ervaringen en de regionale ontwikkelingen zoals de 'Wijk van de Toekomst' (Gelders Energieakkoord) gebruiken en volgen we. Bijvoorbeeld voor het opstellen van de warmtevisie en het uitvoeringsplan. In 2040 is Zevenaar van het aardgas af.
Het uitfaseren van aardgas is naast een technisch vraagstuk ook een sociaal en financieel vraagstuk dat de nodige inzet vergt.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Aardgasvrij Zevenaar – planning uit de Warmtetransitievisie
De oorspronkelijke planning om het proces in de wijken en dorpen van Zevenaar te starten om aardgasvrij te worden is bij de afwegingen omtrent de Kadernota 2020-2023 getemporiseerd. Vanaf 2023 zal de verdere uitrol versneld opgepakt gaan worden.
De keuze om te temporiseren in het kader van de bezuinigingsopgave heeft consequenties op het behalen van de tussendoelen. Het einddoel (100% in 2040) blijft het uitgangspunt.

Angerlo als Wijk van de Toekomst
Het Wijktransitieplan Angerlo is op 29 september 2021 door de gemeenteraad vastgesteld. Dit transitieplan is de basis voor het Wijkuitvoeringsplan, een volgende stap naar realisatie.
Voor de volgende fase is de Regiegroep Angerlo opgeheven en gaan de betrokken partijen gezamenlijk verder in een nieuwe Programmaorganisatie Angerlo (POA) waarin op basis van gelijkwaardigheid verder wordt gewerkt richting een wijkuitvoeringsplan met een duidelijke focus op aardgasvrij. In de POA zijn de inwoners uit Angerlo vertegenwoordigd vanuit de Dorpsraad en de Coöperatie Angerlo Duurzaam (CAD). Verder maken ook de woningcorporatie Plavei, netbeheerder Liander en de gemeente Zevenaar deel uit van de POA.

Warmtenet stad Zevenaar
In 2020 is samen met de woningbouwcorporatie en de provincie het plan van aanpak (fase 3A) opgesteld om tot een intentieovereenkomst te komen (fase 3B). Fase 3B is in maart 2021 van start gegaan. Door ontwikkelingen is het project verbreed naar de mogelijkheden van het door trekken naar Didam (gemeente Montferland). Door deze verbreding van het onderzoeksgebied is de oorspronkelijke planning niet haalbaar. Het afsluiten van de intentieovereenkomst wordt nu medio 2022 verwacht (was eind 2021).

Focusproject restwarmte steenfabriek Spijk
Eind 2021 is in het kader van de gebiedsvisie Babberich een proces gestart waarbij onderzocht wordt of de restwarmte van de steenfabriek benut kan worden als warmtebron voor de woningen in Spijk. De verwachting is dat medio 2022 de eerste conclusies beschikbaar zijn.

7.2.6 Uitvoeren 'Gelders Energieakkoord in uitvoering' (2018-2023)

Jaar realisatie 2023

Wij zetten extra in op het uitvoeren van het Gelders Energieakkoord.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Er zijn met betrekking tot deze activiteit geen bijzondere ontwikkelingen te melden.

7.2.7 Uitvoeren van de Routekaart …op weg naar een energie neutraal Zevenaar (2016-2020)

Jaar realisatie 2040

De Routekaart is een uitvoeringsagenda met verschillende projecten die bijdragen aan de CO_2-reductie en om energieneutraal te worden. Wij streven er naar om al in 2040 energieneutraal te zijn. Dit doen we onder andere door het professionaliseren van het Liemers Energieloket om nog beter de inwoner te bereiken, maar ook door een duurzaamheidsfonds waar initiatieven van derden gebruik van kunnen maken.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Algemeen
De keuze om te temporiseren in het kader van de bezuinigingsopgave heeft consequenties op het behalen van de tussendoelen (20% duurzame opwek in 2020). Het einddoel blijft het uitgangspunt.

Regeling Reductie Energie
De Regeling Reductie Energie is op 31 december 2021 afgerond. De regeling betrof een specifieke uitkering van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om huiseigenaren te helpen met energiebesparing in hun woning. Nagenoeg het complete budget is besteed aan energiebesparende maatregelen in de woningvoorraad. Van de ruim 11.000 particuliere woningeigenaren zijn 7.560 woningeigenaren met een actie voor energiebesparende maatregelen bereikt. Er zijn 1.900 energiebesparende maatregelen uitgevoerd (dit aantal is exclusief gebruikers van de waardebon t.w.v. € 70,- voor energiebesparende maatregelen). De regeling heeft daarmee bijgedragen aan een CO_2-reductie van een kleine 28 ton per jaar (hoeveelheden berekend op basis van gegevens van Milieu Centraal).

Regeling Reductie Energiegebruik Woningen (RREW)
De Regeling Reductie Energiegebruik Woningen (RREW) is een specifieke uitkering van het ministerie van Binnenlandse Zaken om naast huiseigenaren ook huurders te helpen met energiebesparing in hun woning. De regeling bevat acties als informatieavonden/webinars, -flyers en –brochures, een grootschalige inkoopactie voor energiemaatregelen (isolatie en zonnepanelen) en huiseigenaren en huurders hebben een cadeaubon t.w.v. €70,- ontvangen waarmee zij bij de lokale bouwmarkt of webshop energiebesparende producten kunnen kopen.

Tot en met 31 december 2021 zijn in totaal 2.135 woningen (koop 827 en huur 1.309) met een actie voor energiebesparende maatregelen bereikt. De regeling loopt tot juli 2022.

Energieloket en energiecoaches
Vanwege het terugtrekken van de gemeenten Duiven en Westervoort is het Liemers Energieloket in 2020 opgeheven. Na een oriëntatiefase is de gemeente Zevenaar een samenwerking aangegaan met het Regionaal Energieloket. Het digitaal energieloket voor particulieren en VvE's is sinds april 2021 live. In samenwerking met het Regionaal Energieloket is de gemeente Zevenaar sinds september 2021 gestart met de inzet van energiecoaches. Er zijn acht coaches opgeleid om inwoners van zowel koop- als huurwoningen te voorzien van adviesgesprekken over woningverduurzaming. In de periode september - december 2021 zijn de eerste 100 huisbezoeken afgelegd.

Laadpalen infra en concessie
In de transitie naar CO_2 neutrale mobiliteit speelt elektrisch vervoer een belangrijk rol. Die transitie kan alleen slagen als er voldoende mogelijkheden zijn om te laden. Omdat niet iedereen op eigen terrein kan laden of als bezoeker in de gemeente verblijft is men aangewezen op publieke laadinfrastructuur. In het kader van het Nationaal Klimaatakkoord is een Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL) opgesteld. In de NAL staan afspraken om te zorgen voor een dekkend laadnetwerk, waarin gemeenten een cruciale rol spelen. Gemeenten moeten een visie en beleid opstellen rondom laadinfrastructuur. Zevenaar werkt samen in de NAL-regio Gelderland-Overijssel. De NAL-regio heeft een Regionale Agenda Laadinfrastructuur (RAL) opgesteld met ondersteuningsmaatregelen t/m 2023.

Vooruitlopend op de Laadvisie heeft de gemeente Zevenaar besloten om mee te doen met laadpalenconcessie vanuit de provincie Gelderland. De provincie heeft hiervoor een aanbesteding gehouden welke heden in afrondende fase zit. Medio juli 2022 zal de concessie van kracht worden.

7.2.8 Uitvoeren van het uitvoeringsprogramma Routekaart energietransitie Regio Arnhem Nijmegen (2018-2023)

Jaar realisatie 2023

Ook de Regio Arnhem Nijmegen staat voor een opgave (in 2050 energieneutraal). Dit is een opgave voor alle vier de bestaande Portefeuillehoudersoverleggen (Duurzaamheid, Mobiliteit, Wonen en Economie). De coördinatie is vanuit het portefeuillehoudersoverleg Duurzaamheid en wordt voorbereid via de regionale Icoongroep Slimme Duurzaamheid. Voor het halen van de opgave is het uitvoeringsprogramma opgesteld waarbij de focus van de regionale samenwerking ligt bij:

- Regionale Energiestrategie (RES)
- Energietransitie gebouwde omgeving
- Duurzame bedrijventerreinen
- Duurzaam en circulair inkopen en aanbesteden

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Het uitvoeringsprogramma Routekaart energietransitie Regio Arnhem Nijmegen is nu ondergebracht in de Groene Metropool Regio Arnhem Nijmegen, bij de opgave Circulaire regio.
De Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen inclusief uitgewerkte thema's zijn in april in college en raad besproken en eind 2021 heeft de gemeente Zevenaar aangegeven aan alle opgaven deel te nemen.

Een onderdeel van de Routekaart is de Regionale Energiestrategie (RES). In alle deelnemende gemeenten van onze regio is het RES bod 1.0 vastgesteld. Het traject RES 2.0 is door de Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen opgepakt. Hier komen onder andere de volgende onderwerpen aan de orde: ruimtelijk (laten) landen van het RES 1.0 bod; de onbalans tussen zon en wind; Plan-MER RES 2.0; de netcongestie; RES warmtespoor, de verdeling van vraag en aanbod tegen de laagste maatschappelijke kosten.

Vanuit het onderdeel Circulaire Economie is het project duurzaamheid en circulariteit in de grond-, weg- en waterbouw (GWW) Regio Arnhem Nijmegen ontstaan waar Zevenaar aan mee doet (zie ook 7.2.1).

7.3 Duurzaam inzamelen en verwerken afval

7.3.1 Verminderen restafval per inwoner (max. 100 kg)

Jaar realisatie 2020

Om deze doelstelling te realiseren willen wij de hoeveelheid gescheiden ingezameld GFT- en groenafval verhogen. Om dat te bereiken voeren wij een aparte GFT-container in die wij de inwoners gratis aanbieden. Ook kunnen inwoners groenafval op het aanbiedstation gratis aanbieden. Het aanbieden van restafval gaan wij ontmoedigen door dit minder vaak op te halen.
De aanvullende lasten dekken wij binnen de afvalbegroting en verrekenen we via de afvalstoffenheffing.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In 2021 is de hoeveelheid huishoudelijk restafval per inwoner gedaald naar 97 kg. Bij GFT is een verdere groei met 6% te zien. De hoeveelheid papier en PMD per inwoner is min of meer stabiel in 2021. De hoeveelheid glas is na de coronapiek in 2020 weer terug op een niveau dat maar iets boven 2019 ligt. Op het aanbiedstation is de hoeveelheid gebracht restafval per inwoner gedaald van 38 kg naar 26 kg per inwoner.

7.4 Afvalwater en waterhuishouding

7.4.1 Uitvoeren duurzaamheidsmaatregelen Watertakenplan

Jaar realisatie 2021

Zoals in het Watertakenplan de Liemers 2017-2021 is opgenomen, focussen we serieus op duurzaamheid en klimaatverandering. Bij het ontwerpen en inrichten van zowel (afval)waterketen, watersysteem als openbare ruimte wordt hiermee rekening gehouden. Hierbij zoeken wij nadrukkelijk naar een integrale benadering bij grootonderhoud, reconstructie en nieuwbouw.

De volgende uitgangspunten hanteren wij bij alle plannen met betrekking tot afvalwaterketen, watersysteem en openbare ruimte:

1. Klimaatbestendig inrichten betreffende water, hitte en droogte;
2. Vasthouden, bergen en afvoeren;
3. Beperken wateroverlast in stedelijk gebied;
4. Scheiden bij de bron van hemelwater en vuilwater;
5. Vuilwater wordt via de riolering afgevoerd naar de zuivering;
6. Hemelwater voert bij voorkeur zichtbaar bovengronds af naar oppervlaktewater of bodem;
7. Anticiperen op klimaatverandering door rekening te houden met de verwachte effecten bij het ontwerp en inrichting van (afval)waterketen, watersysteem en openbare ruimte;
8. Milieutechnisch functioneren en oppervlaktewaterkwaliteit mag niet verslechteren ten opzichte van de huidige situatie;
9. Particulieren stimuleren voor meer groen in de tuin, voor hitte en water. Bewoners moeten zich zo veel mogelijk zelf verantwoordelijk voelen voor het verwerken van hemelwater op eigen terrein.

Wij gaan samen met andere Liemerse gemeenten en het waterschap dit jaar starten met het project 'Klimaatadaptatie De Liemers', zoals recent vanuit het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie is voorgeschreven. Hiervoor voeren we een stresstest uit om knelpunten en risico's op onder andere wateroverlast in kaart te brengen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De Stresstest en risicodialogen hebben wij afgerond. De volgende fase, uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie is in de maak. Het doel hiervan is het voorleggen van voorgestelde beleidsambities aan de gemeenteraden om de politieke wensen en ambitie voor het lokale traject op te halen. Hierdoor worden politieke voorkeuren in het definitief programma meegenomen. Naar verwachting wordt het uitvoeringsprogramma DPRA medio 2022 vastgesteld door de raden.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	9.030	9.636	9.891	255
Lasten	10.723	10.992	10.561	431
Resultaat voor bestemming	-1.693	-1.357	-670	686
Mutaties reserves				
Baten	327	200	40	-160
Lasten	80	335	388	-53
Totaal mutaties reserves	247	-135	-348	-213
Resultaat na bestemming	-1.446	-1.492	-1.019	474

Verschillenanalyse

7. Volksgezondheid en milieu

7.1 Volksgezondheid - Jeugdgezondheidszorg Vanwege Corona maatregelen zijn er nog geen activiteiten geweest in 2021 voor 'Kansrijke Start', lagere kosten HALT projecten/activiteiten (voorlichting en preventie) vanwege schoolsluiting en zijn er nauwelijks uitgaven voor het JOGG-project (Jongeren Op Gezond Gewicht).	67.000	V	I
7.1 Volksgezondheid - Jeugdgezondheidszorg (VGGM) Een lagere subsidie aan de gemeenschappelijke regeling VGGM voor het lokaal maatwerkdeel (huisvesting en nog geen kosten vindplaatsgericht werken, start in 2022). Daarnaast heeft in 2021 de subsidieafrekening over 2020 plaatsgevonden waardoor een bedrag is ontvangen.	53.000	V	I
7.2 Riolering - Onderhoud en reparaties In 2021 zijn de onderhoud- en reparatiekosten voor de riolering lager uitgevallen. Dit wordt onder meer veroorzaakt doordat de status van de riool objecten van de voormalige gemeente Rijnwaarden niet compleet zijn. Hierdoor zijn de benodigde onderhoudswerkzaamheden lastig in te schatten en is de kans op afwijking groter. Het merendeel van de oude riolering moet nog vervangen worden. Bij vervanging worden uiteraard alle gegevens correct vastgelegd.	70.000	V	I
7.2 Riolering - Telefoon- en datacommunicatie In de afgelopen periode blijkt dat de telefoon- en datacommunicatiekosten dalende zijn. Wij zien hier een structureel effect en hebben dit dan ook meegenomen bij het opstellen van het Watertakenplan 2022-2026. Deze leggen wij medio 2022 aan u voor.	30.000	V	S
7.2 Riolering - Opbrengst rioolheffing De opbrengsten riolering zijn hoger uitgevallen doordat de leegstand lager is uitgevallen dan verwacht. Dit resulteert in een voordeel van € 218.000.	218.000	V	I
7.3 Afval - Afvalinzameling De kosten omtrent afvalinzameling zijn € 88.000 hoger uitgevallen. Dit wordt in belangrijke mate veroorzaakt doordat we in 2021 6% meer GFT afval hebben ingezameld dan in het jaar daarvoor. Dit heeft logischerwijs geleid tot hogere verwerkingskosten. De komende periode onderzoeken we verder of dit een aanhoudende trend is waar we de meerjarenbegroting op aan moeten passen. In 2021 resulteerde dit in een nadeel van € 37.000. Tevens zijn er meer interne kosten doorbelast voor straatreiniging en belastingen. Dit heeft een negatief effect op afval van € 33.000. Tenslotte zijn de inzamelkosten PMD € 18.000 hoger uitgevallen. De inzamelkosten PMD zijn gestegen doordat de plastic inzamelzakken duurder zijn geworden en er tevens meer gebruikt zijn. Per saldo leidt dit tot een nadeel van € 88.000.	-88.000	N	I
7.3 Afval - Vergoeding oud papier In de tweede voortgangsrapportage hebben wij u al geïnformeerd over de stijging van de marktprijs voor oud papier. Op basis van de gemiddelde vergoeding in de eerste vier maanden van 2021 hebben wij hierin een voordeel gemeld van € 155.000. Wij hadden dit voorzichtigheidshalve ingeschat. De marktprijs voor papier is in het tweede halfjaar echter op een blijvend hoog niveau gebleven. Hierdoor is een extra voordeel ontstaan van € 50.000.	50.000	V	I
7.4 Milieubeheer - Warmtetransitie In de Kadernota 2021 is € 150.000 beschikbaar gesteld voor onderzoek naar warmtenet stad Zevenaar. De verwachting was dat eind 2021 een intentieovereenkomst opgesteld zou worden. Door ontwikkelingen is het project verbreed naar de mogelijkheden van het doortrekken naar Didam (gemeente Montferland). Door deze verbreding van het onderzoeksgebied is de oorspronkelijke planning niet haalbaar. Het afsluiten van de intentieovereenkomst wordt nu medio 2022 verwacht. Dit resulteert in een voordeel van € 71.000. Bij de 1e VGR 2022 zullen wij u vragen dit restant bedrag voor 2022 opnieuw beschikbaar te stellen.	71.000	V	I

7.4 Milieubeheer - Energietransitie Jaarlijks is een bedrag beschikbaar voor initiatieven uit de samenleving. In 2021 zijn geen concrete initiatieven geweest die geleid hebben tot een bijdrage door de gemeente. Dit levert een voordeel op van € 56.000. Daarnaast een voordeel van € 20.000 op contracten Garantie van Oorsprong. Deze raming was gebaseerd op een ingroeimodel. In totaal een voordeel van € 76.000.	76.000	V	I
7.4 Milieubeheer - Uitvoering en toezicht Jaarlijks is een bedrag beschikbaar voor het aandeel "Vraaggestuurd advieswerk". Deze aanvragen zijn door de coronapandemie achtergebleven. Er zijn o.a. geen specifieke (geluids)controles bij evenementen en de horeca uitgevoerd. Dit levert een voordeel van € 40.000 op. Daarnaast is er een klein voordeel van € 8.000 bij de bijdrage aan de ODRA. Dit wordt verklaard doordat 99% van het vastgestelde werkpakket ODRA 2021 is uitgevoerd. Per saldo een voordeel van € 48.000.	48.000	V	I
7.4 Milieubeheer - Regeling reductie energiegebruik Op begrotingsbasis is geen rekening gehouden met deze activiteit maar het wordt gedekt uit een subsidie. Per saldo zijn baten en lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de lasten een nadeel van € 169.000.	-169.000	N	I
7.4 Milieubeheer - Regeling reductie energiegebruik Op begrotingsbasis is geen rekening gehouden met deze activiteit maar het wordt gedekt uit een subsidie. Per saldo zijn baten en lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de baten een voordeel van € 169.000.	169.000	V	I
7.4 Milieubeheer - Regeling reductie energiegebruik woningen De activiteit "regeling reductie energiegebruik woningen" wordt gedekt uit een subsidie. Per saldo zijn deze in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de lasten wordt een voordeel gepresenteerd van € 138.000.	138.000	V	I
7.4 Milieubeheer - Regeling reductie energiegebruik woningen De activiteit "regeling reductie energiegebruik woningen" wordt gedekt uit een subsidie. Per saldo zijn deze in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de baten wordt een nadeel gepresenteerd van € 138.000.	-138.000	N	I
7.5 Begraafplaatsen en crematoria - Onderzoek Er is per saldo een nadeel van € 35.000 gerealiseerd op de begraafplaatsen. De belangrijkste reden hiervoor is dat wij in 2021 merkten dat onze administratie niet volledig aansloot op de werkelijkheid. Om dit volledig in beeld te krijgen hebben we dan ook een onderzoek uit laten voeren. Dit heeft geleid tot een overschrijding.	-35.000	N	I
0.10 Mutaties reserve - Afval Het resultaat binnen het product afval was positief. Deze € 279.000 is gestort in de reserve afval. Dit was een minder positief resultaat dan we bij de tweede voortgangsrapportage hadden voorzien. Dit wordt onder meer veroorzaakt door hogere verwerkingskosten GFT en hogere inzamelkosten PMD (zoals hiervoor toegelicht). De hogere opbrengsten oud papier zijn niet voldoende om deze nadelen te ondervangen.	56.000	V	I
0.10 Mutaties reserve - Riool Het resultaat binnen het product riool was positief. Een deel van dit positieve resultaat is veroorzaakt door lager uitvallende kapitaallasten. Dit voordeel is ten gunste gebracht aan de voorziening riolering. Het resterende resultaat van € 109.000 is gestort in de reserve riool. Dit wordt in belangrijke mate veroorzaakt door hogere opbrengsten rioolheffing huishoudens.	-109.000	N	I
0.10 Mutaties reserve - Bestemmingsplannen De raming voor de onttrekking aan de bestemmingsreserve bestemmingsplan buitengebied is abusievelijk verantwoord onder dit programma. De werkelijke onttrekking is verantwoord in programma 8. Hierdoor ontstaat een nadeel van € 37.000.	-37.000	N	I
7. Volksgezondheid en milieu Programma 7 komt in de jaarrekening 2021 uit op een financieel nadeel van totaal € 473.500. Naast de hierboven omschreven afwijkingen zijn er enkele kleine verschillen welke niet nader toegelicht worden.	3.500	V	I

Incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Programma 7. Volksgezondheid en duurzaamheid			
Baten			
Herstelplan	De uitgaven vanuit het herstelplan worden gedekt uit de bestemmingsreserve herstelplan.	36	36
Corona	Meer- of minder ontvangsten in verband met corona.	116	116
Lasten			
Herstelplan	Op basis van het corona herstelplan zijn voor dit programma met name bedragen uitgegeven ten behoeve van de Wijk van de Toekomst.	36	36
Reserve riolering	Storting resultaat riolering in de daartoe bestemde reserve.	109	0
Reserve afval	Het positieve resultaat op afval wordt gestort in de daarvoor bestemde reserve.	279	335
Corona	Meer- of minder uitgaven in verband met corona.	35	35
Totaal programma 7		**-307**	**-254**

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9017	Afval	0	279	0	279

Egalisatiereserve bedoeld om schommelingen in de uitgaven/inkomsten van afvalverwijdering te egaliseren en zo wisselende tarieven te voorkomen.

Toevoeging: Het resultaat binnen het product afval was positief. Deze € 279.000 is gestort in de reserve afval.

Onttrekking: In 2021 heeft er geen onttrekking aan de reserve plaatsgevonden.

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9018	Riolering	487	109	0	597

De egalisatiereserve is bedoeld om schommelingen in de jaarlijkse exploitatiekosten van riolering te egaliseren en zo wisselende tarieven te voorkomen.

Toevoeging: In 2021 hebben we een positief resultaat behaald van afgerond € 280.000. Dit resultaat wordt grotendeels veroorzaakt door de lagere kapitaallasten. Het voordeel uit de lagere kapitaallasten (€ 170.000) is ten gunste gebracht aan de voorziening. Het resterende resultaat (€ 110.000) is toegevoegd aan de reserve. Hierdoor overschrijdt de stand van de reserve riolering de bovengrens van € 500.000 die we in de nota reserves en voorzieningen hebben opgenomen. Bij een dergelijke overschrijding passen we de tarieven hierop aan. Dit doen wij bij de eerst volgende tariefbepaling riool (tarieven 2023).

Onttrekking: In 2021 heeft er geen onttrekking uit de reserve plaatsgevonden.

Totaal bestemmingsreserves		**487**	**388**	**0**	**875**

Voorzieningen					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
8009	Begraafplaatsen	68	9	0	77

Deze voorziening is gevormd in de voormalige gemeente Zevenaar. De voorziening is voor het egaliseren van meerjarige periodieke onderhoudskosten. Het onderhoud aan de begraafplaatsen is opgenomen in een meerjarenonderhoudsplan.

Toevoeging Op basis van het meerjarenonderhoudsplan doteren wij jaarlijks aan deze voorziening.

Onttrekking In 2021 is er geen geld uit de voorziening gebruikt voor groot onderhoud aan begraafplaatsen.

8010	Riolering	3.646	952	517	4.081

Voorziening voor toekomstige vervangingen van riolering.

Toevoeging In 2021 hebben een bedrag van € 952.400 gestort in de voorziening. Deze bestaat grotendeels uit de jaarlijkse storting op basis van het watertakenplan. Daarnaast hebben we in 2021 bespaard op de kapitaallasten. Dit bedrag is vervolgens ook gestort in de voorziening vervangingsinvesteringen riolering.

Onttrekking De voorziening wordt ingezet voor vervangingsinvesteringen op basis van het Watertakenplan. In 2021 is er € 517.300 onttrokken uit de voorziening. Dit is lager uitgevallen dan begroot doordat projecten een langere doorlooptijd hebben, veroorzaakt door langere leveringstermijnen van materialen en door personele onderbezetting.

Totaal voorzieningen	3.714	961	517	4.158

8.VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING

Omschrijving
Dit programma gaat over de beleidsvelden ruimtelijke ordening, grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen) en wonen.

Wat willen we bereiken?
Wij willen een gemeente zijn waar het aantrekkelijk wonen, werken en leven is.

Ontwikkelingen
Woningmarkt
Wat betreft de woningmarkt is en blijft het een roerige en drukke tijd. De druk op de woningmarkt neemt steeds meer toe. Vanuit de Woondeal wordt ingezet om de woningbouw te versnellen en vooral betaalbare woningen toe te voegen aan de voorraad. De afspraken uit de Woondeal krijgen steeds meer uitvoering en zo worden de afspraken ook opgepakt en uitgevoerd. Voor het bijhouden van de ontwikkelingen in de woningmarkt is een regionale woningmarktmonitor opgezet, de monitor is in 2021 geactualiseerd en dat wordt ook gedaan in 2022.
In 2021 zijn er ruim 300 woningen gereed gemeld waarvan 10% in de huursector (5% sociale huur en 4% midden dure huur), 19% koopwoningen onder de € 250.000, 30% tussen de € 250.000 / € 325.000 en 41% boven de € 325.000. In relatie tot de afspraken zijn er het afgelopen jaar te weinig woningen in het sociale segment toegevoegd, wel voldoende betaalbare woningen. Naast de reguliere woningen zijn 180 woonplekken voor arbeidsmigranten gerealiseerd binnen onze gemeente. Hiermee wordt de druk op de reguliere voorraad verminderd en vestigen de arbeidsmigranten zich niet in de woonwijk. Naast de woondeal zijn wij ook bezig met de afspraken uit de Liemers Woonagenda. In 2021 is o.a. het onderzoek Huisvestingsopgave met Zorg uitgevoerd door een extern bureau. Dit met als doel om zicht te krijgen op de huidige en toekomstige vraag naar en het aanbod van passende (sociale huur) woningen en andere benodigde woonvormen voor mensen met een (toekomstige) zorgvraag/hulpvraag in De Liemers. Het gaat hierbij zowel over de aantallen als de toegankelijkheid van de woningen/woonvormen. De resultaten van dit onderzoek vormen aanleiding voor de volgende stap in het samenwerkingsproces om de huisvestingsopgave voor wonen met zorg te realiseren. Ook in 2021 hebben wij de prestatieafspraken uitgevoerd en nieuwe afspraken voor 2022 gemaakt. Met de corporaties hebben wij gekeken hoe de woningbouwprojecten kunnen worden versneld waarmee in 2022 50 sociale huurwoningen worden toegevoegd. Daarnaast aandacht voor specifieke doelgroepen, de betaalbaarheid van de woningen en de verduurzamingsopgave. De samenwerking met de corporaties verloopt goed en prettig.

Ontwikkelingen: Verstedelijkingsstrategie
In en met de regio werken wij aan de Verstedelijkingsstrategie Groene Metropool. De strategie draait om het faciliteren van de groei in de regio én het tegelijkertijd versterken van de leefkwaliteit. Voor de (middel)lange termijn beschrijft de strategie welke voorwaarden en principes er zijn om te komen tot groei van wonen en werken. Tegelijkertijd moet dit bijdragen aan het versterken van mobiliteit, leefbaarheid en landschap om de typische balans tussen stedelijke ontwikkeling en ontspannen leefkwaliteit in de Groene Metropoolregio te versterken. Vandaar ook de titel 'Meer landschap, meer stad'. Deze Verstedelijkingsstrategie heeft een directe link met de nog op te stellen Omgevingsvisie Zevenaar. Door het opnemen van de ontwerpprincipes en opgaven vanuit de regio in de eigen omgevingsvisie en het laten doorwerken hiervan in de bestemmingsplannen/het omgevingsplan worden de regionale uitgangspunten meer in de lokale instrumenten verankerd. De keuzes die Zevenaar maakt binnen deze regionale opgaven en ontwerpprincipes nemen wij uiteindelijk op in de Omgevingsvisie Zevenaar, die de raad volgens de huidige planning vaststelt in het najaar van 2023. In 2021 zijn de ontwerpprincipes voor de Verstedelijkingsstrategie (Deel 1) vastgesteld door de Raad. Daarnaast is begonnen met de gebiedsuitwerking in de Liemers en de overige regio's. De planning is dat de vaststelling van de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley Deel (I + II) eind 2022 plaatsvindt zodat het Verstedelijkingsakkoord met het Rijk kan worden gesloten.

Omgevingsvisie Zevenaar
Gemeenten krijgen een termijn van 3 jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet om de omgevingsvisie vast te stellen. In Zevenaar is eind september 2021 het Koersdocument door de raad vastgesteld op basis waarvan we verder vorm gaan geven aan de omgevingsvisie en het bijbehorende participatieproces. Deze omgevingsvisie komt in de plaats van de huidige Structuurvisie Zevenaar en de Omgevingsvisie Gelders Eiland.

Beleidskaders

- Structuurvisie Zevenaar 2012-2030
- Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030
- Woonvisie Zevenaar
- Woonvisie Gelders Eiland (2018)
- Integraal Accomodatieplan 2020-2040 (IAP)
- Nota Grondbeleid Zevenaar 2021
- Woondeal Arnhem Nijmegen 2020
- Liemerse Woonagenda 2020
- Regionaal Programma Werklocaties (RPW) 2021 - 2024
- Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind)

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

8.1 Ruimtelijke Ordening

Wij streven naar een goede balans tussen de ontwikkeling van de stad Zevenaar met een bovenlokaal en regionaal voorzieningenniveau en leefbare kernen met een eigen lokaal voorzieningenaanbod. We maken gewenste (ruimtelijke) ontwikkelingen mogelijk en bevorderen de ruimtelijke kwaliteit en een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Hierbij respecteren wij het landschap en de daarin aanwezige natuur- en cultuurhistorische waarden.

8.2 Stedelijke vernieuwing

Via stedelijke vernieuwing zetten we in op de vitaliteit in dorpen en wijken. We nemen fysieke maatregelen die nodig zijn om wijken en dorpen toekomstbestendig te maken.

8.3 Wonen en bouwen

Wij hebben een toekomstbestendige woningvoorraad. Voor iedereen is er een geschikte woning en onze inwoners wonen prettig.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2021	Werkelijk 2021	Verschil
Demografische druk (%)	2021	73,70	80,40	79,40	80,40	1
Toelichting	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar ligt in Zevenaar aanzienlijk hoger dan het landelijk- en Gelders gemiddelde.					
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (€)	2021	740,00	701,00	701,00	701,00	0
Toelichting	Deze indicator betreft het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten (OZB + afvalstoffenheffing + rioolheffing). Het is een zo goed mogelijke inschatting op een bepaald moment. Hierdoor kan de uitkomst (licht) afwijken van andere publicaties. Voor afval en riool zijn we kostendekkendheid en voor de OZB hanteren we de inflatiecorrectie + de afspraken die gemaakt zijn bij de bezuinigingsopgave.					

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2021	Werkelijk 2021	Verschil
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (€)	2021	800,00	803,00	803,00	803,00	0
Toelichting	De indicator heeft betrekking op het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten (OZB + afvalstoffenheffing + rioolheffing). Het is een zo goed mogelijke inschatting op een bepaald moment. Hierdoor kan de uitkomst (licht) afwijken van andere publicaties. Voor afval en riool zijn we kostendekkendheid en voor de OZB hanteren we de inflatiecorrectie + de afspraken die gemaakt zijn bij de bezuinigingsopgave.					
Gemiddelde WOZ-waarde (per € 1.000)	2021	281,00	234,00	217,00		
Toelichting	Deze beleidsindicator is een zo goed mogelijke inschatting op een bepaald moment. De waarde kan daardoor licht afwijken van andere publicaties. De ontwikkeling van de woningmarkt gaat conform landelijke verwachtingen matigen en wordt als volgt geschat: 2021 --> 2022 +5% 2022 --> 2023 +5% 2023 --> 2024 +5% 2024 --> 2025 +5%					
Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)	2020	10,30	12,60	10,00		
Toelichting	De behoefte aan (nieuwe) woningen is groot, in 2020 is daarom ook de Woondeal getekend met o.a. de versnelling in de woningbouw te kunnen realiseren. De regio heeft te maken met een autonome groeiopgave, een bestaand woningtekort en kent hoge binnenkomende migratie vanuit binnen- en buitenland door haar positie als aantrekkelijke regio met hoogwaardige kennisinstellingen. De groeivraag blijft (ook) hoog in Zevenaar en de productie neemt verder toe in Zevenaar. In 2018 zijn ca. 110 nieuwbouwwoningen opgeleverd, in 2019 zijn er ca. 195 nieuwbouwwoningen opgeleverd en in 2020 ruim 250 nieuwbouwwoningen en in 2021 ca. 300 woningen. Om te kunnen voldoen aan de vraag is een verdere groei in woningbouw productie wenselijk dan wel noodzakelijk. Wij zetten daarom in op realisatie en versnelling van de opgave de komende jaren en bieden daarbij ruimte voor een jaarlijkse toevoeging van 200 woningen. Met het uiteindelijke streven naar een continue bouwstroom van 150 tot 200 woningen op jaarbasis. Dit wel met de kanttekening dat naast het capaciteitstekort in de gehele keten ook de problemen betreft materialen sterker toeneemt.					

8.4 Handhaving

Beschermen van de kwaliteit van de (leef-)omgeving door toezicht en handhaving.

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

8.1 Ruimtelijke Ordening

8.1.1 Invoeren Omgevingswet

Jaar realisatie 2023

Dit betreft een transitieopgave die sinds 2017 is ingezet en doorloopt tot 2021 (invoering Omgevingswet) en de jaren daarna. "De Omgevingswet raakt een groot deel van de organisatie. Uitgangspunt is dat we op1 januari 2021 voldoen aan de eisen die de VNG stelt aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Wij stellen hiervoor een route vast. Wij passen ons instrumentarium aan de nieuwe wettelijke vereisten aan. Hierbij is digitalisering van gegevens en het eenvoudig kunnen benaderen van die gegevens een belangrijk onderdeel. Ook het vaststellen van een omgevingsvisie en toewerken naar 1 omgevingsplan voor het grondgebied van de gemeente. Wij zetten in op participatie van inwoners, ondernemers en instanties. Intern kijken wij naar de gevolgen voor de organisatie op het gebied van functies, cultuur, competenties en integraliteit. Vraag die daarbij centraal staat is: "Hoe kunnen we samen met onze inwoners plannen zo goed mogelijk realiseren en welke vorm van dienstverlening en participatie vanuit de gemeente hoort daarbij?

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Volgens plan, vanuit de opgave die er ligt om de organisatie voor te bereiden op de invoering van de Omgevingswet. Met het uitstellen van de invoering van de Omgevingswet is de planning wel aangepast. In 2021 hebben de werkgroepen verder gewerkt binnen de verschillende sporen van de Omgevingswet. Zo zijn we aangesloten op het landelijk digitale stelsel, is een koersdocument voor de omgevingsvisie opgesteld, zijn verschillende beleidsvoorstellen in concept opgesteld, de 'omgevingstafel' voorafgaand aan aanvragen is vormgegeven. We hebben een start gemaakt met het bundelen van beleid voor de fysieke leefomgeving en werken richting inwerkingtreding van de wet aan de hand van de lijst met minimale eisen van de VNG.

8.2 Stedelijke vernieuwing

8.2.1 Herinrichten BAT-terrein

Jaar realisatie 2020

In 2018 zijn wij gestart met de herinrichting van het BAT-terrein. Het betreft een herstructurering van een bedrijventerrein. Dit biedt een kans om woningbouw te realiseren op een strategische plek bij de binnenstad, het treinstation en aan het landgoed. Met de huidige invulling is het gebied niet toegankelijk en vormt het een barrière in de stad. Door de herontwikkeling wordt het gebied toegankelijk en zo komt er onder meer een verbinding tussen het centrum en het landgoed en de groene wig. Met de eigenaar stemmen wij de stedenbouwkundige opzet van de woonblokken en de openbare ruimte af. Uitgangspunt daarbij is dat het industriële karakter zoveel mogelijk behouden blijft.
Wij hebben begin 2018 het voorterrein aangekocht, een deel van de gronden achter Huis Rijck en rondom Hal 12. Hiermee kunnen wij versneld uitvoering geven aan de inrichting van het voorterrein voor Hal 12 en gemeentehuis. De herinrichting van het voorterrein betekent een kwaliteitsslag voor onze gemeentelijke panden en een upgrade van de Kerkstraat. Het terrein achter Huis Rijck wordt deels ingezet voor de verkoop van Huis Rijck. Het overige deel vullen wij in met (fiets)parkeren en andere voorzieningen ten behoeve van Hal 12 en gemeentehuis. Voor de herinrichting van deze gronden moeten wij bovengronds en ondergronds maatregelen treffen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Gerealiseerd

De opening van het voorterrein Turmac Cultuurfabriek en de Kerkstraat heeft begin maart 2022 plaatsgevonden. Het project wordt financieel afgesloten. Deze areaaluitbreiding (gehele BAT-terrein en voorterrein Turmac Cultuurfabriek) is niet financieel gedekt binnen de beheer- en onderhoudsbudgetten Openbare Ruimte. Hier komen wij in 2022 met een voorstel bij u op terug.

8.3 Wonen en bouwen

8.3.1 Herontwikkelen Vestersbos Zevenaar

Jaar realisatie 2024

Herontwikkelen van de locatie van de voormalige schoolgebouwen van het Liemers College aan het Vestersbos in Zevenaar.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De opgave was herontwikkeling van de voormalige schoollocatie Vestersbos 4 in Zevenaar ten behoeve van woningbouw. Wij hebben dit onderzoek on hold gezet.
U heeft op 16 september 2020 besloten krediet beschikbaar te stellen voor een haalbaarheidsstudie naar de huisvesting van het PO. Het haalbaarheidsonderzoek naar huisvesting van het PO in combinatie met VO en/of sportvoorziening is in 2021 afgerond. Op 24 november 2021 heeft u besloten een aanvullend krediet beschikbaar te stellen voor het doen van aanvullend onderzoek en de effecten van twee varianten uit het haalbaarheidsonderzoek. U heeft eveneens de stedenbouwkundige kaders voor de locatie Vestersbos vastgesteld. Met dit krediet worden de (voorbereidende) planologische kosten gedekt om te komen tot een gewijzigd bestemmingsplan.

8.3.2 Regie op woningbouwprogramma

Jaar realisatie 2027

Op basis van de Liemerse Woonagenda voor de periode 2017-2027 stellen wij uitgangspunten vast voor het woningbouwprogramma. Op basis van die uitgangspunten stellen wij een flexibele woningbouwprogrammering vast met maatwerk per kern. Om nieuwe kansrijke initiatieven mogelijk te maken brengen wij de capaciteit van woningbouwlocaties, die niet aansluiten bij de vraag op lange termijn, terug.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De regie op woningbouwprogramma is een continue proces. Wij willen een continue bouwstroom op gang houden. De lokale overheid speelt bij het aanbieden van voldoende woongelegenheid een belangrijke regierol. Wij gaan samen met marktpartijen en woningcorporaties ervoor zorgen dat binnen de gemeente goede en voor alle doelgroepen de juiste woningen beschikbaar zijn. Om de behoefte in te vullen bieden wij een gedifferentieerd woningbouwprogramma aan en zetten wij in op kwaliteit (bouwen naar behoefte). Voor een actueel beeld houden wij om de drie jaar een regionaal woningmarktonderzoek, in 2022 is het eerst volgende onderzoek. Daarnaast zijn meerdere afspraken (o.a. Woondeal, Liemerse Woonagenda en prestatieafspraken), acties dan wel overeenkomsten opgesteld die het mogelijk maken om een gedifferentieerd woningbouwprogramma te realiseren in de loop der jaren.
De komende jaren hebben wij nog een forse opgave, waarbij wij de uitkomsten uit de behoeftecijfers en het ingezette beleid voor inzetten. Bij betaalbaar bouwen zijn in de Liemers vergaande afspraken gemaakt. Wel moeten we constateren dat de gemeente te maken heeft met veel harde plannen (met vastgestelde bestemmingsplannen) waarvan de afspraken al vastliggen en die niet geheel aansluiten op de afspraken voor wat betreft de betaalbaarheid. Bij wijzigingsverzoeken van het bestemmingsplan vormen deze afspraken wel de basis, zoals bij BAT fase II. Wij houden u regelmatig op de hoogte van de ontwikkeling met betrekking tot de woningbouwplannen. In 2021 zijn wij gestart met het opstellen Plan Woningbouw, voortkomende uit het amendement “Initiatief Woningbouw”. De resultaten worden begin 2022 gepresenteerd en verder opgepakt.

8.3.3 Verbeteren kwaliteit Dorpsplein Lobith

Jaar realisatie 2020

Om te komen tot een herinrichting van het Dorpsplein en een deel van de aangrenzende gebouwen worden voorbereidingskosten gemaakt. Hierbij moet u denken aan het bepalen van de scope van de opgave, de uitwerking van de opgave en mogelijk daarmee samenhangende onderzoeken en overleg met betrokkenen/omgeving. In het kader van de subsidie Sterk Bestuur ontvangen wij in 2018 een bijdrage van € 500.000 voor fysieke investeringen en/of proceskosten.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Gerealiseerd

In het najaar 2021 is gestart met de uitvoering van het plan. De opening van het Marktplein in Lobith zal in maart 2022 plaatsvinden. Aansluitend vindt de financiële afwikkeling plaats. Deze areaaluitbreiding is niet financieel gedekt binnen de beheer- en onderhoudsbudgetten Openbare Ruimte. Hier komen wij in 2022 met een voorstel bij u op terug.

8.3.4 Ontwikkelen bouwgrondexploitaties

Jaar realisatie 2025

De woningbouwlocatie Groot Holthuizen is volop in ontwikkeling. Door de goede uitgifte de afgelopen jaren heeft de gemeenteraad besloten de grondexploitatie Zevenaar Oost uit te breiden met het nieuwe buurtschap De Holtkamp (circa 120 woningen). De verwachting is dat we in 2022 ook het laatste buurtschap 't Hof zullen toevoegen aan de grondexploitatie. De buurtschappen De Tol en De Bem worden komend jaar afgerond en overgedragen naar de beheersorganisatie.

In het woningbouwplan Middag Oost is momenteel uitsluitend nog een beperkt aantal vrije kavels beschikbaar. Momenteel worden plannen uitgewerkt voor een nieuwe fase waarbij ontwikkelaars worden benaderd die interesse hebben. Dit zal in 2022 naar verwachting leiden tot nieuwe bouwactiviteiten.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In totaal waren er in heel Groot Holthuizen begin 2021 (De Tol, De Bem en De Stede) nog circa 40 kavels niet geleverd. Wij hebben de verwachting uitgesproken dat het merendeel van deze kavels in 2021 daadwerkelijk geleverd zou gaan worden. Conclusie is dat er voor 8 kavels in heel Groot Holthuizen nog geen levering heeft plaatsgevonden. Dit had deels te maken met de onduidelijkheid met betrekking tot de (niet te realiseren) doorsteek tussen buurtschap De Bem en buurtschap De Stede.

De grondexploitatie Zevenaar Oost is inmiddels uitgebreid met het buurtschap De Holtkamp. Voor dit buurtschap is een uitwerkingsplan en een bestemmingsplan opgesteld. Het uitwerkingsplan is inmiddels onherroepelijk. Het bestemmingsplan (voor het erf) zal waarschijnlijk in het tweede kwartaal 2022 worden vastgesteld. Met de verkoop van de kavels aan de ontwikkelaars is inmiddels gestart en de verkoop aan particulieren is opgestart in het eerste kwartaal van 2022. Echter zullen de eerste kavels naar verwachting pas begin 2023 geleverd gaan worden. Eerder kunnen de gronden in De Holtkamp niet bouwrijp zijn.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	5.106	6.642	7.373	731
Lasten	7.069	8.714	7.020	1.694
Resultaat voor bestemming	**-1.963**	**-2.072**	**353**	**2.425**
Mutaties reserves				
Baten	-1	55	90	36
Lasten	0	53	53	-1
Totaal mutaties reserves	**-1**	**2**	**37**	**35**
Resultaat na bestemming	**-1.963**	**-2.070**	**390**	**2.460**

Verschillenanalyse

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

8.1 Ruimtelijke ordening - Omgevingswet Voor de invoering van de omgevingswet is voor 2021 abusievelijk € 125.000 teveel geraamd. Dit resulteert in een voordeel op deze post. In de jaarrekening 2020 is een nadeel gerapporteerd van € 125.000. De kosten van de omgevingswet worden gedekt uit de reserve. Daarmee is het effect op de jaarrekening nihil.	125.000	V	I
8.2 Grondexploitaties (niet bedrijventerreinen) - Verkoop panden Vanuit de bezuinigingsopgave in 2019 is een aantal panden op de verkooplijst gezet. De opbrengst van de verkoop van één van deze panden stond geraamd op 2021, maar dit is niet gerealiseerd. Dit komt onder meer doordat de bestemmingswijziging van een agrarische bedrijfswoning naar een burgerwoning noodzakelijk is voor de verkoop. Daarnaast heeft het Didam-Arrest een vertragend effect op het verkoopproces. Doordat het pand niet verkocht is, wordt de bijbehorende boekwaarde ook nog niet in één keer afgeschreven. Dit leidt in 2021 tot een eenmalig voordeel. Deze valt echter grotendeels weg tegen het hieraan gerelateerde nadeel op de verkoopopbrengsten. Bij de eerste voortgangsrapportage 2022 zullen we de kapitaallasten opnieuw ramen.	289.000	V	I
8.2 Grondexploitaties (niet bedrijventerreinen) - Verkoop panden Vanuit de bezuinigingsopgave in 2019 is een aantal panden op de verkooplijst gezet. De opbrengst van de verkoop van één van deze panden stond geraamd op 2021, maar dit is niet gerealiseerd. Dit komt onder meer doordat de bestemmingswijziging van een agrarische bedrijfswoning naar een burgerwoning noodzakelijk is voor de verkoop. Daarnaast heeft het Didam-Arrest een vertragend effect op het verkoopproces. Dit resulteert in 2021 in een nadeel op de verkoopopbrengst. Dit wordt gecompenseerd door het hieraan gerelateerde voordeel op de kapitaallasten. Bij de eerste voortgangsrapportage 2022 zullen we de verkoopopbrengsten opnieuw ramen.	-235.000	N	I

8.2 Grondexploitatie Zevenaar-Oost Wonen 1.745.000 V I

Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Een en ander op basis van actuele marktontwikkelingen en een uitgangspuntennotitie welke op 18 maart 2022 door ons is vastgesteld. Deze jaarlijkse herziening is vervat in de uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2021. In deze uitvoeringsrapportage is het verwachte resultaat voor Zevenaar-Oost Wonen becijferd op negatief € 31.465.000 op basis van netto contante waarde (NCW) per 1 januari 2022. Ten opzichte van vorig jaar is dat een verbetering van € 1.745.000 NCW.
Voor deze verbetering kunnen de volgende oorzaken worden aangewezen:

1. Op basis van de uitvraag bij ontwikkelaars van De Holtkamp en de herverdeling van vrije kavels konden hogere grondopbrengsten worden ingeboekt. De gevolgen van de grondprijsbrief 2022 zijn ook verwerkt in de grondexploitatie wat een positief effect had. Dit leidt in totaal tot een verbetering van het resultaat van € 2.193.000.

2. Aan de opbrengstenkant zijn de aansluitbijdragen voor het warmtenet geïndexeerd. Ook is het aantal aansluitingen in De Holtkamp verhoogd. Dit zorgt voor een toename van de opbrengsten van € 101.000.

2. Ten aanzien van de Holtkamp moesten er ook bijstellingen plaatsvinden in de civieltechnische ramingen. Deze deelgrondexploitatie was tot op heden berekend op basis van grove kengetallen. Aan de hand van het inrichtingsplan, de inschrijvingen voor het bouwrijp maken e.d. is de raming voor deze kosten verhoogd met € 488.000. In de overige deelgebieden houden we ook rekening met hogere kosten wat leidt tot een extra nadeel van € 75.000.

3. De rente-effecten op de diverse deelgrondexploitaties Wonen bedragen € 225.000 voordelig. Hogere grondopbrengsten (zie hiervoor) leveren hogere rente-opbrengsten op. De lagere rentevoet (1,35% in plaats van 1,57%) heeft voor deze winstgevende grondexploitaties echter een dempend effect. De verplichte discontovoet van 2% (waarmee het grondexploitatieresultaat contant wordt gemaakt) wijkt de laatste jaren in toenemende mate af van de rekenrente. De laatste (welke ook aan regels onderhevig is), laat al enkele jaren een dalende tendens zien en is voor afgelopen jaar bepaald op 1,35%. Het toenemende verschil tussen discontovoet en rekenrente werkt bij negatieve grondexploitaties voordelig uit.

4. Het budget voor VTU- en plankosten moest worden verhoogd vanwege een hogere interne doorbelasting van kosten van overhead. Dit resulteert in een nadeel van € 61.000.

5. Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. Tevens wordt rekening gehouden met hogere kostenstijgingen in de resterende periode van de grondexploitatie. Onder aftrek van toekomstige opbrengststijgingen levert dit per saldo een nadeel op van € 152.000.

6. Overige verschillen grondexploitatie Zevenaar-Oost Wonen: € 2.000 voordelig.

8.2 Grondexploitatie Middag Oost & Zwanenwaay	338.000	V	I

Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Een en ander op basis van actuele marktontwikkelingen en een uitgangspuntennotitie die op 18 maart 2022 door ons is vastgesteld. Deze jaarlijkse herziening is vervat in de uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2021. In deze uitvoeringsrapportage is het verwachte resultaat voor Middag Oost & Zwanenwaay berekend op negatief € 4.251.000 op basis van netto contante waarde (NCW) per 1 januari 2022. Ten opzichte van vorig jaar is dat een verbetering van € 338.000 NCW. Voor deze verbetering kunnen de volgende oorzaken worden aangewezen:

1. De grondprijzen in deze grondexploitatie zijn aangepast op basis van de grondprijsbrief 2022. Ook leverde de herverkaveling van vrije kavels in de Middag Oost een voordeel op. In totaliteit is er sprake van een voordeel van € 269.000.

2. Voor het uitvoeren van trillingsonderzoeken in de Middag Oost was geen budget aanwezig. Toch werd dit als noodzakelijk geacht. Er was daarentegen een budget opgenomen wegens herontwikkelingskosten voor fase 2. Per saldo nadeel van € 15.000.

3. De rente-effecten bedragen € 40.000 voordelig. De verplichte discontovoet van 2% (waarmee het grondexploitatieresultaat contant wordt gemaakt) wijkt de laatste jaren in toenemende mate af van de rekenrente. De laatste (welke ook aan regels onderhevig is), laat al enkele jaren een dalende tendens zien en is voor afgelopen jaar bepaald op 1,35%. Het toenemende verschil tussen discontovoet en rekenrente werkt bij negatieve grondexploitaties voordelig uit.

4. Het budget voor VTU- en plankosten moest worden verhoogd vanwege de planvoorbereiding van fase 3 van de Middag Oost. Deze fase is nog niet verwerkt in de grondexploitatie maar vergt wel voorbereidingstijd. In het afgelopen jaar zijn daarnaast meer uren besteed aan het toezicht houden op het woonrijp maken van fase 2. Dit alles resulteert in een nadeel van € 105.000.

5. Het woonrijp maken van fase 2 van Middag Oost kan ruim binnen budget worden uitgevoerd. Daarmee kan een deel van het budget incl. onvoorzien vrijvallen. De levert een voordeel op van € 145.000.

6. Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. Tevens wordt rekening gehouden met enerzijds hogere kostenstijgingen in de resterende periode van de grondexploitatie. Anderzijds zijn de toekomstige opbrengststijgingen ook hoger dan het voorgaande jaar. Per saldo levert dit een voordeel op van € 4.000.

8.3 Wonen en bouwen - Inhuur derden	83.000	V	I

Binnen dit programma is op de budgetten van inhuur een voordeel ontstaan van € 83.000, grotendeels gerelateerd aan het taakveld Wonen en Bouwen. Het totale resultaat op personeelslasten lichten we centraal toe in de analyse van de personeelslasten.

8.3 Wonen en bouwen - Interne doorbelastingen	-350.000	N	I

Binnen dit programma is op interne doorbelastingen een nadeel ontstaan van € 350.000, grotendeels gerelateerd aan het taakveld Wonen en Bouwen. Per saldo hebben de doorbelastingen in de jaarrekening financieel geen effect.

8.3 Wonen en bouwen - Omgevingsvergunningen en toezicht	411.000	V	I

Er zijn aanzienlijk meer aanvragen voor omgevingsvergunningen binnen gekomen dan voorzien bij de 2e VGR. Hierdoor zijn legesinkomsten hoger dan verwacht werd, namelijk € 411.000.

8.3 Wonen en bouwen - Welstand In 2021 is € 31.000 meer uitgegeven aan advieskosten voor welstand. Dit was bij de 2e VGR 2021 niet voorzien. Tegenover deze hogere lasten staan echter ook meer legesinkomsten. Waardoor het effect per saldo € 17.000 positief is.	-31.000	N	I
8.3 Wonen en bouwen - Welstand In 2021 is € 48.000 meer ontvangen voor legesinkomsten ten behoeve van welstand. Dit was bij de 2e VGR 2021 niet voorzien. Tegenover deze hogere baten staan echter ook meer uitgaven. Waardoor het effect per saldo € 17.000 positief is.	48.000	V	I
0.10 Mutatie reserves - Bestemmingsplan buitengebied De raming voor de onttrekking aan de bestemmingsreserve bestemmingsplan buitengebied is abusievelijk verantwoord onder programma 7. De werkelijke onttrekking is verantwoord in dit programma. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 37.000.	37.000	V	I

Incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Programma 8. Volksgezondheid, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			
Baten			
Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)	Door de positieve ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitaties kan de verliesvoorziening met bijna € 2.100.000 worden verlaagd.	2.083	0
Grondverkoop	In het verlengde van een kavelruil is een incidentele opbrengst gerealiseerd van afgerond € 103.000.	103	103
Corona	Meer- of minder ontvangsten in verband met corona.	0	0
Project invoering omgevingswet	De kosten voor invoering van de omgevingswet worden gedekt uit de algemene reserve.	533	550
Reserve bestemmingsplannen	De uitgaven met betrekking tot de bestemmingsplannen buitengebied zijn ten laste gebracht van de daarvoor bestemde reserve.	37	0
Lasten			
Corona	Meer- of minder uitgaven in verband met corona.	1	0
Project invoering omgevingswet	De kosten voor invoering van de omgevingswet. Deze worden gedekt uit de algemene reserve.	533	550
Totaal programma 8		**2.222**	**103**

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9013	**Nazorg complexen grondexploitaties**	**115**	**0**	**0**	**115**

Deze reserve is ingesteld om extra kosten voor onder andere onderhoud aan wegen, groen, riool etc. na het afsluiten van grondexploitaties te bekostigen. In de Nota reserves en voorzieningen is besloten om de budgetten voor onderhoud na het afsluiten van grondexploitaties direct in de meerjarenbegroting op te nemen. Het saldo van de reserve is in de Nota reserves en voorzieningen herbestemd om in 2019 te gebruiken voor het onderhoud van de Tol.
De overdracht van de deelgebieden Tol en (later) Bem aan Beheer was vertraagd en zou naar verwachting in 2021 plaatsvinden. Daarmee werd ook de overdracht van het nazorgbudget in 2021 verwacht. In de meerjarenbegroting 2022-2025 is aangegeven dat de overdracht is uitgesteld naar 2023. De reserve blijft in stand tot de overdracht van de deelgebieden heeft plaatsgevonden.

Onttrekking	De overdracht van de deelgebieden Tol en (later) Bem aan Beheer gaat naar verwachting in 2023 plaatsvinden. Daarmee wordt ook de overdracht van het nazorgbudget vanaf 2023 verwacht. Wij stellen voor de reserve in stand te houden tot de overdracht van de deelgebieden heeft plaatsgevonden.

9031	**Bestemmingsplannen**	**184**	**0**	**37**	**147**

De bestemmingsreserve is afkomstig uit de voormalige gemeente Rijnwaarden. De reserve is bedoeld voor het egaliseren van de kosten voor het opstellen en actualiseren van bestemmingsplannen, maar ook voor kosten die te maken hebben met de procedurele afhandeling.

Onttrekking	In 2021 zijn de kosten (€ 37.000) die gemaakt zijn voor het bestemmingsplan buitengebied ten laste gebracht van de bestemmingsreserve.

Totaal bestemmingsreserves	**299**	**0**	**37**	**262**

PARAGRAFEN

LOKALE HEFFINGEN

ALGEMEEN

Inleiding
De lokale belastingen vormen een belangrijk deel (grofweg 20%) van de inkomsten van de gemeente. Deze paragraaf geeft inzicht in de te verwachten of gerealiseerde opbrengsten van de verschillende belastingen, heffingen en retributies. De lokale belastingen bestaan uit algemene belastingen, bestemmingsheffingen en retributies. De opbrengsten van de algemene belastingen, zoals onroerendezaakbelastingen, parkeerbelasting, hondenbelasting en toeristenbelasting, behoren tot de algemene dekkingsmiddelen. Bij bestemmingsheffingen en retributies, zoals de afvalstoffenheffing, rioolheffing of leges, is sprake van een samenhang tussen de opbrengst en bepaalde aanwijsbare kosten of tegenprestaties.

In de Gemeentewet en enkele bijzondere wetten, zoals de Wet milieubeheer, staat aangegeven welke belastingen een gemeente mag heffen. Wij benutten een groot deel van de toegestane belastingsoorten. U besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van belastingen door het vaststellen van een verordening. Voor elke heffing stelt u een afzonderlijke verordening vast.

Beleid
U stelt de verordeningen vast voor alle gemeentelijke belastingen en heffingen. In deze verordeningen is ook opgenomen of -en tot welk bedrag- kwijtschelding mogelijk is. Bij het vaststellen van de tarieven voor 2021 gelden de volgende uitgangspunten:

- De afvalstoffenheffing, rioolheffing, lijkbezorgingsrechten, marktgelden en leges mogen wettelijk gezien maximaal 100% kostendekkend zijn. Concreet betekent dit dat de geraamde baten van deze belastingen niet hoger mogen zijn dan de geraamde lasten die hiermee verband houden. Wij voldoen hieraan. Bij sommige heffingen, zoals marktgelden en lijkbezorgingsrechten, zien wij af van volledige kostendekking;
- Het te hanteren inflatiepercentage voor 2021 is 1,7% (raming CPB);
- De kosten die wij maken voor heffing en invordering van de belastingen en rechten worden op basis van een verdeelsleutel toegerekend naar de bestemmingsheffingen, zoals afvalstoffen- en rioolheffing en naar één verzamelpost voor de algemene heffingen. Deze verdeelsleutel is een zo goed mogelijke inschatting. Omdat het gros van de werkzaamheden niet specifiek aan één enkele belastingsoort is toe te rekenen, is een meer specifieke inschatting niet te maken.

Beleidskaders
Een essentieel kader is de beperking dat lokale belastingen en heffingen niet afhankelijk gemaakt mogen worden van inkomen, winst of vermogen. Inkomenspolitiek is voorbehouden aan het Rijk. De specifieke beleidskaders zijn opgenomen bij de verschillende belastingen en heffingen.

Ontwikkelingen
Indien van toepassing zijn er bij de betreffende belastingen of heffingen specifieke ontwikkelingen opgenomen. Een voorbeeld hiervan is het vervallen van de precariobelasting op kabels en leidingen per 1 januari 2022.

OPBRENGSTEN

Bedragen x € 1.000

Belastingen en heffingen	Begroting primitief 2021	Begroting na wijziging 2021	Realisatie 2021	Verschil
Belastingen				
Hondenbelasting	365	365	342	-23
Belasting op eigendom woningen	7.486	7.529	7.613	84
Belasting op eigendom en gebruik bedrijven	4.794	4.541	4.706	165
Precariobelasting	51	51	52	1
Precariobelasting kabels en leidingen	2.291	2.266	2.269	3
Reclamebelasting	115	115	107	-8
Toeristenbelasting	382	382	189	-193
Parkeerbelasting - parkeergelden	1.063	1.063	698	-365
Parkeerbelasting - parkeervergunningen	93	93	112	19
Totaal belastingen	16.640	16.405	16.088	-317
Heffingen				
Leges - burgerzaken	134	99	110	11
Leges - paspoorten en rijbewijzen	379	379	417	38
Leges - opstellen en handhaven APV	54	54	27	-27
Marktgelden	36	36	25	-11
Afvalstoffenheffing	3.564	3.564	3.563	-1
Lijkbezorgingsrechten	145	145	139	-6
Leges - omgevingsvergunningen	661	851	1.262	411
Leges - ruimtelijke ordening	15	51	54	3
Leges - welstand	41	41	89	48
Rioolheffing	4.596	4.596	4.956	360
Vermakelijkhedenretributie	30	30	0	-30
Totaal heffingen	9.655	9.846	10.642	796
Totaal belastingen en heffingen	26.295	26.251	26.730	479

OVERZICHT KOSTENDEKKENDHEID

Heffingsoort (bedragen x € 1.000)	Begroting 2021				Rekening 2021			
	Directe kosten	Over head	Baten	Dekkings %	Directe kosten	Over head	Baten	Dekkings %
Afvalstoffenheffing	3.431	106	3.536	100%	3.179	106	3.563	108%
Rioolheffing	4.088	570	4.658	100%	4.077	771	4.956	102%
Lijkbezorging	205	103	145.	47%	244	103	139	40%
Marktgelden	44	30	37	50%	52	30	25	31%
Leges:								
Titel 1 Algemene dienstverlening	449	204	510	78%	421	204	527	84%
Titel 2 Omgevings-vergunningen	446	324	723	94%	594	364	1.405	147%
Titel 3 Europese Dienstenrichtlijn	53	50	46	44%	53	50	23	22%
Totaal leges	948	578	1.279	84%	1.067	618	1.955	116%

Per 2022 gebruiken wij een webapplicatie om de kostendekkendheid te analyseren terwijl we dit voorheen aan de hand van een excelbestand deden. Deze webapplicatie wordt door ongeveer 100 gemeenten in Nederland gebruikt waardoor we kennis en ervaringen op dit gebied kunnen delen. Bij de kostendekkendheidsanalyse in deze jaarrekening is deze webapplicatie op de achtergrond als vergelijking gebruikt. Bij deze vergelijking zijn geen opvallendheden geconstateerd.

LOKALE LASTENDRUK

Over de lokale lastendruk wordt jaarlijks door diverse organisaties gepubliceerd. In deze publicaties wordt bij het bepalen van de lastendruk veelal uitgegaan van verschillende gegevensverzamelingen en verschillende methoden van berekening en grondslagen. In de ene publicatie wordt bijvoorbeeld gewerkt met gemiddelden, in de andere worden verschillende standaardprofielen onderscheiden of wordt alleen een aantal tevoren geselecteerde heffingen opgenomen. Hierbij gaat het dan ook vrijwel altijd uitsluitend om de lasten voor bewoners, en dus niet voor bedrijven.
Informatie over lastendruk is onder andere te vinden bij de Provincie Gelderland, het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO), op Waar staat je gemeente en via de Lokale Lastenmeter.

Hieronder vindt u een overzicht van de gemiddelde lastendruk van een meerpersoonshuishouden op basis van de publicatie van COELO. De gemiddelde lastendruk is een zo'n goed mogelijke inschatting op een bepaald moment. Hierdoor kan de lastendruk iets afwijken van andere publicaties.

Belastingsoort	2020	2021
Afvalstoffenheffing	214	188
OZB eigendom woning	354	378
Rioolheffing	234	237

KWIJTSCHELDING

Inleiding
Burgers die niet in staat zijn de gemeentelijke belastingen te betalen kunnen onder bepaalde voorwaarden in aanmerking komen voor kwijtschelding.

Beleid
Uw raad is hierbij gebonden aan wettelijk voorgeschreven regels (onder meer de Invorderingswet 1990). De gemeente heeft slechts een beperkte beleidsvrijheid.

De gemeenteraad bepaalt voor welke belastingsoorten kwijtschelding mogelijk is en de voorwaarden waaronder kwijtschelding plaatsvindt. Binnen die beleidsvrijheid maakt de gemeente gebruik van de mogelijkheid het percentage van kosten van bestaan op 100% te stellen. Dit betekent dat belastingschuldigen met een inkomen gelijk aan of lager dan 100% van het minimuminkomen (volgens de bijstandsnorm) in aanmerking kan komen voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding.

Hondenbelasting

Inleiding
De hondenbelasting is gebaseerd op artikel 226 van de Gemeentewet. De belasting wordt geheven naar het aantal honden dat wordt gehouden. De hondenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Er is in beginsel geen relatie tussen de opbrengsten van deze belasting en de dienstverlening vanuit de gemeente.

Beleid
Het tarief voor de eerste hond is lager dan het tarief voor elke volgende hond in een huishouden. Voor kennelhouders die geregistreerd staan bij de Raad van beheer op kynologisch gebied, geldt een vast tarief. Vrijstelling van hondenbelasting is mogelijk in bijzondere gevallen, zoals voor blindengeleidehonden, politiehonden en honden jonger dan drie maanden die bij de moederhond verblijven.

Beleidskaders
Verordening hondenbelasting
Hier zijn ook de tarieven in opgenomen.

Onroerende zaakbelasting

Inleiding
De onroerendezaakbelastingen (OZB) wordt geheven op grond van artikel 220 van de Gemeentewet. Er worden twee soorten belastingen geheven:

- een eigenarenbelasting van de eigenaren van woningen en van niet-woningen;
- een gebruikersbelasting van de gebruikers van niet-woningen.

Bij niet-woningen met woondelen (zoals een boerderij of een winkelpand met bovenwoning) wordt voor de gebruikersbelasting de waarde van die woondelen buiten beschouwing gelaten.

Grondslag
De grondslag voor de OZB is de waarde op basis van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ). Deze waarde wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld. Begin van het jaar heeft iedere belastingplichtige een nieuwe WOZ-beschikking ontvangen gecombineerd met de aanslag.

Gebruik WOZ-waarde in Woningwaarderingsstelsel
De WOZ-waarde heeft invloed op de maximaal redelijke huurprijs voor huurwoningen. Het puntensysteem van het Woningwaarderingsstelsel is deels gebaseerd op de WOZ-waarde van de woning. Veel huurders van woningen hebben daardoor een formeel belang bij de WOZ-waarde van hun woning. Immers kan de jaarlijkse huurverhoging beïnvloedt worden door de maximaal redelijke huurprijs die direct samenhangt met de WOZ-waarde. Daarom is het van belang dat ook de huurder van woningen de mogelijkheid heeft om bezwaar te maken tegen de WOZ-waarde en zij hebben dus eveneens een WOZ-beschikking ontvangen.

Beleid

Opbrengst

Bij de raming van de OZB-opbrengst 2021 hebben wij rekening gehouden met een verhoging van de OZB tarieven met 1,7%.

OZB en gemeentefonds

De hoogte van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds van een gemeente hangt onder andere af van de zogenoemde 'OZB-belastingcapaciteit' van een gemeente. Het idee daarachter is eenvoudig: hoe meer geld een gemeente aan OZB kan binnenhalen, des te minder geld uit het Gemeentefonds nodig is. Zonder de toepassing van de OZB-belastingcapaciteit bij de verdeling van het Gemeentefonds zouden gemeenten met een hoge waarde aan onroerende zaken een hoger voorzieningenniveau of lagere belastingtarieven kunnen bieden dan gemeenten met een lage waarde.
Bij een gelijk tarief zijn de OZB-inkomsten in een gemeente met hoge WOZ-waarden immers hoger dan in een gemeente met lage WOZ-waarden. Een andere mogelijkheid is dat de tarieven in de gemeente met hoge WOZ-waarden lager uitvallen, terwijl de voorzieningen op een gemiddeld peil worden geboden.

Reken-/normtarieven

De belastingcapaciteit is afhankelijk van de WOZ-waarden in een gemeente. Hoe hoger de waarde, hoe hoger de belastingcapaciteit, hoe hoger de 'OZB-aftrekpost' bij de verdeling van het Gemeentefonds. Gemeenten worden afgerekend op de zogenoemde reken- of normtarieven. Er zijn drie reken- of normtarieven:

- voor eigenaren van woningen
- voor gebruikers van niet woningen
- voor eigenaren van niet-woningen

Deze drie tarieven zijn voor alle gemeenten gelijk. Verschillen tussen gemeenten in de OZB-aftrekpost worden dus alleen bepaald door verschillen in de waarde van onroerende zaken. De tarieven die de gemeenten werkelijk in rekening brengen bij de gebruikers en eigenaren van onroerende zaken spelen hierbij geen enkele rol. Dit betekent dat een verhoging of verlaging van de OZB-tarieven door de gemeente geen gevolgen heeft voor de uitkering uit het Gemeentefonds. Alleen als de totale WOZ-waarde verandert, door de jaarlijkse hertaxatie of door nieuwbouw of sloop, verandert de Gemeentefondsuitkering.

Beleidskaders

Verordening onroerende zaakbelasting:
Verordening onroerende-zaakbelasting 2021
Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Parkeerbelasting

Inleiding

Gemeenten zijn op grond van artikel 225 van de Gemeentewet bevoegd parkeerbelastingen te heffen. De parkeerbelastingen zijn aan te merken als algemene en zakelijke belastingen. 'Algemeen' omdat de opbrengsten vrij besteedbaar zijn voor de gemeenten en 'zakelijk' omdat geen rekening wordt gehouden met persoonlijke omstandigheden.

Beleid

De parkeerbelasting is ingevoerd in het kader van parkeerregulering. De kostenopslag bij de naheffingsaanslagen mag maximaal kostendekkend zijn en is gemaximeerd. Vanwege de coronapandemie is in 2021 gedurende twee maanden op twee dagen in de week geen parkeerbelasting geheven voor het incidenteel parkeren.

Beleidskaders

Verordening parkeerbelasting
Hier zijn ook de tarieven in opgenomen.

Precariobelasting

Inleiding
De precariobelasting is gebaseerd op artikel 228 van de Gemeentewet. Deze belasting kan worden geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond.

Beleid
Gemeente Zevenaar heeft twee soorten precariobelasting. Eén belasting is met name bedoeld voor het innemen van een terras op gemeentegrond en één is bedoeld voor het houden van kabels en leidingen in gemeentegrond. Vanwege de coronapandemie is voor belastingjaar 2021 een nultarief voor de precariobelasting terrassen ingevoerd.

Beleidskaders
Verordeningen precariobelasting:

- kabels en leidingen 2021
- Terrassen etc.

Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Ontwikkelingen
Op basis van wetgeving mogen gemeenten tot 1 januari 2022 precariobelasting heffen op kabels en leidingen, waarbij het tarief vanaf 2016 wettelijk niet verhoogd mag worden.

Reclamebelasting

Inleiding
Reclamebelasting kan worden geheven over openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg. Vanaf 2010 heffen wij voor het centrumgebied van Zevenaar reclamebelasting.

Beleid
De opbrengst van de reclamebelasting storten wij onder aftrek van de perceptiekosten naar een ondernemersfonds. Uit dit ondernemersfonds worden initiatieven van ondernemers in het centrum van Zevenaar bekostigd.

Beleidskaders
Verordening reclamebelasting
Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Toeristenbelasting

Inleiding
Op grond van artikel 224 van de Gemeentewet wordt toeristenbelasting geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente in hotels en pensions, op campings en dergelijke. De toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Er is in beginsel geen relatie tussen de opbrengsten van deze belasting en de dienstverlening vanuit de gemeente.

Beleid
Belastingplichtig voor de toeristenbelasting is degene die tegen een vergoeding gelegenheid biedt tot verblijf met overnachting. De belastingplichtige is bevoegd de belasting te verhalen op degene die verblijf houdt.

Beleidskaders
Verordening toeristenbelasting
Hier zijn ook de tarieven in opgenomen.

Afvalstoffenheffing

Inleiding
Afvalstoffenheffing wordt geheven op grond van de Wet milieubeheer.

Beleid
De afvalstoffenheffing leggen wij op aan de gebruikers van percelen waarvoor wij verplicht zijn huishoudelijk afval in te zamelen.

Wij hanteren het diftar-systeem. Dit houdt in dat wij naast een vast bedrag per huishouden een bedrag per lediging van de afvalcontainer dan wel een bedrag per storting in een ondergrondse container in rekening brengen. Van huishoudens die gebruik maken van een verzamelcontainer (bij hoogbouw) heffen wij een vast bedrag.

Beleidskaders
Verordening afvalstoffenheffing
Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Ontwikkelingen
Op de aanbiedstations wordt in de loop van 2022 overgegaan op een tarief op basis van het gewicht van het afval. Uw raad wordt te zijner tijd daartoe een gewijzigde verordening afvalstoffenheffing ter vaststelling aangeboden.

Overzicht kostendekkendheid

AFVALSTOFFENHEFFING Omschrijving	Begroting 2021	Rekening 2021
Directe kosten	3.194	3.152
Doorbelasting	56	66
Inkomensregeling	129	152
Overhead	106	106
BCF	548	562
Directe inkomsten	-497	-753
Totaal kosten	3.536	3.285
Heffing	3.536	3.563
Kostendekkendheid	100%	108%

In 2021 is een voordeel gerealiseerd op het product afval. Dit voordeel is, conform het besluit begroting en verantwoording, gestort in de daarvoor bestemde reserve.
Op deze manier blijven de geïnde heffingen beschikbaar voor afval.

Lijkbezorgingsrechten

Inleiding
Voor het gebruik van de algemene begraafplaatsen en het daarbij verlenen van diensten door of vanwege de gemeente worden leges geheven op grond van de 'Verordening lijkbezorgingsrechten'.

Beleid

Beleidskaders
Verordening lijkbezorgingsrechten
Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Overzicht kostendekkendheid

LIJKBEZORGINGS Omschrijving	Begroting 2021	Rekening 2021
Directe kosten	193	226
Doorbelasting	0	0
Inkomensregeling	0	0
Overhead	103	103
BCF	11	18
Directe inkomsten	0	0
Totaal kosten	307	347
Rechten	139	139
Kostendekkendheid	45%	40%

Leges

Inleiding
Voor het door ons verlenen van diensten heffen wij leges. In de Legesverordening op grond van artikel 229 van de Gemeentewet is geregeld voor welke diensten leges verschuldigd zijn.
Belastingplichtig is degene die de dienst aanvraagt, dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend.

Voor de Legesverordening nemen wij de modelverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten als basis.

Beleid

Beleidskaders
Verordening leges
Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Ontwikkelingen
Wanneer de nieuwe Omgevingswet en WKP in werking treedt moet de tabel behorende bij de legesverordening geactualiseerd worden. Één en ander is afhankelijk van onze lokale beleidskeuzes.

Overzicht kostendekkendheid

LEGES: TITEL 1 Algemene dienstverlening		
Omschrijving	Begroting 2021	Rekening 2021
Directe kosten	444	416
Overhead	204	204
BCF	5	5
Totaal kosten	653	625
Leges	510	527
Kostendekkendheid	78%	84%

LEGES: TITEL 2 Dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning		
Omschrijving	Begroting 2021	Rekening 2021
Directe kosten	421	557
Overhead	324	364
BCF	18	37
Totaal kosten	764	958
Leges	718	1.405
Kostendekkendheid	94%	147%

Het verschil tussen de begrote bedragen en de rekeningbedragen is voornamelijk te verklaren door vergunningaanvragen van grote bouwprojecten.

LEGES: TITEL 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn		
Omschrijving	Begroting 2021	Rekening 2021
Directe kosten	53	53
Overhead	50	50
BCF	0	0
Totaal kosten	103	103
Leges	46	23
Kostendekkendheid	44%	22%

Marktgelden

Inleiding
Marktgeld wordt geheven van degene die goederen of koopwaren uitstalt tijdens de wekelijkse markt. Het is een recht, geheven voor het gebruik van de openbare grond op het marktterrein, gedurende de tijd dat het markt is.

Beleid
Marktgeld heffen wij van degene, die de goederen of koopwaren uitstalt. Hiervoor geldt een tarief per strekkende meter die in gebruik is genomen. Bij het tarief marktgeld hebben wij rekening gehouden met de kosten voor promotie van de markt.

Beleidskaders
Verordening marktgelden
Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Overzicht kostendekkendheid

MARKTGELDEN Omschrijving	Begroting 2021	Rekening 2021
Directe kosten	50	52
Doorbelasting	0	0
Overhead	30	30
BCF	3	4
Directe inkomsten	-9	-4
Totaal kosten	74	82
Marktgelden	37	25
Kostendekkendheid	50%	31%

Rioolheffing

Inleiding
De Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken is in werking getreden. Dit heeft een verbreding van de gemeentelijke zorgplicht tot gevolg. Tegenwoordig gaat het niet meer slechts om kostenverhaal van een doelmatig werkende riolering. Het gaat om verhaal van kosten die gemoeid zijn met alle collectieve maatregelen die de gemeente noodzakelijk acht voor een doelmatig werkende riolering én om verhaal van kosten van alle overige maatregelen ten aanzien van hemelwater en grondwater, kortom voor de volledige uitvoering van de gemeentelijke watertaken. De rioolheffing is gebaseerd op artikel 228a van de Gemeentewet.

Beleid
Wij heffen de rioolheffing van de gebruiker van een perceel van waaruit direct of indirect water (huishoudelijk afvalwater, bedrijfsafvalwater, hemelwater of grondwater) op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De opbrengst baseren wij op het Watertakenplan De Liemers (per 1-1-2017 vastgesteld).

Beleidskaders
Verordening rioolheffing
Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Overzicht kostendekkendheid

RIOOLHEFFING Omschrijving	Begroting 2021	Rekening 2021
Directe kosten	3.677	3.626
Doorbelasting	55	60
Inkomensregeling	200	220
Overhead	570	771
BCF	263	192
Directe inkomsten	-106	-23
Totaal kosten	4.658	4.848
Heffing	4.658	4.596
Kostendekkendheid	100%	102%

In 2021 is een voordeel gerealiseerd op het product riolering. Dit voordeel is, conform het besluit begroting en verantwoording, gestort in de daarvoor bestemde reserve en voorziening. Op deze manier blijven de geïnde heffingen beschikbaar voor riolering.

WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING

Inleiding

In deze paragraaf worden de ontwikkelingen in risicomanagement toegelicht. Hierbij wordt het risicoprofiel en het bijbehorende weerstandsvermogen voor de gemeente Zevenaar weergegeven. Het weerstandsvermogen is het vermogen om financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het bestaande beleid aangepast moet worden en zonder dat de continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening in gevaar komt.
De Gemeente Zevenaar vindt het wenselijk om risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering en de verschillende beleidsterreinen inzichtelijk en beheersbaar te maken. Door inzicht in de (financiële) risico's wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze een afweging te maken en besluiten te nemen over de inzet van middelen. Om inzicht in de risico's van de gemeente te kunnen verkrijgen is een risico-inventarisatie uitgevoerd. Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van deze risico-inventarisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is tevens het weerstandsvermogen berekend.

Beleid

Het beleid op het terrein van risicomanagement heeft als het doel:

- Het inzichtelijk maken van en sturen op (financiële) risico's;
- Het vergroten van het risicobewustzijn;
- Het voorkomen van onaangename (financiële) verrassingen;
- Het aanhouden van voldoende weerstandsvermogen, minimaal ratio 1.0.

De gemeenteraad neemt kennis van het risicoprofiel, bepaalt de financiële omvang van de noodzakelijke risicoreservering en stelt de ratio vast.

Beleidskaders

Ontwikkelingen

We werken aan een doorontwikkeling van het risicomanagement. Naast het inventariseren en actualiseren van de financiële risico's gaan we meer focus leggen op risicobeheersing en risicomanagement van doelstellingen. Welke risico's hangen met de doelstellingen van de gemeente samen, welke maatregelen nemen we en hoe gaan we met de risico's om? De bedoeling is om in verschillende interactieve sessies de risico's en ons risicomanagement onder de loep te nemen. Deze plannen we nadat er gezamenlijke werksessies mogelijk zijn op kantoor.

OVERZICHT TOPRISICO'S

In de voorbereiding op deze jaarstukken zijn de risico's geïnventariseerd en geactualiseerd. In het hieronder weergegeven overzicht zijn de risico's gepresenteerd met de grootste netto impact; dat wil zeggen effect x kans groter dan € 250.000.

nr	Risico Bedragen x € 1.000	Kans op voordoen van risico	Financieel gevolg (maximaal)
1	Niet realiseren geraamde opbrengstwaarde grondexploitaties (Zevenaar Oost, Babberich en Centrumplan)	*1	1.294
2	Besparingen uit de hervormingsagenda	30%	5.000
3	Oorlog Rusland - Oekraïne	50%	1.800
4	Opdrogen van bezuinigingsmaatregelen	30%	2.800
5	Sociaal domein / jeugd / WMO	70%	750
6	Verbonden Partijen	50%	1.000
7	Algemene uitkering wijkt af van de begroting	50%	1.000
8	Aantrekken en behouden gekwalificeerd personeel	50%	1.000
9	Wachtgeld wethouders	30%	1.400
10	Uitval ICT systemen	50%	500
11	Corona / risico van correctie van scenario's en bandbreedtes	10%	1.400

Ontwikkeling

In de begroting 2022 is de laatste stand van het weerstandsvermogen bepaald. De benodigde weerstandscapaciteit in de begroting bedroeg € 4,9 miljoen. Ten opzichte van die stand zijn enkele risico's gewijzigd en nieuwe risico's toegevoegd.

Op basis van de actualisatie van de risico's is de benodigde weerstandscapaciteit bijgesteld naar € 6,5 miljoen. Dit is voornamelijk te herleiden naar de nieuwe risico's in het sociaal domein en het risico van de oorlog tussen Rusland en Oekraïne. De risico's bij de grondexploitaties zijn licht gestegen.

Toelichting

Grondexploitatie

Uit een recente risicoanalyse van de grondexploitaties blijkt dat het totale risicoprofiel van de grondexploitaties is gecalculeerd op € 1.294.000. We zien een kleine verhoging van het risicoprofiel ten opzichte van de vorige analyse (MJB 2022-2025: € 1.223.000). In de paragraaf Grondbeleid is een specificatie van de cijfers in tabelvorm opgenomen.

Zevenaar Oost – Bedrijven en Wonen:
1. Voor beide grondexploitaties zien we een mogelijke extra stijging van materiaalkosten van bouw- en woonrijp maken. Dit, in verband met de huidige economische situatie en de crisis rond Oekraïne.
2. Doordat de verkoopwaarde van de gronden zijn gestegen zijn de grondexploitaties geactualiseerd en is het financiële gevolg een verbetering van het resultaat bij de (verdere) ontwikkeling van de FOZ.
3. Voor sanering en grondafvoer zien we op dit moment grotere risico's in de grondexploitatie. Ofschoon we hiervoor budget hebben opgenomen, is het op dit moment onzeker of dit voldoende is
4. Het vertragingsrisico rond de coronacrisis is weggenomen maar het vertragingsrisico rond de uitgifte van de bedrijfsgronden is verslechterd door de blijvende onzekerheid rond het Tracébesluit A15/A12.

Middag Oost & Zwanenwaay:
Ook hier wordt het risico op hogere kosten voor materialen van bouw- en woonrijp maken gezien. Mocht de Zwanenwaay in een andere vorm, dan in de huidige grex is voorzien, worden uitgevoerd dan bestaat er een risico op lagere grondprijzen.

Jeugdgelden
In de 2de voortgangsrapportage 2021 zijn de compensaties voor de jeugdzorg opgenomen die waren gebaseerd op de uitkomsten van de commissie van wijzen. In de startnota van het nieuwe kabinet is opgenomen dat voor een deel (€ 500 mln) de compensatie van de tekorten niet van het rijk zal komen, maar middels bijvoorbeeld ouderbijdragen of andere aanvullende maatregelen moeten worden gerealiseerd. Op basis van dit voornemen tot extra bezuiniging vanuit het rijk heeft de VNG het gesprek over de hervormingsagenda gestaakt. De 1ste kamer heeft bij het kabinet ook aangedrongen op terugnemen van de extra rijksbesparing. In het meerjarenperspectief houden wij rekening met de extra bezuiniging door het Rijk, waarbij de compensatie door andere bronnen niet realistisch is.

Als gevolg van deze situatie ontstaan drie risico's ten aanzien van de opgenomen compensatiegelden in de 2de VGR.

1) Aanvullende bezuiniging op Jeugdzorg gaat niet door (kans / positief risico)
In het meerjarenbeeld hebben we de bezuiniging op Jeugdzorg financieel verwerkt in de begroting. De kans is aanwezig dat er alsnog compensatie vanuit het rijk naar de gemeenten komt. Hierbij is dus sprake van een positief risico.

2) In de hervormingsagenda wordt in overleg met verschillende belangenpartijen samengewerkt om op landelijk niveau besparingen te realiseren. Het risico bestaat dat de voorstellen en/of de maatregelen uit de hervormingsagenda niet geheel geëffectueerd kunnen worden in onze begroting (1,6 mln.).

3) Daarbij speelt op dit moment aanvullend dat door de opstelling van het nieuwe kabinet er een vertraging is opgelopen in de uitwerking van de hervormingsagenda.

Het maximale risicobedrag stellen wij op € 5.000.000, wat gelijk is aan het bedrag aan besparingen voor de begrotingsjaren 2022 – 2026.

Opdrogen van bezuinigingsmaatregelen
De raad heeft bij de meerjarenbegroting 2020-2023 een pakket aan bezuinigingsmaatregelen vastgesteld. De maatregelen resulteren in een structureel en reëel begrotingsevenwicht. Structureel moeten de maatregelen € 7,2 miljoen gaan opleveren. In de voortgangsrapportages monitoren wij de voortgang van de realisatie van de bezuinigingen. Het risico is aanwezig dat de bezuinigingseffecten in de loop van de jaren "opdrogen" of om andere externe ontwikkelingen niet of deels het geraamde financieel resultaat halen. Dit risico schatten wij bij het sociale domein hoger in dan bij het fysieke domein. Uit de actuele bezuinigingsmonitor (1e Voortgangsrapportage 2022) is een bedrag van € 2,8 miljoen aangemerkt als "verloopt niet volgens plan" , met een oranje status. Hieraan koppelen we een risico met een kans van 30%.

Aantrekken en behouden gekwalificeerd personeel
Sinds een aantal jaar hebben we als gemeente te maken met een lastig vraagstuk in de bedrijfsvoering, namelijk een tekort aan personeel. Als het gaat om aantrekkelijk werkgeverschap loopt de gemeente Zevenaar, net als andere gemeenten, aan tegen krapte op de arbeidsmarkt. De kleinere gemeenten ondervinden meer concurrentie. Het risico zien we terug in vacatures die langere tijd open staan of soms zelfs niet in te vullen zijn. Met name bij Bouwen &Wonen, Ruimtelijke Ordening en Sociaal Domein staan vacatures

open. Het gevolg is een tijdelijke oplossing met de inzet van personeel van derden (inhuur). Doordat de personeelsbudgetten beperkt zijn komt er druk op de capaciteit te staan. Met tot gevolg dat we minder werk kunnen verrichten voor hetzelfde geld.

Daarnaast zien we een redelijk verloop van de (jongere) medewerker die na een aantal jaar de organisatie weer verlaat en een hogere uitstroom van medewerkers die met pensioen gaan. Het uitstroomcijfer in 2021 is gestegen naar 14%. (2020 = 10%) Om daadwerkelijk een aantrekkelijke werkgever te kunnen zijn, werken we aan de doorontwikkeling naar een moderne en professionele organisatie. Gelet op het belang en onze ambitie hierin vervult Zevenaar een bestuursrol in het P&O-netwerk / werken in Gelderland.

Coronacrisis
In de planning & control cyclus actualiseren wij steeds de nieuwe corona-effecten.
Op basis van de CPB-raming van maart 2022 hebben we een actualisatie gemaakt voor de verwachte coronaeffecten. In relatie tot de coronacrisis zijn de verwachtingen rondom de werkloosheid en het herstel van de economie (BBP) in positieve zin bijgesteld. Het resterende risico ziet voornamelijk toe op de te verwachten langere termijn effecten voor jeugd en maatschappelijke ondersteuning. Er zijn gemengde signalen over de maatschappelijke schade, zoals langere termijn effecten van eenzaamheid of somberheid. De negatieve effecten lijken beperkt te zijn, maar zijn nog niet geheel uit te sluiten. Op basis van deze onzekerheid is een risico opgenomen van € 1.400.000 met een kans van 10%.

De vraag is nog wel in hoeverre er nog een inhaalslag van faillissementen gaat ontstaan. De gemeenteraad heeft ten aanzien van dit specifieke risico's maatregelen genomen om mogelijke gevolgen te voorkomen of te beperken.

Sociaal domein
De prognose voor het gebruik van jeugdzorg en Wmo is gebaseerd op de werkelijke uitgaven, verhoogd met de verwachte ontwikkelingen in prijs en aantal cliënten. Wij zijn hierbij afhankelijk van factoren die buiten onze invloedssfeer liggen. Als risico wordt op basis van het huidige kostenniveau voor de gemeente Zevenaar een bedrag van € 750.000 aangehouden. Bij de WMO liggen de grootste risico's, omdat de vergrijzing daar een rol speelt.

Algemene uitkering
De jaarlijkse verhogingen of verlagingen (het accres) van het gemeentefonds zijn onzeker. Het gemeentefonds ontwikkelt zich evenredig aan de rijksuitgaven. Nemen de rijksuitgaven toe, dan neemt ook de algemene uitkering toe. Bij een afname van de rijksuitgaven geldt het omgekeerde. De hoogte van de algemene uitkering is hierdoor afhankelijk van omstandigheden die buiten de invloedssfeer van de gemeenten liggen. Het toekomstig financieel perspectief in de ontwikkeling van de algemene uitkering ziet er overigens voor onze gemeente positief uit, kijkend naar de herijking en de opschalingskorting. In de meest recente voorstellen van het rijk over de herijking is Zevenaar voordeelgemeente voor een bedrag van ruim 9 ton.
Na besluitvorming van het rijk kan het definitieve effect van de herijking in de begroting verwerkt worden. In de meicirculaire 2022 wordt de herijking verwerkt en het nieuwe verdeelmodel wordt in 2023 geïntroduceerd.

Verbonden Partijen
De totale jaarlijkse bijdrage van onze gemeente aan Verbonden partijen is ongeveer 20 miljoen. Het risico bestaat dat Verbonden Partijen in een bepaald jaar een hogere bijdrage nodig hebben dan begroot. Dit kan bijvoorbeeld ontstaan bij onverwachte tegenvallers in hun exploitatie. Omdat de verbonden partijen in hoofdzaak niet beschikken over een eigen weerstandsvermogen, worden deze tegenvallers in rekening gebracht bij de gemeente. We gaan voor de inschatting van het risico uit van maximaal 5% van de totale jaarlijkse bijdrage.

Wachtgeld wethouders
Om de huidige wethouders in het zittende college te beschermen tegen de gevolgen van werkloosheid na het wethouderschap geldt een wachtgeldregeling. Na het wethouderschap ontvangt een wethouder een Appa-ontslaguitkering, tenzij de pensioengerechtigde leeftijd is bereikt. Dit is geregeld in de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). Waarom het wethouderschap beëindigd is hierbij niet van belang; het recht op de uitkering bestaat ongeacht de reden van het aftreden. De specifieke aanspraak en omvang kunnen pas worden bepaald op het moment dat zich dit voordoet. Als maatregel wordt vanaf 2022 de verplichting opgenomen in een specifiek daarvoor in te richten voorziening.

Uitval ICT systemen
Een ICT storing heeft een grote impact op onze gemeentelijke dienstverlening. Het is van groot belang dat beheer en onderhoud op de ICT omgeving op een adequate manier wordt uitgevoerd. Hierbij wordt de kwetsbaarheid van de RID zichtbaar. Een combinatie van druk op de personele capaciteit, krapte op de arbeidsmarkt, vertraging in projecten en gebrek aan innovatiekracht, dragen er aan bij dat de kwaliteit van de ICT omgeving onder druk komt te staan. Hierdoor bestaat het risico dat de kans op incidenten toe neemt en wij worden geconfronteerd met kosten. Dit kunnen kosten zijn op het niet beschikbaar zijn van netwerken en/of data door uitval of bijvoorbeeld een hack.

Het risico op incidenten in relatie tot Informatieveiligheid zal de komende jaren alleen maar toenemen. Hier moeten we als gemeente voldoende op voorbereid zijn. In het kader daarvan heeft de voorzitter van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), op 28 oktober 2021, aan alle burgemeesters een brief gestuurd met als onderwerp 'cyberalert'. De heer van Zanen vraagt in de brief aandacht voor de toenemende kans geconfronteerd te worden met ransomware; kwaadaardige software, die een computer blokkeert of bestanden versleutelt. Pas na betaling van losgeld (ransom) zou de computer weer te gebruiken zijn. Op dit onderdeel heeft RID de Liemers heeft advies uitgebracht en dit advies is door het DB van de SDL overgenomen. De financiële gevolgen verwerken wij in de 1e voortgangsrapportage en begroting 2023-2026.

In de risico's is nu een bedrag opgenomen van 0,5 mln. met een kans van 50%. Het risico is bepaald op een aantal dagen dat niet gewerkt kan worden als gevolg van het niet beschikbaar zijn van systemen. Als dit het gevolg is van randsomware zullen naast deze kosten ook andere kosten zijn, zoals het herstellen van data en systemen, inrichten aanvullende maatregelen, verantwoording afleggen over voortgang. De financiële omvang is aanzienlijk groter, maar de kans is kleiner.

Oorlog Oekraïne
De oorlog en onrust tussen Oekraïne en Rusland heeft gevolgen voor Nederland en de economie. Onrust, onzekerheid, risico van verhoging gasprijzen, minder gunstige economische ontwikkeling, effecten op het handelsverkeer, opvang van vluchtelingen etc. De oorlog met bijbehorende sancties heeft ook gevolgen op onze begroting. Dit kan op verschillende manieren het geval zijn, zoals: andere rijksbijdrage, hogere kosten als gevolg van gestegen inflatie, regelingen voor migranten, effect op economie (recessie), hogere rentelasten, hogere energieprijzen, schaarste in grondstoffen etc. Op basis van een eerste risico-inventarisatie nemen we een bedrag op van € 1,8 miljoen. Naarmate de crisissituatie vordert worden effecten zichtbaarder. In de P&C documenten van 2022 analyseren wij dit nader.

WEERSTANDSCAPACITEIT

De hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door de risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die een grote impact kunnen hebben op de financiën van Zevenaar. Het risicoprofiel is een dynamisch geheel gelet op ontwikkelingen in de in- en externe omgeving, het bijstellen van doelstellingen en de werking van beheersmaatregelen. Op het moment dat een bepaald risico in de begroting is geraamd, is het geen risico meer. Op basis van een actuele risicosimulatie heeft de gemeente Zevenaar een weerstandscapaciteit nodig van afgerond € 6,4 miljoen.

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen waarover de gemeente beschikt om onverwachte, niet-begrote kosten, dat wil zeggen risico's, op te vangen.

De beschikbare weerstandscapaciteit zit in het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve. Het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve van onze gemeente is per 31 december 2021 € 39,0 miljoen.

WEERSTANDSVERMOGEN

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt de benodigde weerstandscapaciteit (risico's) afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{39.285.000}{6.407.000} = 6{,}13$$

De ratio voor het weerstandsvermogen kan worden ingedeeld in een aantal waarderingscijfers.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	2,0 ≤ x	Uitstekend
B	1,4 ≤ x < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 ≤ x < 1,4	Voldoende
D	0,8 ≤ x < 1,0	Matig
E	0,6 ≤ x < 0,8	Onvoldoende
F	x < 0,6	Ruim onvoldoende

De nu berekende ratio van de gemeente Zevenaar valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen om de risico's af te dekken.

<u>Beschikbare weerstandscapaciteit</u>
De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve per 31-12-2021 aangevuld met de verwachte mutaties in het meerjarenperspectief.

Doorrekening algemene reserve (bedragen x € 1.000)	
Saldo algemene reserve per 31-12-2021	41.240
Positief resultaat jaarrekening 2021	7.852
Begrotingsresultaat 2022	341
Begrotingsresultaat 2023	933
Begrotingsresultaat 2024	2.349
Begrotingsresultaat 2025	1.654
Mutaties n.a.v. eerder genomen besluiten 2022-2025	- 15.084
Totaal	**39.285**

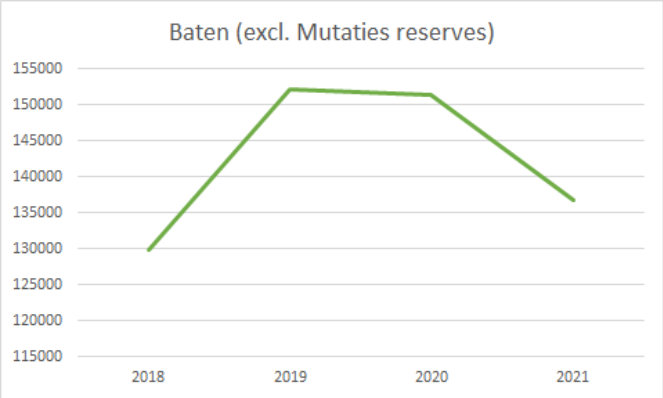
FINANCIELE KENGETALLEN

Algemeen

De financiële kengetallen geven u een globaal inzicht in de financiële positie van onze gemeente. De kengetallen moeten in samenhang worden bezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld geven van de financiële positie van onze gemeente.

Baten

Bij het bepalen van de kengetallen wordt bij de meeste kengetallen een waarde gedeeld door de totale baten, exclusief mutaties reserves. In meerdere gevallen wijken kengetallen af van de begroting of rekening van vorig jaar omdat de totale baten zijn gewijzigd. In het onderstaande tabel is daarom het verloop van de totale baten weergegeven, die sterk wordt beïnvloed door de baten die samenhangen met de grondexploitaties.

Als deler bij kengetallen 1, 3 en 4 wordt het totaal aan baten (excl. mutaties reserves) genomen. De ontwikkeling van deze totale baten heeft hierdoor een grote invloed op de ontwikkeling van het kengetal. Doordat de baten in 2021 een stuk lager zijn dan in 2020, zullen de benoemde kengetallen in 2021 hierdoor hoger uitvallen in vergelijking tot 2020 (bij gelijkblijvende noemers).

Bij het beschouwen van de ontwikkeling is bovenstaande van belang om mee te wegen.

Financiële kengetallen

Financiële kengetallen	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
1.a Netto schuldquote	81,1%	100%	84,5%
1.b Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	74,7%	93%	77,2%
2. Solvabiliteitsratio	25,7%	24%	29,6%
3. Structurele exploitatieruimte	-0,9 %	-1,57%	4,3%
4. Grondexploitatie	13,3%	8,8%	14,8%
5. Belastingcapaciteit	103,8%	103%	99%

Onderstaand een nadere uitleg van de ontwikkelingen in de financiële kengetallen.

1. Netto schuldquote
De netto schuldquote bestaat uit twee kengetallen:

a. netto schuldquote: dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Hoe lager het percentage hoe beter. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen.
b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

Voor onze gemeente bedraagt het werkelijke percentage van de netto schuldquote in 2021 84,5% (peildatum 31-12-2021) en wijkt af met 15% ten opzichte van de begroting 2021. Dit verschil wordt met name veroorzaakt doordat er bij de prognose rekening werd gehouden met hogere investeringen waar leningen voor zouden moeten worden aangetrokken. Een deel van deze investeringen is uitgebleven, waardoor een lagere schuldpositie is ontstaan dan begroot.

De netto schuldquote gecorrigeerd met verstrekte leningen is naast bovenstaande punten, voornamelijk verbeterd door een snellere aflossing van hypotheken van werknemers dan verwacht.

Bij beide is een verbetering van de schuldpositie in absolute zin. Door de lagere baten nemen de kengetallen echter in percentage toe.

2. Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Voor onze gemeente zien we een licht verbeterde solvabiliteitsratio van 29,6%. Het werkelijke eigen vermogen is nagenoeg gelijk aan het geraamde eigen vermogen. Echter is het balanstotaal lager dan begroot, waardoor het aandeel van het eigen vermogen op het balanstotaal groter is. Dit verschil wordt met name veroorzaakt door lagere investeringen (activa lager) en hierdoor minder schulden (passiva ook lager) dan begroot.

3. Grondexploitatie
Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie is ten opzichte van de totale baten. In onze gemeente is sprake van 'in exploitatie genomen bouwgronden' die grotendeels bestaat uit grondexploitaties Zevenaar-Oost en Babberich. Naast het feit dat er veel gronden verkocht zijn, is er ook weer geïnvesteerd in het bouw- en woonrijp maken van de gebieden. Per saldo is het totale saldo boekwaarde van de GREX nagenoeg gelijk aan voorgaand jaar.

De afgelopen jaren is het kengetal snel gedaald en stabiliseert nu. Dit wil zeggen dat het risico van de grondposities de afgelopen jaren heel snel is verminderd. Dit gegeven is belangrijk om mee te nemen bij de ontwikkeling van nieuwe projecten in relatie tot de weerstandsratio. Het risico is nu laag, maar moet wel aanvaardbaar blijven bij het opstarten van nieuwe projecten.

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Doordat de baten in 2021 een stuk lager zijn dan in 2020 is het aandeel van de grondexploitatie gestegen, ondanks dat de boekwaarde van de GREX nagenoeg gelijk is aan voorgaand jaar

4. Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de Algemene uitkering en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Dit kengetal is relevant voor de beoordeling van de financiële positie, omdat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

De afgelopen jaren was het getal negatief mede als gevolg van de structurele tekorten in het sociaal domein. De stijging van de kosten werd onvoldoende gecompenseerd door het rijk. In 2021 is de structurele exploitatieruimte weer positief, te weten 4,3%. Redenen voor deze stijging zijn o.a. de hogere algemene uitkering (i.v.m. BCF, compensatie tekort jeugdzorg, bijstellen maatstaven) en het voordeel op de bijstelling van de grondexploitaties. De ontwikkelingen in met name de algemene uitkering blijven onvoorspelbaar en grillig. Dit komt door bijvoorbeeld de vraagstukken rondom het acres, de herijking en de opschalingskorting.

In de verschillende P&C-documenten informeren wij u over de tot dan toe recente ontwikkelingen.

5. Belastingcapaciteit
De belastingcapaciteit geeft inzicht in de belastingdruk van de gemeente ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Het landelijk gemiddelde is gebaseerd op de gegevens van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO), die jaarlijks een rapport opstelt over de ontwikkeling van de lokale lasten. In de berekening zijn meegenomen de OZB-lasten, rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een gemiddeld gezin. Onze gemeente zit met 99% net onder het landelijk gemiddelde. De daling is voornamelijk te verklaren door de daling van de afvalstoffenheffing. Deze zorgt ervoor dat de belastingdruk in onze gemeente gemiddeld nagenoeg gelijk is aan voorgaand jaar. Landelijk is deze in 2021 gestegen met 4,8%.

CONCLUSIE

De financiële kengetallen geven inzicht op de ontwikkelingen in de financiële positie en de daarmee samenhangende risico's. De afgelopen jaren zijn enkele kengetallen en de daarmee samenhangende risico's verbeterd. De risico's ten aanzien van de grondexploitaties zijn licht toegenomen. We zien nieuwe risico's op ons afkomen zoals de oplopende inflatie en de economische onzekerheid als gevolg van de oorlog in Oekraïne. Mogelijke besparingen uit de hervormingsagenda Jeugd die niet realistisch zijn, benoemen we hierbij ook. De structurele exploitatieruimte is in alle begrotingsjaren positief, mede als gevolg van ingezette acties in de afgelopen jaren. De kengetallen die inzicht geven in de financiering geven aanleiding tot voorzichtigheid. De solvabiliteit is verbeterd, maar de schuldquote is licht gestegen. De daarmee samenhangende effecten zoals bijvoorbeeld stijgende rentelasten kunnen de structurele exploitatieruimte onder druk zetten.
De afgelopen jaren zijn de zorgkosten zo reëel mogelijk verwerkt in de begroting. De risico's in het weerstandsvermogen zijn daarmee beperkt. Door de incidentele baten uit de grondexploitaties en het positieve resultaat over 2021 is de beschikbare weerstandscapaciteit toegenomen, met een uitstekende weerstandsratio tot gevolg.
Samenvattend concluderen we dat incidentele resultaten een gezonde financiële positie (algemene reserve) tot gevolg hebben gehad, maar dat de komende jaren de ruimte in de structurele exploitatie beperkt blijft.

ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Inleiding
De gemeente Zevenaar heeft een groot deel van haar vermogen geïnvesteerd in kapitaalgoederen in de vorm van gebouwen, wegen en bruggen, openbare verlichting, groen, riolering en water. Het onderhoud van deze zaken is een kerntaak van de gemeente en van groot belang voor onze inwoners, bedrijven en bezoekers. Het onderhoud van kapitaalgoederen is grotendeels vastgelegd in beleids- en onderhoudsplannen. In deze paragraaf wordt per kapitaalgoed ingegaan op onder andere het beleid, de kwaliteitsnormen, het onderhoud, de financiële middelen en de risico's die met het onderhoud samenhangen.

Beleid
Op basis van de geactualiseerde beheerdata hebben wij in 2021 gewerkt aan een nieuw Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR). Via dit plan leggen wij het gewenste verzorgend en technisch onderhoudsniveau van de openbare ruimte en de daarvoor benodigde middelen aan de nieuwe raad in 2022 ter vaststelling voor. In het IBOR houden wij rekening met de consequenties voor het beheer van de openbare ruimte die samenhangen met complexe opgaven als bijvoorbeeld klimaatadaptatie. In een parallel proces hebben wij verder in 2021 gewerkt aan het opstellen van sectorale beheer- en onderhoudsplannen voor wegen, groen, openbare verlichting e.d. In deze plannen beschrijven wij hoe wij middelen, processen en formatie inzetten om de openbare ruimte te kunnen onderhouden op basis van de door u vastgestelde onderhoudsniveaus. De beheerplannen bevatten ook een meerjaren activiteitenplanning.

Vanwege de grote raakvlakken tussen groen, openbare verlichting, riolering en onderhoud wegen wordt niet alleen het beleid integraal vastgesteld maar pakken we ook de planning en uitvoering van projecten integraal aan (Werk met Werk maken). Voor gemeente Zevenaar is het verder van belang alle beheerdata over de gemeentelijke kapitaalgoederen (groen, wegen, riolering e.d.) op orde te hebben. Deze beheerdata zijn essentieel om als sturingsmiddel te gebruiken bij het nemen van (strategische) beslissingen over het beheren van de openbare ruimte. Dit vormt de basis voor de beheer- en onderhoudsplannen. Het generen en actualiseren van beheerdata hebben wij in 2021 grotendeels gerealiseerd.

Beleidskaders
- Integraal Beheer Openbare Ruimte (2018) (verzorgend niveau)

Ontwikkelingen
Een relevante ontwikkeling betreft de klimaatverandering. Hieruit volgt de noodzaak om klimaatadaptieve maatregelen, waar mogelijk, mee te nemen in de revitalisering van de openbare ruimte. Denk hierbij aan meer groen en schaduwplekken in de centra. Het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) bevat de beleidskaders hiervoor. Het DPRA is in 2021 samen met gemeenten Duiven en Westervoort en Waterschap Rijn en IJssel opgesteld. Het DPRA leggen wij eveneens in 2022 aan u ter vaststelling voor.

GEBOUWEN

Beleid
Het beleid voor de gemeentelijke gebouwen is vastgesteld op 26 januari 2017 in de Nota Vastgoedbeleid Zevenaar. Hierin is opgenomen dat de gemeente op termijn alleen nog eigenaar wil zijn van:
·de panden die zij zelf gebruikt;
·panden die vanwege een bepaald maatschappelijk belang of afbreukrisico niet bij marktpartijen kunnen worden ondergebracht;
·multifunctionele accommodaties

Het is nu zaak de aanbevelingen uit de Nota Vastgoedbeleid te concretiseren en uit te voeren. In de raadsvergadering van 16 december 2020 heeft u een integraal accommodatieplan (IAP) vastgesteld. De ambitie van de gemeente Zevenaar is te komen tot een doelmatigere, duurzamere en toekomst bestendigere gemeentelijke vastgoedportefeuille, die past bij de wettelijke taken van de gemeente en bijdraagt aan de maatschappelijke doelstellingen van de gemeente. Het IAP geeft concrete invulling aan deze ambitie, door het vertalen van deze ambitie in te behalen doelstellingen en het formuleren van een stappenplan om deze doelstellingen te bereiken. Het IAP bevat ook een routekaart voor de verduurzaming van gemeentelijk maatschappelijk vastgoed.

Beleidskaders
- Nota Vastgoedbeleid (2017)
- Integraal Accommodatieplan

Kwaliteitsnormen
Het vaststellen van het onderhoudsniveau van de gemeentelijke panden wordt gebaseerd op NEN 2767, niveau 3 (redelijke conditie). Voor maatschappelijke en/of publieksfunctie wordt niveau 2 (goede conditie) aangehouden voor de gevels en specifieke ruimten.

Onderhoudsniveau 3 houdt in dat het verouderingsproces over de gehele linie duidelijk op gang is gekomen. Plaatselijk kunnen zich ernstige gebreken voordoen zonder dat deze resulteren in functionele gebreken, veiligheidsrisico's en functionele gebreken worden direct verholpen.

In het geval dat panden tijdelijk onderdeel uitmaken van de vastgoedportefeuille en/of op termijn afgestoten of gesloopt worden, kan worden afgeweken van de onderhoudsnormering. Uitgangspunt in deze situatie zal niveau 4 (matige conditie) zijn. Deze onderhoudsactiviteiten zijn gericht op het wind- en waterdicht houden van het object, op veiligheid en tijdelijke verhuurbaarheid.

Onderhoud
De actuele staat van onderhoud is conform het uitgangspunt conditieniveau 3 “redelijk”. Conform dit niveau is in de afgelopen jaren onderhoud uitgevoerd.
Van de gebouwen die naar verwachting binnen 6 jaar gesloopt of vervangen worden, is het onderhoud aangepast naar een lager niveau. Na vaststelling van het IAP plannen wij het onderhoud voor de aankomende jaren verder.

Ontwikkelingen
Op basis van het vastgestelde IAP werden vanaf 2021 diverse activiteiten gestart om voor de komende jaren het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed doelmatig en duurzaam te onderhouden. Dit staat op zich los van de opgelegde bezuinigingstaakstelling.

Dit moet worden aangepakt door het integraal plan voor de grote vastgoedacties (op het juiste moment renoveren, afstoten, nieuw bouwen) en een daarmee samenhangend DMJOP. Hierin wordt ook meegenomen welke aanbevelingen in het kader van de verbetering van de toegankelijkheid inbraak en brandveiligheid. opgepakt gaat worden.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	2021 begroot	2021 realisatie	Verschil
Belastingen	186	129	58
Doorbelastingen	101	90	11
Dotatie voorziening	483	1.050	-568
Huisvestingslasten	348	340	8
Leveringen diensten en goederen	167	168	-1
Onderhoud gebouwen	344	252	92
Overige lasten	8	6	2
Totaal	**1.638**	**2.036**	**-398**

Er is in 2021 op de meeste onderdelen gewerkt binnen de begroting. Het grootste verschil wordt veroorzaakt door de dotatie voorziening. Deze is hoger uitgevallen doordat de voorziening groot onderhoud van een sportaccommodatie, als onderdeel van de overeengekomen DVO, is overgedragen aan de gemeente. Dit leidt tot een hogere storting in de voorziening dan begroot. Verder is er een voordeel behaald op het klein onderhoud vanwege het uitstellen van enkele werkzaamheden. Dit wordt nader toegelicht in de verschilverklaring van programma 0.

GROEN

Beleid
Voor het beheer van de openbare ruimte en daarmee voor het openbaar groen heeft de raad het Beleidsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2018 vastgesteld. Het beleidsplan IBOR beschrijft op strategisch niveau de wijze waarop gemeente Zevenaar invulling geeft aan het beheer van de openbare ruimte (= IBOR) en geeft hiermee input voor zowel de tactische uitwerking als de uiteindelijke operationele uitvoering. Het beleidsplan IBOR beperkt zich tot het verzorgend onderhoud.

Beleidskaders

- Beleidsplan IBOR (Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte) 2018

Kwaliteitsnormen
Voor de openbare ruimte en daarmee ook voor het openbaar groen zijn de volgende kwaliteitsnormen volgens scenario "basisplus" uit het IBOR beleidsplan uit 2018, op basis van de CROW beeldkwaliteitssystematiek vastgesteld.

Beeldkwaliteit hoog: Centrum, accentplekken, en begraafplaatsen
beeldkwaliteit basis: woonwijken, bedrijventerreinen en doorgaande wegen
beeldkwaliteit laag: buitengebied.

De vastgestelde beeldkwaliteit heeft uitsluitend betrekking op het verzorgend niveau van de openbare ruimte. In het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte komen ook de technische kwaliteitsnormen aan bod.

Onderhoud
Het onderhoud van het groen voeren wij voor een deel in eigen beheer uit. Daarnaast is een deel van het onderhoud van het groen uitbesteed aan derden. Voor het groen in eigen beheer en uitbesteed aan derden worden nieuwe beeldkwaliteitsbestekken gemaakt. Door areaalvergroting (o.a. Groot Holthuizen) komen de onderhoudsbudgetten wel onder druk te staan.

Ontwikkelingen
In 2021 is gestart met het opstellen van een Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR). Daarvoor is o.a. de technische kwaliteit van de openbare ruimte in beeld gebracht en daarmee ook van het openbaar groen. Uit de inspectie blijkt dat 13% van het groenareaal van slechte kwaliteit is en vervangen moet worden. Veel openbaar groen is 40 jaar of ouder en doordat er geen bestrijdingsmiddelen meer worden toegepast wordt een deel van de beplanting overgroeid door hardnekkige woekeronkruiden zoals kweek, heermoes, haagwinde e.a. Ook ten aanzien van het bomenonderhoud zijn grote achterstanden geconstateerd, waardoor er onvoldoende aan de zorgplicht wordt voldaan. Het plan wordt in 2022 ter besluitvorming aan de raad aangeboden. De uitvoering heeft financiële consequenties voor 2023 en volgende jaren.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	2021 begroot	2021 realisatie	Verschil
Bestekken onderhoud groen	690	675	15
Doorbelastingen	1.205	1.150	55
Leveringen diensten en goederen	614	571	43
Onkruidbestrijding	170	159	10
Overige lasten	150	122	29
Totaal	**2.829**	**2.677**	**152**

Er is een voordeel van € 152.000 behaald op het openbaar groen in 2021. Dit wordt deels veroorzaakt doordat we vanwege capaciteitsproblemen onvoldoende opdrachten in de markt hebben gezet. Verder is in het najaar niet gesnoeid, doordat de werknemers niet gecertificeerd waren om in de hoogwerkers te werken.
Deze verschillen zijn nader toegelicht binnen de verschilverklaring in programma 5.

OPENBARE VERLICHTING

Beleid
Voor de gemeente Zevenaar is het van belang alle beheerdata over de gemeentelijke kapitaalgoederen (waaronder openbare verlichting) op orde te hebben. Deze beheerdata zijn essentieel om als sturingsmiddel te gebruiken bij het nemen van (strategische) beslissingen over het beheren van de openbare ruimte. Momenteel loopt er een project Basis in Beeld om de beheerdata (arealen, beheerkwaliteit en benodigde middelen) te actualiseren.
Op basis van de geactualiseerd beheerdata wordt er eind 2021/begin 2022 een nieuw Integraal plan voor het beheer van de Openbare Ruimte (IBOR) opgesteld inclusief consequenties die samenhangen met complexe opgaven als bijvoorbeeld klimaatadaptatie. Tegelijkertijd worden de beheer- en onderhoudsplannen voor openbare verlichting en verkeersregelinstallaties (VRI) voor de aankomende jaren uitgewerkt. In de beheerplannen komt tot uitdrukking of we met de beschikbare budgetten openbare verlichting en VRI kunnen onderhouden op het vastgestelde onderhoudsniveau.

Beleidskaders
- Beleidsplan openbare verlichting 2016 - 2025 Zevenaar
- Beleidsplan Openbare verlichting 2015 - 2023 Rijnwaarden

Kwaliteitsnormen
De kwaliteitsnormen zijn nu vastgelegd in het beleidsplan openbare verlichting 2016-2025 en vertaald in een werkbestek. Vanaf het overgangsjaar 2018 zijn de bestaande kwaliteitsnormen van beide voormalige gemeenten gehanteerd, in afwachting van nieuw beleid. In 2021 zijn we begonnen met het opstellen van zowel een Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte als een beheerplannen voor de Openbare Verlichting en de Verkeersregelinstallaties. Het nieuwe beleid (IBOR) leggen wij in 2022 aan u voor. Op basis van dit beleidsplan werken wij de beheerplannen verder uit.

Onderhoud
Het beheer en onderhoud van de openbare verlichting is in 2020 Europees aanbesteed voor de periode 2021 - 2024 gezamenlijk met de gemeenten Duiven en Westervoort. Hiervoor is een raamcontract afgesloten waarin deelopdrachten zijn uitgezet. Deze bestekken zullen in onderdelen te zijner tijd worden omgezet in beeldkwaliteitsbestekken. Als uitvloeisel van genoemde aanbesteding hebben wij in 2021 grootschalige verlichting vervangen in de wijken Lathum, Giesbeek en Angerlo.

Ontwikkelingen
Het beheer van de openbare verlichting draagt bij aan het realiseren van doelstellingen van het rijk op het gebied van duurzaamheid en energiebesparing. Behoudens de actuele aandacht voor duurzaamheid zijn er geen nieuwe externe ontwikkelingen te benoemen.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	2021 begroot	2021 realisatie	Verschil
Elektriciteit	189	176	13
Leveringen diensten en goederen	69	65	4
Doorbelastingen	77	77	0
Dotatie voorziening	26	26	0
Overige lasten	10	10	0
Totaal	**371**	**354**	**17**

Er is een voordeel behaald van € 17.000 op het product openbare verlichting. Deze wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de lager uitvallende elektriciteitskosten.

RIOLERING EN WATER

Beleid
De werkzaamheden gerelateerd aan water en riolering die in 2021 zijn uitgevoerd zijn conform het watertakenplan 2017-2021. Dit beleidsplan is een verbreding van het GRP 2012-2016 dat samen met andere Liemerse gemeenten en het waterschap Rijn en IJssel is opgesteld. Dit beleidskader verwoordt de gezamenlijke visie van de Liemers op zowel de afvalwaterketen als het stedelijk water. Zowel gemeenten als waterschap ondersteunen hierbij de gekozen strategie, maar behouden hierbij ieder hun eigen wettelijke taken en verantwoordelijkheden. Aanvullend op de bestaande beleidsstukken is door de vier organisaties in dit Watertakenplan gekeken naar een gezamenlijke strategie ten aanzien van interacties binnen de afvalwaterketen en het stedelijk water. Specifiek voor het gebied De Liemers vormt dit Watertakenplan op onderstaande vier thema's een verbijzondering van algemeen beleid. De thema's zijn:

- Klaar voor de toekomst;
- Landelijke Bestuursakkoord Water;
- Invoering van de Omgevingswet;
- De burger centraal.

Het nieuwe watertakenplan de Liemers 2022-2026 zal naar verwachting medio 2022 worden vastgesteld door de raden. Daarnaast vormt dit plan belangrijke input voor het op te stellen Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte. Ook deze wordt naar verwachting medio 2022 aan u voorgelegd.

Beleidskaders

- Watertakenplan De Liemers 2017-2021 (2016)

Kwaliteitsnormen
De gemeente draagt zorg voor de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater vermengd met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander water. De ontvangst en zuivering van het door de gemeente ingezamelde (stedelijke) afvalwater is de taak van het waterschap. Daarnaast draagt het waterschap zorg voor de waterhuishouding. Deze zorgplichten dienen in onderlinge samenwerking tussen de Liemerse gemeenten en het waterschap goed te worden uitgevoerd. Informatie hierover is beschreven in het rapport "Watertakenplan De Liemers 2017-2021".

Onderhoud
Waterschap en gemeenten dragen zorg voor de instandhouding van de afvalwaterketen en het watersysteem zodanig dat voorzieningen goed blijven functioneren en geen gevaar optreden voor de volksgezondheid, het milieu of voor de leefomgeving. Jaarlijks zijn hiervoor activiteiten gepland zoals het vervangen en renoveren van objecten, uitvoeren van onderzoek, planvorming en beleid en zorg dragen voor het beheer en onderhoud. Deze werkzaamheden zijn meestal periodiek en/of cyclisch van aard.

Waterschap en gemeenten willen de komende jaren toegroeien naar een meer risicobewust beheer voor het uitvoeren van de watertaken. Dit is onderdeel van de implementatie van assetmanagement om te komen tot een meer doelmatiger waterbeheer.

In 2021 is de revitalisering van Angerlo met ontwerp en voorbereiding gestart waarin na project revitalisering Giesbeek weer voor een integrale gebiedsaanpak is gekozen. Daarnaast zijn voorbereidingswerkzaamheden (inventarisatie & ontwerp) gestart met revitaliseringsprojecten Lobith, Tolkamer en Zevenaar. Deze projecten worden bekostigd uit de voorziening riolering, welke gebaseerd is op het watertakenplan. Daarnaast is er voor deze projecten geld beschikbaar gesteld vanuit wegen.

Ontwikkelingen
Als gevolg van onder meer klimaatverandering hebben woningen die gebouwd zijn voor 1976 en op stroken zijn gefundeerd, kans op verzakkingen.
Er is een comité opgericht binnen gemeente Zevenaar, in nauwe samenwerking met Waterschap Rijn en IJssel en gemeenten Duiven en Westervoort.
Doel hiervan is om te bekijken in hoeverre de overheden de gedupeerden bij kunnen staan.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	2021 begroot	2021 realisatie	Verschil
Beheersystemen en IT	106	60	46
Doorbelastingen	1.202	1.201	1
Dotatie voorziening	974	965	9
Onderhoud en reparaties	490	417	73
Onderzoeken	202	214	-11
Overige lasten	147	150	-3
Totaal	**3.122**	**3.006**	**115**

In 2021 hebben we een positief resultaat behaald binnen riolering. Dit saldo is gestort in de reserve riool.
Het positieve saldo wordt met name veroorzaakt door een besparing op telefoon- en datacommunicatie. Dit nemen we mee in de actualisatie van het Watertakenplan. Daarnaast is een voordeel behaald op het klein onderhoud, doordat de status van de riool objecten van de voormalige gemeente Rijnwaarden niet compleet zijn.
Deze verschillen zijn nader toegelicht in de verschilverklaring van programma 7.

WEGEN EN BRUGGEN

Beleid
Vanwege de grote raakvlakken tussen riolering en onderhoud wegen worden projecten integraal aangepakt. Voor de gemeente Zevenaar is het van belang alle beheerdata over de gemeentelijke kapitaalgoederen (groen, wegen, riolering e.d.) op orde te hebben. Deze beheerdata zijn essentieel om als sturingsmiddel te gebruiken bij het nemen van (strategische) beslissingen over het beheren van de openbare ruimte. Op basis van de geactualiseerd beheerdata stellen wij in 2022 een nieuw Integraal beleidsplan voor het beheer van de Openbare Ruimte (IBOR) op inclusief consequenties die samenhangen met complexe opgaven als bijvoorbeeld klimaatadaptatie. In de beheerplannen werken wij het beleid verder uit in concrete maatregelen. Dit gebeurt tegelijkertijd met de andere onderhoudsdisciplines.

Beleidskaders
- Wegenbeleidsplan Zevenaar

Kwaliteitsnormen
Openbare wegen en bruggen zijn een onderdeel van de openbare ruimte. Voor het beheer van de openbare ruimte en daarmee voor de openbare wegen en bruggen is een beeldkwaliteitsplan vastgesteld. Het plan heeft evenwel alleen betrekking op het verzorgingsniveau van de openbare ruimte. In het op te stellen IBOR beleidsplan leggen wij ook het gewenste technische kwaliteitsniveau vast. Tevens geven wij inzicht in de noodzakelijke omvang van de onderhoudsbudgetten. Daarbij houden we rekening met het vastgestelde onderhoudsniveau, geplande renovaties en de areaalvergrotingen van de afgelopen en toekomstige jaren. Keuzes hierin leggen wij in dit document aan u medio 2022 voor.

Onderhoud
Het klein onderhoud van de wegen en bruggen wordt in eigen beheer uitgevoerd. Ook is een deel van het onderhoud uitbesteed aan derden. Voor de uitvoering van het onderhoud zijn bestekken gemaakt. Vanuit het oogpunt van doelmatig onderhoud werken wij voor het onderhoud van asfalt sinds 2021 met een raambestek. In april 2022 komt het raambestek straatwerk op de markt.

Ontwikkelingen
In plaats van een wegenbeleidsplan is het ons streven om in 2022 een Beleidsplan Integraal Beheer Openbare ruimte op te stellen waarin de normen voor zowel het verzorgend (Beeldkwaliteit) als de technische kwaliteit van alle onderdelen van de openbare ruimte (groen, wegen, water, openbare verlichting etc.) worden vastgelegd. In dit plan geven wij inzicht in de benodigde middelen om de gewenste kwaliteit te kunnen borgen. Aan de hand van dit plan kan de raad gerichte keuzes maken. Op basis van het IBOR beleidsplan worden vervolgens sectoraal beheer plannen uitgewerkt.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	2021 begroot	2021 realisatie	Verschil
Doorbelastingen	1.004	1.028	-24
Dotatie voorziening	2.121	2.383	-262
Leveringen diensten en goederen	208	218	-11
Overige lasten	32	30	3
Totaal	**3.365**	**3.659**	**-294**

Er is een nadeel behaald op wegen en bruggen van € 294.000. De oorzaak zit met name in de hogere dotatie aan de voorziening. Dit wordt veroorzaakt door de bijdrages die nutsbedrijven leveren voor de verhardingen. Deze ontvangsten doteren we aan de voorziening wegen, zodat we hier in de toekomst groot onderhoud aan diezelfde verhardingen voor kunnen plegen.
Dit wordt nader toegelicht in de verschilverklaring van programma 2.

Conclusie

In onderstaande tabel zijn de onderhoudskosten van de verschillende onderdelen binnen de kapitaalgoederen opgenomen ten opzichte van de begroting 2021.

Gemeente Zevenaar

Bedragen x € 1.000

Soort kapitaalgoed (bedragen x € 1.000)	Begroting 2021 na wijziging	Realisatie 2021	Verschil
Gebouwen	1.638	2.036	-398
Wegen en bruggen	3.365	3.659	-294
Openbare verlichting	371	354	17
Groen	2.829	2.677	152
Riolering	3.122	3.006	115
Totaal lasten onderhoud kapitaalgoederen	**11.325**	**11.732**	**-408**

Op basis van de huidige meerjarenbegroting is een bedrag van € 11,3 miljoen benodigd voor het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen binnen de gemeente Zevenaar. Met het vaststellen van het nieuwe integrale beleidsplan zal dit bedrag in de komende jaren gaan wijzigen. Het nadeel in 2021 is met name incidenteel van aard.

De beheerskosten van de kapitaalgoederen zijn inzichtelijk gemaakt in het project basis in beeld. In 2021 hebben we gewerkt aan een nieuw IBOR-plan. Op basis hiervan stellen we nieuwe beheersplannen op voor de verschillende kapitaalgoederen binnen de openbare ruimte. Daarmee ligt er een basis van waaruit de gemeente Zevenaar kan werken om de kapitaalgoederen kwalitatief op het gewenste niveau te brengen en te houden. Het IBOR wordt medio 2022 aan u gepresenteerd.

FINANCIERING

Inleiding
De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie vindt plaats binnen de kaders zoals gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) en de daarbij behorende ministeriële regelingen. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De transparantie komt daarbij bijvoorbeeld tot uitdrukking in voorschriften voor een verplichte financieringsparagraaf in de begroting en in de jaarrekening. De risicobeheersing binnen de Wet fido richt zich op renterisico's, kredietrisico's, koersrisico's en valutarisico's.

Definitie van het begrip treasury:
Het besturen en beheersen, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

De doelstelling van de treasuryfunctie is dat deze uitsluitend de lokale publieke taak dient. De gemeente Zevenaar hanteert daarom als uitgangspunt dat er defensief en risicomijdend op de geld- en kapitaalmarkt opgetreden wordt. Binnen de financiële functie van de gemeente is het van belang het onderscheid te herkennen tussen de treasury- en de controlfunctie. Treasury zorgt voor de beschikbaarheid van geldmiddelen. De controlfunctie is juist belast met het toezicht en de bewaking van de aanwending ervan. Vanuit deze rollen is de focus bij treasury gericht op feitelijke in- en uitgaande kasstromen en die van de controlfunctie op de baten en lasten. In deze paragraaf staan voornamelijk de feitelijke kas- en financieringsstromen centraal.

Beleid
Het beleid van de gemeente Zevenaar is gericht op:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut.

Beleidskaders
Financiële verordening Gemeente Zevenaar (GW art. 212)
Treasurystatuut van de Gemeente Zevenaar 2018

GEMEENTEFINANCIERING

Financieringsbehoefte
De financieringspositie wordt bepaald door het saldo van de boekwaarden van vaste activa en grondexploitaties ten opzichte van het totaal aan beschikbare financieringsmiddelen. Per ultimo dienstjaar heeft de gemeente Zevenaar een financieringstekort. Voor dit tekort zijn geldleningen aangetrokken.

In onderstaand overzicht is het verloop van de afgesloten langlopende geldleningen op de balansdatum weergegeven.

Bedragen x € 1.000

Jaar	Stand 31-12	Rentebedrag	Rente %
2020	120.300	2.394	2,0%
2021	113.779	2.235	1,9%
2022	99.769	2.043	2,0%
2023	88.398	1.790	2,0%

Het gemiddelde rentepercentage is gebaseerd op de te betalen rente van de gesloten geldleningovereenkomsten gedeeld door het schuldrestant aan het einde van het jaar. Doordat 75% van de huidige leningen voor een langere looptijd zijn afgesloten, fluctueert het gemiddelde rentepercentage de komende jaren nauwelijks. De afgesloten leningen die voor een kortere looptijd zijn afgesloten (zogenaamde fixe leningen, welke aan het einde van de looptijd in één keer worden afgelost) hebben een zeer laag tot zelfs negatief rentepercentage en brengen daarmee het gemiddelde rentepercentage naar beneden. Het vrijvallen van deze leningen en het eventueel afsluiten van nieuwe leningen kunnen bij een hogere marktrente het gemiddelde rentepercentage laten stijgen. Gezien de huidige renteontwikkelingen (zie verderop in deze paragraaf) en bovengenoemde situatie verwachten wij dat het risico van stijgende rentelasten komende jaren beperkt van invloed zal zijn op de begroting.

RISICOBEHEER

Risicobeheer
Risicobeheer is een van de centrale doelstellingen van de Wet fido. Hierbij worden de volgende risico's onderscheiden:

- renterisico's;
- kredietrisico's;
- risico's bij het liquiditeitsbeheer en debiteurenrisico's.

In het financieringsstatuut is aangegeven dat voor het uitzetten van middelen alleen gebruik wordt gemaakt van financiële instellingen met minimaal een AA - rating, d.w.z. zeer kredietwaardige partijen. Uitlenen van gelden aan bedrijven en beleggen in aandelen is niet toegestaan gelet op de risico's die daaraan verbonden zijn.
Bij het verstrekken van leningen voor de publieke taak worden zoveel mogelijk zekerheden of garanties geëist.

RENTE EN RENTERISICO'S

De belangrijkste risico's voor de gemeente die samenhangen met de uitvoering van de treasuryfunctie bestaan uit renterisico's. Deze worden getoetst aan twee normen. Dit zijn:

1. De kasgeldlimiet. Deze geeft het maximale bedrag aan dat een gemeente aan vlottende financieringsmiddelen (looptijd korter dan één jaar) mag opnemen;
2. De renterisiconorm. Hiermee wordt het renterisico op de vaste schuld (looptijd vanaf één jaar) in beeld gebracht.

De ontwikkelingen van deze renten worden hieronder nader toegelicht.

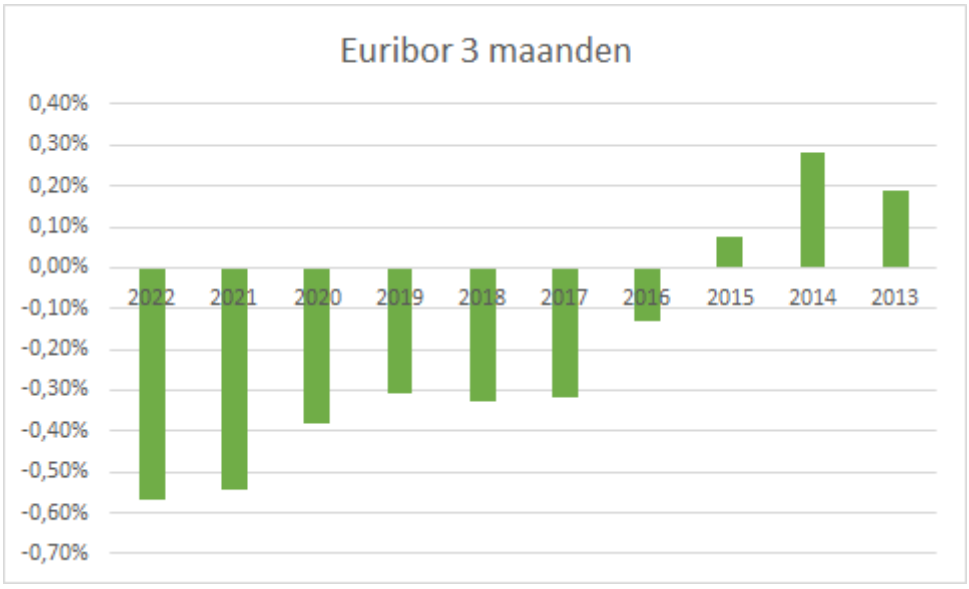
1) De kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet stelt een bovengrens aan de toegestane omvang van de kortlopende schuld (looptijd korter dan 1 jaar). Reden hiervoor is dat een korte schuldpositie een potentieel renterisico met zich mee brengt, omdat rentestijgingen direct doorwerken in de rentelasten. Het is dan ook van belang dat de grote potentiële beweeglijkheid van de rentelasten op korte financiering gedurende het begrotingsjaar beheerst wordt. Voor structurele liquiditeitstekorten is financiering met geldleningen met een looptijd langer dan 1 jaar de aangewezen oplossing.

De hoogte van de kasgeldlimiet is afhankelijk van de omvang van de lopende uitgaven.
De kasgeldlimiet voor de gemeente Zevenaar voor 2021 is berekend op 12,5 miljoen en is gelijk aan 8,5% van de begrotingsomvang van 147,1 miljoen (inclusief de begrotingstotalen van de Gemeenschappelijke Regelingen de RDL (Reinigingsdienst De Liemers) en het SALD (Streekarchivariaat De Liemers en Doesburg).

Overzicht kasgeldlimiet in 2021 (x€ 1.000)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Berekend kasgeldlimiet 2021	12.500	12.500	12.500	12.500
Omvang netto-vlottende schuld	-27.627	-18.089	-14.910	1.964
Ruimte binnen kasgeldlimiet	40.127	30.589	27.410	10.536
Overschrijding van de kasgeldlimiet	0	0	0	0

In 2021 is de kasgeldlimiet niet overschreden.
Als drie kwartalen achtereen de kasgeldlimiet zou worden overschreden, moet volgens artikel 4 van de Wet Fido (*Wet financiering decentrale overheden*) de provincie als toezichthouder hiervan op de hoogte worden gebracht. Daarnaast moet de kwartaalrapportage en een plan om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring aan de toezichthouder voorgelegd worden.
Gelet op het tarief voor kort geld op dit moment, waarbij we voor het aantrekken van een kasgeldlening rente ontvangen, maken we gebruik van de ruimte die de wet Fido ons geeft. Dit Treasurybeleid betekent naast een besparing ook een renteopbrengst. Uiteraard blijven we de kapitaalmarkt nauwlettend volgen zodat bij een stijgende rente op de kapitaalmarkt overgegaan kan worden tot het consolideren (omzetten van een kortlopende schuld in een langlopende schuld).

<u>Renterisico kort geld</u>
De rentelasten van kort geld (kasgeldlimiet) hangen samen met de ontwikkeling van de Euribor. In onderstaande grafiek is het verloop van de Euribor in de afgelopen jaren weergegeven.

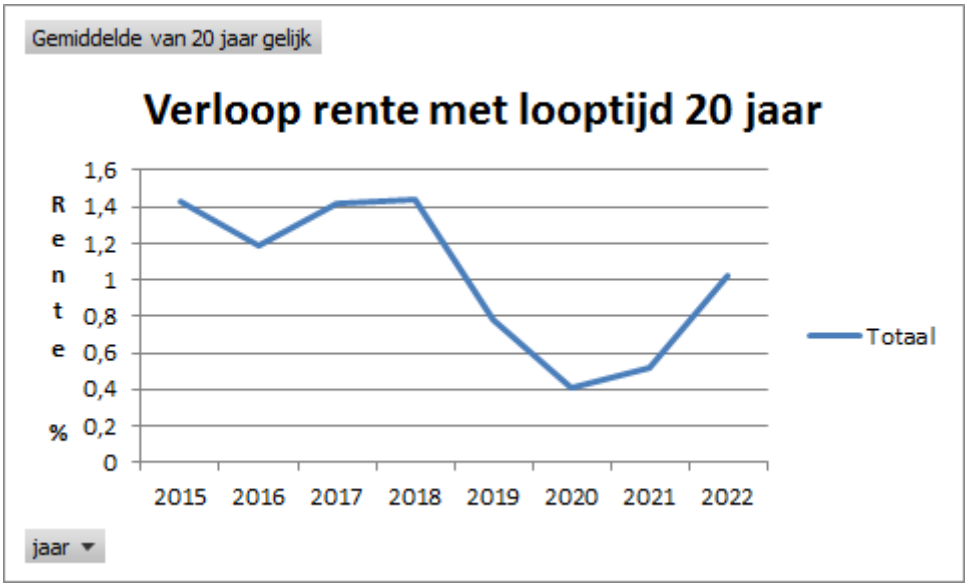

Zoals uit bovenstaande grafiek blijkt bevond het kortlopende renteniveau (referentierente: 3-maands Euribor) zich het afgelopen jaar wederom onder de 0%. Ofwel: een negatieve rente. Dit korte renteniveau staat hoofdzakelijk onder invloed van het monetair beleid van de Europese Centrale Bank (ECB). Dit beleid draagt er aan bij dat de geldmarkttarieven nu nog negatief zijn. De gemeente Zevenaar profiteert van deze situatie bij het opnemen van dag- en kasgeldleningen. Door de negatieve rente krijgt de gemeente namelijk geld toe als zij kortlopend leent.

Renterisico lang geld

De gemeente Zevenaar gaat uit van totaalfinanciering. Op basis van de behoefte wordt lang geld aangetrokken. Het geld wordt met name aangewend om activa te financieren. In de gemeente Zevenaar worden activa lineair afgeschreven en hier wordt met het langlopende geld bij aangesloten.

Rentelasten van langlopend geld zijn gebaseerd op een lening bij de BNG met een looptijd van 20 jaar, waarbij de rente tussentijds niet wordt aangepast. In onderstaande grafiek staat het verloop van de rente in de afgelopen jaren opgenomen (stand 29 maart 2022).

De lange rente heeft in 2021 een stijgende trend laten zien.
In 2021 domineerde het coronavirus de wereld nog steeds. In het voorjaar van 2021 werden de maatregelen tegen de verspreiding van het virus geleidelijk versoepeld. Steeds meer mensen zijn gevaccineerd en de bestedingen van consumenten nemen toe. Ook in de rest van de wereld trad herstel op, waardoor ook de internationale handel verder aantrok. Daarnaast heeft de Nederlandse overheid ook in 2021 met steunpakketten geprobeerd de economie te ondersteunen. De economische groei kwam in Nederland in 2021 uit op 4,8%, waar deze in 2020 nog kromp met 3,8%. Het economische herstel uit de coronarecessie ging gepaard met een aanzienlijk hogere inflatie.
De Europese Centrale Bank (ECB) houdt als streefwaarde voor de inflatie 2% aan. Op dit moment is de inflatie in de Eurozone gestegen van 1,3% (maart 2021) naar 5,8% (februari 2022). De stijging komt vooral door de hogere energieprijzen. Maar ook de inflatie zonder voedsel- en energieprijzen loopt sterk op. De zogenaamde kerninflatie, die februari 2021 nog 1,1% bedroeg, stond in januari 2022 op 2,7%. Als de inflatie te hard oploopt, moet de ECB ingrijpen en het monetair beleid verkrappen, wat zal leiden tot verder stijgende rentes.
De oorlog in Oekraïne zet een rem op economische groei, met name in Europa. Dit effect zorgt in principe voor een neerwaartse druk op de rentes. Dit lijkt echter overstemd te worden door het effect op de energieprijzen. Zowel olie- als gasprijzen schoten in de afgelopen periode omhoog. Rusland is een belangrijke exporteur van deze energiebronnen en alternatieven zijn op korte termijn niet eenvoudig voor handen. Dit draagt bij aan een hogere inflatie, wat weer leidt tot een opwaartse druk op de rente.
In lijn met bovenstaande wordt rekening gehouden met een verdere beperkte stijging van de rente in 2022.

2. Renterisiconorm

Bij de renterisiconorm gaat het om het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente voor de rentelasten. Aanpassing van de rentepercentages doet zich voor bij herfinanciering en renteherziening. Herfinanciering houdt in, dat een vervangende geldlening wordt aangetrokken om aan de

aflossingsverplichtingen van bestaande geldleningen te kunnen voldoen. Bij renteherziening gaat het om het aanpassen van het rentepercentage door de geldgever tijdens de looptijd van de geldlening.
Uit onderstaande tabel blijkt dat de renterisiconorm in 2021 niet is overschreden.

	Berekening renterisico-norm (x € 1.000)	Begroting 2021	Werkelijk 2021
1.	Renteherzieningen	0	0
2.	**Netto renteherziening op vaste schuld**	0	0
3a.	Nieuw aangetrokken vaste schuld	10.000	0
3b.	Nieuw verstrekte leningen	0	3.816
4.	**Netto nieuw aangetrokken vaste schuld**	10.000	-3.816
5.	**Betaalde aflossing**	6.521	6.521
6.	**Herfinanciering**	6.521	6.521
7.	**Renterisico op vaste schuld**	3.479	-10.337
8.	*Totaal begroting/jaarstukken*	146.795	137.546
9.	*Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage*	20%	20%
10.	*Renterisiconorm (8 x 9)*	29.319	27.502
7.	**Renterisico op vaste schuld**	3.479	-10.337
11.	**Ruimte onder risico-norm (10-7)**	25.840	37.839

KREDIETRISICO'S

De gemeente loopt kredietrisico op door de gemeente verstrekte gelden. Het risico doet zich voor bij het op beleidsmatige gronden verstrekken van leningen (publieke taak). Het risico bestaat dat leningen niet, niet volledig en/of niet tijdig worden terugbetaald (rentekosten).

Onderstaand volgt een overzicht van de uitgezette gelden per type instelling.

Risicogroep	M/Z*	Restant schuld Bedrag (x € 1.000)	Restant schuld Percentage van het totaal (%)
Leningen aan stichtingen en sportaccommodaties	Z	272	2,7
Leningen aan deelnemingen (Alliander)	Z	2.723	27,2
Hypothecaire leningen ambtenaren	M	4.503	44,9
Sociale kredieten aan inwoners via Kredietbank	Z	105	1,1
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN):			
Leningen voor verzakte woningen	M	95	0,9
Startersleningen koophuizen	M	1.127	11,2
Duurzaamheidsleningen	M	506	5,1
Leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland	M	692	6,9
Totaal		10.023	100%

* Met (M) of zonder (Z) hypothecaire zekerheid

Leningen aan stichtingen sportaccommodaties
Het betreft leningen aan stichtingen, sportaccommodaties en woonwagenbewoners. De aflossing verloopt zoals is overeengekomen. Het kredietrisico voor de gemeente wordt als gering geschat.

Deelnemingen (Alliander)
Bij raadsbesluit van 24 november 2021 is kennis genomen van het versterken van de kapitaal-structuur van Alliander N.V. door het verstrekken van een reverse converteerbare hybride obligatielening. Gedurende de looptijd van deze obligatielening zal de gemeente een vaste marktconforme rentevergoeding ontvangen. De aandeelhouders is verzocht hieraan minimaal naar rato van hun aandelenbelang deel te nemen. De gemeente Zevenaar is aandeelhouder van Alliander met een belang van 0,45% van de in totaal 136.794.964 aandelen. Op termijn zal Alliander naar verwachting de lening converteren oftewel omzetten naar nieuw uit te geven aandelen. Op 15 december 2021 is een obligatielening verstrekt van € 2.722.936. Het kredietrisico wordt als gering geschat.

Hypothecaire leningen ambtenaren
Tot 1 januari 2009 zijn aan personeelsleden, onder een aantal voorwaarden, hypothecaire geldleningen verstrekt. Met ingang van 2009 is het door de wijziging van de Wet FIDO niet meer mogelijk om hypothecaire geldleningen te verstrekken aan personeelsleden. De verstrekte geldleningen tot 1 januari 2009 blijven bestaan en worden afgelost zoals overeengekomen. Bij het beëindigen van het dienstverband dient tot aflossing van de gehele lening te worden overgegaan. Het restant van de leningen zal door deze wijziging elk jaar afnemen.
Gelet op de hypothecaire zekerheidstelling worden de risico's als gering geschat.

Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN)
In het kader van de Verordening Stimulering Verzakkingsherstel zijn leningen verstrekt aan eigenaren van verzakte woning. Alle verstrekte leningen op grond van deze verordening zijn verstrekt onder hypothecaire zekerheid. Hierdoor worden de risico's als gering geschat.
Op grond van de Verordening Starterslening gemeente Zevenaar zijn voor de aankoop van een woning op "Groot Holthuizen" via de Stichting Stimuleringsfonds Nederlandse Gemeenten startersleningen verstrekt van maximaal
€ 22.500. De helft van dit bedrag werd door het rijk verstrekt. Alle verstrekte leningen op grond van deze verordening zijn verstrekt onder hypothecaire zekerheid. Hierdoor worden de risico's als gering geschat.
In 2017 zijn voor het eerst duurzaamheidsleningen via het SVN verstrekt. De risico's worden als gering geschat.
Ook zijn via het SVN leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland verstrekt. De risico's worden als gering geschat.

RISICO'S LIQUIDITEITSBEHEER EN DEBITEUREN

De risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitenplanning en wijzigingen in het tempo van uitvoering van voorgenomen investeringen, waardoor als gevolg daarvan de financieringskosten hoger kunnen uitvallen, worden zoveel mogelijk beheerst.
Met betrekking tot het risico van debiteuren wordt opgemerkt, dat het beleid gericht is op het tijdig innen van de vorderingen. Voor de inning van achterstallige vorderingen bestaat een vaste procedure.

SCHATKISTBANKIEREN

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen in 's Rijks schatkist aan te houden. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal 2021 van
€ 147.163.000 (indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen zoals in onze gemeente). Bij het

berekenen van het genoemde totaal zijn de begrotingstotalen van de gemeenschappelijke regelingen, het Streekarchivariaat en de Reinigingsdienst de Liemers (RDL) meegenomen. Dit is conform de regeling van het schatkistbankieren, omdat deze administraties door onze gemeente worden gevoerd en de treasury ook door de gemeente Zevenaar wordt beheerd.
Op 1 juli 2021 is deze regeling gewijzigd en is het percentage van 0,75 naar boven bijgesteld op 2. Daarnaast heeft onze bank BNG (Bank voor Nederlandse Gemeenten) aangegeven vanaf 1 juli bij een positief saldo van meer dan € 500.000 een negatieve creditrente in rente te brengen. Om te voorkomen dat onze gemeente bij een positief saldo rente moet gaan betalen is het afroom-bedrag voor de schatkist naar beneden bijgesteld naar € 400.000. Immers tussen het afroom-moment voor de schatkist zit een aantal uren. Als na dit moment nog geld op ons bankrekeningnummer bij de BNG wordt ontvangen gaan we hierover alsnog creditrente betalen. Over het afgeroomde bij 's Rijks schatkist uitstaande bedrag ontvangen en betalen we geen rente.

In het besluit begroting en verantwoording (BBV) zijn regels opgenomen over het rapporteren over (het gebruik van) het drempelbedrag. In onderstaande toelichting wordt voldaan aan deze rapportage-eis in de jaarrekening.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000) Gemeente Zevenaar					
		Verslagjaar	2021		
		1e half jaar		2e half jaar	
(1)	Drempelbedrag	1.104		2.943	
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	602	509	313	272
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	502	595	2.630	2.671
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar	2021		
		1e half jaar		2e half jaar	
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	147.163		147.163	
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	147.163		147.163	
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-		-	
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	1.104		2.943	
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	54.156	46.336	28.790	25.050

RENTETOEREKENING

Beleid rentetoerekening

In de begroting en deze jaarrekening zijn zowel de stellige uitspraken als de aanbevelingen uit de notitie rente (juli 2017) verwerkt. De belangrijkste onderdelen betreffen:

- Treasury activiteiten worden via het taakveld treasury verwerkt in de begroting;
- Er wordt geen rente over het eigen vermogen verwerkt in de begroting;
- De omslagrente wordt berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente (in euro's) te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd.

De verwerking van de rente is in onderstaand schema inzichtelijk gemaakt.

Bedragen x € 1.000

Renteschema		Begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering		2.388	2.202	2.222
b. Externe rentebaten	-/-	121	75	71
Totaal door te rekenen externe rente		2.267	2.127	2.151
c. rente die aan de grondexploitatie moet worden berekend	-/-	860	604	604
rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	1.315	1.216	1.128
	-/-	2.175	1.820	1.732
d. Saldo door te rekenen rente		92	307	419
d1 Rente over eigen vermogen		-	-	-
d2 Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		-	-	-
De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente		92	307	419
e. De werkelijke aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/-	92	308	421
Berekende omslagpercentage volgens Treasurybeleid over boekwaarde 1-1		0,07%	0,27%	0,37%
f. Renteresultaat op het taakveld treasury		**0**	**1**	**2**

Voor toerekening van rente aan de grondexploitatie worden de voorschriften opgenomen in de notitie grondexploitaties 2016 gehanteerd.

Op basis hiervan moet de voorziening contant worden gemaakt tegen 2%.

Toelichting

a) Werkelijk verschuldigde rente voor de aangetrokken vaste geldleningen en berekende rente over het financieringstekort.

c) Over de boekwaarde op 1 januari 2021 van de Bouwgrond in exploitatie (BIE) mag alleen het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen. Dit percentage is basis van de werkelijke balansbedragen 2020 berekend op 1,35.

c) Rente projectfinanciering: Dit betreft investeringen uit het verleden waarvoor vaste rentepercentages gelden.

d1) en d2) Op aanbeveling van de Commissie BBV en door de harmonisatie is besloten geen rente over het eigen vermogen (bespaarde rente) meer te berekenen.

f) Het renteresultaat van € 113.000 (ten opzichte van de raming na wijziging) is alsnog omgeslagen over de boekwaarde per 1 januari 2021. De afwijking van het werkelijke bedrag ten opzichte van de raming na wijziging is groter dan 25% en dient dan volgens de BBV gecorrigeerd te worden.

BEDRIJFSVOERING

PERSONEEL & ORGANISATIE

Personeel
Ook in 2021 hebben de Covid maatregelen effect gehad op het personeel en het personeelsbeleid. Medewerkers werkten zoveel mogelijk thuis en het beleid richt zich op de veiligheid, gezondheid en welzijn van onze medewerkers thuis en op de werkplek.
Medewerkers zijn gefaciliteerd om thuis te werken en nieuwe werkwijzen zijn geïmplementeerd.

Ziekteverzuim
In 2021 is het ziekteverzuim gestegen van 4,48% (2020) naar 4,61% in 2021. Het is aannemelijk dat deze stijging ook te maken heeft met covid-19.

	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Werkelijk 2021
%Ziekteverzuim	6,07	4,48	5,40	4,61

Organisatie
De inrichting en ontwikkeling van onze organisatie en bedrijfsvoering zijn gericht op het realiseren van de visie van de gemeente Zevenaar binnen de rolopvatting van een verbindende overheid
De gemeente hecht veel waarde aan het integer handelen. Het was de intentie om in 2021 het integriteitsbeleid te herzien en te implementeren. Door de werkzaamheden vanwege de Covid- maatregelen heeft dit vertraging opgelopen. We verwachten dit in 2022 af te ronden.

Onderstaand overzicht geeft de vastgestelde formatie per afdeling aan per 31-12-2021.

Afdeling	Totaal formatie
Directeur/S&B/P&P	8,39
Griffie	2,67
Maatschappelijke Ontwikkeling	22,24
Maatschappelijke Dienstverlening	46,39
Publiekszaken	20,33
Openbare Werken	68,80
Beheer Openbare Ruimte	27,70
Ruimtelijke Ontwikkeling	23,82
Vergunning, toezicht en handhaving	27,45
Bedrijfsvoering	30,04
Financiën	18,15
Informatiebeheer	31,31
Totaal	**327,29**

INFORMATIEVOORZIENING EN AUTOMATISERING

Informatievoorziening
In 2020 is de I-visie en I-strategie vastgesteld. Hierin staan de kaders waarbinnen de doorontwikkeling van de informatievoorziening de komende jaren tot stand komt. De doorontwikkeling van de gegevenshuishouding en informatievoorziening moet leiden tot extra kwaliteitsimpulsen voor de gemeentelijke dienstverlening. Daarom omarmen we landelijke ontwikkelingen als samen organiseren en Common Ground. De eerste resultaten hiervan zullen we in 2022 gaan zien. Er is een volgende stap gezet in het verder flexibiliseren van de werplekken van de gebruikers. Door de aanhoudende behoefte om flexibel te kunnen werken was dit een logische keuze. De komende jaren investeren we verder in de doorontwikkeling van de digitale werkplek.

Datagedreven sturen
In 2021 is op diverse terreinen, onder meer sociaal domein, belastingen en dienstverlening, gewerkt aan data-inzicht. Het analyseren en duiden van deze gegevens zorgt voor een objectief inzicht en helpt bij het proactief sturen op (financiële) ontwikkelingen. Daarnaast zijn de rollen in het datagedreven proces in beeld en is de techniek ingericht. Tenslotte zijn voorbereidingen getroffen voor het verder op orde brengen van de informatievoorziening en het verrijken van bestaande processen met data-inzichten. Deze data-inzichten zijn onderdeel van besturings- en ontwikkelprocessen.

Digitaal archiefbeheer
De eerste fase om te komen tot invoering van een e-depot is afgerond. Het e-depot van het Erfgoedcentrum Achterhoek De Liemers is het geselecteerde e-depot waarop de deelnemende gemeenten in het Streekarchivariaat zullen aansluiten. Om aansluiting te realiseren vindt extern onderzoek plaats naar de stappen die genomen moeten worden om aansluiting op het e-depot van het Erfgoedcentrum Achterhoek De Liemers mogelijk te maken.

INFORMATIEBEVEILIGING EN PRIVACY

Informatiebeveiliging en Privacy
Als gemeente zijn we schatbewaarder van een breed scala van data, zowel van inwoners als van ondernemers en andere organisaties. Door het gebruik van deze data kunnen wij onze dienstverlening steeds verder verbeteren en optimaliseren. We leveren een bijdrage aan het realiseren van het raadsprogramma, het coalitie akkoord en de missie en visie van onze gemeente.
Gemeenten moeten zich elk jaar verantwoorden over de kwaliteit van de informatieveiligheid van diverse informatiesystemen. Dit moet verplicht met de audit systematiek Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). ENSIA helpt gemeenten in één keer slim verantwoording af te leggen over informatieveiligheid gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Dit gebeurt door middel van een zelfevaluatie op de normen van de BIO aangevuld met zelfevaluaties op de Basisregistraties en een audit op de normen van het gebruik van DigiD en Suwinet.

RID
De kwaliteit van de informatieveiligheid en de diverse informatiesystemen worden geborgd in de samenwerking met de RID-ICT. Voor een groot deel worden de general en applicationcontrols ingericht en onderhouden door de RID. Bij de RID zit een belangrijke waarborg voor de betrouwbaarheid van de systemen. De kwaliteit van de RID en de afspraken met de RID zijn daarmee van fundamenteel belang. Vanwege dit belang heeft de accountant ook verschillende adviezen opgenomen in zijn rapporten over de relatie tussen de RID en de gemeente.

Baseline Informatiebeveiliging Overheid
Uit de zelfevaluatie op de BIO blijkt dat veel maatregelen al (gedeeltelijke) geïmplementeerd zijn. Wel zien we dat de uitvoer van een aantal maatregelen even als vorig jaar nog niet gerealiseerd is door structurele capaciteitsproblemen voornamelijk bij de RID. Ook uit de evaluatie van een aantal (landelijke) beveiligingsincidenten is gebleken hoe belangrijk het is processen en maatregelen op orde te hebben om de risico's beheersbaar te maken. De belangrijkste aanbevelingen voor het komende jaar liggen op het gebied van het op orde brengen van de basis processen binnen de IT omgeving, zoals bijvoorbeeld patchmanagement en configuratiemanagement. Evenals het verbeteren van (toegang)controles en

autorisatiebeheer binnen applicaties en de doorontwikkeling van informatiebeveiliging met de Microsoft 365.

DigiD en Suwinet
In april 2022 is door het College van B&W een collegeverklaring DigiD en Suwinet afgegeven over de ENSIA verantwoording 2021. Met de ENSIA-collegeverklaring geeft het college aan in hoeverre de beheersingsmaatregelen voldoen aan de normen die gelden voor Suwinet en DigiD. Uit de zelfevaluatie blijkt dat de gemeente aan alle normen voor Suwinet en DigiD voldoet. De bevindingen uit de collegeverklaring zijn in het 1e kwartaal van 2021 nog apart getoetst door een IT-auditor en deze heeft de juistheid van de collegeverklaring bekrachtigd.

Zelfevaluaties Basisregistraties
Over de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) en de Basisregistratie Ondergrond (BRO), Basisregistratie Personen (BRP) en de Paspoortuitvoeringsregeling (PUN) en voor de Waardering Onroerende zaken (WOZ) moet de gemeente verantwoording afleggen door middel van een verantwoordingsrapportage. De verantwoordingsrapportages geven een oordeel over de borging van het proces en de tijdigheid, de volledigheid en de juistheid van de basisregistraties van de BAG, BGT, BRO en WOZ en de normen die behoren bij de BRP en PUN. De rapportages laten zien dat de gemeente Zevenaar voor de meeste basisregistraties aan haar verplichtingen voldoet, voor de WOZ zijn wel een aantal verbeteracties opgesteld. Acties voortvloeiend uit deze rapportage worden in 2022 verder uitgezet.

Incidenten en datalekken
In 2022 zijn 13 datalekken geregistreerd waarvan 4 datalekken ook gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Geen van deze lekken was de oorzaak van een IT-incident, in alle gevallen was er sprake van menselijk handelen. Afgelopen jaar zijn er (landelijk) een aantal beveiligingsincidenten geweest, deze zijn tijdig gesignaleerd en hebben niet geleid tot ongeoorloofd verlies van beschikbaarheid, integriteit en betrouwbaarheid van de gegevens. Zowel de landelijke als eigen incidenten worden geëvalueerd en aandacht- en verbeterpunten worden doorgevoerd in de processen. De belangrijkste adviespunten liggen hier ook op het gebied van inzicht in en up-to-date houden van de soft- en hardware (patchmanagement en configuratiemanagement)
Privacybescherming
Privacy is een doorlopend proces dat zich steeds beter verankerd binnen de organisatie, maar ook complex is, gezien de diversiteit van taken binnen de gemeente. Het bewustzijn over het verwerken van persoonsgegevens neemt toe maar levert ook weer nieuwe vraagstukken op. We zien dat privacy maatregelen op onderdelen niet voldoende ingebed zijn binnen de processen van de gemeente en dit vraagt de komende jaren ook nog blijvend aandacht. Ook op het gebied van informatiebeheer, opslag en beschikbaarheid tot privacygevoelige informatie staan verbeteracties gepland. Essentieel hierin blijft gerichte aandacht voor het juiste gedrag en de bewuste omgang met informatie. Tot slot zien we een duidelijke ontwikkeling in de samenwerking bij de implementatie van nieuwe processen en wetgeving met de VNG. Hierdoor wordt optimaal gebruik gemaakt van de kennis en ervaring en is privacy ook een standaard onderdeel van het implementatietraject.

In 2021 hebben diverse burgers gebruik gemaakt van het recht op inzage, verwijdering of informatie over de verwerking van persoonsgegevens bij de gemeente Zevenaar. Het hebben van een goede informatievoorziening en dossiervorming is dan van belang om aan de privacywetgeving te kunnen voldoen. Op deze onderdelen zijn nog een aantal verbeterslagen te maken.

PLANNING & CONTROL

In de planning & control cyclus starten wij met een kadernota, als voorbereiding op de begroting. In tegenstelling tot 2020 was 2021 kijkend naar de verschillende documenten een regulier jaar. We hebben u door middel van twee voortgangsrapportages geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering, zowel op beleidsmatig als financieel gebied. In de beide voortgangsrapportages hebben wij de bezuinigingsmaatregelen gemonitord. Als afsluiting verantwoorden wij het uitvoeringsjaar in de jaarstukken. De nu voorliggende jaarstukken 2021 zijn tevens de laatste van de collegeperiode 2018-2022. De documenten van de planning & control-cyclus blijven in ontwikkeling. Dit geldt voor zowel de inhoud als de vorm. Alle documenten worden digitaal beschikbaar gesteld via een portal.

Rechtmatigheid
Net voor de zomer 2021 heeft het kabinet besloten de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording met minimaal 1 jaar uit te stellen. In 2021 zijn wel stappen gezet ter voorbereiding op de rechtmatigheidsverantwoording. De controlfunctie is versterkt en de controleapplicatie is ingericht. De eerste resultaten hebben we besproken met de accountant. De accountant heeft zijn bevindingen opgenomen in zijn rapporten.

Vanaf het verslagjaar 2022 worden gemeenten waarschijnlijk wel verantwoordelijk voor het afgeven van een rechtmatigheidsverantwoording. De hoofdlijn van de wijziging is dat het college in de jaarrekening verantwoording aflegt of zij rechtmatig heeft gehandeld. Daarnaast zal er in de paragraaf bedrijfsvoering een toelichting moeten worden opgenomen over de rechtmatigheidsverantwoording. Deze moet inzicht geven in de kwaliteit en beheersing van processen die tot de verantwoording hebben geleid. Fouten of onduidelijkheden kunnen hier verder worden toegelicht. De wijze van rapporteren in de paragraaf bedrijfsvoering is onderdeel van de aanpassing van de verordeningen 212 en 213 die volgen als de nieuwe wetgeving is vastgesteld. In de paragraaf bedrijfsvoering wordt, op basis van de kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de gemeenteraad, aanvullende informatie opgenomen over de individueel geconstateerde afwijkingen uit de rechtmatigheidsverantwoording. Tevens beschrijft het college welke actie ondernomen wordt om verbetering te realiseren.

COMMUNICATIE

Ontwikkelingen in de samenleving, media, organisatie en technologie, zorgen ervoor dat de buitenwereld ons uitgangspunt moet zijn. In de steeds complexer wordende samenleving kunnen problemen alleen worden opgelost door samenwerking met inwoners en partners waarbij wij uitgaan van de kracht van de samenleving. Wij hebben participatie gefaciliteerd en de uitvoering, waar mogelijk en wenselijk, aan de inwoner overgelaten. Om verbinding met en tevredenheid over de gemeente te krijgen, hebben we ingezet op herkenbaarheid en een hogere kwaliteit van de communicatie.

Wat hebben we gedaan?

- Op basis van o.a. gebruikersinzichten en trends hebben we de sociale mediakanalen een impuls gegeven. Ons bereik is hierdoor verder gegroeid en groeit nog steeds. De grootste groei zien we bij Instagram en Facebook.
- Er is een social media canvas voor de gemeente opgesteld. Het canvas is een hulpmiddel bij het maken van content (en keuzes) en is richtinggevend.
- We zijn meer gaan werken met beeldende communicatie zoals infographics en video's. Ook is hier een leidraad voor ontwikkeld.
- We hebben een T-profiel geformuleerd, waardoor binnen team Communicatie meer specialisaties zijn ontstaan.
- In de Zevenaar Post verschijnt de rubriek 'Nieuws in het kort'. Berichten die via de online kanalen van de gemeente gedeeld zijn, komen terug in deze rubriek (indien nieuwswaardig voor de doelgroep). Zo voorkomen we dat inwoners een informatieachterstand hebben/ervaren als ze ons niet online volgen.
- Het is essentieel dat wij voor onze inwoners zorgen voor helder taalgebruik en begrijpelijke communicatie. Vandaar dat het streven is om uiteindelijk B1-taalniveau in de gehele organisatie door te voeren. Om daar te komen hebben we ook in 2021 een aantal schrijftrainingen op het gebied van klantgerichte brieven en e-mails, heldere adviezen en schrijven voor de meldingen-app Fixi aangeboden. I.v.m. Corona is dit deels stil komen te liggen, we gaan hier in 2022 weer mee verder.
- Het is belangrijk dat de verschillende afdelingen op de hoogte zijn van wat er onder de inwoners speelt en leeft. Daarom zijn we gestart met het tweewekelijks verspreiden van een vernieuwd mediarapport. Hierin worden artikelen/onderwerpen weergegeven uit de lokale/regionale media. Ook laten we zien wat we als organisatie naar buiten brengen. We hebben hierbij een nauwe samenwerking met het KCC. Van hen krijgen we input over veelgestelde vragen/onderwerpen van inwoners. Zo kunnen we samen met de afdelingen onze berichtgeving (proactief) afstemmen op vragen/onderwerpen die bij inwoners leven.
- In 2021 zijn we gestart met de ontwikkeling van een nieuwe website die klantvriendelijker, visueel aantrekkelijker en digitoegankelijk wordt.
- Bij (grote) projecten en diverse ontwikkelingen in de gemeente willen we samen met inwoners tot een passende oplossing/invulling komen. We zetten daarom meer in op participatie. Om hier meer lijn in aan te brengen, hebben we samen met stakeholders een leidraad voor participatie opgesteld.

INKOOP EN AANBESTEDING

Inkoop- en aanbestedingsprocedures worden uitgevoerd aan de hand van het Liemerse Inkoopbeleid. De budgethouders zijn geattendeerd op de drie speerpunten van het inkoopbeleid: kansen voor regionale ondernemers, social return on Investment en duurzaamheid/maatschappelijk verantwoord inkopen. Voor 23 aanbestedingen is er gebruik gemaakt van de aanbestedingsbegeleiding van RID de Liemers. Hiervan waren 12 Europese aanbestedingen. De overige waren meervoudig onderhandse aanbestedingen. Er is voor € 510.000 aan social return gerealiseerd met deze aanbestedingen.

Er volgen nog nadere stappen in de (verdere) professionalisering van de inkoop- en aanbestedingspraktijk. Kernwoorden hierbij zijn doelmatigheid, rechtmatigheid en integriteit. De processen rond inkoop zijn in de steigers gezet en worden in 2022 verfijnd en organisatiebreed bij de budgethouders verankerd.

JURIDISCHE ZAKEN

We hebben het afgelopen jaar een beperkt aantal onderdelen uit het projectplan 'aan de slag met JKZ' opgepakt. Hiermee verbeteren we structureel de juridische kwaliteit, juridische control en juridisch risicobeheer.
We pakten in 2021 de volgende acties op:

- De jaarlijkse trainingen van onze huisadvocaten zijn door corona omgezet naar digitale bijeenkomsten. In 2021 vonden 4 trainingsmomenten plaats.
- De brieven ten behoeve van de klachtbehandeling en bezwaarschriftenprocedure hebben we herschreven in heldere taal en voorzien van een visualisatie.
- Er is een tijdelijk overzicht opgesteld om meer inzicht te krijgen in klachten, bezwaar- en beroepsprocedures en Wob-verzoeken.

Hiermee is nog niet de volledige verbetering van de juridische kwaliteit van gemeentelijke diensten en producten bewerkstelligd maar is al wel een goede eerste stap gezet. Door te veel druk op de capaciteit bij juridische zaken hebben we niet alle onderdelen uit het projectplan kunnen oppakken. In 2022 zullen de overige onderdelen uit het projectplan worden opgepakt. Dan hebben we ook extra formatie tot onze beschikking. Ondertussen vindt ieder kwartaal het juridisch vakberaad plaats en worden ook dit jaar weer diverse trainingen aangeboden. Hiermee wordt de inzet op het verhogen en uitwisselen van kennis over dit onderwerp binnen de organisatie geborgd.

VERBONDEN PARTIJEN

Inleiding
Gemeenten kennen in het Nederlands staatsbestel een omvangrijk en uiteenlopend takenpakket, dat door overheveling van rijkstaken naar de gemeenten alleen nog maar groter wordt. Deze ontwikkeling past bij de filosofie van de gemeente als eerste overheid. Waar mogelijk moeten taken worden neergelegd bij de overheid die het dichtst bij de burger staat en vanuit dat oogpunt het beste de belangen van haar inwoners kan behartigen.

Gemeenten kunnen voor de uitoefening van hun taken uit een aantal uitvoeringsvarianten kiezen. Ze kunnen de taken zelf uitvoeren, of de taken op afstand zetten. Een taak kan op afstand worden gezet door via inkoop of subsidie een andere partij te contracteren voor de uitvoering van een bepaalde taak. Een andere mogelijkheid vormt het aangaan van een samenwerkingsverband met andere publiek- of privaatrechtelijke partijen voor de uitvoering van een bepaalde taak. In alle gevallen blijft de gemeente verantwoordelijk voor de inhoudelijke aansturing of opdrachtverlening en de controle daarop.

Omschrijving
Wij spreken van een verbonden partij als het gaat om een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een financieel en bestuurlijk belang heeft. Van een financieel belang is sprake als:

- een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat;
- de gemeente voor bedragen aansprakelijk kan worden gesteld indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Van een bestuurlijk belang is sprake als de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Dit betekent concreet dat er sprake is van een bestuurlijk belang als de wethouder, het raadslid of de ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Bij alleen een benoemingsrecht of een voordrachtsrecht - de gemeente mag een bestuurder of commissaris in de organisatie benoemen of voordragen - is er strikt genomen geen sprake van een verbonden partij.
In de gemeenschappelijke regeling heeft de gemeente zowel de rol van eigenaar als opdrachtgever.

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN

Verbonden partij (bedragen x € 1.000)	Bijdrage 2021	Aandeel gemeente	Eigen vermogen 2021	Vreemd vermogen 2021	Resultaat 2021
Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen (DRAN)	1.210	6		13.003	5.987
Euregio Rijn-Waal	11	2			218
Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen	123	6			331
Huisvesting voortgezet onderwijs in de Liemers (GRHVOL)	845	45			
MGR Sociaal domein Centraal-Gelderland	5.232	9	699	4.362	0
Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)	624	8	1.015	6.446	64
Reinigingsdienst de Liemers (RDL)	1.874	42		1.632	-32
Samenwerking De Liemers	5.559	52	257		168
Streekarchivariaat de Liemers en Doesburg	133	48	2	95	-1
Veiligheids- en Gezondheidsregio Midden-Gelderland (VGGM)	3.762	6	9.615	49.663	1.730

Alliander N.V.	0		4.470.000	5.730.000	242.000
Ataro B.V.		100			
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	0		5.062.000	143.995.000	236.000
Leisurelands B.V.	0	3	79.651	15.651	3.909
Vitens N.V.	0	1	600.300	1.387.800	19.400
Totaal verbonden partijen	**19.373**				

Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen (DRAN)

Omschrijving	Een gemeenschappelijke regeling, gebaseerd op een bedrijfsvoeringsorganisatie.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	Gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen, Zevenaar en de provincie Gelderland.
Beleidskaders	-Verordening Leerlingenvervoer (gemeente Zevenaar 2018); -Beleidsplan Sociaal Domein, inclusief Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo 2015)) en Participatiewet 2020-2023.
Openbaar belang en doel	
Bestuurlijk belang	In het algemeen bestuur van de BVO DRAN wordt de gemeente Zevenaar vertegenwoordigd door een collegelid.
Aandeel in %	6,20
	Eind 2020 is de businesscase doelgroepenvervoer opgeleverd waarin ook maatregelen genoemd worden voor het Leerlingenvervoer. In 2021 is voorzichtig begonnen met het onderzoeken van haalbaarheid op de te nemen maatregelen. Corona bleef daarin een beperkende factor. Er is vooral aandacht besteed aan het opnemen van doelgroepenvervoer in de proces van de nieuwe beleidsregels. In mei 2022 worden deze van kracht. Daardoor kan verder doorontwikkeling plaatsvinden. De gevolgen van o.a. corona laten zich nu zien. Er is een tekort aan chauffeurs wat maakt dat de oorspronkelijke afspraken niet volgens plan verlopen. Er zijn inmiddels gesprekken gestart om deze kwesties te bespreken met onze maatschappelijke partners. Hier is vanuit de BVO DRAN als landelijk aandacht voor. Gemeente Zevenaar gaat invulling geven aan de laadinfra ten behoeve van de ZE-voertuigen. Hiertoe wordt een visie gemaakt.
Prestaties	Geen bijzonderheden.
Website	Website vervoersorganisatie

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Bijdrage gemeente	1.715	1.429	1.210
Resultaat partij	3.951		5.987
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen	13.001		13.003
Toelichting			

Risico's	De inrichting van het doelgroepenvervoer is gebaseerd op een 'open einde' systematiek. Dit betekent dat de kosten oplopen wanneer een gemeente meer inbrengt of dat er in een periode meer ritten hebben plaatsgevonden dan begroot. Dit brengt een financieel risico met zich mee. Periodiek wordt er gerapporteerd over het volume van het aantal ritten en worden de gevolgen van verwachte toenames van ritten tijdig gecommuniceerd met de klant (gemeente). Buiten de post onvoorzien is er geen weerstandscapaciteit aanwezig bij de BVO.
Programma	6. Sociaal domein

Euregio Rijn-Waal	
Omschrijving	De Euregio Rijn-Waal is een samenwerkingsverband van 30 Nederlandse en 20 Duitse gemeenten en steden, de Kreise Kleve en Wesel, de Niederrheinische IHK en het Landschaftsverband Rheinland.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Kleve
Partijen	De Euregio Rijn-Waal is een samenwerkingsverband van 30 Nederlandse en 20 Duitse gemeenten en steden, de Kreise Kleve en Wesel, de Niederrheinische IHK en het Landschaftsverband Rheinland.
Openbaar belang en doel	
Bestuurlijk belang	Zevenaar wordt vertegenwoordigd in de Euregioraad met een lid namens het college en twee leden namens de gemeenteraad
Aandeel in %	2,20
	Einde 2020 is de strategische visie "Strategische Agenda 2025+" door de Euregioraad vastgesteld. Hierin zijn vier grensuitdagingen voor de komende jaren gedefinieerd en uitgewerkt. Dit zijn "economie en klimaat", "arbeidsmarkt en onderwijs", "leefbaarheid" en "Euregionale identiteit". De ogen zijn verder gericht op het volgende programma Interreg VI (2021-2027). Het is voor de gemeente Zevenaar, maar ook voor de sub regio de Liemers en de Groene Metropoolregio, zaak met de toekomstige ambities en doelstellingen (bijvoorbeeld in kader van nieuw coalitieakkoord en collegeprogramma) goed in te haken op de mogelijkheden van deze Europese subsidiefondsen.
Prestaties	In de grensstreek waren de gevolgen van verschillen in het corona beleid van Nederland en Duitsland vaak rechtstreeks merkbaar. De Euregio heeft zich ervoor ingespannen om grensoverschrijdend beter voorbereid te zijn en nauw samen te werken om de grens open te houden. De derde Grenslandconferentie vond op 30 september 2021 in hybride vorm plaats in Enschede. Ook deze stond vooral in het teken van de corona pandemie.
Website	Website Euregio Rijn-Waal

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Bijdrage gemeente	11	11	11
Resultaat partij	112		218
Eigen vermogen	1.763		
Vreemd vermogen	3.614		

Toelichting	
Risico's	Het risico is beperkt tot de gemeentelijke bijdrage.
Programma	0. Bestuur en ondersteuning

Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen	
Omschrijving	De 18 gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen willen de positie van de Regio Arnhem-Nijmegen versterken en een kwalitatieve groei van de regio – met behoud van de typische balans tussen levendige verstedelijking en ontspannen leefkwaliteit – bewerkstelligen. Daartoe is in 2020 een nieuw samenwerkingsverband opgericht in de vorm van de Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen (GMR) als vervanger van het Gemeenschappelijk Orgaan Regio Arnhem Nijmegen.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Elst
Partijen	Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar
Openbaar belang en doel	De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen is de opvolger van de regio Arnhem-Nijmegen en is op 1 januari 2021 van start gegaan. De regio staat voor de uitdaging hoe om te gaan met groei van wonen, werken en mobiliteit, zodat wij een balans kunnen vinden tussen levendige stedelijkheid en ontspannen leefkwaliteit.
Bestuurlijk belang	De colleges van de 18 deelnemende gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar kiezen een vertegenwoordiger in het Algemeen bestuur, Het AB bestaat uit 18 leden, van iedere gemeente een collegelid. Uit het Algemeen Bestuur wordt een dagelijks bestuur gevormd, bestaande uit 3 leden. De burgemeester van Zevenaar maakt deel uit van het dagelijks bestuur.
Aandeel in %	5,60 Op 25 november 2020 heeft de gemeenteraad ingestemd met de versterking van de regionale samenwerking en is Zevenaar toegetreden tot de Groene Metropoolregio. de regio Arnhem-Nijmegen is opgeheven. In november 2021 heeft de gemeenteraad ingestemd met de regionale agenda 2022 van de Groene Metropoolregio. Zevenaar doet mee aan alle vijf opgaven: circulaire regio, verbonden regio, productieve regio, ontspannen regio en groene groeiregio.
Prestaties	In de Groene Metropoolregio is in 2021 een vervolg gegeven aan de doorlopende projecten uit het vorige samenwerkingsverband, zoals de RES (regionale energiestrategie) en de verstedelijkingsstrategie. Verder is in 2021 de regionale agenda 2022 voorbereid.
Website	Groenemetropoolregio.nl

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Bijdrage gemeente	0	118	123
Resultaat partij			331
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			

Toelichting

De basisbijdrage aan de GMR bedraagt met ingang van 2023 2,50 per inwoner (inclusief bijdrage aan The Economic Board). In 2022 is de bijdrage 1,73 per inwoner door een subsidie van de provincie.
De bijdrage voor de vijf opgaven bedraagt in 2022 4,23 per inwoner.
2021: 1,73 x 44.000 = € 76.120
2022: 1,73 x 44.000 = € 76.120 + 4,23 x 44.000 = € 187.000 SAMEN: € 263.000
2023/2024/2025: 2,50 x 44.000 = € 110.000 Opgaven nog onbekend

Risico's	De risico's voor de gemeente zijn beperkt, omdat voor deze regionale samenwerking, naast een algemene bijdrage van € 2,50 per inwoner de financiële verplichting voor de regionale agenda voor een beperkte periode (van 1 of 2 jaren) wordt aangegaan.
Programma	0. Bestuur en ondersteuning

Huisvesting voortgezet onderwijs in de Liemers (GRHVOL)	
Omschrijving	Samenwerkingsverband op het gebied van huisvesting voortgezet onderwijs in de Liemers.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Zevenaar
Partijen	Het betreft een samenwerking tussen de gemeenten Duiven, Montferland en Zevenaar.
Beleidskaders	IHP 2020-2036
Openbaar belang en doel	Op het gebied van huisvesting voortgezet onderwijs werken de gemeenten Duiven, Montferland en Zevenaar samen in een Gemeenschappelijke Regeling Huisvesting Voortgezet Onderwijs Liemers. Door deze samenwerking kunnen er in alle drie de gemeenten grote renovaties en nieuwbouw plaatsvinden, die de gemeenten zelfstandig moeilijk kunnen realiseren.
Bestuurlijk belang	De gemeente Zevenaar benoemt een van de drie leden van het Algemeen Bestuur.
Aandeel in %	44,98 De GRHVOL heeft een haalbaarheidsonderzoek naar de huisvesting van het voortgezet onderwijs uitgevoerd in combinatie met haalbaarheidsonderzoek naar huisvesting van primair onderwijs. Eind 2021 is door de Zevenaarse raad besloten tot het doen van aanvullend onderzoek naar twee varianten uit het gecombineerde haalbaarheidsonderzoek. De egalisatiereserve uit voorgaande jaren is uitgeput. Als gevolg hiervan verrekenen we de kosten van de GRHVOL voortaan jaarlijks met de gemeenten Duiven en Montferland. Aanpassingen Gemeenschappelijke Regeling zijn uitgesteld tot na de aangekondigde wijziging van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.
Prestaties	Haalbaarheidsonderzoek naar huisvesting van Voortgezet Onderwijs in de Liemers is uitgevoerd in 2021. Aanpassingen Gemeenschappelijke Regeling is uitgesteld tot de in werking treding van de nieuwe Wet Gemeenschappelijke Regelingen.
Website	geen

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Bijdrage gemeente	860	845	845
Resultaat partij			
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			

Toelichting	
Risico's	De GRHVOL heeft geen rechtspersoonlijkheid en neemt geen eigen besluiten. Financiële risico's zijn hierdoor nihil. De gemeentelijke bijdrage kan wel jaarlijks verschillen, aangezien het aantal leerlingen wijzigt.
Programma	4. Onderwijs

MGR Sociaal domein Centraal-Gelderland	
Omschrijving	De MGR (Modulaire Gemeenschappelijke Regeling) biedt een algemeen kader voor samenwerking op het gebied van het sociaal domein binnen de regio Centraal Gelderland en voorziet in samenwerkingsmodules. Zevenaar neemt deel aan de modules: Inkoop, Werkgevers Service Punt (WSP), Regionaal Bureau Leerplicht (Onderwijs), Werkgeverschap Sociale Werkvoorziening (WgSW) en Beheer.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	11 regiogemeenten nemen deel aan de algemene regeling: Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Wageningen, Westervoort en Zevenaar. Het aantal deelnemende gemeenten per samenwerkingsmodule verschilt.
Openbaar belang en doel	Regionale samenwerking in het sociaal domein moet leiden tot kwalitatief goede en efficiënte dienstverlening aan de inwoners van de 11 gemeenten. Daarbij is het lokale beleid leidend. De MGR is van en voor de samenwerkende gemeenten. De doelstelling van de MGR verschilt per module. Zo willen gemeenten samenwerken binnen de inkoop van het sociaal domein: • Samen sterker staan in de transformatie van het sociaal domein; • Samenwerking moet leiden tot verhoging van de kwaliteit van zorg, efficiency in de uitvoering van taken, lastendrukverlaging bij aanbieders door eenduidige uitvoering en versnelling van de transformatie door bundeling van kennis en inkoopkracht. Samenwerking bij Onderwijszaken is gericht op: • Op eenduidige wijze uitvoeren van de Leerplichtwet; • Uitvoering geven aan de regionale RMC-taak (regionale meld- en coördinatiefunctie) op het gebied van voortijdig schoolverlaten; Vanuit de module Onderwijszaken wordt samengewerkt met scholen, samenwerkingsverbanden passend onderwijs, sociale wijkteams, jeugdzorg en het Openbaar Ministerie met als doel de ontwikkelingskansen van kinderen en jongeren te optimaliseren. Samenwerking bij het WSP heeft als doel: • Het vanuit één servicepunt samen met UWV benaderen van werkgevers en het matchen zodat er werkplekken ontstaan voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, levert voor inwoners van gemeenten nieuwe kansen op om hun inkomenspositie en leefomstandigheden te verbeteren.
Bestuurlijk belang	Deelname aan het algemeen bestuur en de verschillende bestuurscommissies.
Aandeel in %	9,40
Prestaties	
Website	Website MGR

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Bijdrage gemeente	5.491	5.595	5.232
Resultaat partij	0		0
Eigen vermogen	724		699
Vreemd vermogen	7.288		4.362

Toelichting	De begrote bijdragen en de werkelijk bijdragen zijn in de jaarrekening 2021 aangepast voor allen jaren. In de oorspronkelijke vermelde bedragen (in de begroting 2021-2024 en jaarrekening 2020) was geen rekening gehouden met de modules voor de WgSW en Beheer.
Risico's	
Programma	6. Sociaal domein

Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)	
Omschrijving	De Omgevingsdienst voert taken op het gebied van bouwen, milieu, handhaving en toezicht voor de deelnemende gemeenten en Provincie uit. De ODRA is vanaf 1 april 2013 operationeel.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	Gemeente Arnhem, Gemeente Doesburg, Gemeente Duiven, Gemeente Lingewaard, Gemeente Overbetuwe, Gemeente Renkum, Gemeente Rheden, Gemeente Rozendaal, Gemeente Westervoort, Gemeente Zevenaar en de Provincie Gelderland.
Beleidskaders	De Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem ODRA is per 14 november 2012 in werking getreden. Per 1 april 2013 is vervolgens de Omgevingsdienst van start gegaan.
Openbaar belang en doel	Uitvoering van meerdere taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor gemeenten uit de regio Arnhem. Ook is ODRA voor de deelnemende gemeenten het aanspreekpunt voor milieuvraagstukken.
Bestuurlijk belang	Deelname in het algemeen bestuur door een wethouder. Het dagelijks bestuur bestaat uit vijf leden. Eén lid vertegenwoordigt de gemeenten Westervoort, Duiven en Zevenaar.
Aandeel in %	7,80
	De wet- en regelgeving is dynamisch. Het is van belang om tijdig in te spelen op veranderingen voor onszelf maar ook voor de partners. Deze veranderingen kunnen plaats vinden op gemeentelijk niveau (bijv. handhavingsbeleid of gemeentelijk VTH-beleid), provinciaal niveau (bijv. provinciaal geurbeleid), nationaal niveau (bijv. Omgevingswet) of het Europese niveau (bijv. wijzigingen op het gebied van luchtkwaliteit). De ODRA heeft met de partners een initiële begroting opgesteld door extrapolatie van de begroting en de realisatie van de voorafgaande begrotingsjaren. Voor de begroting hanteert de ODRA de werkwijze door trendmatig te gaan begroten. Dit houdt in dat er op productgroep/productniveau samen met de partners de trends worden besproken en vertaald naar de werkprogramma's. Voor sommige productgroepen betekent dit een neerwaartse tendens. Voor andere producten een positieve, afhankelijk van de economische en maatschappelijke ontwikkelingen.
Prestaties	Er is uitvoering gegeven aan de VTH-taken op het gebied van milieu overeenkomstig het werkprogramma ODRA 2021. Bijna alle geplande werkzaamheden zijn in 2021 gerealiseerd. Er is 99 % van het vastgestelde werkprogramma uitgevoerd.
Website	Website ODRA

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Bijdrage gemeente	628	632	624
Resultaat partij	170		64
Eigen vermogen	932		1.015
Vreemd vermogen	4.839		6.446

Toelichting	De werkzaamheden van ODRA worden bekostigd op basis van outputfinanciering. Er wordt gerapporteerd op basis van afgenomen diensten en op basis van geleverde producten. De daadwerkelijke gemaakte kosten worden verrekend met de partners van de ODRA.
Risico's	Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. Deze is nog positief. De impact van de omgevingswet en de wet kwaliteitsborging bouwen is nog niet in te schatten.
Programma	8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening

Reinigingsdienst de Liemers (RDL)	
Omschrijving	Reinigingsdienst De Liemers is een samenwerkingsverband van de gemeenten Montferland en Zevenaar voor uitvoerende taken op het gebied van afval en reiniging.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Zevenaar
Partijen	de gemeenten Montferland en Zevenaar maken deel uit van de GR
Beleidskaders	De vastgestelde GR is het kader op basis waarvan RDL functioneert.
Openbaar belang en doel	RDL zorgt voor de uitvoering van een groot deel van de afvalinzameling en -verwerking, een basistaak van de gemeente.
Bestuurlijk belang	Het bestuurlijk belang is 50%, Zevenaar levert één van de twee bestuurders.
Aandeel in %	42,40 RDL is bezig met de bouw van een nieuw aanbiedstation op 7Poort als vervanging voor de locatie aan de Didamseweg.
Prestaties	De hoeveelheid restafval is op de aanbiedstations gedaald van 40 kg naar 24 kg per inwoner. Dit komt door betere scheidingsmogelijkheden (matrassen en luiers) en door een hoger tarief voor restafval, waardoor bezoekers een prikkel hebben het afval beter te scheiden. Het scheidingspercentage ligt op het aanbiedstation Zevenaar op 88% (was 86%) en in Lobith onveranderd op 90%.
Website	Geen

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Bijdrage gemeente	2.236	1.862	1.874
Resultaat partij	153		-32
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen	1.934		1.632

Toelichting	De bijdrage in 2021 is duidelijk lager dan in 2020, omdat de gemeentelijke bijdrage voor de aanbiedstations fors gedaald zijn. Dat komt door afname van het afvalaanbod (geen Corona-effect), betere verwerkings- en opbrengstprijzen en een hoger poorttarief.
Risico's	Fluctuerende verwerkings- en opbrengstprijzen vormen een risico voor de jaarrekening. Deze kunnen namelijk afwijken van de begroting. Zowel in positieve als negatieve zin.
Programma	7. Volksgezondheid en milieu

Samenwerking De Liemers	
Omschrijving	Het uitvoeren van de ICT (RID), sociale dienst (RSD) en de inkoop voor de deelnemende gemeenten: Duiven, Westervoort en Zevenaar.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Duiven
Partijen	Gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar.
Beleidskaders	Inkoopbeleid 2021 (vernieuwd) I-visie en I-strategie Businesscase RSD
Openbaar belang en doel	Samenwerking De Liemers is een samenwerkingsverband van Liemerse gemeenten op gebied van ICT, inkoop en werk en inkomen.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur van de SDL de Liemers wordt gevormd door de colleges van B&W van de deelnemende gemeenten. Het dagelijks bestuur wordt gevormd door de burgemeesters van de deelnemende gemeenten.
Aandeel in %	52 Informatieveiligheid staat hoog op de agenda bij de RID; dit vergt de nodige investeringen en capaciteit. 2021 is gebruikt om de basis op orde te krijgen; in 2022 en verder zal ook aandacht moeten komen voor innovatie en doorontwikkeling.
Prestaties	RID: De RID is tevreden wanneer de gemeenten ook tevreden zijn over de gezamenlijke uitvoering van de I-Visie en I-Strategie. Uitgangspunten van de I-visie: Digitaal waar zinvol, Toegankelijk, Integraal, Flexibel, Betrouwbaar en Transparant KPI's: - minimaal 90% conformering aan de geldende Service Level Agreement (SLA) voor ICT verstoringen. - RID blijft onder het landelijk gemiddelde kostenniveau / ICT Benchmark voor gemeenten RSD: - minimaal een 8 voor klanttevredenheid - minimaal 80% duurzame plaatsing, langer dan zes maanden; - 100% van de klanten worden actief begeleid.
Website	Website RSD De Liemers

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Bijdrage gemeente	5.584	5.590	5.559
Resultaat partij	66		168
Eigen vermogen	203		257
Vreemd vermogen			

Toelichting	
Risico's	De exploitatielasten incl. eventueel niet begrote kosten worden volledig door de drie deelnemende gemeenten gedragen. Er wordt jaarlijks een begroting opgesteld die via twee tussenrapportages wordt gemonitord. Afwijkingen ten opzichte van de begroting worden dan voorgelegd aan het bestuur en aan het bestuur van de deelnemende gemeenten.
Programma	0. Bestuur en ondersteuning

Streekarchivariaat de Liemers en Doesburg

Omschrijving	Regionale voorziening voor het beheren van de archiefbescheiden.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Zevenaar
Partijen	Gemeenten Doesburg, Zevenaar, Duiven en Westervoort
Openbaar belang en doel	Het Streekarchivariaat heeft als doel het beheren van de archiefbescheiden van de deelnemende gemeenten conform de Archiefwet 1995.
Bestuurlijk belang	Deelname Algemeen Bestuur.
Aandeel in %	48
	Vanuit het bestuur is de wens uitgesproken om de aansluiting op het e-depot van het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers (ECAL) te gaan realiseren. Aan een extern adviesbureau is opdracht gegeven om een plan van aanpak op te stellen waarin de stappen worden beschreven die (per deelnemende partij/gemeente) genomen moeten worden om aansluiting op het e-depot mogelijk te maken.
Prestaties	Het bedrag dat de deelnemende gemeenten over 2021 moeten bijbetalen bedraagt in totaal € 6.306.
Website	Website Streekarchivariaat

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Bijdrage gemeente	153	134	133
Resultaat partij	-1		-1
Eigen vermogen	2		2
Vreemd vermogen	74		95

Toelichting

Risico's: Eventuele tekorten worden verhaald op de deelnemende gemeenten. De financiële omvang van de regeling is echter relatief klein en het risico wordt daarom gering geschat. Een recente risico-analyse van mogelijke risico's van het Streekarchivariaat heeft dit bevestigd.

Programma: 0. Bestuur en ondersteuning

Veiligheids- en Gezondheidsregio Midden-Gelderland (VGGM)

Omschrijving	Samenwerking op het gebied van de regionale brandweertaken, ambulancevoorziening, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen en collectieve preventieve gezondheidszorg ter realisering van deskundigheidsversterking en capaciteitsvergroting.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	Gemeente Arnhem, Barneveld, Doesburg, Duiven, Ede, Lingewaard, Nijkerk, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Scherpenzeel, Wageningen, Westervoort, Zevenaar.
Beleidskaders	- Beleidsplan veiligheidsregio 2020-2023
Openbaar belang en doel	De VGGM behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van brandweer, regionale ambulancevoorziening en GGD voor de vijftien gemeenten in de regio Gelderland-Midden.
Bestuurlijk belang	Deelname aan algemeen bestuur door burgemeester en in commissie volksgezondheid door portefeuillehouder.
Aandeel in %	6,45

	2021 heeft voor een belangrijk deel in het teken van de COVID-19 bestrijding gestaan. De projectorganisatie is gegroeid van zo'n 400 medewerkers naar 800 medewerkers. Op piekmomenten waren bijna 2.000 medewerkers actief. Deze medewerkers waren volop bezig met testen, traceren, vaccineren en voorlichten. Direct of indirect is de gehele VGGM-organisatie geconfronteerd met de gevolgen. Financieel gezien leidt dit tot substantiële meerkosten. Daarnaast zijn minder activiteiten uitgevoerd, waardoor minder inkomsten zijn gerealiseerd. Deze meerkosten en minderopbrengsten zijn vergoed door VWS, het RIVM of opgevangen binnen eigen (niet uitgenutte) budgetten. Op 1 januari 2021 is de 24/7 dienst voor Ede Stad gestart en zijn werkzaamheden binnen de beroepsposten in Arnhem en Ede verder geüniformeerd.
Prestaties	Het jaar 2021 is afgesloten met een positief saldo van € 1,7 miljoen, welke met name door minder activiteiten als gevolg van COVID-19 binnen het programma Brandweerzorg is gerealiseerd.
Website	Website VGGM

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Bijdrage gemeente	3.776	3.731	3.762
Resultaat partij	3.112		1.730
Eigen vermogen	10.043		9.615
Vreemd vermogen	49.565		49.663

Toelichting

Risico's

VGGM heeft het risicomanagement op orde. Aan de hand van de zogenaamde 'kans x effect'-methode wordt jaarlijks een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke risico's en een kwantificering daarvan. VGGM vindt het eigen weerstandsvermogen op basis van deze inschatting voldoende om de risico's af te dekken.
De bijdrage van Zevenaar aan VGGM bestaat uit de bijdragen voor brandweer, Bevolkingszorg, GGD, JGZ en RVP volgens de vastgestelde begroting van VGGM, aangevuld met maatwerk voor JGZ.

Programma 1. Veiligheid

Alliander N.V.

Omschrijving	Alliander N.V. is een nutsbedrijf dat voortgekomen is uit Nuon en zorgt voor de levering van energie. Het bedrijf telt 5,7 miljoen klantaansluitingen.
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	De grootste aandeelhouders van Alliander zijn de provincies Gelderland, Friesland en Noord-Holland en de gemeente Amsterdam. Deze aandeelhouders bezitten gezamenlijk ongeveer 76% van de aandelen. De overige aandeelhouders, die elk minder dan 3% van de aandelen bezitten, zijn 72 kleinere gemeenten en de provincie Flevoland.
Openbaar belang en doel	De primaire taak van Alliander is het onderhouden en beheren van de elektriciteits- en gas(distributie)netten in het verzorgingsgebied. Deze taken zijn wettelijk bepaald omdat de maatschappij sterk afhankelijk is van een betrouwbare aanvoer van (duurzame) energie.
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft recht op deelneming aan de beraadslagingen en stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente is lid van het platform Nuval. Het platform ondersteunt de gemeenten uit Flevoland en Gelderland bij de invulling van het aandeelhouderschap in Alliander.

Aandeel in %	0,45
	In het Klimaatakkoord is afgesproken dat uiterlijk in 2030 zo'n 1,5 miljoen bestaande woningen in Nederland aardgasvrij zijn. De overheid heeft besloten dat Nederland in 2050 helemaal aardgasvrij is. Als netbeheerder speelt Alliander een cruciale rol in deze omschakeling. Aandeelhouders hebben in december 2021 een obligatielening van € 600 miljoen beschikbaar gesteld. Deze kapitaalversterking is noodzakelijk vanwege alle investeringen in duurzaamheid en de energietransitie. Voor Zevenaar betekent dit een lening van afgerond € 3 mln.
Prestaties	Het voorstel is om in 2022 over het boekjaar 2021 in totaal € 102 miljoen dividend uit te keren (€ 93,8 miljoen over 2020). Dit komt overeen met 45% van het resultaat na belastingen, exclusief bijzondere posten na belastingen die niet hebben geleid tot kasstromen. De uitkering per aandeel over 2021 is ongeveer € 0,75 (€ 0,69 over 2020).
Website	Website Alliander

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Bijdrage gemeente	0	0	0
Resultaat partij	224.000		242.000
Eigen vermogen	4.328.000		4.470.000
Vreemd vermogen	5.094.000		5.730.000

Toelichting	
Risico's	Het financieel risico is verlies van maximaal de nominale waarde van de aandelenportefeuille en het begrote bedrag aan dividend in onze begroting. Wij passen de raming van dividend indien nodig aan op de bijgestelde verwachting. In de begroting is de raming van het dividend structureel € 0,80 per aandeel. In de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen is dit risico meegenomen.
Programma	0. Bestuur en ondersteuning

Ataro B.V.

Omschrijving	Zevenaar heeft in 2015 het sport- en accommodatiebeleid geprofessionaliseerd en ondergebracht in het gemeentelijk sportbedrijf Ataro.
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Zevenaar
Partijen	Zevenaar is enig aandeelhouder
Openbaar belang en doel	Ataro heeft als doel het beheren en exploiteren van maatschappelijk vastgoed.
Bestuurlijk belang	De rol van gemeentelijk aandeelhouder in Ataro wordt uitgeoefend door de wethouder van Dellen.
Aandeel in %	100
Prestaties	
Website	Website Ataro

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Bijdrage gemeente	1.406	1.616	
Resultaat partij	-113		
Eigen vermogen	290		
Vreemd vermogen	1.178		
Toelichting			
Risico's			
Programma	5. Sport, cultuur en recreatie		

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	
Omschrijving	De Bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen voor maatschappelijk belang.
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Den Haag
Partijen	Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap.
Openbaar belang en doel	De B.N.G. is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank financiert sinds 1914 de publieke sector. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Bestuurlijk belang	Stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA).
Aandeel in %	0,02
	In 2020 heeft BNG Bank haar strategie aangescherpt. Op basis van haar visie 'gedreven door maatschappelijke impact' kiest de bank ervoor om zich exclusief te richten op de publieke sector. Daarbij ligt de focus op vier Sustainable Development Goals (SDG's) waarmee de bank samen met publieke klanten het verschil wil maken: ▪ goede gezondheid en welzijn ▪ kwaliteitsonderwijs ▪ betaalbare duurzame energie ▪ duurzame steden en gemeenschappen
Prestaties	BNG is erin geslaagd met gunstige leningen te voorzien in meer dan de helft van de kredietvraag in het publieke domein. Hiermee bestendigen zij de positie als marktleider. Over het verslagjaar 2021 heeft BNG Bank een nettowinst gerealiseerd van € 236 miljoen, een 7%-stijging ten opzichte van 2020 (221 miljoen). Belangrijke oorzaak van de stijging is het positieve resultaat financiële transacties als gevolg van marktwaardeveranderingen. BNG Bank stelt een dividenduitkering over 2021 voor van € 127 miljoen (€ 2,28 per aandeel). Dit is 60% van de nettowinst die overblijft na aftrek van de uitkering aanhouders van hybride kapitaal.
Website	Website BNG

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Bijdrage gemeente	0	0	0
Resultaat partij	221.000		236.000
Eigen vermogen	5.097.000		5.062.000
Vreemd vermogen	155.262.000		143.995.000

Toelichting	
Risico's	Het financieel risico is verlies van maximaal de nominale waarde van de aandelenportefeuille en het begrote bedrag aan dividend in onze begroting.
Programma	0. Bestuur en ondersteuning

Leisurelands B.V.	
Omschrijving	Leisurelands BV is een recreatiebedrijf met 20 openbare recreatiegebieden. Hiervan is één gebied gelegen in Zevenaar, namelijk: Rhederlaag.
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	Gemeenten Apeldoorn, Barneveld, Berg en Dal, Beuningen, Brummen, Ede, Elburg, Epe, Ermelo, Hattem, Heerde, Nijmegen, Nunspeet, Putten, Renkum, Rozendaal, Voorst, Wijchen en Zevenaar.
Beleidskaders	In 2020 is de structuurvisie voor Rivierklimaatpark vastgesteld. Deze vormt nu de kaders voor toekomstig beleid.
Openbaar belang en doel	Het doel is het publiekstoegankelijk houden van recreatievoorzieningen en -plassen. Het recreatiegebied Rhederlaag is ondergebracht in Leisurelands BV. Bij het deelnemen aan een verbonden partij staat de vraag centraal of dit de meest geëigende vorm is om de doelstelling van de gemeente (het publieke belang) te realiseren. De gemeente ziet de instandhouding van recreatieplassen als een publiek belang. Het aandeelhouderschap in Leisurelands BV is een middel om invloed te houden op het realiseren van en het laagdrempelig toegankelijk houden van recreatieplassen in Zevenaar en omgeving.
Bestuurlijk belang	Via stemrecht bij de algemene aandeelhoudersvergadering
Aandeel in %	3,45
	In de ingezette maatschappelijke koers is veel oog voor de belangen van inwoners van de omgeving waarin Leisurelands actief is. De samenwerking die Leisurelands zoekt met betrokken overheden op het gebied van recreatie, energietransitie, zwemwaterveiligheid en waterhuishouding maakt dat het beleid van Leisurelands aansluit bij de ambities en wensen van lokale overheden. Door het bezoek gratis en laagdrempelig te houden zijn de inwoners verzekerd van hoogkwalitatieve recreatiegebieden. Leisurelands heeft een consultatie gedaan met betrekking tot de verlenging van de aandeelhoudersovereenkomst in de huidige vorm. De resultaten hiervan leiden naar verwachting tot een voortzetting van de samenwerking met nagenoeg alle betrokken partijen. De aandeelhoudersovereenkomst zal dan onder dezelfde voorwaarden voortgezet worden met 5 jaar en zal doorlopen tot 31 december 2026.
Prestaties	Het bedrijfsresultaat kwam in 2021 uit op € 1.575.000 Dat is een afname ten opzichte van 2020, grotendeels te verklaren door meer verkopen van onroerende zaken in 2020 dan in 2021. Ondanks het matige zomerweer verwelkomde Leisurelands in 2021 toch 3,6 miljoen strandbezoekers. In 2020 waren dit er nog 4 miljoen. Een opsteker is dat Leisurelands meer gasten mocht ontvangen in de traditioneel rustigere maanden. Dit zien zij als een bevestiging om bezoek jaarrond te stimuleren. Recreatiegebied Rhederlaag staat met de bezoekersaantallen in de top van beste bezochte gebieden.
Website	Website Leisurelands

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Bijdrage gemeente	0	0	0
Resultaat partij	4.212		3.909
Eigen vermogen	73.105		79.651
Vreemd vermogen	15.288		15.651
Toelichting			
Risico's	Gezien het geringe belang van de gemeente hierin is het risico bijzonder klein. Het financieel risico is verlies van maximaal de nominale waarde van de aandelenportefeuille. Leisurelands keert tot op heden geen dividend uit.		
Programma	5. Sport, cultuur en recreatie		

Vitens N.V.	
Omschrijving	Vitens wint, zuivert en levert drinkwater en zorgt voor de instandhouding van het leidingnetwerk.
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Utrecht
Partijen	De aandelen van Vitens N.V. zijn in handen van 110 aandeelhouders waaronder de provincie Friesland, provincie Gelderland, provincie Overijssel provincie Flevoland en provincie Utrecht en het merendeel van de in deze provincies liggende gemeenten.
Openbaar belang en doel	Waarborgen van de kwaliteit en levering van drinkwater.
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft recht op deelneming aan de beraadslagingen en stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente is lid van het platform Nuval. Het platform ondersteunt de gemeenten uit Flevoland en Gelderland bij de invulling van het aandeelhouderschap in Vitens.
Aandeel in %	0,60
Prestaties	De waterkwaliteit is op peil gebleven en valt binnen de wettelijk gestelde normen. Dit terwijl de kwaliteit van de bronnen waaruit Vitens water wint achteruit is gegaan, waardoor meer inzet op zuivering is benodigd. Het rapportcijfer van klanten is in 2021 met een 8,3 stabiel gebleven ten opzichte van voorgaande jaren (2020 en 2019 eveneens 8,3). Zoals ook in het najaar van 2021 weer aangekondigd, stelt Vitens voor om geen dividend over het nettoresultaat (€ 19,4 miljoen) over boekjaar 2021 aan haar aandeelhouders uit te keren. Ultimo 2021 bedraagt de solvabiliteit 30,2% (2020: 29,4%). Hiermee voldoet Vitens wel aan haar ondergrens van minimaal 30% maar niet aan haar continuïteitsdoelstelling van 35% zoals vastgelegd in haar financieel beleid.
Website	Website Vitens

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Bijdrage gemeente	0	0	0
Resultaat partij	23.900		19.400
Eigen vermogen	557.100		600.300
Vreemd vermogen	1.340.100		1.387.800
Toelichting	De gemeente Zevenaar bezit 34.717 gewone aandelen.		

Risico's	Het financieel risico is verlies van maximaal de nominale waarde van de aandelenportefeuille en het begrote bedrag aan dividend in onze begroting. Voor de komende jaren is de verwachting dat Vitens geen dividend zal uitkeren als gevolg van de lage vastgestelde WACC voor 2021 en de verwachte lage WACC voor de jaren daarna bij ongewijzigd beleid. De financiële ratio's van de onderneming staan onder druk door verplichte verlaging van het toegestane bedrijfsresultaat en het hogere investeringsniveau. De WACC zijn de gewogen gemiddelde kosten van het vermogen van het bedrijf.
Programma	0. Bestuur en ondersteuning

GRONDBELEID

Inleiding
Overeenkomstig artikel 9, lid 2 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) dient een paragraaf Grondbeleid deel uit te maken van de programmabegroting en het jaarverslag. Transparantie over het grondbeleid voor u is om twee redenen van belang. In de eerste plaats vanwege het financiële belang en de risico's en in de tweede plaats vanwege de relatie met de doelstellingen zoals aangegeven in de programma's.

Beleid
Een nieuw grondbeleid
Het gemeentelijke grondbeleid is vastgelegd in de Nota Grondbeleid gemeente Zevenaar die op 7 juli 2021 door uw raad is vastgesteld. Deze nota is ondersteunend aan de diverse beleidsdoelstellingen van onze gemeente. Deze sluit aan op de diverse beleidsdocumenten, onder meer zoals hieronder genoemd, maar ook op het beleid op het gebied van de energietransitie, duurzaamheid en economie. We kiezen in het nieuwe grondbeleid voor een situationeel grondbeleid wat betekent dat we onze rol per project of locatie op basis van een afwegingskader bepalen. Hierbij wordt gekozen tussen een faciliterende of actieve houding. Aan de hand van de thema's in de nota beoordelen we in hoeverre we een initiatief belangrijk vinden en welke rol we daarin als gemeente willen spelen.
Actuele vraagstukken vragen om een andere invulling van het grondbeleid. Zevenaar staat voor enorme opgaven. In het fysieke domein gaat het om transformatie van bestaande bouw, nieuwbouw, klimaatadaptatie, duurzaamheid en de energietransitie. Daarnaast streven we naar verbetering van de economische vitaliteit, leefbaarheid, gezondheid en passende huisvesting. Op basis van deze thema's wegen we af hoe we onze rol bepalen. Hierbij spelen de financiële aspecten uiteraard ook een rol. De afweging vindt altijd gefundeerd plaats.

In de collegevergadering van 16 maart 2021 is de grondprijsbrief 2021 vastgesteld. Door middel van de Raadsinformatiebrief 2021-024 bent u hierover op de hoogte gebracht en hebt u kennis kunnen nemen van de inhoud ervan. Jaarlijks wordt de grondprijsbrief geactualiseerd en het nieuwe grondprijsbeleid voor 2022 is op 18 januari 2022 vastgesteld.

Omgevingsvisie
Ten behoeve van de nog op stellen Omgevingsvisie gemeente Zevenaar heeft u in de raadsvergadering van 29 september 2021 een koersdocument vastgesteld. Dit koersdocument geeft richting om gesprekken met de samenleving aan te gaan. De Omgevingsvisie is een strategische, integrale lange termijnvisie (2040) voor de fysieke leefomgeving. Zoals in het koersdocument aangegeven is het de bedoeling dat de Omgevingsvisie uiterlijk begin 2023 gereed is.

Beleidskaders
Nota grondbeleid gemeente Zevenaar 2021
Grondprijsbrief gemeente Zevenaar 2021
Woonvisie Gemeente Zevenaar 2015-2025
Woonvisie Gelders Eiland 2018
Regionale Woondeal 2020
Regionaal Programma Werklocaties (RPW)

Ontwikkelingen
De coronacrisis heeft geen invloed gehad op de grondexploitaties, wel op het inflatiecijfer aldus het Centraal Planbureau (CPB). Op dit moment spelen er andere zorgen welke verband houden met de Russische inval in Oekraïne. Dit is merkbaar door met name de hoge energieprijzen. Andere mogelijke effecten - op handel, financiële markten en (via vertrouwenseffecten) op investeringen en consumptie- zijn op dit moment beperkt. Het CPB raamt in haar persbericht van 9 maart 2022 een inflatie van 5,2% in 2022 maar merkt ook een gevoeligheid op dit cijfer welke sterk afhankelijk is van de energieprijzen op de langere termijn.

Regionaal Programma Werklocaties
Het Regionaal Programma Werklocaties regio Arnhem-Nijmegen (RPW) vormt de kaders voor het regionaal beleid ten aanzien van regionale bedrijventerreinen, kantoren en detailhandel. Hierin zijn onder meer afspraken vastgelegd als het gaat om:
· Een duurzame ruimtelijke invulling van de werklocaties in de regio Arnhem-Nijmegen in het kader van de Groene Metropoolregio;
. De verdeling van de ontwikkelruimte voor bedrijventerreinen, waaronder die voor XXL-logistiek;
· Het medio 2022 uitvoeren van een monitor van het RPW 2021-2024.

In het kader van bovenstaande heeft de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen op 17 juni 2021 onze aanvraag voor nieuwe ontwikkelruimte goedgekeurd. Gemeente Zevenaar kan daardoor beginnen met de ontwikkeling van 7PoortII waarbij het gaat om 11,6 hectare in de eerste fase. Een eventuele 2e tranche wordt in 2022 toegewezen op basis van de uitkomst van de genoemde monitoring.
De voorbereiding voor de ontwikkeling van 7PoortII is in het 2e halfjaar 2021 verder opgepakt door te starten met een plan van aanpak. Dit proces loopt in het 1e kwartaal van 2022 nog door. Aan de hand hiervan worden de vervolgstappen, de planning en het benodigde budget in beeld gebracht voor de volgende fase. Deze fase zal onder meer inhouden: het verder uitwerken van de vormen van ontwikkeling, de uit te voeren onderzoeken, het voorbereiden en opstellen van een bestemmingsplan (met mogelijk een Milieu Effect Rapportage) en het opstellen van een door de raad vast te stellen grondexploitatie. Om ten aanzien van de ontwikkeling regie te kunnen (blijven) houden, hebben wij op 25 mei 2021 -op basis van de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg)- voorkeursrecht gevestigd op de eigendommen, behorende bij zowel de 1e als 2e tranche van beoogd 7PoortII. Dit besluit is door uw raad bekrachtigd in de raadsvergadering van 8 juli 2021.

Project ViA15
De Raad van State (RvS) heeft in het kader van het Tracébesluit A12/A15 op 20 januari 2021 een tussenuitspraak gedaan over de beroepen die hiertegen waren ingediend. Men heeft de minister van Infrastructuur en Waterstaat gevraagd om de stikstofgevolgen van het Tracébesluit beter te motiveren. Ook vroeg de RvS om een nadere onderbouwing van de verwachte voordelen van een faunapassage en amfibietunnel in het tracé.
Het ministerie heeft hieraan gevolg gegeven wat heeft geleid tot het Tracébesluit ViA15 2021. Tegen dit besluit kon tot en met 26 oktober 2021 beroep worden aangetekend. Er is door 4 partijen beroep ingesteld. Daarnaast hebben de resterende partijen, van wie het beroep tegen het eerdere Tracébesluit nog open staat, een reactie kunnen geven op het nieuwe Tracébesluit.
Naar aanleiding van deze beroepen en reacties zal verweer worden gevoerd. De Raad van State gaat daarna alle ingediende beroepen beoordelen. Mogelijk komt er een zitting waarin de indieners van beroepen en de minister van IenW hun standpunt kunnen toelichten. Het is nog niet duidelijk wanneer een eventuele zitting zal plaatsvinden of wanneer de Raad van State een definitieve uitspraak doet over project ViA15 .

BOUWGRONDEXPLOITATIE (WONINGBOUW EN BEDRIJVENTERREINEN)

<u>7Poort:</u>
In 2021 is een 3-tal kavels uitgegeven met een totale grootte van 0,91 hectare. In de vigerende grondexploitatie van 1 januari 2021 hielden we nog rekening met een totale levering op 7Poort van 7,7 hectare. Door middel van de Raadsinformatiebrief van 10 augustus (2021-067) bent u hiervan op de hoogte gebracht. In vergelijk met de bijgestelde planning in de genoemde RIB (2,02 hectare) zijn de werkelijke leveringen met 1,12 hectare achtergebleven. Er was immers ook rekening gehouden met de uitgifte voor het toekomstige

aanbiedstation. De levering daarvan is in 2021 echter niet tot stand gekomen. De koopovereenkomst hiervoor is op 12 januari 2022 ondertekend en de levering zal naar verwachting nog in het 1e kwartaal 2022 plaatsvinden.

Spoorallee:
De levering van de kavels ten behoeve van de outletontwikkeling was in de vigerende grondexploitatie voorzien voor 2021. Door de coronacrisis bleek het lastig om met een aantal partijen/winkelketens huurovereenkomsten te sluiten. Ook de definitieve en onherroepelijke aansluiting van BusinessPark 7Poort op de A12, als onderdeel van het tracébesluit in het kader van de doortrekking A15/verbreding A12 blijft een vertragende factor in de ontwikkeling.
Dit verdere uitstel van de levering van de kavels is niet in strijd met de afspraken en voorwaarden zoals vastgelegd in de in 2017 gesloten koop- en realisatieovereenkomst tussen de Ontwikkelingscombinatie FOZ B.V. en de gemeente Zevenaar.

Landeweer:
Voor het noordelijke deel zijn de verwachtingen gematigd positief. Ten behoeve van de uitbreiding van een bestaand bedrijf is in 2021 een kavel van 687 m² geleverd. De gronden op Landeweer Zuid (17.000 m²) zijn in 2020 uit de grondexploitatie genomen en zijn overgeheveld naar de zgn. materiële vaste activa in de gemeentelijke boekhouding. Overigens betekent dit niet dat de locatie buiten beeld raakt. Er is inmiddels enige interesse voor diverse invullingen. Een visie op dit gebied wordt in de eerste helft van 2022 afgerond en afhankelijk hiervan wordt er rekening mee gehouden dat er in het 2e halfjaar 2022 tot uitgifte wordt overgegaan en/of wordt een eventuele planologische procedure voorbereid.

Zevenaar Oost - Wonen
De ontwikkeling van Groot Holthuizen in 2021 stond voor een groot deel in het teken van de verdere uitwerking van de deelgrondexploitatie De Holtkamp en het (verder) woonrijp maken van de inmiddels bebouwde gebieden. In 2021 zijn er in totaal 31 kavels geleverd welke allen gelegen zijn in De Stede. In dat plangebied zijn nog 7 vrije kavels te koop/te leveren. In de Tol is ook nog sprake van 1 onverkochte kavel.

Voor De Holtkamp is het bestek voor het bouwrijp maken uitgewerkt waarvoor een aanbesteding heeft plaatsgevonden. In december heeft dat geleid tot de gunning aan een aannemer. Deze kan in het 2e kwartaal 2022 daadwerkelijk gaan bouwrijp maken. De bedoeling is dat het plangebied in de loop van het 4e kwartaal 2022 geheel bouwrijp is.

Parallel aan de genoemde voorbereidingen zijn er twee uitvragen de markt op gegaan voor de ontwikkeling van in totaal ruim 70 woningen. In De Holtkamp is nu ruimte voor 126 woningen waarvan 33 stuks in de sociale huur, 50 vrije sector (waarvan 10 in het betaalbare segment) en 24 kavels op "het erf" waar ruimte is voor nog eens een programma voor betaalbare woningen. Dit heeft geleid tot de keuze van 2 ontwikkelaars. Met deze ontwikkelaars worden de afspraken in het 2e kwartaal 2022 vormgegeven in koop-/realisatieovereenkomsten. We verwachten dat e.e.a. medio 2023 leidt tot een start bouw van de woningen.

Voor zelfbouwers is er daarnaast aanbod van 23 vrije kavels welke hoofdzakelijk in De Holtkamp liggen. De verkoop daarvan wordt vanaf medio 2022 gestart.

Middag Oost & Zwanenwaay

Met betrekking tot de ontwikkeling van de Middag Oost is de bouw van 17 woningen (waarvan de grond in 2020 is geleverd) van ontwikkelaar Zegers van fase 2 gereed. Daarnaast zijn er in 2021 ook 2 vrije kavels geleverd.

Op dit moment zijn er nog 2 vrije kavels beschikbaar. In het najaar van 2021 heeft een uitvraag plaatsgevonden voor de ontwikkeling van de 3e fase van de Middag Oost. Hier is ruimte voor een programma van ruim 40 woningen realiseren waarvan de helft in het betaalbare koopsegment en sociale huur ligt. De andere helft betreft een programma in het duurdere segment. Deze uitvraag zal in het 2e kwartaal 2022 ook leiden tot een koop-/realisatieovereenkomst.

Aan de Zwanenwaay is de afgelopen tijd nog geen prioriteit gegeven, gelet op de ontwikkelingen op Middag Oost en de beschikbare ambtelijke capaciteit.

In de tabel bij het onderdeel "realisatie" gaan we uit van een kaveluitgifte op de Zwanenwaay vanaf 2023.

REALISATIE

In onderstaande tabel presenteren wij de gerealiseerde grondverkopen in het jaar 2021 en een prognose voor de komende vier jaren. Ter vergelijking is de realisatie van de jaren 2019 en 2020 eveneens opgenomen. De geprognosticeerde afzet voor de komende jaren is verwerkt in de herziening van de grondexploitaties per 01-01-2022 welke, samen met andere parameters, de basis vormt voor de verwachte resultaten (zie verderop in deze paragraaf).

Aantallen/hectares kavels wonen en bedrijven (realisatie en prognose)

Naam complex	Jaren						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedrijven (in ha.)							
Zevenaar Oost - 7Poort en Landeweer	20,45	3,38	0,91	3,17	9,82	0,21	0,00
Zevenaar Oost - Spoorallee/FOZ	0,00	0,00	0,00	6,59	1,50	0,81	0,81
Mercurion	0,00	0,00	0,00	0,00	0,31	0,51	0,00
Totaal Bedrijven	**20,45**	**3,38**	**0,91**	**9,76**	**11,63**	**1,53**	**0,81**
Wonen (in aantallen kavels/woningen)							
Groot Holthuizen	67,00	135,00	31,00	0,00	67,00	67,00	0,00
Middag Oost & Zwanenwaay	5,00	19,00	2,00	0,00	3,00	1,00	0,00
Totaal Wonen	**72,00**	**154,00**	**33,00**	**0,00**	**70,00**	**68,00**	**1,00**

Conform de door het college vastgestelde uitgangspunten voor de herziening van de grondexploitaties per 1 januari 2022 wordt er vanuit gegaan dat levering van de gronden ten behoeve van de FOZ in 2022 plaatsvindt. In verband met de beroepszaak bij de Raad van State rond het Tracébesluit A12/A15 wordt een deel van de gronduitgifte van de andere - nog resterende percelen- voorzien in 2022 en 2023.

De uitgifte van woningbouwkavels was in 2021 beduidend lager (33 stuks) dan de realisatie van een jaar eerder. Dit komt doordat we op dit moment zowel in Groot Holthuizen als in de Middag Oost nagenoeg uitverkocht zijn. In het deelgebied De Stede van Groot Holthuizen is nog een aantal vrije kavels te koop. In het 1e kwartaal 2022 is hiervoor een uitgifteprocedure gestart, samen met de verkoop van vrije kavels van De Holtkamp. Deze uitgifteprocedure geeft uitvoering aan het arrest van de Hoge Raad van 26 november 2021 (ECLI:NL:HR: 2021:1778). De Holtkamp
is naar verwachting in de loop van het 4e kwartaal 2022 bouwrijp. Daarom wordt pas uitgegaan van een eerste gronduitgifte in 2023. Voorzichtigheidshalve geldt dat ook voor de resterende kavels in De Stede welke verband houdt met de genoemde uitgifteprocedure waar vertraging in is opgetreden.

Voor de 3e fase op de Middag Oost (capaciteit ca. 45 kavels) zijn we momenteel bezig met een uitvraag aan ontwikkelaars. Ten tijde van het schrijven van voorliggend document kon deze nog niet concreet worden gemaakt. Dit geldt ook voor de civieltechnische investeringen welke dan moeten worden gemaakt. Daarom zijn de aantallen van deze fase nog niet verwerkt in bovenstaande tabel, noch in de grondexploitatie.

PROGNOSE TE VERWACHTEN RESULTATEN

In BBV artikel 16 lid c is opgenomen dat de paragraaf grondbeleid een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie moet bevatten. Wanneer deze prognose is samengesteld uit positieve en negatieve grondexploitaties, dan is het van belang dat de verwachte resultaten voor alle grondexploitaties op dezelfde wijze worden berekend. Dit gebeurt op basis van de "netto contante waarde" methode. De voorschriften zeggen ook dat de resultaten op eindwaarde dienen te worden gepresenteerd waarbij tevens wordt aangegeven wat de verwachte einddatum van de exploitatie is.
Ten aanzien van de grondexploitaties van onze gemeente kan worden gesteld dat er sprake is van een mix van positieve en negatieve grondexploitaties. Aangezien de afzonderlijke grondexploitaties een verschillende einddatum kennen, zijn de resultaten per datum 1 januari 2022 contant gemaakt. Hierdoor worden de resultaten onderling goed vergelijkbaar.

De geprognosticeerde resultaten van de gemeentelijke grondexploitaties zijn herzien per 1 januari 2022. Vervolgens hebben wij deze verwerkt in de Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2021 welke ter vaststelling voorligt in de raadsvergadering van 6 juli 2022. De financiële effecten zijn verwerkt in de jaarstukken 2021.

De geprognosticeerde resultaten van de grondexploitaties luiden als volgt:

Financiële resultaten actieve grondexploitaties januari 2021 en januari 2022 (bedragen x € 1.000,-)							
Naam grondexploitatie	Eind-datum exploitatie	Resultaat eind-waarde	Resultaat herziene grex NCW per 01-01-2021	Resultaat 01-01-2021 NCW per 01-01-2022	Resultaat herziene grex NCW per 01-01-2022	Verschil	Afwijking in %
A	B	C	D	E	F	G	H
Zevenaar Oost - bedrijven	31-12-2024	13.933	12.531	12.782	12.437	-345	-2,7%
Zevenaar Oost – wonen	31-12-2025	-33.750	-32.559	-33.210	-31.465	1.745	5,3%
Totaal Zevenaar Oost	**31-12-2025**	**-19.817**	**-20.028**	**-20.428**	**-19.028**	**1.400**	**6,9%**
Middag Oost & Zwanenwaay	31-12-2029	-4.588	-4.499	-4.589	-4.251	338	7,4%
Mercurion	31-12-2025	262	255	260	242	-18	-6,9%
TOTAAL GRONDEXPLOITATIES	**31-12-2029**	**-24.143**	**-24.272**	**-24.757**	**-23.037**	**1.720**	**6,9%**

In bovenstaande tabel zijn de einddata per deelgrondexploitatie (kolom B) en de resultaten op eindwaarde (kolom C) opgenomen. Omdat eindwaarden onderling niet te vergelijken zijn vanwege de verschillende looptijden van de plannen volstaan we met een overzicht van de verschillen op Netto Contante Waarde.

In bovenstaande tabel maken we de vigerende grondexploitatie (kolom D) netto contant op de situatie per 1 januari 2022 (kolom E), alvorens tot een goede vergelijking van de cijfers te komen. Het resultaat van de grondexploitatie wordt "opgerent" met een rentepercentage van 2%, zijnde de discontovoet waarmee het resultaat netto contant wordt gemaakt. Deze opgerente cijfers vergelijken we vervolgens met het geactualiseerde resultaat per 1 januari 2022 (kolom F). Dit resulteert in een verschil per grondexploitatie (kolom G) en de afwijking in procenten (kolom H). Bij de verliesgevende exploitaties (Zevenaar Oost en Middag Oost & Zwanenwaay) heeft dit verschil een effect op het jaarrekeningresultaat 2021 tot gevolg. Bij de grondexploitatie Mercurion heeft dit verschil geen effect want een winstgevende exploitatie wordt pas verwerkt in het jaarrekeningresultaat bij afsluiting van de grex, dan wel bij tussentijdse winstnemingen.

In zijn totaliteit is er sprake van een verbetering van het resultaat van € 1.720.000 NCW per 01-01-2022. Voor wat betreft de grondexploitaties Zevenaar Oost - Bedrijven wordt in de jaarrekening in programma 3 een toelichting verstrekt op de verschillen. Voor de grondexploitaties Zevenaar Oost - Wonen en Middag Oost & Zwanenwaay is de verschillenanalyse terug te vinden in programma 8 van de programmarekening.

Omdat Zevenaar Oost één grondexploitatie is en het positieve resultaat van Zevenaar Oost - bedrijven verrekend wordt met het negatieve resultaat van Zevenaar Oost - wonen, is er een verliesvoorziening gevormd voor een totaalbedrag van € 19.028.000. Deze is terug te vinden in de toelichting op de balans.

WINST- EN VERLIESNEMING

De bovengenoemde uitkomsten worden hieronder vergeleken met de cijfers van de Meerjarenbegroting 2021-2024. Hierdoor is het effect op het rekeningresultaat zichtbaar.

Omdat de BBV-voorschriften eisen dat de grondexploitaties m.b.t. wonen en bedrijven tot verschillende taakvelden behoren, zijn de gevolgen voor "bedrijven" in de jaarrekening verantwoord binnen programma 3 (Economie) en "wonen" in programma 8 (Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing).

Bedragen x € 1.000,-

Grondexploitatie	Vrijval verlies-voorziening MJB 2021-2024	Begrote overige mutaties	Werkelijke mutatie verliesvoor-ziening	Effect rekening-resultaat
Zevenaar-Oost Wonen (progr. 8)	-	-	1.745	1.745
Zevenaar-Oost Bedrijven (progr. 3)	-	-	-345	-345
Middag-Oost & Zwanenwaay (progr. 8)	-	-	338	338
Totaal	**-**	**-**	**1.738**	**1.738**

Voor het bedrag van € 1.738.000 valt de bestaande verliesvoorziening vrij. Omdat er geen andere begrote mutaties waren komt dit bedrag ten gunste van het rekeningresultaat 2021.
Behoudens deze vrijval is er geen sprake van andere tussentijdse winstnemingen.
Aan rente is een bedrag van € 491.000 aan de verliesvoorziening over het saldo per 1-1-2021 een percentage van 2 berekend en toegevoegd aan de verliesvoorziening. Per saldo bedraagt de vrijval in 2021 afgerond 1,2 miljoen te weten € 1.738 -/- € 491.

RESERVE, VOORZIENINGEN EN RISICO'S

Eventuele winsten uit de grondexploitaties voegen wij toe aan het resultaat van het desbetreffende boekjaar waarbij de winstbestemming vervolgens wordt voorgelegd aan de raad. Een en ander is bepaald in de Nota Grondbeleid 2021.

Voor verlieslatende grondexploitaties wordt een verliesvoorziening getroffen, zoals voorgeschreven in het BBV. Voor winstgevende grondexploitaties zijn sinds 2017 gewijzigde BBV-regels van toepassing waarbij aansluiting is gezocht bij algemeen aanvaardbare methodes in het bedrijfsleven en bij fiscale regelgeving. Hierbij is -ten aanzien van tussentijdse winstneming- de zogenaamde Poc-methode van toepassing (Percentage of completion). Deze methode houdt rekening met de fase waarin de grondexploitatie, zowel wat betreft opbrengsten als de kosten, verkeert. Hiermee kan op basis van een deel (percentage) van de realisatie van een project tussentijdse winst worden toegevoegd aan de algemene middelen (voorheen werd uitsluitend winst genomen indien het project in zijn geheel gereed was). Concreet is deze methode uitsluitend op de grondexploitatie Mercurion van toepassing omdat deze als enige winstgevend is. Omdat Mercurion in 2021 geen ontwikkelingen kende is er geen sprake van een tussentijdse winstneming in dat jaar.

De stand van de verliesvoorziening grondexploitaties bedraagt per 31-12-2021 volgens voorliggende jaarrekening € 23.279.000.

Ten behoeve van de voorliggende jaarrekening hebben wij de risico's geactualiseerd. Het risicoprofiel van de grondexploitaties kent de volgende ontwikkeling:

Risicoprofiel grondexploitaties 01-09-2021 en 01-01-2022

Naam grondexploitatie	Risicoprofiel per 01-09-2021	Risicoprofiel per 01-01-2022	Verschil sept. 2021 - jan. 2022	Afwijking in %
Zevenaar Oost - bedrijven	715	642	73	10,2%
Zevenaar Oost – wonen	365	498	-133	-36,4%
Totaal Zevenaar Oost	**1.080**	**1.140**	**-60**	**-5,6%**
Middag Oost & Zwanenwaay	47	58	-11	-23,4%
Rijnark Lobith	96	96	0	0,0%
Totaal Overige grondexploitaties	**143**	**154**	**-11**	**-7,7%**
Totaal Risico's	**1.223**	**1.294**	**-71**	**-5,8%**

We zien een verslechtering van het risicoprofiel van € 71.000 waarvoor de volgende oorzaken zijn aan te wijzen:

Zevenaar Oost - Bedrijven, per saldo verbeterd door:

1. Doordat de grondprijzen in de grondexploitatie zijn geactualiseerd leidt het financiële gevolg op een verbetering van het resultaat bij de (verdere) ontwikkeling van de FOZ tot een positieve wending van het risicoprofiel.
2. De kans op en impact van een vertraging van de uitgifte van de bedrijfsgronden is echter verslechterd, door de blijvende onzekerheid rond het Tracébesluit A15/A12.
3. Het vertragingsrisico als gevolg van de coronacrisis is weggenomen.

4. Het risico van mogelijke stijging van materiaalkosten van bouw- en woonrijp maken is verhoogd in verband met de huidige economische situatie en de crisis rond Oekraïne.

Zevenaar Oost - Wonen, per saldo verslechterd door:

5. Ook in deze grondexploitatie constateren we een verhoogd risico voor stijging van materiaalkosten voor bouw- en woonrijp maken in verband met de huidige economische situatie en de crisis rond Oekraïne.
6. Voor sanering en grondafvoer zien we op dit moment grotere risico's in de grondexploitatie. Ofschoon we hiervoor budget hebben opgenomen, is het op dit moment onzeker of dit voldoende is.
7. Het vertragingsrisico als gevolg van de coronacrisis is weggenomen.
8. Het renterisico wordt opnieuw lager geschat door de huidige blijvende lage rentestanden, in combinatie met de nog relatief korte looptijd van de grondexploitatie.

Middag Oost & Zwanenwaay, per saldo verslechterd door:

9. Met name het risico voor stijging van materiaalkosten.
10. Mocht de ontwikkeling van Zwanenwaay leiden tot een andere programmering dan bestaat er een risico van lagere grondprijzen.

In de Paragraaf Weerstandsvermogen kunt u de verhouding van de grondexploitatie-risico's zien in relatie tot het gemeente brede risicoprofiel.

JAARREKENING

FINANCIËN

RESULTAAT

FINANCIEEL OVERZICHT EN TOELICHTING OP HOOFDLIJNEN

Inleiding

Resultaat

(-/- is een nadeel)

De jaarstukken 2021 sluiten met een voordelig resultaat van € 7.852.000. Het geraamde nadelige resultaat na wijziging is € 2.100.000 waarvan het verloop hieronder wordt weergegeven. Ten opzichte van de begroting na wijziging is dus sprake van een voordelig verschil van afgerond € 9.952.000.

Verloop resultaat in begroting 2021	Bedrag (x € 1.000)
Primitieve begroting 2021-2024	-4.379
Wijzigingen 2e Voortgangsrapportage (VGR) 2020	-504
Wijzigingen tot de 1e Voortgangsrapportage 2021	20
Wijzigingen door 1e Voortgangsrapportage 2021	-271
Wijzigingen tot de 2e Voortgangsrapportage 2021	1
Wijzigingen door 2e Voortgangsrapportage 2021	3.033
Totaal begrotingsresultaat na wijziging	-2.100

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	142.416	144.814	145.398	584
Lasten	146.795	146.914	137.546	9.368
Resultaat 2021	**-4.379**	**-2.100**	**7.852**	**9.952**

Toelichting op hoofdlijnen

Om de leesbaarheid te bevorderen zijn alleen de afwijkingen die budgettaire gevolgen hebben voor het resultaat van meer dan € 250.000 opgenomen.

Het totale voordeel van € 9.952.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende afwijkingen (groter dan € 250.000) ten opzichte van de ramingen waarbij is aangegeven of deze incidenteel of structureel zijn.

Omschrijving	bedrag x € 1.000	I of S
Algemene uitkering	1.787	I
Integrale Gebiedsvisie Hengelder (zie RIB 2021-100)	941	I
Fysieke bedrijfsinfrastructuur - Grondexploitatie Zevenaar-Oost Bedrijven (GREX)	-345	I
Grondexploitatie Zevenaar OostWonen (GREX)	1.745	I
Grondexploitatie Middag Oost & Zwanenwaay (GREX)	338	I
Implementatie uitvoeringsagenda burgerparticipatie	360	I
Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK)	475	I
Inkomensregelingen	929	I
Arbeidsparticipatie - Participatiebudget / Re-integratie	393	I
Maatwerkdienstverlening 18- en 18+	-315	S
Opbrengst Omgevingsvergunningen	411	I
Personeelslasten	335	I
Afschrijvingslasten	486	I

De hogere Algemene uitkering is ontstaan door de verwerking van de september- en de decembercirculaire. In deze circulaires zitten onder andere een uitkering uit het BTW-compensatiefonds, corona-compensaties, een compensatie voor de hogere kosten jeugdzorg en bijstelling van de aantallen bij diverse maatstaven.
De gemeente Zevenaar heeft ter voorbereiding op de doortrekking A15 en verbreding van de A12, de Arnhemseweg en de weg Hengelder gereconstrueerd. Deze reconstructies zijn gefinancierd door de provincie. De scope uitbreidingen (uitbreidingen gelegen buiten de projectgrens van beide reconstructies) zijn deels door RWS en deels door Zevenaar gefinancierd. De projecten zijn opgeleverd binnen de beschikbaar gestelde kredieten/subsidies, waarbij vooral de Integrale Gebiedsvisie Hengelder een positief eindresultaat laat zien. Bij de baten leverde dit een voordeel van € 941.000 op. In RIB 2021-100 kunt u een nadere toelichting vinden.
Voor de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties (GREX) heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden op basis van actuele marktontwikkelingen. Deze ontwikkelingen hebben o.a. gezorgd voor een per saldo voordeel van 1,7 miljoen.
In 2021 is sterk ingezet op de implementatie van de uitvoeringsagenda burgerparticipatie. In deze voorbereidingsfase zijn er nog relatief weinig uitgaven waardoor een voordeel van 360.000 is ontstaan.
Voor de uitvoering en de kosten van de regeling 'Tijdelijke ondersteuning Noodzakelijke Kosten' (TONK-regeling) zijn minder uitgaven gedaan dan de door het rijk, via de algemene uitkering, beschikbaar gestelde budget. Het voordeel is € 475.000.
Het voornaamste verschil op de inkomensregelingen is ontstaan door lagere uitkeringslasten als gevolg van een lagere instroom van het aantal uitkeringsgerechtigden dan aanvankelijk was geprognosticeerd bij de 2e VGR 2021. Ook zijn diverse uitgaven voor de uitvoering van het minimabeleid lager uitgevallen.
Het voordeel op Arbeidsparticipatie - Participatiebudget / Re-integratie is ontstaan door de corona-crisis en de hierbij behorende beperkende RIVM maatregelen.
De zorgkosten voor jeugd en Wmo laten een tekort zien ten opzichte van de begroting van € 1.455.000. Deze overschrijding wordt gecompenseerd door de inzet van corona middelen van € 1.140.000. Het negatieve saldo op deze taakvelden bedraagt daarmee € 315.000.
Er zijn aanzienlijk meer aanvragen voor omgevingsvergunningen binnen gekomen dan voorzien bij de 2e VGR waardoor genoemd voordeel is ontstaan.
Het saldo van personeelslasten en inhuur derden van de ambtelijke organisatie over 2021 komt in totaal uit op € 335.000 voordelig. De vacatureruimte in de salarisbudgetten is niet volledig benut voor de noodzakelijke externe inhuur.
De vertraging of versnelling van voorgenomen investeringen leidt tot afwijkingen in de afschrijvingen. De afschrijving op activa vindt plaats het jaar volgend op het volledig gereed zijn van het actief. Zo is de oplevering en ingebruikname van de Turmac Cultuurfabriek later gestart. Dit geldt ook voor enkele investeringen in wegen en het primaire onderwijs. Hierdoor is de start van het afschrijven op de investeringen uitgesteld wat tot een eenmalig voordeel op de afschrijvingslasten heeft geleid.

Resultaat na bestemming en incidentele mutaties

(bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	140.376	135.251	136.745	1.494
Lasten	145.109	138.488	129.042	9.446
Resultaat voor bestemming 2021	-4.733	-3.238	7.703	10.940
Reserve mutaties:				
Onttrekkingen	2.041	9.563	8.653	-910
Toevoegingen	1.686	8.426	8.504	-79
Saldo reserve mutaties	355	1.138	149	-988

(bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Saldo:				
Baten	142.416	144.814	145.398	584
Lasten	146.795	146.914	137.546	9.368
Resultaat na bestemming 2021	**-4.379**	**-2.100**	**7.852**	**9.952**
Incidentele mutaties				
Baten	850		9.867	
Lasten	3.449		7.996	
Structureel resultaat	**-1.780**		**5.981**	

ANALYSE PER PROGRAMMA

Inleiding

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
0. Bestuur en ondersteuning	68.433	72.195	75.651	3.456
1. Veiligheid	-3.300	-3.421	-3.442	-21
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-5.026	-4.956	-4.138	819
3. Economie	-375	-597	-904	-307
4. Onderwijs	-4.303	-4.222	-3.756	466
5. Sport, cultuur en recreatie	-7.387	-7.883	-7.625	258
6. Sociaal domein	-49.012	-49.654	-47.306	2.347
7. Volksgezondheid en milieu	-1.446	-1.492	-1.019	474
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-1.963	-2.070	390	2.460
Resultaat 2021	**-4.379**	**-2.100**	**7.852**	**9.952**

Toelichting per programma

0. Bestuur en ondersteuning

0.1 Bestuur - toevoeging pensioenvoorziening wethouders — 94.000 V I

Voor de huidige en voormalige wethouders die nog niet de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, is een voorziening gevormd. Eén van de grondslagen die gehanteerd wordt bij de berekening van het benodigd doelvermogen van de pensioenvoorziening is de rekenrente, gebaseerd op de marktrente. Op basis van nieuwe actuariële berekeningen is een lagere toevoeging aan de voorziening voldoende. Als gevolg van de gestegen rekenrente kunnen we volstaan met een lagere toevoeging om het doelvermogen op peil te houden.

0.2 Burgerzaken — 50.000 V I

In 2021 zijn er meer paspoorten/ID-kaarten en rijbewijzen verstrekt dan begroot. Dit levert een voordeel op van € 30.000. Daarnaast laat ook de legesopbrengsten van de overige documenten bij burgerzaken een voordeel zien van € 20.000.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden - Grondverkoop gemeentelijke gronden — 70.000 V I

In 2021 zijn meer gemeentelijke gronden verkocht. Denk hierbij aan stukken grond nabij Burg. Cremersplein in Pannerden en stukken grond ten behoeve van Point of Presence (POP) stations voor glasvezelaansluitingen. Dit levert een voordeel op van € 70.000.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden - Verkoop panden We hebben in 2021 een pand eerder verkocht dan gepland (2022). Dit leidt tot een voordeel van € 149.000. De aanpassing van de raming 2022 leggen wij bij de eerste voortgangsrapportage 2022 aan u voor.	149.000	V	I
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden - Verhuuropbrengsten In voorgaande jaren is een aantal panden afgestoten. Het wegvallen van de verhuuropbrengsten is echter niet bij ieder pand verwerkt in de meerjarenbegroting. Dit resulteert in een nadeel op de verhuuropbrengsten van € 25.000. In 2022 herstellen wij dit en leggen wij deze wijziging aan u voor.	-25.000	N	S
0.3 - Beheer overige gebouwen - afschrijvingen Het voordeel heeft betrekking op kapitaallasten van de Turmac Cultuurfabriek en wordt bij de analyse op de kapitaallasten verklaard.	251.000	V	I
0.4 Overhead - Gemeentehuis Op het regulier klein onderhoud van het gemeentehuis is minder uitgegeven. Dit houdt ook verband met de beperkte beschikbare capaciteit voor voorbereiding, planning en het regelen van de onderhoudswerkzaamheden. Daarnaast zijn de belastingaanslag voor de OZB en de elektriciteitskosten lager uitgevallen.	160.000	V	I
0.4 Overhead - Opbrengsten materieel Bij de aanschaf van voertuigen hebben we de oude ingeruild. Deze inruilwaarde heeft tot een voordeel van € 34.000 geleid.	34.000	V	I
0.4 Overhead - P&O We melden een voordeel van € 78.000 op verschillende budgetten van P&O; salarisadministratie, ondernemingsraad en teambuilding. Daarnaast declareerden medewerkers minder thuiswerkvoorzieningen dan waarmee rekening was gehouden.	78.000	V	I
0.4 Overhead - Personeelslasten & inhuur Binnen dit programma is op de personeelslasten inclusief inhuur een nadeel ontstaan van € 530.000. Het totale (voordelige) resultaat op personeelslasten lichten we centraal toe in de analyse van de personeelslasten.	-530.000	N	I
0.4 Overhead - I&A De bijdrage aan de RID laat een nadeel zien van € 43.000. Dit betreft onderhoud op software vanuit : ▪ de vastgestelde Informatie Beleidsprojecten (IBP), zowel afgerond als op te leveren in 2021 met een onderhoudscomponent; ▪ tussentijdse gezamenlijke projecten; ▪ software en contract convergenties; ▪ onderhoud op software ten behoeve van centraal gegevensbeheer en geo informatie. Beveiliging en Informatieveiligheid staat hoog op de prioriteitenlijst en daar is extra in geïnvesteerd. Met name hogere onderhoudskosten van applicaties die voortvloeien uit projecten en opdrachtverstrekking door de gemeenten.	-43.000	N	I
0.4 Overhead - aanschaf mobiele telefoons In het laatste kwartaal van 2021 zijn versneld nieuwe smartphones vervangen. Gelet op aanscherpingen in de dataveiligheid en de informatieveiligheid voldoen de oude toestellen niet meer.	-55.000	N	I

0.4 Overhead - Bijdrage RDL in de kosten van overhead -49.000 N I
De ontvangen bijdrage van de RDL in de kosten van overhead is in werkelijkheid lager dan begroot. Dit wordt onder meer veroorzaakt doordat de monteurs en medewerkers van groen en grijs minder uren voor de RDL hebben gewerkt. Hierdoor betaalt de RDL ook minder. We verantwoorden een nadeel van € 49.000.

0.4 Overhead - Vergunning Toezicht Handhaving 26.000 V I
Door Corona is de horeca gesloten geweest. Hierdoor is er geen extra drank & horeca inzet geweest bij commerciële en paracommerciële instellingen met betrekking tot de drank- en horecavergunningen en schenken aan minderjarigen. Een voordeel van € 17.000. Daarnaast is er als gevolg van corona een voordeel van € 9.000 op opleiding- en congreskosten. Een totaal voordeel van € 26.000.

0.4 Overhead - Ruimtelijke Ordening 78.000 V I
In 2021 is een exploitatiebijdrage ontvangen welke ingezet is ter dekking van inhuur personeel. Bij de baten een voordeel van € 50.000. Daarnaast is in 2021 alsnog een bedrag van € 28.000 ontvangen voor nota's die in 2018 als oninbaar waren aangemerkt. Een totaal voordeel van € 78.000.

0.4 Overhead - interne doorbelastingen 1.353.000 V I
Een voordelig bedrag van € 1.353.000 wordt verklaard door interne doorbelastingen naar andere programma's. De kosten van materieel veroorzaken een nadeel en de doorbelastingen van salarissen en overhead veroorzaken een voordeel. Op andere programma's in deze jaarrekening leiden de doorbelastingen ook tot verschillen. Per saldo in de jaarrekening hebben de doorbelastingen financieel geen effect.

0.5 - Treasury - rente 78.000 V I
Binnen dit programma is het rentevoordeel € 78.000. Het totale verschil lichten wij centraal toe bij het onderdeel resultaat, analyse van rente en afschrijving.

0.7 Algemene uitkering 1.787.000 V I
De algemene uitkering laat ten opzichte van de 2e voortgangsrapportage een voordeel zien van € 1.787.000. Dit betreft de verwerking van de september- en de decembercirculaire. Hieronder lichten wij de grootste verschillen toe.
Septembercirculaire:
In de septembercirculaire is in totaal € 1.014.000 aan extra inkomsten verwerkt. De grootste posten zijn de uitkering van het BTW-compensatiefonds (€ € 500.000) en hogere inkomsten door hogere aantallen van diverse maatstaven (€ 250.000). Daarnaast is coronacompensatie ontvangen voor buurt- en dorpshuizen en lokale cultuur (totaal € 130.000) en is een afrekening ontvangen voor de compensatie van tekorten in de jeugdzorg van € 130.000.
Decembercirculaire:
In de decembercirculaire is € 809.000 aan extra inkomsten verwerkt. Voor € 395.000 betreft dit coronacompensatie. Hiervan is € 174.000 een afrekening van derving van inkomsten van de gemeente over 2020. Daarnaast € 91.000 voor lokaal cultuuraanbod en € 131.000 voor continuïteit in de zorg voor Wmo en jeugd.
Naast de coronacompensatie is € 283.000 ontvangen voor taakmutaties in 2021. Het betreft o.a. jeugdhulp, diverse bedragen die samenhangen met de toeslagenaffaire en kwaliteitsborging bouw- en woningtoezicht. Tenslotte is de uitkering voor het participatiebudget met € 108.000 verhoogd.

0.61 OZB woningen - belastingopbrengst 84.000 V I
In januari 2022 is een naheffingsaanslag (nakohier) opgelegd die heeft geleid tot hogere belastingopbrengsten bij de woningen.

0.62 OZB niet-woningen - belastingopbrengst In januari 2022 is een naheffingsaanslag (nakohier) opgelegd die heeft geleid tot hogere belastingopbrengsten bij de niet-woningen.	165.000	V	I
0.63 - Parkeerbelasting We hebben een hoger bedrag aan parkeerbelasting ontvangen vanwege meer opgelegde naheffingen en een hoger aantal verstrekte parkeervergunningen.	57.000	V	I
0.64 - Belastingen overig - Hondenbelasting Er is minder opbrengst verantwoord omdat minder honden geregistreerd zijn dan begroot. Tijdens de corona-periode was geen hondencontrole mogelijk waardoor de aangiftemoraal is afgenomen. Eind 2021 is een hondencontrole uitgevoerd waarvan het effect zichtbaar wordt bij de aanslagoplegging 2022.	-36.000	N	I
0.64 - Belastingen overig - Invordering De opbrengsten van de ingevorderde bedragen zijn hoger dan geraamd. In 2021 hebben we ingestoken op meer invorderingswerkzaamheden.	31.000	V	I
0.11 Resultaat van de rekening Het verschil tussen het begrote resultaat na wijziging en het gerealiseerde resultaat komt binnen dit programma als een nadelig verschil naar voren.	-9.952.000	N	I
0.5 Treasury - dividend Ataro Volgens de regelgeving wordt de dividenduitkering in de administratie van de gemeente opgenomen in het jaar dat de jaarstukken worden vastgesteld c.q. de aandeelhouders een besluit hebben genomen over de dividenduitkering. De jaarcijfers van Ataro over 2021 zijn gereed en worden in 2022 vastgesteld. Het besluit over het uitkeren van dividend wordt in 2022 genomen en verantwoord. Door de opgenomen raming ontstaat er een nadeel € 220.000.	-220.000	N	I
0.8 - overige baten en lasten Als onderdeel van de bezuinigingen 2020-2023 heeft de raad besloten in 2022 € 350.000 en vanaf 2023 structureel € 500.000 in de interne bedrijfsvoering te gaan besparen. Vooruitlopend op de maatregelen in 2022 hebben we reeds vroegtijdig in 2021 een aantal maatregelen doorgevoerd welke in een voordeel resulteren van € 103.000.	103.000	V	I
0.10 mutaties reserves De lagere onttrekking aan de algemene reserve heeft een nadelig effect op de exploitatie van € 185.000. In 2019 is besloten een bezuiniging door te voeren op de budgetten voor de invoering van de Omgevingswet. Naast de lagere kosten op het budget van de Omgevingswet heeft dit ook een lagere onttrekking aan de algemene reserve tot gevolg.	-185.000	N	I
Overige verschillen - In Programma 0 zijn naast de hierboven omschreven afwijkingen enkele kleine verschillen ontstaan welke niet nader toegelicht worden.	-49.000	N	I

1. Veiligheid

1.1 Crisisbeheersing en brandweer - Preventieve maatregelen 61.000 V S
Vanwege het project 7Poort zijn in 2020 een aantal externe partijen aangesloten op de Centrale Blusvoorziening. Voor deze aansluiting betalen ze een vergoeding. In 2021 zijn de contracten hier, met terugwerkende kracht, voor opgesteld. De vergoeding is in 2021 dan ook deels met terugwerkende kracht in rekening gebracht. Dit verklaart deels de hogere opbrengsten. Daarnaast is de aansluitbijdrage nog niet volledig verwerkt in de begroting. Dit leggen wij, gecombineerd met de groot onderhoudskosten, in 2022 aan u voor.

1.2 Openbare orde en veiligheid - Opstellen en handhaven APV -58.000 N I
De Wet op de lijkbezorging gaat ervan uit dat de nabestaanden zorgdragen voor de uitvaart. Zijn er geen nabestaanden, dan regelt de gemeente de uitvaart. In 2021 zijn er meer uitvaarten geweest waarvoor de gemeente de uitvaart moest regelen. Een nadeel van € 12.000.
De gemeente is verantwoordelijk voor de opvang en verzorging van zwerfdieren binnen de gemeente. In 2021 zijn er meer dieren opgevangen dan verwacht. Een nadeel van € 32.000.
Om de boa's efficiënter in te zetten maken ze gebruik van het systeem Sigmax en zijn ze voorzien van handheld en mobiele printers. Het gebruik hiervan geeft tijdwinst bij het opvragen van kentekengegevens, het opleggen van boetes en het vastleggen van waarschuwingen. Vanaf 1 juli 2021 zijn de parkeercontroleurs in dienst gekomen. Voor het uitschrijven van de parkeerboetes zijn er modules aangeschaft van Sigmax. Nu maken alle boa's gebruiken van dezelfde applicatie. Deze kosten waren niet begroot. Een nadeel van € 14.000.
Per saldo een totaal nadeel van € 58.000

1.2 Openbare orde en veiligheid - Opstellen en handhaven APV -28.000 N I
Voor de extra inzet op de handhaving van de coronamaatregelen is een boa ingehuurd. Door het voortduren van de maatregelen is een nadeel ontstaan van € 28.000.

Overige verschillen - 4.000 V I
Programma 1 komt in de jaarrekening 2021 uit op een financieel nadeel van totaal € 21.000. Naast de hierboven omschreven afwijkingen zijn er enkele kleine verschillen welke niet nader toegelicht worden.

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

2.1 Verkeer en vervoer - Gladheidsbestrijding -58.000 N I
De oorzaak voor dit incidentele nadeel is tweeledig. Ten eerste is er een nadeel ontstaan door de extra inkoop van zout vanwege de extreme weersomstandigheden in februari 2021. Daarnaast zijn er meer tractoren ingehuurd. Dit was noodzakelijk doordat de tractoren van de werf in technische zin niet meer voldeden. Hierdoor was de inhuurbehoefte groter. Inmiddels zijn er nieuwe tractoren aangeschaft.

2.1 Verkeer en vervoer - Verkeersbeleid 284.000 V I
De activiteiten voor Verbeteren openbaar vervoer/vervoer op maat worden voor het grootste gedeelte gedekt uit een subsidie. Per saldo zijn deze in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de lasten een voordeel van € 284.000.

2.1 Verkeer en vervoer - Verkeersbeleid De gemeente Zevenaar heeft ter voorbereiding op de doortrekking A15 en verbreding van de A12, de Arnhemseweg en de weg Hengelder gereconstrueerd. Deze reconstructies zijn gefinancierd door de provincie. De scope uitbreidingen(uitbreidingen gelegen buiten de projectgrens van beide reconstructies) zijn deels door RWS en deels door Zevenaar gefinancierd. De projecten zijn opgeleverd binnen de beschikbaar gestelde kredieten/subsidies, waarbij vooral de Integrale Gebiedsvisie Hengelder een positief eindresultaat laat zien. Bij de baten een voordeel van € 941.000. (In RIB 2021-100 staat een nadere toelichting.)	941.000	V	I
2.1 Verkeer en vervoer - Verkeersbeleid De activiteiten voor Verbeteren openbaar vervoer/vervoer op maat worden voor het grootste gedeelte gedekt uit een subsidie. Per saldo zijn deze in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de baten een nadeel van € 284.000.	-284.000	N	I
2.1 Verkeer en vervoer - Wegen Op wegen is op de lasten een nadeel gerealiseerd van € 214.000. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de bijdrages die nutsbedrijven leveren voor de verhardingen. Deze ontvangsten doteren we aan de voorziening wegen, zodat we hier in de toekomst groot onderhoud aan diezelfde verhardingen voor kunnen plegen. Deze bijdrages zijn, zoals u kunt zien bij de toelichting op de baten, hoger uitgevallen, waardoor ook de dotatie aan de voorziening hoger uitvalt dan geraamd. Daarnaast wordt het verschil verklaard door een hogere doorbelasting vanuit de interne organisatie en lager uitvallende kapitaallasten.	-214.000	N	I
2.1 Verkeer en vervoer - Wegen De gemeente krijgt een vergoeding van nutsbedrijven wanneer er ten behoeve van nieuwe aanleg of schades van nutsbedrijven wegen of trottoirs aangetast worden. Deze ontvangsten doteren we aan de voorziening wegen, zodat we hier in de toekomst groot onderhoud aan diezelfde verhardingen voor kunnen plegen. Deze bijdrages zijn € 157.000 hoger uitgevallen dan begroot.	157.000	V	I
2.2 Verkeer en vervoer - Parkeren Het voordeel op parkeren bedraagt € 70.000. Voor € 50.000 is dit voordeel ontstaan doordat de conversie van de software van het digitaal parkeren en de naheffingen niet in 2021 maar in 2022 plaatsvindt. Dit betekent een voordeel in 2021. In de 1e voortgangsrapportage wordt het budget opnieuw aangevraagd voor 2022. Daarnaast is de geldinzameling en de meldkamer overgegaan naar een andere, goedkopere leverancier. Dit levert een voordeel op van € 20.000.	70.000	V	I
0.10 Mutaties reserve - Wegen In 2016 is de reserve wegen in de voormalige gemeente Rijnwaarden gevormd vanuit de voorziening wegen. Deze wenden we aan voor kosten achterstallig onderhoud aan wegen in de voormalig gemeente Rijnwaarden. In de tweede voortgangsrapportage 2021 hebben we een onttrekking geraamd, maar deze is lager uitgevallen. Dit levert een nadeel op van € 125.000.	-125.000	N	I
Overige verschillen - Programma 2 komt in de jaarrekening 2021 uit op een financieel nadeel van totaal € 818.500. Naast de hierboven omschreven afwijkingen zijn er enkele kleine verschillen welke niet nader toegelicht worden.	47.500	V	I

3. Economie

3.1 Economische ontwikkelingen - Economische zaken 74.000 V I
De oplevering van de nieuwbouw aan het Raadhuisplein is vertraagd en is pas eind 2021 opgeleverd. De eerste huurkosten voor de ruimte in deze nieuwbouw verwachten we in 2022. Een voordeel van in totaal € 56.000. Daarnaast is er een aantal kleinere afwijkingen van in totaal € 18.000. Dit resulteert in een voordeel van € 74.000.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur - Grondexploitatie Zevenaar-Oost Bedrijven. -345.000 N I
Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Een en ander op basis van actuele marktontwikkelingen en een uitgangspuntennotitie welke op 18 maart 2022 door ons is vastgesteld. Deze jaarlijkse herziening is vervat in de uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2021. In deze uitvoeringsrapportage is het verwachte resultaat voor Zevenaar-Oost Bedrijven becijferd op € 12.437.000 op basis van netto contante waarde (NCW) per 1 januari 2022. Ten opzichte van vorig jaar is dit een verslechtering van € 345.000 NCW.
Voor deze verslechtering kunnen de volgende oorzaken worden aangewezen:

1. De bijstelling van de grondopbrengsten in de grondexploitatie op basis van de Grondprijsbrief 2022 bedraagt € 1.538.000 positief.

2. De rente-effecten op de diverse deelgrondexploitaties Bedrijven bedragen € 885.000 nadelig. De lagere rentevoet (1,35% in plaats van 1,57%) heeft voor deze winstgevende grondexploitaties een dempend effect. Vertraging in de gronduitgifte, met name de FOZ, levert ook een rentenadeel op. Dit wordt nog eens versterkt door het feit dat de verplichte discontovoet van 2% waarmee het resultaat contant wordt gemaakt in toenemende mate afwijkt van de rekenrente. De rekenrente welke ook aan regels onderhevig is, laat al enkele jaren een dalende tendens zien en is voor 2021 bepaald op 1,35%. Het verschil tussen discontovoet en rekenrente werkt bij positieve grondexploitaties nadelig uit.

3. Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. In combinatie met een hoger percentage voor toekomstige inflatieverschillen levert dit een nadeel op van € 516.000.

4. Het budget voor VTU- en plankosten moest verhoogd worden vanwege een hogere interne doorbelasting van kosten van overhead. Een nadeel van € 50.000.

5. De vertraging in de uitspraak van de Raad van State rond het Tracébesluit ViA15 heeft tot meer onzekerheden geleid bij kavelkopers en bij de ontwikkelaar van de FOZ. De eerder genoemde vertraging in de uitgifte vraagt om extra budget voor VTU- en plankosten. Enkele kavels rond de FOZ en op de Landeweer vragen om extra aandacht om deze op een verantwoorde wijze afgezet te krijgen. Hierbij is een (gedeeltelijke) planwijziging een optie en dit kost extra uren voor onderzoek e.d. Hierdoor is het noodzakelijk om het budget voor planvorming te verhogen met € 249.000.

6. Het budget voor beheerskosten/WOZ heffingen diende te worden bijgesteld. De gronden blijven door vertraging in de uitgifte langer gemeentelijk eigendom wat een hogere interne doorbelasting van onder meer WOZ-heffingen tot gevolg heeft. Het nadelige gevolg hiervan is € 105.000.

7. Het budget voor civieltechnische werken levert per saldo een nadeel op van € 74.000 omdat de inzichten rond de (fiets)infrastructuur op 7Poort zijn gewijzigd wat onder meer leidt tot meer vierkante meters fietspad.

8. De overige niet nader verklaarde verschillen bedragen per saldo € 4.000 nadelig.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur - Grondexploitatie Zevenaar-Oost Bedrijven. -25.000 N I
In de 2e Voortgangsrapportage (VGR) is uw raad gevraagd om een incidenteel budget ter grootte van € 50.000 wegens de ontwikkelingen rond en het vestigen van Wvg (Wet voorkeursrecht gemeenten) op 7PoortII. 7PoortII is nog geen vastgestelde grondexploitatie. Dit budget blijkt onvoldoende te zijn geweest. Er waren meer uren en advieskosten benodigd. Dit heeft geleid tot een overschrijding van het budget van € 25.000.

Overige verschillen - -11.000 N I
Programma 3 komt in de jaarrekening 2021 uit op een financieel nadeel van totaal € 307.000. Naast de hierboven omschreven afwijkingen zijn er enkele kleine verschillen welke niet nader toegelicht worden.

4. Onderwijs

4. Onderwijs - Kapitaallasten 119.000 V I
Op het programma 'Onderwijs' is ten opzichte van de begroting een voordeel gerealiseerd van € 119.000. In de jaarrekening is onder resultaat een analyse van de afwijkingen van de rente en afschrijving opgenomen en toegelicht.

4.2 Onderwijs - Onderwijshuisvesting 25.000 V I
Betreft diverse incidentele meevallers: minder schades, minder gymvervoer vanwege corona maatregelen, vervallen kosten voor de huur van 2 lokalen t.b.v. basisschool de Carrousel per 1 juli 2021.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingszaken - Leerlingzorg en begeleiding 56.000 V I
De gemeentelijke bijdrage voor 'Taalhuiscoördinatie' is eenmalig bekostigd vanuit regionale middelen voor de aanpak laaggeletterdheid. Tevens is vanuit de regionale middelen een aanvullende eenmalige bijdrage ontvangen.
In 2021 is de in 2019 beschikbaargestelde subsidie 'Ouderbetrokkenheid, Sterk door Taal' vastgesteld waardoor een deel van de subsidie is terugbetaald aan de gemeente.
Eén van de doelen uit dit budget heeft niet plaatsgevonden i.v.m. de corona-maatregelen en schoolsluitingen en een activiteit is bekostigd vanuit de specifieke uitkering van het rijk voor het Onderwijsachterstandenbeleid (OAB).

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingszaken - Lokaal onderwijsbeleid 141.000 V I
Het rijk (ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) heeft voor de periode augustus 2021 t/m 31 juli 2023 een specifieke uitkering beschikbaar gesteld t.b.v. 'inhalen covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen'. Er is in 2021 nog geen beroep gedaan op deze middelen. We verwachten deze middelen in vermelde periode in te zetten voor laagdrempelige opvoedingsondersteuning, contactpersoon gebiedsteams onderwijs en opvang, schoolmaatschappelijk werk, jongerencoach en programma's voor gezonde leefstijl.
De over 2021 ontvangen specifieke uitkering is als verplichting opgenomen in deze jaarrekening. De termijn waarbinnen de middelen kunnen worden ingezet is verlengd t/m 31 juli 2025. Hierna volgt de definitieve verantwoording aan het rijk.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingszaken - Lokaal onderwijsbeleid -141.000 N I
Verwezen wordt naar de toelichting vermeld onder lasten (V 141.000). Betreft de van het rijk ontvangen specifieke uitkering 'Inhalen covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen'.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingszaken - Leerlingenvervoer Het leerlingenvervoer laat een voordeel zien van € 164.000. De BVO DRAN heeft voor een bedrag van € 108.000 aan besparingen gerealiseerd door lagere inzetkosten per dag. Daarnaast zijn de kosten in de 2e helft van 2021 nog gedaald vanwege corona.	164.000	V	I
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingszaken - Peuteropvang I.v.m. corona zijn in 2021 incidenteel minder subsidies aangevraagd.	45.000	V	I
4. Onderwijs Saldo van diverse overige kleine verschillen die niet worden toegelicht.	57.000	V	I
5. Sport, cultuur en recreatie			
5. Sport, cultuur en recreatie - kapitaallasten Op dit programma is ten opzichte van de begroting een voordeel gerealiseerd van € 45.000. In de jaarrekening is onder resultaat een analyse van de rente en afschrijving opgenomen en toegelicht.	38.000	V	I
5.1 Sportbeleid en activering - Sportbeoefening- en bevordering Het rijk heeft aanvullende middelen beschikbaar gesteld (specifieke uitkering) vanuit de regeling 'Sportakkoord 2020-2022'. Het extra bedrag is een aanvulling voor activiteiten op het gebied van leefstijlinterventies. Deze middelen moeten in de periode 2020 t/m 2022 worden ingezet conform de voorwaarden van de regeling en zijn om die reden als extra uitgaven (zie nadeel voor hetzelfde bedrag onder Lasten) verantwoord.	68.000	V	I
5.1 Sportbeleid en activering - Sportbeoefening- en bevordering Verwezen wordt naar de toelichting vermeld onder Baten (V 68.000). Betreft inzet van de van het rijk ontvangen specifieke uitkering o.g.v. de regeling 'Sportakkoord 2020-2022'.	-68.000	N	I
5.1 Sportbeleid en activering - Sportbeoefening- en bevordering In 2021 zijn de combinatiefunctionarissen ondergebracht bij Ataro B.V. Het is niet haalbaar geweest om alle openstaande 'vacatures' in te vullen. Daarnaast zijn vanwege corona nauwelijks activiteiten georganiseerd.	67.000	V	I
5.2 Sportaccommodaties - Sportbedrijf De mutaties zijn het gevolg van de afspraken tussen gemeente en Ataro BV om te komen tot een nieuwe beheerstructuur naar aanleiding van het rekenkameronderzoek. Als gevolg hiervan is een eind gekomen aan de subsidierelatie. M.i.v. 2021 is deze vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO). Vanwege de DVO is een afrekening opgesteld van over en weer te verrekenen zaken, zoals overdracht activa, voorziening (groot) onderhoud van de verschillende sportaccommodaties, nog niet bestede overheidssubsidies en te verrekenen subsidies/bijdragen i.v.m. corona. Vanaf 1 januari 2021 beschikt de gemeente weer over alle activa en de daarbij behorende kosten. Ataro heeft een zuiver dienstverlenende rol gekregen.	-754.000	N	I
5.2 Sportaccommodaties - Sportbedrijf Zie voor de verschilverklaring de toelichting vermeld onder Lasten (taakveld 5.2).	574.000	V	I

5.2 Sportaccommodaties - Tegemoetkoming sportverenigingen in verband met Covid 19 Als gevolg van de coronacrisis zijn wij, ter compensatie van de geleden schade, sportverenigingen tegemoetgekomen in de huurkosten en betaalde canon. Ter compensatie hebben we een aanvraag 'Verlening tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties' ingediend bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De aanvraag is voor het 4e kwartaal 2020 en het 2e kwartaal 2021 gehonoreerd. Het resterende nadeel kan gecompenseerd worden door de corona compensatie die we via de algemene uitkering hebben ontvangen. Zoals u in programma 0 hebt gelezen is dit voldoende om dit nadeel te compenseren.	-27.000	N	I
5.3/5.4/5.6 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie/Musea/Media - Culturele organisaties/Musea/Openbare bibliotheek Kunstwerk! heeft over 2021 minder reguliere subsidie aangevraagd dan begroot was. In dit bedrag is geen rekening gehouden met de elders verantwoorde incidentele extra subsidie voor de nadelige corona effecten waarvoor compensatie van het rijk is ontvangen.	38.000	V	I
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie - Huuropbrengsten Ataro B.V. voert voor 2021 het beheer over de Turmac Cultuurfabriek (TCF) en draagt zorg voor de exploitatie, passend binnen de oorspronkelijke exploitatie opzet. Dit vormde de aanleiding om de exploitatie van de TCF verder uit te werken. In deze nadere uitwerking zijn de huuropbrengsten van meerdere partijen samengevoegd en ondergebracht onder programma 0. Deze opbrengsten stonden echter al geraamd in programma 5 en zijn niet verwijderd. In de begroting zijn deze huuropbrengsten dus abusievelijk dubbel opgenomen. In de eerste voortgangsrapportage 2022 leggen we dit herstel aan u voor.	-29.000	N	S
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie - Kunst en cultuur T.g.v. corona hebben Buitenblik en het Seven Art festival in 2021 geen subsidie aangevraagd. Hetzelfde geldt voor enkele verenigingen/orgasnisatie waardoor minder incidentele subsidies zijn aangevraagd/verstrekt. Daarnaast is het aantal steun aanvragen t.g.v. de corona maatregelen is beperkt gebleven waardoor de in de 1e voorgangsrapportage geraamde extra lasten (voor compensatiecompensatie) niet volledig zijn ingezet. Echter, we verwachten ook in 2022 nog een doorwerkend effect, o.b.v. de jaarresultaten over 2021, die nog verwerkt moeten worden.	84.000	V	I
5.4 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie - Musea Het college heeft in het kader van coronasteun het Liemers museum in 2021 aanvullend gesubsidieerd om extra activiteiten bij de heropening mogelijk te maken.	-29.000	N	I
5.5 Sport, cultuur en recreatie - Cultureel erfgoed Voor de beoordeling van vergunningaanvragen wordt voor archeologie gebruik gemaakt van de regioarcheoloog. Er zijn meer aanvragen geweest die beoordeeld moesten worden. Hierdoor is er een nadeel ten opzichte van de begroting van € 22.000. Deze kosten kunnen echter volledig gedekt worden uit de meeropbrengsten van de leges omgevingsvergunningen (taakveld 8.3). Daarnaast is voor de kerkenvisie 2e termijn een bedrag van € 35.000 betaald. Voor € 23.000 zijn deze kosten doorbelast naar andere gemeenten. Hier was in de begroting geen rekening mee gehouden. Samen met nog wat kleine verschillen is het totale nadeel € 68.000.	-68.000	N	I
5.5 Sport, cultuur en recreatie - Cultureel erfgoed In 2021 is het aandeel voor andere gemeenten voor de kerkenvisie (termijn 1 en 2) in rekening gebracht. In totaal gaat dit om een bedrag van € 38.000. Samen met nog wat andere kleine verschillen is het totale voordeel € 46.000.	46.000	V	I

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Openbaar groen Binnen openbaar groen is in 2021 een voordeel ontstaan van € 97.000. Dit heeft diverse oorzaken. Het voordeel wordt deels veroorzaakt doordat de bestrijding van invasieve soorten lager is uitgevallen. Voor de bestrijding invasieve soorten is een plan van aanpak opgesteld en de roekenbestrijding was minder noodzakelijk dan voorgaande jaren. Daarnaast blijkt dat we vanwege capaciteitsproblemen onvoldoende opdrachten in de markt hebben gezet. Tenslotte is er in het najaar niet gesnoeid waardoor de verwerkingskosten lager uitvielen. We hebben niet gesnoeid doordat de werknemers niet gecertificeerd zijn om in de hoogwerkers te werken. Vanuit veiligheidsoverwegingen hebben we besloten om de snoeiwerkzaamheden uit te stellen. Inmiddels zijn zij hier wel voor gecertificeerd.	97.000	V	I
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Speelvoorzieningen Vanwege capaciteitsproblemen hebben we de inspecties later uitgevoerd, waardoor de reparaties die daarop volgen deels in 2022 plaatsvinden. Dit resulteert in een voordeel van € 35.000.	35.000	V	I
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Interne doorbelasting materieel In programma 0 is een nadeel ontstaan door interne doorbelastingen naar andere programma's van materieel. Dit leidt binnen openbaar groen tot een voordeel van € 53.000. Per saldo hebben de doorbelastingen in de jaarrekening financieel geen effect.	53.000	V	I
5.7 Sport, cultuur en recreatie - Toeristische infrastructuur De activiteiten voor toeristische infrastructuur worden voor het grootste gedeelte gedekt uit subsidies. Per saldo zijn deze in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de lasten wordt een voordeel gepresenteerd van € 54.000.	54.000	V	I
5.7 Sport, cultuur en recreatie - Toeristische infrastructuur De activiteiten voor toeristische infrastructuur worden gedekt uit de subsidie sterk bestuur. Bij de subsidieverantwoording is voor € 67.000 dekking gezocht bij posten die ook in de reguliere begroting waren opgenomen of die al eerder in het jaarrekeningresultaat zijn meegenomen. Een voordeel van € 67.000.	67.000	V	I
5.7 Sport, cultuur en recreatie - Toeristische infrastructuur De activiteiten voor toeristische infrastructuur worden voor het grootste gedeelte gedekt uit subsidies. Per saldo zijn deze in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de baten wordt een nadeel gepresenteerd van € 54.000.	-54.000	N	I
5. Sport, cultuur en recreatie Overige kleine verschillen welke niet nader worden toegelicht.	66.000	V	I
6. Sociaal domein			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Toezicht en kwaliteit zorgaanbieders In 2021 wilden wij regionaal afspraken maken om te komen tot een verscherpt toezicht bij zorgaanbieders. Deze verscherping is gerealiseerd in 2022. Het budget voor 2021 is daarmee niet aangesproken.	35.000	V	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Maatschappelijke ondersteuning algemeen Door overname van personeel zijn er lagere kosten gemaakt bij de subsidieverlening t.b.v. het maatschappelijk werk.	99.000	V	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Maatschappelijke ondersteuning algemeen In 2021 zijn diverse organisaties gecompenseerd, met een aanvullende subsidie, voor de nadelige effecten in de exploitatie als gevolg van de coronacrisis.	-68.000	N	I

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Gemeenschapshuizen en wijkcentra In 2021 is extra subsidie verstrekt als compensatie voor de gevolgen van de coronacrisis aan een kulturhus. Daarnaast is rekening gehouden met verwachte lasten n.a.v. de ontvangen aanvragen -gebaseerd op de jaarrekeningen- van diverse buurt- en dorpshuizen.	-36.000	N	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Kinderopvang Vanwege de coronacrisis hebben in 2021, i.v.m. sluiting van accommodaties, minder inspecties plaatsgevonden.	30.000	V	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Uitvoeringsagenda Er is sterk ingezet op de implementatie van de uitvoeringsagenda. In deze voorbereidingsfase zijn er nog relatief weinig uitgaven. De verwachting is dat het budget van € 400.000 in de komende tijd zal worden benut.	360.000	V	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Preventie en POH In het kader van de preventie wordt sterk ingezet op de POH (praktijk ondersteuners huisartsen). Halverwege 2021 is de deelname uitgebreid. Hierdoor is niet het volledige budget benut.	160.000	V	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Buurtbemiddeling Op het gebied van preventiemaatregelen is een stimuleringsbijdrage steungezinnen ontvangen van € 40.000.	40.000	V	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie- Wmo doelgroepenvervoer Het doelgroepenvervoer Wmo laat een voordeel zien van € 25.000. Dit bedrag is het gevolg van minder vervoer in de 2e helft van 2021 door corona (€ 66.000 voordeel) en een afrekening over heel 2021 van minder ontvangen eigen bijdragen (€ 42.000 nadeel).	25.000	V	I
6.2 Wijkteams - Cliënten-ondersteuning Naast de reguliere subsidieverlening 2021 aan MEE Oost-Gelderland en stichting Sensire, is er geen aanvullende afname van producten en diensten geweest.	45.000	V	I
6.2 Wijkteams - uitvoeringskosten sociaal domein De uitvoeringskosten Wijkteams bestaan met name uit loonkosten en inhuur. De inhuurkosten konden gedeeltelijk worden opgevangen (bijv. vacatureruimte). Per saldo blijft er op dit product een nadeel van € 100.000. Het totale resultaat op personeelslasten (inclusief inhuur) lichten we centraal toe in de analyse van de personeelslasten.	-100.000	N	I
6.3 Inkomensregelingen - minimabeleid Voor de uitvoering en de kosten van de regeling 'Tijdelijke ondersteuning Noodzakelijke Kosten' (TONK-regeling) zijn minder uitgaven gedaan dan de door het rijk, via de algemene uitkering, beschikbaar gestelde budget. Deze middelen hoeven niet specifiek verantwoord te worden aan het rijk.	475.000	V	I

6.3 Inkomensregelingen - Minimabeleid Vanwege Corona is 2021 geen representatief jaar waar het gaat om de diverse uitgaven voor de uitvoering van het minimabeleid. - Vanuit de bijzondere bestand zijn minder kosten gemaakt dan begroot. Hierdoor zijn ook de extra geraamde middelen vanuit het rijk, als onderdeel van het steun- en herstelpakket n.a.v. corona, niet benut. Voor de uitvoering van SMI (Sociaal medische indicatie) is een deel van de kosten gedekt uit de middelen voor onderwijsachterstandenbeleid. - Voor de Gelrepas waren de uitgaven hoger dan verwacht. Dit heeft te maken met de invoering van de nieuwe Gelrepas per 2021 en daarnaast is meer gebruik gemaakt van de pas dan voorheen, wat ook de doelstelling is.	289.000	V	I
6.3 Inkomensregelingen - Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo) Voor de tijdelijke regeling (specifieke uitkering) Tozo is in juni 2021 een voorschot van het rijk (ministerie van SZW) ontvangen van ruim € 1,7 miljoen. De werkelijke verantwoorde uitgaven zijn lager waardoor een deel van het ontvangen voorschot terugbetaald is aan het rijk.	213.000	V	I
6.3 Inkomensregelingen - Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo) Verwezen wordt naar de toelichting vermeld onder Lasten (V 213.000).	-213.000	N	I
6.3 Inkomensregelingen - Inkomensvoorzieningen (BUIG/Bbz) Het voordelige saldo is een gevolg van lagere uitkeringslasten, met name de verwachte nadelige corona effecten zijn achterwege gebleven. In de 2e VGR 2021 is nog uitgegaan van een geprognosticeerd tekort op het BUIG-budget van 5,9% terwijl het werkelijke tekort 3,9% bedraagt.	514.000	V	I
6.3 Inkomensregelingen - Schuldhulpverlening Zowel vanuit het rijk als vanuit het lokale herstelplan zijn incidenteel middelen beschikbaar gesteld voor het schuldenbeleid vanwege de verwachte corona-effecten. Schuldhulpverlening aan ondernemers heeft in 2021 bij de RSD vorm gekregen. De kosten hiervoor zijn echter lager dan verwacht. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de verschillende steunmaatregelen voor ondernemers, waaronder de TOZO en uitstel van betalingen voor o.a. de Belastingdienst.	26.000	V	I
6.3 Inkomensregelingen - Gemeentelijke belastingen, kwijtscheldingen De verwachte grote stijging van het aantal kwijtscheldingsverzoeken als gevolg van de coronacrisis is niet doorgezet. De economische neergang waarmee aanvankelijk rekening was gehouden is in 2021 uitgebleven en daarmee is het aantal faillissementen en werklozen beperkt gebleven.	100.000	V	I

6.4 Begeleide participatie - Sociale werkvoorziening (SW) 69.000 V I
Het lagere bijdrage (voordeel € 93.000) voor de uitvoering van de SW is ontstaan door:
- een lagere bijdrage aan de Modulaire gemeenschappelijke regeling (MGR) - Sociaal Domein Centraal Gelderland voor de module WgSW door een hogere uitstroom (natuurlijk verloop) van het aantal SW-mensen dan begroot.
- een hogere bijdrage (inkomst voor de MGR) van de buitengemeenten.
- lagere uitgaven voor begeleiding/ondersteuning (module 8) voor SW medewerkers met een loonwaarde < 25%.
In de decembercirculaire 2021 zijn extra middelen voor het jaar 2021 beschikbaar gesteld (toegevoegd aan de Algemene uitkering / 'Integratie-uitkering Participatie') voor het opvangen van de exploitatietekorten bij de sociale werkbedrijven. Overeenkomstig de gemaakte afspraken hierover in regionaal verband zijn deze middelen deels uitbetaald (nadeel € 24.000) aan Scalabor.

6.5 Arbeidsparticipatie - Participatie/re-integratie 393.000 V I
Als gevolg van de coronacrisis zijn incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld via de algemene uitkering (december circulaire 2020). In de 1e VGR 2021 zijn deze lasten bijgeraamd. De middelen voor Re-integratie inclusief de extra middelen zijn niet volledig ingezet. Dit als gevolg van:
- de beperkende maatregelen van het RIVM;
- de verwachte instroom, vanwege corona, is achterwege gebleven;
- verhoogde uitstoom door economische ontwikkelingen (huidige krapte op de arbeidsmarkt).

6.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo - eigen bijdrages 46.000 V I
Door een stijging van het aantal maatwerkvoorzieningen zijn er ook meer eigen bijdrages geïnd.

6.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo - Wmo hulpmiddelen -1.275.000 N I
Op basis van een nieuwe aanbesteding van Wmo-hulpmiddelen zouden alle hulpmiddelen, in het bezit van de gemeente, worden verkocht. De formele overdracht zal echter pas in 2022 plaats vinden. We hebben de verkoopopbrengst dus niet gerealiseerd in 2021.
Zie ook de toelichting bij de lasten op taakveld 6.6 en taakveld 0.10 die hier ook betrekking op hebben.

6.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo - Wmo hulpmiddelen 1.775.000 V I
Op basis van een nieuwe aanbesteding van Wmo-hulpmiddelen zouden alle hulpmiddelen, in het bezit van de gemeente, worden verkocht en zou de boekwaarde worden afgeboekt. De formele overdracht zal echter plaatsvinden in 2022. De afboeking van de boekwaarde wordt daarmee ook verschoven naar 2022.
Zie ook de toelichting bij de baten van taakveld 6.6 en bij taakveld 0.10 die hier ook betrekking op hebben.

6.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo - Wmo woonvoorzieningen -170.000 N I
We zien dit jaar een stijging van het aantal verstrekte woonvoorzieningen. De inschatting is dat dit grotendeels een inhaaleffect is van het eerste coronajaar.

6.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo - Doelgroepenvervoer dagbesteding 115.000 V I
Het doelgroepenvervoer dagbesteding laat een voordeel zien van € 115.000.
Voornamelijk door corona is het vervoer naar de dagbesteding in 2021 een stuk lager geweest.

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ De totale uitgaven voor WMO zijn in 2021 overschreden met € 830.000. Wanneer we verder inzoomen dan zien we dat de kosten voor WMO-begeleiding € 220.000 minder zijn dan geraamd, terwijl de Hulp bij het Huishouden is overschreden met € 1.050.000. In deze kosten zitten ook extra kosten in verband met corona. Hiervoor is in 2021 € 485.000 geraamd. Hierdoor wordt het nadeel op dit taakveld verlaagd naar € 345.000.	-345.000	N	S
6.72 Maatwerkdienstverlening 18- In 2021 is voor jeugdzorg € 990.000 meer uitgegeven dan geraamd. In deze kosten zitten ook de uitgaven die gerelateerd zijn aan corona. Voor de corona is € 655.000 aan dekking beschikbaar. Hierdoor kan het nadeel op dit taakveld worden verlaagd naar € 335.000. Niet vast te stellen is hoeveel de coronaschade werkelijk is geweest.	-335.000	N	S
6.72 Maatwerkdienstverlening 18- Doelgroepenvervoer Jeugd De kosten van het vervoer op grond van de jeugdwet zijn in 2021 met € 60.000 gestegen. Voor een deel heeft dit te maken met extra vervoer vanwege corona. Daarnaast is sprake van een autonome stijging van het jeugdvervoer.	-60.000	N	I
6.82 Geëscaleerde zorg 18- Voor de crisis jeugdhulp, jeugdreclassering en tegengaan huiselijk geweld en kindermishandeling is € 425.000 minder uitgegeven dan geraamd. Of de minderuitgaven een directe relatie hebben met corona is niet vast te stellen.	425.000	V	S
0.10 Mutaties reserves - boekwaarde Wmo hulpmiddelen Op basis van een nieuwe aanbesteding van Wmo-hulpmiddelen zouden alle hulpmiddelen, in het bezit van de gemeente, worden verkocht. Het verschil tussen opbrengstwaarde en boekwaarde (€ 500.000) zou worden onttrokken aan de algemene reserve. De formele overdracht heeft echter niet in 2021 plaatsgevonden. Daarmee is ook de boekwaarde niet afgeboekt en zijn de hulpmiddelen niet verkocht. Deze overdracht zal plaats vinden in 2022. Hierdoor is een nadeel op de reservemutaties ontstaan.	-500.000	N	I
Overige verschillen Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse verschillen (< € 25.000) die wij niet verder toelichten.	215.000	V	I
7. Volksgezondheid en milieu			
7.1 Volksgezondheid - Jeugdgezondheidszorg Vanwege Corona maatregelen zijn er nog geen activiteiten geweest in 2021 voor 'Kansrijke Start', lagere kosten HALT projecten/activiteiten (voorlichting en preventie) vanwege schoolsluiting en zijn er nauwelijks uitgaven voor het JOGG-project (Jongeren Op Gezond Gewicht).	67.000	V	I
7.1 Volksgezondheid - Jeugdgezondheidszorg (VGGM) Een lagere subsidie aan de gemeenschappelijke regeling VGGM voor het lokaal maatwerkdeel (huisvesting en nog geen kosten vindplaatsgericht werken, start in 2022). Daarnaast heeft in 2021 de subsidieafrekening over 2020 plaatsgevonden waardoor een bedrag is ontvangen.	53.000	V	I

7.2 Riolering - Onderhoud en reparaties In 2021 zijn de onderhoud- en reparatiekosten voor de riolering lager uitgevallen. Dit wordt onder meer veroorzaakt doordat de status van de riool objecten van de voormalige gemeente Rijnwaarden niet compleet zijn. Hierdoor zijn de benodigde onderhoudswerkzaamheden lastig in te schatten en is de kans op afwijking groter. Het merendeel van de oude riolering moet nog vervangen worden. Bij vervanging worden uiteraard alle gegevens correct vastgelegd.	70.000	V	I
7.2 Riolering - Telefoon- en datacommunicatie In de afgelopen periode blijkt dat de telefoon- en datacommunicatiekosten dalende zijn. Wij zien hier een structureel effect en hebben dit dan ook meegenomen bij het opstellen van het Watertakenplan 2022-2026. Deze leggen wij medio 2022 aan u voor.	30.000	V	S
7.2 Riolering - Opbrengst rioolheffing De opbrengsten riolering zijn hoger uitgevallen doordat de leegstand lager is uitgevallen dan verwacht. Dit resulteert in een voordeel van € 218.000.	218.000	V	I
7.3 Afval - Afvalinzameling De kosten omtrent afvalinzameling zijn € 88.000 hoger uitgevallen. Dit wordt in belangrijke mate veroorzaakt doordat we in 2021 6% meer GFT afval hebben ingezameld dan in het jaar daarvoor. Dit heeft logischerwijs geleid tot hogere verwerkingskosten. De komende periode onderzoeken we verder of dit een aanhoudende trend is waar we de meerjarenbegroting op aan moeten passen. In 2021 resulteerde dit in een nadeel van € 37.000. Tevens zijn er meer interne kosten doorbelast voor straatreiniging en belastingen. Dit heeft een negatief effect op afval van € 33.000. Tenslotte zijn de inzamelkosten PMD € 18.000 hoger uitgevallen. De inzamelkosten PMD zijn gestegen doordat de plastic inzamelzakken duurder zijn geworden en er tevens meer gebruikt zijn. Per saldo leidt dit tot een nadeel van € 88.000.	-88.000	N	I
7.3 Afval - Vergoeding oud papier In de tweede voortgangsrapportage hebben wij u al geïnformeerd over de stijging van de marktprijs voor oud papier. Op basis van de gemiddelde vergoeding in de eerste vier maanden van 2021 hebben wij hierin een voordeel gemeld van € 155.000. Wij hadden dit voorzichtigheidshalve ingeschat. De marktprijs voor papier is in het tweede halfjaar echter op een blijvend hoog niveau gebleven. Hierdoor is een extra voordeel ontstaan van € 50.000.	50.000	V	I
7.4 Milieubeheer - Warmtetransitie In de Kadernota 2021 is € 150.000 beschikbaar gesteld voor onderzoek naar warmtenet stad Zevenaar. De verwachting was dat eind 2021 een intentieovereenkomst opgesteld zou worden. Door ontwikkelingen is het project verbreed naar de mogelijkheden van het doortrekken naar Didam (gemeente Montferland). Door deze verbreding van het onderzoeksgebied is de oorspronkelijke planning niet haalbaar. Het afsluiten van de intentieovereenkomst wordt nu medio 2022 verwacht. Dit resulteert in een voordeel van € 71.000. Bij de 1e VGR 2022 zullen wij u vragen dit restant bedrag voor 2022 opnieuw beschikbaar te stellen.	71.000	V	I
7.4 Milieubeheer - Energietransitie Jaarlijks is een bedrag beschikbaar voor initiatieven uit de samenleving. In 2021 zijn geen concrete initiatieven geweest die geleid hebben tot een bijdrage door de gemeente. Dit levert een voordeel op van € 56.000. Daarnaast een voordeel van € 20.000 op contracten Garantie van Oorsprong. Deze raming was gebaseerd op een ingroeimodel. In totaal een voordeel van € 76.000.	76.000	V	I

7.4 Milieubeheer - Uitvoering en toezicht 48.000 V I
Jaarlijks is een bedrag beschikbaar voor het aandeel "Vraaggestuurd advieswerk". Deze aanvragen zijn door de coronapandemie achtergebleven. Er zijn o.a. geen specifieke (geluids)controles bij evenementen en de horeca uitgevoerd. Dit levert een voordeel van € 40.000 op. Daarnaast is er een klein voordeel van € 8.000 bij de bijdrage aan de ODRA. Dit wordt verklaard doordat 99% van het vastgestelde werkpakket ODRA 2021 is uitgevoerd. Per saldo een voordeel van € 48.000.

7.4 Milieubeheer - Regeling reductie energiegebruik -169.000 N I
Op begrotingsbasis is geen rekening gehouden met deze activiteit maar het wordt gedekt uit een subsidie. Per saldo zijn baten en lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de lasten een nadeel van € 169.000.

7.4 Milieubeheer - Regeling reductie energiegebruik 169.000 V I
Op begrotingsbasis is geen rekening gehouden met deze activiteit maar het wordt gedekt uit een subsidie. Per saldo zijn baten en lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de baten een voordeel van € 169.000.

7.4 Milieubeheer - Regeling reductie energiegebruik woningen 138.000 V I
De activiteit "regeling reductie energiegebruik woningen" wordt gedekt uit een subsidie. Per saldo zijn deze in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de lasten wordt een voordeel gepresenteerd van € 138.000.

7.4 Milieubeheer - Regeling reductie energiegebruik woningen -138.000 N I
De activiteit "regeling reductie energiegebruik woningen" wordt gedekt uit een subsidie. Per saldo zijn deze in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de baten wordt een nadeel gepresenteerd van € 138.000.

7.5 Begraafplaatsen en crematoria - Onderzoek -35.000 N I
Er is per saldo een nadeel van € 35.000 gerealiseerd op de begraafplaatsen. De belangrijkste reden hiervoor is dat wij in 2021 merkten dat onze administratie niet volledig aansloot op de werkelijkheid. Om dit volledig in beeld te krijgen hebben we dan ook een onderzoek uit laten voeren. Dit heeft geleid tot een overschrijding.

0.10 Mutaties reserve - Afval 56.000 V I
Het resultaat binnen het product afval was positief. Deze € 279.000 is gestort in de reserve afval. Dit was een minder positief resultaat dan we bij de tweede voortgangsrapportage hadden voorzien. Dit wordt onder meer veroorzaakt door hogere verwerkingskosten GFT en hogere inzamelkosten PMD (zoals hiervoor toegelicht). De hogere opbrengsten oud papier zijn niet voldoende om deze nadelen te ondervangen.

0.10 Mutaties reserve - Riool -109.000 N I
Het resultaat binnen het product riool was positief. Een deel van dit positieve resultaat is veroorzaakt door lager uitvallende kapitaallasten. Dit voordeel is ten gunste gebracht aan de voorziening riolering. Het resterende resultaat van € 109.000 is gestort in de reserve riool. Dit wordt in belangrijke mate veroorzaakt door hogere opbrengsten rioolheffing huishoudens.

0.10 Mutaties reserve - Bestemmingsplannen -37.000 N I
De raming voor de onttrekking aan de bestemmingsreserve bestemmingsplan buitengebied is abusievelijk verantwoord onder dit programma. De werkelijke onttrekking is verantwoord in programma 8. Hierdoor ontstaat een nadeel van € 37.000.

7. Volksgezondheid en milieu Programma 7 komt in de jaarrekening 2021 uit op een financieel nadeel van totaal € 473.500. Naast de hierboven omschreven afwijkingen zijn er enkele kleine verschillen welke niet nader toegelicht worden.	3.500	V	I

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

8.1 Ruimtelijke ordening - Omgevingswet Voor de invoering van de omgevingswet is voor 2021 abusievelijk € 125.000 teveel geraamd. Dit resulteert in een voordeel op deze post. In de jaarrekening 2020 is een nadeel gerapporteerd van € 125.000. De kosten van de omgevingswet worden gedekt uit de reserve. Daarmee is het effect op de jaarrekening nihil.	125.000	V	I
8.2 Grondexploitaties (niet bedrijventerreinen) - Verkoop panden Vanuit de bezuinigingsopgave in 2019 is een aantal panden op de verkooplijst gezet. De opbrengst van de verkoop van één van deze panden stond geraamd op 2021, maar dit is niet gerealiseerd. Dit komt onder meer doordat de bestemmingswijziging van een agrarische bedrijfswoning naar een burgerwoning noodzakelijk is voor de verkoop. Daarnaast heeft het Didam-Arrest een vertragend effect op het verkoopproces. Doordat het pand niet verkocht is, wordt de bijbehorende boekwaarde ook nog niet in één keer afgeschreven. Dit leidt in 2021 tot een eenmalig voordeel. Deze valt echter grotendeels weg tegen het hieraan gerelateerde nadeel op de verkoopopbrengsten. Bij de eerste voortgangsrapportage 2022 zullen we de kapitaallasten opnieuw ramen.	289.000	V	I
8.2 Grondexploitaties (niet bedrijventerreinen) - Verkoop panden Vanuit de bezuinigingsopgave in 2019 is een aantal panden op de verkooplijst gezet. De opbrengst van de verkoop van één van deze panden stond geraamd op 2021, maar dit is niet gerealiseerd. Dit komt onder meer doordat de bestemmingswijziging van een agrarische bedrijfswoning naar een burgerwoning noodzakelijk is voor de verkoop. Daarnaast heeft het Didam-Arrest een vertragend effect op het verkoopproces. Dit resulteert in 2021 in een nadeel op de verkoopopbrengst. Dit wordt gecompenseerd door het hieraan gerelateerde voordeel op de kapitaallasten. Bij de eerste voortgangsrapportage 2022 zullen we de verkoopopbrengsten opnieuw ramen.	-235.000	N	I

8.2 Grondexploitatie Zevenaar-Oost Wonen 1.745.000 V I

Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Een en ander op basis van actuele marktontwikkelingen en een uitgangspuntennotitie welke op 18 maart 2022 door ons is vastgesteld. Deze jaarlijkse herziening is vervat in de uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2021. In deze uitvoeringsrapportage is het verwachte resultaat voor Zevenaar-Oost Wonen becijferd op negatief € 31.465.000 op basis van netto contante waarde (NCW) per 1 januari 2022. Ten opzichte van vorig jaar is dat een verbetering van € 1.745.000 NCW.
Voor deze verbetering kunnen de volgende oorzaken worden aangewezen:

1. Op basis van de uitvraag bij ontwikkelaars van De Holtkamp en de herverdeling van vrije kavels konden hogere grondopbrengsten worden ingeboekt. De gevolgen van de grondprijsbrief 2022 zijn ook verwerkt in de grondexploitatie wat een positief effect had. Dit leidt in totaal tot een verbetering van het resultaat van € 2.193.000.

2. Aan de opbrengstenkant zijn de aansluitbijdragen voor het warmtenet geïndexeerd. Ook is het aantal aansluitingen in De Holtkamp verhoogd. Dit zorgt voor een toename van de opbrengsten van € 101.000.

2. Ten aanzien van de Holtkamp moesten er ook bijstellingen plaatsvinden in de civieltechnische ramingen. Deze deelgrondexploitatie was tot op heden berekend op basis van grove kengetallen. Aan de hand van het inrichtingsplan, de inschrijvingen voor het bouwrijp maken e.d. is de raming voor deze kosten verhoogd met € 488.000. In de overige deelgebieden houden we ook rekening met hogere kosten wat leidt tot een extra nadeel van € 75.000.

3. De rente-effecten op de diverse deelgrondexploitaties Wonen bedragen € 225.000 voordelig. Hogere grondopbrengsten (zie hiervoor) leveren hogere rente-opbrengsten op. De lagere rentevoet (1,35% in plaats van 1,57%) heeft voor deze winstgevende grondexploitaties echter een dempend effect. De verplichte discontovoet van 2% (waarmee het grondexploitatieresultaat contant wordt gemaakt) wijkt de laatste jaren in toenemende mate af van de rekenrente. De laatste (welke ook aan regels onderhevig is), laat al enkele jaren een dalende tendens zien en is voor afgelopen jaar bepaald op 1,35%. Het toenemende verschil tussen discontovoet en rekenrente werkt bij negatieve grondexploitaties voordelig uit.

4. Het budget voor VTU- en plankosten moest worden verhoogd vanwege een hogere interne doorbelasting van kosten van overhead. Dit resulteert in een nadeel van € 61.000.

5. Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. Tevens wordt rekening gehouden met hogere kostenstijgingen in de resterende periode van de grondexploitatie. Onder aftrek van toekomstige opbrengststijgingen levert dit per saldo een nadeel op van € 152.000.

6. Overige verschillen grondexploitatie Zevenaar-Oost Wonen: € 2.000 voordelig.

8.2 Grondexploitatie Middag Oost & Zwanenwaay 338.000 V I

Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Een en ander op basis van actuele marktontwikkelingen en een uitgangspuntennotitie die op 18 maart 2022 door ons is vastgesteld. Deze jaarlijkse herziening is vervat in de uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2021. In deze uitvoeringsrapportage is het verwachte resultaat voor Middag Oost & Zwanenwaay berekend op negatief € 4.251.000 op basis van netto contante waarde (NCW) per 1 januari 2022. Ten opzichte van vorig jaar is dat een verbetering van € 338.000 NCW. Voor deze verbetering kunnen de volgende oorzaken worden aangewezen:

1. De grondprijzen in deze grondexploitatie zijn aangepast op basis van de grondprijsbrief 2022. Ook leverde de herverkaveling van vrije kavels in de Middag Oost een voordeel op. In totaliteit is er sprake van een voordeel van € 269.000.

2. Voor het uitvoeren van trillingsonderzoeken in de Middag Oost was geen budget aanwezig. Toch werd dit als noodzakelijk geacht. Er was daarentegen een budget opgenomen wegens herontwikkelingskosten voor fase 2. Per saldo nadeel van € 15.000.

3. De rente-effecten bedragen € 40.000 voordelig. De verplichte discontovoet van 2% (waarmee het grondexploitatieresultaat contant wordt gemaakt) wijkt de laatste jaren in toenemende mate af van de rekenrente. De laatste (welke ook aan regels onderhevig is), laat al enkele jaren een dalende tendens zien en is voor afgelopen jaar bepaald op 1,35%. Het toenemende verschil tussen discontovoet en rekenrente werkt bij negatieve grondexploitaties voordelig uit.

4. Het budget voor VTU- en plankosten moest worden verhoogd vanwege de planvoorbereiding van fase 3 van de Middag Oost. Deze fase is nog niet verwerkt in de grondexploitatie maar vergt wel voorbereidingstijd. In het afgelopen jaar zijn daarnaast meer uren besteed aan het toezicht houden op het woonrijp maken van fase 2. Dit alles resulteert in een nadeel van € 105.000.

5. Het woonrijp maken van fase 2 van Middag Oost kan ruim binnen budget worden uitgevoerd. Daarmee kan een deel van het budget incl. onvoorzien vrijvallen. De levert een voordeel op van € 145.000.

6. Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. Tevens wordt rekening gehouden met enerzijds hogere kostenstijgingen in de resterende periode van de grondexploitatie. Anderzijds zijn de toekomstige opbrengststijgingen ook hoger dan het voorgaande jaar. Per saldo levert dit een voordeel op van € 4.000.

8.3 Wonen en bouwen - Inhuur derden 83.000 V I
Binnen dit programma is op de budgetten van inhuur een voordeel ontstaan van € 83.000, grotendeels gerelateerd aan het taakveld Wonen en Bouwen. Het totale resultaat op personeelslasten lichten we centraal toe in de analyse van de personeelslasten.

8.3 Wonen en bouwen - Interne doorbelastingen -350.000 N I
Binnen dit programma is op interne doorbelastingen een nadeel ontstaan van € 350.000, grotendeels gerelateerd aan het taakveld Wonen en Bouwen. Per saldo hebben de doorbelastingen in de jaarrekening financieel geen effect.

8.3 Wonen en bouwen - Omgevingsvergunningen en toezicht 411.000 V I
Er zijn aanzienlijk meer aanvragen voor omgevingsvergunningen binnen gekomen dan voorzien bij de 2e VGR. Hierdoor zijn legesinkomsten hoger dan verwacht werd, namelijk € 411.000.

8.3 Wonen en bouwen - Welstand In 2021 is € 31.000 meer uitgegeven aan advieskosten voor welstand. Dit was bij de 2e VGR 2021 niet voorzien. Tegenover deze hogere lasten staan echter ook meer legesinkomsten. Waardoor het effect per saldo € 17.000 positief is.	-31.000	N	I
8.3 Wonen en bouwen - Welstand In 2021 is € 48.000 meer ontvangen voor legesinkomsten ten behoeve van welstand. Dit was bij de 2e VGR 2021 niet voorzien. Tegenover deze hogere baten staan echter ook meer uitgaven. Waardoor het effect per saldo € 17.000 positief is.	48.000	V	I
0.10 Mutatie reserves - Bestemmingsplan buitengebied De raming voor de onttrekking aan de bestemmingsreserve bestemmingsplan buitengebied is abusievelijk verantwoord onder programma 7. De werkelijke onttrekking is verantwoord in dit programma. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 37.000.	37.000	V	I

ANALYSE PERSONEELSLASTEN

Personeelslasten (bedragen x € 1.000)	begroot	realisatie	saldo
inhuur derden	5.992	6.000	-8
inhuur derden wegens ziekte	380	451	-71
salarissen, incl. vergoeding voor personeel	18.923	18.511	412
voormalig en bovenformatief personeel	85	82	3
Totaal	**25.380**	**25.044**	**335**

Het saldo van personeelslasten en inhuur derden van de ambtelijke organisatie over 2021 komt in totaal uit op € 335.000 voordelig. De vacatureruimte binnen de afdelingen in de salarisbudgetten is grotendeels benut voor de noodzakelijke externe inhuur. Alhoewel we in totaal een voordeel hebben behaald, zijn er per domein op de inhuurbudgetten afwijkingen ontstaan. De lasten voor inhuur derden wegens ziekte komen iets boven de raming uit. Over 2021 was het ziekteverzuim 4,61.%, een lichte stijging ten opzichte van 2020 (4,48%). Op de post van voormalig- en bovenformatief personeel is een klein voordeel zichtbaar van € 3.000.

ANALYSE RENTE EN AFSCHRIJVING

Werkelijke rente
De werkelijke rente is de rente die we betalen voor de aangetrokken vaste geldleningen aan financiële instellingen waar we deze leningen hebben afgenomen.

Rente aan de grondexploitatie
Over de boekwaarde van de complexen wordt elk jaar rente berekend en bijgeschreven op de boekwaarde. Volgens de voorschriften is het verplicht om rente over de boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie (BIE) te berekenen en toe te rekenen (mede in relatie met de vennootschapsbelasting). Het percentage voor de gemeente is maximaal het gewogen gemiddelde van de rente die de gemeente werkelijk betaald over het vreemde vermogen zijn, waarbij de verhouding van de totalen van het vreemde en totale vermogen moet worden betrokken. Voor 2021 is dit percentage 1,35. In totaal is in 2021 € 604.000 aan rente toegerekend aan de grondexploitaties.

Afschrijvingen
Afschrijven is het boekhoudkundig verwerken van de waardevermindering van uitgaven, waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt, genaamd investeringen of kapitaalgoederen. Het afschrijvingsbedrag vormt

een kostenpost op de taakvelden van de exploitatie. De afschrijvingskosten worden bepaald door de aanschafwaarde te delen door de technische of economische levensduur. In onze gemeente wordt volgens de lineaire methode (vast bedrag per jaar) afgeschreven. Uitzonderingen hierop zijn activa waarover afspraken met derden zijn gemaakt waaronder Gemeenschappelijke Regelingen.
De vertraging of versnelling van voorgenomen investeringen leidt tot onvermijdelijke afwijkingen in de afschrijvingen. Voor de verschillen in de investeringsbedragen verwijzen wij u naar het kredietoverzicht dat als bijlage in deze jaarrekening is opgenomen.
Niet alle afwijkingen van de afschrijvingen leiden tot een resultaat door een relatie met een reserve of verhaal via een rijkssubsidie. Hieronder is aangegeven welke afwijkingen een effect hebben op het rekeningsaldo.
De afwijkingen groter dan € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Afschrijvingen	5.841	6.799	4.492	2.307

1. Afwijkingen van de ramingen voor afschrijvingen per programma **zonder** effecten op het rekeningsaldo na winstbestemming.

Programma	Omschrijving investering	bedrag (x € 1.000)
6	Boekwaarde WMO hulpmiddelen	1.444

In 2021 zijn de Wmo-hulpmiddelen aanbesteed. Dit is regionaal gebeurd, samen met de gemeenten Westervoort en Duiven. De uitkomst heeft er toe geleid dat we niet meer zelf de hulpmiddelen (scootmobielen en rolstoelen) kopen, maar deze gaan huren (leasen).
Omdat de huidige hulpmiddelen worden overgedragen (verkocht) aan de nieuwe leverancier, moet de huidige boekwaarde worden afgeboekt en hiervoor is een raming opgenomen. Aangezien de overdracht in 2021 niet heeft plaatsgevonden is de huidige boekwaarde niet afgeboekt wat een voordeel te zien geeft van € 1.444.000 aan afschrijvingslasten. Daar staat een nadeel tegenover omdat de geraamde verkoopopbrengst van € 1.275.000 ook niet is ontvangen. Zie de verschillenanalyse op programma 6 onder 0.10 mutaties reserves en 6.6 Maatwerkvoorzieningen - WMO hulpmiddelen waaruit blijkt dat de verschillen, waaronder de afschrijving op de boekwaarde, tegen elkaar wegvallen.

2. Afwijkingen per programma van kapitaallasten **met** effecten op het rekeningsaldo na winstbestemming:

Programma	Omschrijving investering	bedrag (x € 1.000)
0	Investeringen Turmac Cultuurfabriek	251
2	Investeringen in wegen	83
4	Investeringen in de huisvesting van het primair onderwijs	152
8	Gemeentelijke gebouwen (boekwaarde Buitenplanse gronden)	*289
	Afwijkingen kleiner dan € 50.000	92
	Totaal afwijkingen met budgettaire gevolgen	**867**
	Totaal afwijkingen zonder budgettaire gevolgen	**1.444**
	TOTAAL voordelig verschil wegens afschrijvingslasten	**2.311**

* Het betreft de eenmalige afschrijving van de resterende boekwaarde van Reisenakker in Zevenaar in verband met de verkoop van het pand. Deze verkoop is in 2021 niet doorgegaan. Tegenover dit voordeel staat een nadeel door niet gerealiseerde opbrengst op programma 8 onderdeel Buitenplanse gronden van € 235.000.

Rente

Onder het programma 0 bestuur en ondersteuning is een apart taakveld Treasury opgenomen. Onder dit taakveld behoren de volgende activiteiten van de treasury-functie:

- rente van financiering en beleggingen en dividenden etc. waaronder dividend nutsbedrijven;
- schenkingen en legaten.

Volgens de Notitie rente 2017 mogen alleen de werkelijk betaalde rentelasten, na saldering met de werkelijke baten en de verplichte door te belasten rentelasten aan de grondexploitaties via een berekend omslagpercentage over de boekwaarde per 1-1 worden doorbelast.
Door het gunstige verloop van de grondexploitaties, waardoor minder rente kan worden toegerekend over de boekwaarde, is een situatie ontstaan dat het renteresultaat wordt doorberekend aan de taakvelden.
Bij de 2e Voortgangsrapportage resteerde een rentelast van afgerond € 308.000 en een berekende renteomslagpercentage van 0,27 met een resterende nadelige afrondingsverschil aan rentelast op taakveld Treasury van € 1.000.
Het werkelijke resterende rentebedrag bedraagt in deze jaarstukken afgerond € 419.000 en is een omslagpercentage van 0,37 over de boekwaarden doorbelast aan de taakvelden. Het verschil van € 108.000 is ontstaan door lagere toe te rekenen rente aan taakvelden voor de per saldo lagere verstrekte leningen dan geraamd waar een vast rentepercentage is overeengekomen zoals o.a. verstrekte leningen via de kredietbank, Stimuleringsfonds Volkshuisvesting. Daarnaast zijn door de lage marktrente diverse verstrekte hypothecaire geldleningen in 2021 afgelost. Voor deze analyse nemen we alleen de rentecomponenten van het taakveld Treasury mee waarbij we aansluiting hebben gezocht bij het verplichte renteschema in de paragraaf Financiering.

Bedragen x € 1.000

Renteschema		Begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering		2.388	2.202	2.222
b. Externe rentebaten	-/-	121	75	71
Totaal door te rekenen externe rente		2.267	2.127	2.151
c. rente die aan de grondexploitatie moet worden berekend	-/-	860	604	604
rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	1.315	1.216	1.128
	-/-	2.175	1.820	1.732
d. Saldo door te rekenen rente		92	307	419
d1 Rente over eigen vermogen		-	-	-
d2 Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		-	-	-
De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente		92	307	419
e. De werkelijke aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/-	92	308	421
Berekende omslagpercentage volgens Treasurybeleid over boekwaarde 1-1		0,07%	0,27%	0,37%
f. Renteresultaat op het taakveld treasury		**0**	**1**	**2**

Voor toerekening van rente aan de grondexploitatie worden de voorschriften opgenomen in de notitie grondexploitaties 2016 gehanteerd.

Op basis hiervan moet de voorziening contant worden gemaakt tegen 2%.

ANALYSE RESERVES

Reservemutaties per programma (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
0. Bestuur en ondersteuning	-918	-555	-765	-210
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	68	1.003	877	-125
3. Economie	487	26	26	0
4. Onderwijs	73	71	70	-2
5. Sport, cultuur en recreatie	227	156	152	-4
6. Sociaal domein	171	570	101	-469
7. Volksgezondheid en milieu	247	-135	-348	-213
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-1	2	37	35
Resultaat 2021	**355**	**1.138**	**149**	**-988**

De verschillen groter dan € 20.000 worden per programma hieronder weergegeven.

Pr.	Omschrijving	verschil
0	Bezuiniging op de invoering omgevingswet	-175
0	Uitvoering motie over woningverzakkingen	-45
0	Armslag college voor corona herstelplan	35
0	Opheffen reserve automatisering ten gunste van Algemene Reserve	-25
	Totaal programma 0	**-210**
2	Correctie van de reserve wegen naar de voorziening wegen	-125
4	Verschillen onder € 20.000	-2
5	Verschillen onder € 20.000	-4
6	Initiatieven voor stageplekken	25
6	Aanbesteding WMO-hulpmiddelen	-500
6	Verschillen onder € 20.000	6
	Totaal programma 6	**-469**
7	Toevoeging aan de reserve Afval.	-176
7	Corona herstelplan vervolg traject "Wijk van de Toekomst"	-37
	Totaal programma 7	**-213**
8	De reserve actualisatie bestemmingsplannen	35
	Resultaat reserves 2021	**-988**

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten				
0. Bestuur en ondersteuning	92.961	96.067	98.248	2.181
1. Veiligheid	68	39	189	149
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	197	628	1.464	836
3. Economie	18.508	3.620	1.860	-1.760
4. Onderwijs	954	1.500	1.362	-138
5. Sport, cultuur en recreatie	795	2.114	2.701	588
6. Sociaal domein	12.757	15.004	13.656	-1.348
7. Volksgezondheid en milieu	9.030	9.636	9.891	255
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	5.106	6.642	7.373	731
Totaal baten	**140.376**	**135.251**	**136.745**	**1.494**
Lasten				
0. Bestuur en ondersteuning	23.610	23.318	21.833	1.485
1. Veiligheid	3.368	3.460	3.631	-170
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	5.291	6.587	6.479	108
3. Economie	19.370	4.242	2.789	1.453
4. Onderwijs	5.330	5.794	5.188	606
5. Sport, cultuur en recreatie	8.408	10.153	10.478	-325
6. Sociaal domein	61.940	65.228	61.064	4.164
7. Volksgezondheid en milieu	10.723	10.992	10.561	431
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	7.069	8.714	7.020	1.694
Totaal lasten	**145.109**	**138.488**	**129.042**	**9.446**
Saldo voor bestemming				
0. Bestuur en ondersteuning	69.350	72.750	76.416	3.666
1. Veiligheid	-3.300	-3.421	-3.442	-21
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-5.093	-5.959	-5.015	944
3. Economie	-862	-622	-929	-307
4. Onderwijs	-4.376	-4.294	-3.826	468
5. Sport, cultuur en recreatie	-7.614	-8.039	-7.777	263
6. Sociaal domein	-49.183	-50.224	-47.408	2.816
7. Volksgezondheid en milieu	-1.693	-1.357	-670	686
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-1.963	-2.072	353	2.425
Totaal saldo voor bestemming	**-4.733**	**-3.238**	**7.703**	**10.940**

Mutaties reserves	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
0. Bestuur en ondersteuning	-918	-555	-765	-210
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	68	1.003	877	-125
3. Economie	487	26	26	0
4. Onderwijs	73	71	70	-2
5. Sport, cultuur en recreatie	227	156	152	-4
6. Sociaal domein	171	570	101	-469
7. Volksgezondheid en milieu	247	-135	-348	-213

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-1	2	37	35
Totaal mutaties reserves	**355**	**1.138**	**149**	**-988**
Saldo na bestemming	**-4.379**	**-2.100**	**7.852**	**9.952**

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD

Baten per taakveld (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
0. Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	0	0	17	17
0.10 Mutaties reserves	689	6.402	6.217	-185
0.2 Burgerzaken	513	478	528	50
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.324	1.367	1.547	179
0.4 Overhead	1.464	1.614	1.783	169
0.5 Treasury	653	760	519	-241
0.61 OZB woningen	7.500	7.543	7.613	70
0.62 OZB niet-woningen	4.794	4.541	4.706	165
0.63 Parkeerbelasting	1.217	887	947	60
0.64 Belastingen overig	2.898	2.823	2.791	-31
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	72.583	76.038	77.795	1.757
0.8 Overige baten en lasten	16	16	3	-13
Totaal programma 0.	**93.650**	**102.469**	**104.465**	**1.996**
1. Veiligheid				
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	14	14	75	62
1.2 Openbare orde en veiligheid	54	26	113	88
Totaal programma 1.	**68**	**39**	**189**	**149**
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				
0.10 Mutaties reserves	68	1.003	877	-125
2.1 Verkeer en vervoer	197	628	1.460	831
2.2 Parkeren	0	0	5	5
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	0
Totaal programma 2.	**265**	**1.631**	**2.341**	**711**
3. Economie				
0.10 Mutaties reserves	487	866	866	0
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	17.986	3.321	1.595	-1.725
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	45	45	29	-15
3.4 Economische promotie	478	255	235	-20

Baten per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Totaal programma 3.		**18.995**	**4.485**	**2.725**	**-1.760**
4. Onderwijs					
0.10	Mutaties reserves	73	95	93	-2
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	0	300	303	3
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	954	1.201	1.060	-141
Totaal programma 4.		**1.027**	**1.595**	**1.456**	**-140**
5. Sport, cultuur en recreatie					
0.10	Mutaties reserves	227	156	152	-4
5.1	Sportbeleid en activering	0	60	128	68
5.2	Sportaccommodaties	575	1.604	2.216	612
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	168	168	117	-51
5.4	Musea	16	16	0	-16
5.5	Cultureel erfgoed	15	15	68	53
5.6	Media	0	0	0	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	21	251	173	-78
Totaal programma 5.		**1.021**	**2.270**	**2.853**	**583**
6. Sociaal domein					
0.10	Mutaties reserves	171	787	318	-469
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	106	183	270	88
6.2	Wijkteams	2	2	0	-2
6.3	Inkomensregelingen	12.314	13.010	12.799	-211
6.4	Begeleide participatie	0	0	0	0
6.5	Arbeidsparticipatie	0	0	0	0
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	335	1.810	581	-1.229
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	6	6
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0
Totaal programma 6.		**12.928**	**15.792**	**13.975**	**-1.817**
7. Volksgezondheid en milieu					
0.10	Mutaties reserves	327	200	40	-160
7.1	Volksgezondheid	0	44	36	-8
7.2	Riolering	4.761	4.761	4.979	218
7.3	Afval	4.119	4.326	4.317	-9
7.4	Milieubeheer	6	360	421	60

Baten per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	145	145	139	-6
Totaal programma 7.		**9.357**	**9.835**	**9.930**	**95**
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
0.10	Mutaties reserves	-1	55	90	36
8.1	Ruimtelijke ordening	23	59	56	-3
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	4.361	5.208	5.480	272
8.3	Wonen en bouwen	723	1.375	1.838	462
Totaal programma 8.		**5.106**	**6.697**	**7.464**	**767**
Totaal baten		142.416	144.814	145.398	584

Lasten per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
0. Bestuur en ondersteuning					
0.1	Bestuur	1.966	2.037	1.930	107
0.10	Mutaties reserves	1.606	6.957	6.982	-25
0.2	Burgerzaken	749	881	876	5
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	2.119	2.247	1.967	280
0.4	Overhead	15.160	15.534	14.657	878
0.5	Treasury	849	687	601	86
0.61	OZB woningen	722	770	786	-15
0.62	OZB niet-woningen	25	25	12	13
0.63	Parkeerbelasting	0	0	3	-3
0.64	Belastingen overig	172	172	159	13
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	30	30	0	30
0.8	Overige baten en lasten	1.819	934	843	91
Totaal programma 0.		**25.217**	**30.275**	**28.814**	**1.460**
1. Veiligheid					
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.736	2.656	2.638	18
1.2	Openbare orde en veiligheid	632	805	993	-188
Totaal programma 1.		**3.368**	**3.460**	**3.631**	**-170**
2. Verkeer, vervoer en waterstaat					
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0
2.1	Verkeer en vervoer	4.182	5.439	5.394	44
2.2	Parkeren	1.094	1.133	1.070	63
2.5	Openbaar vervoer	15	15	15	0
Totaal programma 2.		**5.291**	**6.587**	**6.479**	**108**

Lasten per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
3. Economie					
0.10	Mutaties reserves	0	840	840	0
3.1	Economische ontwikkeling	959	460	387	74
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	17.986	3.371	2.015	1.355
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	150	137	128	9
3.4	Economische promotie	274	274	260	15
Totaal programma 3.		**19.370**	**5.082**	**3.629**	**1.453**
4. Onderwijs					
0.10	Mutaties reserves	0	24	24	0
4.1	Openbaar basisonderwijs	11	11	11	0
4.2	Onderwijshuisvesting	2.791	3.061	2.887	174
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.528	2.723	2.291	432
Totaal programma 4.		**5.330**	**5.818**	**5.212**	**606**
5. Sport, cultuur en recreatie					
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0
5.1	Sportbeleid en activering	653	685	640	45
5.2	Sportaccommodaties	2.297	3.449	4.213	-764
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.194	1.360	1.244	117
5.4	Musea	271	245	269	-24
5.5	Cultureel erfgoed	109	109	170	-61
5.6	Media	591	600	587	13
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.294	3.705	3.355	350
Totaal programma 5.		**8.408**	**10.153**	**10.478**	**-325**
6. Sociaal domein					
0.10	Mutaties reserves	0	217	217	0
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	4.556	4.311	3.623	688
6.2	Wijkteams	3.086	3.842	3.942	-100
6.3	Inkomensregelingen	18.798	19.842	18.009	1.833
6.4	Begeleide participatie	5.302	4.957	4.889	69
6.5	Arbeidsparticipatie	2.871	3.302	2.909	393
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.274	3.234	1.613	1.621
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	9.499	9.434	9.808	-373
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	14.772	14.517	14.912	-395
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	183	183	181	2
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.601	1.607	1.179	428
Totaal programma 6.		**61.940**	**65.445**	**61.281**	**4.164**

Lasten per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
7. Volksgezondheid en milieu					
0.10	Mutaties reserves	80	335	388	-53
7.1	Volksgezondheid	1.648	1.714	1.538	176
7.2	Riolering	3.859	3.905	3.810	95
7.3	Afval	3.435	3.432	3.394	38
7.4	Milieubeheer	1.588	1.747	1.593	155
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	193	194	226	-32
Totaal programma 7.		**10.803**	**11.327**	**10.949**	**379**
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
0.10	Mutaties reserves	0	53	53	-1
8.1	Ruimtelijke ordening	1.240	1.405	1.267	138
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	4.333	5.237	3.385	1.853
8.3	Wonen en bouwen	1.496	2.071	2.369	-297
Totaal programma 8.		**7.069**	**8.766**	**7.074**	**1.693**
Totaal lasten		146.795	146.914	137.546	9.368

Exploitatiesaldo per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
0. Bestuur en ondersteuning					
0.1	Bestuur	-1.966	-2.037	-1.913	124
0.10	Mutaties reserves	-918	-555	-765	-210
0.2	Burgerzaken	-236	-404	-348	55
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-796	-880	-420	459
0.4	Overhead	-13.696	-13.920	-12.873	1.047
0.5	Treasury	-196	74	-82	-156
0.61	OZB woningen	6.778	6.773	6.827	54
0.62	OZB niet-woningen	4.769	4.516	4.694	178
0.63	Parkeerbelasting	1.217	887	944	57
0.64	Belastingen overig	2.726	2.651	2.632	-18
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	72.553	76.008	77.795	1.787
0.8	Overige baten en lasten	-1.803	-918	-840	78
Totaal programma 0.		**68.433**	**72.195**	**75.651**	**3.456**
1. Veiligheid					
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-2.722	-2.642	-2.563	79
1.2	Openbare orde en veiligheid	-578	-779	-879	-100
Totaal programma 1.		**-3.300**	**-3.421**	**-3.442**	**-21**

Exploitatiesaldo per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
2. Verkeer, vervoer en waterstaat					
0.10	Mutaties reserves	68	1.003	877	-125
2.1	Verkeer en vervoer	-3.984	-4.810	-3.935	876
2.2	Parkeren	-1.094	-1.133	-1.065	68
2.5	Openbaar vervoer	-15	-15	-15	0
Totaal programma 2.		**-5.026**	**-4.956**	**-4.138**	**819**
3. Economie					
0.10	Mutaties reserves	487	26	26	0
3.1	Economische ontwikkeling	-959	-460	-387	74
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	-50	-420	-370
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-106	-93	-98	-6
3.4	Economische promotie	203	-20	-25	-5
Totaal programma 3.		**-375**	**-597**	**-904**	**-307**
4. Onderwijs					
0.10	Mutaties reserves	73	71	70	-2
4.1	Openbaar basisonderwijs	-11	-11	-11	0
4.2	Onderwijshuisvesting	-2.791	-2.761	-2.584	177
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-1.574	-1.522	-1.231	291
Totaal programma 4.		**-4.303**	**-4.222**	**-3.756**	**466**
5. Sport, cultuur en recreatie					
0.10	Mutaties reserves	227	156	152	-4
5.1	Sportbeleid en activering	-653	-625	-512	113
5.2	Sportaccommodaties	-1.722	-1.845	-1.998	-153
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-1.026	-1.193	-1.127	66
5.4	Musea	-255	-229	-269	-40
5.5	Cultureel erfgoed	-93	-94	-102	-8
5.6	Media	-591	-600	-587	13
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-3.273	-3.454	-3.182	272
Totaal programma 5.		**-7.387**	**-7.883**	**-7.625**	**258**
6. Sociaal domein					
0.10	Mutaties reserves	171	570	101	-469
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-4.449	-4.128	-3.352	776
6.2	Wijkteams	-3.084	-3.840	-3.942	-102
6.3	Inkomensregelingen	-6.484	-6.833	-5.210	1.622
6.4	Begeleide participatie	-5.302	-4.957	-4.889	69

Exploitatiesaldo per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
6.5	Arbeidsparticipatie	-2.871	-3.302	-2.909	393
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-939	-1.424	-1.031	392
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-9.499	-9.434	-9.802	-368
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-14.772	-14.517	-14.912	-395
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-183	-183	-181	2
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-1.601	-1.607	-1.179	428
Totaal programma 6.		**-49.012**	**-49.654**	**-47.306**	**2.347**
7. Volksgezondheid en milieu					
0.10	Mutaties reserves	247	-135	-348	-213
7.1	Volksgezondheid	-1.648	-1.670	-1.502	168
7.2	Riolering	902	856	1.168	313
7.3	Afval	683	894	923	29
7.4	Milieubeheer	-1.582	-1.387	-1.172	215
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-48	-49	-87	-38
Totaal programma 7.		**-1.446**	**-1.492**	**-1.019**	**474**
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
0.10	Mutaties reserves	-1	2	37	35
8.1	Ruimtelijke ordening	-1.217	-1.346	-1.211	135
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	28	-29	2.095	2.125
8.3	Wonen en bouwen	-773	-696	-531	165
Totaal programma 8.		**-1.963**	**-2.070**	**390**	**2.460**
Totaal saldo		-4.379	-2.100	7.852	9.952

OVERZICHT VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Onder algemene dekkingsmiddelen vallen de inkomsten waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald en dus vrij zijn om te besteden. Voor onze gemeente zijn dat de volgende dekkingsmiddelen:
- Algemene uitkering uit het Gemeentefonds;
- Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is;
- Dividend;
- Saldo van de financieringsfunctie.

Onder dividend dat onder het taakveld Treasury wordt opgenomen is het totaalbedrag van de dividendgelden van Alliander, het waterbedrijf Vitens en de Bank voor Nederlandse gemeenten te zien.

Het saldo van de financieringsfunctie betreft alle betaalde rentelasten over de aangegane leningen en over de aangetrokken middelen in rekening-courant en de ontvangen baten over de uitzettingen. Deze posten vallen eveneens onder het taakveld Treasury.

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2021	Begroting 2021	Verschil
Algemene uitkering	77.795	76.008	1.787
Belasting op eigendom en gebruik bedrijven	4.694	4.516	178
Belasting op eigendom woningen	7.590	7.499	91
Hondenbelasting	336	373	-37
Precario - kabels en leidingen	2.269	2.266	3
Precariobelasting op terrassen	2	-1	3
Totaal algemene dekkingsmiddelen	92.686	90.661	**2.025**

Algemene dekkingsmiddelen dividend	Rekening 2021	Begroting 2021	Verschil
Treasury - dividend	446	460	-14

Algemene dekkingsmiddelen saldo van de financieringsfunctie	Rekening 2021	Begroting 2021	Verschil
Treasury - financieringsfunctie	-525	-607	82

VENNOOTSCHAPSBELASTING

In Nederland zijn overheidsondernemingen in principe belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb). Activiteiten of clusters van activiteiten zijn te kwalificeren als Vpb-plichtig als sprake is van een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid, van deelname aan het economisch verkeer en van een winstoogmerk of van structurele overschotten.
Uit een inventarisatie van de activiteiten binnen de reguliere exploitatie blijken in onze gemeente geen Vpb-plichtige (clusters van) activiteiten aanwezig te zijn. Ook de activiteiten op het gebied van de grondexploitatie zijn niet Vpb-plichtig. Aan de voorwaarde van winstoogmerk of structurele overschotten wordt namelijk niet voldaan.
De gemeente Zevenaar is dus niet belastingplichtig voor de Vennootschapsbelasting. Er is dan ook geen bedrag hiervoor in de jaarstukken opgenomen.

ONVOORZIEN

Op taakveld 0.8 Overige baten en lasten van programma 0 Bestuur en ondersteuning is een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen voor het opvangen van in de loop van het begrotingsjaar noodzakelijke nieuwe uitgaven of de onvermijdelijke verhoging van bestaande posten. Voor 2021 was een raming van € 25.000 beschikbaar.
Bij de 2e Voortgangsrapportage is de raming verlaagd met € 20.000. Door enkele incidenten en calamiteiten rond het NS parkeerterrein moest een alternatieve ontsluiting gerealiseerd worden en de veiligheidssituatie ter plekke verbeterd worden. De maatregelen zijn met spoed getroffen.

Het verloop van de post onvoorzien in deze jaarrekening is als volgt:

Raming in de primitieve begroting 2021	25
Mutaties 2e VGR voor NS parkeerterrein	20
Totaal op 31-12-2021	**5**

OVERHEAD

Om meer inzicht te geven wordt een apart overzicht opgenomen met de totale kosten van overhead. De term overhead wordt gedefinieerd als "alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces". Het betreft in hoofdzaak ondersteunende taken die niet direct dienstbaar zijn aan de externe klant of het externe product en de loonkosten in geval van sturende taken die worden vervuld door hiërarchisch leidinggevenden.

Bedragen x € 1.000

	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie
Totaal overhead	-13.696	-13.920	-12.873

OVERZICHT VAN INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Het is van groot belang voor de interne toezichthouders (provinciale staten/gemeenteraad) als voor de externe toezichthouders (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties/Provincies) dat helder inzicht bestaat in de financiële positie op korte en langere termijn. Zo is in de BBV artikelen 19- c en 28-c bepaald dat in de toelichting op het overzicht van baten en lasten bij de begroting en bij de jaarrekening, een overzicht van incidentele baten en lasten wordt gevoegd. In de toelichting bij het BBV staat dat voor een nadere invulling van het begrip incidenteel kan worden gedacht aan baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Het gaat er bij de bedoelde voorschriften echter vooral om inzicht te krijgen in de variabele posten in de begroting en meerjarenraming. In dat kader kunnen tijdelijke geldstromen die (nog) langer lopen dan drie jaar dus ook relevant zijn.
Structurele baten en lasten zijn in elk geval die baten en lasten die in beginsel jaarlijks in de begroting, meerjarenraming en jaarrekening zijn opgenomen. Indien de structurele lasten worden gedekt door de structurele baten is er sprake van 'materieel' begrotingsevenwicht.
De BBV-notitie structurele en incidentele baten en lasten die geldt vanaf 2019 verduidelijkt het onderscheid tussen de incidentele en structurele baten en lasten. De provinciale toezichthouders hebben in 2021 aanvullend een handreiking opgesteld waarin zij hebben geprobeerd om een verdere verduidelijking te geven van de structurele en incidentele baten en lasten.

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Programma 0. Bestuur en ondersteuning			
Baten			
Verkoop vastgoed	In het kader van de bezuinigingen is er een pand verkocht.	159	10
Herstelplan	De uitgaven vanuit het herstelplan worden gedekt uit de bestemmingsreserve herstelplan.	197	197
Corona	Meer- of minder ontvangsten in verband met corona.	1.979	1.435
Precario kabels en leidingen	Jaarlijks (tot en met 2021) wordt precario ontvangen voor kabels en leidingen. Deels wordt deze gedoteerd aan de algemene reserve.	1.248	1.248
Verkoop gronden	Jaarlijks worden er gronden verkocht. Dit jaar is de opbrengst afgerond € 145.000. Hiervan kan € 135.000 als incidenteel worden aangemerkt.	135	75

Lasten			
Herstelplan	Op basis van het corona herstelplan zijn voor dit programma met name bedragen uitgegeven in verband met de coulanceregeling precario en het aantrekkelijker maken parkeren.	197	197
Corona	Meer- of minder uitgaven in verband met corona.	700	795
Reserve wegen	Jaarlijks wordt een bedrag toegevoegd aan de bestemmingsreserve wegen.	358	359
Precario kabels en leidingen	Jaarlijks wordt een deel van de ontvangen precario op kabels en leidingen gedoteerd aan de algemene reserve.	1.248	1.248
Totaal programma 0		**1.215**	**366**
Programma 1. Veiligheid			
Baten			
Bommenregeling	Voor explosievenonderzoek en opruiming is van het Rijk een vergoeding ontvangen via de algemene uitkering.	123	0
Corona	Meer- of minder ontvangsten in verband met corona.	87	-28
Lasten			
Bommenregeling	Voor explosievenonderzoek en opruiming zijn kosten gemaakt. Hiervoor is van het Rijk een vergoeding ontvangen.	123	0
Corona	Meer- of minder uitgaven in verband met corona.	168	50
Totaal programma 1		**-81**	**-78**
Programma 2. Verkeer en vervoer			
Baten			
Reserve wegen	De kosten voor het wegonderhoud worden jaarlijks gedekt uit de daarvoor bestemde reserve.	875	1.000
Totaal programma 2		**875**	**1.000**
Programma 3. Economie			
Baten			
Herstelplan	De uitgaven vanuit het herstelplan worden gedekt uit de bestemmingsreserve herstelplan.	26	26
Corona	Meer- of minder ontvangsten in verband met corona.	-223	-223
Lasten			
Bedrijventerrein	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Zevenaar-Oost is het verwachte resultaat met afgerond € 345.000 naar beneden bijgesteld. Dit bedrag is opgenomen in de verliesvoorziening.	344	0
Herstelplan	Op basis van het corona herstelplan zijn voor dit programma met name bedragen uitgegeven in verband met het stimuleren van ondernemers in het centrum.	26	26
Corona	Meer- of minder uitgaven in verband met corona.	3	0
Totaal programma 3		**-570**	**-223**

Programma 4. Onderwijs			
Baten			
Corona	Meer- of minder ontvangsten in verband met corona.	300	441
Lasten			
Corona	Meer- of minder uitgaven in verband met corona.	180	361
Totaal programma 4		**120**	**80**
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie			
Baten			
Herstelplan	De uitgaven vanuit het herstelplan worden gedekt uit de bestemmingsreserve herstelplan.	66	66
Corona	Meer- of minder ontvangsten in verband met corona.	465	31
Lasten			
Herstelplan	Op basis van het corona herstelplan zijn voor dit programma met name bedragen uitgegeven aan de toeristische routestructuren en het ondersteunen van dorpshuizen.	66	66
Corona	Meer- of minder uitgaven in verband met corona.	506	196
Totaal programma 5		**-41**	**-165**
Programma 6.Sociaal domein			
Baten			
Herstelplan	De uitgaven vanuit het herstelplan worden gedekt uit de bestemmingsreserve herstelplan.	25	25
Corona	Meer- of minder ontvangsten in verband met corona.	1.498	1.711
Lasten			
Herstelplan	Op basis van het corona herstelplan zijn voor dit programma met name bedragen uitgegeven aan de onderwijschallenges.	25	25
Corona	Meer- of minder uitgaven in verband met corona.	3.060	4.706
Totaal programma 6		**-1.562**	**-2.995**
Programma 7. Volksgezondheid en duurzaamheid			
Baten			
Herstelplan	De uitgaven vanuit het herstelplan worden gedekt uit de bestemmingsreserve herstelplan.	36	36
Corona	Meer- of minder ontvangsten in verband met corona.	116	116
Lasten			
Herstelplan	Op basis van het corona herstelplan zijn voor dit programma met name bedragen uitgegeven ten behoeve van de Wijk van de Toekomst.	36	36
Reserve riolering	Storting resultaat riolering in de daartoe bestemde reserve.	109	0
Reserve afval	Het positieve resultaat op afval wordt gestort in de daarvoor bestemde reserve.	279	335
Corona	Meer- of minder uitgaven in verband met corona.	35	35
Totaal programma 7		**-307**	**-254**

Programma 8. Volksgezondheid, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Baten			
Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)	Door de positieve ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitaties kan de verliesvoorziening met bijna € 2.100.000 worden verlaagd.	2.083	0
Grondverkoop	In het verlengde van een kavelruil is een incidentele opbrengst gerealiseerd van afgerond € 103.000.	103	103
Corona	Meer- of minder ontvangsten in verband met corona.	0	0
Project invoering omgevingswet	De kosten voor invoering van de omgevingswet worden gedekt uit de algemene reserve.	533	550
Reserve bestemmingsplannen	De uitgaven met betrekking tot de bestemmingsplannen buitengebied zijn ten laste gebracht van de daarvoor bestemde reserve.	37	0
Lasten			
Corona	Meer- of minder uitgaven in verband met corona.	1	0
Project invoering omgevingswet	De kosten voor invoering van de omgevingswet. Deze worden gedekt uit de algemene reserve.	533	550
Totaal programma 8		**2.222**	**103**
Totaal saldo incidentele baten minus incidentele lasten		**1.871**	**-2.166**

BEGROTINGSRECHTMATIGHEID

Bij de begrotingsrechtmatigheid wordt nagegaan of de lasten zijn gerealiseerd binnen de door de raad geautoriseerde programma's. Een overschrijding kan als onrechtmatig worden beoordeeld. In veel gevallen is echter sprake van uitgaven die binnen het door de raad vastgestelde beleid zijn gebleven.

In dit hoofdstuk worden de begrotingsafwijkingen gepresenteerd en voorzien van een oorzaak. De oorzaak kan worden onderverdeeld in zeven categorieën die worden gepresenteerd in onderstaande tabel. De kolom 'R' staat voor Rechtmatig (telt niet mee in het oordeel van de accountant) en 'O' voor onrechtmatig (telt mee in het oordeel van de accountant).

	Categorie begrotingsafwijking:	R	O
1	Budgetoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen bestaand beleid en waarvoor geen voorstel tot begrotingsaanpassing is ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, -verordening) was gedefinieerd.		X
2	Budgetoverschrijdingen die passen binnen bestaand beleid, maar waarbij ondubbelzinnig is vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn geautoriseerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.		X
3	Budgetoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X	
4	Budgetoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X	
5	Budgetoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen.		X
6	Budgetoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente ervoor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar. - geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar - geconstateerd na verantwoordingsjaar	 X	X
7	Budgetoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen of totaal geautoriseerd budget) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren. - jaar van investeren - afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	 X	X

Na het vaststellen van de 2e VGR 2021 is een aantal administratieve wijzigingen in de begroting doorgevoerd welke niet expliciet aan u zijn voorgelegd op basis van een raadsvoorstel. De administratieve wijzigingen vloeien wel voort uit eerdere besluitvorming in uw raad. Deze begrotingswijzigingen zijn hieronder toegelicht.

Administratieve wijzigingen Programma omschrijving	Baten	Lasten	Mutatie reserve	Saldo
0. Bestuur en ondersteuning	222	233	-963	-974
1. Veiligheid	0	0	0	0
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	0	-87	-32	55
3. Economie	0	-376	-384	-8
4. Onderwijs	326	315	-12	-1
5. Sport, cultuur en recreatie	556	388	-379	-211
6. Sociaal domein	0	-617	-217	400
7. Volksgezondheid en duurzaamheid	0	-385	-336	49
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	602	-87	0	689
Totaal wijzigingen				**0**

Wijziging governance Ataro B.V.
In het raadsvoorstel Z/20/378416 van 24 februari 2021 is de opdracht gegeven om de governance van Ataro aan te passen. De subsidie is hierbij omgezet naar een dienstverleningsovereenkomst (DVO). Gedurende 2021 is in samenwerking met Ataro B.V. gewerkt aan de uitwerking van de DVO. In februari 2022 heeft dit geleid tot een getekende overeenkomst. Pas na het vaststellen van de voorwaarden kon worden bepaald wat het financiële gevolg van het raadsvoorstel precies is.

In de begroting na wijziging zijn de financiële gevolgen van de afspraken, die het gevolg zijn van het raadsvoorstel, verwerkt. Omdat de transactie in 2021 in de jaarstukken is verwerkt, maar nog niet eerder aan de raad kon worden voorgelegd voor autorisatie is dit op deze wijze verwerkt.
Per saldo heeft deze programma-overstijgende wijziging van de governance geen financieel effect op de begroting.

Coronaherstelplan
Een aantal maatregelen uit het coronaherstelplan zijn niet volledig uitgevoerd in 2021. Dit heeft geresulteerd in lagere lasten in 2021. Hier tegenover staat dat er ook minder is onttrokken aan de specifiek bestemmingsreserve 'herstelplan' en dus lagere inkomsten. Met bovenstaande wijziging is het restant saldo overgeheveld naar begrotingsjaar 2022. Per saldo heeft de wijziging geen financieel effect op de begroting van 2021.

EXPLOITATIE LASTEN Programma omschrijving	Begroting *	Realisatie	Begroting safwijking
0. Bestuur en ondersteuning	23.085	21.833	1.252
1. Veiligheid	3.460	3.631	-170
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	6.674	6.479	195
3. Economie	4.618	2.789	1.829
4. Onderwijs	5.479	5.188	291
5. Sport, cultuur en recreatie	9.765	10.478	-713
6. Sociaal domein	65.845	61.064	4.781
7. Volksgezondheid en duurzaamheid	11.377	10.561	816
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	8.801	7.020	1.781
Totaal exploitatielasten	**139.104**	**129.043**	**10.062**

* Begroting excl. administratieve wijzigingen

Op programma 1 en 5 is sprake van een overschrijding van de geraamde lasten.

1. Veiligheid

Binnen programma 1 is een overschrijding gepresenteerd van € 170.000. Deze wordt veroorzaakt door een aantal posten die niet zijn begroot. Het betreft kosten in verband met uitvaarten waarbij de gemeente op basis van de wet op de lijkbezorging verantwoordelijk is voor de kosten (€ 12.000). Ook zijn er meer zwerfdieren opgevangen in het kader van de wettelijke taak voor opvang en verzorging van zwerfdieren (€ 32.000). Er zijn kosten gemaakt in verband met extra apparatuur voor de BOA's (€ 14.000). Voor de handhaving van corona-maatregelen zijn de kosten voor inhuur van BOA's hoger dan geraamd (€ 28.000). Als laatste zijn er declaraties ingediend voor kosten in verband met de extra controle door verenigingen en instanties op corona toegangsbewijzen (€ 87.000). Deze kosten waren niet geraamd.

Toelichting

De hogere kosten vallen deels in categorie 4 (open einde regeling). Dit betreft de in dit geval kosten die gemaakt zijn op basis van een open einde regeling, die niet voortijdig konden worden voorzien.
De kosten in verband met corona zoals de kosten voor de BOA's en de corona-toegangsbewijzen vallen in categorie 3 (compensatie door direct gerelateerde opbrengsten). Deze kosten zijn gecompenseerd door het Rijk.

5. Sport, cultuur en recreatie

Binnen programma 5 is een overschrijding gepresenteerd van € 713.000. Deze overschrijding wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een wijziging in de afspraken met Ataro B.V.. Deze wijzigingen zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO). Vanwege de DVO is een afrekening opgesteld van over en weer te verrekenen zaken, zoals overdracht activa, voorziening (groot) onderhoud van de verschillende sportaccommodaties, nog niet bestede overheidssubsidies en te verrekenen subsidies/bijdragen i.v.m. corona. Dit heeft geresulteerd in extra lasten in 2021.

Toelichting

De extra lasten vallen in categorie 3 (compensatie door direct gerelateerde opbrengsten). De overschrijding wordt gecompenseerd door extra opbrengsten van Ataro B.V..

TOEVOEGINGEN AAN RESERVES Programma omschrijving	Begroting	Realisatie	Begrotings afwijking
0. Bestuur en ondersteuning	6.957	6.982	-25
1. Veiligheid	0	0	0
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	0	0	0
3. Economie	840	840	0
4. Onderwijs	24	24	0
5. Sport, cultuur en recreatie	0	0	0
6. Sociaal domein	217	217	0
7. Volksgezondheid en milieu	335	388	-53
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	53	53	-1
Totaal toevoegingen aan reserves	**8.426**	**8.504**	**-79**

Op de programma's 0 en 7 is sprake van een overschrijding van de geraamde lasten (toevoeging aan de reserve).

0. Bestuur en ondersteuning
In 2021 is besloten tot opheffing van de bestemmingsreserve 'automatisering'. De resterende middelen (€ 25.000) zijn toegevoegd aan de algemene reserve.

Toelichting
Het betreft een overheveling van bestemmingsreserve naar algemene reserve.

7. Bestuur en ondersteuning
Er is meer gedoteerd aan de bestemmingsreserves dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door mutaties die betrekking hebben op het resultaat op riool (109.000 extra gestort) en afval (56.000 minder gestort).

Toelichting
Op basis van BBV-voorschriften wordt het resultaat op afval en riool toegevoegd aan de daarvoor bestemde reserves.

WET NORMERING TOPINKOMENS (WNT)

Topfunctionarissen in de (semi)publieke sector mogen niet meer verdienen dan een minister welk bedrag voor 2021 € 209.000 bedraagt. Dit is wettelijk vastgelegd en wordt de Wet normering van topinkomens genoemd (WNT). Hieronder het overzicht over 2021.

Tabel 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2021 bedragen x € 1	Jansen, BJ	Vlies, W van der
Functiegegevens	Algemeen directeur/secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	0,946
Dienstbetrekking?	Ja	Nee
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	101.450	126.730
Beloningen betaalbaar op termijn	18.390	0
Subtotaal	119.840	126.730
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	197.735
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	119.840	126.730
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. N.v.t.	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2020		
bedragen x € 1	Jansen, BJ	Vlies, W van der
Functiegegeven	Algemeen directeur/secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/02 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)7	1,0	0,975
Dienstbetrekking?	Ja	Nee
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	100.135	131.005
Beloningen betaalbaar op termijn	16.506	0
Subtotaal	116.641	131.005
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	184.479	195.886
Bezoldiging	116.641	131.005

BALANS EN DE TOELICHTING

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN BEPALING VAN DE BATEN EN LASTEN

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Grondslagen baten en lasten

In de programmarekening worden de baten en de lasten op dezelfde wijze gerangschikt als in de begroting. Zowel de baten als lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben (stelsel van baten en lasten). Het vereiste van toerekenen houdt in dat de gevolgen van transacties en andere gebeurtenissen in de administratie worden geboekt en in de jaarrekening verwerkt in de periode dat zij zich voordoen of waarop zij betrekking hebben (en niet wanneer geldmiddelen worden ontvangen of betaald).
Als baten en lasten worden niet aangemerkt de neutrale uitgaven en inkomsten, zoals BTW, ingehouden en af te dragen loonbelasting.
Uitzondering op de toepassing van het stelsel van baten en lasten vormen de ontvangen dividenden. Deze worden conform de richtlijnen Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) toegerekend aan het jaar waarin ze ontvangen worden (kasstelsel).
Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden voor de jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Grondslagen voor waardering balansposten

In de financiële verordening gemeente Zevenaar 2018, artikel 9, is opgenomen dat het beleid inzake activeren en afschrijven nader zal worden beschreven in de nota activerings- en afschrijvingsbeleid. Deze nota is voor de nadere uitwerking van het beleid van deze aspecten.

Voor deze nota en de geactualiseerde afschrijvingstabel verwijzen wij naar de Nota activerings- en afschrijvingsbeleid gemeente Zevenaar 2019

Waardering

Waarderingsgrondslagen balansposten

Bij de waarderingsgrondslagen gaat het om de waardebepaling van activa en de regels die daarvoor gelden. Het gaat hierbij om de waardering van balansposten (bezittingen), en om een reëel beeld te krijgen van de vermogenspositie van de gemeente. Het BBV geeft strikte regels voor de waardering van activa. Hiermee wordt voorkomen dat financiële resultaten kunnen worden beïnvloed en anderzijds wordt bereikt dat financiële gegevens in de loop der tijd vergelijkbaar blijven.

De hoofdregel voor waardering van activa is opgenomen in artikel 63 van de BBV: activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

In Zevenaar worden activa gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs exclusief toegerekende uren gemeentelijk apparaat en overige indirecte kosten (overhead). Rente wordt niet geactiveerd.

Duurzame waardevermindering van vaste activa

In de loop der tijd kan de waarde van een actief zijn veranderd ten opzichte van de boekwaarde ervan op de balans. Herwaardering van activa (naar een hogere waarde) is niet toegestaan, omdat winst pas bij realisatie mag worden genomen. Afwaardering van activa wordt in de meeste gevallen eveneens niet toegestaan, waardering geschiedt immers tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Onder bepaalde voorwaarden zijn bijzondere waardeverminderingen wel toegestaan of verplicht. Het betreft hier bijvoorbeeld waardeverminderingen als gevolg van wijzigingen in de levensduur als gevolg van schade of milieuvervuiling, wijziging van de bestemming en functie van het vastgoed. Een duurzame waardevermindering moet wel worden verwerkt in de balans door een extra afschrijving. De afwaardering vindt plaats onafhankelijk van het resultaat. Daarnaast is bepaald dat een actief dat buiten gebruik wordt gesteld, wordt afgewaardeerd op het moment van buiten gebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde. Bij vervanging van een niet afgeschreven investering, wordt de restant boekwaarde afgeboekt op het moment van vervanging.

Desinvestering activa

Op het moment dat een desinvestering plaatsvindt (bv. verkoop bedrijfsauto of sluiting kantoor), wordt de boekwinst of het boekverlies in het resultaat van het betreffende jaar verwerkt en niet verrekend met de verkrijgingsprijs van een nieuw actief. Het verrekenen is niet toegestaan op grond van het BBV.

Componentenbenadering

Investeringen in de openbare ruimte worden vaak gelijktijdig uitgevoerd (wegenonderhoud, inrichting groen, vervanging riool, aanleg openbare verlichting, aanleg parkeerplaatsen). Zowel de aanvraag voor het investeringsbudget als de uitbesteding gebeurt veelal in één krediet. Vooraf wordt de verdeelsleutel vastgelegd inzake de kosten. De werkelijke uitgaven worden met dezelfde verdeelsleutel verantwoord. In geval van substantieel meerwerk is extra budget nodig. Bij de aanvraag voor extra budget wordt aangegeven naar welke component(en) het meerwerk wordt toegerekend. Het BBV kent geen voorschriften voor Componentenbenadering.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN BALANSPOSTEN

Algemeen

Vanaf 1 januari 2019 zijn de activa op basis van de nieuwe nota activerings -en afschrijvingsbeleid 2019 verwerkt. Het uitgangspunt is dat alle activa lineair worden afgeschreven. Onderstaande grondslagen zijn geactualiseerd op basis van de Notitie Materiële vaste activa van januari 2020.

ALGEMEEN INVESTERINGEN

Onder investeren wordt verstaan het vastleggen van vermogen in objecten waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. De investeringen worden op de balans verantwoord. De lasten voortvloeiende uit de investeringen in materiële vaste activa, zoals onderhoud, afschrijvingen, toegerekende rente en verzekeringen, behoren tot de jaarlijkse exploitatielasten. Onze gemeente heeft de financiële grens waarboven objecten als investeringen worden beschouwd gesteld op € 25.000..
Bij een bestaand actief is sprake van een investering indien de uitgaven:

- leiden tot een significante kwaliteitsverbetering; en/of;
- leiden tot een levensduurverlenging; en/of ;
- aanpassingen betreffen om te voldoen aan wet- en regelgeving (bijv. investeringen in een gebouw om te voldoen aan veiligheidsvoorschriften die invloed hebben op de waarde en de levensduur).

Wanneer uitgaven worden gedaan voor het behoud van de oorspronkelijke kwaliteit en levensduur van een actief, dan is er sprake van onderhoud.

INVESTERINGEN OP DE BALANS

Op de balans maken de investeringen in objecten voor eigen gebruik, die lang mee gaan, deel uit van de vaste activa en wel het onderdeel materiële vaste activa. Volgens artikel 35 BBV worden deze investeringen als volgt op de balans opgenomen:
a. investeringen met een economisch nut;
b. investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
c. investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.
Investeringen voor (riool- en afvalstoffen)heffingen moeten apart op de balans worden opgenomen, omdat de regelgeving over de verslaggeving daarvan en de daaraan gerelateerde lasten tot onduidelijkheden in fiscale procedures hebben geleid. Mede gezien de juridische consequenties die een onjuiste kostentoerekening aan deze taken kan hebben, is deze categorie in het leven geroepen. De bedoelde heffing betreft ook rechten die op grond van artikel 229 lid 1a en b van de Gemeentewet geheven kunnen worden. Dit zijn rechten die maximaal kostendekkend mogen zijn, alleen besteed mogen worden aan het doel waarvoor de rechten zijn geheven en die ook een spaarbedrag voor vervanging van de betrokken activa mogen bevatten.

VASTE ACTIVA

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) onderscheidt de volgende soorten vaste activa:
1. Immateriële vaste activa;
2. Materiële vaste activa;
3. Financiële vaste activa.

Immateriële activa

De immateriële vaste activa worden onderverdeeld in:

- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;

- bijdragen aan vaste activa in eigendom van derden.

De gemeente heeft besloten, de kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio van geldleningen niet te activeren.
De kosten van onderzoek en ontwikkeling te verbinden aan een bepaald actief worden geactiveerd als zij aan bepaalde voorwaarden voldoen. De afschrijvingstermijn is dan maximaal 5 jaar Activering is niet dwingend voorgeschreven. De kosten kunnen eventueel volledig ten laste van de rekening van baten en lasten van het desbetreffende jaar worden gebracht.
De bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd als:

- er sprake is van een investering door een derde;
- de investering bij draagt aan de publieke taak;
- de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals overeengekomen is;
- de bijdrage kan worden teruggevorderd, als de derde in gebrek blijft of onze gemeente recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

De immateriële en materiële activa worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals opgenomen in de nota activerings -en afschrijvingsbeleid. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht. Een saldo voor agio of disagio wordt lineair in 5 jaar afgeschreven.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn stoffelijk van aard. Een uitzondering hierop is software en licenties op software voor onbepaalde duur die in een keer in rekening wordt gebracht.. Op grond van de stellige uitspraak in de Notitie Materiële Vaste Activa van de commissie BBV valt dit ook onder de materiële vaste activa (investeringen met een economisch nut).
Investeringsbijdragen van derden met een direct aantoonbare relatie en geen specifieke terugbetalingsverplichting worden in mindering gebracht op de uitgaven voor de betreffende investering.
Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.
Bij materiële vaste activa is het onderscheid van belang tussen activa met een economisch nut en activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Een investering met economisch nut:

- is verhandelbaar;
- kan bijdragen aan het genereren van middelen;
- *moet geactiveerd* worden (m.u.v. kunstvoorwerpen met cultuurhistorische waarde).

Op investeringen met economisch nut wordt afgeschreven volgens afschrijvingstermijnen opgenomen in de Nota activerings- en afschrijvingsbeleid gemeente Zevenaar 2019.

In erfpacht uitgegeven percelen behoren tot de investeringen met een economisch nut en zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen).
De BBV schtijft voor dat in de toelichting bij de materilen activa wordt aangegeven welke activa in erfpacht zijn uitgegeven.

Een investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut:
Met het oog op een betere vergelijkbaarheid van de kosten, is in de nieuwe BBV de systematiek van activering en afschrijving voor alle investeringen met ingang van 2017 gelijk getrokken. Dit betekent dat alle investeringen met een maatschappelijk nut, evenals de investeringen met een economisch nut, worden geactiveerd en over de verwachte levensduur worden afgeschreven.

Een investering in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut:

- vervult een publieke taak;
- genereert geen middelen;
- moet met ingang van 2017 geactiveerd worden.

In onze gemeente vindt de afschrijving op de materiële vaste activa plaats in het jaar na gereed melding. Concreet betekent dit dat wordt gestart met afschrijven op het moment dat sprake is van een boekwaarde per 1 januari van een jaar.

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs. De onder financiële vaste activa opgenomen leningen zijn onder te verdelen in verstrekte leningen aan woningbouwcoöperaties en overige verstrekte leningen. De leningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met de aflossingen. De aflossingen van de leningen vinden plaats op basis van annuïteiten of op lineaire basis.
Tevens worden onder de financiële vaste activa verantwoord de bijdragen aan activa in eigendom van derden, zoals bijdragen in restauratiekosten, bijdragen achterpad verlichting, bijdragen in investeringen van sportverenigingen e.d. De voorwaarden die ervoor gelden om te mogen activeren zijn opgenomen in artikel 61 van het BBV. Belangrijk is dat de bijdrage teruggevorderd moet kunnen worden als de derde in gebreke blijft.

Vlottende activa

Op grond van de notitie Grondexploitaties is sprake van grondexploitaties als de gemeente, zoals de onze, een actief grondbeleid voert. Dat betekent dat de gemeente grond koopt, die bouw- en woonrijp maakt en weer verkoopt of in erfpacht uitgeeft aan ontwikkelaars, aannemers en particulieren.

Het startpunt van een Bouwgrond in exploitatie (BIE) is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Om risico's die samenhangen met lang lopende projecten te beperken mag de looptijd maximaal 10 jaar bedragen, Van deze looptijd mag alleen gemotiveerd worden afgeweken als deze is geautoriseerd door de raad en is voorzien van risico-beperkende beheersmaatregelen om onzekerheden en risico's te mitigeren (matigen).
De actualisatie van onze grondexploitatiecomplexen vindt jaarlijks door de gemeenteraad plaats.
Daarnaast is met ingang van 2016 de rentetoerekening aan de BIE beperkt. Er mag door onze gemeente maximaal een rentetoerekening plaats vinden van rente die de gemeente betaald over het vreemde vermogen (d.w.z. het gewogen gemiddelde percentage van de bestaande leningenportefeuille naar de verhouding vreemd/totaal vermogen) omdat geen sprake is van projectfinanciering. Dit rentepercentage voor 2021 is gebaseerd op de balansbedragen in de jaarrekening 2020 en is 1,35.

Vorderingen

Vorderingen worden, onder aftrek van eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid, tegen de nominale waarde gewaardeerd.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen algemene reserves en bestemmingsreserves evenals het saldo van de rekening van baten en lasten.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen zijn opgenomen de op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's, voor zover de omvang hiervan redelijk is in te schatten. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies (artikel 44 – BBV). Een uitzondering is de pensioenvoorziening. De pensioenvoorziening betreft de in eigen beheer opgebouwde verplichting voor (gewezen) wethouders. De pensioenvoorziening is berekend volgens de actuariële methode.
Voor de actuariële berekeningen zijn de volgende grondslagen gehanteerd:
Berekeningsdatum : 31 december 2021
Rekenrente : 0,528%
Sterftetafel : GBM/GBV 2014/2019 met leeftijdsterugstelling.
Voor gepensioneerden en niet-gepensioneerden zijn dezelfde grondslagen gehanteerd. In de berekeningen zijn de niet ingegane pensioenen herrekend naar de AOW-leeftijd (aan de hand van de huidige uitruilfactoren), zoals vermeld op de site van de SVB.
Voor een nadere toelichting per voorziening verwijzen wij naar het overzicht van voorzieningen die na de toelichting op de balans is opgenomen.
Met ingang van 2021 is het niet langer toegestaan in geval van achterstallig onderhoud, waarbij sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties een termijn van 4 jaar te hanteren voor het vormen van en voorziening hiervoor. Er mag geen sprake zijn van een negatieve voorziening bij de jaarrekening dus is een eenmalige last ten gunste van deze voorziening noodzakelijk.

Langlopende schulden

Onder langlopende schulden zijn begrepen schulden met een oorspronkelijke looptijd van een jaar of langer.
De schulden worden opgenomen tegen de nominale waarde verminderd met aflossingen.
Onder de langlopende schulden worden tevens opgenomen de door derden bij de gemeente belegde gelden.

Vlottende passiva

De posten opgenomen onder vlottende passiva worden tegen nominale waarde gewaardeerd.

Buiten de balans opgenomen Borg- en Garantstellingen

De door de gemeente gewaarborgde geldleningen zijn voor het totaal waarvoor de gemeente garant staat per einde boekjaar opgenomen. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de Staat van gewaarborgde geldleningen en andere garantieverplichtingen die na de toelichting op de balans is opgenomen.

Balans per 31-12-2021 activa

Nr.	Omschrijving	Bedragen x € 1.000 Ultimo 2021	Ultimo 2020
1	**Vaste activa**		
1.1	**Immateriële vaste activa:**		
1.1.1	Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0	0
1.1.2	Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief	598	372
1.1.3	Bijdragen aan activa in eigendom van derden	153	172
1.2	**Materiële vaste activa:**		
1.2.1	Investeringen met economisch nut	119.529	118.527
1.2.2	Investeringen met maatschappelijk nut	10.881	9.521
1.2.3	Investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven	24.912	25.283
1.3	**Financiële vaste activa:**		
1.3.1	Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	35	35
1.3.2	Leningen aan woningbouwcorporaties	0	37
1.3.3	Leningen aan deelnemingen	2.723	155
1.3.4	Overige langlopende geldleningen	7.299	9.491
1.3.5	Overige uitzettingen met een rente-typische looptijd van één jaar of langer	0	0
	Totaal vaste activa	**166.130**	**163.593**
3	Vlottende activa		
3.1	**Voorraden:**		
3.1.1	Grond- en hulpstoffen	0	0
3.1.2	Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	20.283	20.208
3.1.3	Gereed product en handelsgoederen	910	910
3.2	**Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:**		
3.2.1	Vorderingen op openbare lichamen	7.909	10.673
3.2.2	Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	551	772
3.2.3	Schatkistbankieren	1.093	443
3.2.4	Overige vorderingen	3.639	3.839
3.3	**Liquide middelen:**		
3.3.1	Kas-, bank- en girosaldi	1.077	1.415
3.4	**Overlopende activa**		
	Voorschotten overheidslichamen	913	1.727
	Overige nog te ontvangen bedragen	4.375	4.560
	Totaal vlottende activa	**40.750**	**44.547**
	TOTAAL ACTIVA	**206.880**	**208.140**

Balans per 31-12-2021 passiva

Nr.	Omschrijving	Bedragen x € 1.000 Ultimo 2021	Ultimo 2020
2	**Vaste passiva**		
2.1	**Eigen vermogen:**		
2.1.1	Algemene Reserve	41.240	35.223
2.1.2	Bestemmingsreserves	12.052	12.703
2.1.3	Resultaat	7.852	5.568
2.2	**Voorzieningen**	10.579	8.448
2.3	**Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer:**		
2.3.1	Onderhandse leningen	113.779	120.300
2.3.2	Door derden belegde gelden	18	252
2.3.3	Waarborgsommen	10	110
	Totaal vaste passiva	**185.530**	**182.604**
4	Vlottende passiva		
4.1	**Netto vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar**		
4.1.1	Bank- en girosaldi	0	0
4.1.2	Overige schulden	2.491	4.863
4.1.3	kasgeldlening	4.000	0
4.2	**Overlopende passiva**		
	Vooruit ontvangen bedragen van overige overheid	6.079	13.346
	Overige overlopende passiva	8.780	7.327
	Totaal vlottende passiva	**21.350**	**25.536**
	TOTAAL PASSIVA	**206.880**	**208.140**
	Bedrag aan borgstellingen of garantiestellingen aan natuurlijke en rechtspersonen	179.910	105.517

TOELICHTING BALANS

Een balans bestaat zowel uit bezittingen, de activa, als uit het vermogen, de passiva. Anders gezegd de balans geeft aan waarin is geïnvesteerd en hoe deze investeringen zijn gefinancierd.
Financiering heeft betrekking op de wijze waarop op de geld- en kapitaalmarkt, of via onderhandse leningen, in de behoefte aan geld en kapitaal wordt voorzien.
Dekking heeft betrekking op de middelen die worden gevonden om de lasten in de begroting op te vangen.
Zowel de activa als de passiva worden onderverdeeld. De indeling van de balans is gebaseerd op het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).
In de hierna volgende toelichting op de balans worden de balansmutaties in beeld gebracht. De meest in het oog springende verschillen worden in dit onderdeel samengevat.
In de toelichting bij de investeringen worden alleen bedragen boven de € 50.000 opgenomen.

(Bedragen x € 1.000)
Door het afronden per € 1.000 kunnen verschillen voorkomen.

VASTE ACTIVA

De vaste activa kent voor onze gemeente de volgende onderverdeling:

- Immateriële vaste activa;
- Materiële vaste activa;
- Financiële vaste activa.

Immateriële vaste activa

1.1.2 Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

Boekwaarde per 1 januari 2021	372
BIJ: Investeringen gedurende het jaar	488
AF: Afschrijvingen gedurende het jaar	16
AF: Bijdragen van derden	246
Boekwaarde per 31 december 2021	**598**

De vermeerdering van de kosten van onderzoek- en ontwikkelkosten zijn:
Onderzoek planMER Witte kruis
Voorbereiding aanleg 2e viaduct 7Poort;
Coördinatie en regie infrastructurele projecten

1.1.3. Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Boekwaarde per 1 januari 2021	172
BIJ: Nieuwe bijdragen gedurende het jaar	--
AF: Afschrijvingen gedurende het jaar	19
Boekwaarde per 31 december 2021	**153**

Deze subsidiebijdragen in activa van derden etc. zijn opgenomen in de Staat van activa en bestaan uit o.a. mechanisatie trekkenwand, tegelpad, Jongerencentrum, aanleg tennisbanen en huisvesting peuterspeelzaal.

Materiële vaste activa

1.2.1 Investeringen met economisch nut

Totaal per balanssoort (Bedragen x € 1.000)	Gronden en terreinen	Woon-ruimten	Bedrijfsge-bouwen	Grond-weg- en water-bouw-kundige werken	Vervoer-middelen	Machines, apparaten en installaties	Overige materiele vaste activa	Totaal NIEUW 2021
Aanschafwaarde	30.458	0	90.929	18.138	3.594	9.398	4.910	157.427
Cumulatieve afschrijving	489	0	27.325	5.568	1.537	2.434	1.547	38.900
Boekwaarde 1-1-2021	**29.969**	**0**	**63.604**	**12.570**	**2.057**	**6.964**	**3.363**	**118.527**
Investeringen 2021	79	0	3.605	0	826	337	135	4.982
Desinvesteringen	0	0	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	81	0	1.940	391	392	333	235	3.372
Bijdragen van derden	0	0	343	0	0	24	242	608
Afwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2021	29.967	0	64.926	12.179	2.491	6.944	3.021	119.529

Algemeen

Met ingang van 1 januari 2021 is een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) gesloten met ATARO (Ataro is een acroniem van advies, toezicht, aanleg, renovatie en onderhoud) De gemeente is weer juridisch en economisch eigenaar van alle gebouwen en de administratieve afhandeling is in deze jaarstukken verwerkt. Het overzicht opgenomen in de jaarstukken 2020 van de activa, waarvan de gemeente juridisch eigenaar was, is komen te vervallen.

Eigendom bedrijfsgebouwen

Wanneer de gemeente wel het economisch eigendom, maar niet het juridisch eigendom van een materieel vast actief heeft, moet het materieel vast actief op de balans van de gemeente worden opgenomen en wordt in de toelichting de eigendomssituatie toegelicht.
Uitgangspunt van de onderwijswetgeving is dat het eigendom van het schoolgebouw ligt bij het schoolbestuur. Dit eigendom wordt als zodanig vastgelegd in het kadaster via een notariële akte. In het spraakgebruik wordt bij de schoolgebouwen onderscheid gemaakt tussen het juridisch eigendom (schoolbestuur) en het economisch eigendom (claimrecht). De schoolgebouwen in onze gemeente staan onder de bedrijfsgebouwen met economisch nut op de balans.

Gronden en terreinen

Op grond van artikel 35 van de BBV wordt aangegeven welke gronden/terreinen in erfpacht zijn uitgegeven. De volgende gronden zijn in erfpacht uitgegeven. De toename in 2021 betreft de gronden op 7Poort voor bedrijfsverplaatsing.

voor grond op 7Poort (activa 645)	109
voor grond in Babberich op het adres Dorpstraat 46 (activa 141)	14
voor grond op 7Poort (activa 1286)	20.347
voor grond op 7Poort (activa 1324)	188
voor grond op 7Poort (uitbreiding activa 1324)	79
Totaal in erfpacht uitgegeven gronden op 31-12-2021	**20.737**

Bedrijfsgebouwen

De toename van de boekwaarde in 2021 wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investeringen:

Brede School Locatie Platanenlaan	241
Carrousel/Maatjes verbouw/aanpassing	153
Uitbreiding/aanpassing G. Gezellestraat (Sterrenschool)	3.083
Correctie en overname boekwaarde Ataro van investeringen	115

Grond- weg- en waterbouwkundige werken

In 2021 zijn er geen investeringen groter dan € 50.000 gedaan.

Vervoermiddelen

De toename van de boekwaarde in 2021 wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investering:

Tractor New Holland	78
Tractor Valta	89
WMO hulpmiddelen	652

Machines, apparaten en installaties

De toename van de boekwaarde in 2021 wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investering:

Hal 12 installaties en inrichting	202
Gazonmaaier Toro	89

Overige materiële vaste activa

De toename van de boekwaarde in 2021 wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investering:

Vervanging hardware werkplekken	112

1.2.2. Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

Totaal per balanssoort (Bedragen x € 1.000)	Gronden en terreinen	Bedrijfsge-bouwen	Grond- weg- en water-bouw-kundige werken	Machines, apparaten en installaties	Overige materiele vaste activa	Totaal
Aanschafwaarde	0	0	21.032	753	419	22.204
Cumulatieve afschrijving	0	0	11.675	710	298	12.683
Boekwaarde 1-1-2021	**0**	**0**	**9.357**	**43**	**121**	**9.521**
Investeringen 2021	0	14	2.548	0	0	2.562
Desinvesteringen	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	0	291	3	7	301
Bijdragen van derden	0	0	901	0	0	901
Afwaarderingen	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2021	0	14	10.713	40	114	10.881

Bedrijfsgebouwen

In 2021 zijn er geen investeringen groter dan € 50.000 gedaan.

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

De toename van de boekwaarde in 2021 wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investeringen:

Omschrijving investeringen	Bedrag	wel/geen toename boekwaarde
Snelfietsroute F12	*478	geen
Reconstructie Halve Maan	190	wel
Herinrichting openbare ruimte Platanenlaan	156	wel
Uitvoering aanleg 2e viaduct 7Poort	445	wel
Herinrichting BAT-terrein voor, parkeren en ontsluiting	298	wel
Bruisend maken centrum Zevenaar (o.a. straten etc)	85	wel
Totaal van investeringen voor de vervanging van armaturen OV	91	wel
Totaal van investeringen voor de vervanging van masten OV	134	wel
Uitvoering reconstructie weg Hengelder	*217	geen
Verkeerskundige aanpassingen G. Gezellestraat	165	wel
Fietsverbinding Duitse grens - Tolkamer	*237	geen

Voor de investeringen met een * zijn bijdragen van derden en of subsidies ontvangen.

Machines, apparaten en installaties

In 2021 zijn er geen investeringen groter dan € 50.000 gedaan.

Overige materiële vaste activa

In 2021 zijn er geen investeringen groter dan € 50.000 gedaan.

1.2.3. Investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven

Totaal per balanssoort (Bedragen x € 1.000)	Gronden en terreinen	Woon-ruimten	Bedrijfsge-bouwen	Grond-weg- en water-bouw-kundige werken	Vervoer-middelen	Machines, apparaten en installaties	Overige materiele vaste activa	Totaal
Aanschafwaarde	14	0	18	33.694	0	23	1.074	34.823
Cumulatieve afschrijving	0	0	9	9.145	0	10	375	9.539
Boekwaarde 1-1-2021	**14**	**0**	**9**	**24.549**	**0**	**13**	**699**	**25.284**
Investeringen 2021	0	0	0	368	0	0	47	415
Desinvesteringen	0	0	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	0	1	719	0	1	66	787
Bijdragen van derden	0	0	0	0	0	0	0	0
Afwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2021	14	0	8	24.198	0	12	680	24.912

Grond- weg- en waterbouwkundige werken

De toename van de boekwaarde in 2021 wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investeringen:

Revitalisering Giesbeek	193
Vernieuwing riolen en klimaatadaptieve maatregelen	68
Verbetering riolering Angerlo (rioolvervanging)	79

Overige materiële vaste activa
In 2021 zijn er geen investeringen groter dan € 50.000 gedaan.

Financiële vaste activa

1.3 Financiële vaste activa

1.3.1. Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Boekwaarde per 1 januari 2021	35
BIJ: Kapitaalverstrekking gedurende het jaar	-
AF: Aflossingen gedurende het jaar	-
Boekwaarde per 31 december 2021	**35**

Het betreft deelnemingen in de vorm van aandelen. De gemeente is houder van aandelen van:

Vitens	34.717	aandelen
Bank voor Nederlandse Gemeenten	12.934	aandelen
Alliander	616.132	aandelen (± 0,45% van het totaal)

1.3.2. Leningen aan woningbouwcorporaties

Boekwaarde per 1 januari 2021	37
BIJ: Verstrekte leningen gedurende het jaar	-
AF: Aflossingen gedurende het jaar	37
Boekwaarde per 31 december 2021	**-**

Het betreft een verstrekte vaste geldlening aan Stichting Plavei (voorheen Laris Wonen en Diensten)

1.3.3. Leningen aan deelnemingen

Boekwaarde per 1 januari 2021	155
BIJ: Verstrekte leningen gedurende het jaar	2.723
AF: Aflossingen gedurende het jaar	155
Boekwaarde per 31 december 2021	**2.723**

De achtergestelde geldlening aan Vitens van 2.327.300 is in 2021 volledig afgelost.

Nieuwe verstrekte reverse converteerbare hybride obligatielening aan Alliander N.V. in 2021.
Bij raadsbesluit van 24 november 2021 is kennis genomen van het versterken van de kapitaal-structuur van Alliander N.V. door het verstrekken van een reverse converteerbare hybride obligatielening. Gedurende de looptijd van deze obligatielening zal de gemeente een vaste marktconforme rentevergoeding ontvangen. Om de capaciteit van de elektriciteitsnetten op veel plekken te verdubbelen zijn grootschalige investeringen noodzakelijk. Alliander verwacht dat de totale investeringen op korte termijn oplopen tot ca. € 1,2 miljard per jaar. Om het daarvoor benodigde geld op de markt te kunnen lenen en tegelijk een financieel solide bedrijf te blijven, is versterking van het eigen vermogen van Alliander nodig. De aandeelhouders is verzocht hieraan minimaal naar rato van hun aandelenbelang deel te nemen. De gemeente Zevenaar is aandeelhouder van Alliander met een belang van 0,45% van de in totaal 136.794.964 aandelen. Wettelijk is bepaald dat de aandelen van netwerkbedrijven als Alliander niet in private handen mogen zijn. Alle aandelen zijn dan ook in handen van een aantal provincies, waterschappen en gemeenten. Het belang van de gemeente bij het aandeelhouderschap is tweeledig:

- de gemeente kan (enige) invloed uitoefenen op het beleid van Alliander;
- de gemeente ontvangt dividend van Alliander als het resultaat dat toelaat.

Op termijn zal Alliander naar verwachting de lening converteren oftewel omzetten naar nieuw uit te geven aandelen, welke in plaats van rente een dividendopbrengst zal opleveren.
Op 15 december 2021 is een obligatielening verstrekt van € 2.722.936 en is de rentevergoeding vastgesteld op een percentage van 2,075.

1.3.4. Overige langlopende geldleningen

De overige langlopende leningen bestaan uit:	
a. Hypothecaire geldleningen personeel	4.503
b. Verstrekte geldleningen aan stichtingen c.a.	271
c. Leningen via Stimuleringsfonds Volkshuisvesting. Nederland (SVN):	
1. Leningen verzakte woningen	95
2. Verstrekte startersleningen	1.127
3. Verstrekte duurzaamheidsleningen	506
4. Verstrekte leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland	692
d. Sociale kredieten aan inwoners verstrekt door de Kredietbank	105
Boekwaarde per 31 december 2021	**7.299**

a. Toelichting hypothecaire geldleningen personeel
Vanaf 1 januari 2009 is het wettelijk niet meer toegestaan om als gemeente nog (nieuwe) hypotheken te verstrekken aan het personeel. De aflossing in 2021 was in totaal € 3.021.445

Boekwaarde per 1 januari 2021	7.524
AF: Aflossingen gedurende het jaar	3.021
Boekwaarde per 31 december 2021	**4.503**

b. Toelichting verstrekte geldleningen aan stichtingen c.a.
Het betreft verstrekte geldleningen aan sportverenigingen, buurthuizen en voor woonwagens.

Boekwaarde per 1 januari 2021	289
AF: Aflossingen gedurende het jaar	18
Boekwaarde per 31 december 2021	**271**

c1. Verstrekte leningen via SVN voor verzakte woningen
Via Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVN) zijn leningen verstrekt aan particulieren voor de verbetering van de kwaliteit van de volkshuisvesting en de stedelijke vernieuwing in brede zin. Er resteren 2 leningen.

Boekwaarde per 1 januari 2021	99
AF: Aflossingen gedurende het jaar	4
Boekwaarde per 31 december 2021	**95**

c2. Verstrekte startersleningen via SVN
Tot 1 februari 2017 was het mogelijk voor de kopers in de nieuwbouwwijk Groot Holthuizen een starterslening aan te vragen. Het SVN was belast met de uitvoering. In totaal kon de starterslening maximaal € 22.500 bedragen. De eerste drie jaren zijn de leningen aflossingsvrij.
In 2016 is de laatste starterslening verstrekt. In totaal zijn er 15 leningen verstrekt.
Deze verordening is in 2017 ingetrokken. In 2020 zijn 2 leningen afgelost. Er resteren nog 6 leningen.
In juli is de Verordening Starterslening gemeente Zevenaar 2020 vastgesteld en op 16 juli 2020 in werking getreden. Hiervoor is een revolverend fonds van in totaal € 1 miljoen beschikbaar aan het SVN .
Het maximale bedrag voor de Starterslening Zevenaar is vastgesteld op € 40.000, - met als voorwaarde dat de hoogte van de Starterslening Zevenaar maximaal 20% bedraagt van de totale koop(/aanneem)som van de maximale Nationale Hypotheek Garantie grens (NHG-grens), inclusief eventuele verbeter en/of

meerwerkkosten. Een hoger maximum zou kunnen resulteren in een schuldenlast die tot hoge risico's voor de betreffende koper(s) zou leiden. Het minimumbedrag is op € 2.500, - vastgesteld uit efficiency overwegingen.
Op 24 november 2021 is besloten nogmaals € 1 miljoen beschikbaar te stellen voor startersleningen.
In 2021 zijn in totaal 43 leningen verstrekt voor een totaalbedrag van € 885.528

Boekwaarde per 1 januari 2021 (oude leningen)	74
AF: Aflossingen gedurende het jaar (oude leningen)	2
Boekwaarde per 31 december 2020 (oude 6 leningen)	**72**

Boekwaarde per 1 januari 2021 (nieuwe leningen)	169
Verstrekte leningen nieuwe verordening	886
AF : Aflossingen gedurende het jaar	--
Boekwaarde per 31 december 2021	**1.055**
Totaal boekwaarden startersleningen per 31-12-2021	**1.127**

c3. Verstrekte duurzaamheidsleningen via SVN

Bij raadsbesluit op 25 januari 2017 is de verordening Duurzaamheidslening Zevenaar vastgesteld. De duurzaamheidslening is een stimulans om een financiële impuls te geven aan de energiebesparing in de bestaande woningvoorraad en daarmee ook de kwaliteit van de bestaande voorraad te verhogen.
De duurzaamheidslening wordt ingezet voor de particuliere woningvoorraad met een bouwjaar van ouder dan 1980 en een WOZ-waarde van minder dan € 200.000.
In juni 2019 is deze verordening ingetrokken en hiervoor de Verordening Toekomstbestendig wonen Gelderland in plaats gekomen.

In 2021 resteren 96 duurzaamheidsleningen met het volgende verloop :

Boekwaarde per 1 januari 2021	604
AF: Aflossingen gedurende het jaar	98
Boekwaarde per 31 december 2021	**506**

c4 Verstrekte leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland via SVN

In juni 2019 is de Verordening Toekomstbestendig wonen Gelderland vastgesteld. Hiervoor is een revolverend fonds van in totaal € 1.520.000 beschikbaar. (In een revolverend fonds komt het uitgeleende geld weer terug zodat het opnieuw beschikbaar komt voor nieuwe leningen. Dit is een beproefde manier van duurzaam financieren.)
Op 24 november 2021 is besloten nogmaals € 1 miljoen beschikbaar te stellen voor het verstrekken van leningen voor de verduurzaming.

In 2021 zijn in totaal 62 leningen verstrekt voor een totaalbedrag van € 195.400.

Boekwaarde per 1 januari 2021	640
BIJ: Verstrekte leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland	195
AF: Aflossingen gedurende het jaar	143
Boekwaarde per 31 december 2021	**692**

d. Sociale kredieten aan inwoners verstrekt door de Kredietbank

Op grond van de dienstverleningsovereenkomst met de Kredietbank Nederland resteren er op 31-12-2021 in totaal 80 sociale verstrekte leningen met een restantbedrag van € 104.921. In 2021 zijn in totaal 29 leningen afgelost en 26 nieuwe leningen verstrekt.

Boekwaarde per 1 januari 2021	93
BIJ: Verstrekte duurzaamheidsleningen	61
AF: Aflossingen gedurende het jaar	49
Boekwaarde per 31 december 2020	**105**

1.3.5. Overige uitzettingen met een rente-typische looptijd van een jaar of langer

Doordat het saldo aan de passivazijde op deze balans inzake de belegde gelden van de GR Huisvesting Voortgezet van een positief bedrag te weten op 1-1-2021 is veranderd in een negatief bedrag is het saldo per 31-12-2021 aan de activazijde opgenomen. Aangezien er nu geen sprake meer is van belegde gelden door de GR Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers maar van een uitzetting is deze post hier opgenomen in plaats van onder de passiva 2.3.2.

Deze balanspost bestaat uit:

a. Gemeenschappelijke Regeling Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers	**249**	zie ook de passiva-zijde onder 2.3.2.

a. Verloop belegde gelden GR Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers in uitzettingen.

Saldo per 1 januari 2021	-228
BIJ: Rente	0
AF: afrekening deelnemende gemeenten 2020	22
AF: voorschotten voor huisvesting VO De Liemers	455
Saldo per 31 december 2021	249

a. Toelichting op gelden Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers
In december 1995 hebben de raden van de (voormalige) gemeenten Didam, Duiven en Zevenaar de Gemeenschappelijke regeling huisvesting voortgezet onderwijs in de Liemers vastgesteld.
De verdeling van de optredende lasten over de gemeenten Montferland, Duiven en Zevenaar is ingaande 2007 geheel gerelateerd aan het aantal leerlingen dat gebruik maakt van die huisvesting binnen de afzonderlijke gemeenten. Hiermee is aansluiting gehouden bij het systeem van de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds.
De verrekening van de werkelijke kosten met het door de afzonderlijke gemeenten Montferland, Duiven en Zevenaar verschuldigde bijdragen aan de gemeenschappelijke regeling vindt plaats via de centraal aangehouden "reserve huisvesting VO" bij de gemeente Zevenaar.
De verrekening is als volgt:
a. de berekende bijdrage in het begrotingsjaar volgens de begroting, is de verschuldigde bijdrage minus de te maken geraamde kosten per gemeente;
b. de definitieve bijdrage na afloop van het begrotingsjaar, zijn de in de begroting berekende bijdrage, minus de verschillen tussen de geraamde kosten en de werkelijke kosten per gemeente.
De negatieve reserve wordt in de loop van 2022 weer aangevuld naar rato van het leerlingenaantal per gemeente.

Vlottende activa

De vlottende activa kent voor onze gemeente de volgende indeling:

- Voorraden;
- Uitzettingen met de looptijd korter dan 1 jaar;
- Liquide middelen;
- Overlopende activa.

3.1 Voorraden

Volgens artikel 38 van de BBV worden op de balans onder de voorwaarden afzonderlijk opgenomen:
a. grond- en hulpstoffen;
b .onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie;
c. gereed product en handelsgoederen;
d. vooruitbetalingen.

b. onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie
Op grond van de notitie Grondexploitaties is sprake van grondexploitaties als de gemeente een actief grondbeleid voert. Dat betekent dat de gemeente grond koopt, die bouw- en woonrijp maakt en weer verkoopt of in erfpacht uitgeeft aan ontwikkelaars, aannemers en particulieren.

Het startpunt van een Bouwgrond in exploitatie (BIE) is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Om risico's die samenhangen met lang lopende projecten te beperken mag de looptijd maximaal 10 jaar bedragen, Van deze looptijd mag alleen gemotiveerd worden afgeweken als deze is geautoriseerd door de raad en is voorzien van risico-beperkende beheersmaatregelen om onzekerheden en risico's te mitigeren (matigen).
De actualisatie van onze grondexploitatiecomplexen vindt jaarlijks door de gemeenteraad plaats.
Met ingang van 2016 is de rentetoerekening aan de BIE beperkt. Er mag door onze gemeente maximaal een rentetoerekening plaats vinden van rente die de gemeente betaald over het vreemde vermogen (d.w.z. het gewogen gemiddelde percentage van de bestaande leningenportefeuille naar de verhouding vreemd/totaal vermogen) omdat geen sprake is van projectfinanciering. Zoals in de 2e Voortgangsrapportage 2021 is aangegeven is dit percentage 1,35.

<u>Algemene toelichting over methodiek marktwaarde en verliesvoorziening</u>
Jaarlijks wordt beoordeeld of de boekwaarde de marktwaarde van de grond overstijgt. Is hier sprake van dan is het verplicht hiervoor een verliesvoorziening te treffen die als een waardecorrectie moet worden gezien. De afgelopen jaren zijn aanvankelijk winstgevende prognoses van een grondexploitatiebegroting omgeslagen naar verliesgevende. De tot dan toe geactiveerde grondexploitatie krijgt dan een lagere waarde. Die lagere waarde kan in de jaarrekening op twee manieren worden gepresenteerd, namelijk:

- via een (niet-herstelbare) afboeking of;
- via het treffen van een verliesvoorziening.

De ingezette beleidslijn om te kiezen voor het treffen van een verliesvoorziening als correctie wordt voortgezet. Deze correctie wordt in mindering gebracht op de boekwaarde in de balans analoog aan de wijze zoals bij de dubieuze debiteuren. In deze jaarrekening is de verliesvoorziening verlaagd op de bouwgronden in exploitatie (BIE).
In totaal bedraagt de verliesvoorziening op 31-12-2021 voor onderhanden werken waaronder bouwgronden in exploitatie (BIE) €23.278.759

Het verloop van deze verliesvoorziening ten opzichte van 2020 is als volgt: (x € 1.000)

	Per 31-12-2021	Per 31-12-2020
Babberich Middag-Oost en Zwanenwaay	4.251	4.499
Zevenaar-Oost bedrijven en woningen	19.028	20.028
Totaal verliesvoorziening grondexploitaties	**23.279**	**24.527**

De verliesvoorziening is gebaseerd op de netto contante waarde (NCW)

3.1.2. Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie (BIE)

Op 1-1-2021 is de boekwaarde excl. verliesvoorziening (x € 1.000)	44.735
Mutaties 2021:	
Grondverkopen	-4.660
Grondaankopen	--
Afwaardering boekwaarde	--
Overige lasten grondexploitatie	3.695
Overige exploitatieopbrengsten	-208
Boekwaarde per 31 december 2021 excl. verliesvoorziening	**43.562**
Verliesvoorziening per 31 december 2021	-23.279
Boekwaarde per 31 december 2021 incl. verliesvoorziening	**20.283**

De boekwaarde op 31 december 2021 per complex voor onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie (BIE):

Babberich Middag-Oost en Zwanenwaay	1.175
Zevenaar-Oost woningen en bedrijven	19.103
Mercurion	5
Boekwaarde per 31 december 2021	**20.283**

Nog te maken kosten en te realiseren opbrengsten per Bouwgrond in Exploitatie

Bestemmingsplan (nominale bdragen afgerond op € 1.000) ONDERHANDEN WERKEN:	Nog te maken kosten	Nog te realiseren opbrengsten
Mercurion	541	817
Zevenaar-Oost bedrijven	14.057	10.082
Zevenaar-Oost woningen	15.950	38.573
Middag Oost & Zwanenwaay	1.752	2.421
Totaal	32.300	51.893

c. gereed product en handelsgoederen;

Verkoop of buitengebruikstelling van vast actief

Volgens de BBV voorschriften moet wanneer een actief daadwerkelijk wordt bestemd voor verkoop, de resterende boekwaarden van deze activa worden overgeboekt naar deze balanspost te weten "Voorraden". Een eventueel verkregen opbrengst wordt als incidentele bate verantwoord in de jaarrekening. Indien het object nog een boekwaarde heeft, dan dient deze boekwaarde geheel afgeboekt te worden. Dit is een incidentele last in de jaarrekening. De verkoopopbrengst en het afboeken van de boekwaarde worden beide afzonderlijk verantwoord en mogen niet met elkaar worden verrekend. De verkoop opbrengst mag ook niet worden verrekend met de aanschafwaarde van een eventueel vervangingsobject.

Als bezuiniging bij het opstellen van de primitieve begroting 2020-2023 is besloten tot het versneld afstoten van 10 gemeentelijke panden/locaties. Van deze 10 locaties is na beoordeling besloten dat er 8 kunnen worden

verkocht. Voor de overige 2 locaties loopt nog een onderzoek. Bij de 2e Voortgangsrapportage 2020 zijn genoemde bezuinigingen geactualiseerd en is de evt. verkoop doorgeschoven naar de komende jaren.
De boekwaarden van de te verkopen panden zijn overgeheveld van andere balansposten naar deze balanspost voorraden te weten handelsgoederen. Het betreft de resterende boekwaarden van in totaal 5 panden voor een bedrag van in totaal € 910.184. Zodra deze panden werkelijk worden verkocht zal tot volledige afschrijving van deze boekwaarde worden overgegaan. De totale opbrengst staat tegenover de eenmalige afschrijvingslast en die is hoger dan de resterende boekwaarden. In 2021 zijn er geen panden verkocht.

3.1.3. Gereed product en handelsgoederen

Boekwaarde per 1 januari 2021	910
Afschrijving in verband met de verkoop van de panden	0
Boekwaarde per 31 december 2021	910

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

3.2.1 Vorderingen op openbare lichamen

De vorderingen openbare lichamen is als volgt samengesteld:

Belastingdienst	6.849
Reinigingsdienst de Liemers (RDL)	300
Ministeries/Rijksdienst/Provincies en overige openbare lichamen	129
Ataro BV	5
Diverse omliggende gemeenten	376
GR Huisvesting Voortgezet Onderwijs	249
Totaal	**7.908**

Per medio april 2022 was van debiteuren "overheden" nog een bedrag van ruim € 7 miljoen te vorderen.
Het betreft voornamelijk de BTW uit het BTW compensatiefonds die op 1 juli 2022 wordt ontvangen.

3.2.2 Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen

De boekwaarde per 31 december 2021 is als volgt samengesteld:

Rek. courant Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN):	6
Kredietbank Nederland	545
Boekwaarde per 31 december 2021	**551**

Rekening courant Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SvN)
Voor een toelichting verwijzen wij naar balanspost 1.3.4. Overige langlopende geldleningen.
De bedragen onder deze balanspost betreffen de bedragen in rekening courant bij de SVN waarvoor nog geen leningen zijn verstrekt c.q. de ontvangen rente en aflossing die de SVN heeft ontvangen voor de leningen en welke nog niet met de gemeente zijn afgerekend. .

Kredietbank Nederland
Op 29 november 2017 is door de gemeenteraad besloten om een dienstverleningsovereenkomst met de Kredietbank Nederland aan te gaan. Er is in totaal € 650.000 (€ 500.000 voormalige gemeente Zevenaar in 2017 en € 150.000 in 2018 voormalige gemeente Rijnwaarden) verstrekt als werkkapitaal. Om vanaf 1-1-2018 sociale kredieten te verstrekken aan inwoners van de gemeente Zevenaar. Er zijn in 2020 26 sociale kredieten verstrekt voor een totaalbedrag van € 60.957. Op 31-12-2021 resteert na de aflossingen een bedrag van

€ 104.921. Dit betekent dat de Kredietbank een restant werkkapitaal van € 545.079 heeft op 31-12-2021 voor het verstrekken van sociale kredieten aan inwoners.

3.2.3 Schatkistbankieren

In het kader van de eind 2013 van kracht geworden Regeling Schatkistbankieren is elke gemeente verplicht overtollige liquide middelen, boven een bepaalde drempel, die voor onze gemeente in 2021 € 1,104 miljoen is (0,75% van het begrotingstotaal) af te storten bij het ministerie van Financiën (in 's Rijks schatkist).
Op 1 juli 2021 is deze regeling gewijzigd en is het percentage naar boven bijgesteld op 2. Daarnaast heeft onze bank (Bank voor Nederlandse Gemeenten, BNG) aangegeven vanaf 1 juli bij een positief saldo van meer dan € 500.000 een negatieve creditrente in rente te brengen. Om te voorkomen dat onze gemeente bij een positief saldo rente moet gaan betalen is het afroom-bedrag voor de schatkist naar beneden bijgesteld naar € 400.000. Waarom dit bedrag? Tussen het afroom-moment voor de schatkist zit een aantal uren. Als na dit moment nog geld op ons bankrekeningnummer bij de BNG wordt ontvangen gaan we hierover alsnog creditrente betalen. Over het afgeroomde van onze gemeente bij de schatkist ontvangen en betalen we geen rente.
Op de balansdatum 31-12-2021 was een saldo van € 1.093 bij de schatkist ondergebracht.

Boekwaarde per 31 december 2021	**1.093**

3.2.4 Overige vorderingen

De overige vorderingen zijn als volgt samengesteld:

Debiteuren algemeen	611
af: Voorziening debiteuren algemeen	--
Diverse belastingen	1.744
AF: Voorziening dubieuze debiteuren belastingen	-390
Debiteuren RSD (vorderingen op burgers)	2.676
AF: Voorziening dubieuze debiteuren RSD	-1.002
Boekwaarde per 31 december 2021	**3.639**

Liquide middelen

3.3.1 Kas-bank- en girosaldi

Het positieve saldo op 31-12-2021 van de gemeente:

Bankrekeningnummers bij de Bank voor Nederlandse Gemeenten	1.075
Het kassaldo bij Burgerzaken	2
Boekwaarde per 31 december 2021	**1.077**

Overlopende activa

3.4.Onder de overlopende activa vallen de volgende posten:

a) de van Nederlandse en Europese overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel;
b) de overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen. Zoals nog te ontvangen bedragen waarvoor nog geen factuur/aanslag/declaratie is uitgegaan maar de grondslag voor de "vordering" voor de balansdatum is ontstaan. En ultimo het boekjaar geleverde maar nog niet gefactureerde prestaties.

a) De specificatie van het balansbedrag nog te ontvangen voorschotbedragen van Nederlandse overheidslichamen:

Nog te ontvangen voorschotbedragen van Nederlandse overheidslichamen	saldo 1-1-2021	Toevoe-ging	Ontvan-gen	saldo 31-12-2021
Provinciale subsidie project Fietsinfrastructuur De Stede	15	0	0	15
Provinciale subsidie "Sterk Bestuur" voor Hal 12	880	0	0	880
Ministerie BIZA en Koninkrijkszaken: herindelingsgelden	805	0	805	0
Provinciale subsidie leefbaar maken Romeinse Limes	10	0	0	10
Provinciale subsidie klompenpaden	17	0	9	8
Boekwaarde per 31-12-2021	**1.727**	**0**	**814**	**913**

b) De specificatie van het balansbedrag per 31-12-2021 van de overige nog te ontvangen bedragen van boven de
€ 20.000 (afgerond en weergegeven per € 1.000);

Overige nog te ontvangen bedragen met / of afrekening van	
Afvalstromen	57
Algemene uitkering via Ministerie BIZA	525
Korte ketens Liemers Landschap	92
Nog op te leggen aanslagen gemeentelijke belastingen	1.590
Subsidie Babberichseweg	23
Gebruik sporthal Heerenmaeten	39
Gebruik sportaccommodaties Quadraam	178
DVO met Ataro	910
Totaal bedragen onder de € 20.000	36
Sub-totaal	**3.450**
Van de passivazijde de negatieve NTB:	
Accountantskosten	40
RegioVervoer Arnhem Nijmegen vervoersvoorzieningen	493
Modulaire gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland	64
Samenwerking De Liemers (RSD) 2021	212
Jeugdzorg - persoon gebonden budget (PGB)	31
Individuele vervoersvoorzieningen	28
Totaal bedragen onder de € 20.000	53
Totaal negatieve NTB	**921**
Aparte balansposten (legesafdrachten)	3
Vooruitbetaalde bedragen	
Abonnementen en bedragen op basis van contracten 2022	1
Nog te ontvangen voorschotbedragen van Nederlandse overheidslichamen	**913**
Overige nog te ontvangen bedragen met / of afrekening	**3.450**
Van de passivazijde de negatieve NTB	**921**
Aparte balansposten (legesafdrachten)	**3**
Vooruitbetaalde bedragen	**1**
Totaal overlopende activa	**5.288**

VASTE PASSIVA

Vaste passiva kent voor onze gemeente de volgende onderverdeling:

- Eigen vermogen;
- Voorzieningen;
- Vaste schulden met een looptijd van 1 jaar of langer.

Eigen vermogen

2.1 Eigen vermogen

Het eigen vermogen is als volgt op de balans opgenomen:
2.1.1. Algemene reserve;
2.1.2. Bestemmingsreserves;
2.1.3. Het resultaat.

Nummer Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
Algemene reserve	35.223	6.647	630	41.240

Specificatie toevoegingen Algemene Reserve:	
Storting precariogelden conform begroting	1.248
Opheffen restant reserve automatisering	25
Opheffen reserve verhuizing peuterspeelzaal	24
Saldo jaarstukken 2020	5.350
Totaal toevoegingen	***6.647***

Specificatie onttrekkingen Algemene Reserve:	
Voor de kosten invoering Omgevingswet	458
Formatie communicatie	75
Woonrijp maken Vierkenshof	53
Overige onttrekkingen kleiner dan € 50.000	44
Totale onttrekkingen	***630***

2.1.2. Bestemmingsreserves

De aard en de reden van elke reserve staan op de betreffende programma's in het jaarverslag.

Toelichting volgens de voorschriften:

Reserve	**Toevoeging voor:**	**Bedrag x € 1.000**
Uitvoeringskosten TOZO regeling zelfstandige ondernemers	uitvoering regeling	217
Afval	egaliseren saldo exploitatieposten	279
Riolering	egaliseren saldo exploitatieposten	109
Wegen	raming conform begroting 2021	358
Reserve afschrijving investering Herinrichting Muldershof	dekking afschrijvingslasten	490
Reserve afschrijving investering Herinrichting Markt Zevenaar	dekking afschrijvingslasten	350

Reserve	Onttrekking voor:	Bedrag x € 1.000
Uitvoeringskosten TOZO regeling zelfstandige ondernemers	uitvoering regeling	15
Verhuizing peuterspeelzaal	opheffen reserve	24
Automatisering	opheffen reserve	25
Bestemmingsplannen	opstelling plannen	37
Wegen	uitvoeren wegenplan	875
Frictiekosten Doeduiten	opvang frictiekosten	23
Corona herstelplan	Corona uitgaven in 2021	1.189
Snelfietsroute F12	Afschrijving op activa	1
Balansverkorting	Afschrijving op activa	8
Reserve kap.lasten Onderwijshuisv.	Afschrijving op activa	10
Reserve kap.lasten 't Scathe	Afschrijving op activa	59
Reserve kap.lasten De Cirkel/De Duim	Afschrijving op activa	28
Reserve kap.lasten sportvelden RKPSC	Afschrijving op activa	9
Reserve kap.lasten herinrichting Tengnagelwaard	Afschrijving op activa	2
Reserve kap.lasten Brede Blik	Afschrijving op activa	72
Reserve kap.lasten ver-nieuwbouw gemeentehuis	Afschrijving op activa	81

Naam reserve ((x € 1.000)	Saldo 1-1-2021	Toevoe-gingen	Onttrek-kingen	Vermin-dering afschrijvin-gen activa	Saldo 31-12-2021
Algemene reserve	35.224	6.647	630	0	41.241
Bestemmingsreserves					
Reserve Visie en planvorming station Zevenpoort	31	0	0	0	31
Reserve Verhuizing peuterspeelzaalwerk	24	0	24	0	0
Reserve Nazorg diverse complexen grondexpl.	115	0	0	0	115
Reserve Uitvoeringskosten TOZO Reg zelfst ondern	0	217	15	0	202
Reserve Afval	0	279	0	0	279
Reserve Riolering	487	109	0	0	596
Reserve Automatisering	25	0	25	0	0
Reserve Bestemmingsplannen	184	0	37	0	147
Reserve Wegen	1053	358	874	0	537
Statushouders	101	0	0	0	101
Reserve frictiekosten DoeDuiten	150	0	23	0	127
Reserve onderhoud gemeentelijke gebouwen	66	0	0	0	66
Reserve Corona-herstelplan	2868	0	1189	0	1.679
Subtotaal Bestemmingsreserves	**5.104**	**963**	**2.187**	**0**	**3.880**
Reserve kap.lstn. Centrummanagement	105	0	0	0	105
Reserve kap.lstn. Revitalisering Tatelaar fase 2	500	0	0	0	500
Reserve kap.lstn. Werkzaamheden gemeentehuis	505	0	0	0	505
Reserve kap.lstn. Snelfietsroute F12	395	0	0	1	394

Reserve kap.lstn. Balansverkorting	184	0	0	8	176
Reserve kap.lstn. Onderwijshuisvesting	299	0	0	10	289
Reserve kap.lstn. Basisschool 't Scathe	2.069	0	0	59	2.010
Reserve kap.lstn. De Cirkel/De Duim	662	0	0	28	634
Reserve kap.lstn. sportvelden RPSC	85	0	0	9	76
Reserve kap.lstn. Fietspad Geitenwaard	100	0	0	0	100
Reserve kap.lstn. herinrichting Tengnagelwaard	55	0	0	2	53
Reserve kap.lstn. speelvoorz kinderen met beperking	85	0	0	0	85
Reserve kap.lstn. Brede Blik Giesbeek	1.296	0	0	72	1.224
Reserve kap.lstn. Verbouw-nieuwbouw gem.huis	1.258	0	0	81	1.177
Reserve kap.lstn. Herinrichting Muldershof	0	490	0	0	490
Reserve kap.lstn. Herinrichting Markt Zevenaar	0	350	0	0	350
Subtotaal Reserves afschrijvingslasten	**7.598**	**840**	**0**	**268**	**8.170**
Boekwaarde 31-12-2021	47.926	8.451	2.818	268	53.292

DOELSTELLING RESERVES

Hieronder vindt u de doelstelling van de verschillende bestemmingsreserves.

Bestemmingsreserves

Visie en planvorming station Zevenpoort
In 2013 en 2014 is in totaal € 70.000 beschikbaar gesteld voor visie en planvorming station Zevenpoort.

Verhuizing peuterspeelzaalwerk
In 2017 is een claim op de Algemene reserve voor de verhuizing van het peuterspeelzaalwerk omgezet in een aparte reserve. De nieuwe IKC locatie aan de Platanenlaan is in 2020 opgeleverd. De bestemmingsreserve voor de verhuizing is in 2020 niet ingezet en is in 2021 toegevoegd aan de algemene reserve.

Uitvoeringskosten TOZO
Deze reserve heeft als doel om de uitvoeringskosten van de TOZO regeling zelfstandig ondernemers te egaliseren.

Nazorg complexen grondexploitaties
Deze reserve is ingesteld om extra kosten voor onder andere onderhoud aan wegen, groen, riool etc. na het afsluiten van grondexploitaties te bekostigen. In de Nota reserves en voorzieningen is besloten om de budgetten voor onderhoud na het afsluiten van grondexploitaties direct in de meerjarenbegroting op te nemen. Het saldo van de reserve is in de Nota reserves en voorzieningen herbestemd om in 2019 te gebruiken voor het onderhoud van de Tol.
De overdracht van de deelgebieden Tol en (later) Bem aan Beheer was vertraagd en zou naar verwachting in 2021 plaatsvinden. Daarmee werd ook de overdracht van het nazorgbudget in 2021 verwacht. In de meerjarenbegroting 2022-2025 is aangegeven dat de overdracht is uitgesteld naar 2023. De reserve blijft in stand tot de overdracht van de deelgebieden heeft plaatsgevonden.

Afval
Egalisatiereserve bedoeld om schommelingen in de uitgaven/inkomsten van afvalverwijdering te egaliseren en zo wisselende tarieven te voorkomen.

Riolering
De egalisatiereserve is bedoeld om schommelingen in de jaarlijkse exploitatiekosten van riolering te egaliseren en zo wisselende tarieven te voorkomen.

Automatisering
Deze reserve is ingesteld in de voormalige gemeente Rijnwaarden en werd gebruikt ter egalisatie van de kosten voor automatisering. In Zevenaar werd niet met een egalisatiereserve gewerkt.

Bestemmingsplannen
De bestemmingsreserve is afkomstig uit de voormalige gemeente Rijnwaarden. De reserve is bedoeld voor het egaliseren van de kosten voor het opstellen en actualiseren van bestemmingsplannen, maar ook voor kosten die te maken hebben met de procedurele afhandeling.

Wegen
In 2016 is deze reserve in de voormalige gemeente Rijnwaarden gevormd vanuit de voorziening wegen. Deze voorziening wegen moest volgens de BBV-voorschriften worden opgeheven, omdat er geen actueel beheersplan meer aanwezig was. Na vaststelling van een beheersplan wegen van de nieuwe gemeente Zevenaar wordt deze reserve weer overgeboekt naar de voorziening wegen.

Statushouders
In 2016 en 2017 zijn van het Rijk middelen ontvangen voor opvang en huisvesting van statushouders in de voormalige gemeente Rijnwaarden. De kosten volgen deels in de jaren erna. In 2019 en 2020 zijn extra (incidentele) gelden ontvangen ter voorbereiding op de nieuwe 'Wet inburgering' en voor de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtigen. Deze middelen worden ingezet voor dekking van de kosten i.v.m. voorbereiding en begeleiding in de jaren 2020 en verder in afwachting van de nieuwe wet met bijbehorende regelgeving/financiering.

Onderhoud gebouwen
In 2017 is het restant van de voorziening onderhoud gebouwen Rijnwaarden overgeboekt naar de bestemmingsreserve onderhoud gemeentegebouwen, omdat er voor groot onderhoud gebouwen geen actueel onderhoudsplan meer was.
De reserve is bedoeld voor groot onderhoud van de gebouwen van de voormalige gemeente Rijnwaarden. Na vaststelling van een nieuw onderhoudsplan kan deze reserve vervallen.

Frictiekosten DoeDuiten
Deze reserve wordt ingezet voor dekking van de jaarlijkse kosten in de komende jaren (verwachte jaarlijkse onttrekking € 50.000 in de periode 2021 t/m 2023) met betrekking tot DoeDuiten.

Corona-herstelplan
In 2020 is een corona herstelplan 'Sociaal economische injectie Zevenaar' opgesteld. Om de plannen uit dit herstelplan te realiseren is € 3.000.000 overgeheveld vanuit de algemene reserve naar deze bestemmingsreserve.

Bestammingsreserve afschrijvingslasten

Centrummanagement
In de raadsvergadering van 25 januari 2017 heeft de gemeenteraad uit de algemene reserve een bedrag van € 280.000 beschikbaar gesteld voor centrummanagement. Het doel is het behoud van de economische vitaliteit van het centrum als bovenlokaal winkelgebied en het daarbij versterken van de leefbaarheid.

Revitalisering Tatelaar fase 2
Deze reserve is ingesteld om de afschrijvingslasten voor Revitalisering Tatelaar fase 2 te dekken.

Werkzaamheden gemeentehuis
De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.

Snelfietsroute F12
In 2015 heeft de raad besloten tot de aanleg van een snelfietsroute F12. Van de totale kosten van € 3.110.000 resteert na cofinanciering een bijdrage van de gemeente Zevenaar van € 376.000. Inclusief rente is hiervoor een reserve gevormd ter dekking van de afschrijvingslasten.

Balansverkorting
In een bezuinigingsronde in 2011 van de gemeente Rijnwaarden is structurele budgettaire ruimte gecreëerd door het afboeken van investeringen (balansverkorting), waardoor de afschrijvingslasten vervielen. Voor investeringen met een economisch nut moet dit volgens de BBV-regels bruto verantwoord worden door tegenover de investering een zelfde bedrag aan reserves te vormen.

Onderwijshuisvesting
In 2006 is in de gemeente Rijnwaarden geïnvesteerd in onderwijshuisvesting. Deze investering is destijds gedekt met eenmalige middelen. Daarom is conform de BBV-regels een reserve afschrijvingslasten gevormd. In de Nota reserves en voorzieningen is deze reserve in 2018 vanuit de algemene reserve aangevuld met € 248.661 zodat de reserve nu op het juiste niveau is om de gehele afschrijvingslast van de investeringen in onderwijshuisvesting te kunnen dekken.

Basisschool 't Scathe
In 2012 is de investering in de bouw van de basisschool 't Scathe in Pannerden voor een bedrag van € 650.000 gedekt met eenmalige middelen. Daarom is conform de BBV-regels een reserve afschrijvingslasten gevormd. Op basis van de Nota reserves en voorzieningen 2018 is de reserve in 2018 aangevuld met € 1.737.809 waardoor nu de gehele afschrijvingslast gedekt wordt uit deze reserve afschrijvingslasten.

De Cirkel/De Duim
In 2017 heeft de raad van de voormalige gemeente Rijnwaarden uit de reserve bestedingsvoorstellen jaarrekening 2016 € 280.000 beschikbaar gesteld voor de verbouwing van de Cirkel en de verhuizing van jeugdsoos de Duim. In 2018 is hiervoor een reserve afschrijvingslasten gevormd. Conform de Nota reserves en voorzieningen 2018 is de reserve in 2018 aangevuld met € 281.651 om de reserve op het juiste niveau te brengen om de gehele afschrijvingslast van de investering te dekken.

Sportvelden RKPSC
In 2017 heeft de raad van de voormalige gemeente Rijnwaarden € 120.350 beschikbaar gesteld voor een investering in de drainage en het vernieuwen van de toplaag van de sportvelden van RKPSC. De reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten.

Fietspad Geitenwaard
In 2017 heeft de raad als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 100.000 beschikbaar gesteld voor aanleg van een fietspad in de Geitenwaard. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar de reserve fietspad Geitenwaard ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

Herinrichting Tengnagelwaard
In 2017 heeft de raad van de gemeente Rijnwaarden als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 55.000 beschikbaar gesteld voor de herinrichting van de Tengnagelwaard in Lobith. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar de reserve herinrichting Tengnagelwaard ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

Speelvoorzieningen kinderen met beperking
In 2017 heeft de raad als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 85.000 beschikbaar gesteld voor speelvoorzieningen voor kinderen met een beperking. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar deze reserve speelvoorzieningen ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

Brede Blik Giesbeek
De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.

Verbouw nieuwbouw gemeentehuis
De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.

Herinrichting Muldershof
Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de jaarlijkse afschrijvingslasten van het krediet 'Herinrichting Muldershof' te dekken.

Herinrichting Markt Zevenaar
Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de jaarlijkse afschrijvingslasten van het krediet 'Herinrichting Markt Zevenaar' te dekken.

Locatie Vestersbos
Deze bestemmingsreserve is bedoeld voor de afschrijvingslasten van de locatie Vestersbos. Het betreft hierbij de aanvulling van € 6.500.000 die extra is toegezegd bij de Kadernota 2022.

Herontwikkeling Bizetstraat 1 Zevenaar
Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering 'Herontwikkeling Bizetstraat 1' te dekken.

2.1.3. Gerealiseerd resultaat

Het batig exploitatiesaldo over 2021 bedraagt € 7.851.912.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn passief-posten in de balans die een schatting geven van de voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen waarvan de omvang en/of tijdstip van optreden per balansdatum min of meer onzeker zijn en die oorzakelijk samenhangen met de periode voorafgaande aan die datum.
Er is een viertal categorieën voorzieningen:

- voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's;
- voorzieningen ter egalisatie van in de tijd onregelmatig gespreide kosten, zoals groot onderhoud;
- voorzieningen van derden waarvan de bestemming gebonden is;
- voorzieningen gevormd door overschotten in de exploitatie voor riolering en afvalstoffenheffing door een achterstand in de uitvoering van vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven.

Het verloop van deze voorzieningen in 2021 wordt hieronder weergegeven.

2.2. Voorzieningen

Naam voorziening (x € 1.000)	Saldo 1-1-2021	Toevoe-gingen	ten gunste van de expl. vrijgevallen bedragen	Aanwendingen	Saldo 31-12-2021
Voor verplichtingen, verliezen en risico's					
Voorziening WW verplichtingen	82	0	0	57	25
Voorziening pensioenen wethouders	2.703	6	0	89	2.620
Voorziening wachtgelden vm wethouders	61	0	17	44	0
subtotaal	2.846	6	17	190	2.645
Voor onderhoud/egalisatie					
Voorziening Onderhoud gemeentelijke gebouwen	646	1.051	0	158	1.539
Voorziening openbare verlichting	221	26	0	12	235
Voorziening Groot onderhoud wegen	870	2.366	0	1.408	1.828
Voorziening Groot onderhoud bruggen	29	18	0	0	47
Voorziening Onderhoud begraafplaats	68	9	0	0	77
subtotaal	1.834	3.470	0	1.578	3.726
Voorziening van derden geoormerkte gelden					
Voorziening Aanspraken overstromingen Riverparc.	121	6	0	0	127
subtotaal	121	6	0	0	127
Voorz vervangingsinv. waarvoor heffing (riolering)					
Voorziening Vervanging riolering	3.646	952	0	517	4.081
Totaal voorzieningen	8.447	4.434	17	2.285	10.579

VLOTTENDE PASSIVA

Vlottende activa kent voor onze gemeente de volgende indeling;

- Netto vlottende schulden met een looptijd kleiner dan 1 jaar;
- Overlopende passiva.

Schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

Schulden zijn op de balansdatum bestaande en qua omvang vaststaande verplichtingen die gewoonlijk door uitstroom van middelen worden afgewikkeld. De schulden worden gesplitst in:

a. obligatieleningen;
b. onderhandse leningen;
c. door derden belegde gelden;
d. waarborgsommen.

a. Onze gemeente heeft geen obligatieleningen.

b. Het overzicht van onderhandse geldleningen in 2021:

2.3.1. Totaal vaste schulden 2021 van de 26 onderhandse geldleningen (x € 1.000)					
Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Restantbedrag van de geldlening op 1-1-2021	Opgenomen geldlening	Rentebedrag	Aflossing	Restant van de geldlening op 31-12-2021
Totaal Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen:					
7.500	6.300	-	74	300	6.000
Totaal binnenlandse banken en overige financiële instellingen:					
157.277	105.000	-	2.038	5.721	99.279
Totaal openbare lichamen zoals Provincies, gemeenten en waterschappen etc.:					
10.000	9.000	0	114	500	8.500
Totaal generaal	120.300	-	2.226	6.521	113.779

Een specificatie van deze onderhandse geldleningen vindt u in het overzicht geldleningen in de bijlagen.

De totale rentelast voor het jaar 2021 bedraagt € 2.226

2.3.2 Door derden belegde gelden
Deze balanspost bestaat uit de volgende gelden:

a. Gemeenschappelijke Regeling Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers	-249	zie activa-zijde onder 1.3.5.

a. Verloop gelden GR Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers

Saldo per 1 januari 2021	228
BIJ: Rente	0
AF: afrekening deelnemende gemeenten 2020	-22
AF: voorschotten voor huisvesting VO De Liemers	-455
Saldo per 31 december 2021	**-249**

Aangezien er nu geen sprake meer is van belegde gelden door de GR Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers maar van een uitzetting is deze post onder de activa 1.3.5. opgenomen.

In de balans opgenomen door derden belegde gelden	
b. Stichting burgemeester van Bastelaarfonds	18
c. Belegde gelden Liemers++	0
Totaal per 31 december 2021	**18**

b. Verloop gelden Stichting burgemeester van Bastelaarfonds

Saldo per 1 januari 2021	20
BIJ: Rente	1
AF: Prijs en uitg. voor de uitreiking van Bastelaarsprijs 2020 in 2021	3
Saldo per 31 december 2021	**18**

c. Verloop gelden LiemERS++ (voorheen Plattelandshuis de Liemers en Achterhoek)

Saldo per 1 januari 2021	4
AF: Uitgaven in 2021	3
AF: Overheveling saldo naar de Liemerse Ambassade	1
Saldo per 31 december 2021	**0**

b. Toelichting op uitreiking Burgemeester van Bastelaarfonds:
Deze prijs wordt sinds 1987 eens in de twee jaar uitgekeerd aan een instelling of persoon, die zich verdienstelijk heeft gemaakt voor het culturele leven in de gemeente Zevenaar.
Wim van Heugten en Theo Salemink zijn in 2020 de winnaars van de 17e Burgemeester Van Bastelaarprijs voor het boek 'Ontdekkingstocht door de Liemers'. Zij schreven een boek over de ontstaansgeschiedenis en de huidige tijd van Liemers: 'Dit boek is als het ware het verslag van een cultuur en sociaalhistorische ontdekkingstocht door de Liemers geworden. Een nog voor velen helaas onbekende streek, met zoals gezegd een rijke, maar veelal onbekende politieke, culturele en religieuze geschiedenis èn met een uniek landschap.' Deze prijs is door de coronacrisis in 2020 niet uitgereikt maar heeft in 2021 alsnog plaatsgevonden.

c. Toelichting op LiemERS++ (voorheen Plattelandshuis de Liemers en de Achterhoek))
In 2020 is een nieuwe Stichting Liemerse Ambassade opgericht waarbij de gemeenten Zevenaar, Duiven, Westervoort, Doesburg en Montferland samenwerken met als doel Landelijke bekendheid voor de Liemers. Deze stichting wil onder meer de regio Liemers met een marketingcampagne op de kaart wil zetten.
De Stichting bestaat uit zeven bestuursleden. Dat zijn vertegenwoordigers van overheid, onderwijs en ondernemers. De vijf Liemerse gemeenten dragen samen 455.000 euro per jaar bij aan de Liemerse Ambassade. Dat geld ging tot nu toe naar verschillende samenwerkingsverbanden en organisaties: De Liemers Helemaal Goed, Liemers++, Platform Onderwijs en Arbeidsmarktbeleid (POA), de Liemerse Economische Visie (LEV) en de Liemerse Economische Raad. Die opereren voortaan allemaal onder de vlag van de Liemerse Ambassade. Voor het opstellen van het merkconcept De Liemers is inmiddels opdracht verleend. De maakindustrie, logistiek en vrijetijdseconomie zijn de kracht van de Liemers. Waar de Stichting op gaat focussen, om versnippering tegen te gaan. Dat is goed voor de economie in de Liemers en dus goed voor de inwoners." De gelden van de LiemERS++ zijn in 2021 overgeheveld naar de nieuwe Stichting.

2.3.3 Waarborgsommen

Saldo per 1 januari 2021	110
Mutaties in 2021	100
Saldo per 31 december 2021	**10**

Toelichting waarborgsommen
Op grond van artikel 9 van de getekende exploitatieovereenkomst "Winkelhuis Raadhuisplein" is een waarborgsom van € 10.000 ontvangen ter zekerheid van de nakoming door de ontwikkelaar van als zijn verplichtingen.
Daarnaast is op basis van de getekende exploitatieovereenkomst "BAT-Terrein" conform artikel 11 een waarborgsom van € 100.000 ontvangen ter zekerheid van de nakoming door de ontwikkelaar van als zijn verplichtingen. In 2021 is deze waarborgsom in een anterieure overeenkomst omgezet in een exploitatiebijdrage die voor de helft is ingezet door gemeente in 2021. De ander helft zal worden ingezet voor 2022 en is overgeboekt naar de balanspost overlopende passiva onder "vooruitontvangen bedragen".

Vlottende passiva
Vlottende activa kent voor onze gemeente de volgende indeling;

- Netto vlottende schulden met een looptijd kleiner dan 1 jaar;
- Overlopende passiva.

Schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar vallen onder de netto vlottende schulden en worden opgenomen onder vlottende passiva.
Hieronder vallen:

e. banksaldi;
f. overige schulden;
g. kasgeldleningen.

4.1.1. Banksaldi

Het totaal is per saldo positief dus een tegoed (vordering). De vordering is verantwoord aan de activazijde van deze balans bij het onderdeel 3.3.1.

4.1.2. Overige schulden

Het saldo op 31-12-2021 van de crediteuren	2.491

4.1.3. Kasgeldleningen

Het saldo op 31-12-2021	4.000

Op de balansdatum was er een kasgeldlening van € 4 miljoen afgesloten.

Overlopende passiva

Overlopende passiva zijn:

a. de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen, maar nog niet bestede, voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;
b. verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen (transitoria);
c. vooruit ontvangen bedragen voor volgende begrotingsjaren.

Overlopende passiva (Bedragen x € 1.000)	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2021
a. De van Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel voor dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	13.345	6.079
b. Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in het volgend jaar tot betaling komen	6.980	8.059
c. Overige vooruitontvangen bedragen die ten gunste van het volgend begrotingsjaar komen	348	721
Totaal	20.673	14.859

4.2.a Overgehevelde overheidsbijdragen

Omschrijving overlopende passiva (overheidsvoorschotten) (x € 1.000)	Saldo op 1-1- 2021	Toevoe-gingen in 2021	Vrijval in 2021	Saldo op 31-12-2021
Voorschot rijk VVE / GOA 2019-2022	1.106	996	512	1.590
Rijksvoorschot subsidie monumenten (BRIM)	11	-	-	11
Provincievoorschot onderhoud en restauratie gem. Monumenten	4	-	4	-
Provinciale subsidie Sterk Bestuur voor:				
Onderzoek Witte Kruis (MER)	151	-	151	-
Verkeersbeleid	363	-	79	284
Toeristische infrastructuur - wandelkeuzenetwerk	71	-	71	-
Toeristische infrastructuur - cultuurhistorie	18	-	18	-
Toeristische infrastructuur - ruiter- en menroutes	25	-	25	-
Toeristische infrastructuur - klompenpaden	40	68	40	68
Subtotaal Provinciale subsidie Sterk bestuur	668	68	384	352
Rijkssubsidie Onderwijs achterstand	146	-	146	-
Provinciale subsidie Landschapsbeleidsplan	13	-	13	-
Provinciale subsidie Ontwikkeling Klompenpaden	79	-	79	-
Provinciale subsidie Fietsinfrastructuur De Stede	74	-	-	74
Provinciale subsidie Monumenten	6	-	6	-
Terugbetalingsverplichting Ministerie debiteuren RSD	381	80	-	461
Provinciale subsidie Arnhemseweg/Hengelder	4.629	-	4.629	-
Provinciale subsidie Herplantplicht bomen	96	-	12	84
Rijkssubsidie hulp gedupeerden Toeslagenproblematiek (SPUK1/2)	28	19	-	47
Rijkssubsidie verkeersveiligheidsmaatregelen	274	-	20	254
Rijkssubsidie Tijdelijke Ondersteuning Zelfst Ondern (TOZO)	1.996	15	2.011	-
Rijkssubsidie Regeling spec. Uitk stimulering sport (SPUK)	153	-	146	7
Rijkssubsidie Inhalen Covid-19 onderwijs vertraging	-	141	-	141
Provinciale subsidie Snelfietsroute	946	81	476	551
Rijkssubsidie voor uitvoering entree Hengelder	1.006	141-	865	-
Provinciale subsidie Dorpsplein Lobith	463	-	463	-
Rijkssubsidie Regeling reductie energiegebruik	194	138	169	163
Rijkssubsidie Advies en begeleiding project A12/A15	161	85	24	222
Provinciale subsidie Fietsverbinding Duitse grens	361	432	237	556
Provinciale subsidie Herinr. Babberichseweg als fietsstr.	550	756	67	1.239
Rijksbijdrage Spoorwegverdubbeling advies en planvorming	46	30	14	62
Provinciale mobiliteitssubsidie Witte Kruis onderzoek plan (MER)	-	63	37	26
Rijkssubsidie (TOZO) steun zelfstandigen	-	213	-	213
Integraal veiligheidsbeleid subsidie via SISA	-	27	-	27
Totaal	**13.391**	**3.003**	**10.314**	**6.080**

4.2.b. Als transitoria verantwoorde bedragen

Transitoria zijn opbrengsten en kosten waarvan de daadwerkelijke ontvangsten respectievelijk betalingen niet plaatsvinden in de periode waarop deze betrekking hebben. Door het afsluiten van het digitale factuurproces eind januari 2022 zijn er meer posten (kosten) opgenomen als "transitoria" en minder via crediteuren. Volgens de richtlijnen van de belastingdienst moeten voor de BTW de facturen met een datum in 2022 verwerkt worden in 2022 ook al betreft het 2021. Het betreffen veel afrekeningen over 2021

De specificatie van dit deel van het totaal van het balansbedrag per 31-12-2020 van "Nog te betalen" van boven de € 20.000: (x € 1.000)

Afrekeningen 2021 van of met:	
Invoeringskosten nieuwe wet inburgering minderheden	87
Dienstverleningsovereenkomst SDL	21
Sociale werkvoorziening	24
Rente langlopende geldleningen	898
Provincie Gelderland kinderopvang	33
Afrekening kosten invoering Omgevingswet	21
Omgevingsdienst Regio Arnhem	31
Afrekening kosten inhuur	24
Gemeente Arnhem : Beschermd wonen	181
Gemeente Westervoort uitvoeringskosten Sociaal Domein	26
Collectieve vervoersvoorzieningen	21
COA effect 2021 en Corona onkostenvergoeding en nabetaling	330
Belastingdienst	1.406
Ataro	147
De Regeling 'specifieke uitkering stimulering (SPUK) 2021	68
Sportakkoord	60
Riolering leidingrenovatie	91
Samenwerking de Liemers (RID)	241
Quadraam	300
Stichting LiemersNovem i.v.m. Platanenlaan	273
Ministerie van Justitie en Veiligheid i.v.m. minderheden	33
Modulaire gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland	39
Glascontainers	25
Caleidoz	46
Aanschaf vervoermiddelen	167
Afrek. div. instellingen corona-toegangsbewijzen	87
Bijdrage voor RID van SDL	36
Meerkosten Corona met gemeente Arnhem	84
Coronacompensatie 2021 div. organisaties	106
Div. instellingen WMO hulp bij het huishouden	194
Div. instellingen Jeugdzorg - algemeen	875
Div. instellingen Jeugdzorg - crisis	60
Div. instellingen WMO - begeleiding	153
Huurkosten WMO hulpmiddelen	240
Afrekening 2021 met Ataro	789
Diverse overige posten onder de € 20.000 incl. afronding	822
Totaal transitoria Nog te betalen	**8.036**

Overige diverse tussenrekeningen op de balans	**23**

4.2.c vooruit ontvangen bedragen voor volgende begrotingsjaren

Er is een exploitatieovereenkomst gesloten voor de inbreidingsplannen van het Fico terrein in Herwen. Op basis van deze overeenkomst is een exploitatiebijdrage en subsidies ontvangen. Het terrein is nog volop in ontwikkeling. Op dit moment is slechts grofweg 1/3 van het terrein met woningen bebouwd. Dit kan nog niet afgewikkeld worden totdat het terrein volledig is herontwikkeld. De verwachting is dat dit nog wel twee jaar minimaal zal duren.

Vooruit ontvangen bedrag Fico terrein	231
Vooruit ontvangen Ambulantiseringsmiddelen verdeling Regiobudget (Beschermd Wonen)	331
Vooruit ontvangen exploitatiebijdrage (van de balanspost waarborgsommen)	50
Vooruit ontvangen voor inrichting voetpad Lemm na grondruil met Provincie	23
Vooruit ontvangen CAK bijdragen van 2022 i.v.m. kasstelsel	41
Vooruit ontvangen voor gemeentelijke monumenten	20
Overige vooruit ontvangen bedragen onder de € 20.000	25
Totaal vooruit ontvangen bedragen per balansdatum	**721**

Totaal overige overlopende passiva

4.2.a Overgehevelde overheidsbijdragen	**6.080**
4.2.b. Als transitoria verantwoorde bedragen	**8.036**
Overige diverse tussenrekeningen op de balans	**23**
4.2.c Vooruit ontvangen bedragen voor volgende begrotingsjaren	**721**
Totaal overlopende passiva per balansdatum	**14.860**

Borgstellingen

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte garanties bestaat uit de volgende geldleningen gespecificeerd naar de aard.

Staat van gewaarborgde geldleningen en andere garantieverplichtingen (x € 1.000)

Naam van de geldnemer	Omschrijving doel van de lening	Oorspronkelijk bedrag van de gewaarborgde geldlening	% van het leningbedrag waarvoor borgstelling is verleend	Restant-bedrag lening op 1-1-2021	Restant-bedrag lening op 31-12-2021
Woningbouwverenigingen					
Baston	woningbouwfinanciering	92.878	achtervang WSW	61.609	65.124
Stichting Plavei	woningbouwfinanciering	12.346	achtervang WSW	5.093	11.762
Woonzorg Nederland	woningbouwfinanciering	272	achtervang WSW	125	30.733
Woonstichting Vryleve	woningbouwfinanciering	74.795	achtervang WSW	37.883	40.737
Stichting Mooiland	woningbouwfinanciering	46.163	achtervang WSW		23.082
Stichting Habion	woningbouwfinanciering	15.471	achtervang WSW		7.736
Subtotaal Woningbouwverenigingen				**104.710**	**179.174**
Stichtingen en verenigingen					
Stichting Dorsphuis Angerlo	Verbouw Dorpshuis	31	100%	29	27
Stichting Tennispark Hengelder	ombouw gravelbanen	38	50%	10	0
Stichting Tennispark Hengelder	herfinanciering Deutsche Bank	35	50%	5	0
Stichting JAZ / Caleidoz	realisering accommodatie	182	100%	155	141
Stichting Kunstgras Zevenaar/HVZ	aanleg kunstgrasveld	57	50%	30	25
Scouting Abel Tasman	realiseren nieuw clubhuis	43	100%	36	32
Sportvereniging DCS	renovatie/verb accommodatie	133	50%	116	109
Stichting De Liemers Breedtesport	nieuw clubhuis/kleedacc.	225	50%	200	188
EMM Giesbeek	nieuw verenigingsgebouw	350	50%	161	154
Angerlo Vooruit	renovatie/bouw kantine	150	50%	65	60
Subtotaal Stichtingen en verenigingen				**807**	**736**
Boekwaarde 31-12-2021				105.517	179.910

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Volgens de BBV wordt in deze toelichting op de balans de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen vermeld waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden. Dit betreft meerjarige financiële verplichtingen zoals bijvoorbeeld langlopende huurcontracten of leasecontracten

Alleen de verplichtingen zijn opgenomen van meer dan € 40.000 en afgerond. (bedragen x € 1.000)

Huurcontracten:	
- Raadhuisplein 1	62
- Markt 5 Lobith	53
- Halve Maan 20a Lobith	70
Bouw- en woonrijp maken deelplan De Stede	640
Realiseren wadi's (groene greppel in het stedelijk gebied) Bem-Stede	57
Bouwrijp maken De Holtkamp	859
Skatevoorziening Groot Holthuizen	71
Advieswerkzaamheden project visievorming Witte Kruis	70
Bouw- en woonrijp maken De Tol en De Bem	617
Overig advies etc. t.b.v. Grondexploitaties	215
Bouw- en woonrijp maken 7Poort	394
Herinrichting Babberichseweg	77
Voorbereiden werkzaamheden 2e viaduct 7Poort	1.642
Totaal verplichtingen	**4.827**

Eigen bijdragen maatwerkvoorzieningen
Mensen die hulp krijgen vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) betalen meestal een eigen bijdrage. Het gaat dan bijvoorbeeld om hulp bij het huishouden, begeleiding of een scootmobiel. Iedereen betaalt even veel. Dit noemen ze het 'abonnementstarief'. Het doel van het abonnementstarief is om de zorgkosten voor mensen beter betaalbaar te maken.

Vast bedrag per maand
De eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen is € 19,- per maand.
Dit bedrag is niet afhankelijk van de hoeveelheid zorg. Het CAK kijkt ook niet meer naar het inkomen of het vermogen. Tot 2019 deden ze dat wel. De gemeente geeft de gegevens van de cliënten die een eigen bijdrage moeten betalen aan het CAK door. Het CAK zorgt ervoor dat de facturen worden verstuurd en innen de bijdrage.

Uitzonderingen
Er zijn een aantal voorzieningen waarbij geen eigen bijdrage Wmo betaald hoeft te worden, dat is bij:

- Rolstoelen
- Wmo-voorzieningen bij een meerpersoonshuishouden waarbij tenminste één van de partners nog niet de AOW-gerechtigde leeftijd heeft. De reden hiervoor is dat het kabinet een aantal jaar geleden besloten heeft dat deze groep geen eigen bijdrage Wmo hoeft te betalen.
- Woningaanpassingen voor thuiswonende minderjarige kinderen

Het Centraal Administratiekantoor (CAK) berekent en incasseert de eigen bijdragen die zorgcliënten moeten betalen. Zij keren deze - in verband met de privacy-bepalingen - zonder verdere toelichting aan ons uit. In 2020 zijn de bedragen achtergebleven bij de hiervoor in de begroting opgenomen ramingen.
Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is en dus niet valt onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door de accountant van de gemeente.
Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht

Rechtmatigheid
In 2021 is in totaal voor een bedrag van € 1.368.000 aan rechtmatigheidsfouten geconstateerd in het kader van de Europese Aanbestedingsvereisten. De fouten zijn grotendeels gerelateerd aan leveringen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die van invloed zijn op deze jaarrekening.

BIJLAGEN

KERNGEGEVENS

Onderdeel	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Sociale structuur			
Inwoners 0-19 jaar	8.734	8.740	8.751
Inwoners 20-64 jaar	24.247	24.452	24.790
Inwoners 65 jaar en ouder	10.769	10.894	11.108
Totaal aantal inwoners	**43.750**	**44.086**	**44.649**
Bijstandsgerechtigden	881	824	760
Tewerkgestelden SW	198	170	161

INVESTERINGSOVERZICHT

De investering is nog niet gestart, dit past binnen de vastgestelde planning						
De investering loopt op schema binnen de gestelde kaders						
Let op, deze investering dreigt qua planning of financieel uit de pas te gaan lopen of er is een risico ontstaan, bijsturing is noodzakelijk						
De investering loopt uit de pas, corrigerende maatregelen zijn noodzakelijk						
De investering is afgerond en wij stellen voor deze af te sluiten						

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2021	Krediet I 2021	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Restant uitgaven 31-12-2021	Restant inkomsten 31-12-2021	Saldo krediet 31-12-2021	Status
TCF Werkzaamheden gemeentehuis Dit krediet is betrokken in de totale kredietaanvraag welke op 21-12-2016 aan de raad is voorgelegd. De verbouw van de TCF is afgerond maar er zijn nog een aantal nazorgpunten welke nog niet gereed zijn, dan wel nog niet gefactureerd. Denk hierbij aan het oplossen van koude- en ventilatieoplossingen, de aanschaf van de binnenbank voor de raadzaal, verlichtingszaken en de aandacht voor een eventuele fysieke openingshandeling. Het restantkrediet dient daarom nog gehandhaafd te blijven. De onderstaande kredieten 7010 en 7011 kunnen vervolgens wel worden afgesloten.	Nee	60.627	0	906		59.721	0	59.721	
4e verdieping bouwkosten Er zijn kosten verantwoord van de revisie van het carillon. In september 2021 heeft de raad besloten het carillon te herplaatsen op het Turmac kantoorgebouw. Dit krediet kan afgesloten worden. De kosten die nog komen gaan worden verantwoord op 7004 (zie hierna)	Ja	20.799	0	14.606		6.193	0	6.193	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2021	Krediet I 2021	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Restant uitgaven 31-12-2021	Restant inkomsten 31-12-2021	Saldo krediet 31-12-2021	Status
4e verdieping, installaties, inrichting etc. In 2022 gaan we nader onderzoeken of het carillon op de 4e verdieping teruggeplaatst kan worden. Het is op dit moment namelijk onzeker of de bouwconstructie hier geschikt voor is.	Nee	61.543	0	484		61.059	0	61.059	
TCF - inrichting en installaties De verbouw van de TCF is afgerond. . Voor het oplossen van een aantal nazorgpunten dient het bovengenoemde krediet 7001 nog gehandhaafd te blijven. Het positieve saldo van voorliggend krediet voor inrichting en installaties valt weg tegen het negatieve saldo van "TCF bouwkundig (zie 7011). Per saldo zijn er geen overschrijdingen te melden.	Ja	200.638	9.293	201.534	9.293	-896	0	-896	
TCF bouwkundig (samengevoegd met 7010) Zie de toelichting hierboven onder Hal 12 - inrichting en installaties. Voorliggend krediet kan worden afgesloten	Ja	0	0	-930		930	0	930	
Advies/planvorming spoorverdubbeling Zevenaar-Didam Het project is nagenoeg afgerond. Er zijn nog een paar openstaande punten die ook in afronding zijn. Deze gaan m.n. over de grondoverdracht en oplevering terreinen .	Nee	48.021	-8.216	14.324	14.324	33.697	-22.540	56.237	
Onderzoek PlanMER Witte Kruis (verbinding Gelders Eiland met A12) Het onderzoek naar het PlanMER is afgerond. In het bestuurlijk overleg met de Provincie is gekozen om de gebiedsaanpak Babberich nader uit te werken. Dat wordt in 2022 opgepakt. De kosten daarvoor worden gefinancierd uit de subsidie Mobiliteit van de Provincie welke deel	Nee	437.278	401.349	187.763	187.763	249.515	213.587	35.929	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2021	Krediet I 2021	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Restant uitgaven 31-12-2021	Restant inkomsten 31-12-2021	Saldo krediet 31-12-2021	Status
uitmaakt van voorliggend krediet.									
Snelfietsroute F12 traject 7&9 Bij de Doesburgseweg komt een oversteek van de snelfietsroute die het westelijke en oostelijke deel van de route binnen Zevenaar met elkaar verbindt. De uitwerking hiervan wordt gekoppeld aan de planuitwerking van de hoofdwegenstructuur in dit deel van Zevenaar. In de komende periode zullen wij dit deel in detail uit gaan werken ook weer in samenhang met de overige ontwikkelingen in het oostelijke deel van Zevenaar. In 2022 gaan we het bestemmingsplan aanpassen voor het fietspad langs de Edisonstraat vanaf de Didamseweg t/m de Voltastraat. In 2023 gaan we met de uitvoering starten.	Nee	1.484.008	1.176.162	475.323	475.323	1.008.685	700.839	307.846	
Sprookjespoel Gimbornhof De poel is opgeschoond en opnieuw onder profiel gebracht. De afronding van dit project is in de zomer 2022.	Nee	17.570	0			17.570	0	17.570	
Gimbornhof De beplanting wordt nog aangebracht en het gazon wordt vervangen. Dit hangt mede samen met de ontwikkeling van het Juvenaat en met de dunningen die de komende jaren worden uitgevoerd. De plannen voor het Juvenaat zijn inmiddels in een vergevorderd stadium en zijn afgestemd in relatie tot de Gimbornhof. In 2021 hebben we verder een lichte dunning en achterstallig snoeiwerk uitgevoerd. Hier gaan we het komend jaar mee verder.	Nee	100.026	0	16.004		84.022	0	84.022	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2021	Krediet I 2021	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Restant uitgaven 31-12-2021	Restant inkomsten 31-12-2021	Saldo krediet 31-12-2021	Status
Vervanging bouwkundig deel gemalen Methen Het bouwkundig deel verkeert nog in goede staat. De toekomst van het gemaal zal nader worden bekeken met het nieuwe rioolontwerp van de hele kern Zevenaar. Er wordt gekeken naar een betere, geïntegreerde oplossing. Naar verwachting wordt het werk in de periode 2023-2025 uitgevoerd.	Nee	118.000	0			118.000	0	118.000	
Vervanging mechanisch deel gemalen Edisonstr/O.Steeg Gemaal RG Edisonstraat en Oude Steeg zijn klaar. De investering kan worden afgerond.	Ja	0	0			0	0	0	
Revitalisering Giesbeek We werken aan de uitvoering van een integraal plan voor het revitaliseren van de kern Giesbeek. We passen de riolering aan en vernieuwen de openbare ruimte. Voor een groot deel zijn deze werkzaamheden inmiddels afgerond. In 2022 moeten er nog een aantal wegen geasfalteerd worden en straatwerkzaamheden gedaan worden. We verwachten het project voorjaar 2023 af te kunnen ronden.	Nee	451.154	0	193.260		257.893	0	257.893	
Gemalen bouwkundig De aanvankelijk geplande bouwkundige investeringen aan gemalen & IBA's in de jaren 2017 en 2018 oud gemeente Zevenaar, zoals vastgesteld in het watertakenplan zal naar verwachting (door voortschrijdend inzicht) gerealiseerd worden in 2021 - 2023.	Nee	141.000	0			141.000	0	141.000	
Gemalen mech/elek, mini-gemalen en Telemetrie De aanvankelijk geplande vervanging van mini gemalen van de voormalige gem. Zevenaar in 2022 zal naar verwachting (door voortschrijdend inzicht) uitgevoerd	Nee	391.142	0		0	391.142	0	391.142	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2021	Krediet I 2021	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Restant uitgaven 31-12-2021	Restant inkomsten 31-12-2021	Saldo krediet 31-12-2021	Status
worden in 2021 - 2023.									
Ontwikkeling Brede School locatie Platanenlaan De Raad heeft 25 november 2015 besloten om de hoogte van het krediet vast te stellen op € 3.000.000. In de raadsvergaderingen van 5 juli 2017 en 21 december 2018 zijn aanvullende kredieten, groot resp.€ 2.036.921 en € 257.674 toegekend. De oplevering heeft inmiddels plaatsgevonden. In 2022 vindt de definitieve afrekening plaats i.c.m. aanpassingen aan de openbare ruimte.	Nee	252.241	0	241.254		10.987	0	10.987	
Reconstructie Halve Maan In juni 2020 zijn de werkzaamheden hiervan gestart. Het project is in 2021 afgerond.	Ja	185.499	0	190.365		-4.866	0	-4.866	
Vrijverval riolen 2018 Rijnwaarden Krediet voor investeringen uit het watertakenplan van de voormalige gemeente Rijnwaarden voor het jaar 2018. In 2022 gaan we verder met de (achterstallige) investeringen in Rijnwaarden en wordt dit krediet volledig benut.	Nee	63.760	0	28.391		35.369	0	35.369	
Gemalen mechanisch 2018 Rijnwaarden (samengevoegd met 7061 2e VGR) Krediet voor investeringen uit het watertakenplan van de voormalige gemeente Rijnwaarden voor het jaar 2018. In voorgaande jaren zijn de (achterstallige) investeringen in Rijnwaarden uitgevoerd. Het restant investeringsbudget is toegevoegd aan 'gemalen mechanisch/elektrisch en mini-gemalen'.	Ja	0	0			0	0	0	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2021	Krediet I 2021	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Restant uitgaven 31-12-2021	Restant inkomsten 31-12-2021	Saldo krediet 31-12-2021	Status
Drukriolering mechanisch 2018 Rijnwaarden (samengevoegd met 7061 2e VGR) Krediet voor investeringen uit het watertakenplan van de voormalige gemeente Rijnwaarden voor het jaar 2018. In voorgaande jaren zijn de (achterstallige) investeringen in Rijnwaarden uitgevoerd. Het restant investeringsbudget is toegevoegd aan 'gemalen mechanisch/elektrisch en mini-gemalen'.	Ja	0	0			0	0	0	
Drukriolering bouwkundig 2018 Rijnwaarden Krediet voor investeringen uit het watertakenplan van de voormalige gemeente Rijnwaarden voor het jaar 2018. In 2022 gaan we verder met de (achterstallige) investeringen in Rijnwaarden en wordt dit krediet volledig benut.	Nee	72.242	0			72.242	0	72.242	
Veiligheidsvoorzieningen gemeentelijke gebouwen De werkzaamheden zijn nog niet afgerond. Het aanbrengen van valbeveiligingen gaat over het algemeen samen met vervangingen van de dakbedekking en er staan nog een aantal vervangingen voor 2022 en 2023 op de planning.	Nee	52.052	0			52.052	0	52.052	
Speelvoorziening voor kinderen met beperking Krediet voor voorzieningen voor kinderen met beperking. Krediet wordt in 2022 besteed.	Nee	14.890	0			14.890	0	14.890	
Fietspad Geitenwaard De uitvoering van dit werk is doorgeschoven naar 2023. We kunnen de werkzaamheden starten als de gesprekken met omwonenden positief zijn afgerond.	Nee	99.301	0			99.301	0	99.301	
Snelfietsroute F12 overige percelen Bij de Doesburgseweg komt een oversteek van de	Nee	597.496	588.898	2.927	2.927	594.569	585.970	8.598	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2021	Krediet I 2021	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Restant uitgaven 31-12-2021	Restant inkomsten 31-12-2021	Saldo krediet 31-12-2021	Status
snelfietsroute die het westelijke en oostelijke deel van de route binnen Zevenaar met elkaar verbindt. De uitwerking hiervan wordt gekoppeld aan de planuitwerking van de hoofdwegenstructuur in dit deel van Zevenaar. In de komende periode zullen wij dit deel in detail uit gaan werken ook weer in samenhang met de overige ontwikkelingen in het oostelijke deel van Zevenaar. In 2022 gaan we het bestemmingsplan aanpassen voor het fietspad langs de Edisonstraat vanaf de Didamseweg t/m de Voltastraat.In 2023 gaan we met de uitvoering starten.									
Aanleg lichtinstallatie Atletiekbaan. De werkzaamheden zijn gezamenlijk uitgevoerd met de renovatie (zie toelichting onder 'Renovatie atletiekbaan')	Ja	0	0	0		0	0	0	
Ford Transit pick-up Betreft vervangingsinvestering. Nadat de toekomstvisie afdeling openbare werken is uitgewerkt is in 2021 de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Mede door het chiptekort zal de levering in 2022 plaatsvinden.	Nee	84.107	0			84.107	0	84.107	
BAT terrein - voorbereiding herinrichting fase Dit krediet is bestemd voor voorbereidingskosten van uitvoering fase 1 en de herinrichting voorterrein. Deze werkzaamheden zijn in 2020 afgerond. Dit krediet kan worden afgesloten.	Ja					0	0	0	
BAT terrein - herinrichting fase 1 Dit krediet is bestemd voor het realiseren van de fietsenstalling voor de medewerkers en voor het plaatsen van voorziening voor afvalinzameling. Deze werkzaamheden zijn in 2021 afgerond. Dit krediet kan	Ja	45.000		43.694		1.306	0	1.306	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2021	Krediet I 2021	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Restant uitgaven 31-12-2021	Restant inkomsten 31-12-2021	Saldo krediet 31-12-2021	Status
worden afgesloten.									
Bruisend maken centrum Zevenaar (o.a. straten etc) Het plan voor fietsparkeren is in 2019 uitgewerkt. De fietsenbeugels, banken en prullenbakken zijn geplaatst. Twee boombanken die geplaatst worden in het centrum zijn ingekocht. De plaatsing van deze boombanken is voorzien in 2022.	Nee	131.649	0	84.634		47.015	0	47.015	
Herinrichten Raadhuisplein We zijn gestart met de voorbereidingen om te komen tot een ontwerp met kostencalculatie dat we u voorleggen. Hier gaat een uitgebreid participatietraject met ondernemers, gebruikers, omwonenden en overige belanghebbenden aan vooraf. We hebben individuele interviews en brede bijeenkomsten georganiseerd waar we ideeën, wensen en eisen hebben opgehaald. Op basis hiervan maken we een schetsontwerp van het plein dat we presenteren tijdens een openbare bijeenkomst. Na deze bijeenkomst wordt het schetsontwerp uitgewerkt tot een technisch ontwerp met kostencalculatie, waarna besluitvorming door u kan plaatsvinden. De uitvoering start naar verwachting in september 2022, nadat de evenementen hebben plaatsgevonden. We verwachten het project in het voorjaar 2023 af te ronden.	Nee	106.282	0	44.686		61.596	0	61.596	
Uitvoering reconstructie Hengelder Dit project is gerealiseerd. In de RIB 2021-100 is inhoudelijke verantwoording afgelegd en is toelichting gegeven over de besteding van de beschikbaar gestelde middelen. Het krediet kan daarom worden afgesloten.	Ja	217.063	217.061	217.062	217.062	1	-1	2	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2021	Krediet I 2021	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Restant uitgaven 31-12-2021	Restant inkomsten 31-12-2021	Saldo krediet 31-12-2021	Status
Uitvoering reconstructie Arnhemseweg Dit project is gerealiseerd. In de RIB 2021-100 is inhoudelijke verantwoording afgelegd en is toelichting gegeven over de besteding van de beschikbaar gestelde middelen. Het krediet kan daarom worden afgesloten.	Ja	21.187	21.187	21.187	21.187	0	0	0	
Voorbereiding aanleg 2e viaduct 7Poort De voorbereidende werkzaamheden lopen momenteel nog door en dit heeft onder meer geleid tot de gunning voor de uitvoering. Zie hiervoor de toelichting op het uitvoeringskrediet. Het budget voor de voorbereiding dient beschikbaar te blijven voor de nog af te rekenen planbegeleidingskosten van Prorail.		240.705	0	155.870		84.835	0	84.835	
Herontwikkeling Vestersbos De raad heeft op 24 november 2021 besloten een aanvullend onderzoek te laten uitvoeren naar twee varianten uit het haalbaarheidsonderzoek naar onderwijshuisvesting op locatie Vestersbos. Dit krediet wordt gebruikt voor planologische procedure voor de herinrichting van deze locatie. De stedenbouwkundige kaders zijn eveneens door de raad tijdens deze vergadering vastgesteld.	Nee	61.042	0	868		60.173	0	60.173	
Vervangen BOV 2016-2025 armaturen 2019 Conform beleidsplan openbare verlichting, is in 2021 volledig uitgegeven.	Ja	16.396	0	16.988		-592	0	-592	
Oversteek Douwes Dekkerstraat Dit project is gerealiseerd. In de RIB 2021-100 is inhoudelijke verantwoording afgelegd en is toelichting gegeven over de besteding van de beschikbaar gestelde	ja	0	0			0	0	0	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2021	Krediet I 2021	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Restant uitgaven 31-12-2021	Restant inkomsten 31-12-2021	Saldo krediet 31-12-2021	Status
middelen. Het krediet kan daarom worden afgesloten.									
Planvorming Herinrichting Doesburgseweg Dit wordt opgepakt nadat de Griethsepoort is afgesloten in het kader van het project ViA15.	Nee	96.132	0	192		95.939	0	95.939	
Planvorming Herinrichting Edisonstraat Wij onderzoeken welke maatregelen (tijdelijk) genomen kunnen worden om het toekomstig verkeer via de Edisonstraat te begeleiden totdat de aanpassingen aan de Griethse Poort en Doesburgseweg gereed zijn.	Nee	95.132	0	192		94.939	0	94.939	
Planvorming Herinrichting Mercurion Dit wordt opgepakt nadat de Griethsepoort is afgesloten in het kader van het project ViA15.	Nee	71.129	0	193		70.936	0	70.936	
Vervangen hardware werkplekken In 2018 is € 450.000 beschikbaar gesteld voor de vervanging en flexibilisering van de huidige werkplekken. Besteding is gepland in de jaren 2019 t/m 2022. De nieuwe vervangingskredieten voor 2022 en verdere jaren zijn aangevraagd en opgenomen in de MJB 2022-2025.	Nee	189.763	0	112.192		77.571	0	77.571	
Invullen gebouw Raadhuisplein 1 De ontwikkelaar heeft het voormalige gemeentehuis van ons gekocht om daar appartementen en winkels te ontwikkelen. Wij zijn aan het onderzoeken hoe we concreet invulling gaan geven aan de ruimte die de gemeente gaat huren in het voormalig gemeentehuis ten behoeve van onder andere een fietsenstalling, openbare toiletten, een ruimte voor de marktmeester en voor organisatoren van evenementen. De initieel opgegeven	Nee	140.000	0			140.000	0	140.000	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2021	Krediet I 2021	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Restant uitgaven 31-12-2021	Restant inkomsten 31-12-2021	Saldo krediet 31-12-2021	Status
inrichtingskosten zijn door de exponentieel gestegen bouwkosten achterhaald, afhankelijk van de definitieve inrichting wordt een aanvullend kredietvoorstel opgesteld voordat de werkzaamheden worden aanbesteed.									
Kunstgrasvelden (2 stuks) Betreft krediet voor de aanleg van kunstgras trapveldjes. Eén hiervan is in 2019 aangelegd in de Thebenstraat in Zevenaar. In 2021 zijn diverse opties bekeken, maar hebben we uiteindelijk geen kunstgrasveld aangelegd. Zo is er in Pannerden uiteindelijk gekozen voor een tijdelijk trapveldje van natuurgras en bij de Platanenlaan hebben zij zelf zorggedragen voor de financiering van een trapveldje. In 2022 verkennen we verdere opties.	Nee	56.859	0			56.859	0	56.859	
Voorbereiding Herinrichting Babberichseweg Het Voorlopig Ontwerp is gereed. De inspraak met de omgeving wordt opgestart en vervolgens kan het Definitief Ontwerp gemaakt worden. Kosten voor DO en uitvoering worden betaald uit de Provinciale subsidie en het krediet wat door de raad onlangs beschikbaar is gesteld (zie hierna 7197).	Ja	29.506	29.506	20.659	20.659	8.847	8.846	0	
Tractor Valta Betreft vervangingsinvestering. De tractor is in 2021 aangeschaft.	Ja	115.000	0	88.709		26.291	0	26.291	
Toyota Hi-Lux Betreft vervangingsinvestering. Nadat de toekomstvisie afdeling openbare werken is uitgewerkt is in 2021 de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Mede door het chiptekort zal de levering in 2022 plaatsvinden.	Nee	74.195	0			74.195	0	74.195	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2021	Krediet I 2021	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Restant uitgaven 31-12-2021	Restant inkomsten 31-12-2021	Saldo krediet 31-12-2021	Status
VW Crafter Pick-Up (vervangt 352) Betreft vervangingsinvestering. Nadat de toekomstvisie afdeling openbare werken is uitgewerkt is in 2021 de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Mede door het chiptekort zal de levering in 2022 plaatsvinden.	Nee	84.107	0			84.107	0	84.107	
VW Crafter Pick-Up (vervangt 350) Betreft vervangingsinvestering. Nadat de toekomstvisie afdeling openbare werken is uitgewerkt is in 2021 de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Mede door het chiptekort zal de levering in 2022 plaatsvinden.	Nee	84.107	0			84.107	0	84.107	
Gazonmaaier Sabo (vervangt 630) Betreft vervangingsinvestering. Medio 2022 verwachten we duidelijkheid te hebben omtrent de noodzakelijke vervangingen van gazonmaaiers. Wij komen hier bij de 2e voortgangsrapportage bij u op terug.	Nee	60.000	0			60.000	0	60.000	
Manitou Shovel-N-0046 (vervangt 733) Betreft vervangingsinvestering. De shovel is in 2021 aangeschaft.	Ja	41.322	0	6.778		34.544	0	34.544	
Kolkenzuiger Volvo (vervangt 211) Betreft vervangingsinvestering. We verwachten dat de prijzen zullen stijgen door grondstoftekort (zoals ijzer en aluminium) en door schaarste bij de chipfabrikanten. Wij schatten in dat we € 40.000 meer nodig hebben. Deze verhoging leggen wij bij de 1e voortgangsrapportage aan u voor.	Nee	300.000	0			300.000	0	300.000	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2021	Krediet I 2021	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Restant uitgaven 31-12-2021	Restant inkomsten 31-12-2021	Saldo krediet 31-12-2021	Status
Renovatie atletiekbaan Ataro B.V. heeft de vervanging van de van de toplaag en fundering van de atletiekbaan uitgevoerd. N.a.v een bezwaarschrift over lichthinder op de baanverlichting is de lichtinstallatie aangepast en voldoet aan de voorgeschreven eisen. De renovatie is afgerond en het krediet kan worden afgesloten.	Ja	25.000	0	14.587		10.413	0	10.413	
Uitbr olp 1e inrichting meubilair bss De Bem Het in december 2019 beschikbaar gestelde krediet is uitbetaald aan het schoolbestuur na vaststelling, door het college, van het programma voorzieningen onderwijshuisvesting 2021.	Ja	0	0			0	0	0	
Verbetering riolering Angerlo mech/elec, mini 15jr Er is €3.500.000 krediet verstrekt voor rioleringswerkzaamheden en klimaatadaptatieve maatregelen in Angerlo. Dit is onderdeel van een project met een integrale aanpak waarbij ook wegen, groen en openbare verlichting wordt meegenomen. Op dit krediet worden de investeringen met een looptijd van 15 jaar geboekt. Is onderdeel van de investeringen uit het WTP in 2019-2020.	Nee	293.980	0			293.980	0	293.980	
Vern riolen klimaatadaptatieve maatregelen Liemers 15 jr Krediet voor geplande aanpassingen en vervangingen aan verouderde en slechte rioolgemalen. Tevens is dit krediet bestemd voor klimaatadaptatieve maatregelen en vernieuwingswerkzaamheden. Op dit krediet worden de investeringen met een looptijd van 15 jaar geboekt. Is	Nee	157.601	0			157.601	0	157.601	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2021	Krediet I 2021	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Restant uitgaven 31-12-2021	Restant inkomsten 31-12-2021	Saldo krediet 31-12-2021	Status
onderdeel van de investeringen uit het WTP in 2019-2020.									
Rioolvervanging klim. Adapt maatregelen Liemers 70 jr Krediet voor geplande aanpassingen en vervangingen aan verouderde en slechte rioolgemalen. Tevens is dit krediet bestemd voor klimaatadaptatieve maatregelen en vernieuwingswerkzaamheden. Op dit krediet worden de investeringen met een looptijd van 70 jaar geboekt. Is onderdeel van de investeringen uit het WTP in 2019-2020	Nee	1.980.373	0	68.041		1.912.332	0	1.912.332	
Verbetering riolering Angerlo rioolvervanging-70jr Er is 3.500.000 krediet verstrekt voor rioleringswerkzaamheden en klimaatadaptieve maatregelen in Angerlo. Dit is onderdeel van een project met een integrale aanpak waarbij ook wegen, groen en openbare verlichting wordt meegenomen. Op dit krediet worden de investeringen met een looptijd van 70 jaar geboekt. Is onderdeel van de investeringen uit het WTP in 2019-2020. Gezien de stijgende prijzen en het vergroten van het aantal klimaatadaptieve maatregelen verwachten wij dat deze investering niet toereikend is. Hier komen we bij de 1e voortgangsrapportage bij u op terug.	Nee	3.198.285	0	78.752		3.119.533	0	3.119.533	
Herinrichting openbare ruimte locatie Platanenlaan Het krediet is beschikbaar gesteld in 2020. In 2019 is gestart met de voorbereidende juridische en adviserende werkzaamheden. In 2022 is het plan afgerond en vindt de financiële verantwoording plaats.	Nee	225.968	0	155.930		70.038	0	70.038	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2021	Krediet I 2021	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Restant uitgaven 31-12-2021	Restant inkomsten 31-12-2021	Saldo krediet 31-12-2021	Status
Tijd huisv/verhuisk aanpassing locatie Platanenlaan In juli 2019 zijn de basisscholen de Lindenhage en Het Kofschip naar de tijdelijke locaties in de G. Gezellestraat en Da Costastraat verhuisd. Vanaf het moment van verhuizing is voor de groepen 3 en 4 gymvervoer ingezet. In de zomerperiode 2020 heeft de verhuizing terug naar de locatie Platanenlaan plaatsgevonden. In 2022 vindt de definitieve afrekening plaats.	Nee	57.618	0	-1.916		59.534	0	59.534	
Bouwkundige aanpassing ds. Jonkerschool Dit krediet is beschikbaar gesteld. De Ds. Jonkersschool is m.i.v. augustus 2021 niet meer in gebruik voor het onderwijs. In overleg met het schoolbestuur en de inwoners van Lathum wordt bekeken welke gebruiksmogelijkheden er zijn voor de Ds. Jonkersschool.	Nee	25.000	0			25.000	0	25.000	
Aanpassing Arnhemseweg/Hengelder/scopewijzigingen In de RIB 2021-100 is inhoudelijke verantwoording afgelegd en is toelichting gegeven over de besteding van de beschikbaar gestelde middelen. Het krediet kan daarom worden afgesloten.	Ja	0	0			0	0	0	
Aanpassing en uren Arnhemseweg/Hengelder/scopewijzigingen Dit project is gerealiseerd. In de RIB 2021-100 is inhoudelijke verantwoording afgelegd en is toelichting gegeven over de besteding van de beschikbaar gestelde middelen. Het krediet kan daarom worden afgesloten.	Ja	0	0			0	0	0	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2021	Krediet I 2021	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Restant uitgaven 31-12-2021	Restant inkomsten 31-12-2021	Saldo krediet 31-12-2021	Status
Uitvoering entree Hengelder uhb gebiedsvisie Dit project is gerealiseerd. In de RIB 2021-100 is inhoudelijke verantwoording afgelegd en is toelichting gegeven over de besteding van de beschikbaar gestelde middelen. Het krediet kan daarom worden afgesloten.	Ja	-75.588	-75.590	-75.589	-75.589	1	-1	2	
Woonrijpmaken Vierkenshof De werkzaamheden zijn nog in uitvoering voor wat betreft het bouwrijp maken. Alvorens tot definitieve inrichting van het gebied over te kunnen gaan dienen de woningen van Vryleve en Mecus gerealiseerd te zijn. Waarschijnlijk loopt dit nog door tot medio 2022.	Nee	97.773	97.773	97.773	97.773	0	0	0	
Carrousel/Maatjes verbouw - aanpassing Dit krediet is door de Raad beschikbaar gesteld. HumanKind en het stichtingsbestuur van 'De Maatjes' hebben overeenstemming bereikt over de verkoop aan HumanKind. De eigendomsoverdracht van de twee, door de Carrousel, in gebruik zijnde leslokalen heeft in 2021 plaatsgevonden. De planning is om in 2022 te starten met de uitbreiding en aanpassing van het onderwijskundige gedeelte en voor 2022 staat de start van de aanpassing van het buitenterrein gepland.	Nee	2.192.894	150.000	152.557	150.000	2.040.337	0	2.040.337	
G Gezellestraat (sterrenschool) uitbreiding-aanpassing In verband met de realisering van de onderwijshuisvesting en verkeerskundige aanpassingen t.b.v. de locatie aan de G. Gezellestraat (Sterrenschool) is in de raad van december 2019 het krediet beschikbaar gesteld. De voorbereidingen zijn in 2020 gereed gekomen en eind december 2020 is gestart met de bouw. In 2021 is het gebouw opgeleverd. De	Nee	3.786.995	150.000	3.083.220	150.000	703.775	0	703.775	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2021	Krediet I 2021	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Restant uitgaven 31-12-2021	Restant inkomsten 31-12-2021	Saldo krediet 31-12-2021	Status
aanpassingen in de omgeving zijn nagenoeg gereed en zullen in 2022 afgerond worden. De eindafrekening zal ook in 2022 opgemaakt worden.									
G Gezellestr -Sterrenschool - verkeersk aanpassingen Parallel aan de bouw van de school (zie boven) worden de voorbereidingen getroffen voor de verkeerskundige aanpassingen. De uitvoering hiervan vindt plaats vanaf medio 2021. Deze werkzaamheden zijn inmiddels afgerond. Op dit moment moet de beplanting worden aangelegd. We verwacht dit in het voorjaar 2022 te realiseren.	Nee	319.730	19.730	164.772	19.730	154.958	0	154.958	
Hengelder - herinr parkeerplaatsen sportvelden Dit project is gerealiseerd. In de RIB 2021-100 is inhoudelijke verantwoording afgelegd en is toelichting gegeven over de besteding van de beschikbaar gestelde middelen. Het krediet kan daarom worden afgesloten.	ja	0	0			0	0	0	
Iveco I Betreft vervangingsinvestering. Nadat de toekomstvisie afdeling openbare werken is uitgewerkt is in 2021 de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Mede door het chiptekort zal de levering in 2022 plaatsvinden.	Nee	84.107	0			84.107	0	84.107	
Iveco II Betreft vervangingsinvestering. Nadat de toekomstvisie afdeling openbare werken is uitgewerkt is in 2021 de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Mede door het chiptekort zal de levering in 2022 plaatsvinden.	Nee	89.779	0			89.779	0	89.779	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2021	Krediet I 2021	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Restant uitgaven 31-12-2021	Restant inkomsten 31-12-2021	Saldo krediet 31-12-2021	Status
Tractor MF Betreft vervangingsinvestering. De technische kwaliteit is nog goed waardoor we de vervanging uitstellen. In 2023 beoordelen we dit opnieuw.	Nee	75.000	0			75.000	0	75.000	
Tractor New Holland Betreft vervangingsinvestering. De tractor is in 2021 aangeschaft.	Ja	115.000	0	78.210		36.790	0	36.790	
Fietspadstrooier Betreft vervangingsinvestering. De technische kwaliteit is nog goed waardoor we de fietspadstrooier nog niet vervangen. In 2023 beoordelen we dit opnieuw.	Nee	50.000	0			50.000	0	50.000	
Service auto VW transporter Betreft vervangingsinvestering. Nadat de toekomstvisie afdeling openbare werken is uitgewerkt is in 2021 de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Mede door het chiptekort zal de levering in 2022 plaatsvinden.	Nee	99.626	0			99.626	0	99.626	
Gazonmaaier (vervangt 635) Betreft vervangingsinvestering. De gazonmaaier is in 2021 aangeschaft.	Ja	90.000	0	88.700		1.300	0	1.300	
Fietsverbinding Duitse grens - Tolkamer We hebben een tijdelijk fietspad als overbruggingsperiode aangelegd als voorloopproject ten behoeve van de verkeersveiligheid van de schoolgaande kinderen uit Spijk. Samen met het Waterschap komen we tot een integrale oplossing voor de aanleg van het fietspad en de verzwaring van de Spijksedijk. Voordat we tot uitvoering over kunnen gaan, duurt dit nog minimaal 5 jaar doordat de plannen voor de Spijksedijk nog niet concreet zijn.	Nee	1.695.473	1.695.473	236.980	236.980	1.458.493	1.458.493	0	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2021	Krediet I 2021	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Restant uitgaven 31-12-2021	Restant inkomsten 31-12-2021	Saldo krediet 31-12-2021	Status
Monitoring geluid/fijnstof/trillingen A12/A15 Er vindt onderzoek plaats naar de effecten van de nieuwe infrastructuur voor de omgeving in Zevenaar. Er is gestart met een nulmeting. Nadat de Arnhemseweg en weg Hengelder gereed zijn is in 2021 een nieuwe meting uitgevoerd. Vanwege de coronacrisis was deze niet representatief en wordt in 2023 een nieuwe meting gedaan. De laatste meting vindt plaats na voltooiing van het project ViA15.	Nee	167.834	0	277		167.557	0	167.557	
Ondergrondse restafvalcontainers Krediet voor het vervangen van de ondergrondse containers voor restafval in het Gelders eiland. Deze afvalcontainers worden naar verwachting in het najaar 2022 geplaatst.	Nee	788.503	0			788.503	0	788.503	
Glascontainers Krediet voor het vervangen van de containers en bijbehorende betonnen buitenbakken voor nieuwe ondergrondse glascontainers. De glascontainers worden naar verwachting in maart 2022 geplaatst.	Nee	421.358	0	46.769		374.589	0	374.589	
63 Ondergrondse afvalcontainers hoogbouw Krediet voor het aanschaffen van 63 ondergrondse afvalcontainers voor restafval met een bijbehorend passensysteem. Deze afvalcontainers worden naar verwachting in het najaar 2022 geplaatst. Deze investering voegen we toe aan 'ondergrondse restafvalcontainers'.	Ja	0	0			0	0	0	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2021	Krediet I 2021	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Restant uitgaven 31-12-2021	Restant inkomsten 31-12-2021	Saldo krediet 31-12-2021	Status
17 Ondergrondse glascontainers zonder buitenbak Krediet voor het vervangen van de containers voor nieuwe ondergrondse glascontainers. De glascontainers worden naar verwachting in maart 2022 geplaatst. Deze investering voegen we toe aan 'glascontainers'.	Ja	0	0			0	0	0	
Advies en begeleiding voorbereiding en uitvoering project A12/A15 Het is wachten op de uitspraak van de RvS. Vooruitlopend op deze uitspraak is de aannemer GelreGroen gestopt met de voorbereidende werkzaamheden. De tussenliggende periode wordt gebruikt om samen met Rijkswaterstaat, Provincie, buurgemeenten en Waterschap plannen nog nader op elkaar af te stemmen.	Nee	523.457	23.457	23.457	23.457	500.000	0	500.000	
Coördinatie en regie infrastructurele projecten in uitvoering Afstemming en uitvoering tussen de diverse infrastructurele projecten die in voorbereiding of uitvoering zijn zowel intern als extern en regionaal (buurgemeenten en andere stakeholders). De afstemming vindt in goed overleg plaats en heeft zijn nut bewezen. Het college heeft eind 2021 d.m.v. een RIB verantwoording van de reconstructie Arnhemseweg en Weg Hengelder en de daarbij behorende scopeuitbreidingen afgelegd. Hiermee vervalt ook het nut en de noodzaak voor dit krediet voor coördinatie en regie. Deze kan daarom worden afgesloten.	Ja	528.401	0	58.571		469.830	0	469.830	
Herinrichting Babberichseweg als fietsstraat Zie ook toelichting op het voorbereidingskrediet. Het plan wordt in 2022 en 2023 uitgevoerd.		1.683.919	1.683.919	23.860	23.860	1.660.059	1.660.059	0	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2021	Krediet I 2021	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Restant uitgaven 31-12-2021	Restant inkomsten 31-12-2021	Saldo krediet 31-12-2021	Status
Haalbaarheidsonderzoek huisvesting de Tamboerijn/de Wissel Dit krediet is door de raad beschikbaar gesteld (september 2020). De eerste fase van het haalbaarheidsonderzoek is in april 2021 afgerond. Aanvullend krediet voor aanvullend onderzoek naar twee varianten uit het haalbaarheidsonderzoek is door de raad beschikbaar gesteld op 24 november 2021.	Nee	261.690	0	25.709		235.981	0	235.981	
Gronduitgifte voor erfpacht metaalhandel Van Os	Ja	78.798		78.798		0	0	0	
Aanhanger Veenhuis (achter NH) Betreft vervangingsinvestering. Opdracht ter vervanging is verstrekt. Levering vindt, mede door het grondstof- en chiptekort, naar verwachting plaats eind 2022/begin 2023.	Nee	33.000	0			33.000	0	33.000	
Mercedes bus sprinter Betreft vervangingsinvestering. Nadat de toekomstvisie afdeling openbare werken is uitgewerkt is in 2021 de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Mede door het chiptekort zal de levering in 2022 plaatsvinden.	Nee	68.180	0			68.180	0	68.180	
Vloeistoftank 32000 liter Betreft vervangingsinvestering. Medio 2022 wordt het beleid omtrent gladheidsbestrijding uitgewerkt, waarin o.a. deze investering opnieuw wordt beoordeeld. Wij komen hier bij de 2e voortgangsrapportage bij u op terug.	Nee	33.000	0			33.000	0	33.000	
Volkswagen Transporter Betreft vervangingsinvestering. Nadat de toekomstvisie afdeling openbare werken is uitgewerkt is in 2021 de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Mede door het chiptekort zal de levering in 2022 plaatsvinden.	Nee	59.222	0			59.222	0	59.222	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2021	Krediet I 2021	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Restant uitgaven 31-12-2021	Restant inkomsten 31-12-2021	Saldo krediet 31-12-2021	Status
Servicewagen t.b.v. bordenploeg (nw) Betreft vervangingsinvestering. Nadat de toekomstvisie afdeling openbare werken is uitgewerkt is in 2021 de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Mede door het chiptekort zal de levering in 2022 plaatsvinden.	Nee	89.779	0			89.779	0	89.779	
Servicewagen tbv groenploeg Rijnwaarden Betreft vervangingsinvestering. Nadat de toekomstvisie afdeling openbare werken is uitgewerkt is in 2021 de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Mede door het chiptekort zal de levering in 2022 plaatsvinden.	Nee	84.107	0			84.107	0	84.107	
Servicewagen tbv servicemeldingen (nw) Betreft vervangingsinvestering. Nadat de toekomstvisie afdeling openbare werken is uitgewerkt is in 2021 de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Mede door het chiptekort zal de levering in 2022 plaatsvinden.	Nee	33.090	0			33.090	0	33.090	
Servicewagen 2e ploeg begraven (nw) Betreft vervangingsinvestering. Nadat de toekomstvisie afdeling openbare werken is uitgewerkt is in 2021 de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Mede door het chiptekort zal de levering in 2022 plaatsvinden.	Nee	84.107	0			84.107	0	84.107	
Servicewagen groenploeg Babberich (nw) Betreft vervangingsinvestering. Nadat de toekomstvisie afdeling openbare werken is uitgewerkt is in 2021 de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Mede door het chiptekort zal de levering in 2022 plaatsvinden.	Nee	84.107	0			84.107	0	84.107	
Bouw toiletvoorziening Breuly Deze is in 2021 geplaatst maar inmiddels twee keer vernield. In 2022 vervangen we deze toiletvoorziening	Nee	40.000	0	13.712		26.288	0	26.288	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2021	Krediet I 2021	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Restant uitgaven 31-12-2021	Restant inkomsten 31-12-2021	Saldo krediet 31-12-2021	Status
opnieuw.									
Vervangen BOV 2016-2025 masten 2021 Conform beleidsplan openbare verlichting. Wordt in 2022 en 2023 volledig uitgegeven.	Nee	176.000	0	106.404		69.596	0	69.596	
Vervangen BOV 2016-2025 armaturen 2021 Conform beleidsplan openbare verlichting. Wordt in 2022 en 2023 volledig uitgegeven.	Nee	71.000	0	16.184		54.816	0	54.816	
Vervanging masten (vm Rijnwaarden) 2021 Conform beleidsplan openbare verlichting, is in 2021 volledig uitgegeven.	Ja	28.000	0	27.503		497	0	497	
Vervanging armaturen (vm Rijnwaarden) 2021 Conform beleidsplan openbare verlichting. Wordt in 2022 en 2023 volledig uitgegeven.	Nee	116.000	0	57.589		58.411	0	58.411	
7Poort - uitvoering aanleg 2e viaduct De raad heeft dit krediet op 24-03-2021 beschikbaar gesteld. Na het doorlopen van een aanbestedingsprocedure is dit werk medio juli 2021 gegund aan een aannemer. De aanneemsom past binnen het krediet. Uitvoering start in het 3e kwartaal 2021 en loopt door tot medio 2022.		2.350.000	0	445.195		1.904.805	0	1.904.805	
Herstel inlaten Meentsestraat Giesbeek Er is € 2.382.464 beschikbaar gesteld voor de verbetering van de riolering in delen van de kernen Lobith, Tolkamer en Zevenaar i.c.m. uitvoering van klimaatadaptieve maatregelen. Daarnaast is € 600.000 beschikbaar gesteld voor de vernieuwing van riolen op diverse locaties. Dit is onderdeel van de investeringen uit het WTP 2021.	Nee	100.000	0			100.000	0	100.000	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2021	Krediet I 2021	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Restant uitgaven 31-12-2021	Restant inkomsten 31-12-2021	Saldo krediet 31-12-2021	Status
Herstel putkoppen diverse locaties (riolering) Er is € 2.382.464 beschikbaar gesteld voor de verbetering van de riolering in delen van de kernen Lobith, Tolkamer en Zevenaar i.c.m. uitvoering van klimaatadaptieve maatregelen. Daarnaast is € 600.000 beschikbaar gesteld voor de vernieuwing van riolen op diverse locaties. Dit is onderdeel van de investeringen uit het WTP 2021.	Nee	150.000				150.000	0	150.000	
Herstel straatkolken Guido Gezelle - Zevenaar Er is € 2.382.464 beschikbaar gesteld voor de verbetering van de riolering in delen van de kernen Lobith, Tolkamer en Zevenaar i.c.m. uitvoering van klimaatadaptieve maatregelen. Daarnaast is € 600.000 beschikbaar gesteld voor de vernieuwing van riolen op diverse locaties. Dit is onderdeel van de investeringen uit het WTP 2021.	Nee	100.000				100.000	0	100.000	
Marktplein Lobith: vernieuwen rioolstelsel Er is € 2.382.464 beschikbaar gesteld voor de verbetering van de riolering in delen van de kernen Lobith, Tolkamer en Zevenaar i.c.m. uitvoering van klimaatadaptieve maatregelen. Daarnaast is € 600.000 beschikbaar gesteld voor de vernieuwing van riolen op diverse locaties. Dit is onderdeel van de investeringen uit het WTP 2021.	Nee	100.000		1.358		98.642	0	98.642	
Meerkosten Revitaliseren Angerlo ivm hogere marktpr Er is € 2.382.464 beschikbaar gesteld voor de verbetering van de riolering in delen van de kernen Lobith, Tolkamer en Zevenaar i.c.m. uitvoering van klimaatadaptieve maatregelen. Daarnaast is € 600.000 beschikbaar gesteld voor de vernieuwing van riolen op diverse locaties. Dit is onderdeel van de investeringen uit het WTP 2021.	Nee	700.000				700.000	0	700.000	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2021	Krediet I 2021	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Restant uitgaven 31-12-2021	Restant inkomsten 31-12-2021	Saldo krediet 31-12-2021	Status
Raadhuispl.: Relinen rioolleiding, rioolaansl, RWA Er is € 2.382.464 beschikbaar gesteld voor de verbetering van de riolering in delen van de kernen Lobith, Tolkamer en Zevenaar i.c.m. uitvoering van klimaatadaptieve maatregelen. Daarnaast is € 600.000 beschikbaar gesteld voor de vernieuwing van riolen op diverse locaties. Dit is onderdeel van de investeringen uit het WTP 2021.	Nee	100.000				100.000	0	100.000	
Relinen diverse locaties (watertaken-plan) Er is € 2.382.464 beschikbaar gesteld voor de verbetering van de riolering in delen van de kernen Lobith, Tolkamer en Zevenaar i.c.m. uitvoering van klimaatadaptieve maatregelen. Daarnaast is € 600.000 beschikbaar gesteld voor de vernieuwing van riolen op diverse locaties. Dit is onderdeel van de investeringen uit het WTP 2021.	Nee	14.464				14.464	0	14.464	
Vervanging software centrumafsluiting De vervanging van de software is eind 2021 gestart en wordt in 2022 afgerond.		59.000		8.428		50.572	0	50.572	
Herinrichting Muldershof. In de zomer 2022 start het participatieproces. Vervolgens gaan we over tot het schetsontwerp. We verwachten dat de uitvoering in 2023 start.	Nee	190.000				190.000	0	190.000	
Herinrichting Markt Zevenaar In het voorjaar 2022 start het participatieproces. Vervolgens gaan we over tot het schetsontwerp. We verwachten dat de uitvoering eind 2022/begin 2023 start.	Nee	200.000				200.000	0	200.000	
Mini graver voor riolering Deze is in 2021 aangeschaft.	Ja	45.000		46.250		-1.250	0	-1.250	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2021	Krediet I 2021	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Restant uitgaven 31-12-2021	Restant inkomsten 31-12-2021	Saldo krediet 31-12-2021	Status
Herinr. voorterrein Turmac Cultuurf. en ged Kerkst. Op dit moment is het straatwerk nagenoeg afgerond. De beplanting moet in het voorjaar 2022 worden geplaatst. Daarna is het project afgerond.	Nee	596.500	2.500	297.977	2.500	298.523	0	298.523	
Toekomstbestendig bedrijventerrein Hengelder en Tatelaar Het krediet van €50.000,- is bedoeld om actieplannen te realiseren. Dit betekent het mobiliseren van ondernemers (voorwaarden voor subsidie provincie), formuleren van thema's, opstellen intentieovereenkomst e.d. De volgende fase is het opstellen van de actieplannen en ontwerpen. Hiervoor zal separaat gevraagd worden om krediet vrij te geven.	Nee	50.000				50.000	0	50.000	
WMO- hulpmiddelen 2021 Op basis van een nieuwe aanbesteding van Wmo-hulpmiddelen zouden alle hulpmiddelen, in het bezit van de gemeente, in 2021 worden verkocht. De formele overdracht zal echter pas in 2022 plaats vinden. De in 2021 aangeschafte hulpmiddelen (met name scootmobielen en rolstoelen) zijn daarom nu geactiveerd en worden in 2022 verkocht. Zie ook de toelichting bij de verschillenanalyse sociaal domein.	Ja			651.817		-651.817		-651.817	

OVERZICHT RESERVES

Algemene reserve(s)					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9000	Algemene reserve	35.223	6.647	630	41.240
Totaal algemene reserve(s)		**35.223**	**6.647**	**630**	**41.240**

Bestemmingsreserves					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9003	Visie en planvorming station Zevenpoort	31	0	0	31
9008	Verhuizing peuterspeelzaalwerk	24	0	24	0
9010	Uitvoeringskosten TOZO	0	217	15	202
9013	Nazorg complexen grondexploitaties	115	0	0	115
9017	Afval	0	279	0	279
9018	Riolering	487	109	0	597
9024	Automatisering	25	0	25	0
9031	Bestemmingsplannen	184	0	37	147
9032	Wegen	1.054	358	875	537
9046	Statushouders	101	0	0	101
9047	Onderhoud gebouwen	66	0	0	66
9049	Frictiekosten DoeDuiten	150	0	23	127
9050	Corona-herstelplan	2.868	0	1.189	1.679
Totaal bestemmingsreserves		**5.105**	**964**	**2.188**	**3.880**

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9005	Centrummanagement	105	0	0	105
9006	Revitalisering Tatelaar fase 2	500	0	0	500
9007	Werkzaamheden gemeentehuis	505	0	0	505
9012	Snelfietsroute F12	395	0	1	394
9027	Balansverkorting	183	0	8	175
9028	Onderwijshuisvesting	299	0	10	290
9029	Basisschool 't Scathe	2.069	0	59	2.011
9034	De Cirkel/De Duim	662	0	28	634
9035	Sportvelden RKPSC	85	0	9	77
9036	Fietspad Geitenwaard	100	0	0	100
9037	Herinrichting Tengnagelwaard	55	0	2	53
9038	Speelvoorzieningen kinderen met beperking	85	0	0	85

9039	Brede Blik Giesbeek	1.296	0	72	1.225
9040	Verbouw nieuwbouw gemeentehuis	1.258	0	81	1.178
9051	Herinrichting Muldershof	0	490	0	490
9052	Herinrichting Markt Zevenaar	0	350	0	350
9053	Locatie Vestersbos	0	0	0	0
9055	Herontwikkeling Bizetstraat 1 Zevenaar	0	0	0	0
Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten		**7.599**	**840**	**268**	**8.171**

OVERZICHT VOORZIENINGEN

Voorzieningen					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
8001	Voormalig personeel	82	0	57	25
8002	Pensioenen wethouders	2.703	6	89	2.620
8004	Onderhoud gebouwen	646	1.050	157	1.538
8006	Openbare verlichting	221	26	12	236
8007	Wegen	870	2.366	1.407	1.829
8008	Bruggen	29	18	0	47
8009	Begraafplaatsen	68	9	0	77
8010	Riolering	3.646	952	517	4.081
8012	Aanspraken overstromingen Riverparc	122	5	0	127
8013	Wachtgelden wethouders	61	0	61	0
Totaal voorzieningen		**8.447**	**4.432**	**2.301**	**10.579**

OVERZICHT LANGLOPENDE GELDLENINGEN

Vaste schulden 2021 door onderhandse geldleningen (x € 1.000)								
Nr	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Jaar van (laatste) aflossing	Rentepercentage	Restantbedrag van de geldlening aan het begin	Opgenomen geldlening	Rentebedrag	Aflossing	Restant van de geldlening
Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen								
179Z	7.500	2041	1,210	6.300		74	300	6.000
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen								
153A	476	2021	5,220	37		1	37	-
159Z	5.000	2029	3,989	1.800		72	200	1.600
160Z	4.000	2025	3,610	1.000		36	200	800
161Z	9.000	2031	4,398	3.960		165	360	3.600

168Z	12.000	2038	4,450	6.900		298	400	6.500
170Z	6.000	2038	5,200	3.600		183	200	3.400
175Z	15.000	2033	3,100	9.750		279	750	9.000
176Z	10.000	2029	2,324	5.500		120	667	4.833
177Z	10.000	2030	1,340	6.666		86	666	6.000
178Z	10.000	2040	1,525	8.000		120	400	7.600
180Z	10.000	2026	0,914	10.000		91	0	10.000
181Z	7.500	2022	0,345	7.500		26	0	7.500
183R	6.353	2031	5,765	3.592		200	243	3.349
184R	2.000	2022	5,350	306		12	149	157
185R	2.000	2032	4,810	800		38	67	733
186R	2.000	2033	4,890	1.215		57	69	1.146
187R	2.000	2028	4,750	640		30	80	560
189R	2.000	2036	3,900	1.067		39	67	1.000
190R	2.500	2041	4,100	1.750		71	83	1.667
191R	2.500	2043	3,270	1.917		62	83	1.834
192Z	5.000	2023	0,460	5.000		23	0	5.000
194Z	15.000	2034	0,215	14.000		30	1.000	13.000
195Z	5.000	2025	-0,160	5.000		-8	0	5.000
196Z	5.000	2030	0,130	5.000		7	0	5.000
				105.000	**0**	**2.038**	**5.721**	**99.279**
	Openbare lichamen zoals Provincies, gemeenten en waterschappen etc.							
193Z	10.000	2038	1,330	9.000	0	114	500	8.500
	Totaal generaal			120.300	-	2.226	6.521	113.779

* Vaste geldleningen verstrekt door de Waterschapsbank die begin 2009 zijn verpand aan De Nederlandse Bank (DNB)

OVERZICHT GRONDEXPLOITATIES

Overzicht boekwaarden complexen (x € 1.000)

Bestemmings-plan onderhanden werken	Boek-waarde 1-1-2021	Grond-aanko-pen	Sloop- en milieu-kosten	Bouw- /woon rijpma-ken en kunst-werken	Rente-aan-deel	VUT- en plan-instal-laties	aandeel alg. en zakelijke lasten	grond-verkopen incl. overige opbreng-sten	afwaar-dering boek-waarde	Overige overige expl. opbr. minus kosten	Afslui-ting complex	Tussen-tijdse winst-neming	Boek-waarde 31-12-2021 excl. verlies voorziening	Verlies-voorzie-ning 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2021 incl. verlies voorziening
Zevenaar-Oost woningen en bedrijven	39.254	0	42	1.508	530	1.263	64	-4.323	0	-208	0	0	38.130	-19.028	19.102
Middag Oost & Zwanenwaay	5.480	0	0	129	74	77	0	-334	0	0	0	0	5.426	-4.251	1.175
Mercurion	0	0	0	0	0	4	2	0	0	0	0	0	6	0	6
Totaal	44.734	0	42	1.637	604	1.344	66	-4.657	0	-208	0	0	43.562	-23.279	20.283

SINGLE INFORMATION, SINGLE AUDIT (SISA)

Specifieke uitkeringen worden verantwoord via SiSa volgens de Financiële Verhoudingswet. De informatie wordt hiervoor in een vast format opgenomen in de toelichting bij de jaarrekening.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 1-3-2022								
Verstrekker	**Uitkering scode**	**Specifieke uitkering** **Juridische grondslag** **Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
JenV	**A7**	**Regeling specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving** Gemeenten	Besteding (jaar T-1, 15-31 december 2020) *Aard controle R* *Indicator: A7/01*	Besteding (jaar T, 1 januari-30 september 2021) *Aard controle R* *Indicator: A7/02*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A7/03*	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A7/04*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator “nee” is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A7/05*	
			€ 0	€ 9.469	Ja	Ja		
JenV	**A10**	**Regeling financiële impuls huisvesting grote gezinnen vergunninghouders** Gemeenten	Besteding aan beleidsdoelstelling (jaar T)? *Aard controle R* *Indicator: A10/01*	Cumulatieve besteding aan beleidsdoelstelling (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A10/02*	Huisvesting gerealiseerd in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A10/03*	Toelichting als bij één van de vorige indicatoren “nee” is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A10/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A10/05*	

			€ 0	€ 0	Nee		Ja	
JenV	**A12B**	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Veiligheidsregio's	Naam veiligheidsregio *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A12B/02*	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/05*	
			Gelderland-Midden	€ 86.596	Ja	€ 86.596	Ja	
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020 *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/02*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/03*	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B2/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			€ 0	68	68	€ 0	€ 0	

			Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*	Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/08*	
			Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1 Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle D2* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/12*

			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/14*						
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/20*
			€ 25.840	€ 25.840	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t* *Indicator: B2/22*			
			€ 48.000	€ 48.000			
BZK	**C1**	**Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik** Gemeenten	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/01*	Aantal woningen dat bereikt is met het project (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/02*	Aantal woningen waar energiebesparende maatregelen plaatsvinden (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/03*		
			Ja	7.560	1.898		
			Projectnaam/nummer per project	Besteding (jaar T) per project	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) aan afwijkingen	

						Alleen invullen bij akkoord ministerie	
				Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*
				Indicator: C1/04	*Indicator: C1/05*	*Indicator: C1/06*	*Indicator: C1/07*
			1	Regeling reductie energiegebruik/2019-0000620904	€ 168.175	Ja	
				Kopie projectnaam/nummer	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Toelichting op afwijkingen	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)
				Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*
				Indicator: C1/08	*Indicator: C1/09*	*Indicator: C1/10*	*Indicator: C1/11*

		1	*Regeling reductie energiegebruik/2019-0000620904*	€ 421.957		Ja		
BZK	**C32**	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten	Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: C32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/06*
		1	suvis21-00743949	€ 305.513	€ 305.513	Ja		Ja
		2	suvis21-01200423	€ 0	€ 0	Nee		Nee
		3	suvis21-2-02232631	€ 0	€ 0	Nee		Nee
BZK	**C43**	**Regeling reductie energiegebruik woningen** Gemeenten	Beschikkingsnummer/naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C43/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/03*	Aantal bereikte woningen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/06*

			rrew2020-00450888/Regeling reductie energiegebruik woningen	€ 165.324	€ 165.324	2.135		Nee
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toe slagenaffaire**	Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2) *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Berekening bedrag uitvoeringskosten *Aard controle R* *Indicator: C62/02*	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*		
			83	€ 12.450	€ 11.836	Ja		
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)**	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		

		Gemeenten		*Aard controle R* *Indicator: D8/01*	*Aard controle R* *Indicator: D8/02*	*Aard controle R* *Indicator: D8/03*	*Aard controle R* *Indicator: D8/04*
				€ 377.897	€ 58.320	€ 0	€ 1.105.519
				Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag**	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag**
				Aard controle n.v.t. *Indicator: D8/05*	*Aard controle R* *Indicator: D8/06*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	*Aard controle R* *Indicator: D8/08*
			1				

OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	
			Indicator: D14/01	*Indicator: D14/02*	*Indicator: D14/03*	*Indicator: D14/04*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	

			Aard controle n.v.t. *Indicator: D14/05*	*Aard controle R* *Indicator: D14/06*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*	*Aard controle R* *Indicator: D14/08*	
		1					
IenW	**E20**	**Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/04*	
			€ 48.106	€ 48.106	€ 28.376	Nee	
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/08*	

			1	109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden | aantal in st	Nee			
			2	112 Inrichten van een schoolzone door snelheidsbeïnvloedende maatregelen | aantal in st	Ja	1		
			3	122 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW | aantal in st	Nee			
			4	222 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW | aantal in st	Nee			
			5	117 Het volwaardig afwaarderen van een gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur naar een erftoegangsweg 30 km/uur | aantal in meters	Nee			

			6	217 Het volwaardig afwaarderen van een gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur naar een erftoegangsweg 30 km/uur | aantal in meters	Nee			
			7	209 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden | aantal in st	Nee			
			8	118 Aanleg van een veilige voetgangersoversteekplaats | aantal in st	Ja	1		
			9	120 Aanleg van een snelheidsremmende plateau voor een fietsoversteek, alleen bij een kruispunt | aantal in st	Nee			

		10	211 Aanleg van een voetgangersoversteekplaats | aantal in st	Nee				
EZK	**F9**	**Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie**	Projectnaam/nummer *Aard controle R* *Indicator: F9/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: F9/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/03*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/05*	
		1	EAW-20-00874828	€ 20.660	€ 20.660	Ja		
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/06*					

			Ja					
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeente deel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 10.630.147	€ 247.216	€ 756.115	€ 6.253	€ 22.658	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente

			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 29.429	€ 696	€ 0	€ 551.118	€ 1.169	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Ja				

SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
			Aard controle R *Indicator: G3/01*	*Aard controle R* *Indicator: G3/02*	*Aard controle R* *Indicator: G3/03*	*Aard controle R* *Indicator: G3/04*	*Aard controle R* *Indicator: G3/05*	*Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 26.049	€ 0	€ 2.154	€ 0	€ 9.411	€ 4.855
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/07* € 0	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekking en BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/08* € 0	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/09* € 0	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekking en BBZ in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/10* € 0	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11* Ja	
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2021**	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		*Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01*	*Aard controle R Indicator: G4/02*	*Aard controle R Indicator: G4/03*	*Aard controle R Indicator: G4/04*	*Aard controle R Indicator: G4/05*	*Aard controle R Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 21.827	€ 5.429	€ 441
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 7.827	€ 0	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 719.218	€ 14.331	€ 12.431	€ 0	€ 0
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 499.590	€ 10.157	€ 7.192	€ 0	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 167.230	€ 10.157	€ 404	€ 0	€ 0
				Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		

			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle R Indicator: G4/09	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10
1			Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja
2			Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja
3			Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	91	10	Ja
4			Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	127	2	Ja
5			Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	53	2	Ja
			Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T) Aard controle R Indicator: G4/11	Levensonderhoud-Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo Aard controle D2 Indicator: G4/12	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in (jaar T) Aard controle R Indicator: G4/13	

				€ 0	€ 0	€ 0		
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/14*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/16*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/18*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				

SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslag *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*	

			€ 0	€ 0	0			
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 307.102	€ 336.400				
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	Onroerende zaken (sportacc.) Roerende zaken sportbeoefening Overige kosten	€ 336.400	€ 2.541		€ 333.859	

VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*
		1	1036707	€ 127.713	€ 0	€ 60.000	€ 12.940	€ 90.000
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*				
		1	1036707	Nee				
VWS	**H16**	**Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden**	Betreft jaar *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/01*	Beschikkingsnummer / naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/02*	Totale besteding *Aard controle R* *Indicator: H16/03*			
		1	2020	SPUKIJZ21125	€ 211.894			

			2	2021	SPUKIJZ21R2080	€ 0		
				Naam locatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/04*	Totale toezegging per locatie *Aard controle R* *Indicator: H16/05*	Besteding per locatie *Aard controle R* *Indicator: H16/06*	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch berekend) *Aard controle n.v.t* *Indicator: H16/07*	Betreft jaar? *Aard controle R* *Indicator: H16/08*
			1	Het Lentebad	€ 180.610	€ 180.610	€ 0	2020
			2	De Boskuul	€ 31.284	€ 31.284	€ 0	2020
			3	Het Lentebad	€ 200.732	€ 0	€ 200.732	2021

Behandelschema Jaarstukken 2021

Commissie Samenleving 21 juni 2022

Programma's
4. Onderwijs
5. Sport, cultuur en recreatie
** alleen de alinea's die betrekking hebben op sport en cultuur komen in deze commissiebehandeling aan de orde*
6. Sociaal Domein
7. Volksgezondheid en duurzaamheid
** alleen de alinea's die betrekking hebben op volksgezondheid komen in deze commissiebehandeling aan de orde*

Commissie Ruimte 22 juni 2022

Programma's
2. Verkeer, vervoer en waterstaat
7. Volksgezondheid en Duurzaamheid
** alleen de alinea's die betrekking hebben op duurzaamheid komen in deze commissiebehandeling aan de orde*
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Paragrafen
Grondbeleid

Commissie Middelen 23 juni 2022

Programma's
0. Bestuur en ondersteuning
1. Veiligheid
3. Economie
5. Sport, cultuur en recreatie
** alleen de alinea's die betrekking hebben op recreatie komen in deze commissiebehandeling aan de orde*

Financiën
Resultaat
Overzicht baten en lasten
Overzicht van baten en lasten per taakveld
Overzicht van algemene dekkingsmiddelen
Overzicht van incidentele baten en lasten
Begrotingsrechtmatigheid
Wet Normering Topinkomens (WNT)
Balans en toelichting

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de gemeenteraad van gemeente Zevenaar, te Zevenaar

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van de gemeente Zevenaar te Zevenaar gecontroleerd.

Naar ons oordeel:
- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva van de gemeente Zevenaar op 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2021, ter kennisgeving aan de gemeenteraad verzonden op 8 maart 2022.

De jaarrekening bestaat uit:
1. het overzicht van baten en lasten over 2021;
2. de balans per 31 december 2021;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
5. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad op 26 september 2018 en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2021. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Zevenaar zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.375.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2021. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 100.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de raad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De raad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad op 26 september 2018, de Regeling Controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde afweging dat de gemeente in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Doetinchem, 30 mei 2022

Stolwijk Kelderman

w.g. R.H. Gosselink-Wolbrink RA

Accountantsverslag 2021

Gemeente Zevenaar

Definitief

30-05-2022

stolwijk kennisnetwerk

Inleiding

Aan de Raad van de gemeente Zevenaar
Kerkstraat 27
6901 AA Zevenaar

Doetinchem, 30 mei 2022
496401/HdF/NK

Geachte raad,

Wij hebben de jaarrekening 2021 van uw gemeente gecontroleerd. In dit verslag brengen wij de hoofdzaken van onze bevindingen vanuit de controle onder uw aandacht.

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het College van burgemeester en wethouders. Wij geven hierbij een controleverklaring.

U heeft aan ons voor de controle van de jaarrekening 2021 een drietal aandachtspunten meegegeven. Hierover hebben wij gerapporteerd in de managementletter van december 2021. Dit hebben we met de auditcommissie besproken. Hierover rapporteren wij nogmaals in dit verslag. Daarnaast besteden wij aandacht aan de jaarrekening en de relevante interne beheersing.

Wij bespreken deze rapportage graag tijdens de bijeenkomst met de auditcommissie op 13 juni 2022 en beantwoorden dan ook uw eventuele vragen. Wij hebben de inhoud van dit accountantsverslag afgestemd met de portefeuillehouder Financiën, de concerncontroller en een vertegenwoordiging van de ambtelijke organisatie.

Mocht u nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman

w.g. dhr. R.H. Gosselink-Wolbrink RA

Waar bent u naar op zoek?

Inhoudsopgave

1. Kernpunten
2. Onderbouwing oordeel
3. Aandachtspunten Raad
4. Jaarrekening
5. Interne beheersing
6. SiSa
7. Onze verantwoordelijkheid
8. Afsluiting

stolwijk kennisnetwerk

1. Kernpunten

Wij hebben de jaarrekening 2021 van uw gemeente gecontroleerd. Wij informeren u in dit verslag over de bevindingen uit onze controle. De hoofdzaken hebben wij hier opgenomen.

Goedkeurende oordelen

Als u de jaarstukken ongewijzigd vaststelt, kunnen wij een goedkeurend oordeel geven voor de getrouwheid en de rechtmatigheid. De geconstateerde fouten en onzekerheden blijven binnen onze materialiteitsgrenzen.

Uit onze controle kwamen aanpassingen in de jaarstukken voort. Deze zijn in de voorliggende versie verwerkt.

Interne beheersing op orde

Wij hebben tijdens de interimcontrole de interne beheersing beoordeeld. Wij concluderen dat deze voldoet aan de daaraan te stellen eisen om de controlewerkzaamheden uit te voeren.

Wij hebben in de managementletter enkele verbeterpunten aan het College geadviseerd.

Voor naar verwachting 2022 (kan 2023 worden) verandert de rechtmatigheidscontrole. Het College neemt dan een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. De inrichting en uitvoering van verbijzonderde interne controle bij uw gemeente voldoet in belangrijke mate aan de nieuwe eisen.

Controleproces goed verlopen

Wij hebben voldoende controle-informatie verkregen om een controleverklaring te verstrekken. Wij vonden de samenwerking transparant en plezierig.

Jaarrekeningresultaat

Het primitief begrote resultaat was € 4,4 miljoen negatief. Gedurende het jaar is dit bijgesteld naar € 2,1 miljoen negatief (definitieve begroting).
Het gerealiseerde resultaat 2021 is € 7,9 miljoen positief.

2. Onderbouwing oordeel

Onderstaand hebben wij een overzicht opgenomen van de niet in de jaarrekening 2021 verwerkte controleverschillen en de resterende onzekerheden. Met u hebben wij een afspraak gemaakt, welke afwijkingen wij in dit verslag vermelden. U heeft ons gevraagd in ieder geval alle afwijkingen groter dan € 100.000 aan u te rapporteren en te verduidelijken.

	Getrouwheid		Rechtmatigheid	
Omschrijving (bedragen X € 1.000)	Fouten €	Onzeker-heden €	Fouten €	Onzeker-heden €
Uitgaven zorgaanbieders WMO en Jeugd		697		697
Persoonsgebonden budget (SVB)		833		833
Europese aanbestedingen			1.368	
Totaal	**0**	**1.530**	**1.368**	**1.530**
Goedkeuringstolerantie voor fouten (1%)	**1.375**			
Goedkeuringstolerantie voor onzekerheden (3%)	**4.126**			

Oordeel

De niet-gecorrigeerde controleverschillen en de resterende onzekerheden blijven onder de goedkeuringstoleranties van 1% respectievelijk 3%, zoals deze met u zijn afgesproken, en hebben daarom geen invloed op de strekking van ons oordeel.

SiSa en WNT

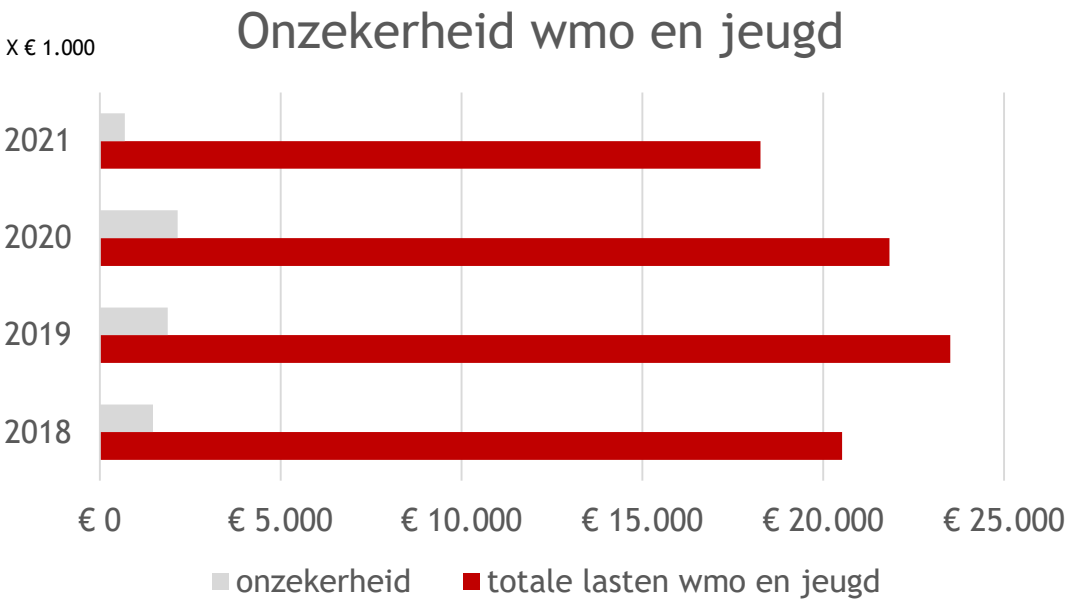
Ook bij de controle van de SiSa-bijlage en de WNT-verantwoording zijn geen afwijkingen geconstateerd die van invloed zijn op de strekking van ons oordeel.

2. Toelichting oordeel

Onderstaand geven wij een nadere toelichting op de geconstateerde fouten en onzekerheden

- **Uitgaven zorgaanbieders WMO en jeugd**

Over de geleverde zorg in natura hebben we in 2021 voor € 19 miljoen controleverklaringen van zorgaanbieders ontvangen. Voor het resterende deel van de uitgaven aan zorgorganisaties, € 0,7 miljoen, is geen controleverklaring ontvangen of zijn het kleinere zorgaanbieders, waarmee afspraken zijn gemaakt om geen controleverklaring aan te leveren. Dit bedrag is aangemerkt als onzekerheid.

De onzekerheid is significant gedaald ten opzichte van voorgaande jaren doordat de MGR een centrale rol is gaan spelen in de uitvraag en ontvangst van de gewaarmerkte productieverantwoordingen van de zorgaanbieders.

- 2021: € 0,7 miljoen
- 2020: € 2,1 miljoen
- 2019: € 1,8 miljoen

- **Persoonsgebonden budgetten (PGB)**

Uw gemeente heeft geen controle uitgevoerd op de levering van de zorg vanuit de PGB's. Dit is niet ondervangen door de accountantscontrole van de Sociale Verzekeringsbank zelf. Het totale bedrag dat aan PGB voor de WMO en de Jeugdzorg is betaald van € 0,8 miljoen moeten wij daarom als onzeker aanmerken. *Wij hebben het College geadviseerd een onderzoek te doen naar de geleverde prestaties zodat deze onzekerheid volgend jaar kan worden gereduceerd. Dit onderzoek kan op basis van een steekproef worden uitgevoerd, wellicht bij het verlengen van een PGB-budget.*

2. Toelichting oordeel

Onderstaand geven wij een nadere toelichting op de geconstateerde fouten en onzekerheden

- **Europese aanbestedingen**

Wij hebben alle inkoopprocedures van leveranciers, waaraan over de periode 2018-2021 meer dan € 214.000 is geleverd, onderzocht of de Europese aanbestedingsregels juist zijn toegepast.

Uit onze controle-uitkomsten over 2021 blijkt dat de inkoopprocedure bij 15 leveranciers niet conform de Europese aanbestedingsregels zijn verricht. De totale inkopen in 2021 bij deze leveranciers bedroegen € 1.368.000 en betreffen in 2021 verantwoorde lasten. De fout is ontstaan door onderhoud openbaar groen en levering van inhuur van personeel. Een nadere onderbouwing van de leveranciers en de bijbehorende bedragen zijn intern beschikbaar.

Het aantal fouten in deze inkoopprocedures zijn gestegen ten opzichte van vorig jaar. Intern heeft dit proces afgelopen jaar veel aandacht gekregen en is het deels geoptimaliseerd, met name procedureel. In onze managementletter hebben wij het College een aantal adviezen meegegeven om dit proces nog verder te optimaliseren. *Wij hebben het College geadviseerd de budgethouders te stimuleren de procedurele aanpassingen te volgen.*

Van de Raad hebben wij 3 aandachtspunten meegekregen.

3. Aandachtspunten van de Raad

Aandachtspunten en bevindingen

1. Europese aanbestedingen

Bevindingen

- **Algemeen**

Als gevolg van de complexiteit van de EU aanbestedingsregels is er een structureel risico dat de Europese aanbestedingsregels niet worden nageleefd. Dit betreft alleen een risico in het kader van de rechtmatigheid, niet in de getrouwheid. Zijn alle inkopen die Europees hadden moeten worden aanbesteed ook volgens deze procedure ingekocht? Heeft de Europese aanbesteding volgens de juiste procedure plaatsgevonden?
Rechtmatigheidsfouten in het niet-naleven van de aanbestedingsregels komen bij diverse lokale overheden naar voren, onder meer omdat er sprake is van complexe regelgeving, veel 'grijs gebied' in de wetgeving en door een decentrale inrichting van de inkopende bevoegdheden. Aangezien dit inkopen betreffen met een grote omvang en de procedure achteraf niet kan worden herzien, kan een foutieve procedure leiden tot rechtmatigheidsfouten die een effect kunnen hebben op de controleverklaring.

In de basis is er veelal geen aanleiding dat er opzettelijk niet wordt voldaan aan de wet- en regelgeving. Fouten ontstaan veelal door onvoldoende kennis, onwetendheid bij budgethouders en/of onvoldoende controlemaatregelen in het inkoopproces.

- **Contractenregister / aanbestedingskalender**

In navolging op de risico-signalering van voorgaande jaren zijn er stappen gezet om het proces van de (Europese) aanbestedingen te verbeteren. Zo is er een aanzet gemaakt voor een contractenregister. Dit is nog niet volledig. Op basis van een contractenregister kan een aanbestedingskalender worden opgesteld om zo meer grip te krijgen op de komende inkoopprocedures. 2 keer per jaar worden de voorgenomen aanbestedingen bij budgethouders uitgevraagd en dit wordt gecommuniceerd met RID-inkoop. Dit is een aanzet voor een aanbestedingskalender, maar vraagt nog een verdere uitwerking.

Van de Raad hebben wij 3 aandachtspunten meegekregen.

3. Aandachtspunten van de Raad

Aandachtspunten en bevindingen

1. Europese aanbestedingen

Bevindingen

- **Inkoopadviseur**

De functie van inkoopadviseur is uitbesteed aan de RID. Deze rol wordt op dit moment reactief ingevuld. De inkoopadviseur wordt ingeschakeld voorzover dit wordt gevraagd. Daarbij dient opgemerkt te worden dat inkoopadvies nu facultatief is ingevuld. Budgethouders zijn zelf verantwoordelijk en er is geen verplichting om de inkoopadviseur te consulteren. Een proactieve advisering helpt bij het voorkomen van het onjuist toepassen van het inkoopbeleid.
In onze managementletter hebben wij dan ook geadviseerd deze rol intern te gaan vervullen om zo ook mogelijk meer financiële voordelen te kunnen behalen uit het combineren van inkopen. In 2022 zal een bestuurlijke opdracht worden geformuleerd om de inkoopfunctie bij de RID stop te zetten en na te gaan of aansluiting kan worden gezocht bij een publieke of private inkooporganisatie waarbij gemeentelijke voorwaarden (proactief, nabij etc.) leidend zijn.

- **Interim controle 2021**

Over de eerste maanden van het jaar 2021 is een interne controle uitgevoerd, waarin 15 inkoopdossiers zijn beoordeeld. Hieruit komt een aantal leveringen naar voren waarop nader onderzoek plaats dient te vinden. Met name de beoordeling over meerdere jaren, om definitief uitsluitsel te kunnen geven over het al dan niet volgen van de juiste inkoopprocedure.

- **Jaarrekeningcontrole: onrechtmatigheden 2021**

De naleving van de aanbestedingsregels is over heel 2021 aanvullend achteraf vastgesteld. Hieruit is naar voren gekomen dat er bij 15 leveranciers een onjuiste inkoopprocedure is gevolgd. Dit heeft geleid tot een rechtmatigheidsfout in de inkoopprocedure van € 1.368.000.

Van de Raad hebben wij 3 aandachtspunten meegekregen.

3. Aandachtspunten van de Raad

Aandachtspunten en bevindingen

2. WMO en jeugd (Sociaal domein): Signalen uit de markt met betrekking tot bijvoorbeeld de continuïteitsbijdrage en te onderzoeken of er zich excessen hebben voorgedaan.

Bevindingen

- **Continuïteitsbijdrage**

Als gevolg van de tijdelijk verplichte lockdown van maart 2020 tot en met juni 2020 bij de zorgaanbieders is aan een aantal zorgaanbieders een continuïteitsbijdrage verstrekt. Tegenover deze bijdrage aan de zorgaanbieders hebben geen prestaties gestaan. Aan de hand van separaat opgestelde convenanten voor de continuïteitsfinanciering is de maandelijkse omzet voor deze periode aan de zorgaanbieders alsnog gegarandeerd. Dit betrof bij het opstellen van de jaarstukken 2020 een bedrag van € 623.000. Na het opstellen van de jaarstukken is een aanvullende financiering verstrekt aan een zorgaanbieder van € 99.000. Deze bijdrage komt tot uitdrukking in de exploitatie van 2021 en zal bij de jaarrekeningcontrole 2021 worden aangesloten met het convenant continuïteit financiering. Over het jaar 2021 zijn geen betalingen meer verricht aan zorgaanbieders zonder dat daar prestaties aan ten grondslag lagen. Er heeft zich geen lockdown voorgedaan voor de zorgaanbieders.

- **Excessen zorgaanbieders**

In 2021 is vooralsnog sprake van 1 faillissement bij een zorgaanbieder. Deze zorgaanbieder bood aan 3 cliënten van de gemeente Zevenaar zorg in het kader van de WMO-begeleiding. Deze zorg was afgerond voor het uitspreken van het faillissement.
Op dit moment lopen bij twee zorgaanbieders nadere onderzoeken. Voor één zorgaanbieder betreft dit een onderzoek naar het declaratiegedrag en voor de andere zorgaanbieder betreft dit een onderzoek naar de kwaliteit.

Van de Raad hebben wij 3 aandachtspunten meegekregen.

3. Aandachtspunten van de Raad

Aandachtspunten en bevindingen

3. Hoeveel risico loopt de gemeente bij grondaankopen?

Bevindingen

In de uitvoeringsrapportage 2021 worden per grondexploitatie de (belangrijkste) risico's benoemd. De risico's voor Zevenaar-Oost zijn op ons verzoek, door een externe deskundige beoordeeld. De grootste risico's zijn dat een deel van het gebied op 7Poort een andere bestemming krijgt dan verwacht. Dit risico is gekwantificeerd op € 4,3 miljoen met een kans dat dit zich voordoet van 10%. Er zijn geen risico's benoemd die betrekking hebben op de aankoop van de gronden. De benodigde gronden zijn reeds in bezit van de gemeente. De risico's die benoemd zijn, zijn door de externe deskundige als 'realistisch' bestempeld.

In de paragraaf Grondbeleid in de jaarstukken wordt jaarlijks het risicoprofiel van de grondexploitaties opgenomen. Per ultimo 2020 was het totale risico € 1,2 miljoen. Ultimo 2021 is dit toegenomen naar € 1,3 miljoen. Dat is een toename van € 0,1 miljoen. Dit totaal risico is opgenomen in het weerstandsvermogen van de gemeente.

Het grootste risico van de gronden die in eigendom zijn, is dat de grond niet wordt verkocht of niet kan worden verkocht zodat afwaardering plaats moet vinden.
In de risicoanalyse van de gemeente is het risico dat gronden later worden uitgegeven dan verwacht, meegenomen. Dit is voor Zevenaar-Oost Wonen gekwantificeerd op € 0,4 miljoen en voor Zevenaar-Oost Bedrijven op € 0,8 miljoen.

Andere risico's zijn de enorme prijsstijgingen in de markt of dat er geen gronden beschikbaar zijn of komen.
Ook zijn er altijd frauderisico's als er transacties met derden (in- en verkopen) moeten worden aangegaan. Hiervoor is een 4-ogen een belangrijke eis. Daarmee bedoelen wij dat er altijd 2 functionarissen betrokken moeten zijn.

Het maximale financiële risico bedraagt uitgaande van de gehanteerde uitgangspunten € 20,3 miljoen plus de verplicht te maken lasten. De € 20,3 miljoen is de boekwaarde per 31 december 2021. De totaal te realiseren baten bedragen € 51,9 miljoen. De verwachte lasten bedragen € 32,3 miljoen. Afgezien van de € 23,3 miljoen voorziening die is getroffen, zijn er geen toekomstige resultaten geraamd. Het is wel zo dat de voorziening in 2021 met € 1,3 miljoen is vrijgevallen (meevaller).

Van de Raad hebben wij 3 aandachtspunten meegekregen.

3. Aandachtspunten van de Raad

Aandachtspunten en bevindingen

3. Hoeveel risico loopt de gemeente bij grondaankopen?

De gemeente heeft diverse gronden in eigendom. Een deel daarvan staat onder de materiële vaste activa (boekwaarde ultimo 2021 € 30 miljoen) en een deel onder de grondexploitaties (boekwaarde ultimo 2021 € 44 miljoen). De boekwaarde van de grondexploitaties is het saldo van de gerealiseerde baten en lasten en betreft dus niet alleen de verkrijgingsprijs van de aangekochte gronden.
De totaal uitgeefbare oppervlakte in de huidige grondexploitaties is 965 hectare. Per ultimo 2021 is hiervan 680 hectare uitgegeven. Het restant van 285 hectare wordt in 2022 en verder uitgegeven. 50 hectare hiervan is bestemd voor woningen en 235 hectare voor bedrijventerrein.

Het aandeel van de grondexploitaties ten opzichte van de totale baten, wordt in de jaarstukken uitgedrukt als kengetal Grondexploitaties. Dit kengetal is per ultimo 2021 14,8% in vergelijking met 13,3% ultimo 2020. De toename komt met name door de daling van de totale baten. De boekwaarde van de grondexploitaties is nagenoeg gelijk gebleven.

In 2021 zijn er geen grondaankopen geweest.

Nadere toelichting jaarstukken

4. Jaarrekening

Financiële positie

Kwaliteit jaarstukken

Begrotings-rechtmatigheid

Overige bevindingen

4.1 Financiële positie

De jaarrekening geeft inzicht in de totstandkoming van het resultaat 2021 en de financiële positie van uw gemeente op 31 december 2021.

Saldo van baten en lasten

Het saldo van de lasten en baten over het jaar 2021 bedraagt na bestemming € 7,9 miljoen positief tegenover een begroot resultaat van € 2,1 miljoen negatief. Het werkelijke resultaat is € 10 miljoen hoger dan volgens de tweede voortgangsrapportage.

Het ontstaan van het positieve resultaat is in de inleiding, financiële hoofdlijnen in de jaarstukken, toegelicht. Grote voordelen zijn ontstaan door de hogere algemene uitkering (€ 1,8 miljoen) en de voordelige resultaten op de grondexploitatie (€ 1,7 miljoen).

Incidentele baten en lasten

Het resultaat wordt voor € 7,9 miljoen beïnvloed door incidentele voordelen. Per programma is in de jaarrekening een toelichting gegeven op de incidentele baten en lasten.

4.1 Financiële positie

De jaarrekening geeft inzicht in de totstandkoming van het resultaat 2021 en de financiële positie van uw gemeente op 31 december 2021.

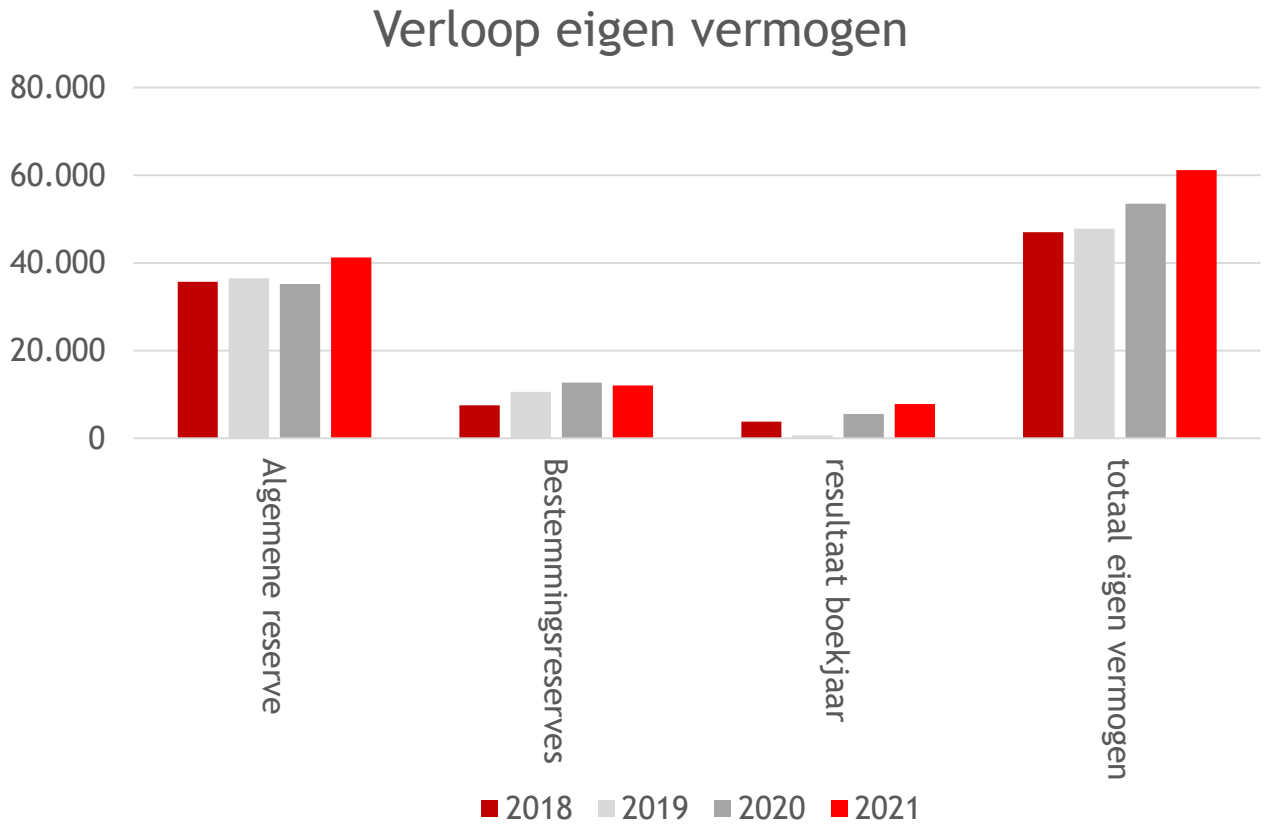
Financiële positie

Het eigen vermogen is per ultimo 2021 € 61,1 miljoen (2020: € 53,4 miljoen) inclusief het nog te bestemmen resultaat. Hiervan is € 12 miljoen opgenomen in bestemmingsreserves (2020: € 12,7 miljoen). De algemene reserve voor resultaatbestemming bedraagt per 31 december 2021 € 41,2 miljoen. Hiernaast tonen wij u in een tabel het verloop van het eigen vermogen over de afgelopen jaren.

Het weerstandsvermogen is door uw gemeente geclassificeerd als uitstekend. De ratio is 6,13. De benodigde weerstandscapaciteit voor het afdekken van risico's is € 6,4 miljoen en de beschikbare weerstandscapaciteit is € 39,2 miljoen, rekening houdend met claims uit het meerjarenperspectief.

De solvabiliteit is 29,6% ten opzichte van vorig jaar 25,7%. Met 29,6% is dit in lijn met het gemiddelde van de Gelderse gemeenten.

Uw gemeente heeft per 31 december 2021 voor een bedrag van € 113,8 miljoen leningen opgenomen. Deze zijn met € 6,5 miljoen afgenomen ten opzichte van 2020.

4.2 Kwaliteit jaarstukken

Bij onze controle hebben wij de informatiewaarde, leesbaarheid en naleving van de wettelijke vereisten van de jaarstukken beoordeeld.

Kwaliteit van de jaarstukken

De jaarstukken bestaan uit 3 onderdelen: De programma's, de paragrafen en de jaarrekening.

Wij vinden de structuur van de jaarstukken duidelijk. Uw gemeente kent 9 programma's. De algemene dekkingsmiddelen, de lokale heffingen en het dividend zijn in een apart overzicht gepresenteerd.

Jaarverslag en paragrafen

Het jaarverslag en de paragrafen voldoen aan de minimale eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording.

Wij hebben het College geadviseerd de paragraaf Verbonden partijen in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording te brengen en derhalve een overzicht op te nemen met de beleidsvoornemens inzake de individuele verbonden partijen én een samenvatting op te nemen met alle verbonden partijen, ingedeeld naar juridische status.

Wij hebben verder geen tegenstrijdigheden vastgesteld tussen het jaarverslag en de jaarrekening 2021.

Naleving van de verslaggevingsregels

Wij hebben gecontroleerd of de bepalingen in het Besluit Begroting en Verantwoording zijn nageleefd.

Wij hebben geen (belangrijke) afwijkingen vastgesteld.

Verloop van de controle

Het opstellen van de jaarrekening is over het boekjaar 2021 zodanig gepland dat aan de auditcommissie de gecontroleerde jaarrekening half juni 2022 kan worden voorgelegd.

De afwikkeling van de jaarrekeningcontrole is iets vertraagd als gevolg van de oplevering van de onderliggende documenten voor SiSa. Voorafgaand aan de accountantscontrole waren de concept jaarstukken gereed. Wij zullen het controleproces gezamenlijk met de organisatie evalueren.

4.3 Begrotingsrechtmatigheid

Bij de controle van de rechtmatigheid gaan wij na of de lasten en baten en de balansmutaties juist, tijdig, volledig én met de geldende wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader in overeenstemming zijn geweest. Wij hebben de baten en lasten en de balansmutaties over 2021 op rechtmatigheid gecontroleerd.

Begrotingscriterium

De Raad heeft besloten met 9 programma's te werken. Dit geeft een overzichtelijk beeld van de resultaten. U heeft het College toestemming gegeven om binnen de budgetten van de programma's te opereren. Het College legt verantwoording af over de besteding op de programma's.

Wij hebben geconstateerd dat in de getoonde kolom 'definitieve begroting' een aantal administratieve verschuivingen van lasten en baten tussen de programma's zijn verwerkt. Deze wijzigingen zijn niet bekrachtigd middels een raadsbesluit in 2021. Hierop is een toelichting gegeven in de jaarstukken bij de begrotingsrechtmatigheid.

Wij hebben het College geadviseerd begrotingswijzigingen expliciet door de raad te laten goedkeuren in het kalenderjaar, voor zover deze een aanpassing in de omvang van de baten en lasten per programma tot gevolg hebben.

- **Lasten**

In vergelijking tot de door de raad vastgestelde begroting is er bij 2 programma's is sprake van een overschrijding van de begrote lasten. De oorzaak hiervan is in de jaarrekening bij de paragraaf begrotingsrechtmatigheid toegelicht, waarbij is vastgesteld dat deze hogere lasten een gevolg zijn van open-einde-regelingen, vergoedt worden door hogere baten en passen binnen het bestaand beleid.

De toelichting is voldoende en daarmee heeft de overschrijding geen invloed op ons oordeel over de begrotingsrechtmatigheid inzake de programma's.

- **Investeringen**

In bijlage 2 van de jaarrekening zijn de beschikbaar gestelde kredieten gepresenteerd ten opzichte van de bestedingen van deze kredieten (investeringsoverzicht). Er is sprake van 1 significante overschrijding. De toelichting op deze overschrijding is voldoende en daarmee heeft deze geen invloed op ons oordeel over de begrotingsrechtmatigheid inzake de investeringen.

Hier informeren wij u over de bevindingen op het gebied van de getrouwheid

4.4 Overige bevindingen

• Schattingen

Het opstellen van de jaarrekening vereist, dat de organisatie oordelen vormt en schattingen maakt, die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en de verplichtingen en van de baten en lasten. De schattingen en de hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die, gegeven de omstandigheden, als redelijk worden beschouwd. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. Een goed inzicht in de jaarrekening vraagt kennis van de gemaakte schattingen.

Wij lichten kort de grootste hier toe:

• Schattingen: Grondexploitatie

Er is sprake van 5 grondexploitaties, indien Zevenaar Oost gesplitst wordt beoordeeld voor woningen en bedrijven. Voor de berekening van de verwachte resultaten in de actieve grondexploitaties heeft uw College uitgangspunten geformuleerd. De baten en lasten van de grondexploitaties zijn onderbouwd door het hanteren van deze uitgangspunten. De rente is berekend op basis van de werkelijk betaalde rente, zoals dit is voorgeschreven in de notitie Grondbeleid van de commissie Besluit Begroting en Verantwoording.

De geactualiseerde exploitaties worden ter besluitvorming aan de Raad voorgelegd, via de jaarstukken.

Er zijn 5 exploitaties met een verwacht verlies van in totaal € 23,3 miljoen. Hiervoor zijn verliesvoorzieningen getroffen. In 2021 is deze verliesvoorziening met € 1,2 miljoen afgenomen.

In de geprognosticeerde lasten van 7Poort is een schatting opgenomen voor de kosten van het zinkeren van de gasleiding van € 350.000. Deze geschatte kosten zijn niet onderbouwd en de inschatting van de hoogte van de lasten is in 2021 materieel gedaald ten opzichte van 2020. Indien deze kosten hoger uitvallen, zal het verlies oplopen en dient daarmee de noodzakelijke voorziening verhoogd te worden. *Wij hebben het College geadviseerd deze kosten nauwlettend te volgen.*

In 2021 is op de grondexploitaties – anders dan de mutatie in de voorziening - geen tussentijdse winst verantwoord.

• Schattingen: Voorziening riolering

De voorziening riolering is gebaseerd op de watertakenplannen van de voormalige gemeenten Rijnwaarden en Zevenaar. Dit betreft een voorziening voor vervangingsinvesteringen en onderhoud.

Wij hebben - net als in 2019 en 2020 - het College geadviseerd deze watertakenplannen in het komende jaar te actualiseren.

Wij hebben het College ook geadviseerd deze voorziening te splitsen in 2 voorzieningen, één voor onderhoud en één voor vervanging en daarmee in de juiste categorie te plaatsen.

Hier informeren wij u over de bevindingen op het gebied van de getrouwheid

4.4 Overige bevindingen

• Schattingen: voorziening groot onderhoud

Een voorziening groot onderhoud dient gebaseerd te zijn op een meerjaren-onderhoudsplan van maximaal 5 jaar oud.

Voor het onderhoud gebouwen wordt de voorziening nog onderbouwd met de beheersplannen van de voormalig gemeenten Rijnwaarden en Zevenaar.
De voorziening bedraagt per jaareinde € 1.539.000.

De voorziening van het onderhoud openbare verlichting is gebaseerd op een onderhoudsplan uit 2016 en overschrijdt daarmee deze termijn. De raad heeft de beheersplannen expliciet geldig verklaard voor 2021.
De voorziening bedraagt per jaareinde € 235.000.

De voorziening onderhoud wegen is gebaseerd op het wegenbeleidsplan, met een looptijd van 2019 tot en met 2024. De voorziening bedraagt per jaareinde € 1.828.000

De voorziening onderhoud bruggen en begraafplaatsen zijn niet gebaseerd op beheersplannen. Deze bedragen respectievelijk € 47.000 en € 77.000.

Wij hebben het College geadviseerd de onderhoudsplannen tijdig te actualiseren

• Schattingen: Voorziening pensioenen en wachtgeld

De voorziening pensioen voor wethouders is gebaseerd op actuariële berekeningen. Deze zijn door een derde partij opgesteld. De gehanteerde rekenrente van 0,528% is conform de circulaire van het Rijk.

Ook de voorziening wachtgeld en WW verplichtingen is volledig.

• Schattingen: Voorziening dubieuze debiteuren

Ultimo 2021 heeft uw gemeente vorderingen op diverse partijen. Door de organisatie is een inschatting gemaakt van de oninbaarheid van deze vorderingen.

Voor de algemene debiteuren is geen voorziening meer gevormd per ultimo 2021. Uit de individuele beoordeling van de debiteuren blijkt ook dat dit terecht is.

Voor de belastingdebiteuren is er een voorziening van € 389.000. Deze voorziening is bepaald aan de hand van de inbaarheid van de individuele vorderingen. Dit ligt in lijn met het voorgaande jaar.

Daarnaast is een voorziening voor de oninbaarheid van de uitkeringsdebiteuren getroffen van € 1.002.000. De gevolgde methodiek ligt in lijn met voorgaand jaar.

Wij hebben het College geadviseerd de onderbouwing van de voorzieningen in 2022 te toetsen op de geinde bedragen van de afgelopen jaren.

Wij kunnen instemmen met de uitgangspunten voor de berekening van deze voorzieningen.

Hier informeren wij u over onze bevindingen volgend uit de jaarrekening.

4.4 Overige bevindingen

Overige bevindingen

Hieronder beschrijven wij nog een aantal overige bevindingen voortvloeiend uit de jaarrekening en de controle daarop.

- **Kosten verbonden partijen**

De gemeente Zevenaar heeft een deel van haar taken overgedragen aan gemeenschappelijke regelingen. De kosten van deze organisaties komen ten laste van de exploitatie van de gemeente Zevenaar. De kosten van de BVO DRAN en GR Huisvesting Voortgezet Onderwijs de Liemers zijn in deze jaarstukken gebaseerd op concept cijfers omdat de definitieve cijfers op dat moment nog niet voorhanden waren.

Wij hebben het College geadviseerd te acteren op de tijdigheid van de cijfers.

- **Zorg in natura Jeugd en WMO**

Bij de toekenning van zorg op basis van de Jeugdwet of de WMO, hebben we bij onze steekproef diverse formele onrechtmatigheden geconstateerd. Zo is bij een aantal cliënten de beschikking te laat afgegeven en start de zorg in een aantal gevallen voor afgifte van de beschikking.

Wij hebben het College geadviseerd de Verbijzonderde Interne Controle ook te laten toetsen op de tijdigheid van de verstrekking van de beschikkingen en ingangsdatum van de zorg.

- **Identificatieplicht WMO en jeugd**

Als gevolg van de regels van de AVG en de corona-periode heeft identificatie bij verstrekkingen van WMO middelen en voor de jeugdzorg alleen aan de hand van de toetsing van het ID-bewijs nummer plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot een formele onrechtmatigheid, maar heeft geen verdere gevolgen voor het oordeel.

- **Lokale heffingen**

Bij het toetsen van het ontstaan en de betalingen van de debiteuren lokale heffingen is geconstateerd dat in 2022 een verschil is ontstaan tussen de subadministratie en de financiële administratie. *Wij hebben het College geadviseerd periodiek aansluitingen te maken tussen de subadministratie en de financiële administratie.*

- **Bovenwijkse voorzieningen**

De commissie BBV doet in de notitie Grondexploitatie een stellige uitspraak waarin zij aangeeft dat de methodiek van de toerekening van bovenwijkse voorzieningen vastgelegd moet worden in de financiële verordening. *Wij hebben het College geadviseerd dit bij de actualisatie van de financiële verordening mee te nemen.*

- **Interne controle invoer salarisadministratie**

De invoer van de stamgegevens van de salarisadministratie (percentage werkhervattingskas ea) wordt intern gecontroleerd. *Wij hebben het College geadviseerd deze interne controle uit te laten voor door een tweede functionaris en deze interne controle vast te leggen.*

Hier informeren wij u over onze bevindingen volgend uit de jaarrekening.

4.4 Overige bevindingen

- **Eigen bijdrage leerlingenvervoer**

In 2018 is de samenvoeging geweest van voormalig Rijnwaarden en Zevenaar. Deze beide gemeenten vormen nu de gemeente Zevenaar. Sinds 2018 is de verordening leerlingenvervoer niet meer herzien. Nu blijkt dat de uitvoeringspraktijk niet meer overeenkomt met het destijds vastgestelde beleid. Er wordt geen eigen bijdrage opgelegd bij leerlingen die niet naar het SBO en VSO gaan. Het belang van de niet geinde bedragen is maximaal € 7.800. *Wij hebben het College geadviseerd de verordening leerlingvervoer in 2022 te herzien en deze voorwaarde te schrappen.*

- **IT omgeving**

In overeenstemming met artikel 2:393 van het Burgerlijk Wetboek delen wij u mee dat er naar aanleiding van de controle van de jaarrekening geen zaken betreffende de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking zijn op te merken. Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.

Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts díe onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid hebben beoogd. Om volledig zicht te hebben op de betrouwbaarheid van alle geautomatiseerde systemen, ook die systemen zonder relatie naar de jaarrekening, is meer uitgebreid en specifiek gericht onderzoek noodzakelijk, wat niet past in de rol van de accountant bij de controle van de jaarrekening.

Tijdens de interimcontrole hebben we een aantal aandachtspunten meegegeven, die we in de managementletter hebben gerapporteerd.

- **Wet normering Topinkomens**

De WNT regelt de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector en stelt maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen.

Voor uw gemeente zijn dat de griffier en de gemeentesecretaris.

Op basis van de WNT is uw organisatie verplicht de beloningen van topfunctionarissen openbaar te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging over 2021 niet te boven gaat. Daarnaast dienen gemeenschappelijke regelingen het salaris openbaar te maken van overige medewerkers die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000.

In 2021 zijn de griffiersfunctie en de functie van gemeentesecretaris vervuld door dezelfde personen als in 2020. De informatie is juist verwerkt in de overzichten van de Wet Normering Topinkomens.

In 2021 is voor geen van de topfunctionarissen en/of overige medewerkers sprake van een overschrijding van de grensbedragen.

In het kader van de WNT attenderen wij u erop dat u de plicht heeft om uw WNT-verantwoording over het kalenderjaar 2021 via het internet op een algemeen toegankelijke wijze openbaar te maken.

5. Interne beheersing

Als onderdeel van de controle van de jaarrekening hebben wij een interimcontrole uitgevoerd. Over de bevindingen en aanbevelingen hebben wij in de managementletter gerapporteerd.

Samenvatting managementletter

Tijdens de interimcontrole hebben wij de algemene beheersing, de inrichting van de processen en de interne beheersingsmaatregelen beoordeeld. Naar aanleiding hiervan hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen in de boardletter d.d. 13 december 2021 gerapporteerd aan u.

De interne beheersing is in de basis op orde. Gedurende de Coronaperiode en het thuiswerken is de interne beheersing niet verstoord.

Wij hebben aandacht gevraagd voor het opzetten en uitwerken van een goed systeem van risicomanagement. De planning en control cyclus is in de basis op orde.

Risico's interne beheersing

In de managementletter hebben wij per proces aangegeven welke risico's niet (geheel) worden afgedekt door interne beheersingsmaatregelen. Om voldoende controlezekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als gevolg van het ontbreken van deze (voldoende) maatregelen afwijkingen bevat, hebben wij aanvullende gegevenswerkzaamheden verricht om dit risico te verlagen.

Hieronder geven wij kort weer welke werkzaamheden zijn uitgevoerd voor onze top 2 risico's:

- Naleving Europese aanbestedingsregels

Er is een verhoogd risico op het niet naleven van de aanbestedingsrichtlijnen, omdat de verantwoordelijkheid hiervoor bij de budgethouders ligt. Wij hebben aan de hand van de spendanalyse over 2018-2021 een toetsing uitgevoerd op de naleving van de aanbestedingsrichtlijnen. Bij in totaal 15 crediteuren is sprake van een onrechtmatigheid van in totaal € 1.368.000.

Wij hebben op de overige inkopen een aanvullende steekproef genomen om te beoordelen of hier nog mogelijk niet rechtmatige inkoopprocedures naar voren komen. Hieruit zijn geen bevindingen gekomen.

- Onderbouwing prestaties

Wij hebben een steekproef op een aantal facturen uitgevoerd waarbij wij hebben beoordeeld in hoeverre er onderbouwende informatie is als bewijs voor de levering. Daaruit blijkt dat alle facturen zijn onderbouwd met een bewijs voor de levering. *Wij vragen het College blijvend aandacht te schenken aan de onderbouwingen voor de leveringen.*

5. Interne beheersing

Landelijke ontwikkeling

Het College was altijd al verantwoordelijk voor het rechtmatig handelen van uw gemeente. Maar na de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording over 2022 neemt het College heel expliciet de verantwoordelijkheid hiervoor. Het College legt over het rechtmatig handelen verantwoording af in de jaarrekening aan de Raad De kaderstellende en controlerende taak van de Raad op de financiële rechtmatigheid van transacties krijgt hierdoor extra aandacht. Daarnaast biedt de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording ook een kans om de kwaliteit van de interne beheersing te versterken.

De wijziging van de gemeentewet met daarin de verplichting tot het opnemen van de rechtmatigheidsverantwoording is in het voorjaar geagendeerd.

Pas na de wetswijziging is het mogelijk verdere stappen te ondernemen in het aanpassen van de financiële verordening, de controleverordening en het controleprotocol.

Aanpassingen in financiële verordening

In de kadernota Rechtmatigheid 2022 worden de volgende aspecten aangehaald om in de financiële verordening op te nemen:

- De kaderstelling op het gebied van rechtmatigheid vormgeven;
- De verantwoordingsgrens – de grens tot waar onrechtmatigheden worden geaccepteerd - op basis van de lasten inclusief toevoegingen aan de reserves;
- De rapportagegrens – de grens voor het melden van afwijkingen door het College - voor de rechtmatigheidsverantwoording;
- De manier waarop wordt om gegaan met begrotingsonrechtmatigheden. Hieruit moet blijken hoe afwijkingen geïnterpreteerd worden in het kader van het uitoefenen van het budgetrecht door de Raad;
- De afspraken tussen de Raad en het College over verschuivingen van uitgaven tussen jaarschijven in een investeringsbudget;
- De kaders indien specifieke budgetten bij onderuitputting op jaareinde in bestemmingsreserves opgenomen worden.

Uitvoering Verbijzonderde Interne Controle 2021

In 2021 is een impuls gegeven aan een goede opzet voor de verbijzonderde interne controle. De capaciteit is uitgebreid en het systeem is opgezet. Diverse processen zijn onderworpen aan de verbijzonderde interne controle. *Wij hebben het College geadviseerd de tijdigheid van de uitvoering in 2022 te bewaken en voorafgaand aan de jaarrekeningcontrole een recapitulatie van de uitkomsten van de verbijzonderde interne controle op te stellen en deze te bespreken.*

6. SiSa

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2021 d.d. 31 januari 2022.

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
A7	Regeling specifieke uitkering tijdelijk ondersteuning toezicht en handhaving	Geen	n.v.t.	n.v.t
A10	Regeling financiële impuls huisvesting grote gezinnen Vergunninghouders	Geen	n.v.t.	n.v.t.
A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen	Geen	n.v.t.	n.v.t
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Geen	n.v.t.	n.v.t
C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik	Geen	n.v.t.	n.v.t
C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Geen	n.v.t.	n.v.t

Deze tabellen dient u samen met de overige verplicht voorgeschreven verantwoordingsdocumenten voor 15 juli 2022 bij het CBS aan te leveren.

Strekking controleverklaring rechtmatigheid	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid	Goedkeurend

6. SiSa

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2021 d.d. 31 januari 2022.

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
C43	Regeling reductie energiegebruik woningen	Geen	n.v.t.	n.v.t
C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Geen	n.v.t.	n.v.t
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Geen	n.v.t.	n.v.t
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen Covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Geen	n.v.t.	n.v.t
E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	Geen	n.v.t.	n.v.t.

6. SiSa

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2021 d.d. 31 januari 2022.

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2021	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB) gemeentedeel 2021	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2021	Geen	n.v.t.	n.v.t.

6. SiSa

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2021 d.d. 31 januari 2022.

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T_gemeentedeel 2021	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T_gemeentedeel 2021	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2021	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 2	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 3	Geen	n.v.t.	n.v.t.

6. SiSa

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2021 d.d. 31 januari 2022.

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G4	Tozo 4	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 5	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T	Geen	n.v.t.	n.v.t.

6. SiSa

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2021 d.d. 31 januari 2022.

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G12	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen)	Geen	n.v.t.	n.v.t.
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Geen	n.v.t.	n.v.t.
H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
H16	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden	Geen	n.v.t.	n.v.t.

7. Onze verantwoordelijkheid

Wij hebben onze controle overeenkomstig de opdracht uitgevoerd en in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving.

Onze opdracht

De jaarrekening 2021 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het College. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening gecontroleerd.

Onderdeel van de jaarrekening is de SiSa bijlage. Met deze bijlage legt het College verantwoording over de besteding van Rijksbijdragen af aan het Rijk.

Wij hebben onze controle uitgevoerd op basis van onze controlestandaarden voor de accountantscontrole. Daarnaast hebben wij het besluit accountantscontrole decentrale overheden (het BADO), de door u vastgestelde controleverordening (ex artikel 213 van de gemeentewet), het door u vastgestelde controleprotocol én het door u vastgestelde normenkader als basis voor de controle gebruikt.

De door ons voor de controle gehanteerde goedkeuringstolerantie voor fouten bedraagt € 1.375.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 4.126.000 (3% van de lasten). Voor SiSa en voor de Wet Normering Topinkomens hebben wij de voorgeschreven lagere goedkeuringstoleranties gehanteerd.

Onze onafhankelijkheid

Voor de uitvoering van onze controle is het belangrijk, dat wij onafhankelijk zijn. De voor uw organisatie in 2021 door ons verrichte diensten passen binnen de regels van onafhankelijkheid. Onze teamleden zijn onafhankelijk van uw organisatie. Er zijn geen andere zaken, die in strijd zijn met de onafhankelijkheidsregels.

Fraude

De accountant is verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het College. Wij merken op, dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij het College. De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.

Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de opdrachtbevestiging.

Er zijn tijdens de door ons uitgevoerde reguliere controlewerkzaamheden geen materiële onjuistheden als gevolg van fraude ontdekt, noch hebben wij aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

Inzicht urenbesteding

Vanuit het programma 'In het publiek belang' van de NBA dienen wij de bestede uren van onze controlewerkzaamheden aan u te rapporteren. Voor uw inzicht verstrekken wij onderstaand een opgave van de tijdsbesteding (inclusief een schatting van nog te besteden uren voor de afronding van de jaarrekeningcontrole).

Tekenend accountant	50
Controleteam	670

Dank u voor de samenwerking

8. Afsluiting

Publicatie jaarrekening

Wij adviseren om de jaarrekening, na vaststelling door de raad, op de website van uw gemeente, te publiceren samen met de controleverklaring van de accountant.

Hierdoor is het voor de gebruikers duidelijk dat dit de definitieve versie van de jaarrekening is en wat het oordeel van de accountant bij deze jaarrekening is.

Afsluiting

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en zijn graag bereid nadere informatie te verstrekken.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman

w.g. dhr. R.H. Gosselink-Wolbrink RA

Toegevoegde waarde

die bijdraagt aan uw duurzame succes

Samenwerkende specialisten

Binnen Stolwijk Kennisnetwerk bundelen wij een aantal kennisgebieden op financieel, bedrijfskundig, economisch en personeelsniveau. Vanuit deze verschillende disciplines hebben wij een 360 graden overview, zodat wij u beter en vollediger kunnen adviseren. Deze aanpak, waarbij specialisten en generalisten nauw samenwerken, leidt ertoe dat wij een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het duurzame succes van uw organisatie. Hoe wij dat doen? Dat leest u in het transparantieverslag op onze website.

Uw succes > www.stolwijkkennisnetwerk.nl

stolwijk kennisnetwerk

Memo

onderwerp	Reactie op accountantsverslag 2021
datum	23 mei 2021
deadline	23 mei 2021
zaaknummer	Z/22/419681
van afdeling/ambtenaar	Staf
aan afdeling/college/raad	

Inleiding

Stolwijk accountants heeft als onderdeel van de controle op de jaarstukken 2021 een accountantsverslag opgesteld. Hierin worden de belangrijkste bevindingen en aandachtspunten beschreven die volgen uit de controle van de jaarstukken 2021.

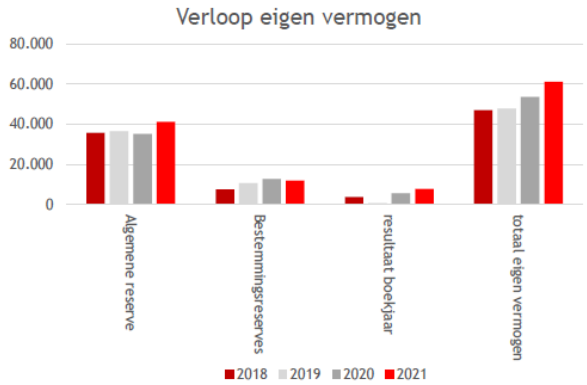
Het jaar 2021 heeft net als 2020 uiteindelijk voornamelijk in het teken gestaan van corona. Dit heeft extra inspanning gevraagd van de organisatie, maar ondanks de aanvullende werkzaamheden of andere wijze van werken zijn er weer verbeteringen gerealiseerd. Het proces van verbeteren is een continu proces en is daarmee ook nog niet afgerond. Voor 2022 en volgende jaren staat het verbeteren ook weer centraal. De constateringen en bijbehorende adviezen van de accountant nemen we hierin mee.

In deze reactie voorzien wij de bevindingen en aanbevelingen van de accountant van een toelichting en doorkijk.

Kernpunten

Algemeen

Dit jaar is de afronding van de eerste collegeperiode na de herindeling. In de afgelopen vier jaar waar verschillende uitdagingen voorbij zijn gekomen is het gelukt om verbeteringen in de organisatie te realiseren en de financiële positie te verstevigen.

De rechtmatigheid op specifiek de aanbestedingen is een aandachtspunt geweest. Er zijn verbeteringen gerealiseerd, maar nog niet alle onrechtmatigheden zijn voorkomen. De aanbevelingen van de accountant dragen bij aan verbetering en worden daarbij dan ook betrokken.

Toelichting oordeel
Wij hebben een goedkeurende verklaring voor de getrouwheid en rechtmatigheid ontvangen.

Getrouwheid
De afname van de onzekerheden bij jeugd en WMO, zoals beschreven in het accountantsverslag, zijn voornamelijk het gevolg van een effectieve actie om meer gecentraliseerd te sturen op aanlevering door zorgpartijen.

Het advies over de persoonsgebonden budgetten (PGB) nemen wij mee bij de verbeteringen in het sociaal domein. De primaire aandacht bij de verbeteringen ligt bij de zorg in natura (ZIN), mede gezien de verhouding in omvang van de uitgaven.

Rechtmatigheid
Voor ons als lokale overheid is het op een goede wijze inkopen en aanbesteden van groot belang. Het is in het licht van de doelmatigheid, rechtmatigheid en integriteit zaak om aandacht te besteden aan de (verdere) professionalisering van de inkoop- en aanbestedingspraktijk en goed grip te krijgen op het omvangrijke en complexe proces dat alle lagen van de organisatie raakt.

In 2021 zijn verbeteringen gerealiseerd voor de aanbestedingen van inhuur. Vanaf medio 2021 werken wij met raamcontracten om effectief, efficiënt en rechtmatig te kunnen handelen. In de overgangsperiode in 2021 zijn nog wel enkele lopende contracten als onrechtmatig aangemerkt. Door de aanpassingen moeten onrechtmatigheden in 2022 worden voorkomen.

Een deel van het proces wordt op dit moment op regionaal niveau verzorgd door de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking de Liemers. Hierin is onder andere een inkoopteam ondergebracht dat de deelnemende 3 gemeenten voorziet van ondersteuning. Deze samenwerking zal worden ontvlecht en deze werkzaamheden zullen terugvloeien naar de betreffende gemeenten. Hierover heeft nog geen definitieve bestuurlijke besluitvorming plaatsgevonden.

Wij anticiperen op de situatie waarbij het gehele proces anders gaat worden en willen dat vooral op een vernieuwende manier organiseren, rekening houdend met genoemde recht-, doelmatigheid en integriteit. Dit proces is in 2022 gestart en zal op basis van de adviezen leiden tot aanpassingen. Zoals aangegeven raakt dit proces alle lagen en onderdelen van de organisatie, waardoor de verbeteringen stapsgewijs worden doorgevoerd.

Aandachtspunten Raad

Op verzoek van de raad heeft de accountant in 2021 speciale aandacht geschonken aan een drietal onderwerpen: Europese aanbestedingen, WMO en jeugd en het risico van de grondexploitaties.

Wij kennen en herkennen de punten die zijn beschreven bij deze onderwerpen.

Ten aanzien van de risico's van de grondexploitaties wijzen wij u er op dat deze in de huidige situatie beperkt zijn. De afgelopen jaren is het risico profiel, weergegeven in het financiële kengetal, aanzienlijk gedaald. De daling van het risico is gebaseerd op projecten die voornamelijk in afronding zijn. Met een meer actief grondbeleid nemen de risico's ook weer toe.

Jaarrekening

Financiële positie
Zoals u in de jaarstukken kunt zien en zoals ook door de accountant wordt beschreven is onze financiële positie goed. De weerstandsratio is net als voorgaand jaar "uitstekend" en de overige ratio's ontwikkelen zich de goede kant op. De verbeteringen in de financiële positie zijn met name het gevolg van incidentele posten. Het structurele exploitatiesaldo blijft mede door de onduidelijkheden en onzekerheden vanuit het Rijk onder druk staan.

Kwaliteit jaarstukken
U kunt lezen dat de jaarstukken voldoen aan de vereisten van de BBV, maar dat er nog wel een aanbeveling is om de paragraaf verbonden partijen te verbeteren. Deze verbetering voeren wij door in de P&C documenten. Vorig jaar heeft de accountant het advies gegeven om het balansdossier ter voorbereiding op de jaarstukken nog te verbeteren. Samen met de accountant hebben wij dit advies in 2021 een vervolg gegeven.

Begrotingsrechtmatigheid
Mede doordat wij proberen gedurende het jaar u zo goed mogelijk inzicht te bieden in de ontwikkelingen , zijn er bij de jaarrekening geen onverklaarbare budgetoverschrijdingen ontstaan.

Overige bevindingen
Naast de voorgaande bevindingen schenkt de accountant nog aandacht aan een aantal andere onderwerpen. Met name de opmerking over de onderhoudsplannen is een belangrijke constatering. In 2022 wordt het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) aan de raad voorgelegd. De onderhoudsplannen worden geactualiseerd op basis van dit plan. In 2022 wordt daarmee invulling gegeven aan deze punten.

De overige adviezen nemen wij over.

Interne beheersing

Het blijft onduidelijk wanneer de rechtmatigheidsverantwoording van kracht zal worden. De behandeling in de 2de kamer is gedurende 2021 en 2022 al meerdere keren uitgesteld. In 2021 en 2022 hebben wij al wel verbeteringen doorgevoerd in de organisatie en controlesystemen om voorbereid te zijn op de inwerkingtreding. In 2022 zal het risicomanagement ook meer gestructureerd aandacht gaan krijgen naast de meer ad hoc en centraal ingestoken risico analyses omtrent corona en de oorlog in Oekraïne.

Raadsvoorstel

Onderwerp	Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2021
Zaaknummer	Z/22/421769
Documentnummer	INT/22/1097854
Portefeuillehouder	De heer N. van Dellen
Portefeuille	Grondexploitatie/financiën
Behandelend ambtenaar/afdeling	Wouter Berk
Telefoon	0316 – 595 434
E-mail	w.berk@zevenaar.nl

1. Samenvatting

De uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2021 geeft inzicht in de te verwachten resultaten van de grondexploitaties in de gemeente Zevenaar. Op dit moment kent Zevenaar 3 grondexploitaties, waarvan Zevenaar Oost de omvangrijkste is. Door vaststelling van voorliggende rapportage wordt de herziening van de grondexploitaties geformaliseerd.

Met betrekking tot de gemeentelijke grondexploitaties benoemen we op hoofdlijnen de volgende bijzonderheden:

1. De ontwikkeling van Groot Holthuizen in 2021 stond voor een groot deel in het teken van de verdere uitwerking van de deelgrondgrondexploitatie De Holtkamp en het (verder) woonrijp maken van de inmiddels bebouwde gebieden. De ontwikkeling van Groot Holthuizen verloopt nog steeds voorspoedig. Nadat in 2020 135 kavels waren geleverd, betrof het in 2021 een uitgifte van 31 kavels. Per 1-1-2022 kunnen er nog 134 woningen in Groot Holthuizen worden gerealiseerd. De uitvraag hiervoor heeft in 2021 plaatsgevonden en is gegund. Voorbereidingen voor het in procedure brengen van het bestemmingsplan en de civieltechnische voorbereiding voor het bouwrijp maken van De Holtkamp zijn in gang gezet.
2. Met betrekking tot de ontwikkeling van de Middag Oost is de bouw van 17 woningen (waarvan de grond in 2020 is geleverd) van ontwikkelaar Zegers van fase 2 gereed. Daarnaast zijn er in 2021 ook 2 vrije kavels geleverd. Op dit moment zijn er nog 2 vrije kavels beschikbaar. In het najaar van 2021 heeft een uitvraag plaatsgevonden voor de ontwikkeling van de 3e fase van de Middag Oost. Medio december 2021 heeft dit geleid tot de gunning aan een ontwikkelaar. Deze gaat een programma van 44 woningen realiseren waarvan de helft in het betaalbare koopsegment en sociale huur is. De andere helft betreft een programma in het duurdere segment.
3. In 2021 is een 3-tal kavels uitgegeven in Zevenaar Oost aan bedrijven met een totale grootte van 0,91 hectare. In vergelijk met de bijgestelde planning in de genoemde RIB (2,02 hectare) zijn de werkelijke leveringen met 1,12 hectare achtergebleven. Er was immers ook rekening gehouden met de uitgifte voor het toekomstige aanbiedstation. De levering daarvan is in 2021 echter niet tot stand gekomen. De koopovereenkomst hiervoor is op 12 januari 2022 ondertekend en de levering zal naar verwachting in het 2e kwartaal 2022 plaatsvinden.

In voorliggende Uitvoeringsrapportage informeren wij u over de integrale herziening van de gemeentelijke grondexploitaties, waarbij we opmerken dat deze ook zijn verwerkt in de jaarstukken 2021.
Naast het resultaat van de grondexploitaties maken we ook een inschatting van de mogelijke risico's.
Bij de bepaling van het weerstandsvermogen van de gemeente houden we hier rekening mee.

In hoofdlijnen kent de herziening van de grondexploitaties de volgende uitkomsten[1]:

	Uitvoerings-rapportage 2020/2e VGR 2021	**Uitvoerings-rapportage 2021**	**Verschil**	**Effect op**
Verwacht **resultaat** (Netto Contante waarde)	-/-24,8	-/-23,0	Verbetering 1,7	Verliesvoorziening en saldo jaarstukken 2021
Verwacht **risico**	1,1	1,2	Verslechtering 0,1	Claim op weerstandvermogen jaarstukken 2021

Resultaten verbeteren:
In de voorliggende uitvoeringsrapportage wordt duidelijk dat het resultaat verbetert met afgerond € 1,7 miljoen tot een totaal van € 23,0 miljoen negatief. Resultaten kunnen afwijken wegens afronding.

Deze verbetering van het resultaat verklaren we op hoofdlijnen als volgt:

Voordelen:

1. Op basis van de uitvraag bij ontwikkelaars van De Holtkamp en de herverdeling van vrije kavels konden hogere grondopbrengsten worden ingeboekt.
2. De bijstelling van de grondopbrengsten in de grondexploitatie op basis van de Grondprijsbrief 2022 is positief. Echter is de verwachting dat dit in 2023 bijgesteld dient te worden, gezien de huidige bouwkostenstijgingen.
3. Rentevoordelen door een lagere rekenrente.

Nadelen:
1. Een prijspeilcorrectie van 1-1-2021 naar 1-1-2022 wegens kostenstijgingen in de markt.
2. Budget voor VTU (Voorbereiding, Toezicht en Uitvoering)- en plankosten moest verhoogd worden.

Risico's minimaal verslechterd
We zien een minimale verslechtering van het risicoprofiel. De afwijking bedraagt afgerond € 70 duizend met een totaal risicoprofiel van € 1,2 miljoen.

1. Kostenstijging van materialen. De prijsstijgingen van materiaal is in 2021 bijna net zo hoog als in de totale periode 2015-2020. Hoe het prijsverloop verder zal gaan is onzeker en is ook afhankelijk van de brandstofprijzen. Voor het maken van staal, aluminium, et cetera is veel energie nodig en de energieprijs bepaalt dus mede de prijs van het materiaal. Holtkamp is al grotendeels ingekocht want zit in de aanneemsom. Aannemer kan extreme prijsstijgingen doorleggen aan opdrachtgever.
2. Het Didam arrest kan ervoor zorgen dat we opnieuw de markt op moeten. Dit is de stand per 1-1-2022.
3. Gevolgen Corona impactanalyse zijn volledig verdwenen uit de risico's.

[1] Cijfers in € miljoen o.b.v. Netto Contante Waarde per 01-01-2021

Wat betekent dit voor de reservepositie en het weerstandsvermogen van Zevenaar?
Bovenstaande getallen kunnen we niet zomaar bij elkaar optellen of aftrekken.

- Voor dit verbeterde resultaat van de grondexploitaties Zevenaar Oost en Middag Oost & Zwanenwaay valt een gedeelte van de zogenaamde verliesvoorziening vrij. Voor beide grondexploitaties samen gaat het om een bedrag van afgerond 1,7 miljoen. Deze bestaat uit de eerder genoemde verbetering van het resultaat van € 1,7 miljoen.

Voor het risicoprofiel wordt een claim gelegd op het weerstandsvermogen. Dit nemen we integraal op in de jaarstukken 2021.

2. Raadsvoorstel

We stellen u voor om:

1. De Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2021 vast te stellen.

3. Waarom naar de raad

In de Nota Grondbeleid van de Gemeente Zevenaar is bepaald, dat de vaststelling van grondexploitaties is voorbehouden aan de raad. Dit geldt ook voor de jaarlijkse herziening daarvan.
De herzieningen zijn uitgewerkt in de Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2021 welke vertrouwelijk ter inzage is gelegd.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Beoogd wordt om inzicht te verschaffen in de diverse grondexploitaties van de gemeente Zevenaar. In de rapportage brengen wij de - vaak- complexe materie op het gebied van grondexploitaties op een leesbare manier voor het voetlicht. Het boekwerk is opgebouwd in een onderdeel hoofdlijnen (deel 1) en een onderdeel details en bijlagen (deel 2). Als bijlage bij dit raadsvoorstel voegen wij een uittreksel bij van de uitvoeringsrapportage (bevattende Hoofdstuk 1 t/m 3). De reden van dit uittreksel is, dat de uitvoeringsrapportage een vertrouwelijk document is. Door middel van dit openbare uittreksel kunt u toch op eenvoudige wijze kennis nemen van de belangrijkste informatie.

De uitvoeringsrapportage heeft een vertrouwelijk karakter, omdat het bedrijfsgevoelige informatie bevat die bij openbaarheid de onderhandelingspositie van de gemeente kan schaden. De eventuele vertrouwelijkheden in dit uittreksel zijn onleesbaar gemaakt. Indien u van deze vertrouwelijkheden toch kennis wilt nemen dan kunt u daarvoor de volledige vertrouwelijke rapportage inzien door daarvoor een afspraak te maken met de griffie.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1 *De uitvoeringsrapportage grondexploitaties geeft inzicht in de actuele ontwikkelingen van de grondexploitaties*
Analoog aan het proces van de jaarstukken 2021 brengen wij de raad op de hoogte van de voortgang, de financiën en het risicoprofiel van de grondexploitaties. De uitkomsten hiervan verwerken wij in de jaarstukken 2021.

1.2 *Het totaalresultaat van de gemeentelijke grondexploitaties laat een verbetering zien*
Om tot een realistische berekening van het financiële resultaat te komen, stonden wij opnieuw stil bij de te hanteren uitgangspunten. Op 25 maart 2022 stelden wij de uitgangspunten voor de herziening van de grondexploitaties vast. Hierin hebben we onder meer de rente, parameters voor inflatie en fasering bepaald.

De integrale doorrekening van de grondexploitaties heeft de volgende financiële gevolgen voor de jaarstukken 2021 (op basis van Netto Contante Waarde per 01-01-2022):

Zevenaar Oost Bedrijven	€ 12,4 mln. positief	verslechtering € 0,3 mln.
Zevenaar Oost Wonen	€ 31,5 mln. negatief	verbetering € 1,7 mln.
Middag Oost & Zwanenwaay	€ 4,3 mln. negatief	verbetering € 0,3 mln.
Mercurion	€ 0,2 mln. positief	Ongewijzigd

Per saldo is sprake van een verbetering van € 1,7 mln. NCW per 01-01-2022

Alternatieven
N.v.t

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
N.v.t.

7. Klimaat en duurzaamheid
N.v.t.

8. Communicatie
Na besluitvorming in het college over dit onderwerp is een toelichting gegeven tijdens het reguliere persgesprek.

9. Kosten, baten en dekking
Op basis van de voorliggende Uitvoeringsrapportage grondexploitaties valt de bestaande verliesvoorziening met een bedrag van € 1,7 miljoen vrij. Het financiële effect hiervan verwerken we in de jaarstukken 2021.

Effecten op jaarrekeningresultaat/verliesvoorziening 2021				
(bedragen x € 1.000,--) Grondexploitatie	Vrijval verliesvoorz-ening primitieve begroting 2021-2024	Begrote mutaties doorbelasting salarissen en rente	Werkelijke vrijval verliesvoor-ziening	Effect jaarrekening-resultaat 2020
Zevenaar-Oost Wonen (progr. 8)	-		1.745	1.745
Zevenaar-Oost Bedrijven (progr. 3)	-		-345	-345
Middag-Oost & Zwanenwaay (progr. 8)	-		338	338
Totaal	**-**	**-**	**1.738**	**1.738**

De benodigde risicoreservering voor de gemeentelijke grex-projecten bedraagt € 1,2 miljoen. Hiervoor leggen we een claim op de beschikbare weerstandscapaciteit. Ten opzichte van de genoemde claim in de Meerjarenbegroting 2022-2025 is deze € 70 duizend hoger, hetgeen een minimaal ongunstig effect heeft op het weerstandsvermogen. Het eerstgenoemde bedrag maakt onderdeel uit van de totale gemeentelijke risicoanalyse in de jaarstukken 2021.

10. Bijlagen
De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	1097771	Uittreksel Uitvoeringsrapportage grondexploitatie 2021

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2021
Zaaknummer	Z/22/421769
Documentnummer	INT/22/1097854

De raad van de gemeente Zevenaar;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

besluit:

1. De Uitvoeringsrapportage grondexploitatie 2021 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar, gehouden op 6 juli 2022

De griffier	De burgemeester
I.M. van Dijk	L.J.E.M. van Riswijk

Uittreksel uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2021

Versie: Definitief
Datum: 16-05-2022

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding **3**
1.1 Definities en uitleg Netto Contante Waarde 3
1.2 Opbouw en inhoud van de Uitvoeringsrapportage Grondexploitaties 2021 5
1.3 Ontwikkelingen 2021 op hoofdlijnen 5
1.4 De resultaten in het kort 6

DEEL I: RESULTATEN OP HOOFDLIJNEN **9**

2. Samenvatting uitgangspunten, resultaten en risico's **9**
2.1 Uitgangspunten en resultaten in exploitatie zijnde grexen per 01-01-2022 9
2.2 Totaalbeeld resultaten 12
2.3 Risicoprofiel in exploitatie zijnde grondexploitaties per 01-01-2022 16
2.4 Gevolgen voor de reservepositie en het weerstandsvermogen van de gemeente Zevenaar 17

3. Ontwikkeling en van de in exploitatie zijnde grondexploitaties **18**
3.1 Zevenaar Oost Wonen en Bedrijven 18
3.2 Middag Oost & Zwanenwaay 18
3.3 Mercurion 19
3.4 Overgang naar deel II 20

Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2021

1. Inleiding

Voor u ligt de Uitvoeringsrapportage Grondexploitaties van de gemeente Zevenaar over het jaar 2021.
In deze rapportage worden de grondexploitaties getoetst op hun financieel-economische haalbaarheid en er wordt op hoofdlijnen ingegaan op de voortgang van de desbetreffende projecten.

Het document bestaat uit 2 delen, te weten:
Deel I, Hoofdlijnen betreffende hoofdstuk 2 en 3
Deel II, Details en bijlagen, betreffende hoofdstuk 4 t/m 9

1.1 Definities en uitleg Netto Contante Waarde

Bouwkostenindex: de index van bouwkosten van een opstal, rentekosten, ontwikkelingskosten (winst en risico van de aannemer), overdrachtskosten en dergelijke.

BIE: bouwgrond in exploitatie; de formele term in het kader van het BBV als het gaat om grondexploitaties waaraan een raadsbesluit ten grondslag ligt.

BBV: Besluit Begroting en Verantwoording; de regelgeving omtrent de jaarlijkse begrotings- en verantwoordingsstukken die gelden voor gemeenten en provincies.

GWW Index: de index voor de Grond- Weg- en Waterbouw. In deze sector wordt de GWW index overwegend toegepast waarbij de prijsontwikkelingen m.b.t. loon, materiaal en materieel worden gevolgd.

Discontovoet: de rekenfactor die ervoor zorgt dat reeksen met jaarlijkse kosten met diverse looptijden met elkaar vergelijkbaar kunnen worden gemaakt.

Eindwaarde: het resultaat van een (deel)grondexploitatie aan het einde van de looptijd. In deze eindwaarde zijn effecten van kosten- en opbrengststijging en rente gedurende deze looptijd verwerkt. Om grondexploitaties met verschillende looptijden met elkaar te kunnen vergelijken dient de Netto Contante Waarde te worden berekend. Zie hierna.

GREX: voluit grondexploitatie. Een grondexploitatie is een begroting die wordt opgesteld om grondkosten en grondopbrengsten van een ruimtelijk ontwikkelingsplan (zoals een nieuw bestemmingsplan) in beeld te brengen. Aan de kostenkant staan de aankoop van grond, het bouwrijp maken ervan, het inrichten van de openbare ruimte en VTU- en plankosten (voor uitleg VTU: zie hierna). Aan de opbrengstenkant staan grondverkopen en eventuele andere bijdragen welke verband houden met de desbetreffende grex. In BBV-terminologie is het gewenst om van een BIE te spreken.

Netto Contante Waarde: om resultaten met elkaar te kunnen vergelijken en bij elkaar te kunnen optellen worden de nominale kosten en opbrengsten gedurende de grondexploitatieperiode vermeerderd met rente en inflatie (tot een eindwaarde) en vervolgens teruggerekend naar een geldwaarde op eenzelfde tijdstip, de zogenaamde Netto Contante Waarde. Dit contant maken

wordt gedaan met de zogenoemde discontovoet. Aan het eind van dit hoofdstuk lichten we de berekening met behulp van voorbeelden toe.

Nominale waarde: de waarde, op basis van de huidige ramingen op het huidige prijspeil. Invloeden van rente en inflatie worden hier buiten beschouwing gelaten.

Rentevoet: het percentage waarmee de grondexploitaties worden belast tot het einde van de looptijd.

Prijspeilcorrectie: dit is de correctie van het prijsniveau van de (prijspeil)datum 01-01-2021 naar 01-01-2022. De prijspeilcorrectie wordt toegepast op de nog te maken kosten op het gebied van civieltechnische werken, VTU- en plankosten.
Aan de opbrengstkant vindt de prijspeilcorrectie voor bouwgronden plaats aan de hand van de nieuwe grondprijzen volgens de grondprijsbrief 2021.

Kostenstijging: dit is het percentage welke wordt toegepast op de nog te maken kosten vanaf 01-01-2022 op het gebied van civieltechnische werken, VTU- en plankosten. Met andere woorden: voor toekomstige uitgaven wordt een percentage toegepast tot het moment waarop deze uitgave wordt verwacht.

Opbrengststijging: dit is het percentage welke wordt toegepast op de nog te verwachten opbrengsten vanaf 01-01-2022. Met andere woorden: voor toekomstige inkomsten wordt een percentage toegepast tot het moment waarop deze inkomst wordt verwacht.

V.O.N.: Vrij Op Naam betekent dat de kosten van de koop voor rekening van de verkoper zijn. De tegenhanger van 'vrij op naam' is 'kosten koper'. In het laatste geval komen de kosten van een koop voor rekening van de koper. Het gaat om kosten voor de belasting (omzet- of overdrachtsbelasting), notaris- en kadasterkosten en eventuele andere bijkomende kosten. Onder de V.O.N.-prijs wordt verstaan de verkoopprijs van een complete woning (dus een -zonder meerwerk- bewoonbare woning).

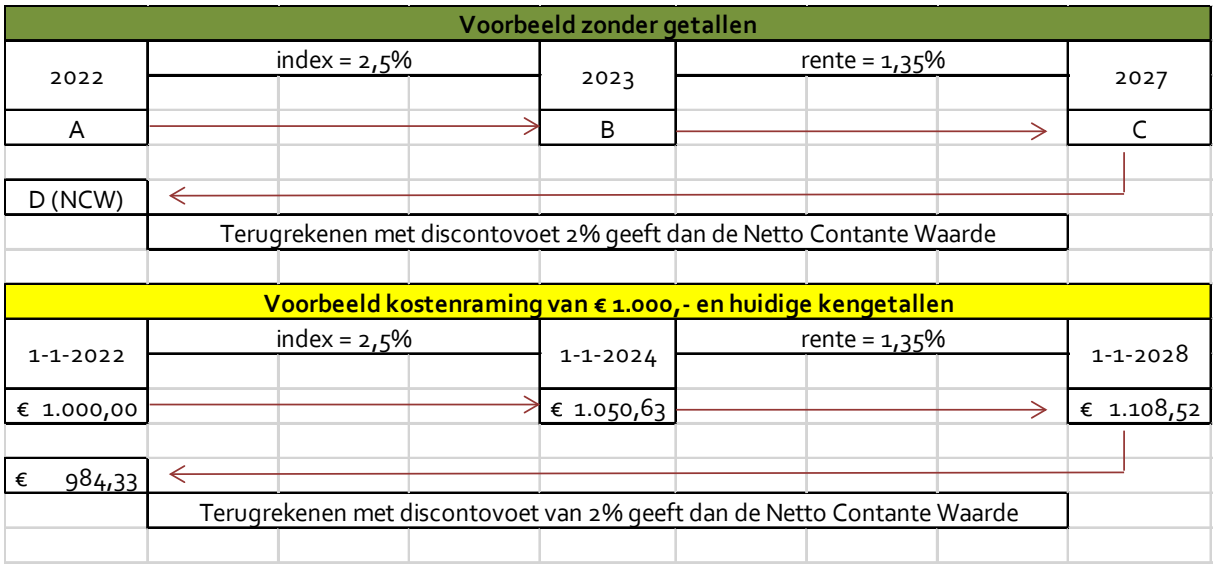
VTU- en plankosten: dit betreffen de kosten voor Voorbereiding, Toezicht en Uitvoering enerzijds en plankosten anderzijds. Kosten van Voorbereiding, Toezicht en Uitvoering betreffen de personele kosten van eigen medewerkers en ingehuurd personeel ten behoeve van een desbetreffend project. Plankosten zijn kosten van andere ondersteuning (advieskosten, kosten van communicatie e.d.) welke bij derden wordt ingekocht.

Uitleg methode Netto Contante Waarde

Hieronder leggen we het begrip Netto Contante Waarde (NCW) in het kort uit. Het is de enige methode om getallen goed met elkaar te kunnen vergelijken.

De grexperiodes van bijvoorbeeld Zevenaar Oost en Middag Oost & Zwanenwaay verschillen van elkaar. De kosten en opbrengsten komen op verschillende tijdstippen tot uiting. Door gebruik te maken van de Netto Contante Waarde berekening zijn ze toch vergelijkbaar, te weten per 1 januari 2022. De geldwaarde van een nominaal bedrag in het ene jaar heeft immers een andere waarde dan een vergelijkbaar nominaal bedrag in het andere jaar.

In onderstaand schema verduidelijken we deze werkwijze:

In bovenstaand schema zijn de volgende momenten te onderkennen:

1. Moment A is de prijspeildatum; dat datum van kostenraming en start van de exploitatie
2. Moment B is het jaar/de datum van investering. In bovenstaand voorbeeld worden de kosten jaarlijks met 2,5% geïndexeerd. In dit voorbeeld vindt de investering op 1-1-2024 plaats. Deze wordt vanaf dat moment rentedragend tegen (in dit rekenvoorbeeld) 1,35%. Kostenstijging is niet meer aan de orde omdat de investering reeds heeft plaatsgevonden.
3. Moment C is het eindjaar/de einddatum van de exploitatie. Vanaf die datum wordt de kostenpost, verhoogd met rente weer teruggebracht naar het moment van nu, ofwel Netto Contant gemaakt.
4. Dit contant maken gebeurt met behulp van de zgn. discontovoet. Sinds 2016 zijn hier in het kader van het BBV aanvullende regels over bepaald. Dit houdt in dat de huidige discontovoet op 2% is bepaald. Vóór 2016 was de discontovoet gelijk aan het rentpercentage (nu 1,35%).

Financiële tabellen
Vanwege afronding op € 1.000 kunnen afrondingsverschillen ontstaan in de (sub)totalen.

1.2 Opbouw en inhoud van de Uitvoeringsrapportage Grondexploitaties 2021

In dit document geven wij u eerst een samenvatting van resultaten en risico's. Hierbij wordt inzicht verschaft in het hoe en waarom van de verandering van het resultaat en de bepaling van de uitgangspunten. Vervolgens rapporteren wij inhoudelijk en financieel over de voortgang van de actieve grondexploitaties (in BBV-term: Bouwgronden in exploitatie).

In deze rapportage is rekening gehouden met de BBV-regels en de daarbij behorende boekhoudkundige regels rond verliesvoorzieningen en het nemen van (tussentijdse) winst. Cijfermatig is een en ander ook verwerkt in de jaarstukken 2021. De voorliggende rapportage wordt vertrouwelijk voor de raad ter inzage gelegd omdat deze hier en daar bedrijfsgevoelige informatie bevat welke de onderhandelingspositie van de gemeente kan schaden. Het daarbij behorende (openbare) raadsvoorstel wordt ter vaststelling aan de raad voorgelegd.

1.3 Ontwikkelingen 2021 op hoofdlijnen

De gemeente heeft over het jaar 2021 geprofiteerd van gunstige marktomstandigheden.
We benoemen de volgende bijzonderheden met betrekking tot 2021, op hoofdlijnen:

1. In 2021 zijn er in Groot Holthuizen 31 kavels uitgegeven.

2. De ontwikkeling van Groot Holthuizen in 2021 stond voor een groot deel in het teken van de verdere uitwerking van de deelgrondgrondexploitatie De Holtkamp en het (verder) woonrijp maken van de inmiddels bebouwde gebieden

3. Per 1-1-2022 kunnen er nog 134 woningen in Groot Holthuizen worden gerealiseerd. De voorbereidingen voor het in procedure brengen van het bestemmingsplan en de civieltechnische voorbereiding voor het bouwrijp maken van De Holtkamp zijn in 2020 in gang gezet.

4. Met betrekking tot de ontwikkeling van de Middag Oost is de bouw van 17 woningen (waarvan de grond in 2020 is geleverd) van ontwikkelaar Zegers van fase 2 gereed. Daarnaast zijn er in 2021 ook 2 vrije kavels geleverd. Op dit moment zijn er nog 2 vrije kavels beschikbaar. In het najaar van 2021 heeft een uitvraag plaatsgevonden voor de ontwikkeling van de 3e fase van de Middag Oost. Medio december 2021 heeft dit geleid tot de gunning aan een ontwikkelaar. Deze gaat een programma van 44 woningen realiseren waarvan de helft in het betaalbare koopsegment en (12 stuks) sociale huur is. De andere helft betreft een programma in het duurdere segment.

5. In 2021 is een 3-tal kavels uitgegeven in Zevenaar Oost bedrijven met een totale grootte van 0,91 hectare. In vergelijk met de bijgestelde planning in de genoemde RIB (2,02 hectare) zijn de werkelijke leveringen met 1,12 hectare achtergebleven. Er was immers ook rekening gehouden met de uitgifte voor het toekomstige aanbiedstation. De levering daarvan is in 2021 echter niet tot stand gekomen. De koopovereenkomst hiervoor is op 12 januari 2022 ondertekend en de levering zal naar verwachting in het 2e kwartaal 2022 plaatsvinden.

In de hoofdstukken hierna lichten we de ontwikkelingen nader toe en gaan we in op de financiële gevolgen.

1.4 De resultaten in het kort

<u>Hoe zat het ook alweer?</u>
Deze uitvoeringsrapportage geeft inzicht in de te verwachten resultaten van de grondexploitaties in de gemeente Zevenaar. Op dit moment kent Zevenaar 3 grondexploitaties, waarvan Zevenaar Oost de omvangrijkste is.

1. Ieder jaar stelt de gemeenteraad de uitvoeringsrapportage vast. In de uitvoeringsrapportage 2020 was er sprake van een resultaat van alle grondexploitaties samen van € 30,2 miljoen negatief.
2. De deelgrondexploitatie Regionale weg (resultaat € 2.168.000 negatief) en Spoorviaduct (resultaat € -3.726.000 negatief) zijn in 2020 afgesloten en de resultaten zijn verwerkt in de voorgaande jaarrekeningen. Deze grondexploitaties vindt u dus niet meer terug in de voorliggende rapportage.
3. Het bijgestelde uitgangspunt, na verwerking van voorgaande, is een resultaat van € 24,3 miljoen Netto Contante Waarde per 01-01-2021. Dit getal vindt u terug in tabel 2.1 op pagina 12 van voorliggende rapportage.
4. Rekening houdend met bovenstaande mutaties en door de effecten van rente bedraagt het verwachte resultaat op 1 januari 2022 € 24,8 miljoen negatief. Dit bedrag vindt u ook terug in tabel 2.1. Met de dekking van deze verliezen is rekening gehouden in de voorgaande jaarstukken en in de meerjarenbegroting. Vanuit dit uitgangspunt leggen wij de herziening van de grex aan u voor.

Naast het resultaat van de grondexploitaties maken we ook een inschatting van de mogelijke risico's. In de meerjarenbegroting 2022-2025 hielden we voor de grondexploitaties rekening met een risicoprofiel van € 1,2 miljoen. Daarbij houden we bijvoorbeeld rekening met mogelijke bijstelling van grondprijzen of stijging van kosten door een langere looptijd. Bij de bepaling van het weerstandsvermogen van de gemeente houden we rekening met deze risico's.

Hoe is de stand van zaken nu?

Resultaten verbeteren:
In de voorliggende uitvoeringsrapportage wordt duidelijk dat het resultaat verbetert met afgerond € 1,7 miljoen tot een totaal van € 23,0 miljoen negatief. Resultaten kunnen afwijken wegens afronding.

Deze verbetering van het resultaat verklaren we op hoofdlijnen als volgt:

Voordelen:

1. Op basis van de uitvraag bij ontwikkelaars van De Holtkamp en de herverdeling van vrije kavels konden hogere grondopbrengsten worden ingeboekt.
2. De bijstelling van de grondopbrengsten in de grondexploitatie op basis van de Grondprijsbrief 2022 is positief. Echter is de verwachting dat dit in 2023 bijgesteld dient te worden, gezien de huidige bouwkostenstijgingen.
3. Rentevoordelen door een lagere rekenrente.

Nadelen:
1. Een prijspeilcorrectie van 1-1-2021 naar 1-1-2022 wegens kostenstijgingen in de markt.
2. Budget voor VTU- en plankosten moest verhoogd worden.

Risico's minimaal verslechterd
We zien een minimale verslechtering van het risicoprofiel. De afwijking bedraagt afgerond € 70 duizend met een totaal risicoprofiel van € 1,2 miljoen.

1. Kostenstijging van materialen. De prijsstijgingen van materiaal is in 2021 bijna net zo hoog als in de totale periode 2015-2020. Hoe het prijsverloop verder zal gaan is onzeker en is ook afhankelijk van de brandstofprijzen. Voor het maken van staal, aluminium, et cetera is veel energie nodig en de energieprijs bepaalt dus mede de prijs van het materiaal. Holtkamp is al grotendeels ingekocht want zit in de aanneemsom. Aannemer kan extreme prijsstijgingen doorleggen aan opdrachtgever.
2. Het Didam arrest kan ervoor zorgen dat we opnieuw de markt op moeten. Dit is de stand per 1-1-2022.
3. Gevolgen Corona impactanalyse zijn volledig verdwenen uit de risico's.

Wat betekent dit voor de reservepositie en het weerstandsvermogen van Zevenaar?
Bovenstaande getallen kunnen we niet zomaar bij elkaar optellen of aftrekken.

- Voor dit verbeterde resultaat van de grondexploitaties Zevenaar Oost en Middag Oost & Zwanenwaay valt een gedeelte van de zogenaamde verliesvoorziening vrij. Voor beide grondexploitaties samen gaat het om een bedrag van afgerond 1,7 miljoen. Deze bestaat uit de eerder genoemde verbetering van het resultaat van € 1,7 miljoen.

Voor het risicoprofiel wordt een claim gelegd op het weerstandsvermogen. Dit nemen we integraal op in de jaarstukken 2021.

Hieronder zijn bovenstaande afgeronde getallen (in miljoenen euro's) in een overzicht geplaatst.

	Uitvoerings-rapportage 2020/2e VGR 2021	**Uitvoerings-rapportage 2021**	**Verschil**	**Effect op**
Verwacht **resultaat** (NCW)	-/-24,8	-/-23,0	Verbetering 1,7	Verliesvoorziening en saldo jaarstukken 2021
Verwacht **risico**	1,1	1,2	Verslechtering 0,1	Claim op weerstandvermogen jaarstukken 2021

DEEL I: RESULTATEN OP HOOFDLIJNEN

2. Samenvatting uitgangspunten, resultaten en risico's

Dit hoofdstuk biedt een samengevat overzicht van de gehanteerde uitgangspunten, de uitkomsten van de herziene grondexploitaties (lees: de te verwachten resultaten) en het risicoprofiel welke aan de grondexploitaties kunnen worden toegerekend.

2.1 Uitgangspunten en resultaten in exploitatie zijnde grexen per 01-01-2022

Om tot een realistische berekening van het financiële resultaat te komen hebben we de te hanteren uitgangspunten opnieuw bepaald. Op 25 maart 2022 zijn de uitgangspunten voor de herziening van de grondexploitaties door het college vastgesteld (Z22///413431/ADV/22/1078610).

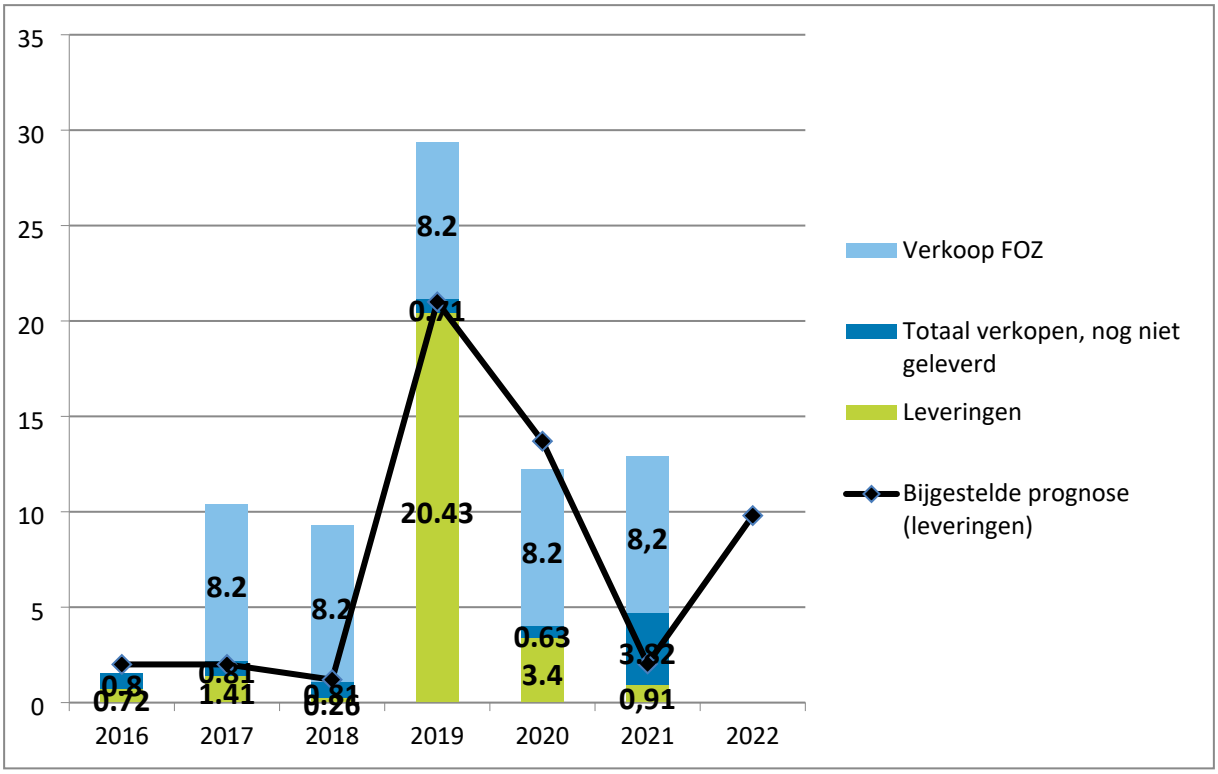
Kort samengevat luiden deze uitgangspunten voor de herziening van de grondexploitaties, welke eveneens in bijlage 9.3 is opgenomen, als volgt:

Zevenaar Oost Bedrijven (7Poort, Landeweer en Spoorallee)

In de fasering van de voorliggende grondexploitatie Zevenaar Oost Bedrijven gaan we uit van een realistisch scenario waarbij rekening wordt gehouden met een aantal leveringen waarvoor inmiddels koopovereenkomsten zijn gesloten te weten:

- Ontwikkeling van de Fashion Outlet Zevenaar
- Een aantal koopovereenkomsten waarbij de levering in 2022 plaatsvindt.
- Daarnaast houden we rekening met een aanvullende afzet van kavels waarover we in gesprek zijn.

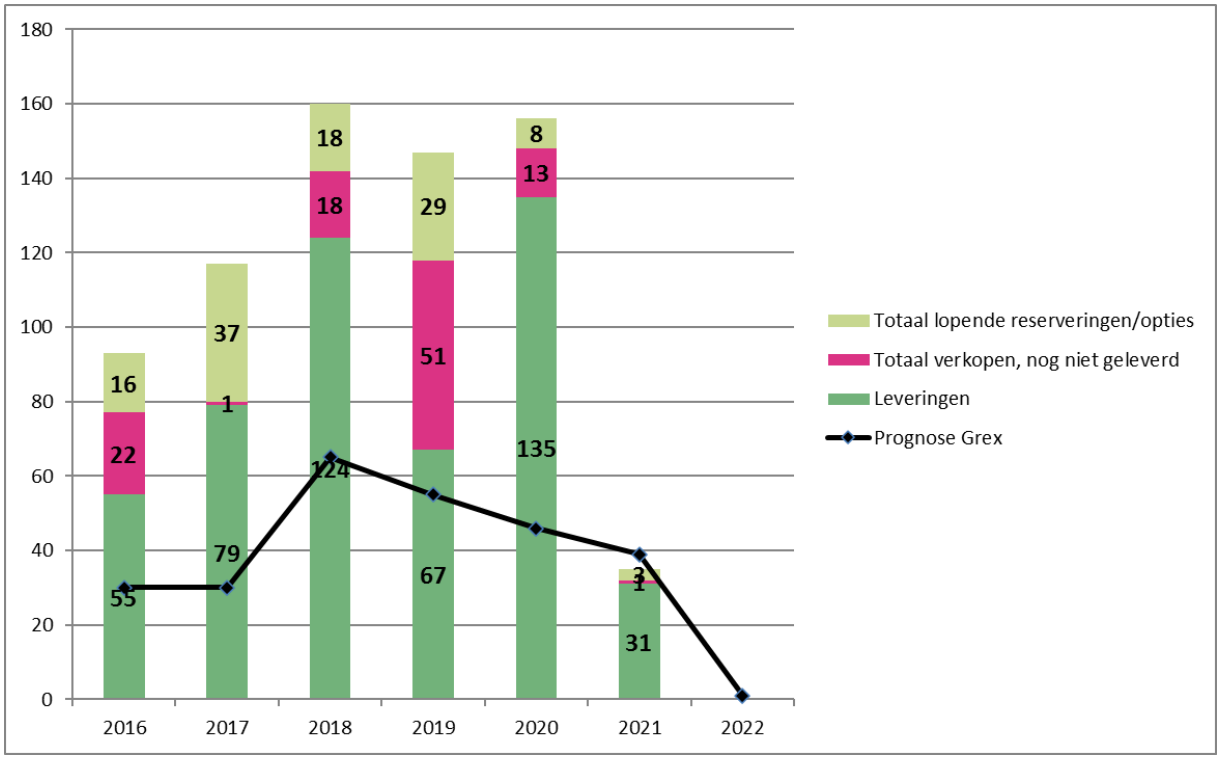
Door middel van de halfjaarlijkse rapportages stelden wij u op de hoogte van de voortgang van de gronduitgifte op 7Poort. In de maandrapportage over juli-december 2021 hebben we gemeld dat er in 2021 in totaal 0,91 hectare bedrijventerrein was geleverd. De bijgestelde prognose voor dat jaar bedroeg 2,02 hectare.

Zevenaar Oost Wonen (Groot Holthuizen)

In de bovengenoemde rapportages stelden wij u ook op de hoogte van de voortgang van de gronduitgifte op Groot Holthuizen. In de maandrapportage over juli-december 2021 hebben we gemeld dat er in 2021 in totaal 31 kavels waren geleverd. De prognose voor dat jaar bedroeg 39 kavels.

Onderstaande grafiek laat een beeld zien van de verkopen, leveringen en reserveringen/opties van de afgelopen jaren en de verwachting voor het aantal leveringen in 2022.

De gemiddelde gronduitgifte in de jaren 2018 t/m 2021 bedraagt 89 kavels per jaar.

Voor de komende jaren kunnen deze verkoopaantallen niet worden gehaald omdat we daarvoor onvoldoende kavels op voorraad hebben. Samen met de uitbreiding van Groot Holthuizen met De Holtkamp zijn er per 1 januari 2022 127 kavels te koop. Deze kavels zijn in de grondexploitatie in 2023 en 2024 met een gemiddelde van 67 uitgiftes per jaar opgenomen, waardoor we in 2024 gereed zijn met de gronduitgifte.

De relatie moet de Woondeal regio Arnhem-Nijmegen

Op 03-03-2020 heeft het college ingestemd met de overeenkomst Woondeal regio Arnhem-Nijmegen. Aanleiding hiervoor zijn de toenemende woningtekorten en de complexiteit van de stedelijke vraagstukken. Doel van deze woondeal is om tot een gezamenlijke inzet van instrumentarium en middelen te komen om opgaven op de woningmarkt op te pakken. De woondeal bevat een zestal kernafspraken, waar onder woningbouwopgave en versnelling en betaalbaarheid. Met betrekking tot de woningbouwopgave en versnelling worden de locaties Hof, Holtkamp en BAT met name genoemd. Het Hof en de Holtkamp zijn gemeentelijke locaties welke volgens bestemmingsplan geschikt zijn voor woningbouw. De BAT locatie is inmiddels in ontwikkeling maar is een particulier initiatief.

De gemeentelijke ambitie om Groot Holthuizen verder te ontwikkelen (waaronder De Holtkamp) wordt ondersteund door de woondeal.

Nu we met De Holtkamp in ontwikkeling zijn gegaan ligt het voor de hand dat we in 2022 Het Hof oppakken.

Overige grondexploitaties

Aan bovenstaande planning zijn de volgende gronduitgiftes van andere plannen toegevoegd:

- 1 kavel per jaar in Zwanenwaay in de periode 2023 tot en met 2026. Vanaf 2027 tot en met 2029 2 kavels per jaar.
- 2 vrije kavels in de Middag-Oost in de periode tot en met 2023

In Babberich 3e fase worden 44 woningen uitgewerkt en daarom kan dit nog niet in de grondexploitatie verwerkt worden, wat ook geldt voor de civieltechnische- en plankosten.

Voor de komende korte termijn staat de ontwikkeling van de Zwanenwaay op een laag pitje. Prioriteit wordt hierbij gegeven aan de Middag Oost en voorkomen moet worden dat plannen elkaars concurrent worden.

Grondprijzen

In de Nota Grondbeleid van de Gemeente Zevenaar is onder meer de beleidsregel vastgelegd dat de uitgifte van bouwgrond geschiedt tegen marktconforme prijzen, gebaseerd op de functie van de uit te geven bouwgronden.
Door middel van de grondprijsbrief 2022 geven wij hieraan uitvoering. Op basis van de huidige marktontwikkelingen stelden wij een nieuwe grondprijsbrief op met daarin marktconforme prijzen voor (bouw)grond voor woningbouw, bedrijventerreinen en kantoren voor het jaar 2022. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- Om duurzaamheid in de projectmatige woningbouw te stimuleren zetten wij al enkele jaren de bandbreedte van de grondquote in. Ontwikkelaars komen in aanmerking voor een lagere grondquote als wordt voldaan aan bepaalde bouwnormen. Deze bouwnormen zijn in de grondprijsbrief exact en objectief vastgelegd.
- Voor reeds gesloten overeenkomsten met ontwikkelaars en particuliere kavelkopers zijn de desbetreffende afspraken in de grondexploitatie verwerkt.
- De overige grondprijzen sluiten aan op de bovengenoemde grondprijsbrief 2022.
- De grondprijzen voor de resterende bedrijvenlocaties zijn "op aanvraag" beschikbaar.

We stelden de Grondprijsbrief 2022 (Z/21/404713/ADV/22/1061927) op 25 januari 2022 vast. Door middel van de Raadsinformatiebrief 2022-004 van 25 januari 2022 stelden wij u hiervan op de hoogte en heeft u de grondprijsbrief ontvangen.

Parameters

Voor de parameters verwijzen wij u naar het B&W voorstel en -besluit en de bijbehorende uitgangspuntennotitie (bijlage 9.1 t/m 9.3).

2.2 Totaalbeeld resultaten

In onderstaand overzicht worden de resultaten van de actieve grondexploitaties weergegeven:

(bedragen x € 1.000,-)

Financiële resultaten actieve grondexploitaties januari 2021 en januari 2022							
Naam grondexploitatie	Einddatum exploitatie	Resultaat eindwaarde	Resultaat herziene grex NCW per 01-01-2021	Resultaat 01-01-2021 NCW per 01-01-2022	Resultaat herziene grex NCW per 01-01-2022	Verschil	Afwijking in %
Zevenaar Oost - bedrijven	31-12-2024	13.933	12.531	12.782	12.437	-345	-2,7%
Zevenaar Oost – wonen	31-12-2025	-33.750	-32.559	-33.210	-31.465	1.745	5,3%
Totaal Zevenaar Oost	**31-12-2025**	**-19.817**	**-20.028**	**-20.428**	**-19.028**	**1.400**	**6,9%**
Middag Oost & Zwanenwaay	31-12-2029	4.588-	-4.499	-4.589	-4.251	338	7,4%
Mercurion	31-12-2025	262	255	260	242	-18	-6,9%
TOTAAL GRONDEXPLOITATIES	**31-12-2029**	**-24.143**	**-24.272**	**-24.757**	**-23.037**	**1.720**	**6,9%**

Tabel 2.1: Financiële resultaten actieve grondexploitaties januari 2021 en 2022

De tabel laat een verbetering van het totale resultaat zien van € 1.720.000 NCW per 01-01-2022.

Het resultaat van Zevenaar Oost is met € 1.400.000 verbeterd waarvan de oorzaken hieronder worden weergegeven.

Toelichting Zevenaar Oost

Hieronder verklaren we de verschillen – ten opzichte van de grondexploitatie van vorig jaar- in de verschillende kosten- en opbrengstsoorten op hoofdlijnen. Hierbij merken we op dat, indien onderliggende bedragen worden gespecificeerd, dit op nominale waarde gebeurt. Gevolgen in verband met kosten-, opbrengststijging en rente zijn opgenomen onder het kopje "verschil inflatie" en "renteverschil". De totalen van deze verschillen worden in de rekenmodellen vervolgens "netto contant gemaakt".

Het effect op de jaarstukken kunt u verderop lezen in paragraaf 2.3.

Zevenaar Oost Bedrijven

(bedragen x € 1.000,-)

Zevenaar Oost Bedrijven	Prijspeil-correctie	Verschil inflatie	Rente-verschil	Verkoop-resultaat/ prijsver-schillen	Budget VTU- en plankosten	CT-kosten	Overige	totaal
7Poort	155-	29-	486-	633	-	4	6	€ 27-
Landeweer	59-	2-	26-	-	-	-	11	€ 76-
Spoorallee	146-	117-	411-	905	270-	78-	125-	€ 242-
Alg. Bedrijven	26-	18	38	-	29-	-	-	€ 1
Totaal Bedrijven	€ 386-	€ 130-	€ 885-	€ 1.538	€ 299-	€ 74-	€ 108-	€ 344-

Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Een en ander op basis van actuele marktontwikkelingen en een uitgangspuntennotitie welke op 18 maart 2022 door ons is vastgesteld. Deze jaarlijkse herziening is vervat in de uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2021. In deze uitvoeringsrapportage is het verwachte resultaat voor Zevenaar-Oost Bedrijven becijferd op € 12.437.000 op basis van netto contante waarde (NCW) per 1 januari 2022. Ten opzichte van vorig jaar is dit een verslechtering van € 345.000 NCW. Verschilt van tabel door afronding.

Voor deze verslechtering kunnen de volgende oorzaken worden aangewezen:

1. De bijstelling van de grondopbrengsten in de grondexploitatie op basis van indexering en taxatie bedraagt € 1.538.000 positief.

2. De rente-effecten op de diverse deelgrondexploitaties Bedrijven bedragen € 885.000 nadelig. De lagere rentevoet (1,35% in plaats van 1,57%) heeft voor deze winstgevende grondexploitaties een dempend effect. Vertraging in de gronduitgifte, met name de FOZ, levert ook een rentenadeel op. Dit wordt nog eens versterkt door het feit dat de verplichte discontovoet van 2% waarmee het resultaat contant wordt gemaakt in toenemende mate afwijkt van de rekenrente. De rekenrente welke ook aan regels onderhevig is, laat al enkele jaren een dalende tendens zien en is voor 2021 bepaald op 1,35%. Het verschil tussen discontovoet en rekenrente werkt bij positieve grondexploitaties nadelig uit.

3. Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. In combinatie met een hoger percentage voor toekomstige inflatieverschillen levert dit een nadeel op van € 516.000.

4. Het budget voor VTU- en plankosten moest verhoogd worden vanwege een hogere interne doorbelasting van kosten van overhead (nadeel € 50.000).

5. Daarnaast heeft de vertraging in de uitspraak van de Raad van State rond het Tracébesluit ViA15 tot meer onzekerheden geleid bij kavelkopers en bij de ontwikkelaar van de FOZ. De eerder genoemde vertraging in de uitgifte vraagt om extra budget voor VTU- en plankosten. Enkele kavels rond de FOZ en op de Landeweer vragen om extra aandacht om deze op een verantwoorde wijze afgezet te krijgen. Hierbij is een (gedeeltelijke) planwijziging een optie en dit kost extra uren voor onderzoek e.d.. Hierdoor is het noodzakelijk om het budget voor planvorming te verhogen met € 249.000.

6. Het budget voor beheerskosten/WOZ heffingen diende te worden bijgesteld. De gronden blijven door vertraging in de uitgifte langer gemeentelijk eigendom wat een hogere interne doorbelasting van onder meer WOZ-heffingen tot gevolg heeft. Het nadelige gevolg hiervan is € 105.000.

7. Het budget voor civieltechnische werken levert per saldo een nadeel op van € 74.000 omdat de inzichten rond de (fiets)infrastructuur op 7Poort zijn gewijzigd wat onder meer leidt tot meer vierkante meters fietspad.

8. In de 2e VGR is uw raad gevraagd om een incidenteel budget ter grootte van € 50.000 wegens de ontwikkelingen rond en het vestigen van Wvg (Wet voorkeursrecht gemeenten) op 7PoortII. Dit budget blijkt onvoldoende te zijn geweest. Er waren meer uren en advieskosten benodigd. Dit heeft geleid tot een overschrijding van het budget van € 25.000.

9. De overige niet nader verklaarde verschillen bedragen per saldo € 4.000 nadelig.

Zevenaar Oost Wonen
(bedragen x € 1.000,-)

Z.oost Wonen	Prijspeil-correctie	Verschil inflatie	Rente-verschil	verkoop-resultaat/ prijsver-schillen	Budget VTU- en plankosten	CT-kosten	Overige opbrengsten	Overige	totaal
Tol	17-	1	5-	-		8-	-	-	€ 29-
Bem	34-	10	8	-		6-	-	-	€ 22-
De Stede	78-	20	98-	179		114	-	-	€ 137
De Holtkamp	124-	133	94-	2.012	61-	488-	80	1	€ 1.459
Hoofdstructuur	28-	20-	197	2		175-	-	-	€ 24-
Alg. Wonen	25-	10	217	-		-	21	1	€ 224
									€ -
Totaal Wonen	€ 306-	€ 154	€ 225	€ 2.193		€ 563-	€ 101	€ 2	€ 1.745

Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Een en ander op basis van actuele marktontwikkelingen en een uitgangspuntennotitie welke op 18 maart 2022 door ons is vastgesteld. Deze jaarlijkse herziening is vervat in de uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2021. In deze uitvoeringsrapportage is het verwachte resultaat voor Zevenaar-Oost Wonen becijferd op negatief € 31.465.000 op basis van netto contante waarde (NCW) per 1 januari 2022. Ten opzichte van vorig jaar is dat een verbetering van € 1.745.000 NCW.

Voor deze verbetering kunnen de volgende oorzaken worden aangewezen:

1. Op basis van de uitvraag bij ontwikkelaars van De Holtkamp en de herverdeling van vrije kavels konden hogere grondopbrengsten worden ingeboekt. De gevolgen van de grondprijsbrief 2020 naar grondprijsbrief 2021 zijn ook verwerkt in de overige grondexploitaties wat een positief effect had. Dit leidt in totaal tot een verbetering van het resultaat van € 2.193.000.

2. Aan de opbrengstenkant zijn de aansluitbijdragen voor het warmtenet geïndexeerd. Ook is het aantal aansluitingen in De Holtkamp verhoogd. Dit zorgt voor een toename van de opbrengsten van € 101.000.

3. Ten aanzien van de Holtkamp diende er ook bijstellingen plaats te vinden in de civieltechnische ramingen. Deze deelgrondexploitatie was tot op heden berekend op basis van grove kengetallen. Aan de hand van het inrichtingsplan, de inschrijvingen voor het bouwrijp maken e.d. is de raming voor deze kosten verhoogd met € 488.000. In de overige deelgebieden houden we ook rekening met hogere kosten wat leidt tot een extra nadeel van € 75.000.

4. De rente-effecten op de diverse deelgrondexploitaties Wonen bedragen € 225.000 voordelig. Hogere grondopbrengsten (zie hiervoor) leveren hogere rente-opbrengsten op. De lagere rentevoet (1,35% in plaats van 1,57%) heeft voor deze winstgevende grondexploitaties echter een dempend effect. De verplichte discontovoet van 2% (waarmee het grondexploitatieresultaat contant wordt gemaakt) wijkt de laatste jaren in toenemende mate af van de rekenrente. De laatste (welke ook aan regels onderhevig is), laat al enkele jaren een dalende tendens zien en is voor afgelopen jaar bepaald op 1,35%. Het toenemende verschil tussen discontovoet en rekenrente werkt bij negatieve grondexploitaties voordelig uit.

5. Het budget voor VTU- en plankosten moest worden verhoogd vanwege een hogere interne doorbelasting van kosten van overhead. Dit resulteert in een nadeel van € 61.000.

6. Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. Tevens wordt rekening gehouden met hogere kostenstijgingen in de resterende periode van de grondexploitatie. Onder aftrek van toekomstige opbrengststijgingen levert dit per saldo een nadeel op van € 152.000.

7. Overige verschillen grondexploitatie Zevenaar-Oost Wonen: € 2.000 voordelig.

In § 3.1 en in bijlage 9.5 verstrekken we een nadere toelichting gegeven op de ontwikkelingen en de verschillen in deze grondexploitatie.

Toelichting Middag Oost & Zwanenwaay

Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Een en ander op basis van actuele marktontwikkelingen en een uitgangspuntennotitie die op 18 maart 2022 door ons is vastgesteld. Deze jaarlijkse herziening is vervat in de uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2021. In deze uitvoeringsrapportage is het verwachte resultaat voor Middag Oost & Zwanenwaay berekend op negatief € 4.251.000 op basis van netto contante waarde (NCW) per 1 januari 2022. Ten opzichte van vorig jaar is dat een verbetering van € 338.000 NCW.

Middag Oost/Zwanen-waay	Prijspeil-correctie	Verschil inflatie	Rente-verschil	verkoop-resultaat/ prijsver-schillen	CT-kosten	Budget VTU- en plankosten	Overige	totaal
Middag Oost	11-	5-	39	125	145	105-	14-	€ 174
Zwanenwaay	19-	39	1	144	-		1-	€ 164
					-			
Totaal	€ 30-	€ 34	€ 40	€ 269	€ 145		€ 15-	€ 338

Voor deze verbetering kunnen de volgende oorzaken worden aangewezen:

1. De grondprijzen in deze grondexploitatie Zwanenwaay zijn aangepast op basis van de grondprijsbrief 2022. Ook leverde de herverkaveling van vrije kavels in de Middag Oost een voordeel op. In totaliteit is er sprake van een voordeel van € 269.000.

2. Voor het uitvoeren van trillingsonderzoeken in de Middag Oost was geen budget aanwezig. Toch werd dit als noodzakelijk geacht. Er was daarentegen een budget opgenomen wegens herontwikkelingskosten voor fase 2. Dit blijkt niet meer nodig te zijn. Per saldo nadeel van € 15.000.

3. De rente-effecten bedragen € 40.000 voordelig. De verplichte discontovoet van 2% (waarmee het grondexploitatieresultaat contant wordt gemaakt) wijkt de laatste jaren in toenemende mate af van de rekenrente. De laatste (welke ook aan regels onderhevig is), laat al enkele jaren een dalende tendens zien en is voor afgelopen jaar bepaald op 1,35%. Het toenemende verschil tussen discontovoet en rekenrente werkt bij negatieve grondexploitaties voordelig uit.

4. Het budget voor VTU- en plankosten moest worden verhoogd vanwege de planvoorbereiding van fase 3 van de Middag Oost. Deze fase is nog niet verwerkt in de grondexploitatie maar vergt wel voorbereidingstijd. In het afgelopen jaar zijn daarnaast meer uren besteed aan het toezicht houden op het woonrijp maken van fase 2. Dit alles resulteert in een nadeel van € 105.000.

5. Het woonrijp maken van fase 2 van Middag Oost kan ruim binnen budget worden uitgevoerd. Daarmee kan een deel van het budget incl. onvoorzien vrijvallen. dit levert een voordeel op van €145.000.

6. Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. Tevens wordt rekening gehouden met enerzijds hogere kostenstijgingen in de resterende periode van de grondexploitatie. Anderzijds zijn de toekomstige opbrengststijgingen ook hoger dan het voorgaande jaar. Per saldo levert dit een voordeel op van € 4.000.

In § 3.2 en in bijlage 9.5 verstrekken we een nadere toelichting gegeven op de ontwikkelingen en de verschillen in deze grondexploitatie.

2.3 Risicoprofiel in exploitatie zijnde grondexploitaties per 01-01-2022

De risico's van de actieve gemeentelijke grondexploitaties waarvoor een risicoanalyse heeft plaatsgevonden bedragen:

(bedragen x € 1.000,-)

Risicoprofiel gemeentelijke grondexploitaties 01-09-2021 en 01-01-2022				
Naam grondexploitatie	**Risicoprofiel per 01-09-2021**	**Risicoprofiel per 01-01-2022**	**Verschil jan. 2022 - sept. 2021**	**Afwijking in%**
Zevenaar Oost - bedrijven	715	642	73	10,3%
Zevenaar Oost – wonen	365	498	-133	-36,4%
Totaal Zevenaar Oost	**1.081**	**1.140**	**-59**	**-5,5%**
Middag Oost & Zwanenwaay	47	58	-10	-21,8%
TOTAAL RISICO'S	**1.128**	**1.198**	**-70**	**-6,2%**

Het totale risicoprofiel voor deze grondexploitaties bedraagt € 1,2 miljoen. In vergelijk met het risicoprofiel per 1 september 2021 (zoals verwerkt in de MJB 2022-2025) is sprake van een minimale verslechtering van het risicoprofiel van € 70 duizend.

Belangrijke oorzaken voor de wijziging van het risicoprofiel zijn:
Zevenaar Oost-Bedrijven:

1. Omdat de ontwikkeling van het Outletcenter steeds dichterbij komt (de plannen zijn verder uitgewerkt) schatten we het risico op het niet-ontwikkelen lager in.
2. Kostenstijging van materiaalkosten. Asfalt worden opnieuw fors duurder door stijgende olieprijzen. Schaarste bij materialen riolering. Aannemer kan extreme prijsstijgingen doorleggen aan opdrachtgever. Crisis Oekraïne is ook onzeker. Kostenstijging bij 7Poort is lager dan bij GH want in GH wordt met gebakken materiaal gewerkt
3. Gevolgen Corona impactanalyse zijn volledig verdwenen uit de risico's.

Zevenaar Oost - Wonen:

1. Kostenstijging van materialen. De prijsstijgingen van materiaal is in 2021 bijna net zo hoog als in de totale periode 2015-2020. Hoe het prijsverloop verder zal gaan is onzeker en is ook afhankelijk van de brandstofprijzen. Voor het maken van staal, aluminium, et cetera is veel energie nodig en de energieprijs bepaalt dus mede de prijs van het materiaal. Holtkamp is al

grotendeels ingekocht want zit in de aanneemsom. Aannemer kan extreme prijsstijgingen doorleggen aan opdrachtgever.
2. Door het Didam arrest en stijging hypotheekrente hebben we het risico op vertraging in de uitgifte omhoog bijgesteld.
3. Het Didam arrest kan ervoor zorgen dat we opnieuw de markt op moeten. Didam arrest zorgt ervoor dat we opnieuw de markt op moeten. Voor vrije kavels schatten we geen prijsverlaging in want veel belangstelling. Voor projectmatige bouw lopen we wel risico dat ontwikkelaars de economische situatie laten meebepalen in het grondbod.

Risicoprofiel grondexploitaties Middag Oost & Zwanenwaay
Doordat de risico's van deze grondexploitatie in verhouding tot het totale risicoprofiel beperkt zijn, hebben we de toelichting op de wijzigingen opgenomen in de paragrafen waarin de overige ontwikkelingen van deze grex zijn verwerkt. Zie hiervoor paragraaf 3.4.

2.4 Gevolgen voor de reservepositie en het weerstandsvermogen van de gemeente Zevenaar

De resultaten, zoals becijferd in § 2.1, verwerken we in de jaarstukken 2021.

Ten opzichte van de 2e Voortgangsrapportage 2021 en de bezuinigingsvoorstellen, behorende bij de MJB 2021-2024 is er sprake van een voordelig effect van € 1.738.000 wat in onderstaand overzicht is gespecificeerd. Omdat de BBV- voorschriften eisen dat de grondexploitaties m.b.t. wonen en bedrijven tot verschillende taakvelden behoren, zijn de gevolgen voor "bedrijven" in de jaarstukken verantwoord binnen programma 3 (Economie) en "wonen" in programma 8 (Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing).

Effecten op jaarrekeningresultaat/verliesvoorziening 2021				
(bedragen x € 1.000,--) **Grondexploitatie**	**Vrijval verliesvoorz-ening primitieve begroting 2021-2024**	**Begrote mutaties doorbelasting salarissen en rente**	**Werkelijke vrijval verliesvoor-ziening**	**Effect jaarrekening-resultaat 2020**
Zevenaar-Oost Wonen (progr. 8)	-		1.745	1.745
Zevenaar-Oost Bedrijven (progr. 3)	-		-345	-345
Middag-Oost & Zwanenwaay (progr. 8)	-		338	338
Totaal	**-**	**-**	**1.738**	**1.738**

3. Ontwikkeling en van de in exploitatie zijnde grondexploitaties

In dit hoofdstuk lichten we de in exploitatie zijnde plannen per grex in afzonderlijke paragrafen toe. Daarbij staan we stil bij de belangrijkste ontwikkelingen in de grondexploitaties van Zevenaar Oost en Babberich (Middag Oost en Zwanenwaay. Voor deze beide grexen is een nadere toelichting op de financiële uitwerking en risicoanalyse opgenomen in de hoofdstukken 4 tot en met 7. Ten aanzien van de overige grexen benoemen we een aantal kengetallen en de algemene ontwikkelingen met daarbij een overzicht met uitgevoerde dan wel nog uit te voeren activiteiten. Tevens vermelden we de risico's per grex.

3.1 Zevenaar Oost Wonen en Bedrijven

Algemeen:
Door middel van de halfjaarlijkse rapportages bent u op de hoogte gesteld van de voortgang van de gronduitgifte voor het woningbouwgebied Groot Holthuizen en Businesspark 7Poort.

1. In 2021 zijn er in Groot Holthuizen 31 kavels uitgegeven. In 2020 waren het er 135. De ervaringscijfers over de jaren daarvoor luiden: 67 bouwkavels in 2019 en 124 stuks in 2018. Dit komt neer op een gemiddelde uitgifte van 89 kavels per jaar.

2. De deelgrondexploitatie Regionale weg (resultaat € 2.168.000 negatief) en Spoorviaduct (resultaat € 3.726.000 negatief) zijn in 2020 afgesloten en de resultaten zijn verwerkt in de voorgaande jaarrekeningen. Deze grondexploitaties vindt u dus niet meer terug in de voorliggende rapportage.

3. Per 1-1-2022 kunnen er nog 134 woningen in Groot Holthuizen worden gerealiseerd. De voorbereidingen voor het in procedure brengen van het bestemmingsplan en de civieltechnische voorbereiding voor het bouwrijp maken van De Holtkamp zijn in 2020 in gang gezet.

4. In De Stede is een groot aantal woningen opgeleverd. De Stede, Tol en Bem is verder gegaan met het woonrijp maken.

5. In 2021 is een 3-tal kavels uitgegeven met een totale grootte van 0,91 hectare. In vergelijk met de bijgestelde planning in de genoemde RIB (2,02 hectare) zijn de werkelijke leveringen met 1,12 hectare achtergebleven. Er was immers ook rekening gehouden met de uitgifte voor het toekomstige aanbiedstation. De levering daarvan is in 2021 echter niet tot stand gekomen. De koopovereenkomst hiervoor is op 12 januari 2022 ondertekend en de levering zal naar verwachting nog in het 1e kwartaal 2022 plaatsvinden.

6. De grondexploitatie Zevenaar Oost is inmiddels uitgebreid met het buurtschap De Holtkamp. Voor dit buurtschap is een uitwerkingsplan en een bestemmingsplan opgesteld. Het uitwerkingsplan is inmiddels onherroepelijk. Het bestemmingsplan (voor het erf) zal waarschijnlijk in het tweede kwartaal worden vastgesteld.

3.2 Middag Oost & Zwanenwaay

Met betrekking tot de ontwikkeling van de Middag Oost is de bouw van 17 woningen (waarvan de grond in 2020 is geleverd) van ontwikkelaar Zegers van fase 2 gereed. Daarnaast zijn er in 2021 ook 2 vrije kavels geleverd.
Op dit moment zijn er nog 2 vrije kavels beschikbaar. In het najaar van 2021 heeft een uitvraag plaatsgevonden voor de ontwikkeling van de 3^{e} fase van de Middag Oost. Medio december 2021

heeft dit geleid tot de gunning aan een ontwikkelaar. Deze gaat een programma van 44 woningen realiseren waarvan de helft in het betaalbare koopsegment en (12 stuks) sociale huur is. De andere helft betreft een programma in het duurdere segment.
Gelet echter op het eerder genoemde "arrest Didam" laten we ons in deze uitvraag ook juridisch adviseren. Tevens geldt dat voor een aantal gronduitgifte gepubliceerd is ten behoeve van het "arrest Didam". Dit leidt tot vertraging in de uitgifte waardoor nu verwacht wordt dat deze uiterlijk in 2023 zal plaatsvinden. Het gebied is eerder al bouwrijp gemaakt.

Voor de komende korte termijn staat de ontwikkeling van de Zwanenwaay op een laag pitje. Prioriteit wordt hierbij gegeven aan de Middag Oost en voorkomen moet worden dat plannen elkaars concurrent worden.

Kengetallen

Aantal m² projectgebied	34.226
Boekwaarde per 31-12-2021	€ 5.425.843
Verwachte exploitatie-uitkomst (NCW) 01-01-2022	-/- € 4.251.000
Restant looptijd	10 jaar
Bestemming	Woningbouw

Voor Middag Oost en Zwanenwaay stelden we per 1 januari 2022 een geactualiseerde grondexploitatie op. In hoofdstuk 6 lichten we deze nader toe.

Gerealiseerde activiteiten 2021	**Geplande activiteiten**	**Risico's**
Middag Oost:	**Korte termijn:**	
Inrichting buitenruimte rond fase 2.	Afronding buitenruimte rond fase 2.	Voor de risico's wordt verwezen naar hoofdstuk 7 van deze rapportage
	(Middel)lange termijn	
	Fase 3 resterend bouwrijp maken. Uitgeven fase 3.	
Zwanenwaay:	**Korte termijn:**	
Geen	Geen	
	(Middel)lange termijn	
	Restant van het plan fasegewijs verder ontwikkelen, afhankelijk van belangstelling	

3.3 Mercurion

Kengetallen:

Aantal m² uitgeefbaar resterend	8.167
Boekwaarde per 31-12-2020	€ -
Verwachte exploitatie-uitkomst NCW 01-01-2022	€ 242.000
Boekwaarde per m² uitgeefbaar	€ -
Restant looptijd	3 jaar
Bestemming	Bedrijventerrein

In 2021 heeft geen verkoop plaatsgevonden. Er zijn nu nog 2 kavels beschikbaar.

Gerealiseerde activiteiten 2021	**Geplande activiteiten**	**Risico's**
Geen	**Korte termijn:** In verkoop houden van de resterende 2 kavels	Financiële risico's zijn nihil doordat de boekwaarde nihil is. Investeringen voeren we pas uit bij verdere verkoop van kavels.
	(Middel)lange termijn	
	Nog niet bekend	

3.4 Overgang naar deel II

Vanwege mogelijk marktgevoelige informatie zijn deze gegevens vertrouwelijk.

Raadsvoorstel

Onderwerp	Concept begroting RDL 2023
Zaaknummer	Z/22/420369
Documentnummer	INT/22/1096552
Portefeuillehouder	C.Koers-de Graaf
Portefeuille	Duurzaamheid
Behandelend ambtenaar/afdeling	Marcel Krosenbrink
Telefoon	0316-595136
E-mail	M.Krosenbrink@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Reinigingsdienst De Liemers (RDL) heeft de begroting 2023-2026 in concept gereed. De gemeenteraad heeft volgens de Wet gemeenschappelijke regeling de mogelijkheid over de begroting een zienswijze in te dienen. Het college adviseert om nu geen zienswijze in te dienen.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. Geen zienswijze in te dienen op de Begroting 2023 van Reinigingsdienst De Liemers

3. Waarom naar de raad

Volgens artikel 14.1 van Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdienst De Liemers stuurt RDL acht weken voor vaststelling een conceptbegroting naar de raad, waarbij de raad het recht heeft een zienswijze in te dienen. Eerder heeft RDL al een Kaderbrief naar de raad gestuurd, waarin zij de voornemens voor deze begroting heeft toegelicht. Het bestuur van RDL stelt in juli de begroting (en de jaarrekening) definitief vast.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

De raad de gelegenheid geven te geven het (financiële) beleid van de RDL tegen het licht te houden en te bezien op de gevolgen voor Zevenaar.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.RDL heeft in de begroting de ontwikkelingen uit de Kaderbrief verwerkt

In de Kaderbrief heeft RDL ontwikkelingen aangekondigd die zij in de begroting heeft verwerkt.
Die ontwikkelingen roepen geen vragen op.

2.De toegenomen kosten zijn te verklaren

De toegenomen bijdrage voor Zevenaar (€ 100.450,-) in vergelijking met de begroting 2022 komt deels door nieuwe taken, zoals de extra inzet voor het beheer van de te plaatsen ondergrondse containers, maar vooral door toegenomen kosten voor brandstof en personele lasten (loonstijging).

3.De financiële gevolgen van het nieuwe aanbiedstation op 7Poort zijn in de begroting verwerkt
De bouw van het nieuwe aanbiedstation op 7Poort is in de begroting verwerkt. De kapitaallasten van deze bouw worden gedekt door de poorttarieven. De bouw van het aanbiedstation brengt als gevolg daarvan geen extra lasten voor de gemeente met zich mee.

Alternatieven
Bij de begroting 2021 is afgesproken dat de bijdrage van Zevenaar niet zou stijgen tenzij er sprake was van nieuwe taken. Nu is de stijging slechts gedeeltelijk het gevolg van nieuwe taken. De stijging van brandstofprijzen waar RDL in de begroting rekening mee moet houden, is echter te beschouwen als een autonome ontwikkeling die RDL niet aangerekend kan worden. Evenals de te verwachten meer dan gemiddelde loonstijging over 2022 en 2023.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
n.v.t.

7. Klimaat en duurzaamheid
Het afvalbeleid is een taak van de gemeente. RDL is in eerste instantie een uitvoerend bedrijf. Bij die uitvoering krijgt duurzaamheid steeds meer aandacht. Bij het nieuwe aanbiedstation zijn bijvoorbeeld diverse duurzame oplossingen toegepast.

8. Communicatie
Communicatie over dit besluit vindt langs reguliere weg plaats. Zodra de gemeenteraad een besluit heeft genomen over dit voorstel, informeert de gemeente RDL daarover.

9. Kosten, baten en dekking
De begroting van RDL verwerkt de gemeente Zevenaar in haar eigen begroting. De dekking komt uit de afvalstoffenheffing. De gemeenteraad stelt de hoogte daarvan vast in december 2022.

10. Bijlagen
De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	1096556	Begroting 2023-2026 RDL

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Begroting 2023-2026 RDL
Zaaknummer	Z/22/420369
Documentnummer	INT/1096552

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat ;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 110 van de Gemeentewet en artikel 14.1 van Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdienst De Liemers.

besluit:

1. Geen zienswijze in te dienen op de Begroting 2023 van Reinigingsdienst De Liemers

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar, gehouden op 6 juli 2022 .

De griffier	De burgemeester
I.M. van Dijk	L.J.E.M. van Riswijk

Meerjarenbegroting 2023-2026

Reinigingsdienst De Liemers

INHOUD

Algemeen **5**

Inleiding *5*

Uitgangspunten begroting 2023 ..... *5*

Procedure begroting *5*

Beleidsbegroting **6**

Programma afval *6*

Programma overhead *10*

Paragrafen *12*

Financiële begroting **17**

Overzicht van baten en lasten *17*

Incidentele baten en lasten *17*

Uiteenzetting financiële postitie *18*

Vaststellingsbesluit *19*

Bijlagen **20**

Overzicht van baten en lasten naar taakveld *20*

ALGEMEEN

INLEIDING

Voor u ligt de meerjarenbegroting 2023-2026 van Reinigingsdienst De Liemers. Deze begroting voldoet aan de nieuwe regels van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Deze regels zijn vanaf 2018 ook van toepassing op gemeenschappelijke regelingen.

UITGANGSPUNTEN BEGROTING 2023

In de begroting zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

Inflatie

Prijsstijging

De nu voorliggende begroting is gebaseerd op de jaarrekening 2021 en vermeerderd met prijsstijgingen voor zover die bekend zijn of te verwachten zijn. Bij brandstof wordt bijvoorbeeld in vergelijking met de begroting 2022 uitgegaan van een prijsstijging van bijna 44%. Dat leidt tot circa € 114.000,- aan meerkosten.

Lonen

De lonen in de begroting zijn gebaseerd op de jaarrekening 2021 vermeerderd met 4,8% loonstijging voor 2022 en 3,3% loonstijging voor 2023 . Dit is fors meer dan de afgelopen jaren gebruikelijk was.

Rente

Het nieuwe aanbiedstation zorgt voor hogere kapitaallasten. Door het afsluiten van een langlopende lening voor 0,915% zij de rentelasten echter relatief gedaald. De totale rente bedraagt € 50.666. Deze rente wordt toegerekend aan de verwachte boekwaarde van de investeringen per 1 januari 2023.

PROCEDURE BEGROTING

De begroting 2023 wordt op 9 mei 2022 in concept vastgesteld door het bestuur. Op 14 juli 2022 wordt de meerjarenbegroting 2023-2026 definitief vastgesteld door het bestuur.

BELEIDSBEGROTING

PROGRAMMA AFVAL

Wat willen we bereiken?

RDL voert in opdracht van de gemeenten Montferland en Zevenaar taken uit op het gebied van afvalinzameling en de exploitatie van aanbiedstations. De uitvoering van deze taken moet voor de gemeenten een bijdrage leveren aan de vermindering van de hoeveelheid restafval, zodat de gemeenten kunnen voldoen aan de VANG-doelstelling (Van Afval Naar Grondstof). De inzameling van afval levert een bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeenten Montferland en Zevenaar.

Beleidskaders

- Wet milieubeheer
- Landelijk Afvalbeheer Plan (LAP)
- VANG (Van Afval Naar Grondstoffen)
- Ketenovereenkomst verpakkingen 2020-2029

Beleidsindicatoren (verplicht)
Volgens het BBV worden onderstaande beleidsindicatoren verplicht opgenomen in de begroting.

Omvang huishoudelijk restafval (kilo's per inwoner per jaar)	2022	2023
Montferland	90	90
Zevenaar	90	90

RDL wil met haar werk een bijdrage leveren aan de doelstellingen van de gemeente Montferland en Zevenaar om de hoeveelheid restafval te verminderen. RDL kan die bijdrage leveren door de hoeveelheid restafval op het aanbiedstation zo veel mogelijk te verminderen. Door de mogelijkheden van gescheiden inzameling te verbeteren en het brengen van huishoudelijk restafval te ontmoedigen zal het nieuwe aanbiedstation hier zeker een bijdrage aan leveren.

Beleidsindicatoren (eigen)

Aanbiedstation	Indicator	2022	2023
‘s-Heerenberg	% gescheiden inzameling afval	86%	90%
Lobith	% gescheiden inzameling afval	89%	100%
Zevenaar	% gescheiden inzameling afval	87%	88%
Alle aanbiedstations	Restafval per inwoner (in kg)	34	23
‘s-Heerenberg	Hoeveelheid gebracht afval (in ton)	4.288	3.458
Lobith	Hoeveelheid gebracht afval (in ton)	2.597	947
Zevenaar	Hoeveelheid gebracht afval (in ton)	14.812	12.822

Wat gaan we daarvoor doen?

Afval

Inzamelen van restafval, gft, PMD en papier volgens met de gemeenten afgesproken frequentie. inzamelen van grof afval en grof tuinafval op afroep. Beheer van drie aanbiedstations. Afhandelen van vragen, klachten en meldingen van inwoners over de afvalinzameling. Het beheren van toegangspassen voor de aanbiedstations en voor de ondergrondse containers in Zevenaar.

Straatreiniging

Straatvegen op basis van met de gemeenten afgesproken frequenties en/ of schoonheidsgraad.

Wat gaat dat kosten?

	Jaarrek 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	begroot 2024	begroot 2025	begroot 2026
Programma afval						
Lasten						
Inzameling huishoudelijk afval	445.234	478.562	497.078	497.078	497.078	497.078
Inzameling GFT	638.000	647.287	698.515	698.515	698.515	698.515
Inzameling PMD	355.289	372.823	404.858	404.858	404.858	404.858
Grof huishoudelijk- en tuinafval	5.343	9.678	8.641	8.641	8.641	8.641
Papierinzameling	314.533	326.975	358.703	358.703	358.703	358.703
Straat- en marktvegen	386.916	398.312	435.884	435.884	435.884	435.884
Aanbiedstation 's-Heerenberg	308.297	415.625	370.045	370.045	370.045	370.045
Aanbiedstation Lobith	237.199	250.141	128.137	128.137	128.137	128.137
Aanbiedstation Zevenaar	1.096.269	1.382.264	0	0	0	0
Aanbiedstation 7 poort		38.326	1.406.720	1.406.720	1.406.720	1.406.720
Incidentele werkzaamheden	72.226	105.047	154.715	154.715	154.715	154.715
Compensabele BTW	834.344	890.582	1.034.613	1.034.613	1.034.613	1.034.613
Totaal lasten programma afval	**4.693.652**	**5.315.621**	**5.497.909**	**5.497.909**	**5.497.909**	**5.497.909**
Baten						
Grof huishoudelijk- en tuinafval	5.760	7.525	3.800	3.800	3.800	3.800
Aanbiedstation 's-Heerenberg opbr. afval	220.551	284.063	239.792	239.792	239.792	239.792
Aanbiedstation Lobith opbr. afval	97.057	127.828	23.920	23.920	23.920	23.920
Aanbiedstation Zevenaar opbr. afval	686.161	859.680	1.071.765	1.071.765	1.071.765	1.071.765
Compensabele BTW	834.655	890.582	1.034.613	1.034.613	1.034.613	1.034.613
Exploitatiebijdrage Montferland	1.225.006	1.335.927	1.311.588	1.311.588	1.311.588	1.311.588
Exploitatiebijdrage Zevenaar	1.624.463	1.810.015	1.812.431	1.812.431	1.812.431	1.812.431
Totaal baten programma afval	**4.693.652**	**5.315.621**	**5.497.909**	**5.497.909**	**5.497.909**	**5.497.909**
Saldo	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Algemeen
De bijdrage voor de gemeente Montferland is netto (exclusief btw-component) € 42.001,- hoger dan in 2022. De bijdrage van de gemeente Zevenaar is netto € 100.450,- hoger. De extra kosten worden gedeeltelijk veroorzaakt door nieuwe werkzaamheden (vooral in Zevenaar ten behoeve van onder andere ondergrondse containers) en door uitbreiding van het aantal woningen (wat meer in Zevenaar dan in Montferland). Daarnaast zijn de lonen sneller gestegen dan de laatste jaren en zijn de kosten voor brandstof (€ 114.000,- vergeleken met begroting 2022) zelfs geëxplodeerd. Zonder die laatste factoren was de begroting 2023 vergelijkbaar geweest met de begroting 2022, ondanks de kosten voor de komst van het nieuwe aanbiedstation.

Inzameling huishoudelijk afval, GFT en PMD
Vanwege nieuwbouw in zowel Montferland als Zevenaar houdt RDL rekening met een uitbreiding van het aantal inzameluren. Dit geldt ook voor de papierinzameling.

Grof huishoudelijk- en tuinafval
Het inzamelen van grof huishoudelijk afval en grof tuinafval gebeurt op afroep in Montferland en Zevenaar. Het tarief voor het ophalen van grof huishoudelijk afval bedraagt € 45,- per m3 en het tarief voor het ophalen van grof tuinafval bedraagt € 30,- per m3. Beiden met een minimum van € 45,- respectievelijk € 30,-. In Zevenaar maakt de inzameling van kerstbomen onderdeel uit van dit product.

Papierinzameling
De kosten van papierinzamelingen bevatten ook inhuur van derden. De extra kosten voor het inhuren van derden voor de papierinzameling worden bij het bepalen van de bijdrage per gemeente verdeeld over alle tractie-uren van dit product. Het tractietarief voor papier komt op gemiddeld € 51,80.

Straat- en marktvegen
In Montferland verricht RDL het straatvegen als onderdeel van het totaalonderhoud van de buitenruimte, dat onder andere ook borstelen en maaien bevat. Die laatste taken worden in opdracht van de gemeente Montferland door een aannemer verricht. Voor de gemeente Zevenaar geldt diezelfde werkwijze voor het Gelders Eiland.

Aanbiedstations
De kosten worden na aftrek opbrengst particulieren verdeeld naar rato van het aantal aansluitingen. Dit geldt voor alle aanbiedstations. Montferland heeft 16.056 aansluitingen en Zevenaar 20.562.

In de nu voorliggende begroting zijn de consequenties van het nieuwe aanbiedstation op 7Poort en de aanpassing van het aanbiedstation in 's-Heerenberg verwerkt. Op deze aanbiedstations worden de betaalde stromen gewogen en niet meer op basis van volume afgerekend. Op het aanbiedstation in Lobith worden alleen gratis stromen ingenomen. Voor alle aanbiedstations is een pasje nodig om toegang te krijgen.

Door het gekozen tarief (11 cent per kilogram) blijft de totale stijging van de bijdrage van de gemeenten binnen de perken. De oorzaak van de extra kosten voor de gemeente ligt ook niet bij de aanbiedstations.

Incidentele werkzaamheden
Deze werkzaamheden betreffen het incidenteel inzamelen/verwijderen van illegaal gestort afval in Zevenaar, het incidenteel ophalen van restanten van rommelmarkten, het beschikbaar stellen en ledigen van containers bij festiviteiten in Zevenaar en het uitzetten van containers en gladheidsbestrijding in Zevenaar.
Nieuw zijn de werkzaamheden voor het beheer van ondergrondse containers in Zevenaar en voor het beheren en uitgeven van de passen waarmee inwoners toegang krijgen tot de aanbiedstations.

Aantal uren
Het aantal uren is, behalve voor nieuwe werkzaamheden, gebaseerd op het werkelijke aantal uren in 2021 en de begroting van 2022.

Het totaal aantal uren (59.975) ligt 265 uur boven de begroting van 2022 en 3.356 boven het werkelijke aantal uren van 2021. Het belangrijkste verschil met het werkelijk gemaakte aantal uren 2021 ligt met 1450 uur bij de incidentele werkzaamheden. Daarvan nemen beheer ondergrondse containers en pasbeheer aanbiedstations het grootste deel voor hun rekening. Dit zijn nieuwe werkzaamheden. Ook is voor de inzameling van restafval, GFT, papier en PMD rekening gehouden met 1060 extra uren omdat zowel in Montferland als Zevenaar er veel nieuwbouw plaatsvindt.

PROGRAMMA OVERHEAD

Wat willen we bereiken?

De ondersteunende taken voor een efficiënte uitvoering van het programma afval worden verzameld in een apart programma overhead.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Volgens het BBV worden onderstaande beleidsindicatoren verplicht opgenomen in de jaarstukken.

Indicator	Definitie	2022	2023
Formatie	FTE per 1.000 inwoners	0,00	0,00
Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	0,00	0,00
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	32,98	38.43
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom plus inhuur	100%	100%
Overhead	Kosten als % van de totale lasten begroting	7%	10%

Wat gaan we daarvoor doen?

De overheadkosten bestaan uit de salariskosten en opleidingskosten van ondersteunend personeel en de toerekening van kosten van de gemeente Zevenaar voor administratie, klantcontactcentrum (KCC), ICT, P&O en huisvesting.
Daarnaast worden de heffing vennootschapsbelasting en onvoorzien hier verantwoord.

Wat gaat dat kosten?

	Jaarrek 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	begroot 2024	begroot 2025	begroot 2026
Programma overhead						
Lasten						
Overhead	433.439	423.504	588.172	588.172	588.172	588.172
Heffing Vennootschapsbelasting	311	294	0	0	0	0
Onvoorzien						
Totaal lasten programma overhead	**433.750**	**423.798**	**588.172**	**588.172**	**588.172**	**588.172**
Baten						
Exploitatiebijdrage Montferland	183.986	177.975	244.315	244.315	244.315	244.315
Exploitatiebijdrage Zevenaar	249.764	245.824	343.858	343.858	343.858	343.858
Totaal baten programma overhead	**433.750**	**423.798**	**588.172**	**588.172**	**588.172**	**588.172**
Saldo	0	0	0	0	0	0

Overhead

De afspraken over de doorbelasting van gemeente Zevenaar naar RDL zijn geactualiseerd en opnieuw vastgelegd. Op sommige onderdelen, zoals ICT-kosten, heeft dat geleid tot stijgende kosten, omdat de bestaande doorbelasting nog gebaseerd was op een inmiddels achterhaalde stand van zaken.

De kosten voor overhead worden verdeeld op basis van het aantal voor de gemeente gemaakte uren. De uren van het aanbiedstation worden bij die berekening verdeeld op basis van het aantal aansluitingen.

PARAGRAFEN

Inleiding

Onderhoud kapitaalgoederen

De RDL heeft zorg voor de inzamelvoertuigen voor de afvalinzameling en daarnaast ook drie aanbiedstations waar zich roerende en onroerende zaken bevinden. Al deze kapitaalgoederen vergen onderhoud. Gezien de duurzaamheid van de kapitaalgoederen is dat een taak die continue middelen vergt. Het bestuur stelt uiteindelijk via de begroting vast wat RDL aanschaft en welke financiële middelen daarbij horen. Ten aanzien van dit laatste gaat het niet alleen om de aanschafwaarde (inclusief afschrijvingstermijn), maar ook om de hoogte van het onderhoudsbudget.
De vereiste kwaliteit is een belangrijke factor. RDL schaft kapitaalgoederen aan met een bepaalde kwaliteit, die beschreven is in de offerteaanvraag of het bestek. Het onderhoud heeft zijn financiële vertaling in de gemaakte uren en de nota's. De economische afschrijvingstermijnen bepalen in eerste instantie de levensduur. Jaarlijks wordt getoetst wat de staat van deze goederen is en zo nodig past het bestuur middels de begroting de afschrijvingstermijn aan.

Voor het onderhoud aan de gebouwen van de RDL (de aanbiedstations) is geen meerjarenonderhoudsplan opgesteld. Het onderhoud wordt wel op basis van ervaringscijfers geraamd in de begroting. In 2023 bedraagt het begrote onderhoud gebouwen op de drie aanbiedstations €10.816,-.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin de gemeenschappelijke regeling (GR) in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen. Bij het weerstandsvermogen gaat het dus om de robuustheid van de begroting. Door aandacht voor het weerstandsvermogen, voorkom je dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen. Het weerstandsvermogen kan betrekking hebben op het begrotingsjaar zelf, maar het kan ook betrekking hebben op meerdere begrotingsjaren. Voor het beoordelen van de robuustheid van de begroting is inzicht nodig in de omvang en in de achtergronden van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit.

Financiële kengetallen

	jaarrek 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	begroot 2025	begroot 2026
Netto schuldquote	30%	26%	91%	91%	91%	91%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	30%	26%	91%	91%	91%	91%
Solvabiliteitsratio	0	0	0	0	0	0
Structurele exploitatieruimte	0	0	0	0	0	0

Netto schuldquote
De netto schuldquote bestaat uit twee kengetallen:

a. netto schuldquote: dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Hoe lager het percentage hoe beter.
b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

De gegevens zijn ontleend aan de geprognosticeerde balans. Voor de RDL bedraagt het percentage van de netto schuldquote in 2023 91%. De netto schuldquote stijgt vanaf 2023 vanwege de investering in het nieuwe aanbiedstation en de financiering daarvan met een vaste geldlening.

De gecorrigeerde netto schuldquote komt eveneens uit op 91%. De RDL leent geen bedragen door aan derden.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeenschappelijke regeling in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Omdat de RDL geen eigen vermogen heeft is deze ratio 0.

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van de financiële positie is het van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Heeft de gemeenschappelijke regeling structurele ruimte in de begroting om de eigen lasten te dragen of is er sprake van een tekort . Omdat het saldo van baten en lasten bij de RDL wordt doorberekend aan de deelnemende gemeenten is er geen sprake van een begrotingssaldo en is de structurele exploitatieruimte dus 0.

Weerstandscapaciteit
Het bestuur van de RDL is verantwoordelijk voor een financieel sluitende begroting. Het is binnen de door de toezichthouder gestelde kaders aan de GR zelf te bepalen wat een passende omvang van het weerstandsvermogen is. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de GR's beschikken om niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te dekken, zoals de algemene reserve.

a. De RDL heeft in de begroting geen post onvoorzien. Gezien het karakter van de GR (puur uitvoerend) zijn lasten redelijk nauwkeurig te ramen en zijn incidenten bijzonder zeldzaam.

b. Overschotten c.q. tekorten wikkelt de RDL bij de jaarrekening af via de aangesloten gemeenten. De RDL heeft om deze reden geen algemene reserve.

Risico's

De financiële risico's liggen vooral op het gebied van de verwerkingsprijzen en –opbrengsten van de diverse afvalstromen op de aanbiedstations. Elke nieuwe aanbesteding, die ook voor het boekjaar 2023 voor sommige stromen nog plaats gaat vinden, kan leiden tot een ander tarief voor een afvalstroom. Ook nieuwe wetgeving (voorbeeld afvalstoffenbelasting) heeft effect op de kosten. Nieuw beleid van de gemeente (als voorbeeld het gratis maken van tuinafval) heeft effect op het saldo van kosten en opbrengsten. In de huidige onrustige wereld is ook de brandstofprijs een risicofactor. Ook de omschakeling bij het aanbiedstation van betalen op basis van volume naar betalen op basis van gewicht vormt een risico. Inwoners kunnen voor afvalstromen die veel wegen (vooral puin) andere afnemers gaan zoeken. RDL zal in de tussenrapportage 2023 alle relevante ontwikkelingen in kaart brengen om de begroting te kunnen aanpassen en daarmee ook de voorschotnota richting gemeenten.
Om de deelnemende gemeenten de gelegenheid te geven risico's zo nodig in hun eigen paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing op te nemen, kwantificeren wij hier de drie meest in het oog springende risico's.
RDL heeft voor 2023 € 323.000,- aan brandstofkosten begroot. Als de brandstofprijs 30% zou stijgen, nemen de kosten voor RDL met € 97.000,- toe. De verwerkingsprijzen bevinden zich de laatste anderhalf jaar voornamelijk weer in een dalende lijn, maar als de prijzen van de kortlopende contracten allemaal met 10% stijgen, nemen de kosten voor RDL met € 59.000,- toe.
Als derde risico kwantificeren wij een gewijzigd aanbiedgedrag op de aanbiedstations. Als het aanbod puin met 40% daalt, dalen de inkomsten met € 40.000,-. Omdat de verwerkingskosten per kilo puin nagenoeg nul zijn, staan hier alleen minder transportkosten (€ 10.000,-) tegenover. Het netto risico is dan € 30.000,-. De bouw van het nieuwe aanbiedstation vormt een risico wegens mogelijk oplopende bouwkosten vanwege de ontwikkelingen in de (bouw)wereld. Dit kan tot hogere kapitaallasten leiden. Dit risico wordt geraamd op € 30.000,-
Als alle vier de risico's zich in deze mate voordoen is het risico in totaal € 216.000,-. Voor Zevenaar circa € 120.000,- en voor Montferland circa € 96.000,-.

Financiering

De RDL heeft haar vaste activa van €5. 537.301 en het saldo van de overige balansposten gefinancierd bij Zevenaar. Voor de investering in het aanbiedstation is een vaste geldlening met een looptijd van 20 jaar afgesloten tegen een rentepercentage van 0,915%. Daarnaast worden de overige balansposten gefinancierd door een rekening-courant bij de gemeente Zevenaar. Hiervoor wordt een gemiddeld rentepercentage gehanteerd van langlopende geldleningen van de gemeente Zevenaar.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet stelt dat de gemiddelde netto vlottende schuld < 1 jaar) van een gemeenschappelijke regeling in een kwartaal niet hoger mag zijn dan 8,2% van het begrotingstotaal (€ 6.086.081). Dit betekent dat de RDL maximaal € 499.000 aan kort geld (kasgeld) mag aantrekken. De netto schuld op korte termijn bedraagt op 1 januari 2023 € 787.000 en overschrijdt daarmee de kasgeldlimiet. Dit komt doordat de RDL een deel van de vaste activa financiert met een rekening-courantverhouding met de gemeente Zevenaar. De rente van deze rekening-courantverhouding is gebaseerd op het gemiddelde percentage van langlopende geldleningen van de gemeente Zevenaar. Daarmee levert de overschrijding van de kasgeldlimiet voor de RDL dan ook geen risico op door renteschommelingen op de netto vlottende schuld.

Renterisiconorm

De renterisiconorm bepaalt dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en aflossing. Hiermee wordt een maximum gesteld aan het renterisico op langlopende geldleningen. Hieronder geven wij in een tabel het renterisico weer. Hieruit blijkt dat het renterisico binnen de norm blijft.

Bedragen x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023
Omvang van de begroting 1 januari	5.739	6.086
Renterisiconorm in % van omvang begroting	20%	20%
Toegestane kasgeldlimiet	**1.148**	**1.217**
Renteherzieningen	0	0
Aflossingen	0	250
Renterisico	**0**	**250**
Renterisiconorm	1.148	1.217
Renterisico	0	250
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	**1.148**	**967**

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat lokale overheden overtollige financiële middelen moeten afromen naar de schatkist van het Rijk. Op basis van artikel 9 van de regeling Schatkistbankieren is de RDL vrijgesteld van schatkistbankieren voor decentrale overheden.

Bedrijfsvoering

Inleiding

RDL voert taken en opdrachten van de deelnemende gemeenten uit op het gebied van reiniging en afvalinzameling. Bij de uitvoering van deze taken houdt RDL rekening met de wettelijk eisen. Leidraad hiervoor is de volgende tekst (artikel 4) uit de Gemeenschappelijke Regeling:
De bedrijfsvoeringsorganisatie voert ten behoeve van de colleges taken uit of laat deze taken uitvoeren, op het gebied van het gemeentelijk afvalbeleid welke taken voortvloeien uit de Wet milieubeheer.
RDL is derhalve een uitvoerende dienst. Doelstelling is zo efficiënt mogelijk de inzameling te verrichten tegen een - voor zover binnen de geraamde kosten haalbaar - zo hoog mogelijke kwaliteit.
De bedrijfsvoering van de RDL vindt binnen de structuur van de gemeente Zevenaar plaats. Dat wil zeggen dat voor een groot gedeelte deze bedrijfsvoering gelijksoortig is en dat RDL van de faciliteiten gebruik maakt. Hierbij valt te denken aan zaken als huisvesting, personeel en organisatie, financieel beheer, automatisering en informatisering.
De gemeente Zevenaar, waarbij de medewerkers in dienst zijn, heeft een integriteitscode. PenO heeft toegezegd om ook bij kortstondig ingehuurde medewerkers meer aandacht te besteden aan het onderschrijven van de integriteitsverklaring.

Beleid arbeidsomstandigheden

In 2018 is voor het laatst organisatie breed een medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) uitgevoerd. De uitkomsten daarvan zijn besproken met de medewerkers en punten die naar voren zijn gekomen zijn verder uitgewerkt. Voorjaar 2020 is het laatste preventief medisch onderzoek (PMO) in de organisatie gehouden. Voor 2023 staat een gecombineerd PMO en MTO gepland.
In 2021 lag het ziekteverzuim met 3,35% nagenoeg op hetzelfde niveau als in 2020 (3,3%).

Inhuur derden

De RDL is een continudienst en moet bij ziekte of anderszins acuut een beroep kunnen doen op personeel van buiten de RDL. Dit gebeurt vooral met medewerkers van het uitzendbureau en in geval van nood met personeel van de buitendienst van de gemeente Zevenaar. Op deze wijze is de bedrijfsvoering verzekerd van voldoende continuïteit.

FINANCIËLE BEGROTING

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

	Jaarrek 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	begroot 2024	begroot 2025	begroot 2026
Lasten						
Programma afval	4.693.652	5.315.621	5.497.909	5.497.909	5.497.909	5.497.909
Programma overhead	433.750	423.798	588.172	588.172	588.172	588.172
Totale lasten	**5.127.402**	**5.739.419**	**6.086.081**	**6.086.081**	**6.086.081**	**6.086.081**
Baten						
Programma afval						
Diverse baten	1.844.183	2.169.678	2.373.890	2.373.890	2.373.890	2.373.890
Exploitatiebijdrage Montferland	1.225.006	1.335.927	1.311.588	1.311.588	1.311.588	1.311.588
Exploitatiebijdrage Zevenaar	1.624.463	1.810.015	1.812.431	1.812.431	1.812.431	1.812.431
Programma overhead						
Exploitatiebijdrage Montferland	183.986	177.975	244.315	244.315	244.315	244.315
Exploitatiebijdrage Zevenaar	249.764	245.824	343.858	343.858	343.858	343.858
Totaal baten	**5.127.402**	**5.739.419**	**6.086.081**	**6.086.081**	**6.086.081**	**6.086.081**
Saldo	0	0	0	0	0	0

De baten en lasten zijn toegelicht bij de programma's afval en overhead.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

De jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling dient structureel in evenwicht te zijn. Daarmee wordt bedoeld dat alle structurele lasten worden gedekt door structurele baten. De baten en lasten in de begroting zijn structureel van aard. Voor zover toch sprake is van incidentele baten en lasten dan worden deze doorberekend aan de deelnemende gemeenten en daardoor binnen de begroting van de RDL met eenzelfde last of bate gecompenseerd. Hieronder geven wij een overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten.

Onderwerp	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Programma Overhead					
Baten		0	0	0	0
Lasten		0	0	0	0
Totaal programma Overhead		**0**	**0**	**0**	**0**
Programma Afval					
Baten					
Verkoop materieel	Kraakperswagen 153 BX-HJ-92	8	0	0	0
	Duobakwagen 116 31-BDD-9	3	0	0	0
	Haakarmwagen 104 55-BBX-9	10	0	0	0
Lasten		0	0	0	0
Totaal programma Afval		**21**	**0**	**0**	**0**
Totaal saldo incidentele baten minus incidentele lasten		**21**	**0**	**0**	**0**

UITEENZETTING FINANCIËLE POSTITIE

Geprognosticeerde balans

Hieronder wordt de geprognosticeerde balans van de RDL weergegeven. Op basis van de BBV-voorschriften worden de cijfers meerjarig weergegeven.

	Jaarrek. 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Materiële vaste activa	1.497.909	1.477.533	5.537.301	5.115.618	4.738.616	4.405.501
Vorderingen < 1 jaar	105.701	290.420	198.061	198.061	198.061	198.061
Liquide middelen						
Overlopende activa	27.994	22.865	25.430	25.430	25.430	25.430
Totaal activa	**1.631.604**	**1.790.818**	**5.760.791**	**5.339.108**	**4.962.106**	**4.628.991**
Vaste schulden > 1 jaar	0	0	4.750.000	4.500.000	4.250.000	4.000.000
Vlottende schulden < 1 jaar	1.543.758	1.764.344	953.632	781.949	654.947	571.832
Overlopende passiva	87.846	26.473	57.160	57.160	57.160	57.160
Totaal passiva	**1.631.604**	**1.790.817**	**5.760.791**	**5.339.108**	**4.962.106**	**4.628.991**

Overzicht investeringen

Hieronder geven wij een overzicht van de geraamde vervangingsinvesteringen in 2023. Met het vaststellen van de begroting wordt ook de vervanging van de investeringen goedgekeurd.

Vervangingsinvesteringen	afschrijftermijn	2023	2024	2025	2026
Haakarmwagen 106	10	225.000			
Kraakperswagen 157	10	225.000			
Kraakperswagen 158	10	225.000			
Software Kraakperswagen 157	5	15.000			
Software Kraakperswagen 158	5	15.000			

VASTSTELLINGSBESLUIT

BIJLAGEN

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN NAAR TAAKVELD

		Jaarrek 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	begroot 2024	begroot 2025	begroot 2026
Lasten							
0.4	Overhead	433.439	423.798	588.172	588.172	588.172	588.172
0.5	Rente	21.473	32.505	50.666	50.666	50.666	50.666
0.9	Vennootschapsbelasting	311	294	0	0	0	0
2.1	Straatreiniging	380.547	391.209	432.885	432.885	432.885	432.885
7.3	Afval	4.291.631	4.891.613	5.014.358	5.014.358	5.014.358	5.014.358
Totaal lasten		**5.127.402**	**5.739.419**	**6.086.081**	**6.086.081**	**6.086.081**	**6.086.081**
Baten							
0.4	Overhead:						
	Exploitatiebijdrage Montferland	183.986	177.975	244.315	244.315	244.315	244.315
	Exploitatiebijdrage Zevenaar	249.764	245.824	343.858	343.858	343.858	343.858
7.3	Afval:						
	Overige baten	1.844.183	2.169.678	2.373.890	2.373.890	2.373.890	2.373.890
	Exploitatiebijdrage Montferland	1.225.006	1.335.927	1.311.588	1.311.588	1.311.588	1.311.588
	Exploitatiebijdrage Zevenaar	1.624.463	1.810.015	1.812.431	1.812.431	1.812.431	1.812.431
Totale baten		**5.127.402**	**5.739.419**	**6.086.081**	**6.086.081**	**6.086.081**	**6.086.081**
Saldo		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Vragen vanuit de raad aan het college:

~~***A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde (beantwoording binnen 30 dagen)***~~

~~***B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering***~~

C. Technische vragen over onderwerpen geagendeerd voor een commissie- en/of raadsvergadering

~~***D. Overige technische vragen (vragen die geen betrekking hebben op een voorliggend raadsvoorstel of onderwerp op de commissieagenda; beantwoording binnen 30 dagen)***~~

Categorie: ~~A / B~~ / C ~~/ D~~ (doorstrepen wat niet van toepassing is)

Onderwerp: Conceptbegroting Reinigingsdienst De Liemers (RDL) 2023 (cie. Ruimte)

Naam en fractie: Geert Wieggers PvdA

Datum indienen: 18-06-2022

Afdeling: BOR

Contactpersoon: Geert Wieggers

Inleiding/Aanleiding:
Pagina 6 van deze conceptbegroting zie we procentueel dat scheiden van restafval per inwoner de goede kant op gaat van indicator 34 naar 23 waarmee we op een procentuele vermindering van 32% komen.

Vraag/Vragen:

A. Waar is dit verwachtingspatroon op gebaseerd.

   Het verwachtingspatroon is gebaseerd op de werkelijke cijfers van 2021. In 2021 was de hoeveelheid restafval 24 kilogram per inwoner.

Punt van orde:

Graag zet ik de inspraak van woensdag 15 juni jl. op de agenda onder punt: punten van orde.

Achtergrond:

Er zou op het “kamp” in Angerlo aan de Ganzepoelweg geen plek zijn voor een of twee extra woonwagens (uitbreiding van familie van de huidige bewoonster). Dit is niet het geval. Er is wel plek. Wij zijn namelijk op de locatie geweest. Er is ook geen sprake meer van een uitstervingsbeleid op het gebied van woonwagens. Daarnaast willen de bewoners die er nu wonen (een woonwagen), eventueel ook verhuizen naar een andere locatie, waardoor er een stuk grond vrijkomt (Gemeente Zevenaar is eigenaar), waar wij twee of drie huizen zouden kunnen bouwen.

Graag bespreek ik wat wij met deze situatie gaan doen.

Martin Witjes